

Maklári Tamás

Német nyelvtani ABC

GYAKORLATOKKAL

Univerzális
kísérőkönyv

Első lépésektől
a középfokig

Maklári Tamás

Német nyelvtani ABC

*Nyelvtani kísérőkönyv
feladatokkal*

Anyanyelvi lektor: Justin Hyatt

© Maklári Tamás
© Studium Bt., 2006

A könyv egészének, vagy részének bármilyen módon történő másolása, sokszorosítása a szerző írásbeli hozzájárulása nélkül szerzői jogokat sért, törvénybe ütköző cselekedet, ezért tilos!

ISBN: 963 06 0224 5

Kiadásért felel: a STUDIUM Bt. ügyvezetője

Szerkesztette: Maklári Tamásné

Nyomtatta és kötötte: MAROSI-PRINT Kft.

Felelős vezető: Marosi Attila

TARTALOM

I. Az ige ragozása jelen időben	10
1. Szabályos ragozású igék.....	10
2. Tőhangváltós igék	14
a) Umlaut	
b) Brechung	
3. Rendhagyó ragozású igék	
a) sein	18
b) haben.....	20
c) werden.....	22
d) wissen.....	23
e) tun	24
II. A négy eset	26
1. Határozott névelővel	26
a) Alany, tárgy, részes eset.....	27
b) Birtokos eset	28
c) Birtokos vagy részes?.....	29
d) Igék Akkusativval, Dativval	32
e) A bittén.....	34
2. Határozatlan névelővel.....	36
III. A személyes névmás.....	38
1. Tárgyesete	38
2. Részes esete.....	40
3. Birtokos esete	42
a) Birtokos névmás ragozása.....	44
b) Önálló alakja	47
IV. A névmás és a főnév sorrendje	48
Akkusativban és Dativban	
V. Az előjárószavak (Prepozíciók)	52
a) A <i>Hol?</i> kérdésre felelők	52
b) A <i>Hová?</i> kérdésre felelők	54
c) <i>Hol?</i> vagy <i>Hová?</i>	56
d) Előjárószó vagy határozószó?.....	58
e) Tárgyesettel állók.....	59
f) Részes esettel állók.....	61
g) Birtokos esettel állók	63
<i>Előjárószavak közelebbről</i>	
h) <i>An</i> vagy <i>auf</i> ?	65
i) <i>An</i> és <i>für</i>	66
j) <i>Für</i> + <i>A</i> vagy <i>Dativ</i> ?	67
k) <i>A bei</i> és <i>über</i>	68
l) Az <i>um</i> és <i>zu</i>	69
m) <i>Zwischen</i> , <i>unter</i> vagy <i>während</i> ? ..	70

n) Kettős elöljárószavak	72
Bis és társai	
VI. Az idő	74
1. Kérdőszavai	74
2. Elöljárószavak	
a) Akkusativval	76
b) Dativval, Genitivvel	78
c) Seit vagy vor	80
d) Nach vagy in	81
3. Kifejezések	
a) Nap, napszak	82
b) Hét, hónap, év, évszak	84
c) Dátum	86
d) Óraidő	88
4. Időhatározók képzése	90
VII. A számok	92
a) Tőszámnevek	92
b) Tőszámok közelebbről	94
(műveletek, főnevesített tőszámnevek)	
c) Sorszámnevek	96
d) Határozatlan számnevek	97
e) Törtszámnevek és egyéb csodabogarak	98
VIII. Igeközös igék	100
a) Elváló	100
b) Nem elváló	102
c) Hol elváló, hol nem elváló	104
IX. Kérdőmondatok	108
1. Kérdőszavak	108
2. Háromalakú kérdőszavak	111
3. Prepozíciós kérdőszavak	
a) Személyekre	112
b) Élettelenre kérdezve	114
c) Magyartól eltérő vonzatú igékkel	116
X. A módbeli segédigék	118
1. Können, dürfen, mögen, müssen, sollen, wollen	118
2. Möchten	123
3. Können, wissen vagy kennen	124
4. A módbeli segédigék másodlagos jelentése	
a) A valószínűség fokozatai	126
b) Az állítólagosság	128

XI. A tagadás	130
a) Nein, nicht, kein	130
b) Nichts, niemand, nirgendwo, nie	132
c) Noch nicht, nicht mehr, kein mehr	134
d) Doch.....	136
e) Nicht einmal	136
XII. A mutató névmás	137
a) Dieser, -e, -es és jener, -e, -es.....	137
b) Der, die, das	140
c) Solcher, -e, -es.....	141
d) Der-, die-, dasselbe	142
e) Selbst, selber	143
XIII. Kötőszavak	144
1. Egyenes szórenddel	144
2. Fordított szórenddel	146
3. KATI szórenddel	
a) Dass, ob, als, wenn, während, weil, obwohl	148
b) Dass vagy ob?	149
c) Dass vagy w-kérdőnévmás?.....	150
d) Dass vagy wie?	152
e) Elválós igék KATI-ban	153
XIV. A visszaható igék	154
a) Visszaható névmás tárgyese.....	154
b) Visszaható névmás részes esete	155
c) Visszaható igék tárgyesettel.....	157
d) Visszaható igék részes esettel	158
e) Ikerigék (setzen - sich setzen).....	159
f) Visszaható névmás önállóan	162
g) A kölcsönös névmás (einander)	163
h) A nyomatékosító alak (selbst, selber)	164
i) A vorstellen	165
XV. Országok, nyelvek, emberek	166
a) Országok	166
b) Nyelvek.....	169
c) Emberek	170
d) Tájak, tájegységek	171
XVI. A felszólító mód	172
a) Névmás nélküli alakok (du, ihr).....	172
b) Névmásos alakok (Sie, wir)	173
c) Körülíró alak	175
d) Közvetett felszólítás.....	175

XVII. Határozatlan névmások.....	176
1. Az általános alany	176
a) man	
b) einen és einem	
2. Jeder, -e, -es.....	179
3. Alle és variánsai	180
4. Jemand és jedermann	182
5. Der, die, das eine/andere	183
6. Irgend –	183
7. Genitivus Partitivus (az egyik...).....	184
XVIII. Személytelen szerkezetek.....	187
a) Személytelen igék (es regnet).....	187
b) Es gibt	189
XIX. Melléknévragozás	190
a) Erős	190
b) Gyenge.....	192
c) Vegyes.....	196
d) Vegyes gyakorlatok	199
e) Ragozhatatlan melléknevek	201
XX. Melléknévfokozás	202
a) Alap-, közép- és felsőfok	202
b) Hasonlítás (wie és als).....	206
c) Je ... desto / umso	207
XXI. Határozószavak fokozása	208
XXII. Főnévvé vált melléknevek.....	209
XXIII. Gyenge főnevek	212
XXIV. A lassen ige	215
a) Főigeként, segédigeként.....	215
b) Múlt időben.....	217
c) Műveltetés	219
d) Lehetőség, baráti felszólítás.....	221
e) Összefoglaló.....	222
Az idők	
XXV. A Perfekt	223
a) Partizip Perfekt alak	223
b) Elváló igekötős igék.....	233
c) Nem elváló igekötős igék.....	234
d) A <i>sein</i> és <i>haben</i> Perfektje.....	236
e) Ikerigék Perfektje	238
f) Igék <i>sein</i> -nal, <i>werden</i>	239
g) Módbeli segédigék Perfektje.....	240
h) Összetett igék Perfektje.....	242
i) Kettős Infinitiv Perfektben	243

XXVI. A Präteritum.....	244
a) Gyenge, erős és vegyes igék	244
b) <i>Sein, haben, werden</i> Präterituma	248
c) Módbeli segédigék Präterituma.....	250
d) Vigyázat, bakiveszély!.....	251
XXVII. A Plusquamperfekt.....	254
XXVIII. Az időhatározói mellékmondatok	256
1. Előidejűség	
Nachdem, sobald	256
2. Egyidejűség	
a) Während, solange.....	259
b) Solange vagy bis?	260
c) Als vagy wenn?.....	261
3. Utóidejűség	
Bis, bevor, ehe.....	264
XXIX. A jövő idő.....	265
a) Futur I.....	265
b) Wird vagy wird sein?.....	267

A feltételes mód

XXX. A feltételes jelen idő.....	268
a) A körülíró alak (würde +Inf.).....	268
b) A Konjunktiv II.....	270
c) <i>Haben</i> és a <i>sein</i> Konj. II alakja	273
d) Feltételes mellékmondatok wenn-nel..	274
e) Módbeli segédigék	277
f) Als ob és als wenn	280
g) Udvarias kérés.....	281
XXXI. A feltételes múlt idő	282
a) A feltételes múlt idő képzése	282
b) A <i>haben</i> és a <i>sein</i>	284
c) Wenn-es mellékmondatok.....	285
d) Módbeli segédigék.....	286
e) Als ob és als wenn.....	287
f) Ohne dass és anstatt dass	288
g) Összefoglaló gyakorlatok	289
XXXII. Az óhajtó mondat	290
a) Wenn kötőszóval.....	290
b) Wenn kötőszó nélkül	292
c) Módbeli segédigével	293
d) Összetett mondatban	293

XXXIII. A függő beszéd.....	294
a) A függő beszéd használata	294
b) A Konjunktiv I.....	294
c) <i>Haben</i> és a <i>sein</i>	297
d) Módbeli segédigék.....	298
e) A függő kérdés.....	299
f) Múlt idő és jövő idő.....	300
g) Felszólítás és kérés.....	301
h) A beszélő álláspontja	302
i) Egyéb felhasználási lehetőségek...	302
j) Összefoglaló gyakorlatok	303
A zu + Infinitives szerkezetek	
XXXIV. A zu + Infinitiv szerkezet	304
1. a) A zu + Infinitiv használata	304
b) Zu + Infinitivvel álló igék.....	306
c) A <i>zu</i> helye a mondatban	308
d) Az alany Dativban és Akkusativban	310
e) Ige + Infinitiv <i>zu nélkül</i>	311
2. Scheinen zu + Infinitiv	312
3. Brauchen zu + Infinitiv	313
4. Haben és sein zu + Infinitiv	314
5. Ohne dass és ohne zu + Infinitiv	316
6. Anstatt dass és anstatt zu + Inf.....	318
XXXV. A célhatározói mellékmondatok	320
a) Um – zu + Infinitiv és damit	320
b) Módbeli segédigével	323
A passzív szerkezet	
XXXVI. A cselekvőpasszív	324
1. Passiv	
a) Präsens	324
b) Präteritum	330
c) Perfekt	332
2. Módbeli segédigével	334
3. Módbeli segédigével KATI szórendben..	336
4. Jövő idő	337
5. Összefoglaló gyakorlatok.....	338
XXXVII. Az állapotpasszív	342
a) Jelen idő	342
b) Präteritum, Perfekt	343
XXXVIII. Passzív feltételes mód.....	344
XXXIX. A vonatkozó névmás	348

a) Alany, tárgy és részes esetben.....	348
b) Birtokos esetben.....	350
c) Közbeékelte mellékmondatok.....	352
d) <i>Deren</i> vagy <i>derer</i> ?	353
e) Vonatkozó névmás prepozícióval	354
f) Wer és was.....	356
g) Wo, wohin, woher.....	357
h) Der/die/dasjenige, der	358
i) Összefoglaló gyakorlatok	359
XL. Melléknévi igenevek	360
a) Folyamatos	360
b) Befejezett	362
c) Bővítményes szerkezetek	364
d) Beálló	366
e) Összefoglaló gyakorlatok.....	367
XLI. Páros kötőszavak.....	368
a) Sowohl ... als auch	368
b) Weder ... noch	370
c) Entweder ... oder	372
d) Nicht nur ... sondern auch.....	374
XLII. Melléknévvonatok	376
a) Akkusatívval	376
b) Dativval.....	377
c) Genitívvel.....	377
d) Prepozícióval	377
e) Összefoglaló gyakorlatok.....	379
XLIII. Főnévvonatok.....	380
Hívószavak	382
Tárgymutató	385

1. Szabályos ragozású igék

Szerencsénkre a legtöbb ige a németben jelen időben szabályos ragozású:

a) pl.: kommen
(jönni)

szótő
komm~~en~~ ⇒ komm + **személyrag**

		személyragok	
ich	komme*	e	én jövök
du	kommst	st	te jössz
er,sie,es	kommt	t	ő jön
wir	kommen	en	mi jövünk
ihr	kommt	t	ti jöttök
sie (Sie)	kommen	en	ők jönnek (Ön, Önök)

Ugyanígy ragozd végig: **hören, trinken, singen, spielen**
(hallani) (inni) (énekelni) (játsszani)

holen, wohnen, heißen¹, stehen, gehen
(hozni) (lakni) (hívni) (állni) (menni)

b) Ha az ige **d**-re vagy **t**-re végződik, a könnyebb kiejtés miatt egy **-e** kötőhangot használunk *Esz./2.,3. és Tsz./2. személyben*:

pl.: bitten = kérni

bitt~~en~~

	ich	bitte
<i>Esz./2.sz.</i>	du	bittest
<i>Esz./3.sz.</i>	er, sie, es	bittet
	wir	bitten
<i>Tsz./2.sz.</i>	ihr	bittet
	sie (Sie)	bitten

Ugyanígy ragozd végig: **finden, reden, antworten, baden, binden, arbeiten**
(találni) (beszélni) (felelni) (fürödni) (kötni) (dolgozni)

1. Vetkőztesd le a következő igéket csúmáig és húzz egy vonalat a szótövékhöz!

spielen, antworten, stellen, legen, setzen, reden, zahlen, trinken, gehen, singen, hören, heißen, holen, finden, bringen, wohnen, liegen, sitzen, stehen

¹ "scharfes s"-nél (ß) Esz/2. személyben elmarad az "s" → du heißt

* A német a beszédben lezszerkedik és gyakran elhagyja az e-t: ich komm', ich geh' stb.

** Az önöző alakok (Ön, Önök) megegyeznek a Tsz./3. személyű alakkal, csak a **Sie**-t kell önözésnél nagybetűvel írnod.

2. Írd a személyes névmások mellé a megfelelően ragozott igét!

pl.: *ich mache (machen)*

er	(stehen)	sie (ők)	(reden)
du	(trinken)	Sie	(heißen)
Sie	(wohnen)	du	(bitten)
sie (ő)	(heißen)	ihr	(baden)
wir	(gehen)	wir	(trinken)
ihr	(holen)	er	(finden)
es	(hören)	Sie	(kommen)
ich	(finden)	sie (ő)	(machen)
ihr	(binden)	ihr	(stehen)
er	(singen)	wir	(baden)
du	(antworten)	du	(trinken)

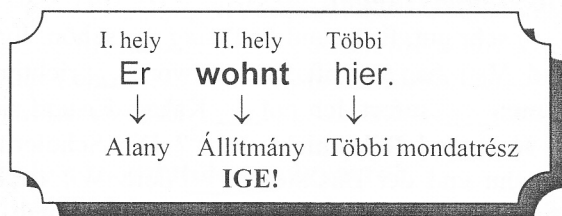
3. Fordítsd le a mini mondatokat! (Ne felejtss el kitenni a személyes névmásokat!)

pl.: felel = er antwortet

jövünk	állsz	csinál (nőnem)	felel (Ön)
isztok	lakik (Ön)	iszik (Ön)	kérsz
hallanak	hoztok	felelünk	lakom
énekelsz	kérek	fürödtök	hozol
laktok	találsz	laksz	álltok
talál (nőnem)	énekel (hímnem)	iszik (nőnem)	fürdik (hímnem)
dolgozik (hímnem)	kértek	felelnek (Önök)	dolgoztok
állnak	dolgozik (nőnem)	énekeltek	áll (nőnem)

4. Szórend

- a) A kijelentő mondatban az ige a **második helyen** áll ragozva, ez a német mondat „oszlopos tagja”, ezért ne mozdítsd el onnan:

= Itt lakik.
⇒ **Egyenes szórend**
(A, Á, Többi)

Ugyanígy:

Lassan iszok.

Gyorsan jöttök.

Bort iszunk.(Wein)

Itt jön. (nőnem)

Ott áll. (hímnem)

Jön a busz. (r Bus)

Tina lassan dolgozik.

Vizet iszik. (nőnem)

Jól tanultok.

Mindig beszélünk.(reden)

Haza megy. (hímnem)

Szépen énekel. (Ön)

Itt dolgozunk.

Zenét hallgatunk.(Musik)

Ott beszélnek.

Lassan megy. (nőnem)

Gyorsan jön. (hímnem)

A vonat áll. (r Zug)

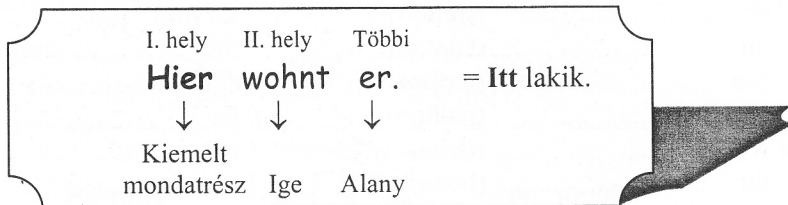
A lány itt lakik. (s Mädchen)

Jörg dolgozik.

Ott laknak

b) Ha valamit **ki akarunk emelni** a mondatból és felhívni rá a figyelmet, akkor azt az első helyre tesszük, az alany pedig az ige után a 3. helyre kerül:

Ugyanígy emeld ki az aláhúzott mondatrészt:

Er trinkt Limonade.
 Sie singt zu Hause.
 Sie antworten falsch.
 Ihr wohnt dort.
 Ich mache die Hausaufgabe.
 Judit trinkt Wasser.
 Wir arbeiten in der Nähe¹.
 Er holt Bier.
 Sie wohnt hier.
 Ich arbeite dort.

Sie trinkt Tee.
 Wir trinken Kakao.
 Ihr holt Kaffee.
 Du hörst Musik.
 Wir trinken Alkohol.
 Er arbeitet zu Hause.
 Sie kommt sofort.
 Er hört Radio.
 Sie heißt Ildikó.
 Er heißt Emil.

5. Javítsd ki a helytelen szórendet! (Lehet több jó megoldás is!)

Steht er hier. Kommt sie dort. Redet er. Antwortet ihr. Singt ihr schön.
 Trinken wir Tee. Wohnen sie zu Hause. Badest hier du. Trinkt Kaffee
 Mutti. Hören Sie Radio. Arbeitet ihr zu Hause. Heißen wir Hinz und
 Kunz. Kommt jetzt die Straßenbahn. Trinkt Vater Wein. Gehe ich nach
 Hause. Geht er dort. Wohnen sie in der Nähe. Heißen sie Peter und Paul.
 Heißt er Adriano. Wohnt in der Nähe ihr. Wohne ich in Graz. Antwortet
 die Schülerin jetzt.

6. Pótold a megfelelő személyraggal!

Meine Mutti koch ___ sehr gut. Peter und Paul sing ___ schön. Ihr komm ___ langsam. Mutti und Vati bad ___ oft. Sie antwort ___ richtig. Der Bus steh ___ da. Wir komm ___ sofort. Ich hol ___ Kakao. Er und sie wohn ___ hier. Ihr heiß ___ Józsi und Béla, nicht wahr²? Die Schülerin sing ___ schön. Die Straßenbahn und der Bus steh ___ dort. Wir trink ___ ein Glas Bier. Ralf trink ___ immer Coca-Cola. Das Kind geh ___ nach Hause. Jörg und Klaus wohn ___ in der Nähe. Die Kinder antwort ___ schnell. Ihr arbeit ___ immer. Jetzt komm ___ die Straßenbahn. Anita wohn ___ in Budapest. Ihr wohn ___ in Pécs. Er wohn ___ in München. Vati trink ___ nur Wasser. Die Kinder hör ___ Musik. Die Schüler sing ___ schön. Oma koch ___ Suppe. Die Eltern komm ___ nach Hause. Ich trink ___ Wein. Ihr heiß ___ Enikő und Magdolna. Die Schüler lern ___ viel. Jens und Anolf arbeit ___ in der Nähe.

¹a közelben ²nemde?

7. Alkoss mondatot a megadott szavakkal!

richtig ✧ antworten ✧ der Schüler
 gern ✧ Bier ✧ trinken ✧ Vater
 er ✧ kochen ✧ Tee ✧ zu Hause
 heißen ✧ sie ✧ Panni und Gizi
 hören ✧ das Radio ✧ Arnold ✧ zu Hause
 trinken ✧ ihr ✧ Wein und Bier
 stehen ✧ hier ✧ der Bus
 holen ✧ mein Vater ✧ das Kind ✧ nach Hause
 singen ✧ das Mädchen ✧ schrecklich¹
 arbeiten ✧ in der Nähe ✧ die Eltern
 trinken ✧ die Schüler ✧ Tee
 dort ✧ der Tisch ✧ stehen
 wohnen ✧ der Gast ✧ in der Antonastraße 2.
 hier ✧ der Stuhl ✧ stehen
 trinken ✧ eine Tasse Kaffee ✧ wir
 schnell ✧ die Schüler ✧ antworten
 der Bus ✧ kommen ✧ da
 immer ✧ die Eltern ✧ arbeiten

8. Pótold a mondatokból a hiányzó alkatrészeket! (Az alanyt vagy az állítmányt.)

..... antwortet richtig. Peter und Hans Tee und Wodka.
 Er heißt Klaus langsam. wohnen in
 der Helsinki Straße 15. wohnt in der Nähe. Ihr
 immer nur Kakao. heißen Joe und Bill. Sie
 Katalin. Er Wolfram. Sie in Budapest. Wir
 Musik. steht dort. Die Musiklehrerin²
 immer. Der Lehrer in der Mozart Straße 5. Der Gast
 ein Glas Mineralwasser. antworten schnell.

9. Fordítsd le a mondatokat magyarra!

Mein Vater hört immer Radio. Sie wohnen in der Karl Heinz Straße 20. Meine Mutti kocht sehr gut. Meine Schwester singt nicht schön. Der Bus steht noch dort. Wir machen die Hausaufgabe. Mein Bruder macht Tee und Kuchen. Die Uhr geht richtig³. Sie gehen jetzt nach Hause. Dein Freund kommt um 12 Uhr. Ich hole Kuchen, Tee und Brot. Die Gäste essen Torte. Die Lehrerin steht hier. Mutti geht nach Hause. Ihr wohnt in der Bach Straße. In der Nähe arbeiten wir. Ihr trinkt immer nur Cola und Tee. Die Kinder wohnen in der Nähe. Die Gäste trinken Kaffee und Kakao.

¹szörnyen ²zenetanárnő ³richtig = jól, helyesen

2.

Tőhangváltós

azaz

erős igék

A **tőhangváltós** igék - mint a nevükben is szerepel - megváltoztatják a szótővüket, de csak **Esz. 2. és 3. személyben**. Két típusuk van:

☞ a) **Umlaut**-os igék

a → ä [é] ; o → ö
 -ból lesz -ból lesz

pl.: **fahren** = utazni

	ich	fahre
Esz./2.	du	fährst !
Esz./3.	er,sie,es	fährt !
	wir	fahren
	ihr	fahrt
	sie (Sie)	fahren

Mondd végig ugyanígy:

fallen, schlafen, fangen, laufen¹, tragen, graben, waschen, backen
 (esni) (aludni) (fogni) (futni) (hordani) (ásni) (mosni) (sütni)

☞ b) **Brechung**-os igék

e → i

pl.: **geben** = adni

	ich	gebe
Esz./2.	du	gibst !
Esz./3.	er,sie,es	gibt !
	wir	geben
	ihr	gebt
	sie (Sie)	geben

e → ie [í]

pl.: **sehen** = nézni

	ich	sehe
	du	siehst !
	er, sie, es	sieht !
	wir	sehen
	ihr	seht
	sie (Sie)	sehen

Ugyanígy mondd végig:

helfen (i), lesen (ie), sprechen (i), treffen (i),
 (segíteni) (olvasni) (beszélni) (találkozni)
brechen (i), sterben (i), vergessen (i)
 (törni) (meghalni) (elfelejteni)

¹Vigyázz a kiejtésnél: du läufst - (äu = aj, mint a magyar „haj” szóban)

A **nehmen** (venni) és az **essen** (enni) Brechungos igék rendhagyóak, figyeljünk a helyesírásukra:

ich	nehme
du	nimmst !
er,sie,es	nimmt !
wir	nehmen
ihr	nehmt
sie	nehmen

ich	esse
du	isst !
er,sie,es	isst !
wir	essen
ihr	esst
sie	essen

Mondd ki a miniket:

eszik	Péter vesz	esztek	otthon esztek
eszel	Ági eszik	apa eszik	zsömlét vesz ¹
veszünk	eszünk	Klaus vesz	itt esznek
vesztek	veszek	veszel kalácsot	vesznek
eszek	Joe eszik	anya vesz	fürdőt veszel ²

1. Vigyázz, Umlaut veszély! Írd a névmás mellé a megfelelő alakot!

er	(fahren)	du	(graben)
du	(schlafen)	sie (ők)	(tragen)
wir	(fangen)	wir	(backen)
er	(laufen)	ich	(waschen)
Sie	(waschen)	ihr	(fangen)
ihr	(fallen)	Sie	(laufen)
du	(tragen)	er	(fallen)
sie (ö)	(backen)	sie	(laufen)
es	(schlafen)	du	(backen)
ihr	(waschen)	es	(graben)
es (ö)	(laufen)	ihr	(laufen)
sie (ö)	(waschen)	er	(schlafen)

2. Vigyázz, Brechung veszély!

ihr	(helfen)	es	(sterben)
du	(lesen)	sie (ö)	(sprechen)
er	(treffen)	du	(brechen)
wir	(vergessen)	Sie	(essen)
du	(nehmen)	du	(essen)
er	(nehmen)	ihr	(vergessen)
sie (ö)	(essen)	er	(sterben)
ihr	(essen)	Sie	(nehmen)
ihr	(nehmen)	er	(essen)
du	(sprechen)	ihr	(sprechen)
sie (ö)	(nehmen)	er	(sprechen)

¹s Brötchen ²ein Bad nehmen

3. Ragozd el helyesen a megadott igéket!

Er (helfen) immer. Ihr (waschen) viel. Er (fahren) schnell. Monika (essen) zu Hause. Meine Freundin (sprechen) langsam. Ági (laufen) sehr schnell. Es (essen) Kuchen. Mutti (waschen) die Kleider. Joe (nehmen) Platz. Ihr (fahren) nach Hause. Ihr (nehmen) noch Kuchen. Sie (ö) (vergessen) immer alles. John und Andrea (schlafen) gut. Du (essen) zu viel! Vati (laufen) nach Hause. Anett (geben) Olga Geld. Die Oma (sehen) die Uhr. Die Kinder (schlafen) schon. Ich (essen) noch. Ihr (essen) die ganze Torte. Er (nehmen) noch ein bisschen Kuchen. Sie (ö) (lesen) jetzt. Sie (ök) (laufen) in die Schule. Der Schüler (sprechen) nicht. Der Gast (essen) Gulaschsuppe. Die Gäste (nehmen) Platz. Ihr (essen) nur Suppe, nicht wahr? Ihr (sprechen) gut deutsch. Mariann (sprechen) viel. Sie (ö) (vergessen) die Telefonnummer. Olga (schlafen) nicht zu Hause. Der Hund (laufen) schnell. Er (sprechen) gut englisch. Du (vergessen) alles.

4. Fordítsd le a következő mini mondatokat! (Mindig kell alany!)

pl.: Kalácsot eszik. ⇒ Sie **isst** Kuchen. (A, Á, Többi)

Keveset olvas. Gyorsan fut. Lassan beszél. Péter mindig beszél. Joachim alszik. Anya haza fut. Sok kalácsot esztek. Apa nézi az autót. Vesz még kalácsot. Kalácsot süt. Gyorsan futtok. Haza utazik. Helyet foglal'. Ági elfelejti a címet². Kenyeret eszik. Keveset alszom. Béla mindig sokat eszik. Elfelejtitek a címet. A nagy otthon mos. Kimossátok a ruhákat³. Sohase⁴ hal meg. Anna kalácsot eszik. Mindig beszélsz. Még vesz tortát.

5. Helyettesítsd be az igéket! (Vigyázz, nem mind Brechungos vagy Umlautos!)

Jetzt (kommen) der Bus. Sie (ö) (sehen) Karl. Heinz (essen) Salat. Tino (holen) Brot und Milch. Er (machen) die Hausaufgabe. Ihr (sehen) das Kind. Oma (kommen) jetzt. Die Lehrerin (lesen) ein Buch. Das Kind (trinken) Kakao. Der Lehrer (hören) Musik. Klaus (wohnen) in der Nähe. Wir (nehmen) dort Platz. Das Mädchen (singen) ein Lied⁵. Sie (ö) (heißen) Frau Ludlum. Ihr (fahren) nach Bugac. Der Gast (kommen) heute.

¹ Platz nehmen ² e Adresse ³ s Kleid -er ⁴ nie ⁵ dal

6. Fordítsd le a mondatokat magyarra!

Die Oma liest immer Bücher. Sie nimmt schnell Platz. Der Opa vergisst immer alles. Das Kind fängt Fische¹. Anna wäscht nie zu Hause. Er trägt einen Pullover. Sie liest die Zeitungen². Mein Bruder läuft in die Schule. Mutti bäckt Torte und Kuchen. Die Katze³ schläft noch. Das Kind gräbt eine Grube⁴. Der Vogel⁵ stirbt. Sie wäscht immer meine Kleider. Imre liest die Hausaufgabe. Der Gast isst Fisch. Sie nimmt noch Kuchen. Viola wäscht das Hemd. Er hilft immer zu Hause. Er fährt nach Hause. Ihr sprecht gut deutsch. Du vergisst immer die Adresse⁶. Arnold sieht das Auto.

7. Fordítsd le a minidialógusokat!

-Hilfst du Mutti?

-Ja, natürlich!

- Siehst du das Haus dort?

- Ja, ich bin nicht blind⁷!

- Bäckst du Kuchen?

- Nein, ich backe Torte.

- Nimmst du Platz?

- Ja, danke.

- Fährst du morgen nach Kanada?

- Nein, nur mein Bruder fährt dorthin.

- Spricht er auch englisch?

- Ja, er spricht englisch.

- Isst Anna zu Hause?

- Nein, sie isst in der Schule.

8. Alkoss te is 3 minidialógust Umlautos és Brechungos igékkel!

9. Hol a hiba?

Er sprécht laut. Sie läufst schnell. Ihr fáhrt nach Melona. Ihr schláft gut. Er wáscht die Kleider. Du hélfst nie. Er nimt Platz. Ihr ésst eine Banane. Ihr háft nicht. Du spréchst gut deutsch. Ihr wáscht die Kleider. Ihr liest Bücher. Du nemst Platz. Ihr ésst nur Wurst. Ich spráche deutsch. Die Katze stérbt. Ihr schláft wenig. Die Kinder láufen nach Hause. Ihr nehmnt Platz. Oma bäckt Kuchen und Torte. Du vergésst die Telefonnummer. Ihr láuft zur Schule.

¹ hal ² újságok ³ macska ⁴ gödör ⁵ madár ⁶ cím ⁷ vak

Rendhagyó ragozású igék

3.A

A létige

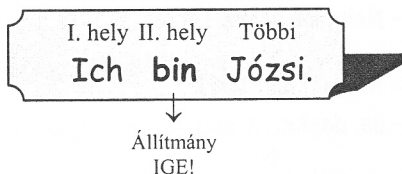
sein

☞ Rendhagyó ragozású ige a **létige**:

sein = lenni, létezni

ich	bin	én vagyok
du	bist	te vagy
er, sie, es	ist	ő van
wir	sind	mi vagyunk
ihr	seid	ti vagytok
sie (Sie)	sind	ők vannak (Ön, Önök)

☞ Minden német mondatban kell lenni igének, mely a kijelentő mondatban a **második** helyen áll:

Ha a magyar mondatban el is hagyjuk, a németben mindig ki kell írni a létigét:

pl.:

Ő (~~van~~) Józsi. ⇒ Er **ist** Józsi.

vagy

Ő okos. ⇒ Er **ist** klug.

1. Pótold a *sein* megfelelő alakjával és fordítsd le!

Er zu Hause. Wir klug. Dein Bruder dick¹. Anna und Johann mager². Das Auto schnell. Ihr nett³. Sie (ö) höflich⁴. Du langsam. Mutti und Vati dick. Die Katze faul⁵. Ich Anett. Ihr goldig⁶. Wir müde⁷? Sie Herr Nagy, nicht wahr⁸? Das Frau und Herr Kovács. Das Wasser warm. Ich fit. Ihr nett. Herr Klein klein. Ihr zu Hause. Sie (Ön) sehr nett. Er höflich.

2. Mondd el a *sein* ragozását fejből fentről lefelé és lentől felfelé!

¹ kövér ² sovány ³ kedves ⁴ udvarias ⁵ lusta ⁶ aranyos ⁷ fáradt ⁸ nemde?

3. Fordítsd le magyarra!

Wir sind sehr hungrig. Er ist Józsi. Ihr seid noch zu Hause. Sie sind Frau Güttermann, nicht wahr? Mein Onkel ist jetzt sehr müde. Ihr seid nett und höflich. Wir sind noch nicht fertig¹. Du bist klug. Sie ist meine Lehrerin. Er ist mein Deutschlehrer. Ich bin nicht müde. Du bist mein Freund, nicht wahr? Er ist schon zu Hause. Ihr seid schnell. Sie ist schon hungrig. Du bist goldig. Ihr seid fertig, nicht wahr?

4. Fordítsd le németre!

Őn kedves. Ő (lány) udvarias. Otthon vagytok. Éhesek vagyunk. Anna sovány². Péter nagyon gyors. A barátom hülye³. Kedvesek vagytok. Önök nagyon kedvesek. Ön a barátom, nemde? Még nem vagy kész. Fáradt vagyok. Friss⁴ vagyok. Szabad a hely⁵. Itt van a barátnőm. Ő Józsi és ő Pali. Ön Kiss úr, nemde? Igen, és kicsi vagyok. Kővérek vagytok⁶. Anolf és Jürgen most otthon vannak. Lassúak vagytok. Nagypapa otthon van. Önök nagyon soványak! Készen vagyunk. Én okos⁷ és szerény⁸ vagyok. Itt van a busz. Kedvesek vagytok. Őn nagyon udvarias. Lassúak vagytok. Itt van a könyv.

5. *Essen* vagy *sein*? Pótold az *essen* vagy a *sein* alakjaival!

Herr Nagy viel. Frau Kovács heute nicht. Kinder, ihr zu schnell! Meine Frau dick. Ihr immer Gulaschsuppe. Ihr nett und höflich. Du Nagy Antal, nicht wahr? Sie trinkt Cola und Suppe. Ich schnell das Brot und wir gehen. Sie meine Mutter, sie eben⁹ meine Torte. Jürgen viel. du nur Brot? Sie (ő) klug und bescheiden. Gerzson wenig und deswegen¹⁰ mager.

6. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Sind Sie Herr Meier?

- Ja, ich bin Herr Meier.

- Ist sie noch zu Hause?

- Nein, sie ist schon in der Schule.

- Seid ihr müde?

- Ja, wir sind sehr müde.

- Ist Herr Brudermann Ingenieur¹¹?

- Ja, er ist Ingenieur.

7. A tanult szavakkal és a létigével mondj te is 3 minidialógust!

¹kész(en) ²mager ³blöd ⁴fit/frisch ⁵r Platz / frei ⁶dick ⁷klug ⁸bescheiden
⁹épp most ¹⁰ezért ¹¹mérnök

3.B

haben

☞ A **haben** igével birtoklást fejezünk ki, és amit birtokolunk, azt tárgyasetbe (Akkusativ) tesszük:

haben + A = birtokolni valamit

pl.:

Ich habe Zeit. = Van időm.

vagy

(≈ birtoklok időt)

Ich habe ein Auto. = Van egy autóm.

(≈ birtoklok egy autót)

↓
haben
II. helyen
ragozva

↓
amit birtokolunk,
tárgyasetbe tesszük

ich	habe	
du	hast	→ ✘ !
er, sie, es	hat	→ ✘ !
wir	haben	
ihr	habt	
sie	haben	

nekem van (≈ birtoklom)
 neked van
 neki van
 nekünk van
 nektek van
 nekik van

A főnév tárgyasete:

Hímnem	Nőnem	Seml. nem	Tsz.
Határozott névelő: den Vater (az apát)	die Mutter (az anyát)	das Kind (a gyereket)	die Mütter (az anyákat)
Határozatlan névelő: einen Vater (egy apát)	eine Mutter (egy anyát)	ein Kind (egy gyereket)	—

1. Fordítsd le a következő mondatokat!

Van egy testvérem (r Bruder / e Schwester). Van egy asztala. Van pénzem¹. Péternek van egy autója. Van egy gyerekünk. 20 gyerekünk van. Apámnak van egy háza. Van időd. Van egy kertjük². Anyának sok virága van. Neki van egy könyve, nekem van egy barátnőm. Mindig van időtök. Józsinak van egy tolla³. Hansnak és Gertrudnak van egy kertje. Van két barátnőd⁴. Önnek van órája, nemde? Hiszen⁵ nektek 7 barátnőtök van! Két gyerekre van. Van egy macskája⁶. Van egy ceruzád⁷? Van egy barátom. Van egy tollatok?

2. Fordítsd le a minidialógusokat!

- **Habt ihr Zeit?**

- **Habt ihr Hausaufgaben?**

- **Ja, wir haben genug⁸ Zeit.**

- **Ja, wir haben viele Hausaufgaben.**

¹(s) Geld ²r Garten ³r Kuli ⁴e Freundin -nen ⁵ja (állítmány után) ⁶e Katze ⁷r Bleistift ⁸elég

3. Fordítsd le magyarra!

Ich habe Heimweh¹. Du hast ja Angst²! Sie haben zu Hause eine Wanduhr. Hast du Lust? Habt ihr Angst? Habt ihr Geld? Er hat zwei Autos und zwei Häuser. Mein Freund hat zwölf Finger³. Meine Oma hat einen Armstuhl. Ihr habt Fieber⁴. Sie haben 25 Bücher. Du hast Angst! Wir haben einen Deutschlehrer. Sie hat eine Englischlehrerin. Tomasso hat viel Zeit aber wenig Geld. Mariann und Emil haben immer Angst. Habt ihr einen Garten? Ich habe eine Idee⁵. Sie hat Heimweh. Sie haben eine Idee.

VAN vagy **VAN VALAMIJE** ?
(sein) (haben)

Mivel a németben két külön szó van a *van* -ra,

- a) **sein** = van, lenni, létezni
b) **haben** = van valamije, birtokol vmit

vigyáznunk kell, hogy össze ne tévesszük őket. Ezért, ha **valamink van**, tehát tulajdonunkban van, birtokoljuk, akkor mindig **haben**-t használunk:

Gizike ist zu Hause. = Gizike otthon van. (nem birtokol semmit)
Ich habe Geld. = Van pénzem. (birtoklom)

Fordítsd le:

Van autóm.	Itt van az asztal.	Ott van a szék.
Péter ott van.	Van egy ötletem.	Van 3 lánytestvére.
Van ideje.	A tanárnő otthon van.	Fél otthon.
Honvágya van.	Van almátok ⁶ ?	Ő Janika.
Otthon van.	Félek.	Honvágyuk van.
Van egy ötlete.	Van egy fiútestvérem.	Otthon vannak?
Fáradt vagyok	Van idejük.	Van egy ötletük.

4. *Haben* vagy *sein*? Helyettesítsd be a megfelelő alakjokkal!

Mein Vater wenig Zeit. Er nett. Wir müde. Sie (ö) Schülerin. Ralf ein Auto. Ich Angst. Anette eine Idee. ihr Lust? Sie (ők) 15 Bücher. Valentin und Julian schon zu Hause. Sie (ö) Lehrerin. Paul zwei Autos. Die Gäste schon hier. Er Herr Fischer und sie Frau Bott. Wir fertig. Ihr immer Angst. Ich einen Fernseher⁷. Sie (ők) Zeit.

¹ honvágy ² félelem; ja = (itt) hiszen ³ ujj ⁴ láz ⁵ ötlet ⁶ r Apfel - ⁷ televízió

3.C

werden

☞ A **werden** ige azt fejezi ki, hogy valaki vagy valami válik, lesz valamivé, tehát egy **folyamatot** jelöl az időben:

pl.: **Ich werde Millionär.** = Milliomos **leszek.**

most még
csóró vagyok

de a jövőben
valamikor
milliomos leszek...

werden = lenni, válni valamivé

ich	werde		leszek
du	wirst	✗!	leszel
er, sie, es	wird	!	lesz
wir	werden		leszünk
ihr	werdet		lesztek
sie (Sie)	werden		lesznek

Mondd ugyanígy:	Óreg leszek.	Mérges ² leszek!
	Tanár lesz a Józsi.	A tanárnő egészséges lesz.
	Éhesek ¹ leszünk.	Pista mérnök ³ lesz.
	Anna fáradt lesz.	Orvos ⁴ leszel?
	Frissek lesztek.	Bözsi háziasszony ⁵ lesz.
	Tanár leszel?	Gazdagok leszünk ⁶ .
	Szomjasak lesznek.	Erős és okos leszek.
	Szomorú lesz.	Éhesek lesznek a gyerekek.

1. Pótold a megfelelő alakkal és fordítsd le!

Jürgen Sportler. Emil und Anna reich.
 du Arzt oder Ingenieur? Timea Deutschlehrerin. Bea
 Mutter. Mein Bruder Soldat⁷. Meine Geschwister
 groß. Die Suppe sauer. Die Tage länger⁸. Mein
 Bruder Autoschlosser. Ihr durstig. Wir
 wieder gesund und fit. Sie (ök) Tischler.

2. Fordítsd le a mondatokat!

Die Luft wird langsam warm. Die Tage werden im Winter immer kürzer⁹. Es wird kalt. Er wird auch hässlich und alt. Was möchtest du werden? Ich hoffe, meine Schwester wird wieder gesund. Daraus¹⁰ wird nichts!

¹ hungrig = éhes; durstig = szomjas ²böse ³Ingenieur ⁴Arzt ⁵Hausfrau ⁶reich
⁷katona ⁸hosszabb ⁹rövidebb ¹⁰ebből

3.D

WISSEN

☞ **wissen** = tud, ismer valamit

Tante Ancika **weiß** alles. = Ancika néni mindent tud.

ich	weiß !
du	weißt
er, sie, es	weiß !
wir	wissen
ihr	wisst
sie	wissen

Ugyanígy mondd: Semmit se tudtok.

Tudod az utat¹?

Józsi tud valamit...

Tudjátok az okot²!

Tudod a nevét?

Tudja a hotel nevét?

Tudod mit?

Azt tudjuk.

Tudjátok a címet³?

Ági tudja a megoldást⁴.

Nem tudom a dátumot.

Ti mindig mindent tudtok.

Tudja a telefonszámot?

Semmit se⁵ tudok.

Honnan tudjátok ezt?

A barátom sokat tud.

1. Fordítsd le a minidialógusokat!

- John, **weißt** du seine Telefonnummer?

- Was **weiß** ich...

- **Weiß** du den Weg?

- Nein, ich **weiß** es nicht.

- **Wisst** ihr ihren Namen?

- **Wir wissen** es nicht, aber Anolf **weiß** ihren Namen und ihre Adresse.

- **Wissen** Sie überhaupt⁶ etwas davon⁷?

- Nein, ich **weiß** nichts davon.

2. Írj 3 minidialógust, melyekben a *wissen* ige előfordul!

3. Pótold a *wissen* megfelelő alakjával!

Wir deine Telefonnummer. Er nichts.
 du die Adresse? Jörg und Eugen genau den Weg.
 Ihr immer die Wahrheit. Du noch nicht alles. Sie
 (ö) das sicher. Ihr nur wenig. Er es
 aus bester Quelle⁸. Woher er das? Die Nachricht⁹ ich
 von Imre. Ich kenne¹⁰ ihn, aber ich seinen Namen nicht.

¹r Weg ²r Grund ³e Adresse ⁴e Lösung ⁵semmit se = nichts ⁶überhaupt - egyáltalán
⁷davon – arról ⁸a legjobb forrásból ⁹hír ¹⁰ismerni

3.E

tun

☞ **tun A, für+A = tesz, csinál vmit (vkiért/vmiért)**

Meine Oma tut alles für uns. = A nagyim mindent megtesz értünk.

ich	tue
du	tust
er, sie, es	tut
wir	tun
ihr	tut
sie	tun

Felszólító alakban:

Tu ! = Tedd!

Ugyanígy: Semmit se tesz.
 Megteszed azt?
 A lányát ide¹ teszi.
 Sót² teszték a levesbe.
 Mit teszel?
 Mindent megtesz értünk.
 A rádiót az asztalra teszem.
 Mit csinálsz itt?

Mindig valami jót³ tesz.
 Miért teszitek ezt?
 Béla mindig csodát⁴ tesz.
 Ida sokat tesz érte.
 Tedd a könyvet az asztalra!
 Érte teszem ezt.
 Azt helyesen⁵ teszi.
 Mit csinálsz ezzel⁶?

1. Fordítsd le a mondatokat!

Man soll nicht nur reden, sondern auch etwas tun. Tu⁷ wie ich es tu! Was kann man da tun? Er kann tun, was er will. Das tut nichts. Tu mir einen Gefallen⁸! Das tut mir sehr weh! Du nimmst davon eine Tablette ein und das tut ihre Wirkung⁹. Was tust du da? Den ganzen Tag tut er nichts Mein Kopf tut mir weh. Ich muss noch meine Arbeit tun. Ich kann einfach nichts Besseres¹⁰ tun. Keine Bange¹¹, er tut sein Bestes! Du tust ihm immer Böses¹², das ist nicht schön von dir!

2. Az előző példa alapján írd te is 5 mondatot *tun*-nal!

3. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Tun wir Petersilie¹³ in die Suppe?
 - Ja, natürlich!

❖
 - Tut er immer seine Pflicht?
 - Nicht immer. Nur wenn er Geld bekommt.

❖
 - Mein Freund tut den ganzen Tag¹⁴ nichts.
 - Na ja, er ist ein Faulenzer¹⁵.

4. Írd te is 3 minidialógust *tun*-nal!

¹hierher ²Salz ³etwas Gutes ⁴Wunder ⁵recht ⁶damit ⁷felszólító mód! ⁸szívesség ⁹hatás
¹⁰többet/jobbat ¹¹Ne aggódj! ¹²rosszat tenni vkivel - jm Böses tun ¹³petrezselyem
¹⁴egész nap ¹⁵naplopó

A *tun* szélesebb felhasználási lehetőségei

tun, tat, hat getan

1. Írd át a példa alapján!

jemandem tut etwas weh = valakinek fáj valamije

Ich habe Kopfschmerzen.

Der Kopf tut mir weh.

Sie hat Bauchschmerzen. Ildikó hat Augenschmerzen. Sie haben Ohrenschmerzen. Der Fahrer hatte Knieschmerzen. Die Lehrerin hatte Kopfschmerzen. Der Arzt neben uns hat Halsschmerzen. Hast du Kopfschmerzen? Habt ihr Bauchschmerzen? Haben Sie Ohrenschmerzen? Hast du Kopfweg?

2. Fordítsd le a mondatokat a magyarázat segítségével!

gut daran tun, wenn	= jól teszi, ha...
zu tun haben	= dolga van
mit etwas zu tun hat	= köze van vmihez (vminek)
mit jdem. zu tun haben	= dolga van vkivel
was ist zu tun	= mit kell tenni
jmd. hat etwas recht getan	= jogsosan tett valamit

1) Morgen kann sie nicht kommen, sie hat in der Stadt zu tun. 2) Du tust gut daran, wenn du mehr liest. 3) Ich habe heute viel zu tun, so kann ich euch nicht besuchen. 4)- John ist böse auf Ildikó, deswegen gibt er ihr keinen Kuss. - Nein, das hat damit nichts zu tun. 5) Lasst mich zu ihm gehen, ich habe mit ihm zu tun! 6) Das Licht ist ausgegangen. Was ist denn jetzt zu tun? 7) Du tust gut daran, wenn du jetzt verschwindest! 8) Er hat es recht getan, als er ihm eine große Ohrfeige gegeben hat. 9) - Was ist jetzt zu tun?- Wir können jetzt nichts tun. 10) Mit dieser Sache hat das wirklich nichts zu tun.

3. Az előző feladatból válassz ki 4 *tun*-os kifejezést és írd rájuk 1-1 minidiológust!

4. Írd át *Präteritum*-ba és *Perfekt*-be a 2. gyakorlat mondatait!

5. Írd át a példa alapján a következő beszélt nyelvi mondatokat!

I. hely IGE Inf.-ben tun II. helyen ragozva

Ich schlafe gern. ⇒ *Schlafen tue ich gern.* (= Szívesen alszom.)

Er rechnet gut. Ich kenne den Mann nicht. Ich verstehe dich nicht. Der Film gefällt mir nicht. Er hat nicht geholfen*. Er hat geschimpft. Olga hat nie gekocht. Ich kaufe das nicht. Gesehen habe ich es schon, *aber es gefällt mir nicht*. Sie haben nicht zugepackt.

* Múlt időben a *tun*-t tesszük *Präteritum*-ba, az ige marad *Infinitiv*-ben!

II. A négy eset

1. Határozott névelővel

A német nyelvben három nyelvtani nem van:

hímnem	=	der Vater	=	az apa
nőnem	=	die Mutter	=	az anya
semleges nem	=	das Kind	=	a gyerek

A **többes** számban mindhárom nem **die** lesz alanyesetben:

der Vater	→	die Väter	(az apák)
die Mutter	→	die Mütter	(az anyák)
das Kind	→	die Kinder	(a gyerekek)

Négy esetet használunk:

ragja a magyarban:

Alanyeset	=	Nominativ	Ø
Tárgyeset	=	Akkusativ	-t
Részes eset	=	Dativ	-nak, -nek (a részére)
Birtokos eset	=	Genitiv	-nak a ... (valamije)

az **ALANYESET** a Ki? Kik? Mi? Mik? kérdésre felel: az apa, a fiú ...

a **TÁRGYESET** a Ki? Kiker? Mit? Miker? kérdésre felel: az apát, a kocsit

a **RÉSZES ESET** a Kinek a **részére**? kérdésre felel: az apának, } a részére
a gyerekeknek }

a **BIRTOKOS ESET** a Kinek a? Minek a **valamije**? kérdésre felel:
az apának a, a kocsinak a **valamije**

A határozott névelő ragozása

Eset	Hímnem	Nőnem	Semleges nem	Többes szám
Nominativ (alany)	der Vater	die Mutter	das Kind	die Kinder
Akkusativ (tárgy)	den	die	das	die
Dativ (részes)	dem	der	dem	den ~n
Genitiv (birtokos)	des ~s	der	des ~s	der

pl.: Ich sehe **den** Vater.

= Látom az apát.

Sie hört **die** Mutter.

= Hallgatja az anyát.

Er gibt **dem** Kind das Spielzeug.

= A gyerekeknek adja a játékot.

1.A alany, tárgy és részes esetben

Használd a táblázatot:

pl.: az apát = *den Vater*

az asztalokat	az autót	a gyerekeknek
a gyereket	a széket	a lámpát
a gyerekeknek (a részére)	a szekrényt	az apának
a nagymamának	az asztalt	az apáknak
a nagypapának	az anyának	a házat
az asztalok	az anyáknak	az udvart

Mondd magyarul:

den Stuhl

die Lampe < 1.
2.

den Vätern

der Lehrerin < 1.
2.

der Mutter < 1.
2.

den Wagen

den Katzen

das Auto < 1.
2.

dem Lehrer

dem Sohn

den Tisch

den Eltern

dem Mann

1. Fordítsd le a következő minimondatokat!

Az apa itt áll (*stehen*). Látom az anyát. Nézi a gyerekeket. Hallgatjuk a zenét. (e Musik) Apának adom a tollat (r Kuli)¹. Péter nézi a lányt (s Mädchen). Adok a gyerekeknek csokoládét. A könyvet olvassátok. Ágó a széket szereli. (reparieren) Veszek valamit a tanulóknak (r Schüler -). Megveszem a lánynak a szekrényt (r Schrank). A szülőknek odaadom a füzetet (s Heft). A szomszédoknak segíték (r Nachbar -n). Látjuk a széket, az asztalt, a lámpát, a szekrényt, a házat, az ablakokat. Látod a virágokat (e Blume -n) Nézem a képet (s Bild). A tanárnőnek adja a füzetet. Segítünk az embereknek (e Leute -). A tanuló a tanárnőnek adja a könyveket (s Buch -er). Írom a házi feladatot (e Hausaufgabe). Ági segít a tanárnőnek (e Lehrerin). Kinyitja az üveget (öffnen; e Flasche). Nézzük az autókat. Hallják a zenét.

2. Tedd a megfelelő esetben a megadott névelőket és fordítsd le a mondatokat!

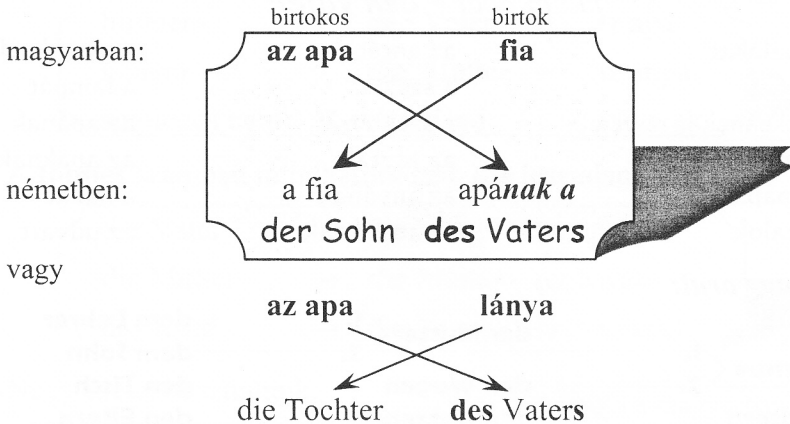
Mutti öffnet(*die*) Tür. Ich gebe(*der*) Lehrer das Heft. Wir öffnen(*das*) Fenster. Ich kaufe(*das*) Kind(*die*) Torte. Vati gibt(*das*) Mädchen(*der*) Kuli. Anette isst(*die*) Torte. Wir geben(*die*) Kindern(*das*) Buch. Sie helfen(*die*) Nachbarn. Der Schüler hilft(*die*) Lehrerin. Die Lehrerinnen helfen(*die*) Schülern. Der Mechaniker repariert(*der*) Wagen. Er sieht(*der*) Lehrer. Paul kauft(*der*) Schrank. Er gibt(*das*) Mädchen die Blumen.

¹r Kuli = r Kugelschreiber (golyóstoll) rövidítése

1.B a BIRTOKOS eset

A németben a birtokviszony fordítottja a magyarénak:

Fordítsd le ezek alapján:

a) A ház(nak az) ablaka nagy.

.....

Az anya lánya itt áll.

.....

Az apa barátja jön.

.....

A gyerek játéka¹ szép.

.....

A kocs ablaka² koszos.

.....

A gyerekek ruhái³ újak.

.....

b) A tanárok busza⁴ itt áll.

Az anya barátnője most jön.

A gyerekek játékaik itt fekszenek.

A kocs kereke⁵ koszos.

A tanárnő könyve érdekes⁶.

A lány virágai szépek.

A diákok könyvei ott fekszenek.

A könyvek színe⁷ zöld.

A kerékpár⁸ kereke rossz.

A ház színe fekete.

A lányok⁹ szülei betegek.

A szülők ideje¹⁰ rövid¹¹.

¹s Spielzeug -e ²e Scheibe (autónál); schmutzig ³s Kleid -er ⁴r Bus -ses, -se ⁵s Rad -es, -er ⁶interessant ⁷e Farbe ⁸s Fahrrad -es, -er ⁹s Mädchen ¹⁰e Zeit ¹¹knapp

1.C BIRTOKOS *vagy* RÉSZES eset?

☞ A birtokos eset a részes esettel (mostantól Genitiv és Dativ) könnyen összetéveszthető a **-nak a** és a **-nak** hasonlósága miatt, de ha magunkban hozzátehetjük a szóhoz a **részére** szócskát anélkül, hogy az értelme megváltozna, akkor **részes** esetbe kerül: *Péternek* (a részére) = **dem Péter**

anyának (a részére) = **der Mutter**

ha pedig valamije van valakinek, akkor birtokosba kerül:

anyának a lánya = **die Tochter der Mutter**

Fordítsd le:

A gyerekeknek adom a könyvet.

A tanárok diákjai jól tanulnak.

A gyerek könyve szép.

A tanár felesége beteg.

Segítünk a lánynak.

Adsz a nőnek egy virágot?

Hisztek¹ az eladónak²?

A milliomos⁶ autói gyorsak.

Az eladó fia itt lakik.

A nő táskája kék.

Adunk a lányoknak egy pusztit³.

Az óvónő felolvas⁷ a gyerekeknek.

Odaadom az ellenőrnek⁴ a személyit⁵.

Az óvónő fia itt tanul.

Az ellenőr barátja ott jön.

Az eladó nő cipője kicsi.

1. Fordítsd le a mondatokat! (Egy mondatban lehet Dativ és Genitiv is!)

Siehst du die Söhne des Vaters? Ich kaufe dem Vater die Blumen des Verkäufers. Ich gebe der Tochter der Mutter eine Tafel Schokolade. Siehst du den Mantel des Mädchens? Er hilft der Tochter der Lehrerin. Er gibt dem Chef⁸ des Verkäufers das Geld. Der Sohn des Chefs gibt der Tochter der Lehrerin die Blume. Der Direktor des Gymnasiums gibt den Kindern Geschenke⁹. Der Freund des Vaters schenkt der Freundin der Mutter ein Auto. Die Frau des Mannes gibt dem Kellner das Geld. Der Freund des Kellners¹⁰ bringt den Gästen das Bier. Er öffnet den Gästen des Vaters die Flasche. Mutti erzählt¹¹ dem Kind die Geschichte¹². Wir helfen den Eltern. Die Lehrerin diktiert¹³ den Schülern den Satz.

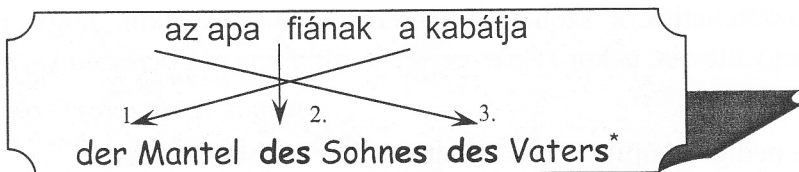
2. Birtokos vagy részes? Pótold határozott névelővel és fordítsd le!

Der Schüler erzählt Eltern die Geschichte. Die Lehrerin hilft Schülern. Das Rad Autos ist kaputt¹⁴. Der Kontrolleur gibt Kind die Fahrkarte. Die Hefte Kinder liegen dort. Wir kaufen Eltern viele Blumen. Der Kuli Mädchens ist kaputt. Die Kinder Kindergärtnerin lernen da. Monika hilft immer Menschen. Der Sohn Lehrers lernt nicht. Der Humor Kontrolleurs ist schlecht. Olga öffnet Gästen eine Flasche Wein. Die Farbe Autos ist grün.

¹glauben ²r Verkäufer ³s Küsschen ⁴r Kontrolleur ⁵r Personalausweis ⁶r Millionär
⁷e Kindergärtnerin; vorlesen ⁸fönök ⁹ajándékok ¹⁰pincér ¹¹mesélni vkinek vmit
¹²történet ¹³diktálni ¹⁴tönkrement

Még néhány bizalmas szó a BIRTOKOS esetről

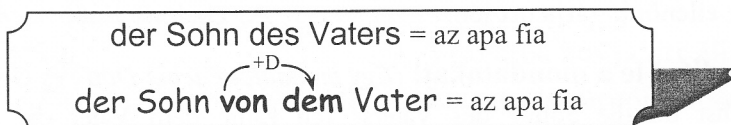
- ☞ a) ha a birtoknak további birtoka van, akkor hátulról kezd fordítani:

Mondd ugyanígy

a kocsí kerekének a színe	/ r Wagen -s, s Rad -es, e Farbe /
a gyerekek ruháinak mérete	/ s Kleid -er, e Größe /
a szoba ablakának a kerete	/ r Rahmen, s Fenster -s /
az ország lakosainak száma	/ s Land -es, r Einwohner, e Zahl /
a szomszédok gyerekeinek játéka	/ r Nachbar -n,-n, s Spielzeug -e /
a kocsí kerekének a mérete	
az anya lányának a táskája	

- ☞ b) a birtokos szerkezetet **von + D**-val is pótolhatod:

Mondd ugyanígy:

az anya lánya	a nagymama protézise ⁴
az apa cipője	a tanuló tolla
a gyerek szemüvege ¹	a gyerekek játéka
a betörő ² lámpája	az ellenőr ⁵ lelkiismerete ⁶
a tanuló bizonyítványa ³	az ellenőr humora ⁷

- ☞ c) a személynevek birtokos esetének sorrendje egyezik a magyaréval:

Péter barátnője

⇒

Péters Freundin

egy -s ragot kap a birtokos

ha **s, ß, x, z, tz**-re végződik a tulajdonnév, akkor csak egy aposztróffal (!) jelöljük az "s" helyét:

Andreas sapkája

⇒

Andreas' Mütze

Mondd ezek alapján:

Moritz apja	Julian szemüvege	Karl nagyapja
Michael testvére	Stephen bizonyítványa	Nikolaus sapkája
Helene anyja	Heinrich játéka	Julius apja

* A szépség kedvéért **von + D**-val pótolhatod az egyik birtokost: pl.: *der Fahrer des Autos des Vaters* helyett *der Fahrer des Autos vom Vater* ld. b) pont!

¹e Brille ²r Einbrecher ³s Zeugniss ⁴e Prothese ⁵r Kontrolleur ⁶s Gewissen ⁷r Humor

1. Írd át a következő birtokos szerkezeteket von + Dativosokra!

die Tür des Hauses	die Brille der Gäste
das Rad des Fahrrades	die Kreide der Lehrerin
die Kinder der Eltern	Peters Oma
die Freunde der Nachbarn	Arnolds Muskel ¹
der Mann der Lehrerin	der Freund des Mädchens
die Prothese des Arztes	die Schokolade der Kinder
Julians Mutter	das Auto des Lehrers
der Sohn des Kontrolleurs	der Humor der Schüler

2. Írd át a von + Dativos szerkezetet Genitiv-esre!

die Kinder von der Kindergärtnerin ²	der Kaffee von dem Gast
die Noten ³ von den Kindern	die Bücher von den Schülern
das Auto vom Nachbarn	das Rad von dem Fahrrad
die Taschen von den Schülern	die Arbeit von dem Vater
das Einfamilienhaus von den Eltern	die Mütze von dem Mädchen
der Hund von den Nachbarn	die Spielzeuge von den Kindern
die Krankheit von der Oma	die Brille vom Opa

3. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Warum kommt die Lehrerin nicht zur Schule?

- Ich glaube, der Sohn der Lehrerin ist krank.

- Ist das deine Brille?

- Nein, das ist Opas Brille.

- Was ist da unten?

- Das ist die Handtasche von Péter.

- Wo ist das Radio von Klaus?

- Klaus' Radio steht da.

4. Írd át a fenti minidialógusokban a birtokos szerkezetet más formájúra!

5. Fordítsd le a következő mondatokat!

A férfi feleségének a gyereke ronda⁴. A főnök fiának a kocsija lassú. A tanárnő fiának a lánya jól tanul. A nagypapa asztalának a lába⁵ rossz. Apa szekrényének a színe zöld. A nagy konyhájának az ajtaja kicsi. Az unokatestvér kerékpárjának a lámpája otthon van. A diáklány ruhájának a színe kék. Apa főnökének a lánya itt tanul. A feladat vége⁶ itt van.

¹ izom ² óvónő ³ e Note -n = osztályzat ⁴ hässlich ⁵ s Bein ⁶ s Ende; e Aufgabe

Néhány AKKUSATIV-os és DATIV-os vonzatú ige

schaden + D = árt vkinek vmi	bringen + D,A = hozni vkinek vmit
helfen + D = segíteni vkinek	erklären + D,A = elmagyarázni
brauchen + A = szüksége van vkire/vmire	öffnen + D,A = kinyitni
schließen + A = becsukni vmit	geben + D,A = adni vkinek vmit
anbieten + D,A = kínálni vkinek vmit	zeigen + D,A = megmutatni vkinek vmit

1. Pótolj a helyesen beragozott *határozott névelővel* és fordítsd le!

Ich gebe Gästen Geschenke. Sie bringt Eltern Kuchen. Edina hilft Lehrerin. Die Zigarette schadet Menschen (Esz.). Sie brauchen Tisch. Schließt du bitte Tür und Fenster? Bringst du Lehrer Heft¹? Er bringt Opa Wasser. Meine Freundin erklärt Schüler Satz². Der Mathelehrer erklärt Schülern Aufgaben³. Öffnest du bitte Gast Bier? Wir geben Gärtner Geld. Gibst du Verkäufer Tasche? Ich erkläre Menschen (tsz.) Problem⁴. Der Mann zeigt Frau Weg⁵. Zeigst du Mann Garten⁶? Die Verkäuferin verkauft Kunden Topf⁷. Der Direktor zeigt Schülern Bilder. Mutti bietet Gästen Kuchen an. Jens bietet Dame Tee an. Der Chef bietet Frau Platz⁸ an. Der Rauch schadet Kindern. Die Arbeit schadet Józsi nicht. Der Fremdenführer⁹ zeigt Gruppe Stadt. Ich brauche Auto für morgen Abend. Der Alkohol schadet Gesundheit. Öffnest du Nachbarkind Dose Cola? Erklärst du Mädchen Aufgabe? Der Polizist zeigt Fahrer Weg.

2. Alkoss mondatot! (*Vigyázz a szórendre* és az esetre!*)

die Blume ✧ das Kind ✧ geben ✧ die Mutter
 der Kugelschreiber ✧ brauchen ✧ der Schüler
 die Leute ✧ schaden ✧ der Alkohol
 die Kirche ✧ zeigen ✧ der Fremdenführer⁹ ✧ die Reisenden¹⁰
 Torte und Kuchen ✧ an/bieten ✧ der Hausherr ✧ die Gäste
 die Geschichte ✧ erzählen - noch einmal ✧ der Opa ✧ die Kinder
 der Ingenieur ✧ brauchen ✧ ein Kuli
 die Tür ✧ schließen ✧ ihr ✧ nicht richtig
 das Kind ✧ geben ✧ die Katze ✧ Futter

alanyesetben: ¹ das ² der ³ die ⁴ s ⁵ r ⁶ r ⁷ r ⁸ r; ⁹ idegenvezető ¹⁰ utazók

* Két főnév esetén a DATIV-os megelőzi az AKKUSATIV-os főnevet (th. akinek amit).

gefallen +D (ä) = tetszik vkinek vmi/vki

Das Heft gefällt dem Kind.

= A füzet tetszik a gyerekeknek.

Fordítsd le:

Tetszem a lánynak.	A tolvajnak ³ tetszik a pénztárcám ³ .
A lány tetszik nekem.	Nekem nem tetszik a tolvaj.
A szülőknek tetszik a tanár.	A tolvajnak én nem tetszem.
A tanárnak tetszenek a szülők.	Nem tetszem az anyósodnak ⁴ .
A közönségnek tetszik a színész. ¹	Az anyós nem tetszik nekem.
A színésznek tetszik a közönség.	Tetszik a vendégeknek a kép.

1. Ki kinek tetszik? Alkoss mondatot!

das Kind ✧ gefallen ✧ das Buch ✧ sehr
 das Mädchen ✧ gefallen ✧ das Hochhaus und der Garten
 die Eltern ✧ gefallen ✧ die Möbel (Tsz.)
 der Hund ✧ das Fleisch ✧ gefallen ✧ nicht
 die Reise ✧ r Mann ✧ gefallen
 e Vorstellung ✧ s Publikum ✧ sehr ✧ gefallen

2.a)

gehören +D = valakié, valakinek a tulajdona vmi

Das Fahrrad gehört dem Kind.

= A kerékpár a gyereké.

Fordítsd le:

A szoknya a lányé.	A hűtőszekrény a Müller családé.
A könyvek a tanaré.	A Mercedes a főnöké.
A nőé a ridikül ⁵ .	A szomszédé a fűnyíró ⁶ .
A golyóstoll a diáké.	A golyóstoll a miénk.
Az autó a rendőré.	A kocsia a tanaré.
A sapka az apáé.	A felhőkarcoló ⁷ a milliomosé.

b)

gehören zu+D = (hozzá/oda) tartozik vkikhez/vmikhez
 (vminek a köréhez, csoportjához)

Péter gehört auch zur Gesellschaft.

= Péter is a társasághoz tartozik.

Fordítsd le:

Te is a tolvajokhoz tartozol?	Szumátra Indonéziához ¹⁰ tartozik.
Ez a kérdés nem tartozik a témához.	Ez nem tartozik a tárgyhoz ¹¹ .
Iván az ellenségeinkhez ⁸ tartozik.	Hollandia az EU-országokhoz tartozik.
Ki tartozik ehhez a társasághoz?	Bill is a terroristákhoz tartozik.
Joe a pánkokhoz ⁹ tartozik.	Nem tartozom ehhez a párthoz.

¹s Publikum; ²r Schauspieler ³r Dieb -e ³r Geldbeutel ⁴e Schwiegermutter ⁵e Handtasche
⁶r Rasenmäher ⁷r Wolkenkratzer ⁸r Feind, -e ⁹r Punk -s ¹⁰Sumatra/Indonesien ¹¹e Sache

Vigyázat, bakiveszésély!

☞ A **bitten** könnyen összetéveszthető hasonló hangzása miatt az (an)**bieten**-nel, de vigyázzunk, mert tartalmilag és kiejtésben is különbség van:

a)

bitten [i]

- az **i** és **t** hangot alig ejtjük

bieten [í]

- megnyomjuk az **í** hangot

Mondd ki hangsúlyozva a miniket:

ich bitte	du bittest	ihr bietet	wir bitten	er bietet
wir bieten	sie bieten	du bietest	Sie bieten	ihr bittet
er bittet	Sie bitten	sie bittet	es bittet	ich biete

b)

(an)bieten D, A

= megkínál vkit vmivel

akinek amit

Ich biete **dem** Gast **eine** Zigarette **an**.

= Megkínálom a vendéget egy cigarettával.

Mondd ugyanígy:

Hellyel kínáljuk a szülőket. A nagy sütivel kínálja meg a gyerekeket. A vezetőt pálinkával¹ kínáljuk meg. Megkínárod a vendégeket ropival?? Mindig ásványvízzel kínál meg minket. Megkínálhatom önöket Colával? (dürfen) A stewardess³ csokoládéval kínálja meg az utazókat⁴.

3. Fordítsd le! **Bitten** vagy **anbieten**?

A segítségét kérem. Megkínál minket süteménnyel. Megkínárod az apádat szendvicssel⁵? Pénzt kérünk tőletek. Türelmet⁶ kér tőlünk. Megkínárod a vendéget palacsintával⁷? Elkéred tőle a kocsit? A portás kéri⁸ a belépőnket⁹.

4.

bitten zu + Infinitiv

A **bitten**, ha mellékmondattal szerepel, legtöbbször **zu + Infinitiv** szerkezettel áll:

Ich **bitte** dich, nicht so schnell **zu** fahren.

= Arra kérlek (téged), hogy (te) ne vezess olyan gyorsan.*

Mondd ugyanígy:

Arra kérem a pincért, hogy hozzon nekem egy salátát. Arra kérem a vendégeket, hogy egy kicsit halkabban beszéljenek. Megkéri a testvérét, hogy időben¹⁰ érkezzen. Megkérem a lakókat, hogy ne zavarják egymást. A tanárnő megkéri a szülőket, hogy fizessék be a pénzt. Megkérem Önt, hogy hagyja el a termet. A tanár megkér minket, hogy fejezzük be a beszélgetést.

¹r Schnaps ²s Salzstübchen - ³e Stewardess ⁴r Reisende -n ⁵s Sandwich ⁶(e) Geduld
⁷e Palatschinke -n ⁸r Portier ⁹e Eintrittskarte -n ¹⁰rechtzeitig

*Az alanyok értelmileg azonosak, mivel a főmondat tárgya (dich) megegyezik a mellékmondat alanyával (du).

II. A négy eset

1. Határozatlan névelővel

☞ A határozatlan névelő - **ein, eine, ein** -, mint ahogy nevében is szerepel, egy közelebről meg nem határozott személyt vagy dolgot jelöl.

A határozatlan névelő a főnév előtt áll, és azzal *nemben, számban és esetben* egyeztetjük:

pl.: Ich sehe dort **einen** Wagen. = Látok ott **egy** kocsit.

Hasonlítsd össze, hol látsz hasonlóságot a határozott névelő ragozásával!

	<i>Hímnem</i>	<i>Nőnem</i>	<i>Semleges nem</i>	<i>Többes szám*</i> (csak tagadó alakban van)
Nominativ:	ein Ø	eine	ein Ø	keine
Akkusativ:	einen	eine	ein Ø	keine
Dativ:	einem	einer	einem	keinen ~n
Genitiv:	eines ~s	einer	eines ~s	keiner

1. Mondd ki a miniket:

egy lány	egy könyvet	egy lámpa	egy kutyának
egy gyerek	egy férfi	egy széket	egy autót
egy apa	egy ház	egy vendégnek	egy tanárt
egy kocsit	egy szekrényt	egy ablakot	egy könyv
egy nőnek (részére)	egy lánynak	egy asztalt	egy ember
egy kertet	egy férfinak	egy fiút	egy tanárnak
egy gyereknek	egy nő	egy házat	egy lányt
egy autót	egy tanárnőnek	egy ablak	egy anyának

2. Fordítsd le a birtokos szerkezeteket!

egy férfi(nak a) nadrágja

die Hose eines Mannes

egy madár tolla¹
egy diák füzete
egy ház ablaka

egy nő szoknyája
egy tanár felesége
egy diáklány füzete

egy könyv oldalai²
egy tanárnő tolla³
egy gyerek labdája⁴

¹ e Feder = toll; r Vogel = madár ²e Seite -n ³r Kuli ⁴r Ball

* Ha a főnevet tagadni akarjuk, akkor csak egy „k” betűt kell a határozatlan névelő elé írni, pl.: Ich sehe **keinen** Wagen = Nem látok **egy** kocsit se. A tagadással később foglalkozunk.

3. Írd be a *határozatlan névelőt és fordítsd közben!*

..... Auto steht im Garten¹. Katze sieht mich jetzt. Béla sieht Blume. Kind steht an der Ecke². Der Sohn Gärtners spielt hier. Die Brille Schülers liegt auf dem Boden³. Mein Vater sieht dort Wagen. Mein Bruder zeigt Gast Buch. Wir geben Mann Uhr. Der Gärtner hilft Frau. Ihr kauft Kind Tafel Schokolade. Oma gibt Obdachlosen⁴ Tasse Kaffee. Jürgen braucht Tisch. Das Spielzeug Kindes ist im Sand⁵. Das Regal gehört⁶ Kind.

Vigyázat, bakiveszély!

Az **einer, eine, eines** határozatlan névmás

A **határozatlan névmás** és a **határozatlan névelő** szegről-végről rokonok, ezért is könnyű őket összetéveszteni. A különbség közöttük az, hogy míg a határozatlan névelő mindig csak **főnévvel együtt** állhat, a névmás – mint a neve is mutatja, **önállóan**, a főnév helyett, őt pótolva áll.

A **határozatlan névmás 3 alakban** tér el a határozatlan névelőtől, mindig felvéve a főnév **nemét és esetét**:

	<i>Hímnem</i>	<i>Nőnem</i>	<i>Semleges nem</i>
Nominativ:	einer !	eine	eines !
Akkusativ:	einen	eine	eines !
Dativ:	einem	einer	einem

☞ **Határozatlan névelővel:** **Dort steht ein Auto.** főnévvel együtt!
= Ott áll egy autó.

☞ **Határozatlan névmással:** **Dort steht eines.** Ø főnév!
= Ott áll (egy).

Pótold határozatlan névmással: ein Auto → **eines**

ein Haus	ein Junge	ein Garten	ein Glas
einen Garten	eine Vase	einer Frau	eine Flasche
eine Frau	ein Tisch	ein Mensch	ein Teller
einer Dame	einem Mann	einen Schrank	einer Katze
einen Volkswagen	ein Stuhl	einem Hund	ein Buch
ein Fenster	ein Bett	einen Wagen	einem Lehrer
einem Kind	einem Mädchen	ein Wagen	ein Lehrer

¹ a kertben ² a sarkon ³ a földön ⁴ hajléktalan ⁵ a homokban ⁶ gehören+D = (akié-D)

III. A személyes névmás

1. tárgyesete

	mich	engem
	dich	téged
Hn.	ihn	} öt, azt
Nn.	sie	
Sn.	es	
	uns	minket
	euch	titeket
	sie (Sie)	őket (Önt, Önöket), azokat

A személyes névmás tárgyesete a 3. helyen áll az alany és az állítmány után:

I.	II.	III.	
Ich	sehe	dich.	= Látlak téged.
↓	↓	↓	
A	Á	személyes nm.	tárgyesete

Mondd ugyanígy:

Hallgatunk titeket.	Titeket kérdezzük.
István nézi őt. (nő)	A tanár engem kérdez.
Hallom őket.	Kérem Önt.
Keresnek ¹ minket.	Kérjük Önöket.
Helga szereti őt. (hímn.)	Halljátok őket?
Engem hív ² Péter.	Anya szereti őt. (gyereket)

A magyarral ellentétben a személyes névmást a németben mindig ki kell írni:

Ich höre ihn.	= Hallom. (őt)
Er liebt mich.	= Szeret. (engem)

Ugyanígy:

Idegesítesz ³ .	Nézem. (lányt)	Látom. (nőt)	Kérdezel.
Hallak.	Hívsz?	Kérdezek.	Látod. (fiú)
Látlak.	Ida hívja. (fiút)	Idegesítelek.	Hallom. (Önt)
Hallunk.	Halljátok. (nőt)	Idegesít. (nő)	Hallasz?

1. Fordítsd le magyarrá!

Ich liebe sie. Ich höre dich. Sie fragt dich. Er sucht mich. Wir sehen Sie. Hört ihr uns? Ihr ärgert uns immer. Ich sehe es. Sie begrüßt uns. Sie sehen euch.

¹ suchen ² rufen ³ ärgern

☞ 2. Egyes szám 3. személyben az *ihn*, *sie*, *es* nem csak személyt jelölhet, hanem tárgyat is:

- **Kaufst du den Wagen?**

= Megveszed a kocsit?

- **Ja, ich kaufe ihn.**

= Igen, megveszem (azt).

vagy:

- **Kaufst du die Blumen?**

= Megveszed a virágokat?

- **Ja, ich kaufe sie.**

= Igen, megveszem (azokat).

Felelj a kérdésekre névmásokkal pótolva a főnevet:

- Hörst ihr die Musik?

- Trinkst du das Bier?

- Seht ihr das Auto?

- Holst du den Schrank?

- Rufst du das Mädchen?

- Putzt ihr das Fahrrad?

- Kaufen sie die Häuser?

- Verkaufen¹ Sie die Uhren?

- Schließt ihr die Tür?

- Verkauft ihr den Wagen?

3. Fordítsd le a példa alapján!

Nem téged, hanem engem. = *Nicht dich, sondern mich.*

Nem Önt, hanem engem.

Nem Önt, hanem Önöket.

Nem titeket, hanem öket.

Nem Önt, hanem öket.

Nem őt (fiú), hanem Önöket.

Nem engem, hanem téged.

Nem minket, hanem titeket.

Nem őt (nő), hanem titeket.

Nem minket, hanem őt (nő).

Nem öket, hanem titeket.

4. Fordítsd le a mondatokat a példa szerint!

Látlak téged jönni. =

Ich sehe dich kommen.

↓

A

↓

Á

↓

N.m.

↓

Főnévi

(ragozott ige!)

igeneves
alakban

Hallom (őt) énekelni. Látunk titeket olvasni. Hallanak minket dolgozni.

Hallom Önt horkolni². Látnak minket fürödni. Halljuk őket zongorázni³.

Látom úszni. Hallom beszélni. Hallom enni. Látjuk őket focizni⁴. Hallanak

minket aludni. Látom jönni. Látnak minket úszni. Látjátok (őt) dolgozni.

☞ 5. Vigyázat, bakiveszély!

heißen + N = hívni vkit vhogyan

Ich heiße Joe. = **Engem** Joenak hívnak.

rufen + A = hívni vkit

Ich rufe ihn. = Hívom őt.

Anya hívja őt. Őt Áginak hívják. Hív a munka, megyek. Ferencnek hívnak.

Ibinek hívják. Minket Hinz und Kunznak hívnak. Hogy hívnak téged? Hívnak

minket. Engem hív. Hogy hívnak titeket? Hívunk titeket. Segítségül⁵ hívunk

titeket. Hogy hívják őket? Őket hívjátok? Hogy hívnak téged? Őket hívjuk.

¹ eladni ² schnarchen ³ Klavier spielen ⁴ Fußball spielen ⁵ zu Hilfe

2. A személyes névmás részes esete

	mir	nekem
	dir	neked
Hn.	ihm	neki
Nn.	ihr	
Sn.	ihm	
	uns	nekünk
	euch	nektek
	ihnen	nekik
	(Ihnen)	(Önnek, Önöknek)

1. Fordítsd le a mondatokat!

Vásárol nekünk valamit. = *Er kauft uns etwas.*

↓ ↓ ↓
 A Á Szn. Re.

Adok neked egy pofont¹. Johann és Wolfgang segítenek nekik. Adok nektek időt. Megvesszük Önnek a rádiót. Pista ajándékoz neki egy szoknyát². Tetszik³ nekem a lány. Tetszik nektek a játék? Tetszik Önöknek az autó? Gratuláltok nekik? Odaadom neked a kocsit. Ajándékoztok⁴ nekik egy tortát. Adok neki egy puszit⁵. Anna segít neki autót szerelni⁶. Ajándékozok neki egy blúzt⁷. Adunk pénzt nektek. Gratulálunk Önöknek. Ad nekem egy órát. Nekünk adja a könyvet. Kinyitod⁸ nekem az ajtót? Elmesélem⁹ neked a történetet¹⁰.

2. Felelj a kérdésekre! (Figyelj a névmások változására!)

Hilfst du mir? → *Ja, ich helfe dir.*

Gebt ihr uns das Regal?

Helft ihr uns morgen?

Schenken sie Ihnen ein Glas Wein?

Gefällt dir das Mädchen?

Gibst du ihm genug Zeit?

Öffnest du mir eine Flasche Cola?

Kauft sie euch ein Auto?

Helft ihr ihnen?

Diktierst¹¹ du mir einen Satz?

Sagt sie euch die Adresse?

3. Ki kinek tetszik? Fordítsd le!

gefallen + D (ä) = tetszik vkinek vki/vmi

Er gefällt uns. = Tetszik **nekünk**.

Tetszem neked. Tetszenek nekünk. Tetszetek neki. Tetszel nekem.

Tetszik nekem. Tetszenek nekem. Tetszünk nekik. Tetszem nekik.

Tetszel nekik.

¹e Ohrfeige ²r Rock ³gefallen (ä) ⁴schenken ⁵s Küsschen ⁶reparieren ⁷e Bluse
⁸öffnen ⁹erzählen ¹⁰e Geschichte ¹¹diktálni

3. Fordítsd le a példa alapján!

Nicht mir, sondern euch. = *Nem nekem, hanem nektek.*

Nem nekik, hanem nekünk.

Nem nektek, hanem nekik.

Nem Önöknek, hanem nekik.

Nem Önnek, hanem nekem.

Nem neked, hanem Önnek.

Nem neki (nő), hanem neki (fiú).

Nem neki (nő), hanem neked.

Nem nekünk, hanem neki (lány).

4. Fordítsd le magyarra!

Das glaube' ich dir nicht. Oma öffnet uns die Haustür. Mein Cousin hilft uns das Auto waschen. Wir kaufen euch Zigarette. Ich bringe Ihnen Käse und Brot. Sie gibt ihnen Schokolade. Der Junge² gefällt mir. John gibt ihr einen Kuss. Wir schenken ihm einen Kuli. Klaus schenkt uns den Kühlschrank.

5. Fordítsd le a következő igével a mondatokat!

gehören + D = valakié valami

Die Tasche gehört mir. = *A táska az enyém.*

Miénk a könyv.

Övé a lakás.

Övék a labda?

Miénk a ház.

Övék az asztal.

Tiétek a pénztárca?

Enyém a füzet.

Tiéed a szék?

Enyém a sör!

Tiéed a kulcs³?

Tiétek a toll?

Övék a lámpa?

Tiéed a papír?

Övé a levél⁴?

Övék a kocsi.

Enyém a TV.

6. Részben vagy tárgyban? Pótold a személyes névmás megfelelő alakjának részes vagy tárgyesetével!

Der Kellner öffnet (wir) eine Flasche Wein. Wir geben (ihr) den Schrank. Sie gibt (er) ein Radio. Helft ihr (wir)? Er gibt (ich) eine Ohrfeige. Sie liebt (ich). Ich höre (ihr). Er sucht (sie). Opa bringt (sie) eine Tasche. Mutti schenkt (du) ein Helft. Der Lehrer fragt (du). Das Mädchen gefällt (er). Wir sehen (er). Mein Freund schenkt (es) eine Tafel Schokolade. Die Verkäuferin gibt (sie) Milch und Butter. Die Lehrerin schenkt (Sie) Blumen. Der Direktor kauft (Sie) einen Stuhl. Wir suchen⁵ (du) eine Wohnung. Der Kellner fragt (Sie). Die Familie hört (Sie). Seht ihr (wir)? Sehen Sie (sie)? Er gibt (Sie) einen Kuss. Die Lehrerin gibt (wir) genug Zeit. Opa erklärt⁶ (sie) den Satz. Meine Freundin zeigt (wir) die Straße. Wir geben (ihr) Kuchen. Der Gast hilft (sie). (es) gefällt die Küche. Wir zeigen (Sie) das Zimmer. Oma sieht (es) immer. Das Auto gehört (wir). Das Theater gefällt (sie). Wir hören (er). Paul öffnet (wir) die Flasche. Hörst du (ich)?

¹ hinni ² a fiú ³ r Schlüssell ⁴ r Brief ⁵ keresni vkinek vmit D,A ⁶ magyarázni D,A

3. A személyes névmás birtokos esete

	mein	enyém
	dein	tiéd
Hn.	sein	} övé
Nn.	ihr	
Sn.	sein	
	unser	miénk
	euer	tiétek
	ihr	övék
	(Ihr)	(Öné, Önöké)

☞ a) A magyartól eltérően a birtokos névmás elé soha nem teszünk névelőt:
az én apám - **mein** Vater

☞ b) Esz./3. személyben a **birtokos neme** szerint különböző alakokat használunk:

pl.:

		birtokos neme	birtok
az autója (fiúé)	=	sein	Auto
az autója (lányé)	=	ihr	Auto
az autója (gyereké)	=	sein	Auto

c) Ha a **birtok nőnemű** vagy **többes számú**, akkor a birtokos névmáshoz egy **-e** betűt illesztünk:

a birtok nőnemű

meine Mutter = anyám

meine Frau = feleségem

a birtok többes számú

meine Kinder

meine Autos

1. Fordítsd le!

a lánya (nőé)
a lánya (férfié)
a fia (nőé)
a fia (férfié)
testvérünk (lány)
barátotok
barátnőtök
a kocsim
barátaik
az Ön háza
ruháitok
ruháik

apánk
testvéreitek
barátnője (nőé)
barátnóm
barátod
az Ön anyja
az Ön apja
gyerekünk
széketek
székeitek
asztaluk
asztalaik

fiútestvére (lányé)
lánytestvére (fiúé)
az Ön asztala
táskája (férfié)
autója (nőé)
az Önök háza
házaik
házaik
az Önök házaik
könyveitek
könyvetek
könyvük

2. Fordítsd le a mini mondatokat!

Az autóm itt áll. Ott jön az apátok. Az asztala (nőé) nagy. Az Őn szobája kicsi. A lakásunk óriási¹. A barátnője (fiúé) azonnal² jön. Itt fekszenek a ruháitok. A nagyapád gyorsan fut. Lányaitok jól tanulnak. A felesége ott olvas. A férje nincs otthon. Az Önök szobája itt van. A kutyáik itt alszanak. Holnap jön a nagymamád. Szépek a bútoraik³. Ott lóg a szoknyája⁴. Most eszi a kontaktlencséjét⁵. Anyám itt dolgozik. A fivére jól keres⁶ (nőé). Jól megy a kerékpárunk. (fahren) A családotok gazdag. Beteg a kutyája (nőé). A buszunk kényelmetlen⁷. Magasak a gyerekeitek. A kérdéseik jók. Jó a sörük. Rossz a boruk. Barna a haja⁸ (fiúé). Kék a szeme (lányé). A házatok itt van. Lassú az autójuk. Jönnek a szüleitek. Új a kocsitok? Szegények a szüleik. A férjem (Mann) már otthon van. A felesége (Frau) szomorú. Hol van a férjed?

3. Pótold a megadott birtokos névmással!

Hier wohnen (miénk) Eltern. (Öné) Schrank steht da. (tiétek) Fahrrad ist kaputt. In der Ecke hängt (övék) Uhr. (övé) Nase ist lang. In der Garderobe hängen (Önök) Taschen. (tiéd) Tochter ist wieder gesund. (övé) Oma bäckt Kuchen. (övék) Cousin liegt im Bett. (enyém) Cousinen wohnen in der Nähe. (övé) Rock hängt am Kleiderhaken⁹. Wir lesen (miénk) Bücher. (tiétek) Noten sind schlecht. (övé) Mann arbeitet nicht. (övé) Frau ist Sekretärin¹⁰. (miénk) Kinder sind schon groß. Auf dem Boden liegen (tiéd) Bücher. Wo sind (Önöké) Häuser? Wo ist (Öné) Mantel? (miénk) Bus kommt sofort. (enyém) Geschwister sind nett. (övé) Suppe schmeckt mir nicht. (tiéd) Ideen sind interessant. (övé) Frau arbeitet hier.

4. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Ist das dein Auto?

- Ja, das ist mein Auto.

- Kommen morgen eu(e)re Eltern?

- Ja, sie kommen.

- Wo sind eu(e)re Fahrräder?

- Unsere Fahrräder stehen an der Wand.

- Ist Klaus euer Freund?

- Ja, er ist unser Freund.

5. Írj te is 3 minidialógust, melyben szerepel birtokos névmás!

¹ e Wohnung - riesig ² sofort ³ s Möbel, - ⁴ r Rock ⁵ e Kontaktlinse ⁶ verdienen
⁷ r Bus - unbequem ⁸ s Haar - e ⁹ fogas ¹⁰ titkárnő

Amikor a „lukasztó gépet lukasztják”, avagy a birtokos névmás birtokos esete

Határozott névelővel:

a ház	ablaka
↙	↘
das Fenster	des Hauses

Birtokos névmással:

a ház unk	ablaka
↙	↘
das Fenster	unser es Hauses

a szüleink gyereke
 az apám fia
 az anyám lánya
 a házunk ajtaja
 autójuk lámpája
 az Őn kocsijának az ablaka
 gyerekeitek labdái¹
 lányaitok fiai
 férjének a barátja

a kerékpárod kereke
 a barátaitok pénze
 a tanárunk ideje
 barátnőjének a ruhája
 házaiknak az ablakai
 a cipóm talpa²
 a feladataik vége³
 szenvedéseink kezdete⁴
 feleségének a barátnője

1. Pótold a hiányzó végződéseket, ha tényleg hiányoznak!

Wo steht dein..... Auto? Wo ist Ihr..... Koffer? Wir besuchen unser..... Eltern. Ich gebe mein..... Mutter eine Blume. Das Rad mein..... Autos ist kaputt. Olga kauft ihr..... Freund eine Wanduhr. Wir geben eu(e)r..... Eltern das Buch. Er gibt mein..... Freund eine Ohrfeige. Sie kauft ihr..... Mutter eine Blume. Deine Freundin gefällt mein..... Frau. Die Hefte mein..... Schüler liegen hier. Der Bus unser..... Chefs steht vor der Garage. Die Kleider eu(e)r..... Kinder hängen im Badezimmer. Die Sachen ihr..... Freunde liegen hier. Siehst du mein..... Auto? Hört er mein..... Radio? Die Tochter ihr..... Lehrerin hat Geburtstag. Ich schenke mein..... Eltern viele Geschenke. Anna holt unser..... Gästen eine Flasche Wein. Wo ist sein..... Tisch? Das ist ihr..... Küche. Hier liegt unser..... Haus und unser..... Garten. Die Tabletten ihr..... Freundin liegen auf dem Tisch. Die Freundin mein..... Freundinnen ist sympathisch. Kaufst du dein..... Freunden etwas? Da steht dein..... Wagen. Der Freund mein..... Briefträgers besucht mein..... Opa. Helft ihr eu(e)r..... Großeltern? Sie gibt ihr..... Cousine einen Kuss. Gebt ihr eu(e)r..... Bruder mein..... Spielzeug? Wo ist die Tasche dein..... Schwester. Da sind die Bilder unser..... Geschwister.

¹r Ball ²e Sohle ³s Ende ⁴s Leiden -s, - = szenvedés; r Beginn -s, - = kezdet ⁵das

2. Fordítsd le a piramisokat!

(1) az öltönyöd ¹
az öltönyödet
az öltönyöd gombja ²
az öltönyöd gombját	(2) az apám
az apámnak
az apám testvére
az apám testvérének (részére)
(3) az anyukád
az anyukádnak
az anyukád férjének
az anyád kinyját ³	(4) az unokatestvérünk (fiú)
az unokatestvérünknek
az unokatestvérünknek a barátja
az unokatestvérünk barátjának (részére)
(5) az anyósa ⁴ (lányé)
az anyósának
az anyósának a férjét
az anyósa férjének (részére)	(6) az orvosuk
az orvosuknak
az orvosuk kutyája
az orvosuk kutyájának a farkát ⁵

3. Fordítsd le a következő mondatokat!

Az Önök gyerekei mindig kedvesek⁶. Megeszem a testvérem almáját⁷. Látod a kutyámat? Veszek anyámnak egy tükröt⁸. A bátyám táskája ott lóg. A fiam autója rossz. A barátja ruhája kék. A barátnőnk szemüvege tönkrement⁹. Veszték a macskáitoknak tejet? Vesznek a szüleiknek egy liter almalét¹⁰. A szüleink háza itt áll. A testvérének egy órát ajándékoz. Látod a ház ajtaját. Apád kertje szép. A barátom szülei meglátogatnak¹¹ minket. Veszek a lányaitoknak almát. A barátom barátai az én barátaim is.

4. Fordítsd le magyarra!

Der Freund meiner Schwester besucht morgen den Vater meines Cousins. Die Katze meines Opas liebäugelt¹² mit der Katze meines Chefs. Die Tochter meiner Freundin liebt den Sohn meines Schwagers¹³. Die Freundinnen meiner Frau geben den Töchtern unserer Nachbarn eine Blume. Die Gäste meiner Eltern suchen die Spielzeuge ihrer Kinder. Der Sohn meines Nachbarn repariert den Wagen meiner Eltern.

5. Fordítsd le a következő szövevényes rokoni szálakat!

- 1) A nagymamám az anyukám anyukája.
- 2) A nagyapám az apukám apukája.
- 3) A nagybátyám az apukám fiútestvére.
- 4) A nagynéném az apukám lánytestvére.
- 5) Az unokatestvérem az anyukám testvérének a gyereke.
- 6) Az anyósom a férjem anyja.
- 7) Az apósom¹⁴ a feleségem apja.

¹r Anzug ²r Knopf ³e Qual (az ennek megfelelő német kifejezés: Einen Hundsreck!)
⁴e Schwiegermutter ⁵r Schwanz ⁶nett ⁷r Apfel ⁸r Spiegel ⁹ist kaputt; e Brille
¹⁰r Apfelsaft ¹¹besuchen ¹²szemezik ¹³sógor ¹⁴r Schwiegervater

3.B

Az önálló alak

A birtokos névmás állhat önállóan, egy szál magában is, nem kell mellé kiírnunk a birtokot, viszont ezért fel kell tüntetnünk az "összes adatát", azaz **nemét, számát, esetét** a névmás végén.

Ezt a formát akkor használjuk, ha a birtok már az előzményekből ismert és nem akarjuk újra kimondani.

pl.:

- Mein Wagen steht hier. = A kocsim itt áll. ↖ der ↗
- Ist das deiner? = Ez a **tiéd**? dein Wagen = deiner
- Ja, das ist meiner! = Igen, ez az **enyém**.

- Mein Auto steht da. = Az autóm itt áll. ↖ das ↗
- Ist das wirklich dein(e)s? = Ez tényleg a **tiéd**? dein Auto = dein(e)s

Ha a birtokos névmás **egyedül áll**, akkor csupán 3 alakban kap más végződést a tanultakon kívül.

Hímnemben		Semleges nemben	
főnévvel	önállóan	főnévvel	önállóan
N. mein Hund	meiner	N. mein Heft	mein(e)s (az enyém)
	(az enyém)	A. mein Heft	mein(e)s (az enyémet)

Mondd a példa alapján:

Mein Tisch steht da. ⇒ Az a tiéd? Ist das deiner?

- Mein Buch ist hier. → Az a tiéd?
- Das ist unser Radio. → Az a tiétek?
- Ihr Hund bellt laut. → Az az övék.
- Mein Haus ist hier. → És az enyém itt van.
- Meine Frau kocht jetzt. → És az enyém sört iszik.
- Unsere Kleider sind schon fertig. → És a tiétek?
- Seine Kinder lernen gut. → És az Öné?
- Unser Pferd läuft schnell. → És az övék?
- Er gibt meinem Sohn ein Stück Schokolade. → És te mit adsz a tiédnek?

1. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Ez a te kerékpárod?
- Nem, az enyém ott áll.

- Ő a te barátod?
- Nem, ő az anyukám.

- Megjavítod a polcomat?
- A tiédet?

- Megeszem a sütijét (fiúé).
- Az övét?

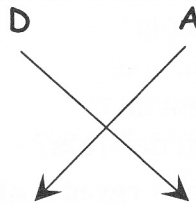
IV. A névmás és a főnév sorrendje

Akkusativban és Dativban

A következő sorrendben állhat egymás után a névmás és a főnév:

- a) ha két főnév szerepel
a dativos áll az első, az akkusativos a második helyen:

	I. hely	II. hely
Der Lehrer	erklärt dem Schüler	den Satz.
A tanár	elmagyarázza a diáknak	a mondatot.

- b) ha két névmással
pótoljuk a főneveket,
a sorrend megfordul:

Der Lehrer	erklärt ihn	ihm.
	azt	neki
	A	D

- c) ha névmás és főnév szerepel együtt, akkor a névmás mindig az első helyre kerül:

	I. hely	II. hely	
Er	erklärt ihn	dem Schüler.	= Elmagyarázza azt a diáknak.
Er	erklärt ihm	den Satz.	= Elmagyarázza neki a mondatot.

1. Tedd helyes sorrendbe és a megfelelő esetbe!

- Die Mutter kocht (eine Suppe; die Kinder)
Der Briefträger¹ gibt (ein Brief; der Vater)
Wir kaufen (unsere Eltern; eine Blume)
Herr Nagy diktiert (ein Satz; die Kinder)
Kaufst du ? (deine Mutter; der Tisch)
Die Freunde kaufen (ein Buch; ihre Töchter)
Gibt der Vater ? (sein Sohn; der Füller)
Bringen die Kinder ? (eine Tasse Kaffee; die Eltern)
Der Reiseführer² zeigt (das Museum; die Leute)
Mutti schenkt (eine Kassette; der Vater)
Oma verschenkt³ (der Schrank; die Verwandten⁴)
Die Verkäuferin gibt (die Flasche; der Mann)
Klaus kauft (seine Eltern; ein Kuli)
Der Direktor erzählt (die Geschichte⁵; die Schüler)

¹postás ²idegenvezető ³elajándékozni ⁴rokonok ⁵történet

2. Pótold a megfelelő végződéseket!

Der Polizist erklärt d ___ Gäste ___ d ___ Weg.
 István kauft d ___ Hund ein ___ Schokolade.
 Der Ingenieur gibt d ___ Vater d ___ Plan.
 Ihr kocht eu(e)r ___ Freund ein ___ Gulaschsuppe.
 Der Lehrer zeigt sein ___ Schüler ___ d ___ Lösung.
 Zeigen Sie mein ___ Freundin d ___ Weg?
 Kocht ihr unser ___ Gast ein ___ Tasse Kaffee?
 Bringt der Briefträger unser ___ Eltern ein ___ Brief?
 Öffnest du bitte d ___ Lehrerin d ___ Tür?
 Erzählt die Mutter ihr ___ Kinder ___ ein ___ Geschichte?
 Der Kellner öffnet d ___ Gast d ___ Flasche.
 Opa gibt sein ___ Enkelkind¹ ein ___ Ohrfeige.
 Herr Meier diktiert d ___ Sekretärin ein ___ Brief.
 Der Lehrer diktiert d ___ Schülern ein ___ Satz.

3. Fordítsd le németre!

Odaadom a levelet a postásnak. Megmutatjuk az utat a vendégeknek. A tanár megmagyarázza a szüleimnek a bizonyítványomat². Ajándékozunk egy tortát³ a tanároknak. Nagypapa mesél egy történetet az unokáinak. Egy pohár vizet hozunk nektek. Adtok egy pofont a mikulásnak⁴? Diktálok egy mondatot a fiamnak. Egy levelet írok a barátnőmnek. A főnök diktál a titkárnőnek⁵ egy szöveget⁶. A rendőr megmutatja az utat a látogatóknak⁷. Jens eladja a szomszédjának⁸ a kerékpárját. A pincér⁹ hozza a vizet a vendégnek. Apa ad egy csokoládét a gyerekeknek. Nagyi elmeséli a történetet az unokájának.

4. Hol a hiba? Javítsd ki és mondd meg miért hibásak a mondatok, ha hibásak!

Ich bringe ihren Mantel den Gästen.
 Die Verkäuferin schenkt ihren Sohn eine Tasche.
 Der Kellner öffnet den Gast die Tür.
 Wir kaufen eine Vase unseren Eltern.
 Die Reiseführerin zeigt den Weg die Gästen.
 Die Lehrerin erzählt der Schüler die Geschichte.
 Der Schuldirektor¹⁰ diktiert den Kinder einen Text.
 Die Eltern geben einen Blumenstrauß der Lehrerin.
 Er schreibt einen Brief seine Freundin.
 Der Polizist erklärt den Weg ihm.
 Die Familie kauft ihnen sie.
 Wir geben ihnen es.
 Gefällt das Bild dir?
 Der Kellner empfiehlt¹¹ den Gästen sie.

¹unoka ²s Zeugnis ³e Torte ⁴r Nikolaus ⁵e Sekretärin ⁶r Text ⁷r Besucher, -
⁸r Nachbar ⁹r Kellner ¹⁰iskolaigazgató ¹¹ajánlani

4. Pótold személyes névmással!

pl.: *Meine Freundin zeigt dem Hund das Fleisch.*

Meine Freundin zeigt es ihm.

Mein Bruder bringt der Frau das Mittagessen.
 Wir kaufen den Eltern die Bücher.
 Der Direktor zeigt den Schülern das Bild.
 Die Lehrerin gibt der Katze eine Ohrfeige.
 Mein Freund verkauft seinem Freund sein Auto.
 Sie bringt ihrem Vater seine Zeitungen.
 Der Portier bestellt den Gästen ein Zimmer.
 Ihr zeigt eu(e)ren Freunden die Tische.
 Ich erkläre dem Briefträger das Telegramm.
 Oma öffnet ihrem Gast die Tür.

5. Pótold az aláhúzott főnevet névmással! (Vigyázz a szórendre!)

Wir bringen den Schülern ein Buch.
 Er holt seinem Freund zwei Gläser.
 Richard verkauft seiner Freundin sein Auto.
 Éva kocht dem Gast eine Tasse Kaffee.
 Der Lehrer erklärt seiner Frau den Plan.
 Die Köchin gibt ihrem Mann einen Teller Gulaschsuppe.
 Jörg erzählt seinem Freund die Geschichte.
 Der Nachbar bringt dem Briefträger ein Glas Wasser.
 Die Kinder geben der Mutti ihre Spielzeuge.

6. Pótold a főnevet névmással, a névmást pedig főnévvel!

pl.: *Ich gebe ihm eine Schokolade. ihm → dem Kind*

Ich gebe sie dem Kind. eine Schokolade → sie

Wir kochen ihnen eine Suppe.
 Ich gebe ihm das Telegramm.
 Sie schenkt es ihr.
 Mein Cousin zeigt ihn seinem Vater.
 Die Lehrerin schenkt sie ihnen.
 Sie verkaufen meinen Brüdern das Regal.
 Meine Mutti kocht ihr einen Kaffee.
 Der Chef kauft den Gästen ein Geschenk.
 Der Verkäufer bestellt sie den Kunden¹.
 Herr Nagy holt dem Chef eine Blume.
 Wir geben es den Schülern.
 Sie erzählen den Gästen die Geschichte.

¹ r Kunde -n = ügyfél

7. Kérdezz rá minden mondatrésze *Wer? Wem? Was? -szal!*

pl.: Oma gibt dem Kind das Geschenk.

a) *Wer gibt dem Kind das Geschenk?*

b) *Wem gibt Oma das Geschenk?*

c) *Was gibt Oma dem Kind?*

Der Lehrer erklärt den Schülern die Sätze.

Der Bäcker bäckt den Kunden Brötchen.

Der Fremdenführer zeigt den Gästen den Weg.

Der Verkäufer verkauft den Kunden seine Waren.

Unser Ingenieur gibt dem Chef den Plan.

Die Kindergärtnerin erzählt den Kindern ein Märchen.

Wir schenken den Armen eine Tafel Schokolade.

Eugen erklärt seinem Freund die Aufgabe.

Frau Nagy erzählt ihrem Mann die Geschichte.

8. Alkoss mondatot a szavakból! (Vigyázz a szórendre!)

1. gefallen ✧ das Auto ✧ das Kind
2. lesen ✧ das Buch ✧ das Kind
3. schreiben ✧ der Brief ✧ er ✧ meine Freundin
4. geben ✧ ich ✧ der Gast ✧ ein Glas Bier
5. helfen ✧ die Kinder ✧ die Mutter
6. erzählen ✧ die Mutti ✧ ich ✧ der Film
7. bringen ✧ der Kellner ✧ wir ✧ die Gulaschsuppe
8. diktieren ✧ die Lehrerin ✧ die Schüler ✧ ein Text
9. geben ✧ der Polizist ✧ ich ✧ der Personalausweis
10. gefallen ✧ das Regal ✧ die Eltern
11. schreiben ✧ ein Aufsatz ✧ der Lehrer ✧ wir
12. gefallen ✧ wir ✧ das Haus
13. helfen ✧ die Enkelkinder ✧ die Oma
14. zeigen ✧ die Lösung ✧ das Kind ✧ der Vater
15. gefallen ✧ diese Idee ✧ die Leute

9. Fordítsd le a mondatokat a következő szavak segítségével! (Figyelj az igék vonzatára, mert eltérnek a magyartól!)

stehlen +D, A = ellopni vkitől vmit **an|bieten +D, A** = kínálni vkit vmivel

folgen +D = követni vkit **weg|nehmen +D, A** = elvesz vkitől vmit

Péter elveszi tőlem a könyvet. Nagyí tortával kínálja meg a vendégeket. Követem őt. Követjük a kocsiját. Ellopja a férfitől a pénztárcáját. Elveszi tőle a tollát. Csokoládéval kínálja a gyerekeket. Elveszem tőled a kését. Megkínálják a vendégeket palacsintával. Követsz minket? Megkínálsz őket kaláccsal? Bill ellopja a vendégektől a kabátjukat. Miért lopod el apádtól a könyvet? Sörrel kínálok a barátaimat. Almát lop a barátjától. Követem a kerékpárod. Elveszem tőle a poharat. Mindig lopsz tőlük valamit.

V. Az előjárószavak

A. A Hol? kérdésre felelők

☞ A magyar nyelvben a ragot a szó végére írjuk, míg a németben legtöbbször a főnév illetve a névelő elé tesszük, innen is a neve: **prepozíció**, azaz "elől elhelyezkedő", magyarul **előjárószó**:

Pl.: magyar: az asztal**on**
 német: auf dem Tisch
 Wo? = Hol?

(≈ on az asztal)

Előjárószó + DATIV

☞ Ha a következő előjárószavak **Dativ**-val állnak, akkor a **Hol?** kérdésre felelnek:

pl.: **auf + D** = -on, -en, -ön

der Tisch	auf ^{+D} dem Tisch	= az asztalon
die Terrasse	auf der Terrasse	= a teraszon
das Auto	auf dem Auto	= az autón

Össze is vonhatsz:

auf + D	= -on, -en, -ön (vízszintes felületen)	—
an + D	= -on, -en, -ön (függőleges felületen)	an dem = am
in + D	= -ban, -ben	in dem = im
vor + D	= előtt	vor dem = vorm*
hinter + D	= mögött	hinter dem = hinterm
unter + D	= alatt	unter dem = unterm
über + D	= fölött	über dem = überm
neben + D	= mellett	—
zwischen + D¹	= között (két dolog, személy stb. között)	—

¹pl: zwischen **dem** Auto und **dem** Mädchen = az autó és a lány között
 (zwischen X und Y)

*Ezt és az ez alatt szereplő összevonásokat csak beszédben használja a német.

Mondd ki a miniket:

▪ a széken	▪ az anya előtt	▪ a fán	▪ a gyerek és a szék között
▪ a falon	▪ a szekrény mögött	▪ az utcán	▪ a táblán ⁴
▪ az asztal alatt	▪ a szőnyegen ¹	▪ az ajtó előtt	▪ az ajtó és az ablak között
▪ a váza mellett	▪ a házban	▪ a szőnyeg alatt	▪ a faliórán ⁵
▪ a nő fölött	▪ a lakásban	▪ a kocsiban	▪ a játék fölött
▪ a házak előtt	▪ az ágyak alatt	▪ a lámpák mellett	▪ a szék és az ág között
▪ a lámpák között	▪ az ajtó és a lépcső ² között	▪ a buszban	
▪ a fa alatt	▪ a ház előtt	▪ a függönyön ³	
▪ a képeken		▪ a lány mellett	

1. A következő igék segítségével fordítsd le a mondatokat!*(An és in-nél vonj össze, ha tudsz!)*

liegen	= feküdni	valahol
hängen	= lógni	vhol
stehen	= állni	vhol
sitzen	= ülni	vhol

A könyv az asztalon fekszik. A kép a falon lóg. A ház előtt állok. Az asztal a szék mellett áll. A kocsit alatt fekszik. Egy óra és egy tábla között ül. A könyvek mögött áll. A tábla előtt áll a tanárnő. A táblán lóg a kép. A fán lóg a babám⁶. A férfi és a nő között ül. Az ágyban fekszenek a gyerekek. Egy autóban fekszik most. Egy padon⁷ ülünk. A konyhában fekszik a macska. Az ágy fölött lóg a lámpa. A garázs⁸ mögött ülök. A kert mögött fekszik egy ágyon. Az asztal alatt fekszik a Morzsi egy kosárban⁹. A kép a szekrény és a karosszék¹⁰ között lóg. Mi van a fal mögött? Az asztal fölött lóg az óram a poszter¹¹ mellett. Ülök a széken és mesélek... A képek között lóg a tükör¹². A vendégek a székeken ülnek, mi az asztalok mellett állunk, ő meg az ágy alatt alszik. A teraszon¹³ fekszik a macska. Az előszobában lógnak az órák. A fogason¹⁴ lóg a sapkám. A kutya a kocsit alatt fekszik a garázsban.

2. Pótold a szerinted megfelelő prepozícióval és névelővel!

Mein Vater steht Fenster und sieht die Straße. Der Polizist wartet Polizeiwagen. Die Kleider sind Waschmaschine. Der Füller liegt Tisch. Das Kind spielt Kindergarten. Das Regal hängt Wand. Er spielt Apfelbaum. Das Badezimmer ist Küche und Toilette. Sie steht Bäumen. Die Mäntel hängen Haken. Die Katze liegt Boden. Die Fahrgäste¹⁵ sitzen Bus. Die Kranken warten¹⁶ Wartezimmer. Vati sitzt Sessel und liest Zeitungen.

¹ r Teppich ² e Treppe ³ r Vorhang ⁴ e Tafel ⁵ e Wanduhr ⁶ e Puppe ⁷ e Bank ⁸ e Garage
⁹ r Korb ¹⁰ r Armstuhl ¹¹ s Poster ¹² r Spiegel ¹³ e Terrasse ¹⁴ r Haken ¹⁵ utasok ¹⁶ várni

V. B

WOHIN? = Hová?**Előjárószó + AKKUSATIV**

Ha a következő előjárószavak **Akkusativ**-val állnak, akkor a **Hová?** kérdésre felelnek:

pl.: **auf + A = -ra, -re**

der Stuhl	auf ^{+A} den Stuhl	Hová?	= a székre
die Maschine	auf die Maschine		= a gépre
das Bett	auf das Bett		= az ágyra

Össze is vonhatsz:

auf + A	= -ra, -re	→	auf + das = aufs
	(vízszintes felületre)		
an + A	= -ra, -re	→	an das = ans
	(függőleges felületre)		
in + A	= -ba, -be	→	in das = ins
vor + A	= elé	→	vor dem = vors*
hinter + A	= mögé	→	hinter das = hinters
unter + A	= alá	→	unter das = unters
über + A	= fölé	→	über das = übers
neben + A	= mellé		—
zwischen + A	= közé		—
	(két dolog, személy stb. között)		

Mondd ki a miniket:

▪ a falra	▪ a könyv alá	▪ a kert fölé	▪ a konyha elé
▪ a konyhába	▪ a ház fölé	▪ a föld ² alá	▪ a falakra
▪ a szekrényre	▪ az emberek mögé	▪ a garázs ³ mellé	▪ az ágyakba
▪ az asztal mellé	▪ a kocsiba	▪ a szoba és a konyha közé	▪ az autóra
▪ a szoba elé	▪ a padlóra	▪ a székek közé	▪ a tanárnő elé
▪ a szekrényekbe	▪ a függönyre ¹	▪ az ágy és az ajtó közé	▪ a szőnyeg alá
▪ az asztalra	▪ a szobába		▪ a lámpa és a virág közé
▪ a fal mögé	▪ az autó mellé		

* Ezt és az ez alatt szereplő összevont formákat csak a beszédben használja a német.

¹r Vorhang/e Gardine ²e Erde/r Boden ³e Garage

1. A következő igék segítségével fordítsd le a mondatokat!

(Az *auf*, *an*, *in*-nél vonj össze, ha tudsz!)

legen	= fektetni valahová
hängen	= lógatni vhová
stellen	= állítani vhová
setzen	= ültetni vhová

A gyereket a székre ülteti. A képet a falra lógatom. Az asztalra állítja a vázát. A széket az ágy mellé állítom. A macskát a sarokba¹ ülteti. A gyereket a klotyóra² ülteti. A virágokat a polc fölé lógatjuk. Apa az újságot a székre fekteti. A kocsit a garázs elé állítja. A férfi és a nő közé állítja a vázát. John a ház mögé állítja a hintaszéket³. Nagy az óra mellé lógatja a virágot. A fára lógatják a kötelelet⁴. Bemegy a szobába és a gyereket az asztal elé ülteti. A szőnyegre állítom a bőröndöt a fotel mellé. Az ágy mögé állítom az üveget. A táskát nagypapa mindig az ajtóra lógatja. A poharakat az üveg és a tányér közé állítjuk. A tollat a táska és a rádió közé fektetem. A kilincsré⁵ lógatjuk a táskát. A földre⁶ állítják az üvegeket. A párna alá fekteti a könyvet. Karl a falra lógatja a bizonyítványát⁷. A lány az ágyra ülteti a babát. (e Puppe) Mindig az ágyra fekteti a kabátot. A tévére állítjuk a lámpát és a virágot.

2. Pótold a szerinted megfelelő prepozícióval és névelővel!

Er geht heute um 5 Uhr Büro⁸. Er stellt den Wagen Garage. Mutti stellt den Koffer Bett und Tür. Die Straßenbahn biegt⁹ Wolfstraße ein. Wann geht ihr Bett. Sie läuft Schule. Der Gast hängt das Bild Wand. Mein Bruder stellt das Fahrrad Garage. Mein Cousin legt sein Geschenk Bett. Wir gehen Geschäft. Morgen geht ihr Supermarkt¹⁰ oder Tante Emma Laden¹¹? Er stellt seinen Wagen Fußweg und Straße. Der Gast hängt seinen Mantel Haken¹². Stellst du bitte die Weinflasche Regal? Péter stellt sein Auto Polizeiwagen. Er geht Wohnung und stellt seine Tasche Wand. Oma geht Küche. Ich lege die Schallplatte Tisch. Das Kind klettert¹³ Baum. Sie legt Gabel und Löffel Teller¹⁴.

3. Hol a hiba és miért?

Der Gast sitzt auf den Stuhl. Valentin hängt das Bild an der Wand. Ich lege die Blumen auf dem Tisch. Er stellt die Blumen in der Vase. Benedek stellt das Bild auf dem Regal. Wohin steht ihr die Vase? Wohin liegen wir die Briefe? Die Kinder legen schon im Bett. Stellst du bitte den Stuhl vor dem Fenster. Die Lampe stellt auf dem Tisch. Die Katze legt unter dem Bett.

¹e Ecke ²s Klo ³r Schaukelstuhl ⁴s Seil ⁵e Klinke ⁶r Boden ⁷s Zeugnis ⁸s ~: iroda
⁹bekanyarodni ¹⁰der ¹¹der ¹²der ~: fogas ¹³(fel)mászik ¹⁴der

Hol? *vagy* Hová?

1. Pótold a megfelelő *igével!* (*liegen - legen, stehen - stellen, sitzen - setzen*)

Die Arbeiter den Schrank neben die Wand. Meine Katze im Bett und spielt. Vati sein Auto in die Garage. Die Gäste schon im Wohnzimmer und essen Gulaschsuppe. Das Kind seine Spielzeuge in die Schachtel¹. du bitte die Wäsche² in den Korb? Warum deine Spielzeuge auf dem Boden? Die Familie schon am Tisch und isst. Wohin du das Kind? Das Kind seine Puppe auf den Stuhl. Mein Wagen in der Garage. Sie auf dem Boden und liest Zeitung. Die Bücher auf dem Regal. Herr Meier seine Bücher auf den Boden. Die Kinder schon im Bett. Sie immer vor dem Fernseher. Mein Bruder seine Schuhe unter das Bett. Sie die Briefe ins Buch. Meine Katze immer unter dem Bett.

2. Pótold a megfelelő *prepozícióval és névelővel!*

Oma legt das Kind Bett. Wir hängen das Geschenk Wand. Die Mäntel hängen schon Haken³. Mutti arbeitet Garten. Ihre Kleider hängen Garderobe⁴. Sie stellt die Vase Regal. Er stellt die Blumen Vase. Klaus stellt das Regal Vorzimmer. Lege bitte deine Schuhe nicht Bett! Schöne Blumen liegen Teppich. Gras⁵ findet mein Bruder immer etwas. Sie hängt ihre Jacke Baum. Er liegt Wagen und repariert den Motor. Der Hund liegt Tisch. Die Bücher stehen Regal. Die Suppe ist Teller. Die Toilette findest du Wohnzimmer. Mutti setzt das Kind Fußboden⁶. Die Gäste sind Küche. Wir gehen Büro. Die Schüler sind wieder Theater.

3. Vonj össze, ahol tudsz!

Er geht jeden Tag um 5 in das Kino. Wann gehst du in das Büro? Mein Freund geht oft in die Kneipe. Liegt deine Katze immer noch unter dem Bett? Heute gehen wir um 8 Uhr in das Theater. Die Familie sitzt schon an dem Tisch. Die Mutter schickt den Hund in das Haus. Sie wartet vor dem Haus. Oma stellt das Regal an das Fenster. Er legt seine Bücher immer auf das Regal. Auf der Autobahn fährt er immer schnell. Liegt meine Brille auf dem Boden? Wir gehen sofort in das Geschäft. Er geht schon in das Büro. Die Reisenden sitzen in dem Bus. Die Menschen steigen in den Bus ein. Irma steht auf der Terrasse. Sie tut Zucker in die Tee. Wolf stellt das Fahrrad neben den Roller. Gehen wir heute in das Schwimmbad?

¹ doboz ²fehérnemű ³der ⁴die ⁵das ⁶der ~: padló

Elöljárószavak névmásokkal fűszerezve

4. Használd a névmásokat! Fordítsd le a következő miniket a *Hol?* kérdésre felelve!

Elöljárószó + személyes névmás **részes** esete

pl.:

vor mir

= elöttem

rajtam	mögötte (nő)	előttünk	mellettk
benne	előtte(férfi)	Ön mögött	fölöttetek
köztem és közted	alattatok	Önben	alattad
fölöttünk	köztünk és köztetek	rajtatok	Önök mellett
mellettem	előtted	mögötted	alatta (férfi)

5. Fordítsd le a miniket a *Hová?* kérdésre felelve!

Elöljárószó + személyes névmás **tárgyesete**

pl.:

vor mich

= elé

mögém	melléd	közém és közéd	mellém
mellé	alá	föléljük	Önökbe
fölétek	beléd	mögétek	rá
közénk és közéljük	Ön elé	eléd	rájuk

6. Fordítsd le a minket! (*Hol?* vagy *Hová?*)

belém	melléd	fölétek	Ön elé
fölötte (nő)	mellette	fölöttetek	Ön előtt
alátok	mögénk	eléd	mellénk
fölöttem	mögöttünk	előtted	közéd és közéljük
mögöttetek	Ön és közöttük	mögétek	Önben
közém és közéd	elé (férfi)	alájuk	mögé (nő)
benned	alattatok	közétek	köztünk

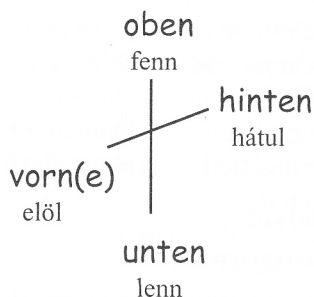
7. Fordítsd le a mondatokat!

Most bemegyek egy kocsmába¹. A kocsi alatt fekszik egy ember. A kocsimat egy bolt mellé állítom. A repülő egy park fölé repül. Alattad van a kalapom². A háza előtt állunk és várunk. A barátod mögött áll egy rendőr³. Az asztalán sok könyv fekszik. A barátnőd mellé állítom a vázát. Fölöttetek van az ágyam. Közted és köztem fekszik a bátyám. Mögétek állítjuk a bútorokat. Elöttük áll a feleségem. A falamon lóg András képe. A nagyapám egy fára akasztja a ruháját. A falra írok. Ma elmegyünk egy moziba vagy egy szupermarketbe. Mit keresel a cipőben? A hivatalban nem iszik sört, bort, csak pálinkát⁴. Az ablakban vannak a virágaink. A frigóba rakom⁵ a tejet. Az ágy alá állítja az éjjeli edényét⁶. Mögötted áll a barátnőm. Elém ülteti a vendégeket. A táskába állítja az üveget. Közénk ülteti a macskát.

¹ e Kneipe ² r Hut ³ r Polizist ⁴ r Schnaps ⁵ r Kühlschranks; tun ⁶ r Nachttopf

D. Előljárószó vagy helyhatározó?

☞ Az előljárószavakhoz hasonlóan egy helyet vagy irányt **helyhatározóval** is megadhatunk, azzal a különbséggel, hogy ezek a miniszavak **önállóan állnak és nincs vonzatuk**:

draußen
kinn

drüben
odaát (ott)

Oben ist meine Tasche. = **Fenn** van a táskám.

Unten warten die Gäste. = **Lenn** várnak a vendégek.

Mondd ugyanígy:

Elöl vannak az asztalok. Hátul alszik Iván. Lent állnak a kerékpárok. Bent alszik apa. Odaát lakik. Béla most kint dolgozik. Elöl ülnek a szülők. Kint lógnak a ruhák. Hátul vannak a kertben. Fent dolgoznak a munkások. Bent tanulunk. Hátul vannak a kertben. Ma kint ebédelünk¹. Elöl ül Rozi. Lent dolgoznak a pincében². Fent fekszik a macska a szekrényen. Bent eszik a szobában. Már megint³ odaát van. Elöl áll apa és anya. Bent van a kutyám?

1. Előljárószó vagy helyhatározó? Fordítsd le!

(1) A ház előtt áll Gizi. Elöl áll a kocsim. (2) Hátul alszik. A kert mögött alszik. (3) A könyv alatt van a levél. Alul van a levél. (4) Bent ülnek a szomszédok⁴. A szobában ülnek. (5) Elöl játszanak a gyerekek. A busz előtt van egy labda. (6) Bent vannak a vendégek? Igen, a szobában esznek. (7) A tetőn alszik a macska. Mindig fent alszik. (8) Hátul tanul a kertben. A kocszi mögött áll. (9) Elöl ül anya és hátul apa. Anya előtt én ülök, apa mögött te. (10) Bent lógnak a ruhák. A szekrényben lógnak a ruhák.

2. Állhatnak előljárószóval is, ilyenkor egy irányt mutatnak:

pl.: oben = fenn	unten = lenn
nach oben = fel (felé)	von unten = lentről

Mondd ugyanígy:

hátra	előlről	kintről	odaátról	előre	jobbra fel
bentről	kifelé	hátulról	felfelé	befelé	lefelé
fentről	lentől	balra fel	jobbra le	hátra balra	hátra jobbra

¹(zu) Mittag essen ²r Keller ³schon wieder ⁴r Nachbar -n

* Lehet még **drinnen**, **innen** is.

E. Prepozíciók tárgyesettel

Nem mindegyik előjárósónak van egyszerre Dativ-os és Akkusativ-os vonzathetősége is. A következő előjárósavak csak **tárgyesettel** állhatnak és ehhez minden esetben makacsul ragaszkodnak:

für	= -ért, részére, számára	} + Akkusativ
ohne	= nélkül	
gegen	= 1.ellen, szembe; 2.körül (időben)	
bis	= -ig	
durch	= át, keresztül, által	
um	= 1. -kor; 2. körül (térben)*	

1. Fordítsd le a következő miniket főnevekkel!

Előjárósó + főnév tárgyesetben

pl.: **für** *den Vater* = az apa **részére**

az anya részére	Budapestig	a házon át
a testvéreknek	5 óráig	apám által
penz nélkül**	a kert körül	füzet nélkül
táska nélkül	a lánynak	egy almaért
a barát ellen	öt forintért	keresztül a falun ⁵
az ellenséggel ¹ szemben	egy kocsiórt	keresztül a parkon
a ház körül	lámpa nélkül	kettőig
nővérem által	a város körül ³	a fejem körül
keresztül az alagúton ²	anyós ⁴ nélkül	a szülőkkel szemben
a szülőkön keresztül	egy barát által	egy kert körül
cipő nélkül	egy asztal körül	keresztül az úton

2. Fordítsd le a következő miniket névmásokkal!

Előjárósó + szem. névmás tárgyesete

pl.: **für** *dich* = számodra

ellenem	az Ön számára	nélküled	ellenetek
érte (hímn.)	körülöttünk	nekünk	ellene (hímn.)
nélkülünk	általam	értetek	körülötted
nélküle (nőnem)	a részükre	Ön által	körülötte
körülöttem	ellened	érted	általa (nőnem)
értünk	körülöttük	nélkülem	ellenünk
ellenük	nélkülük	körülöttem	értem
Önért	Ön ellen	számunkra	részetekre

¹ r Feind ² r Tunnel ³ e Stadt ⁴ e Schwiegermutter ⁵ s Dorf

*Lehet **um ... herum** is, pl.: **um Péter herum** ** az **ohne** után nem kell névelőt használni.

3. Fordítsd le magyarra!

Kämpft der Politiker **gegen** oder **für** den Frieden? Mein Bruder läuft **gegen** den Wind. Sie kommt heute **ohne** Geld. Kaiserslauten spielt **um** 5 Uhr **gegen** uns. Ich tue alles **für** dich. **Ohne** sie komme ich nicht. Geht ihr **durch** den Park? **Für** 2000 Euro kaufe ich den Schrank. Er tut nichts **gegen** das Rauchen¹. Vorsicht, du fährst **gegen** einen Baum! Meine Frau fährt immer **gegen** die Mauer². Die ganze Familie sitzt schon **um** den Tisch.* **Um** dein Haus stehen jetzt die Polizisten. **Bis** zwölf bleibt er zu Hause. Er verkauft das Haus **durch** einen Freund. **Gegen** 11 Uhr kommen wir. Der Bus fährt **durch** den Tunnel. **Gegen** Mittag ist die Suppe fertig. Er fährt immer **gegen** den Verkehr. Ich gehe **ohne** ihn auf die Party. **Gegen** 8 sind wir schon zu Hause. Bist du **gegen** mich oder **gegen** ihn? Karl tut alles **für** seine Familie. **Um** das Haus **herum** blühen schöne Blumen. **Für** einen Kuss gebe ich es dir.

4. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Ich gehe jetzt nach Hause.

- Ohne mich?

- Ja, natürlich!

- Ich kaufe für Etelka ein Auto.

- Für sie?

- Ja, warum denn nicht?

- Wir fahren jetzt durch den Park.

- Aber dort sind viele Blumen!

- Das macht nichts!

- Wann beginnt der Film?

- So gegen 5.

- Und genau?

- Genau um 5 Uhr...

5. Írj te is 1-1 minidialógust a prepozíciókkal!

6. Fordítsd le!

Érted harcolok. Eladja a rádiót 2000 forintért. Sokat fizet a barátod a házért. Ezt értem teszed⁴? Nélkülük megy iskolába. Könyv nélkül jön? Ellenük harcolunk. Kettő körül jövünk haza. Az orvosok a dohányzás⁵ ellen vannak. 6-ig a hivatalban⁶ van. Mathild most szembe megy a falnak. Márkáért mindent megcsinál. Ez a kutyádé, ez a macskádé. A busz bekanyarodik⁷ a sarkon. Átmegyünk a parkon. A villamos átmegy az erdőn? Péter körül állnak a lányok és nem körülöttem! Megkerüljük a Balatont. A ház körül szép fák állnak. 8 körül már otthon vagyok. A barátom mindig a széllal szembe fut. Estefelé jönnek a vendégek. Ma a Fradi ellen játszunk. Anyukám nélkül nem jövök. Nélküle látogatod meg a nagyit? Mindig jegy⁸ nélkül utazok. Hiba nélkül írja a házit. A barátnőm vég⁹ nélkül beszél... Ezt csak érted teszem. A vendégek már öt körül az asztal körül ülnek. A gyerekek egy fa körül futkosnak. Ezt Elisnek adom. Ez a csoki a tiéd. Miért pisil¹⁰ széllal szembe? A vonat átmegy az alagúton? Kecskeméti utaznak a szüleim. Pénz nélkül nem jövök. Érted mindent¹¹ megteszek. Körülötte ülnek a vendégek.

¹ béke ²dohányzás ³fal (külső) ⁴tun ⁵s Rauchen ⁶im Büro ⁷fahren um + A
⁸e Fahrkarte ⁹s Ende ¹⁰pinkeln ¹¹alles * Vagy: **um** den Tisch **herum**

F. Prepozíciók **részes esettel**

☞ A következő előljárószavak mindig **részes esettel**, azaz **Dativ**val állnak:

aus	= -ból, ből	} + Dativ
bei	= -nál, -nél*	
mit	= -val, -vel	
nach	= 1. után; 2. -ba, be (ország, város)**	
von	= -tól, -től / -ről, -ről	
zu	= -hoz, -hez, -höz	
seit	= óta	
gegenüber	= szemben, átellenben	

1. Fordítsd le a következő miniket főnevekkel!

Előljárószó + főnév részes esetben

pl.: **aus** **der Küche** = a konyhából

a szobából	két órája (óta)	az apával
a nagymamánál	a cégnél ³	az anyával
a tollal	az asztalról	Magyarországra
a reggeli ¹ után	a székről	a baráttól
Budapestre	a házzal szemben	a barátnőnél
Bécsbe	a reggeli óta	az ablakhoz
a tanárhoz	a kocsiból	az iskola után
a szekrénytől	négy órája	a fával szemben
a nagyihoz	Münchenbe	Németországba
egy busszal ²	az ebéd ⁴ után	egy villamossal
az ajtóval szemben	egy éve (óta)	tíz órája
a vendégtől	egy írónál ⁵	az ajtóhoz

2. Fordítsd le a következő miniket névmásokkal!

Előljárószó + szem. névmás részes esete

pl.: **bei** **mir** = nálam

nálunk	veletek	utánad	nálad
hozzátok	Önnel	velünk	Öntől
tőled	Önöktől	Önhöz	utánatok
hozzád	veled	nálatok	tőlem
belőle	hozzájuk	hozzánk	Önnél
velük	náluk	hozzá (férfi)	nála (nő)
hozzám	hozzá (nő)	nála (férfi)	nálam
tőle (nő)	vele (férfi)	vele (nő)	tőle (férfi)

¹s Frühstück ²r Bus ³e Firma ⁴s Mittagessen ⁵r Schriftsteller

* **bei + D** = élőknel, életteleneknél; **an + D** = csak életteleneknél

** Ezt lásd részletesen az *Országok, városok, emberek* fejezetben!

3. Fordítsd le magyarra!

Sie kommt eben **aus** dem Geschäft. Julian macht **bei** den Großeltern Urlaub. Er kommt **mit** einem Fahrrad. **Nach** dem Abendessen gehen wir **zur** Oma. Kommt ihr **aus** dem Kino? Der Teller fällt **von** dem Tisch auf den Boden. Morgen fahren wir **nach** München oder **nach** Wien. Was bekomme ich **von** dir? **Seit** Dienstag warten wir auf ihn. Wir gehen morgen **zu** ihnen. **Von** ihm bekommst du nichts. Schnee fällt **von** dem Baum auf den Boden. Ich gehe nicht **mit** Ihnen ins Kino. Er ist sicherlich **bei** seinen Freunden. Übermorgen fahren sie **nach** Österreich. Die Kinder kommen jetzt **aus** der Schule. Kommt ihr **mit** dem Bus oder **mit** der Straßenbahn?

4. Vonj össze, ahol tudsz!

bei + dem = **beim**

zu + dem = **zum**

von + dem = **vom**

zu + der = **zur**

Wir gehen zu dem Tisch. Die Familie sitzt bei dem Tisch. Sie kommt von der Oma. Wir warten bei der Frau. Die Vase fällt von dem Regal. Pista geht zu dem Fahrer. Gehst du zu der Lehrerin? Ja, ich gehe zu ihr. Sie isst jetzt bei den Großeltern. Er holt etwas von seinem Freund. Klaus ist bei der Oma.

GEGENÜBER + D

A **gegenüber** állhat a szó előtt és után is, amelyre vonatkozik:

a házzal szemben =

gegenüber dem Haus
dem Haus gegenüber

Ha személyes névmásra vonatkozik, akkor mindig a személyes névmás áll elől:

Dir gegenüber bin ich klug. = Veled ellentétben én okos vagyok.

Mondd ugyanígy:

szemben veletek

a fával szemben

az iskolával szemben

a busszal szemben

szemben velem

veled szemben

a postával szemben

a tanárral szemben

a házakkal szemben

szemben Önnel

szemben vele (nő)

szemben velünk

entlang + A, D, G

Az **entlang** prepozíciót 3 különböző esettel is használhatod:

entlang + A/D/G

= mentén, mellett

elől van:

Entlang dem Fluss / des Flusses sind Kastanien.

D/G

hátral van:

Dem Fluss / den Fluss entlang sind Kastanien.

D/A

Ugyanígy:

a ház mentén

a patak mentén (r Bach)

a város mentén

a kert mentén

a part mentén (e Küste)

a fal mentén (e Mauer)

az árok mentén (r Graben)

a kerítés mentén (r Zaun)

az út mentén

G. Prepozíciók **birtokos esettel**

A következő előjárószavak mindig birtokos esettel, **Genitívvel** állnak:

statt	= helyett	} + Genitiv
trotz	= ellenére	
wegen	= miatt	
innerhalb	= vmin belül (tér és idő)	
außerhalb	= vmin kívül	
während	= alatt (csak időben!) /D is	

Statt des Kindes kommt die Mutter. = A gyerek **helyett** az anya jön.

1. Fordítsd le a következő miniket főnevekkel!

Előjárószó + főnév birtokos esetben

<i>wegen</i>	<i>des Wetters</i>	= az időjárás miatt
a háború ¹ miatt	a falun ⁴ belül	az óra alatt
a hideg ellenére ²	a kerten belül	a tea helyett
a városon kívül	az utazás ⁵ alatt	az országon kívül
az eladó miatt	a kenyér helyett	a négy fal között (belső)
a németóra ³ alatt	az iskola helyett	az előadás ⁷ alatt
az ebéd helyett	két órán belül	a parancs ⁸ ellenére
a nyaralás alatt	a kakaó helyett	két órán belül
az étkezés alatt	a film alatt	a háború alatt
a kirándulás helyett	az eső ⁶ ellenére	a tiltás ⁹ ellenére

2. Pótold a megfelelő prepozícióval!

..... des Unfalls¹⁰ auf der Autobahn gehen wir heute nicht in die Berge.
 der Ferien besuchen wir unsere Oma. der Stadt gibt es
 einen schönen Brunnen. Fleisch essen wir heute Brot mit Butter.
 der Sprechstunde¹¹ sprechen wir leise. seines Benehmens¹²
 laden wir ihn nicht ein. des Gartens steht immer sein Auto.
 deines Autos kaufe ich sein Fahrrad. der Stadtmauer¹³ fließt der
 Fluss. des Konzerts hören wir Musik und essen viele Brezeln.
 der Reise nach Budapest sprechen wir über meinen Freund.
 zwei Stunden verkaufe ich alle meine Bücher. des Kindereis gibt es
 immer ein Spielzeug. des Windes gehen wir heute spazieren.
 der Stadtmauer liegt unser Grundstück¹⁴. Sprechstunde
 empfängt der Arzt niemanden. des schlechten Wetters gehen wir
 heute nirgendwohin. Jacke nehme ich lieber einen Mantel mit.
 der Vorstellung spricht er immer so laut mit seinem Freund.

¹r Krieg -es ²e Kälte ³e Deutschstunde ⁴s Dorf -es ⁵e Reise ⁶r Regen, -s ⁷e Vorstellung
⁸r Befehl -s ⁹s Verbot -es ¹⁰baleset ¹¹rendelési idő ¹²viselkedés ¹³városfal ¹⁴telek

3. Fordítsd le a mondatokat magyarra!

Wegen des schlechten Wetters bleiben wir lieber zu Hause. Während des Spiels trinkt sie viel Cola. Trotz der Wärme¹ machen wir morgen einen Ausflug. Wegen seiner Krankheit kommt er nicht. Statt der Eltern spricht die Lehrerin mit den Kindern. Trotz meines Verbots² sieht sie fern! Trotz allem liebe ich sie. Statt des Autos kaufen wir lieber ein Fahrrad. Innerhalb einer Stunde kommt sie an. Innerhalb der Familie sprechen sie viel über ihn. Innerhalb einer Woche kannst du das schaffen³. Er arbeitet jetzt außerhalb des Landes.

4. Fordítsd le a példa alapján!

Elöljárószó + birtokos nm. és főnév
statt *meines Vaters* = apám helyett

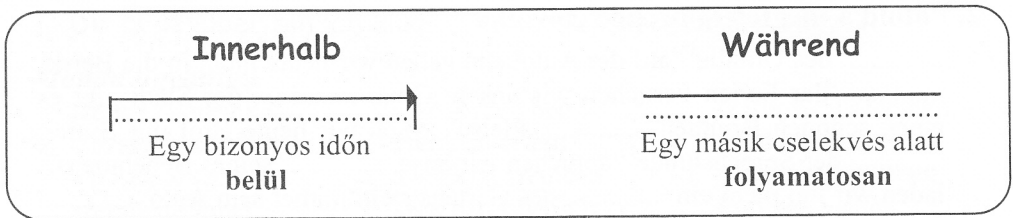
szüleim helyett
 a kertünkön belül
 falujukon kívül
 a kutyád miatt
 városán kívül

a fiad helyett
 a születek miatt
 utazásaim alatt
 lakásodon kívül
 férje helyett

városunkon kívül
 akaratod⁴ ellenére
 az ágyuk helyett
 fivérem miatt
 felesége helyett

5. Vigyázat, bakiveszély!

A magyar **alatt** szó csapdát rejteget az ártatlan nyelvtanuló számára, ugyanis a német **IDŐBEN** különbséget tesz egy **bizonyos időn belüli** (alatti) és egy **másik cselekvés közbeni** (alatti) esemény kifejezése közt:

Egy év alatt nem tudod azt befejezni. Az óra alatt mindig játszik a füzettel. A koncert⁵ alatt sokat eszünk. Két hét alatt már kétszer nyert⁶. Egy perc alatt két kört⁷ tud futni. Az utazás alatt sokat beszélgetünk. A verseny⁸ alatt ebédelnek a barátaim. A háború alatt sok ember meghal⁹. Péter az evés alatt hangosan beszél. Egy héten belül megházasodnak¹⁰. Egy év alatt 3 könyvet ír. Óra alatt nem szabad enned. Mit csinálsz a szünidő alatt? Két év alatt talán újra fel tudják építeni¹¹ a World Trade Centert.

¹ meleg ²tiltás ³elintézni, megcsinálni ⁴r Wille -ns, -n ⁵s Konzert, -s ⁶hat gewonnen ⁷Runde, -n ⁸r Wettkampf ⁹sterben ¹⁰heiraten ¹¹wieder aufbauen

E két előjárósó megkülönböztetésénél a következő csoportosítás segíthet:

AUF +D/A

– vízszintes felületen	auf dem Boden	= a padlón
– kiemelkedő tereptárgynál	auf dem Dach	= a tetőn
– nyílt, fedetlen területen	auf dem Sportplatz	= a sportpályán
– intézményeknél	auf der Post	= a postán

AN +D/A

– függőleges felületen	an der Wand	= a falon
– víznél, vízparton*	an der Küste	= a (tenger)parton
– vminek a szélén	an der Ecke	= a sarkon
– vmi mellett közvetlenül	am Schrank	= a szekrénynél

Fordítsd le a miniket:

a falra	a városfalnál	az ajtóhoz	egy polcon
az utcára	a Dunaparton ¹	a hátán	egy asztalhoz
a fején	a kilátótornyon ²	egy teherautóra ³	egy ajtóra
a piacra	egy étteremnél	a Dunára ⁴	a foci pályán
a tengernél	a földre	az ablakhoz	a Tiszára ⁵
a rendőrségre	az egyetemre	a mezőn	a forrásnál ⁶
a WC-re	a városfalon	a WC-n	az erkélyen
a függönyön	a tengeren	a Dunán	az Óceánon ⁷

1. Fordítsd le!

A kerítésnél ugat ⁸ egy kutya.	A fán egy ridikül lóg.
A tornyon van egy zászló ⁹ .	Mikor mész újra a piacra?
A Balatonon nyaral a barátjával.	A város szélén ¹² van egy kocsmá.
Már mindenki az asztalnál ül?	Egy szigeten lakik a barátjával.
A hegyen nagyon szép kilátás ¹⁰ volt.	Mikor mentek a postára?
A bankba megyek és pénzt veszek fel ¹¹ .	32 éve tanulunk az egyetemen.

2. Fordítsd le és tanuld meg a kifejezéseket!

Er sagte ihr das vorgestern schwarz auf weiß. Auf jeden Fall komme ich morgen bei euch vorbei. Wer ist an der Reihe? Jörg ist zwar sehr krank, aber er ist noch am Leben. Die Reihe ist jetzt an dir. Meine Geliebte stellt immer alles auf den Kopf. Wohin gehen Sie auf Urlaub? Auf den ersten Blick verliebte ich mich in Sie. Ist das Baby schon auf die Welt gekommen? Auf meine Bitte tut sie alles, sie ist nämlich in mich verliebt... Auf meine alten Tage gehe ich ins Altersheim, aber zuerst mache ich noch mein Abitur.

3. A 2. feladatból válassz ki 4 kifejezést és írd egy-egy minidialógust!

¹s Donauufer ²r Aussichtsturm ³r LKW ⁴e Donau ⁵e Theiß ⁶e Quelle ⁷r Ozean

⁸r Zaun; bellen ⁹e Flagge ¹⁰e Aussicht ¹¹ Geld ab|heben ¹²r Rand(e) = széle vminek

* Ha a víz környékét emeled ki, akkor **an**, ha a víz felszínét, akkor **auf**.

I.

an +A/D

1. a) -on, -en, -ön (D)*

pl.: Das Bild hängt **an der** Wand.2. a) **mellett, -nál, -nél**Die Familie sitzt **am** Tisch.

(A család az asztal mellett/-nál ül).

b) -ra, -re (A)

Er hängt das Bild **an die** Wand.b) **mellé, -hoz, -hez**Die Familie setzt sich **an den** Tisch.

(A család az asztal mellé/-hoz ül)

1. **Fordítsd le magyarra!**

Am Sonntag fahre ich zu euch.

Er sitzt immer am Stammtisch.

Am Berg ist ihr Haus.

Sie schreibt das Wort an die Tafel.

Sie sind schon an Bord. (fedélzet)

Er stellt die Leiter an den Apfelbaum.

An der Universität zu Prag studiert sie.

An dieser Firma verdient sie wenig.

Am Fuss des Berges findest du das.

Am 1. Mai habe ich nur geschlafen.

2. **Fordítsd le németre:**

A falhoz állítom a kerékpárom.

Holnap megyünk a tóhoz, oké?

Csak holnap kerülünk sorra¹.A végén² mégis sikerült.

Ezen az egyetemen tanul a bátyám.

A táblán megtalálok a szavakat.

Hétfőn meglátogatjuk a nagyt.

Az ablakhoz ment és nevetett.

für + A

1. **-ért, részére, számára**Ich tue alles *für dich*. = Mindent megteszek **érted**.2. **valaki helyett**Er geht *für mich* in die Schule. = **Helyettem** megy az iskolába.3. **-ra, -re (időtartamra)**Sie kommt nur *für drei Tage*. = Csak három napra jön.4. **vmihez képest***Für sein Alter* ist er sehr fit. = Korához **képest** nagyon fitt.1. **Fordítsd le!**

Ez a rózsza a tiéd.

Adományt adott a Vörös Keresztnek³.

Kérlek menj helyettem a polgármesterhez.

Két hétre nálunk marad.

Örökre itt maradunk. (immer)

Egy hónapra jövök hozzátok.

Pénzért mindent megtesz.

Egy mérnöknek ez egy könnyű munka.

A hazáért⁴ harcolt.

Mennyit fizettél a házért?

A házat 200000 Euroért kapta.

Már mindenki helyett fizetett.

A nehéz munkához képest kevés
pénzt kapott tegnapelőtt.

A szünetre eljön hozzánk.

Ennek a cégnek dolgozik.

* Független felületen és elvont értelemben pl.:

Er lernt **an der** Universität. = Az egyetemen tanul.¹an die Reihe kommen ²s Ende ³e Spende; das Rote Kreuz ⁴s Vaterland

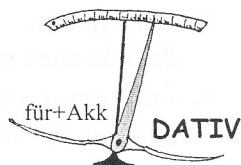
J. Für + Akkusativ vagy Dativ?

Sokszor nehéz eldönteni, hogy az igét **Dativ** vagy **für + Akkusativ** vonzattal használjuk, hiszen mindkettő ugyanazt jelenti magyarra fordítva: valaki **részére**, **számára**.

Ha csak lehet, a német **Dativ**val fejezi ki magát, mely közvetlenebb és nem olyan távolságtartó, mint a *für + Akkusativ*.

Ha teljesen biztos akarsz lenni a dolgokban, akkor itt is **vonzattal együtt** tanuld meg az igét.

Néhány Dativ-os ige:

gefallen +D = tetszeni vkinek	geben +D,A = adni vkinek vmit
helfen +D = segíteni vkinek	sagen +D,A = mondani vkinek vmit
antworten +D = válaszolni vkinek	zeigen +D,A = mutatni vkinek vmit
schaden +D = ártani vkinek	schenken +D,A = ajándékozni vkinek vmit

Segítesz nekem? Tetszik nektek az előadás? Megmutatja a fiának a munkahelyét. Megmutatjátok neki a fotót? Tetszik neki ez a munka? A dohányzás¹ árt az egészségnek. Megmondod nekem a dátumot? Megmutatta nekünk a halait. Karácsonyra ajándékozok a nagyapámnak egy pipát. (e Pfeife) Ideadod nekem a kazettádat? Ez nem tetszik nekem. Miért nem válaszol nekünk? Segítetek a szüleiteknek?

für + Akkusativ

Ha azt akarod kifejezni, hogy valami valakinek az érdekében vagy **megsegítésére** történik, illetve **valakinek szánsz valamit**, akkor **für + Akkusativot** használj:

Das Dorf sammelt Geld **für** die Hochwassergeschädigten.
= A falu pénzt gyűjt az árvízkárosultak **számára**.

Ugyanígy:

einen Platz besetzen für + A	= helyet foglalni vki számára
kochen für + A	= főzni vkire
tun etwas für + A	= megtenni vkinek vmit
arbeiten für + A	= dolgozni vkinek

Mindent megteszek érted. Pénzt gyűjtünk az árváknak². A nagymamám tíz személyre főz. Tud (Ön) foglalni nekem egy helyet a vonaton? Ez a virágszokor³ Ágié. Adományt⁴ ad a Vörös Kereszt⁵ számára. Béla az FBI-nak dolgozik. Semmit nem tesz meg a gyerekeiért. Foglalsz egy helyet nekem? Pénzt gyűjtök⁶ a nyaralásra. Főztök valamit a vendégeknek?

¹s Rauchen ²e Waise -n; sammeln ³r Blumenstrauß ⁴e Spende ⁵s Rote Kreuz ⁶sparen

K.

bei + D

1. -nál, -nél

Wir sind *beim* Arzt. = Orvosnál vagyunk.

2. vmi közben

Beim Kochen machte ich das kaputt. = Főzés **közben** tettem tönkre.

3. -val, -vel, mellett (átvitt értelemben)

Bei aller Vorsicht machte er das. = A legnagyobb óvatossággal csinálta.

1. Fordítsd le!

Ebben a lármban¹ nem tudok dolgozni.

Nála voltak tegnap este?

Kolkwitz Cottbus mellett (közelében) van.

Az uszodánál balra kanyarodjál!

A víz 100 foknál forr. (kochen)

Túl sokat beszélsz munka közben!

Nem volt nálam a pénztárcám.

A vonat indulásakor² sírt.

Potsdam Berlin mellett van.

Elutazásakor sokat beszélünk egymással a vonat előtt.

15 fokos hidegben³ dolgozik.

Olvasás közben elaludtam.

Nála minden lehetséges!

über + A/D

1. a) fölött (D)

Das Flugzeug fliegt *über dem* Fluss.

b) fölél (A)

Das Flugzeug fliegt *über den* Fluss.

2. át, keresztül valamin (A)

Das Kind geht *über die* Straße*.= A gyerek **át**megy az utcán.Der Bus fuhr *über* München nach Wien.= A busz Münchenen **keresztül** ment Bécsbe.

3. több, mint ... (A)

Meine Oma ist *über* 90 Jahre alt. = A nagyim **több, mint** kilencven éves.

1. Mondd németül!

Egy férfi átfut az utcán.

A hídon át megyek Pestre.

A föld fölött és alatt.

A nagy 90 fölött is átgrik az árkon. (r Graben)

Látod, a hegy fölött áll a Hold?

Passaun át mész Arnstadtba?

Előadást tartanak a természetről.

Bill mindig csak a könyvei fölött ül.

A munka több, mint egy évig tartott.

Joe az átlagon felül van. (r Durchschnitt)

Nem érdekel a beszélgetés a divatról!

A barátnője több, mint 120 kiló.

A tengeren át megy Kanadába.

Egy hónapon át tart az építkezés.

Erről a témáról beszél megint.

¹ s Lärm ²e Abfahrt ³e Kälte* **Über**-rel keresztbe megyünk át az utcán, **durch**-hal pedig hosszirányban, **de**: über die Brücke gehen = átmenni a hídon hosszában.

L.

um + A

1. -kor

Wir kommen *um* 5 Uhr nach Hause. = 5 óra**kor** jövünk haza.

2. körül, köré

Der Bus fährt
um die Ecke. (befordul)Das Kind läuft
um den Baum.Die Schüler sind *um den*
Lehrer versammelt¹.

3. körülbelül, mintegy

Die Uhr kostete *um* die 300 Dollar. = Az óra **kb.** 300 Dollárba került.

4. -val, -vel több/kevesebb (mennyiségeknél)

Die Temperatur ist *um* 4 Grad gestiegen. = A hőmérséklet
4 fok**kal** emelkedett.

1. Fordítsd le!

A ház körül sok fa áll.

A híd körülbelül 300 méter hosszú.

Az árak 10%-kal nőttek.

Karácsonykor szépek a kirakatok.

Két nappal elhalasztjuk² az utazást.A villamos megkerüli a stadiont³.

A vendégek már az asztal körül ülnek.

10 forinttal kevesebbet kaptam, mint ő!

A GDP 8 százalékkal nőtt⁴.

Megkerüljük a kertet.

A te fád két méterrel magasabb.

Két nappal elhalasztjuk az indulást.

zu + D

1. -hoz, -hez, -höz

Ich gehe *zu* *euch* rüber. = Átmegek **hozzátok**.

2. -kor (ünnepeknél)

Zu Weihnachten bleiben wir hier. = Karácsony**kor** itt maradunk.

3. vmivé válni, jutni

Unter Druck wurde die Kohle *zu* Diamant. = Nyomás alatt a szén
gyémánttá vált.

4. -ként, miatt (-ul, -ül)

Zum Beweis gebe ich Ihnen das. = Bizonyítékként odaadom ezt Önnek.

1. Fordítsd le!

Elment az orvoshoz.

Húsvétkor⁵ sonkát eszünk.

Szilveszterkor hozzátok mennek.

A papírod hamuvá⁶ vált.Ellenségévé⁷ tette a barátját.Hármasával⁸ mentek WC-re?Szórakozásból⁹ teszem.

Kimegyünk a vonathoz?

Emlékül¹⁰ adom neked a tornacipőmet.

Mit csinálsz Karácsonykor?

Mit iszol a Bécsi szelethez?

Tízesével engednek be¹¹ a terembe.

¹vki köré gyűltek ²verschieben ³s Stadion ⁴Prozent; ist gestiegen ⁵Ostern; Schinken
⁶e Asche ⁷r Feind(e) ⁸zu dritt ⁹s Vergnügen ¹⁰e Erinnerung ¹¹herein/lassen; r Saal

M. Zwischen, unter vagy während?

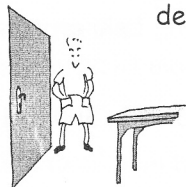
1.

zwischen + D

vagy

unter + D

Ha két konkrét dolog
vagy személy között van:
Joe ist **zwischen** der Tür und
dem Tisch.

Sokaság között:

Joe ist **unter** den Kindern im
Theater. = Joe a gyerekek között
van a színházban.

Prep. + A = közé

Fordítsd le:

Most a kollégái között van.
Valahol az asztalok között hagytam.
A lámpa a székek között van.
Mostanában a beduinok¹ között él.
Hol van X? Előbb még köztünk volt.
A gyilkos² közöttünk van.
Egy világ van közöttük!

Menj az emberek közé!
Józsi két szék közé ült.
A szék és az asztal közé állítom.
A virágok közé állítja az asztalt.
Ég és föld között lógott.
Ezek közé a könyvek közé fektettem.
Mindig a gyerekek között van.

2.

unter + D

vagy

während + G**

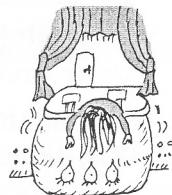
valami alatt
térben*

valami alatt
időben

Ich liege **unter** dem Bett.
= Az ág alatt fekszem.

Während des Konzerts schläft
sie immer.

= A koncert alatt
mindig alszik.

Fordítsd le:

Az óra alatt van a könyve.
Az óra alatt könyvet olvas.
Az utazás alatt beszélgetünk.
A háború alatt sok vér folyt.
A ruhája alatt van a pénztárcája³.

A nyaralás alatt meghízott⁴.
Mít csinálsz a pad alatt?
A kocsni alatt fekszik a kutyád.
Az ebéd alatt az asztal alatt alszik.
Tanulmányai⁵ alatt dolgozik.

¹r Beduine, -n ²r Mörder ³s Portemonnaie ⁴zu|nehmen ⁵s Studium -s, -ien
*Időben csak korhatárnál, pl.: unter 4 Jahren ** Dativval is használható!

3. *Zwischen, unter vagy während?*

.....5 und 7 Uhr komme ich. Er kann.....den Zeilen¹ lesen. Was ist der Unterschied².....dir und ihm?.....dem Tisch liegt deine Tasche. Karl spielt jetzt.....seinen Mitschülern. Sie sprach viel.....der Vorstellung³. der Tür und dem Bett ist das Radio. Der arme Józsi setzte sichzwei Stühle. Er ist in Deutschland und arbeitet.....den Deutschen. Entschuldigung, aber meine Katze liegtdir! Sein Mann arbeitet.....den Polizisten. Kommst du.....den Ferien zu uns? Er ist der klügste Kerl allen Kindern. Der Professor ist 70 und 80. seinen Schwestern ist kein großer Altersunterschied⁴. Wolfram setzte sich zwei Stühle. Die Briefmarken sind diesem Buch. des Unterrichts sprach er fortwährend⁵. Der Arzt hustet nie der Operationen. des Urlaubs hat mir jemand den Geldbeutel gestohlen. Man darf nicht 18 Jahren rauchen. Was ist der Unterschied mir und ihm? des Krieges waren wir sehr arm. Ist Peter wieder seinen Freunden? 14 Jahren darf man diesen Film nicht sehen.

4. *Fordítsd le a kifejezésekkel a mondatokat!*

unter uns gesagt	= magunk között szólva
unter vier Augen	= négy szemközt
unter anderem	= többek között
unter diesen Umständen	= ilyen körülmények között

Ezt négy szemközt megbeszéljük⁶. Többek között a házasságodról⁷ beszélünk. Ilyen körülmények között nem utazom el. Magunk között szólva a barátod egy szélhámos⁸. Négy szemközt akarok veled beszélni. Többek között rólad is beszélt. Magunk között szólva ezt holnapig nem tudod megcsinálni. Látod, ilyen körülmények között kell jól dolgoznom! Többek között a feleségedről is beszélt. Ilyen körülmények között nem lehet tanulni.

5. *Fordítsd le a mondatokat!*

Ich will an dieser Schiffsfahrt⁹ unter keinen Umständen teilnehmen. Unter Tränen¹⁰ erzählte sie mir ihr Problem und ich tröstete sie. Er kann nicht zwischen den Zeilen lesen, er ist zu blöd dazu. Unter den Blinden ist der Einäugige König. Zwischen den EG-Ländern sind die Beziehungen¹¹ gut. Er wollte mir seinen Wagen unter dem Preis verkaufen. Den Artikel in der Zeitung hat er unter falschem Namen geschrieben. Was verstehst du unter diesem Wort? Das habe ich auf dem Schwarzmarkt unter der Hand gekauft. Was verstehst du unter dem Wort: "Idiot"? Er mischt sich¹² unter die Leute.

¹sorok ²különbség ³előadás ⁴körülönbség ⁵állandóan ⁶besprechen ⁷e Ehe

⁸r Hochstapler ⁹hajókirándulás ¹⁰könnyek ¹¹kapcsolatok ¹²elveyülni

N. Kettős előljárószavak

A **kettős előljárószavak** úgy veszik körül két oldalról a főnevet vagy a névmást, mint biztonsági emberek a milliomot.

Amire figyelniük kell, hogy az első prepozíció esetébe kell tennünk a főnevet vagy névmást.:

pl.: um^{+A} herum = valami körül

Ich fahre **um** die Stadt **herum**. vagy **um** mich **herum**
= Körbe megyek a város körül. = körülöttem

Néhány ilyen prepozíció:

an^{+D} vorbei = mellett el	Ich gehe am Rathaus vorbei . = Elmegyek a városháza <i>mellett</i> .
an^{+D} entlang = mentén	Sie spazieren am Ufer entlang . = A part <i>mentén</i> sétálnak.
mit^{+D} zusammen = -val, -vel, együtt	Er kommt mit Mutti zusammen . = Anyuval <i>együtt</i> jön.
auf^{+A} zu = felé	Die Direktorin kam auf uns zu . = Az igazgató <i>felénk</i> jött.
von^{+D} an/ab = -tól, -től; kezdve	Vom 1. März an wohnt er hier. = Március <i>elsejétől</i> itt lakik.
um^{+G} willen = kedvéért	Um seines Freundes willen komme ich. = A barátja <i>kedvéért</i> jövök.

1. Fordítsd le a kettős előljárószavakkal!

mellettem el	feléd	a folyó mentén
körülöttem	velünk együtt	a városfal mentén
vele együtt	körülöttük	felénk
az anyja kedvéért	mellettetek el	anyjával együtt
a háza mellett el	a fia felé	április 12-től
a kocsink körül	a lánya kedvéért	az iskola körül
nagybátyjával együtt	a szüleinkkel együtt	november 23-tól

2. Fordítsd le!

Von Amerika **aus** sieht man diese Sachen ganz anders. **Vom** Fernsehturm **aus** kann man auch unser Haus sehen. **Von** dort **ab** kannst du den Weg zum Stadion selbst finden. **Von** der Brücke **ab** sind es noch drei Kilometer bis zur nächsten Stadt. **An** der Mauer **entlang** stehen Kastanien. **Am** Zaun **entlang** gibt es viele Blumen. **Um** den Tisch **herum** sitzt die ganze Familie. Er ging **an** mir **vorbei** und sagte nichts. **Am** Fluss **entlang** können wir unser Ziel erreichen. Eine unverschämte Fliege fliegt seit 2 Stunden **um** meinen Kopf **herum**.

VI.

Az idő

Kérdőszavai

Wann? - Mikor?

Seit wann? - Mióta?

Bis wann? - Meddig? (*időpontra*) →

Wie lange? - Mennyi ideig? (*időtartamra*) ///////////////

Wie oft? - Milyen gyakran?

Ab wann? - Mikortól?

pl.:

– **Seit wann** lebst du hier? = Mióta élsz itt?

– Ich lebe hier seit 5 Jahren. = 5 éve élek itt.

Fordított
+ szórend

1. Fordítsuk le!

Bis wann dauert¹ das Konzert? Wie lange dauert das Konzert? Seit wann wartet ihr auf uns? Wie oft geht ihr ins Theater? Wann kann man hier einkaufen? Bis wann bleibt ihr in New York? Wie oft fahren sie ins Ausland? Seit wann wohnt ihr hier? Bis wann ist das Museum geöffnet? Wie lange dauert die Reise nach Asien? Seit wann stehen hier diese Häuser? Seit wann ist dieses Geschäft geschlossen? Ab wann ist das Abonnement gültig²? Wann kommt ihr wieder zu uns? Bis wann dauert der Film? Ab wann geht dein Sohn in den Kindergarten? Seit wann wartet ihr auf den Bus? Wie oft gehst du ins Schwimmbad? Wie lange spricht er noch? Wie lange kochst du das Fleisch? Wann schließen die Geschäfte? Seit wann trinkst du den Kaffee mit Milch? Ab wann geht Pista in die Schule? Wie oft besuchst du deine Oma?

2. Fordítsd le németre!

Meddig tart az előadás³? Mikor jöttök hozzánk? Meddig maradtok nálunk? Mióta tudsz lovagolni⁴? Mikor született a testvéred? Mióta eszel kenyeret és iszol vizet? Meddig maradtok vidéken⁵? Milyen gyakran vásároltok be? Meddig tart az utazás Milanóig⁶? Meddig van nyitva a mozi? Mióta tudsz zongorázni⁷? Mikor van időd? Meddig vártok még? Meddig tudsz a víz alatt maradni? Mióta ilyen rossz az idő? Mikor látlak újra? Meddig vártok még rájuk? Mikor van a születésnapod? Milyen gyakran mentek a hegyekbe? Mikortól jár le a bérleted? Mikor hozod vissza a könyvet? Mióta tanul németül? Mikortól lehet itt bevásárolni? Meddig tart még az óra? Meddig alszotok? Mennyi időt alszotok? Milyen gyakran mész bevásárolni?

¹dauern -te, h. ge-t = tartani vmeddig ²bérlet; érvényes ³e Vorstellung -en ⁴reiten ⁵auf dem Lande ⁶Mailand ⁷Klavier spielen

3. Pótold a megfelelő kérdőszavakkal! (Ha lehet, mondj többet is!)

..... wohnen sie bei ihren Großeltern? bleibt ihr bei uns?
 beginnt die Vorstellung? fährt der Zug ab?
 wartet ihr schon auf den Bus? sind sie im Raumschiff¹?
 fährt ihr zu den Großeltern? ist der Zug angekommen?
 arbeitet er in diesem Geschäft? baut man noch dieses
 Haus? dauert dieser Film? beginnt und endet der
 Film? ist deine Wochenkarte² gültig? siehst du
 täglich³ fern? beendet ihr diese Arbeit? öffnet man
 wieder dieses Geschäft? gehst du in der Woche Schlittschuh
 fahren?

4. Kérdezz rá az aláhúzott mondatrészekre!

Er ist seit 5 Jahren verheiratet. Ich bin im Jahre 1970 geboren. Der Kinofilm
 dauert 5 Stunden. Wir warten auf euch seit anderthalb Stunden. Wir gehen
zweimal in der Woche ins Kino. Der Zug fährt um 12.30 Uhr ab. Ich bleibe
 bei ihnen bis 10 Uhr. Die Reise nach Mailand dauert 13 Stunden. Ich
 besuche sie dreimal im Jahr. Die Vorstellung dauert 60 Minuten. Das Auto
 stand bis Mittag vor dem Haus. Ich war fünfmal an der Ostsee. Wir treffen
 uns selten. Er bleibt 2 Stunden im Schwimmbad. Ich bleibe bis 5 Uhr bei
 Éva. Sie fahren sehr oft ins Ausland. Am 5. Juni verkaufen wir das Haus. Ab
Mitte⁴ Dezember wohnen sie nicht mehr hier. Ab 1. Mai ist unser Vertrag⁵
 gültig. Um 9.30 Uhr steht er auf. Wir fahren manchmal⁶ nach Győr. Bis
Mitte August sind sie auf Urlaub. Ab Ende Oktober lernen wir hier.

5. Wie lange vagy bis wann?

– bleibst du bei Józsi?	– bleiben die Gäste?
– So bis 6 Uhr.	– Ungefähr ⁷ drei bis vier Tage.
❖	❖
– dauert die
Vorstellung?	– arbeiten hier noch die
Anstreicher ⁸ ?
– 3 Stunden.	– Bis Pfingsten ⁹ .
❖	❖
– dauert das
Programm?	– bohrt ¹⁰ er heute Löcher ¹¹
in die Wände?
– 5 Tage lang.	– Bis zwei Uhr. Dann hört er auf.

6. Fordítsd le a minidialógusokat!

– <i>Wie oft gehst du ins Geschäft?</i>	– <i>Seit wann lebt er im Ausland?</i>
– <i>Täglich zweimal.</i>	– <i>Seit zwölf Jahren.</i>
❖	❖
– <i>Bis wann bleiben deine Freunde
in Lübeck?</i>	– <i>Ab wann ist diese Fahrkarte nicht
mehr gültig?</i>
– <i>Bis morgen.</i>	– <i>Ab 1. Januar 2006.</i>

¹úrhajó ²heti bérlet ³naponta ⁴középe vminek ⁵szerződés ⁶néha ⁷körülbelül ⁸festő
⁹pünkösöd ¹⁰fúrni ¹¹lukak

Előjárószavak

A. Akkusativ-val

um + A	= <i>-kor</i>	<i>um zwei</i> = kettőkor
gegen + A	= <i>körül</i>	<i>gegen fünf</i> = öt körül
bis + A	= <i>-ig</i>	<i>bis 11</i> = 11-ig
für + A	= <i>-ra, -re*</i>	<i>für morgen Abend</i> = holnap estére
über + A	= <i>-ra, -re</i> (időtartam!) = <i>több, mint</i>	<i>über zwei Wochen</i> = két hétre (elutazni) <i>über 90 Jahre alt</i> = 90 év fölött van

Bis 5 Uhr bleiben wir bei der Oma. = Öt óráig a nagyinál maradunk.

1. Fordítsd le!

Gegen fünf kommt mein Freund. Bis 3 Uhr könnt ihr Handball spielen. Für heute Abend lade ich die Gäste ein. Bis Mittwoch beende ich die Arbeit. Übermorgen¹ gegen elf besuchen uns die deutschen Gäste. Vorgestern² war ich bis 12 im Kino. Sie kommen nur auf ein paar Minuten. Er ist über 50. Ich habe bei ihnen über 28 Jahre gearbeitet. Bis morgen Mittag beende ich diese Arbeit. Er bleibt über 3 Jahre in Budapest. Für zwei Wochen verreisen unsere Nachbarn. Bis Montag sind wir schon mit der Arbeit fertig. Für morgen Mittag lade ich meine Freunde ein. Über das Wochenende fahren sie nach Cottbus. Bis Mitte Oktober renovieren wir das Haus. Gegen Abend sind sie schon zu Hause. Für Weihnachten verreist die Familie Müller. Für eine Stunde komme ich zu euch.

2. Fordítsd le németre!

Holnapután öt körül jönnek a vendégek. Ötig az uszodában maradok. Holnap estére készen vagyok ezzel a munkával. 10 napra elutazom a nagynénémhez. Kettőkor már a vonaton vagyok. A mamám több mint 120 éves. 12-re gyere haza. Tegnapelőtt ötig voltak itt a barátaid. Csütörtökre esik³ most hétfő. Holnap kettő óra harmincra jönnek Péterék⁴. 11 körül már otthon vagyok. Holnapután kettőig maradunk nálatok. 3 és fél órát várt a vonat. Nyárra elutazunk a nagymamámhoz. A szünidőre⁵ nem adok fel házit. Este tájban jönnek haza. Hétfővégre Ausztriába utazunk. Dél körül jönnek a vendégek. 12-ig mindent elintézek⁶. Egy pár napra elutazik. 11.30-ra rendelek egy taxit. Október közepéig nem megyek iskolába. 4-ig az iskolában van. Hétfővégre elutazunk Bütyköshogyára. 6 körül jönnek a barátaim.

¹ holnapután ² tegnapelőtt ³ fallen (ä) ie. i.a = esni; auf+A ⁴ Peters ⁵ e Ferien (Tsz!)
⁶ erledigen * Egy alkalmat, illetve időtartamot jelöl.

3. Válaszolj szabadon!

Bis wann dauert das Konzert?	Wann kommt der Zug an?
Wie lange bleibt ihr am Plattensee?	Über wie viel Wochen bleibt ihr weg?
Wann kommt ihr ungefähr ¹ ?	Wie viel Tage verbring ² ihr bei ihnen?
Um wie viel Uhr fährt der Zug ab?	Wie lange dauert die Vorstellung?
Bis wann bleibst du da?	Wann kommt ungefähr der Bus an?
Kommt er gegen Abend?	Um wie viel Uhr steht ihr auf?
Wann stehst du ungefähr auf?	Wie viel Jahre alt ist sie?

Vigyázat, bakiveszély!

-ig

A hiba forrása az, hogy ha a magyarban azt akarom kifejezni, hogy **valamennyi ideig csinállok** valamit, azaz egy IDŐTARTAM-ot, ugyanúgy az **-ig-et** használom, mintha egy IDŐPONTIG bezárólag cselekszem:

Időtartam: Két hétig maradok nálatok.

Időpont: Kilencig befejezem a munkát.

A német viszont **időtartamnál nem használ bis-t**, csak időpontnál:

2 Wochen lang bleibe ich bei euch.

Bis 9 Uhr beende ich die Arbeit.

Mondd ugyanígy:

Egy napig tart a munka.	Egy hétig tanul a vizsgára. (e Pröfung)
A nyaralás 1 hónapig tart.	5 évig tanult nyelveket.
Az előadás ½ 2-ig tart.	Délig megírom a levelet.
Holnapig itt alszik.	3 napig nem kelhet fel.
Egy évig az USA-ban van.	Hétfőig megírom a leckét.

4. Kérdezz rá az aláhúzott részekre!

Für morgen Nacht bestelle ich ein Zimmer. Gegen drei Uhr kommen die Käufer. Morgen Nachmittag um 14 Uhr kommen die Gäste. Morgen früh bis 6 bleiben wir bei euch. Über ein ganzes Jahr blieb er in Afrika. Oh, mein Kind, ich bin schon über 51 Jahre alt. Von zwei bis sechs dauert der Film. Am Vormittag gegen 10 mache ich das Frühstück. Bis nächsten Sonntag bin ich fertig. Das Konzert dauert 3 Stunden. Das Konzert dauert bis 3 Uhr. Über das Wochenende fahren wir ab. Über fünfzig ist man nicht mehr so fit. Über 10 Tage blieben sie auf dem Mond. Gegen Mitternacht hole ich dich ab. Für Donnerstag kaufe ich zwei Kinokarten. Für einige Wochen fahren wir in die Alpen. Gegen 11 bin ich schon zu Hause. Opa ist schon über 92 Jahre alt. Bis Mittag bereite ich das Mittagessen vor. Über zwei Monate fahren meine Nachbarn nach Honolulu. Wir bleiben bei Tante Heidi ungefähr 5 Stunden. Bis 5 Uhr laufe ich mit meinen Freunden im Wald.

¹ körülbelül ²eltölteni

Elöljárószavak

B. **DATIV** -val

seit + D	= óta	seit 5 Jahren = 5 év óta (éve)
vor + D	= előtt	vor 2 Monaten = 2 hónappal ezelőtt
zwischen + D	= között	zwischen 4 und 5 = 4 és 5 között
in + D	= múlva	in einer Woche = egy hét múlva
von + D ... an	} = -tól, -től	von nächster Woche an = következő héttől
ab + D		ab Mitte Mai = május közepétől

Fordítsd le a miniket:

két órája	fél öt és fél hat között	két perccel ezelőtt
tíz perc múlva	14 éves kortól	két perc óta
öt perccel ezelőtt	egy év múlva	2 és 1/26 között
hét éve	januártól	12 éves kortól
augusztustól	kilenc órától	két óra múlva
két órától	8 hét múlva	egy órája
egy óra múlva	augusztus közepétől	egy hónap múlva

1. Fordítsd le németre!

Két nappal ezelőtt született. Két napja itthon vagyok. Egy év múlva tizenöt éves leszek¹. Este öt előtt tíz perccel érkeznek haza. Öt perce várok rád. Hétfőtől szerdáig mit csináltok? 5 hét múlva ünnepeljük a születésnapodat. Két napja nem eszek. Két nappal ezelőtt nem ettem semmit. 4 és 5 között jönnek a vendégek. 10 év óta nem iszik vizet, csak bort. 5 perc múlva visszajövök. 25 éve itt dolgozik. Két év múlva megházasodik². 8 és 10 óra között nincs víz. Két hete itt volt Ági. Egy év múlva nagykorú³ leszek. Négy év óta nem dohányzik. Holnaptól nincs iskola! Egy örökkévalóság⁴ óta nem láttalak. Két perc múlva indul a buszod. Augusztus közepétől ott tanulok. 3 hónap múlva 16 éves leszek. 8 éve laknak itt az unokatestvéreim.

2. Fordítsd le magyarra!

Ich warte schon seit 2 Stunden auf euch. Vor anderthalb⁵ Stunden ist der Zug angekommen. Wir treffen uns zwischen halb elf und zwölf. In einer Stunde bin ich bei euch. Ab fünf Uhr gibt es kein Wasser. Von 5 bis 12 dauert die Vorstellung. Ich stehe immer vor 6 Uhr auf. Von 12 bis 1 ist das Geschäft geschlossen. Ab 7. Januar wird das Brot teurer. In 20 Tagen bekomme ich mein Zeugnis⁶. Vor 2 Jahren stand hier noch ein Haus. Ab Mitte August arbeitet er bei Benz. Seit 20 Minuten warten wir auf euch. Vor 20 Jahren, 7 Monaten und 4 Tagen bin ich geboren. Vor 10 Minuten ist unser Bus abgefahren. Ab nächstem Monat arbeite ich nicht mehr in diesem Geschäft.

¹werden (i) ²heiraten ³volljährig ⁴e Ewigkeit ⁵anderthalb = másfél ⁶bizonyítvány

3. Válaszolj a kérdésekre!

Seit wann wohnen Sie hier? (5 éve)

Wann esst ihr zu Mittag? (2 óra múlva)

Wann kam der Bus an? (másfél órája)

Seit wann wohnt er bei euch?

(10 éve, 3 hónapja, 2 napja)

Wann machst du die Prüfung? (1 hét múlva)

Wann ist er abgereist?

(15 éve, 5hónapja, 2 napja)

Seit wann lebt er da? (14 napja)

Wann ist er geboren?

(14 éve, 2 hónapja, 2 napja)

Wann fährst du ab? (2 perc)

4. Fordítsd le a miniket a következő magyarázat segítségével!

(Figyelj arra, hogy dátumnál mindig használunk névelőt is!)

- ♦ von + D an - tól, től vom 10. Januar an = január 10-től
(dátum) (zehnten)
- ♦ bis zu + D - ig bis zum 5. Mai = május ötödikéig
(csak dátum!) (fünften)

január 1-től

február 23-tól

március 4-ig

október 22-ig

augusztus 20-tól

december 24-től

mától fogva (heute)

szeptember 4-től

mostantól fogva (jetzt)

december 6-tól

november 13-ig

holnaptól

december 5-ig

április 4-től

október 14-ig

5. Fordítsd le a mondatokat!

Március 16-ig nálunk lakik. Szeptember 1-től Magyarországon tanul. Október 23-tól nincs iskola. Mostantól fogva itt ebédeltek. Holnaptól fogva ott tanultok. Szeptember 1-ig a nagyinál nyaralunk. December 20-tól a barátainnál nyaralok. 2008. december 2-től Mercivel járok iskolába.

Előljárószavak GENITIV -vel

binnen*

innerhalb**

außerhalb

während

+G = belül

innerhalb eines Jahres = egy éven belül

+G = kívül, túl

außerhalb der Bürozeit = hivatali időn kívül

+G/D = alatt

während der Reise = az utazás alatt

Fordítsd le:

Egy héten belül megjavítom az autót. Az előadás alatt mindig rágózik¹. Tíz éven belül felépítik ezt az uszodát. Nyitvatartási időn² túl nem tudsz vásárolni. A játékidőn túl nem ér³ a gól⁴. Az óra alatt mindig beszélsz. Egy órán belül gyere haza! A játék alatt sohase figyel⁵. Ez idő alatt nem evett. Egy órán belül megírta a háziját! Egy órán belül visszajövök. Hivatali időn kívül is fogad⁶ minket. Egy héten belül befejezem a munkát.

¹Kaugummi kauen ²e Öffnungszeit -en ³gelten (i) ⁴s Tor ⁵aufpassen ⁶empfangen (ä)

* Állhat Dativval is: **binnen** einem Jahr = egy éven belül.

** Állhat von + Dativval is: **innerhalb von** einem Jahr = egy éven belül

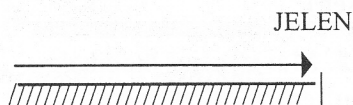
2.C

SEIT vagy VOR?

Ezt a két prepozíciót gyakran összetévesztjük, holott a németben és a magyarban is könnyű különbséget tennünk a kettő között. Mindkettő a múltra vonatkozik, de az egyik időtartamot jelöl (*seit* = óta), a másik időpontot (*vor* = előtt).

☞ a) **seit** + D = óta

Ich warte auf dich **seit** 2 Stunden.
= Két órája várok rád.

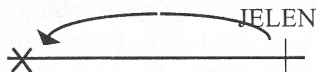

IDŐTARTAM

Két órája várok rád
egyfolytában

☞ b) **vor** + D = előtt

Vor 14 Jahren bin ich geboren.
= 14 évvel ezelőtt (éve) születtem.

IDŐPONT

14 évvel ezelőtt

Fordítsd le:

Hét éve lakom a barátomnál.

Hét éve jött a barátom.

21 éve született.

21 éve lakik itt.

1936. óta nem iszik vizet.

Két hete csak tévét néz.

20 éve kerékpározok.

Két hónappal ezelőtt meglátogattam.

Öt perce ment el a vonat. (ab|fahren)

Tíz éve házasok.

Tíz éve házasodott meg.

Két órája mentek el.

Két órája szól a rádió.

Egy hete jött meg.

Egy hete egyfolytában beszél.

Két hete csak leckét írok!

1. *Seit* vagy *vor*? Pótold a megfelelő prepozícióval!

..... 2 Tagen isst der Kranke nichts. drei Wochen liegt sie im Bett. drei Jahren ist ihm ein Unfall passiert. 2 Stunden hat er Anna geheiratet. zwanzig Jahren leben sie zusammen. einem Jahr besucht er jene Kneipe nicht mehr. 2 Tagen arbeitete er noch bei dieser Firma. Ich arbeite schon 2 Jahren bei dieser Firma. 3 Wochen war sein Geburtstag. einer Ewigkeit habe ich dich nicht gesehen, alter Kumpel! Unser Zug ist 5 Minuten abgefahren.

2.D

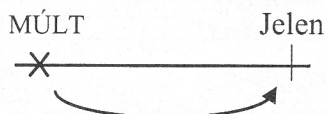
NACH vagy IN?

A következő két prepozíció könnyen összetéveszthető, mert magyarra ugyanúgy fordítjuk őket, de a németben a különbség lényeges:

a) **nach** + D = múltán, múlva (egy idő elteltével)

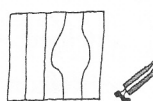
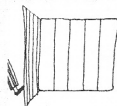
Józsi kam **nach** 5 Jahren aus dem Gefängnis.

= Józsi 5 év **múltán** jött ki a börtönből.

Valami a múltban történt és következménye a jelenben befejeződött. (Józsi rabsága)

Józsi bement a dutyiba,

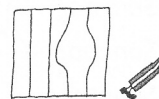
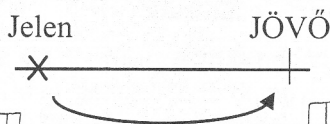
de 5 év múltán kijött

b) **in** + D = múlva

Józsi kommt **in** 5 Jahren aus dem Gefängnis.

= Józsi 5 év **múlva** kijön a börtönből.

Valami most elkezdődött és a jövőben fog majd befejeződni. (szegény Józsi)

Öt év múlva meglátogat minket.
Két hét múlva jönnek a szüleid.
Négy hónap múltán kapta meg a kocsit.
Tíz perc múlva jön a barátom.
Tíz nap múlva visszajött a barátnője.
Nyolc év múltán ő lett a főnöke. (werden)
Évek múltán újra meglátogatott.
Öt perc múlva 3 óra.

Egy év múlva ő lesz a főnök.
Egy év múltán ő is ott tanított.
10 év múltán újra vezetett autót.
10 év múlva te is vezethetsz autót.
2 óra múltán befejezte a munkát.
2 óra után már nem dolgoznak.
2 óra múlva újra dolgozunk.
5 perc múlva visszajövök.

1. Fordítsd le a mondatokat! (Seit, vor, nach vagy in)

Két évvel ezelőtt látogattam meg őt. Két órája jött, de még mindig mesél az élményeiről. Két hét múlva hazamegy. Öt éve vásároltam ezt az órát. 4 éve házasok. 10 év múltán kapott jogosítványt. Három óra múlva jövök. Hét hónapja élünk együtt, de csak két hete jöttünk a városba. 3 hónap múlva 24 éves leszek. Három napja nem iszom vizet. Két hete az ágyban van. Egy éve jött ki a kórházból. 5 perc múlva 6. Két hét múltán meglátogatta a barátját. Hat éve itt dolgozik. 4 hete alszom ebben a parkban, de csak 2 hete csípnek a bolhák. A verseny után meghív minket. 3 nap múlva lesz a verseny.

3.

Kifejezések

A.

Nap, napszak

an + D	{	napok	- am Sonntag	= vasárnap
		napszakok	- am Vormittag	= délelőtt
		teljes dátum	- am 5. März 1971 (fünften)	= 1971. márc. 5-én

de: in der Frühe	- hajnalban	
in/bei der Nacht	- éjjel	↙ r Mittag - a dél
zu Mittag	- délben	↘ mittags
zu Mitternacht	- éjfélkor	

r Montag	- hétfő
Dienstag	- kedd
Mittwoch	- szerda
Donnerstag	- csütörtök
Freitag	- péntek
Samstag	} - szombat
Sonabend	
Sonntag	- vasárnap

r Morgen	- a reggel
morgen(s)	- reggel(enként)
am Morgen	- reggel

r Abend	- este
abend(s)	- este, (esténként)
am Abend	- este

<i>heute</i>	ma	} Morgen, Mittag, Abend* (reggel) (délben) (este)
<i>gestern</i>	tegnap	
<i>morgen</i>	holnap	
<i>übermorgen</i>	holnapután	
<i>vorgestern</i>	tegnapelőtt	

de: *morgen früh* = holnap reggel

r Vormittag	→	am Vormittag	→	vormittag
a délelőtt		délelőtt		délelőtt

r Nachmittag	→	am Nachmittag	→	nachmittag
a délután		délután		délután

* Ha a napszakok a *ma*, *tegnap*, *holnappal* együtt állnak, nagybetűvel írjuk: **heute Morgen**, **gestern Mittag**, **morgen Abend** stb.

1. Fordítsd le a miniket!

tegnap este	holnap délben	esténként 5-kor
holnap délután	március 15-én	csütörtök délben ¹
ma reggel	1990. január 12-én	vasárnap este
tegnapelőtt délelőtt	holnap reggel	péntek délután
éjjel 3-kor	holnapután délben	hétfő délelőtt 7-kor
délben	esténként	holnap este
éjfélkor	reggel 7-kor	kedd reggel
holnapután este	hajnalban	csütörtök este
reggelenként	éjjel 2-kor	vasárnap délben

2. Fordítsd le!

A vonat 2000. január 1-én érkezik. Hajnalban még otthon vannak. Pénteken 5-kor indul a repülő. Tegnapelőtt este itt volt Péter. Holnap délután jövök. Holnap reggel otthon vagy? Szerda délelőtt senki sincs otthon. Délben jönnek a vevők². Mit ebédelsz ma? Tegnapelőtt este sokat ittunk. Holnapután délelőtt várok rátok a színház előtt. Holnapután délben 2-kor nyit az üzlet. Mit csinálsz Augusztus 20-án? December 12-én születtem, és te? 1991. február 23-án éjfélkor jövök. Szerda éjjel elutazom. Mit csináltok holnap reggel? Délben jönnek a nagyszüleim. Csütörtök este van a szülinapja. Reggel nem iszom kakaót. Holnap délben jön a barátom. Kedd este nincs otthon.

3. Fordítsd le magyarra!

Am Sonnabend kommen meine Gäste. Morgen Abend schlafe ich nicht zu Hause. Was hast du gestern Mittag gemacht? Er kann in der Nacht nicht schlafen. Er ist am 14. April 1922 geboren. Was isst du zu Mittag? Zu Mitternacht besucht mich meine Schwiegermutter... Wir gehen abends in den Ferien ins Kino. Am Nachmittag kommt der Briefträger. Was machst du morgen Mittag? Am Morgen steht er früh auf. Wir fahren in der Frühe ab. Sie kommen vormittag um 8 Uhr an. Was machen sie da am Nachmittag um 14 Uhr? Übermorgen Morgen kommen meine Eltern. Am Sonntagabend bin ich im Schwimmbad. Er kommt morgen früh gegen 6.

4. Vigyázat, bakiveszély! Fordítsd le a mondatokat!

morgen	= holnap	Ich komme morgen . = Holnap jövök.
morgens	= reggel(ente)	Ich trinke morgens Kaffee. = Reggel(enként) kávéét iszok.
(am) Morgen	= reggel	Er arbeitet von Morgen bis Abend. = Reggeltől estig dolgozik.

Jó reggelt! Reggelenként mindig sétálok. Holnap jön a barátod? Holnap este utazunk Bécsbe. Reggel jönnek. Holnap jönnek. Holnap délután meghívjuk őt. Mit csinálsz holnap? Este vagy reggel jön? Holnap lesz a szülinapom. Minden reggel sört iszik. A reggel szép volt a hegyekben. Mit csináltok reggelenként? Reggel alszik, este dolgozik. Alig bírtam kivárni³ a reggelt.

¹nap + napszak = egybeírva, pl. **am Dienstagabend** ²r Käufer ³ab|warten

3.

Kifejezések

B.

Hét, hónap, év, évszak

a)

in + D	hetek	- in dieser Woche	- ezen a héten
	hónapok	- im Juni	- júniusban
	évek	- im Jahre 1998	- 1998-ban*
	évszakok	- im Winter	- télen

de: Ünnepek	zu Silvester	- Szilveszterkor
	zu Weihnachten	- karácsonykor (ra)
	zu Ostern	- húsvétkor

r Januar	Juli	im Winter 1923 – 1923 telén
Februar	August	
März	September	
April	Oktober	in diesem - ezen
Mai	November	im nächsten - a következő
Juni	Dezember	im vorigen - az előző

Winter
télien

r Winter
a tél

r Frühling
a tavasz

r Sommer
a nyár

r Herbst
az ősz

b) Pusztá tárgyesettel is kifejezhetjük:

diese	ezen	} Woche	diesen	} Monat	dieses	} Jahr
nächste	következő		nächsten		nächstes	
vorige	} előző	hétén	vorigen	voriges		
letzte						

jeden Tag	- minden nap
jeden Monat	- minden hónapban
den ganzen Tag	- egész nap
den 14. August 1921	- 1921. Augusztus 14-én (levélben!)

* Ha a **Jahr**-t elhagyod a szám elől, akkor elég csak az évszámot kiejtened:
1998 (= 1998-ban)

2. Fordítsd le!

augusztusban	tavasszal	májusban
nyáron	1920-ban	ezen a tavaszon
1916-ban	az előző nyáron	karácsonykor
ezen a télen	ezen a héten	szilveszterkor
a következő héten	ebben a hónapban	húsvétkor
októberben	áprilisban	márciusban
nyáron	idén (ebben az évben)	tavaly (előző)
minden nap	1923-ban	2002-ben
múlt héten (előző)	ősszel	decemberben
jövőre (következő)	jövő hónapban	novemberben
1996-ban	tavaly tavasszal	jövő ősszel

3. Mondd kétféleképpen!

pl.: ezen a héten = *in dieser Woche / diese Woche*

ebben a hónapban	jövő héten	idén télen
1925-ben	következő hónapban	múlt hónapban
jövőre	tavaly	ezévben
idén	múlt héten	múlt évben
2000-ben	1999-ben	1912-ben
tavaly nyáron	2008-ban	1936-ban
jövő hónapban	2036-ban	2014-ben

4. Fordítsd le a mondatokat!

Jövő júniusban elutazom Ausztriába. Mit kaptál karácsonyra? 1977-ben születtem. Jövő nyáron meglátogatjuk a nagynénénket. Tavaly még volt kocsink. Idén ősszel a Balatonra utazunk. Jövő hónapban van a szülinapom. Tavaly tavasszal Mallorca-ra utaztunk. Mit csinálsz Szilveszterkor? Húsvétkor nem vagyunk otthon. Idén nyáron otthon maradunk. 1912-ben halt meg a dédapám¹. Jössz októberben? Ezen a héten sok a dolgom², de jövő héten tudok jönni. Idén elmegyünk hozzátok. 2001-ben született. Áprilisban sokat esik az eső nálunk. Ebben a hónapban kevés ideje van. Jössz Augusztusban Győrbe? Tavaly Londonban voltunk. Jövőre New Yorkba repülünk. Jössz jövő héten? Minden nap meglátogat. Minden hónapban egyszer ír leckét.

5. Fordítsd le magyarra!

Letzte Woche ging mein Fahrrad kaputt. Sie kam im Jahre 1900 zur Welt³. Er muss jeden Tag arbeiten. Den ganzen Tag bin ich bei Oma. Diesen Monat besuchen uns meine Großeltern. Was macht ihr dieses Jahr zu Silvester? Was habt ihr zu Weihnachten bekommen? Im nächsten Herbst fahren wir nach Alaska. Was macht ihr im Sommer? Nächstes Jahr kaufen wir ein neues Haus. Vorige Woche kam der Briefträger. In diesem September beginnt die Schule früher. Jeden Tag laufe ich. Jeden Monat besucht er mich.

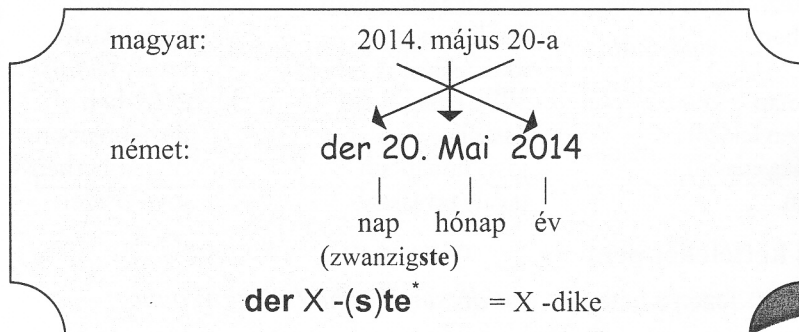
¹ r Urgroßvater ²viel zu tun **haben** ³zur Welt kommen - világra jönni

3.

Kifejezések

C. Dátum

a) **Hányadika?** = Der wievielte...?

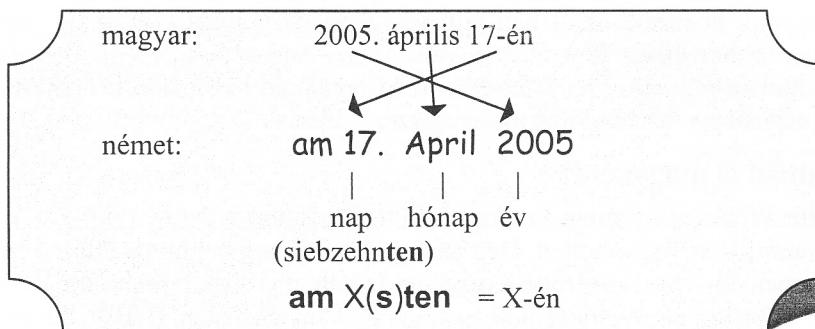

- pl.: - *Der wievielte ist heute?* } = Hányadika van ma?
 - *Den wievielten haben wir heute?* }
 - *Heute ist **der 21. November 2012.*** } = Ma 2012. november 21-e van.
 - *Heute haben wir den ...* }

Ugyanígy:

2003. december 15.	2020. március 27.	1945. november 5.
2019. február 3.	2006. július 4.	2006. január 1.
1999. november 5.**	2009. augusztus 19.	1848. március 15.
2008. június 22.	1980. október 23.	1985. április 23.

b) **Hányadikán? Mikor?** = Am wievielten...? Wann?

- pl.: - *Wann kommt dein Bruder?* = Mikor jön a testvéred?
 - Er kommt **am 14. Januar 2016.** = 2016. január 14-én jön.

* Ld. sorszámnevek: 2 - 19-ig -te, 20-tól -ste

** 1100-tól 1999-ig századokban számolunk, pl.: 1912 *neunzehnhundertzwölf*

Ugyanígy: 1848. március 15-én 1956. október 23-án 1432. december 20-án
 2008. április 4-én 2042. augusztus 1-én 1642. december 5-én
 2020. november 22-én 2016. június 8-án 1213. október 27-én
 1842. december 25-én 2001. január 24-én 1555. november 10-én

Az év kifejezése:

im Jahre 2014
 vagy
 2014 } = 2014-ben

Ugyanígy: 1926-ban 2109-ben 1216-ban 1642-ben
 1992-ben 2100-ban 2004-ben 1963-ban

1. Fordítsd le!

1996. január 5-én születtem. Október 23-án jön. Hányadika van ma? Ma december 14-e van. Április 16-án jön a barátom. 1966-ban született. November hányadikán születél? November 5-én. December hányadikán jön a postás? 2003-ban haza utazunk. A tavasz március 21-én kezdődik, a nyár június 21-én. Az ősz szeptember 23-án kezdődik, a tél december 21-én. Ma már október 12. van? Ma Január 1. van vagy február 2.? Június 6-án nem jön a Mikulás. 2002-ben volt 16 éves. 1993. december 2-án született Józsi. Hányadika van holnap? Április 12., 13. vagy 14.? Február 25-én jön. Március 15-én nem megy a villamos. 1999. április 26-án születtem. Hányadika van, Géza?

2. Mettől meddig?

-tól: **von + D ... (an)**

-ig: **bis zu + D**

Névelővel!

vom 8. November = november 8-tól

bis zum 10. Mai = május 10-ig

Június 16-tól július 7-ig maradunk a Balatonon. December 5-ig dolgozik ott. 1999. február 27-től együtt élünk. Október 4-től nyaralnak az Alpokban (e Alpen (tsz.)? Meddig maradsz ott? Május 24-ig maradok ott. 1992-től laknak a Kabar utcában. 2016-ig itt tanulok. 2020-tól dolgozik Amerikában. Február 7-től a színházban dolgozunk. Április 4-től október 6-ig van nyitva.

Dátum a levélben

A dátumot a levél jobb felső sarkába írjuk és a következő formák közül választhatunk:

Magánlevélben: 7. 4. 2002

Hivatalos levélben: 07. 04. 2002

Teljes dátum: **Budapest, den 16. 2. 2010**

vagy

Budapest, 21. Februar 2011

A három típusú dátumra mondj 3-3 példát!

3.

Kifejezések

D.
Óraidő

Wie spät ist es? = Mennyi az idő? Es ist ...
 Wie viel Uhr ist es? = Hány óra van?

 Köznyelvben:

Uhr - óra (csak egyes számban)
 Viertel - negyed
 drei viertel! - háromnegyed
 halb - fél

a) Negyed - fél - egész:

Es ist zwei Uhr.

Es ist Viertel
nach zwei

Es ist halb drei.

Es ist Viertel vor drei.
 vagy
 drei viertel drei

b) Percek*

fünf vor zwei

zehn nach zwei

zehn vor halb drei

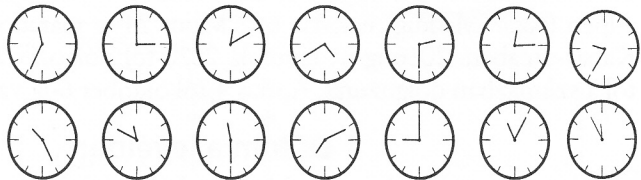

fünf nach halb drei

teljes alak:

Es ist fünf Minuten vor zwei.

Ugyanígy mondd ki:

 Hivatalos nyelvben:

8.10 Uhr = Es ist acht Uhr zehn Minuten.
 16.50 Uhr = Es ist sechzehn Uhr fünfzig Minuten.
 12.25 Uhr = Es ist zwölf Uhr fünfundzwanzig Minuten.
 24.00 Uhr = Es ist vierundzwanzig Uhr.

* Mindig előbb mondd a kicsit (percek) és utána a nagyot (órák):
 es ist fünf Minuten vor 12 ≈ 5 perc 12 előtt (5 perc múlva 12)
 es ist fünf Minuten nach 12 ≈ 5 perc 12 után (5 perccel múlt 12)

<i>Mondd ugyanígy:</i> 18.30 Uhr	16.24 Uhr	14.15 Uhr	0.40 Uhr ¹
6.15 Uhr	12.36 Uhr	19.30 Uhr	3.10 Uhr
19.45 Uhr	4.10 Uhr	2.16 Uhr	23.35 Uhr
12.34 Uhr	11.22 Uhr	13.42 Uhr	0.44 Uhr

1. Fordítsd le!

8 óra van most. 8 óra van a szobában. Negyed öt van. Háromnegyed 7 van. 5 óra múlt 8 perccel. 5 perc múlva 8. 14 óra 25 perc, híreket mondunk. 4 óra 26 perc. 2 perc múlva háromnegyed 2. Háromnegyed kilenc. 5 perccel múlt 6 óra. 4 perccel múlt negyed öt. 10 perc múlva negyed 6. 19 óra 23 perc. 15 óra 18 perc. 10 perccel múlt fél 8. 20 perc múlva 8 óra. Háromnegyed 6 van. 5 perccel múlt háromnegyed hét. 2 perc múlva 10 óra.

2. Mondd magyarul!

Es ist zwanzig vor neun. Es ist zehn nach sieben. Es ist drei viertel fünf. Es ist siebzehn Uhr fünf. Es ist fünf Minuten vor halb neun. Es ist zehn Minuten nach halb fünf. Es ist Viertel vor acht. Es ist zehn Minuten vor drei viertel neun. Es ist acht Minuten nach drei viertel sieben. Es ist fünf vor sieben. Es ist sieben nach fünf. Es ist null Uhr fünfzig. Es ist zehn vor halb neun.

3. Mondd többféleképpen!

4. Fordítsd le a mondatokat!

Um wie viel Uhr? = *Hány órákor?* *Um 5 Uhr dreizehn.*

Hány órákor mész iskolába? Hány órákor jön haza? Hány órákor ebédelsz? 16 óra 20 perckor megyünk oda. 6 óra negyvenkor megy² a vonatunk. Mennyi az idő? Hány órákor jön a barátod? 10 óra 35-kor érkezik³ a busz. Negyed ötkor kelek fel. Fél háromkor megyünk haza. Negyed 6-kor van vacsora. Háromnegyed 7-kor jön. Hány óra van? A szobában? Hány óra van most New Yorkban? Összesen?

5. Siet vagy késik? Fordítsd le a minta alapján!

Die Uhr geht um 2 Minuten vor. = Az óra 2 perccet **siet**.

Die Uhr geht um 2 Minuten nach. = Az óra 2 perccet **késik**.

Siet az órád! Nem, a te órád késik. A falióra⁴ 5 perccet siet. A karórád⁵ 20 perccet késik. A toronyóra⁶ 6 perccet siet. Siet az órájuk. A tanárnő órája 10 perccet késik. Az iskola órája fél órát késik. Pontosan jár az órád? Nem, öt perccet késik. A kvarcórám⁷ 3 másodperccel⁸ siet. Az én kvarcórám csak 1 másodperccet siet. Az én homokórám⁹ 1 homokszemet¹⁰ késik.

¹null Uhr... ²ab|fahren ³an|kommen ⁴e Wanduhr ⁵e Armbanduhr ⁶e Turmuhr
⁷e Quarzuhr ⁸e Sekunde -n ⁹e Sanduhr ¹⁰s Sandkorn -er

4. Időhatározók képzése

1.	r Tag	→	täglich	= naponta
	e Woche	→	wöchentlich	= hetente
	e Stunde	→	stündlich	= óránta
	s Jahr	→	jährlich	= évente
	r Monat	→	monatlich	= havonta

a) Írd át:

Jeden Tag gehe ich einkaufen. Ich habe jede Woche einen Deutschkurs. Meine Oma besucht mich jeden Monat. Sie ruft mich in jeder Stunde an. Jede Woche bekomme ich von ihm einen Liebesbrief. Jedes Jahr fahren wir einmal nach Österreich. Jede Stunde ruft mich dieser Vollidiot¹ an! Der Ministerpräsident bekommt jedes Jahr so viel Geld, wie ich jeden Monat. Jeden Tag spüle ich zweimal ab.

b) Fordítsd le!

Ne aggódj², óránként jön egy busz! Havonta fizetsz 1000 forintot? Hetente kétszer megyek hozzá. Óránta be kell dobni egy érmét. Évente háromszor megyek a Balatonra. Hetente kétszer feljelent³ a szomszédom. Óránta 3-szor mész pisilni⁴? Évente 20000 \$-t kap a nagybátyjától Amerikából.

2.	morgen	→	morgige	= holnapi
	heute	→	heutige	= mai
	gestern	→	gestrige	= tegnapi

Fordítsd le:

A tegnapi film tetszett nekem. A holnapi újság még nincs itt. A mai *Mai Nap* már megjött? A holnapi előadásig⁵ nem találkozunk. Ciao, a holnapi viszontlátásig! A holnapi parti biztos jó lesz. A mai tréning⁶ nehéz volt. A holnapi előadás elmarad⁷. A holnaputáni teapartira csak engem hív meg. A tegnapelőtti előadás hót unalmas⁸ volt. Szerintem a holnaputáni film éppolyan⁹ unalmas lesz, mint a tegnapelőtti volt.

3. Fordítsd le a miniket!

- Die morgige¹⁰ Generation wird vielleicht besser.
 - Na ja, die Jugend von heute ist so frech und faul.
 - Die gestrige Generation war gut, brav und immer bescheiden.
- ❖
- Der morgige Tag wird für dich schwierig.
 - Übermorgen wird es noch schwieriger!

¹vadmarha ²keine Bange ³an|zeigen ⁴pinkeln ⁵e Vorstellung ⁶s Training ⁷aus|fallen
(ä) ⁸todlangweilig ⁹ebenso ¹⁰itt: jövő, elkövetkező

- 4.
5 Jahre her	= 5 éve, hogy...
20 Monate her	= 20 hónapja
2 Tage her	= 2 napja

Fordítsd le:

Húsz éve, hogy itt volt. Két napja, hogy kiürítettem a szemetest.¹ Tíz éve, hogy meghalt. Harminc napja, hogy kifizettem a számlát². Két perce, hogy láttam őt. Egy hete, hogy nálunk volt. Nyolc napja, hogy elesett. Már egy hónapja (annak), hogy a Bükkben voltunk! Régtől fogva³ a cimborám⁴ Trombitás Bandi.

- 5.
einen Tag (lang)	= egy napig /napon át (időtartam)
eine Stunde lang	= egy órát /órán át
zwei Wochen lang	= két hetet /hétén át

Fordítsd le:

Öt napig nem evett semmit. Két évig jártam egyetemre⁵. Két órát vártam rád. 5 hétig tartott az utazás. Két percet álltam az ajtó előtt. 10 évig kell várni egy Trabi-ra. 5 hónapot volt az Alpokban. Két héten át nem beszélt. Egy teljes napon át vártalak a megállóban, te csirkefogó⁶! Két órán át állt a metró. 3 héten át nem volt melegvizünk.

- 6.
morgens	= reggel, reggelenként
nachmittags	= délután, délutánonként
abends	= este, esténként
mittags	= délben, delente

Fordítsd le:

Délutánonként moziba megyek. Reggelenként megiszok egy kávé. Éjjelente látom az arcát⁷. Esténte a ház előtt ülünk és beszélgetünk. Hajnalonként⁸ megyek horgászni a tóra. Delente megiszok egy csésze teát Lord Buttelfielddel. Esténként rád gondolok és a vagyonedra⁹. Csak délelőttönként tanulok.

7. Fordítsd le!

Hetente háromszor meglátogatom a nagyit. A mai előadás szép volt. Esténként megiszok egy sört. A koncert két órát tartott. Két napja, hogy meglátogatott. A holnapi parti nálunk lesz. Délelőttönként teniszezek a parkban. Két óránta jön nálatok a villamos? 4 hetet töltöttem Ausztráliában. Három és fél órát állt a vonat a pályaudvaron. Évenként kapok tőle három levelet. 15 éve, hogy fociztam. Egy hónapja, hogy megjött az ajándékom. Négy és fél hónapig tartott a munka. A tegnapi kenyér nem ízlett nekem. Három hete, hogy lábat mostam. A holnapi németóra elmarad. Hetente kapok egy számlát, de a fizetést havonta csak egyszer kapom.

¹ aus|leeren; r Mülleimer ²e Rechnung ³von alters ~ ⁴r Kumpan ⁵besuchen die Uni
⁶r Gauner ⁷s Gesicht ⁸frühmorgens ⁹s Vermögen

3. Mondd ki a következő számokat 1 és 1000 között!

1, 19, 119, 919, 999	7, 17, 71, 701, 777	1, 11, 111, 101, 1000
6, 66, 16, 666, 616	5, 15, 51, 515, 555	3, 31, 301, 313, 333
8, 18, 818, 118, 888	9, 19, 91, 901, 919	5, 45, 54, 450, 540
4, 44, 14, 114, 414	2, 12, 21, 201, 222	9, 94, 49, 490, 940

4. Mondd ki a következő számokat 1 és 10.000 között!

1453, 8642, 1944, 6321, 1989, 5555, 3842, 4216, 7979, 6565, 4949, 3636, 5454, 9191, 9999, 5115, 6116, 3211, 1919, 2666, 4545, 3001, 2112, 4141

Évszámok

Az évszámokat **1100-tól 1999-ig százassal** mondjuk:

pl.: 1910 = neunzehn|hundert|zehn
19 száz 10

Mondd ugyanígy:

1953	1848	1412	1223	1463	2010	1034	1003
1442	1945	1643	1956	1521	2121	2008	2016
1989	1917	1316	1818	1996	1012	2011	2042

A németben ellentétben a magyarral az egynél magasabb tőszámnevek után **többes számba** tesszük a **főnevet** és az **igét** is:

pl.: Vier Kinder **warten** hier. = Négy gyerek vár itt.
(≈ Négy gyerekek várnak itt.)

Fordítsd le: Öt tányér áll ott. 3 labda² van a sarokban.
20 ember ül itt. 4 fiú³ olvas egy könyvet.
18 gyerek tanul. 30 kocsi áll a parkolóban.
3 lány ültet¹ egy virágot. 31 tanuló tanul németül.

zwei vagy **beide**
(kettő) (mindkettő)

A **beide** ugyanúgy kettőt jelent, mint a **zwei**, azzal a különbséggel, hogy a **beide** két korábban már említett személyre vagy dologra vonatkozik:

Ich habe **zwei** Geschwister und **beide** sind faul und dumm.
= Két testvérem van és mindkettő lusta és buta.

Fordítsd le:

Veszek két kiló krumplit. Két labdánk van, és mindkettő rossz. Mindkét toll az asztalon van. Mindkettőt magunkkal visszük⁴. Mindkét ötlet jó. Két autója van, de mindkettő rossz. Két toll van az asztalon. Mindkét lány tetszik nekem.

¹ pflanzen ²r Ball -e ³r Junge -n ⁴mit|nehmen

B. Matematikai műveletek

Összeadás = Addition

$$15 + 13 = 28$$

15 **plus** 13 gleich 28
(und)

Szorzás = Multiplikation

$$4 \times 5 = 20$$

4 **mal** 5 gleich 20

Négyzetreemelés = Quadratierung

$$5^2 = 25$$

5 **hoch** 2 gleich 25

Kivonás = Subtraktion

$$42 - 11 = 31$$

42 **minus** 11 gleich 31
(weniger)

Osztás = Division

$$40 : 5 = 8$$

40 **durch** 5 gleich 8
(geteilt durch)

Gyökvonás = Wurzelziehen

$$\sqrt{64} = 8$$

Quadratwurzel aus 64 gleich 8

Mondd ki németül!

a)

$$18+6=24$$

$$19+20=39$$

b)

$$51-4=47$$

$$91-16=75$$

c)

$$6 \times 5 = 30$$

$$50 \times 8 = 400$$

$$55+9=64$$

$$46+14=60$$

$$69-17=52$$

$$44-33=11$$

$$9 \times 13 = 117$$

$$41 \times 7 = 287$$

$$63+11=74$$

$$69+13=82$$

$$43-5=38$$

$$68-52=16$$

$$30 \times 4 = 120$$

$$32 \times 4 = 128$$

$$16+32=48$$

$$11+52=63$$

$$16-3=13$$

$$16-9=7$$

$$6 \times 16 = 96$$

$$16 \times 9 = 144$$

d)

$$95:5=19$$

$$16:4=4$$

e)

$$9^2=81$$

$$10^2=100$$

f)

$$\sqrt{100} = 10$$

$$\sqrt{102} = 10,0995$$

$$36:6=6$$

$$100:20=5$$

$$6^2=36$$

$$7^2=49$$

$$\sqrt{36} = 6$$

$$\sqrt{13} = 3,6055$$

$$49:7=7$$

$$40:2=20$$

$$3^2=9$$

$$4^2=16$$

$$\sqrt{42} = 6,48^*$$

$$\sqrt{49} = 7$$

$$64:8=8$$

$$36:4=9$$

$$8^2=64$$

$$11^2=121$$

$$\sqrt{16} = 4$$

$$\sqrt{10000} = 100$$

$$25:5=5$$

$$84:6=14$$

$$7^2=49$$

$$16^2=256$$

$$\sqrt{51} = 7,14$$

$$\sqrt{1089} = 33$$

Főnévként használt tőszámnevek

☞ 1. Ha a tőszámnevet **főnévként** használod, nagybetűvel kell írnod (mint minden főnevet) és **nőnembe** kell tenned.

Ilyenek az:

a) *iskolai osztályzatok*

Hat der arme Józsi wieder **eine Eins** bekommen?

= Szegény Józsi már megint kapott egy **egyest**?

* Tizedestörtek olvasása pl.: 11,061 = elf Komma null sechs eins

b) villamos- és autóbuszvonalak

Die Vier kommt eben. = Épp jön a négyes.

c) életkor

Sie ist schon über (der) **Dreißig**. = Már túl van a harmincon.

Mondd ezek alapján:

Kapsz egy egyest, ha nem válaszolsz.

Ott áll a négyes, menjünk oda!

Kaptam egy ötöst, ez csak véletlen¹ lehetett.

A húszassal mész haza?

Adok neked egy négyest, ülj le.

Az apám túl van az ötvenen.

Ötven évesen² kezdett el kerékpározni.

Már nem élte meg a nyolcvanat.

☞ 2. Képezheted **-er** képzővel a tőszámnévet, akkor **hímnemű** főnevet kapsz:

a) *pénznél, bélyegnél...* (címletek)

Er hat mir einen **Tausender** gewechselt. = Váltott nekem egy ezrest.

b) *valahányas években*

In den **Fünfigern** lebte man nicht gut. = Az ötvenes években nem éltünk jól.

c) *hozzávetőleges kormeghatározásnál*

Mein Bruder ist schon in den **Sechzigern**. = A fivérem már a hatvanas éveiben jár.

Ugyanígy:

Adsz egy százast? A 90-es években még nem éltem. Már a húszas éveimet taposom. Nem tudok tízezresből visszaadni³! A hatvanas években itt állt a házunk. Van egy ötszázasom és egy százasom. Egy húszast, ötvenest vagy százast dobjak be? (einwerfen) Egy húszast dobjál be! Maga egy ezresből adott vissza, de én csak egy százast adtam! A húszas években házasodott meg.

☞ 3. Tömegek:

Hunderterte

Tausende

(százak)

(ezrek)

Hunderterte von Hunden lagen da. = Kuttyák **százai** feküdtek ott.

Tausende demonstrieren auf den Straßen. = **Ezrek** tüntettek az utcákon.

Fordítsd le:

Mérnökök százai dolgoznak a Cryslermél. A földrengés⁴ óta ezrek élnek barakkokban⁵. Az Oktoberfest-re ezrek jönnek Münchenbe. Naponta emberek százai látogatják meg ezt a múzeumot. Tízezrek⁶ álltak akkor a parlament⁷ előtt. Órák ezreit semmisítette⁸ meg a cég. Könyvek százai feküdtek az ágya alatt. Gyerekek ezrei haltak meg ebben a háborúban.

¹ein Zufall ²mit... ³auf ~ zurück|geben ⁴s Erdbeben ⁵e Baracke -n ⁶Zehntausende
⁷s Parlament ⁸vernichten

c. Sorszámnevek

Der, die, das wievielte? = Hányadik?

Képzése:

tőszámnév + **te** 2-től 19-ig
ste 20-tól

pl.: der fünfte Wagen* = az ötödik kocsi
 das zwanzigste Fenster = a huszadik ablak

1. erste!	6. sechste	11. elfte	16. sechzehnte
2. zweite	7. siebte (siebente)	12. zwölfte	17. siebzehnte
3. dritte!	8. achte	13. dreizehnte	18. achtzehnte
4. vierte	9. neunte	14. vierzehnte	19. neunzehnte
5. fünfte	10. zehnte	15. fünfzehnte	20. zwanzigste!

Mondd németül:

a harmadik ablak	a nyolcadik pohár	a harmincadik kocsi
a negyedik gyerek	a huszadik feleség	a százötvenedik könyv
a huszadik szék	a negyedik lakás	az első feladat ³
az ötödik tanár	a századik légy ¹	a harmincötödik főnök ⁴
a kétszázadik vásárló	a 124. utca	a 212. emelet
a harmadik foga	a 42. emelet ²	az első könyvem

1. Fordítsd le!

Anna a 3. barátnője. A 6. vonat megy el⁵. Ahmed a 13. férjem. Te vagy az első futó⁶. A 2. utca a miénk. A 24. sor⁷ ott van. A 30. feladatot nem tudom megoldani. Az 1000. vásárló kap egy autót. Az ötödik darabot⁸ mi kapjuk. A 29. kocsija egy Mercedes volt. Minden tizedik tanuló feláll. A 4. feladatot megoldjuk. A 3. óra német, a 4. matek. Ez az ötödik óram ma. Hol van az ötödik ház? A barátom a 23. a versenyen. A 3. cipődet teszed tönkre. A 43. kép tetszik nekem.

2. Sorszámnevek prepozíciókkal. Fordítsd le! (Nézd át előtte a melléknévragozást!)

mit dem fünften Auto = az ötödik autóval

a negyedik házhoz	a nyolcadik cégnél	az ötödik moziból
a második emeletre	a harmadik barátnőjéhez	a hatodik színházba
a tizedik főnöke	a negyedik megállóba (die)	a tizedik lakásába
a 23. könyvben	a századik vásárlótól der Käufer	a 84. emeletről
a 4. feleségétől	az ötödik férjéért	a 4 asztalra
a második buszba	a tizedik sorba	a 23. emeleten

¹e Fliege ²r Stock ³e Aufgabe ⁴r Chef ⁵ab|fahren ⁶r Läufer ⁷e Reihe ⁸s Stück

* A sorszámneveket melléknévként ragozzuk, ld. A melléknévragozás fejezetét!

D. Határozatlan számnevek

1. a)

viel vagy **viele**

viel = elvont főnevek és anyagnevek előtt

Ich wünsche dir **viel** Glück. = Sok szerencsét kívánok neked.

Béla trinkt **viel** Bier. = Béla sok sört iszik.

viele = többes számú főnevek előtt

Er hat **viele** Bücher zu Hause. = Sok könyve van otthon.

Mondd ugyanígy:

sok gyerek	sok levél	sok ötlet ²	sok asztal	sok hiba
sok türelem ¹	sok bor	sok autó	sok ember	sok probléma ³
sok ház	sok szerencsét	sok víz	sok idő	sok pénz

b)

ein paar vagy **ein Paar**

ein paar = néhány, egypár

Er arbeitete dort **ein paar** Tage. = Néhány napot dolgozott ott.

ein Paar = egy pár, két összetartozó személy vagy dolog (1+1)

Ich kaufe mir **ein Paar** Schuhe. = Veszek magamnak egy pár cipőt.

Fordítsd le:

Van itt nálam egy pár toll. Egy pár táncol csak. Veszek egy pár virágot. Egy pár zoknid van csak? A fiatal pár most házasodik. Kérek két pár cipőt! Van otthon egy pár jó CD-m. Egy pár vár rátok. Egy pár jó ötlete van.

c)

mehrere vagy **mehr**

(több, jópár) (több; több vminél; több, mint)

Er hat **mehrere** Häuser. = Több háza is van. (Egynéhány, jópár)

Ich habe **mehr** als 100 Bücher. = Több mint 100 könyvem van.

Fordítsd le:

Több ideje van, mint nekem. Jópár autót megnéztünk. Több gyereke van. Több üveg is állt a polcán. Többet iszok, mint te. Több hétre⁵ elutazik. Már több emberrel is beszélt erről⁶. Több, mint öt napig tart a szünidő.

¹e Geduld ²e Idee -n ³s Problem -e ⁴e Socke -n ⁵für + A ⁶darüber
⁷s Werk -e; heraus|geben * + Tsz !

E.

Törtszámnevek és egyéb csodabogarak

Törtszámnevek: Der wievielte Teil? = Hányadrész?

sorszámnév + **el**

	<u>Főnévi alak</u>	<u>Melléknévi alak</u>
$\frac{1}{3}$	ein Drittel*	ein drittel
$\frac{1}{4}$	ein Viertel	ein viertel
$\frac{2}{5}$	zwei Fünftel	zwei fünftel

pl.: **Es ist Viertel vor sechs.**

**In einer drei viertel Stunde
kommt er.**

Fordítsd le:

$\frac{3}{4}$ 5	$\frac{5}{6}$	$\frac{3}{100}$	$\frac{3}{4}$ kiló kenyér	a lakás $\frac{5}{6}$ -a	negyedét üt ¹ az óra
$\frac{1}{2}$ 2	$\frac{7}{4}$	$\frac{4}{1000}$	$\frac{1}{4}$ év	negyed liter bor	a disznó $\frac{2}{3}$ -a
$\frac{1}{4}$ 4	$\frac{8}{10}$	$\frac{6}{10000}$	a kenyér fele	a kínai negyed	a nyereség ² harmada

Ismétlőszámnevek: -szor, -szer, -ször

Wievielmal?

Wie oft?

Hányszor?

a) **tőszámnév + mal**

einmal, zweimal, dreimal...

= egyszer, kétszer, háromszor...

b) **sorszámnév + Mal (főnév)**

das erste Mal = először

vagy zum ersten Mal = először

Ugyanígy:

Tízszer, hetvenszer, nyolcszor,
hatszor, hétszer, nyolcvanegyszer,
százháromszor, ötször, tizen-
ötször, kilencszer, hetvenhétszer

Ugyanígy:

harmadszor, másodszer, negyedszer,
tizedszer, kétszázadszor, hetedszer,
tizenegyedszer, huszonharmadszor,
hetvenedszer, nyolcvanötödször,
huszadszor, ötödször, másodszer

Sorszámhatározók: -szor, -szer, -ször is

sorszámnév + **ens**

pl.: **Erstens habe ich keine Zeit, zweitens habe ich dazu keine Lust.**

= **Először is** nincs időm, **másodszer** pedig kedvem sincs hozzá.

erstens, zweitens, drittens...

= először (is), másodszer (is), harmadszor (pedig)...

¹ schlagen (ä) ²r Gewinn

* Kivétel az $\frac{1}{2}$ képzése: ein Halb (die Hälfte = fele vminek)

Fordítsd le: Először is fáradt vagyok, másodszor pedig esik az eső. Először is házas vagyok, másodszor pedig 5 gyerekem van. Először is 80 éves vagyok, másodszor pedig nagyon beteg, harmadszor pedig ez az én házam!

Fajtajelölő számnevek: - **féle, fajta** **Wievielerlei?** = Hányféle?
tőszámnév + **erlei**
einerlei, zweierlei, dreierlei... = egyféle, kétféle, háromféle...

Ugyanígy: Csak egyféle cipőjük van. Hatféle kolbászt vásárolok.
Háromféle kabátunk van. Kétféle barátja van, az egyik...
Ötfajta ágyat árulnak. Háromféle kenyeret sütnék itt.
Százféle áru kapható itt. Nyolcféle könyvet adunk ki.¹

Szorószámnevek: -**szoros, -szeres, -szörös**

Wievielfach? = Hányszoros?

tőszámnév + **fach**

einfach, zweifach (doppelt), **dreifach***

= egyszeres, kétszeres, három-szoros

pl.: Bitte das Bild in **zweifacher** Vergrößerung.

= A képet kétszeres nagyításban kérem.

Béla a tízszeresét teljesítette². A kétszeresét lemásoltam.
Az ötszörösét meg tudom emelni³. Háromszoros hangsebességgel⁴ repül.
A nyolcszorosát fizették ki neki. Kétszeres túlerő⁵ ellen játszottunk.

Osztószámnevek:

a) **zu** + sorszámnév **Zu wie viel?** = Hányan?
zu zweit = ketten, (kettesével) Hányasával?
zu dritt = hárman, (hármassával)

Ugyanígy: Négyesben jönnek. Kettesével jönnek a terembe. Hármassban mentek kirándulni. Tizen mentek el, nyolcan jöttek haza.

b) **je** + tőszámnév **Je wie viel?** = Egyenként, külön-
je eins/ein(e) = egy-egy külön hány?
je zwei = két-két **je drei** = három-három

Ugyanígy: Öt-öt virágot adtak nekik. Csináljatok meg ebből két-két gyakorlatot! Egy-egy csokit adtak nekünk. A párok két-két repülőjegyet kaptak. Egy-egy bőröndöt hoznak.

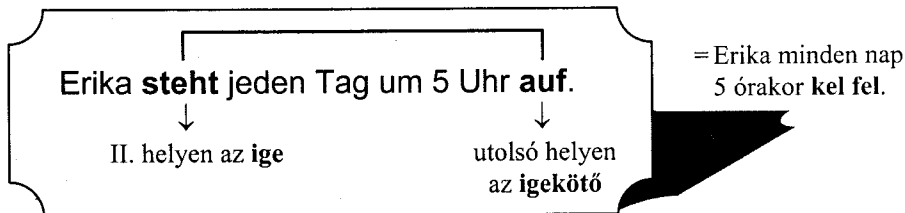
¹ heraus|geben ² leisten te, ge-t ³ heben ⁴ e Schallgeschwindigkeit ⁵ e Übermacht
* Melléknévként és határozószóként is használható.

VIII. Igekötős igék

A. Elváló igekötős igék

Ha elváló igekötős ige kerül az utunkba, akkor az igét a második helyen ragozzuk és az igekötőt a mondat legvégére küldjük:

pl.: **auf|stehen** = felkelni

Néhány igekötős ige:	an rufen (A)	= felhívni vkit
	ein schlafen (ä)	= elaludni
	weg gehen	= elmenni
	ein kaufen	= bevásárolni
	ein steigen (in+A)	= beszállni vhová
	aus steigen (aus+D)	= kiszállni vmiből
	um steigen	= átszállni
	an kommen*	= megérkezni
	ab fahren (ä)	= elindulni
	zurück gehen	= visszamenni

1. Pótold a megadott igékkel!

Ich immer um 7 (aufstehen). Dein Flugzeug bald in Ferihegy (ankommen). Heute wir mit Tante Emma (weggehen). Ervin mich im Büro (anrufen). du bitte für morgen alles (einkaufen)? Meine Schwester immer sehr schnell (einschlafen). du ins Haus (zurückgehen)? Der Zug nach Bologna morgen um 5. 40 Uhr (abfahren). Die Kinder schnell in den Bus (einsteigen). Mein Bruder immer zuerst¹ aus dem Bus (aussteigen). ihr jetzt in die Straßenbahn (umsteigen)? Meine Schwester immer nur (fernsehen)² Wann ihr morgen (abfahren). Meine Kinder immer um 10 Uhr (einschlafen). Nach der Schule er oft zu Hause (fernsehen). Mutti alles für das Wochenende (einkaufen). Jörg morgen mit seinen Freunden (weggehen). Abends ich oft bei Oma (fernsehen).

¹ először ²tévét nézni

* A németben nem valahová (Wohin?) érkezünk meg, hanem valahol (Wo?) pl.: Ich komme **in der** Schule an.

2. Fordítsd le a miniket!

a) Felkelünk.	Visszajön.	Átszáll.	Átszálltok?	Tévét néz?
Megérkeztek.	Elindultok.	Visszajöttök.	Elmegy?	Kiszállunk.
Elindulnak.	Felkel.	Beszállnak?	Bevásárolsz?	Felhívlak.
Bevásárolunk.	Felhívjuk.	Kiszállnak?	Felkeltetek?	Felhívunk.
Tévét néztek?	Elalszol.	Felkelek.	Tévét nézek.	Kiszálltok?

b) 5-kor megyünk el. Felhívjuk holnap Katit. Mindent bevásárol az üzletben. A vonat holnap nem indul Bécsbe. A barátnőm gyorsan elalszik. A vendégek megérkeznek a pályaudvarra¹. A főnök megérkezik a repülőtérre². Átszálltok a villamosra? Beszállunk a buszba. Nem szállok be a troliba³. Most érkezik a földalatti⁴. Ilyen hamar⁵ elmész? Az utas kiszáll a villamosból. Visszamentek az iskolába? Mindjárt elmegy a buszod. A miniszter most érkezik a parlamentbe⁶. Az ABC-ben⁷ bevásárolunk mindent. Felhívod őt? Felhívlak.

3. Fordítsd le magyarra a minidialógusokat!

- <i>Geht ihr heute weg?</i>	- <i>Kaufst du alles für das Mittagessen ein?</i>
- <i>Nein, nur Meiers gehen weg.</i>	- <i>Nein, ich habe leider kein Geld.</i>
❖	❖
- <i>Wann kommen die Gäste an?</i>	- <i>Kommt Opa noch heute zurück?</i>
- <i>Was weiß ich!</i>	- <i>Das weiß der Himmel!</i>
❖	

4. Válassz ki 4 igekötős igét és írd velük egy-egy minidialógust!

A **hin** és a **her**

A **hin** (oda) és **her** (ide) határozószavak igekötőként csimpaszkodnak az igére:

a)	hin = el, oda	a beszélőtől távolodik	• →
	her = ide	a beszélőhöz közelít	• ←
	hin gehen = odamenni Er geht hin. = Odamegy.		

Odautazik. Idejön. Odacsap⁸. Odaállítja a szekrényt. Holnap odamegyünk. Odamennek. Idejössz? Odarepülünk. Odapillant⁹. Odautaztok? Ideutazik.

b) A **hin** és a **her** legtöbbször igekötős igére csimpaszkodik:

pl.:	hinein gehen	= (oda)bemenni
	Er geht ins Zimmer hinein.	= Bemegy a szobába.

Kijön a boltból (heraus|kommen). Felmegy a lépcsőn¹⁰. (hinauf|gehen) Leme- gyünk (hinunter|gehen). Leme- gy a pincébe. Pista bejön. (herein|kommen) Józsi kimegy a szobából. (hinaus|gehen) A vendégek felmennek. Mindjárt¹¹ le- jön. Bejön? Kimész? Felmegyünk? Felhozzák a szekrényt. A váza mindig leesik. A főnök bejön. Kijön a szobából. Felmentek? Bejössz? Kimentek?

¹r Bahnhof ²r Flughafen ³r Obus ⁴e U-Bahn ⁵so früh ⁶r Minister; s Parlament
⁷e Kaufhalle ⁸hin|hauen ⁹hin|blicken ¹⁰auf der Treppe ¹¹bald

B. Nem elváló igekötős igék

Vannak igekötők, melyek soha nem válnak el az igétől. Ezeket hangsúlytalan igekötőknek is szokták nevezni, mert a hangsúly az ige tőszótagján van:

pl.: verkaufen, bekommen, erzählen

Ennek póriasabb hangzású gyűjtőneve a **gebe erre** szabály, mely az első négy igekötő összeolvasásából született:

ge-, be-, er-, re-, ent-, emp-, ver-, zer-, miss-

Néhány ilyen ige*:

gefallen (D) gefiel h. gefallen	= tetszeni vkinek
bezahlen (A) -te, h.-t	= kifizet vmit
erzählen (D,A) -te, h.-t	= elmesél vkinek vmit
entdecken (A) -te, h.-t	= felfedezni vmit
empfehlen (D,A) (ie) a.h.o	= ajánlani vkinek vmit
verstehen (A) a.h.a.	= megérteni vmit
zerstören (A) -te, -t	= lerombolni vmit
missverstehen (A) a.h.a.	= félreérteni vkit/vmit

1. Fordítsd le!

Tetszik neked a lány? Kifizetem a számlát¹. Elmesélek neked egy történetet². Te miért nem tudsz semmit se felfedezni? Ezt a megoldást³ ajánlom nektek. Ajánlom magamat! Ajánlom neked ezt a könyvet. Érted ezt? Mindent lerombol. Mindig félreért engem. Nem tudod megérteni, hogy nem tudok jönni? Ajánlok nektek egy jó éttermet. A gyerek összetöri a játékait. Én fizetem a levest és te az édességet⁴. Tetszik a szülőknek a lakás? Meséld el nekem a házasságod⁵ történetét! Mikor meséled el azt a történetet?

2. Mondd *Präteritumban* és *Perfektben*!

Tetszett neked a film? A tűz lerombolta a házat. Kolumbusz fedezte fel Amerikát? Ezt már elmesélte neked? Kifizetted a tejet? Ezt a kocsit ajánlottam apámnak. Megértettél mindent? Ági tegnap félreértett engem. Megkaptad a leveletem? Elmesélte nekünk a balesetet⁶. Félreértettél engem. Einsteint kevesen értették, de engem kevesebben értenek! Nagyon tetszett neki a könyved. Eljött hozzám és mindent megértett. Elmeséltem neki és haza mentem. Összetörte az üveget és rendet rakott. Azt mesélte, hogy felfedezett egy jó éttermet. Ivott és fizetett. Megnézte a filmet és tetszett neki.

¹e Rechnung ²e Geschichte ³e Lösung ⁴e Süßigkeit -en ⁵e Ehe ⁶r Unfall

* Azontúl, hogy nem válnak el, **Perfektben** soha sem kapnak **ge-** előtagot!

3. Húzz vonalat oda, ahol elválík az ige, a nem elválósokat pedig húzd alá!

einkaufen, verkaufen, reparieren, einschlafen, weggehen, beteiligen, bekommen, ankommen, renovieren, entsagen, zusagen, beeinflussen, misslingen, einholen, erholen, beantworten, verstehen, ermöglichen, beweisen, aufstehen, bestehen, losfahren, anhaben, zerfallen, entnehmen, aufnehmen, zunehmen, wegnehmen, vorschlagen, beschlagen, einzahlen, bezahlen, auszahlen

4. Elválík vagy nem válík el? Töltsd ki az igékkel!

Frau Meier jeden Tag in jener Kaufhalle (einkaufen). Jene Arbeiter das Museum (renovieren). Der Schüler die Fragen falsch (beantworten). Von ihm ich nie Briefe (bekommen). Warum du noch immer nicht (aufstehen)? Ich die Prüfung (bestehen). Warum du deine Freundin nicht (anrufen)? Wann die Gäste (ankommen)? Er mich immer (missverstehen). Warum der Monteur unser Auto nicht (reparieren)? Wo wir in die Tram (einsteigen)? Die Wanderer jenen Berg (besteigen). Wo ihr (aussteigen)?

5. Pótold elváló és nem elváló alakokkal!

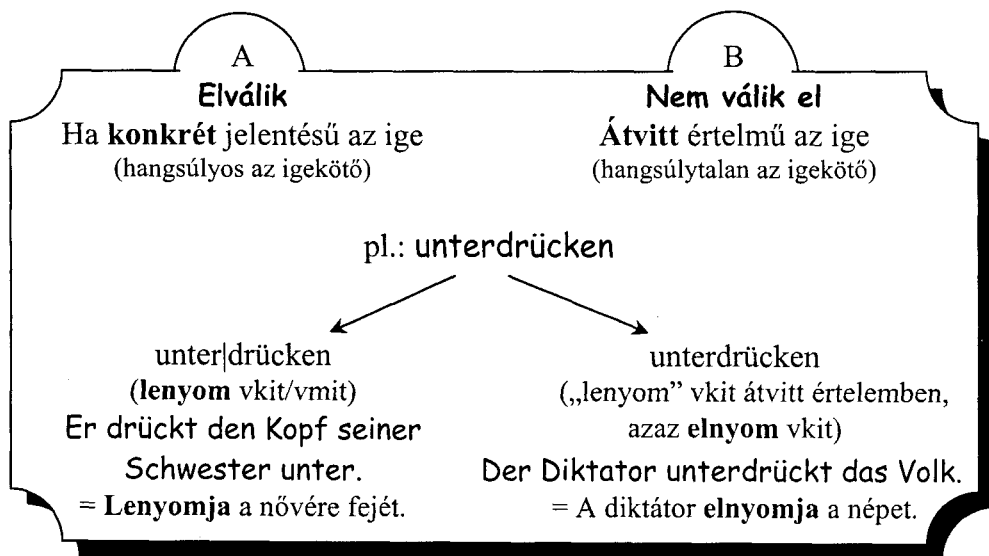
- (1) Er (weggehen).
Er will (weggehen).
Ich weiß, dass er (weggehen).
Jeder weiß, dass er (weggehen; wollen).
Er ist gestern (weggehen).
- (2) Der Monteur den Wagen (reparieren).
Ich werde den Wagen (reparieren).
Ich befürchte, dass er das Auto nicht (reparieren).
Ich befürchte, dass er das Auto nicht (reparieren; werden).
Der Monteur hat das Auto nicht (reparieren).
- (3) Der Kranke den Arzt (missverstehen).
Der Kranke wird den Arzt (missverstehen).
Karin glaubt, dass der Kranke den Arzt (missverstehen).
Ich nehme an, dass der Kranke den Arzt (missverstehen; werden).
Der Kranke hat den Arzt (missverstehen).
- (4) Józsi (aufstehen).
Józsi will nicht (aufstehen).
Ich glaube, dass Józsi heute nicht (aufstehen).
Ich befürchte, dass Józsi wieder nicht (aufstehen; wollen).
Józsi ist nicht (aufstehen).

C. Hol elváló, hol nem elváló igeekötős igeék

Vannak olyan igeekötők, melyek egyszer elválnak, máskor meg nem válnak el az igtől. Ilyen igeekötők a

durch-, hinter-, um-, über-, unter-, voll-, wieder-

Hogy mikor válik el és mikor nem, a következő szabály szolgálhat mankóként:

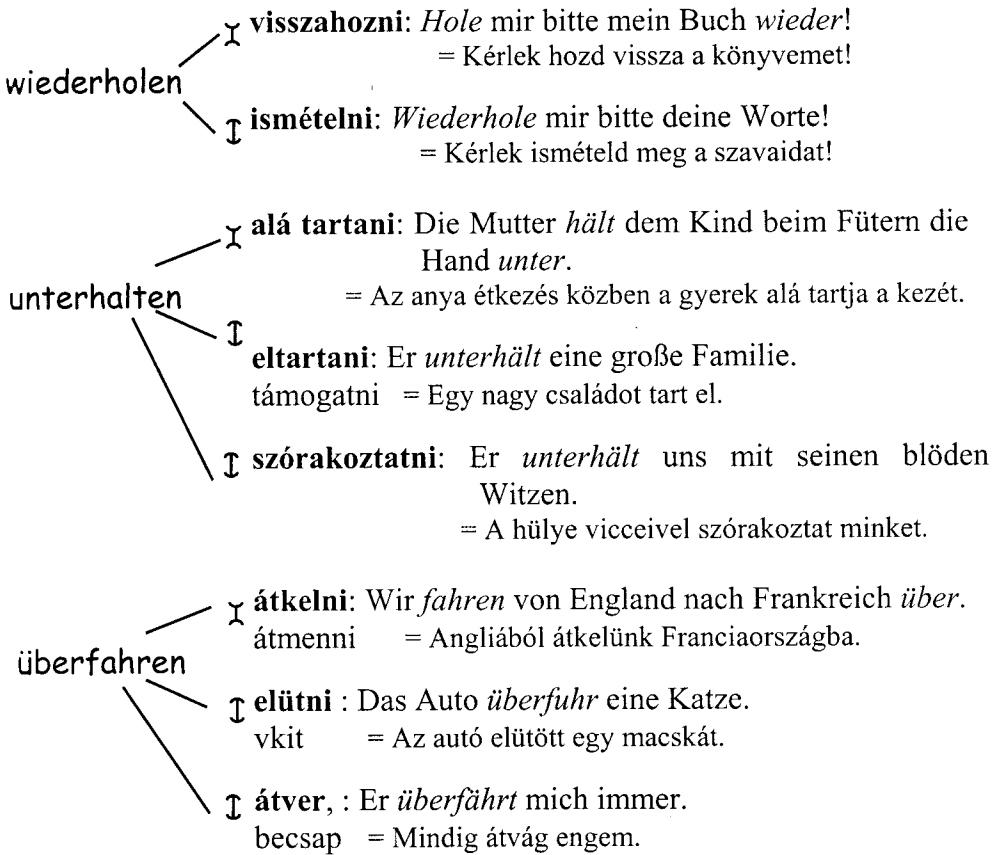
Néhány további példa:

durchschauen

- ↗ **átnézni**: Warte mal, ich *schaue* noch die Zeitung *durch*!
vmit = Várjál, még **átnézem** az újságot!
- ↘ **átlátni**: Ich *durchschaue* deine Absichten!
vmin = **Átlátok** a szándékaidon!

übersetzen

- ↗ **átvinni**: Die Fähre *setzt* uns auf das andere Ufer *über*.
átkelni = A komp **átvisz** minket a túlsó partra.
- ↘ **lefordítani**: Heute *übersetzen* wir diesen Text.
= Ma ezt a szöveget **fordítjuk le**.

1. Helyettesítsd be a következő igéket a mondatba aszerint, hogy az *elválós* vagy *nem elválós* alakjukat használják!

durchschauen

1. Mein Chef ist ein sehr schlauer Mann, er immer meine Pläne 2. Die Lehrerin hat meine Schularbeit und hat darin keinen Fehler gefunden. 3. Findest du nicht seinen Brief? die Briefe noch einmal! 4. Glaube ihm kein Wort! Du kennst ihn nicht, aber ich ihn 5. Ich finde meine Anzeige nicht in der Zeitung, aber ich sie noch einmal 6. Er mich sofort, wenn ich ihm lüge.

übersetzen

1. Der Übersetzer den Roman 2. bitte mir für morgen diesen Brief! 3. Das Schiff die Gäste von Kismaros nach Visegrád 4. Wir das Gedicht vom Deutschen ins Ungarische 5. Der Fischer uns trotz des stürmischen Wetters (Perfekt) 6. Es ist unmöglich, diesen Text (zu + Inf)

wiederholen

1. Wir der Lehrerin ihren gestohlenen Geldbeutel
2. Die Schüler haben das Lied 3. Jens die schwachen Verben 4. sie ihre Bücher seit 4 Wochen in die Bibliothek nicht? 5. Ich die Lektion....., wenn du mir mein Buch..... .

unterhalten

1. Mein Cousin seine alte Mutter 2. Mein Freund hat die ganze Gesellschaft geistreich¹ 3. Ich habe keine Zeit, bitte die Gäste! 4. Er war ein gewissenhafter² Mann, er zugleich drei Familien
5. Er hat uns in der fünften Reihe während der Symphonie

überfahren

1. Ein LKW hat gestern ein kleines Mädchen 2. Auch ohne Brücke die Soldaten den Fluss 3. Dieser schlaue³ Kerl dich immer Bemerkst du das nicht? 4. Vorsichtshalber⁴ halte ich deine Hand, sonst dich ein Auto 5. wir mit dem Schiff oder mit der Fähre? 6. Ein Hund ist vor unserem Haus worden.

2. Fordítsd le!

Fiam, ha majd elstartasz egy családot, akkor beszélj! Ha lusta vagy kimenni a WC-re⁵, alád tartok egy kacsát⁶. Ahelyett, hogy iskolába mennél, szórakoztatod itt a lányokat! Tegnap elütötte az anyósát⁷. Mikor kelünk át a Dunán? Ha nem probléma, hozd vissza kérlek a pénztárcámat! Tegnap 20 oldalt fordítottam. Nem vagyok hülye, átlátok a gondolatmeneteden⁸. Emil csak átnézte a könyvet, de nem tanulta meg. Jó veled szórakozni. (zu+Inf.!)

3. Még néhány igekötös ige útravalóul. Fordítsd le velük a mondatokat!

unter|bringen = elszállásol, elhelyez

Csak elváló alakja van!

unterrichten = tanítani vkit

Csak nem elváló alakja van!

über|gehen = 1. átalakul vmivé (in+A)

übergehen = mellőzni vmit/vkit

2. átmegy, áttér vmire/vhová

(átvitt és konkrét ért.) zu+D

Hol szállásoljátok el a vendégeket? A házukban szállásoltak el bennünket. Mikor tanított titeket? A föld homokká alakult át. Más vallásra⁹ tér át a Gizike. Áttérünk egy másik témára? Menj át az út másik oldalára! Ezt a nyelvtant mellőzte a tanárom. Azt hiszem ezt a gyakorlatot egyszerűen átugrotta. Egy gimnáziumban tanít most. Van kedvetek elszállásolni őket (zu+Inf!)? Jó lenne felhővé válni – mondta a költő. (zu +Inf.)

¹szellemesen ²lelkiismeretes ³ravasz ⁴biztonság kedvéért ⁵aufs Klo gehen

⁶e Harnflasche ⁷e Schwiegermutter ⁸r Gedankengang ⁹e Religion

um

Az **um** más rugóra jár, mint a többi igekötő. A következő miniszabály segíthet az eligazodásban:

Elvállik

Ha valamilyen **változást** jelöl
pl.: hely, állapot, irányváltozás

Das Auto **kehrt um**.

= Az autó megfordul.
(itt: irányváltozás)

Nem vállal el

Ha **kör-vagy ív formában
mozgást** fejez ki valami körül
Die Satelliten **umkreisen** die
Erde.

= A szatellitok körbekerítik a Földet.

Ilyenek:

um|laden = átpakolni

um|steigen = átszállni

um|ziehen = átköltözni

um|bauen = átépíteni

um|biegen = befordulni

um|fallen = felborulni

um|stoßen = felborítani

um|bringen = megölni

umarmen = átölelni

umgeben } = körbevenni

umringen }

umzäunen = körbekeríteni

1. Fordítsd le a mondatokat!

Átpakolunk a kocsiba. Az utasok¹ átszállnak egy másik buszba. Az anya átöleli gyermekét. Körbekerítették a házatokat? Itt befordulunk? A tanárnőt körbeveszik diákjai. Ne öld meg! Felborította a poharakat. A nagyi felborult! Átöleli főnökét, de azért nem szereti. Átépítették a házat? Átölelte a Rozit? Megölelte és aztán megölte. Madarak keringtek a hajó körül.

2. Válassz ki 5 igét és írd velük 1-1 mondatot!

3. Néhány **um**-os ikerige. Fordítsd le velük a mondatokat!

Elváló alak

1. **um|stellen** = átesz, átrak

2. **um|gehen mit+D** = banni vkivel

3. **um|schreiben** = átírni vmit

Nem elváló alak

umstellen = körülvesz, bekerít vmit

umgehen A = meg/elkerülni vmit

umschreiben = körülírni vmit

Nincs kedvem még egyszer átírni a szöveget (zu+Inf!). Kérlek írd körül ezt a fogalmat², mert nem értem. Kedvesen bánik az anyósával. Az a tervem³, hogy jól bánjak velük (zu+Inf!). Mindig megkerüli a nehézségeket⁴. Gyáva⁵ vagy, mindig megkerülsz az összeszóalkozást⁶. A házat bekerítették a rendőrök. Látod, áttettük a bútorokat erre az oldalra? Írd át még egyszer a levelet! Körülírod más szavakkal? Úgy bánik vele, mint egy hímes tojással⁷.

4. Írj 1-1 mondatot az ikerigékkel te is!

¹r Passagier, -e ²r Begriff ³vor|haben ⁴e Schwierigkeiten ⁵feige ⁶e Auseinandersetzung ⁷jm. wie mit einem rohen Ei ~

IV. Kérdő mondatok

1. Kérdőszavak

Kérdéseit a német **fordított szórendben** teszi fel, azaz a kijelentő mondat alany, állítmány mondatkezdését megfordítja **állítmány, alanyra**.

Kétféle kérdő mondat van:

a) Kérdőszó nélküli (eldöntendő kérdés)

Kijelentő m.: Du kommst morgen ins Kino. = Holnap jössz moziba.
Kérdő m.: **Kommst du** morgen ins Kino? = Jössz holnap moziba?
Á A Á A Többi

Kérdezd ugyanígy:

Haza megyünk?

Főz valamit holnap?

Esztek levest?

Újságot olvas?

Iszunk Colát?

A szobában ül?

Fociznak a barátaid?

Most írod a házit?

Vártok még egy kicsit?

Rádiót hallgat?

Ma megy?

Könyvet olvastok?

Jöttök holnap?

Esztek kenyeret?

Alszanak már?

Alsztok még?

Tanulsz még?

Haza mentek?

b) Kérdőszavas (kiegészítendő kérdés)

KÉRDŐSZÓ ÁLLÍTMÁNY ALANY

Wann kommst du nach Hause? = Mikor jössz haza?

I.

II.

III.

Néhány kérdőszó jelentésével :

Figyeld meg a hasonlóságot:

N. **Wer?** = Ki? Kik?

der → wer?

A. **Wen?** = Kit? Kiket?

den → wen?

D. **Wem?** = Kinek a részére?

dem → wem?

G. **Wessen?** = Kinek a vmije?

des → wessen?

Was? = Mi? Mik? Mit? Miket?

1. Fordítsd le a miniket!

Ki áll itt?

Kik a szüleid?

Mit főz anya?

Kit láttok?

Mit látsz ott?

Kik laknak ott?

Kik jönnek ma?

Mit csinálod?

Kit kérdez Ön?

Kinek veszel virágot?

Kinek adjátok a házat?

Mi ez?

Ki az apád?

Ki ül ott?

Mit vásároltok?

Mit néztek?

Kinek adod azt?

Kinek segítesz?

Kit nézel?

Ki szeret engem?

Mit csinálsz?

Kinek adod a virágot?

Kit szeret Józsi?

Kinek tetszel?

2. **Wessen?** = Kinek a vmije/vkije?

A **wessen**-nél a birtok közvetlenül a kérdőszó után áll:

pl.: **Wessen** Auto steht da? = Kinek **az** autója áll ott?
~~névelő das~~

Kinek az órája van itt?

Kinek a szülei dolgoznak itt?

Kinek az anyja tanárnő?

Kinek a gyerekei szemtelenek²?

Kinek az apja orvos?

Kinek a felesége szép?

Kinek a kocsija parkol¹ itt?

Kinek a felesége okos?

Kinek a háza nagy?

Kinek a férje intelligens?

Kinek a kertje szép?

Kinek a lánya sír³?

3. **Wem?** vagy **Wessen?**

(Kinek a részére?)

(Kinek a vmije/vkije?)

a) Fordítsd le!

Kinek vásárolsz virágot? Kinek a virágja áll itt? Kinek a könyvét olvassa? Kinek adod a könyvet? Kinek a szekrénye nagy? Kinek a háziját írod? Kinek adjátok a házit? Kié⁴ ez az ág? Kié a rádió? Kinek segítetek? Kinek az asztala ez? Kinek a fia jön most? Kinek adjátok a tollat? Kinek a tolla ez? Kinek tetszik Ildikó? Kinek adjátok a tollat? Kié a kocs? Kinek a háza áll ott?

b) Pótold a megfelelő kérdőszóval!

..... gibt ihr die Suppe? Auto ist kaputt?
 hilft deine Oma? gehört die Wohnung?
 schenkst du deine Bücher? zeigt⁵ die Lehrerin
 das Bild? Fahrrad steht vor dem Haus? Eltern
 wohnen in der Kibic Straße? Heft liegt dort? gibt
 Panna einen Kuss⁶? Tasche hängt da? Sohn ist
 krank? schenkt ihr die Lampe? Tochter ist dort?

4. Kérdezz rá az aláhúzott mondatrészekre!

pl.: Ich kaufe den Kindern eine Tafel Schokolade.

Wem kaufst du eine Tafel Schokolade?

Meine Freunde stehen an der Ecke. Oma bäckt den Enkelkindern⁷ eine Torte. Die Lehrerin lehrt⁸ die Schüler. Das Auto des Arztes ist schön. Der Sohn der Krankenschwester ist nett. Wir besuchen unsere Oma. Sie schenkt ihrem Freund ein CD-Radio. Der Arzt hilft dem Patienten. Wir kaufen ein Auto. Das Kind malt ein Bild. Die Tochter der Verkäufer arbeitet hier. Ich gebe dir eine Ohrfeige. Der Sohn des Lehrers ist krank. Er gibt Andi einen Kuss. Opa hört das Radio. Wir singen ein Lied. Die Tasche gehört mir. Die Schokolade gehört den Kindern. Das ist eine Torte. Er ist ein Schüler. Andreas gefällt mir. Der Kuli gehört dem Lehrer. Ich sehe den Film. Ich höre Mutti.

¹ parken ² frech ³ weinen ⁴ gehören+D ⁵ mutatni ⁶ csók ⁷ unokák ⁸ tanít vkit

5. További kérdőszavak:

Wo?	= Hol?
Wohin?	= Hová?
Woher?	= Honnan?
Wie?	= 1. Milyen? 2. Hogyan?
Warum?	= Miért?
Wann?*	= Mikor?

Fordítsd le!

Hol laktok?	Honnan jön a vonat?	Hogy hívnak titeket?
Hová mentek?	Miért laktok itt?	Milyen a barátod?
Mikor jöttök?	Hogy hívják Önt?	Hogy úszik?
Milyen az idő ¹ ?	Milyen az apja?	Hogyan dolgozik?
Hová utazik?	Hová mész?	Honnan jöttök?
Miért vagytok szomorúak?	Miért álltok itt?	Miért marad ³ itt Béla?
Mikor mész haza?	Miért beszél mindig?	Hová megy?

6. Kérdezz rá az aláhúzott mondatrészekre!

Der Zug kommt um 5 Uhr an. Er läuft sehr schnell. Sie heißt Anna. Er steigt aus dem Bus aus. Wir steigen in die Straßenbahn ein. Joe lebt jetzt in Mexiko. Sie fahren morgen nach Tokio. Meine Schwester lernt immer gut. Unser Haus ist alt und schön. Am Nachmittag kommen die Gäste an. Er wartet vor dem Haus. Sie lernen noch im Gymnasium. Mein Cousin geht ins Gymnasium. Jetzt steigt mein Vater aus dem Auto aus. Sie ist müde. Er arbeitet schlecht. Sie wohnen in der Nähe. Eugen kommt aus Kanada. Mein Freund lebt gut in Tirol. Er schreibt die Hausaufgabe schnell. Wir gehen heute ins Kino.

7. Milyen vagy hogyan? Fordítsd le a mondatokat!

Wie leben sie? Wie komme ich dorthin? Wie heißen Sie? Wie ist das Wetter? Wie schnell läuft sie? Wie ist dein Fahrrad? Wie löst⁴ er die Aufgabe? Wie alt ist die Oma? Wie bitte? Wie groß ist das Zimmer? Wie geht es dir? Wie lösen wir das? Wie machst du das? Wie ist dein Haus? Wie lebt er jetzt? Wie ist dein Lehrer? Wie geht es Ihnen? Wie ist Jens? Wie schnell läuft Jens?

8. A *Woher?* és *Wohin?* kérdőszavak el is válhatnak:

Wo ... her?	⇒ Wo kommst du her ?	= Honnan jössz?
Wo ... hin?	⇒ Wo gehst du hin ?	= Hová mész?

Mondd ugyanígy:

Hová megy András?	Most háová mész?	Hová megy ilyen korán ⁵ ?
Honnan jönnek?	Honnan jön a busz?	Honnan jön Péter és Ildi?
Hová utaztak holnap?	Honnan jöttök?	Honnan jön a Nagy család?
Honnan jön?	Hová mennek?	Honnan jönnek a vendégek?

¹s Wetter ²traurig ³bleiben ⁴megoldani ⁵so früh

* Az időre vonatkozó kérdőszavakat ld. az *IDŐ*-nél!

2. Háromalakú kérdőszavak

1. Welcher/e/es? = Melyik?

Nemben, számban, esetben egyeztetjük a főnévvel:

Welcher Wagen steht hier? = Melyik kocsí áll itt?
vagy In welchem Wagen sitzt sie? = Melyik kocsi**ban** ül?
der
+D-der

Ugyanígy:

Melyik ház az? Melyik a kocsija? Melyik nő a feleséged? Melyik a testvéred? Melyik asztal a tiéd¹? Melyik toll a tiéd? Melyik lány tetszik neked? Melyik parkban van? Melyik buszból száll ki? Melyik autó a tiéd? Melyik tanárhoz mentek? Melyik országba repülnek? Melyik zömlé friss? Melyik üzletből jöttök? Melyik cégnél dolgozol? Melyik hotelban lakik? Melyik ágy alá rakja? Melyik a te házad? Melyik a kerékpárod? Melyik buszra vársz?

2. Was für ein/eine/ein? = Milyen? Tsz.: Was für...~~ein(e)~~?

Ugyanígy nemben, számban, esetben egyeztetünk a főnévvel:

Was für eine Freundin hast du? = Milyen barátnőd van?
vagy In was für einem Haus wohnt er? = Milyen házban lakik?
die
+D-das

Ugyanígy:

Milyen házatok van? Milyen pulóvert hordasz²? Milyen könyvet olvasol? Milyen gyerekeik vannak? Milyen bútoraik vannak? Milyen kocsival jön? Milyen emberekhez mentek? Milyen partin vesztek részt³? Milyen kocsiból száll ki? Milyen lányra gondolsz⁴? Milyen padon ültök? Milyen óráról jön?

3. Wie? vagy Was für ein(e)?

Wie? = Milyen? 1. Wie ist das Auto? 2. Wie hoch ist das Auto?

Wie + sein

Wie + melléknév

Was für ein(e)? = Milyen? Was für ein Auto hast du?

+főnév

Milyen az idő?

Milyen autó az ott?

Milyen a tejük?

Milyen a barátnőd?

Milyen gyerekei vannak?

Milyen tejük van?

Milyen szobád van?

Milyen gyorsan fut?

Milyen nehéz a táská?

Milyen a WC?

Milyen magas a házuk?

Milyen hosszú az út?

Milyen gyorsan

Milyen öreg lesz akkor?

Milyen út vezet⁶ oda?

megy a csiga⁵?

Milyen kenyeret veszel?

Milyen a szobád?

Milyen az órád?

Milyen a sapkája?

Milyen erős?

¹ gehören D ² tragen (ä) ³ teil|nehmen an+D ⁴ denken an+A ⁵ e Schnecke ⁶ führen

3. Prepozíciós kérdőszavak

A. Személyekre kérdezve

Vannak olyan kérdőszavak, melyek egy **prepozícióból** és egy **kérdő névmásból** állnak, ketten együtt alkotva egyetlen kérdőszót.

A prepozíció esetébe kell majd tennünk a kérdő névmást:

a) Prepozíció + Kérdő névmás (megfelelő esetben téve)

mit bei von ⋮	} + D	mit	wem	= Kivel?
		bei	wem	= Kinél?
		von	wem	= Kitől?

für durch ⋮	} + A	für	wen	= Kiért?
		durch	wen	= Ki által? Kin keresztül?

b) válaszban Prepozíció + személyes névmás

mit	ihm	= Vele.
bei	ihm	= Nála
für	sie	= Érte.
durch	sie	= Átala.

Főneveknél:

mit dem Vater = az apával

1. Fordítsd le a következő mini kérdéseket!*

Kitől?	Ki előtt?	Kiből?	Ki mellett?
Kinél?	Kiben?	Kiről? (über)	Ki mögött?
Kire?	Ki körül?	Ki nélkül?	Ki fölé? (über)
Kihez?	Ki alatt?	Ki által? (durch)	Ki alá?
Kiért?	Ki fölött?	Ki ellen?	Ki mellé?
Ki elé?	Ki mögé?	Kibe?	Kivel?

* Emlékeztetőül nézd meg előtte az **Akkusativos** és a **Dativos** prepozíciókat!

2. Fordítsd le a mini válaszokat!

Tőle. (nő)	Bennünk.	Föléjük. (über)
Nála. (férfi)	Körülöttünk.	Náluk.
Hozzátok.	Alattatok.	Önért.
Hozzám.	Belőled.	Önhöz.
Értük.	Rólam. (über)	Öntől.
Előttünk.	Hozzá. (nő)	Tőletek.
Rá. (férfi)	Nélküled.	Hozzájuk.
Nála. (nő)	Hozzád.	Rá. (nő)
Érted.	Érte. (nő)	Érte. (férfi)

3. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Kinél laksz?	- Kire vársz?	- Ki nélkül megy a busz?
- Náluk.	- Rájuk.	- Nélkülük.
❖	❖	❖
- Kihez mennek?	- Kiért élsz?	- Ki előtt áll az autó?
- Hozzájuk.	- Érted, természetesen!	- Előtted, te pupák!
❖	❖	❖
- Ki ellen vagy?	- Kiről beszélnek? (über)	- Kitől jöttök?
- Ellenük.	- Rólad.	- Tőled.

4. Kérdezz rá az aláhúzott mondatrészekre!

Ich denke oft an dich. Sie macht Urlaub bei ihrer Oma. Wir warten seit zwei Stunden auf euch. Wir fahren heute zu unseren Großeltern nach Miskolc. Ich möchte bei ihnen Ordnung machen. Die Spielzeuge liegen um das Kind (herum). Sie bekommt von ihrer Mutter ein Radio. Hinter mir steht sein Freund. Unter der Oma liegt die arme Katze. Sie geht mit ihr ins Theater. Vati arbeitet für die Familie. Sie geht mit ihren Freunden spazieren. Er spricht immer über dich. Ich gehe ohne meinen Freund. Sie fahren zu Hans. Ich denke noch immer an meine Freundin. Anita macht bei ihrem Onkel Urlaub. Katherine spricht eben² mit Klaus. Hans spricht selten über seine Eltern.

5. Fordítsd le a mondatfüzéseket!

1. Gyakran gondolsz a barátnődre? A barátnőmre? Igen, rá.
2. Holnap a feleségeddel mész Németországba? A feleséggel? Igen, vele.
3. Az unokatestvéreddel élsz? Az unokatestvéremmel? Nem, nem vele.
4. Rád várok két órája. Rám? Igen, rád.
5. Elmegyek a tanárnőmhöz. A tanárnődhöz? Igen, hozzá.
6. Beszélsz a főnököddel? A főnökömmel? Igen, vele.
7. Ezt a vázát fölétek állítom. Fölénk? Igen, fölétek.
8. Nevetek rajtuk³? Kiken? Bélán és a feleségén.
9. Meierékkel⁴ megyek. Velük? Igen, velük.
10. Eljössz hozzánk? Hozzátok? Igen, hozzánk.
11. Kiről beszélsz⁵? A barátomról? Igen, róla.

¹r Tölpel ²éppen ³lachen über+A ⁴Meiers ⁵über +A

B. Élettelenre kérdezve

Ha **élettelen** dologra kérdezünk (tárgyak, fogalmak stb.), akkor **összetett alakban** áll majd a kérdőszavunk:

a)	wo(r)* + Prepozíció	
	womit	= Mivel?
	worauf	= Mire?
	wozu	= Mihez?
	⋮	

b) válaszban

	da(r) + Prepozíció	
	damit	= Azzal.
	darauf	= Arra.
	dazu	= Ahhoz.
	⋮	

1. Fordítsd le a következő mini kérdéseket!

Mitől?	Mihez?	Min? ()	Mi fölött?
Mi alá?	Mi alatt?	Min? (-)	Mi előtt?
Mi fölé?	Miért? (für)	Minél?	Mibe?
Mi elé?	Miről? (über)	Mire? ()	Mi mögött?
Miből?	Miben?	Mi által? (durch)	Mi ellen?
Mi után?	Mivel?	Miben?	Mire? (-)

2. Fordítsd le a mini válaszokat!

Attól.	Ahhoz.	Azon. ()	Afölött.
Az alá.	Az alatt.	Azon. (-)	Azelőtt.
A fölé.	Azért.	Annál.	Abba.
Az elé.	Arról.	Arra. ()	Amögött.
Abból.	Abban.	Azáltal.	Az ellen.
Azután.	Azzal.	Abban.	Arra. (-)

3. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Mire állítod a poharat?	- Miről beszélsz?	- Mitől félsz? (vor)
- Arra.	- Arról	- A dolgozattól.
❖	❖	❖

* A könnyebb kiejtés miatt, ha magánhangzóval kezdődik a prepozíció, egy „r” hangot használunk, pl.: wo + an = woran

- Mire gondol <u>anya</u> ?	- Mire vársz?	- Miben <u>ülnek</u> ?
- A <u>levesre</u> .	- Arra.	- Egy <u>Merciben</u> .
❖	❖	❖
- Mihez kell ¹ <u>neked az</u> ?	- Mi <u>fölött lóg a lámpa</u> ?	- <u>Min ülnék</u> ?
- Ahhoz.	- Afölött.	- Egy <u>padon</u> .
❖	❖	❖
- Mibe <u>teszed a levelet</u> ?	- <u>Miről beszél a barátod</u> ?	- <u>Mivel utazunk</u> ?
- Abba.	- Arról.	- <u>Villamossal</u> .
❖	❖	❖
- Mire <u>állítod a vázát</u> ?	- <u>Miért mond köszönetet</u> ² ?	- <u>Mihez illik</u> ³ <u>ez</u> ?
- Arra.	- Azért.	- A <u>pulóveredhez</u> .

4. Kérdezz rá az aláhúzott mondatrészekre!

Mein Freund liegt unter seinem Auto. Wir fahren mit dem Flugzeug ab. In der Schule denke ich oft an mein Fahrrad. Er antwortet nicht auf meine Frage. Die Engländer trinken den Tee mit Milch. Opa spricht über seine Erlebnisse⁴. Das gebe ich dir für dein Auto. Dieses Auto fährt mit Erdgas⁵. Ihre Bluse passt nicht zu ihrer Hose. In der Haltestelle warten wir auf den Bus. Anna schreibt mit einem Bleistift⁶. Mein Cousin fährt mit einem Roller nach Szeged. Ich habe Angst vor dem Feuer. Die Menschen warten auf die Straßenbahn. Pista erzählt über seinen Urlaub. Er spricht über seine Ferien. Die Kinder denken oft an ihre Spielzeuge. Sie danken uns für die Geschenke.

5. Fordítsd le a mondatokat, de vigyázz, mert *élőre és élettelenre is vonatkozhat!*

Mire vársz? Mivel utazol? Kivel megy? Mire gondoltok? Arra. Kire? Rá. Mi ellen harcolsz? Mihez illik ez a farmer⁸? Nem illik hozzá? Miben lakik a csiga⁹? Kiben van a levesem?? Már a macskámban. Kire vársz? Mire vár Józsi? Mihez kell neked ez? Kiért teszed¹⁰ ezt? Arra akasztod a képet? Mire akasztod? Kinél laksz? Ki előtt áll a kocsid? Mi előtt áll a busz? Kivel beszél a postás¹¹? Mivel játszol? Mihez illik a szoknyám? Kinél van a labda? Miben van a láncom¹²? Abban. Kiben van a macskám? A kutyámban. Mire várnak? Arra. Rá. Mire gondolsz? Arra. Kire gondolsz? Rá.

6. Kérdezz rá az aláhúzott mondatrészekre! (*Élők és élettelenek is!*)

Sie denkt oft an dieses Problem. Meine Katze liegt immer in meinem Bett. Hans beschäftigt sich mit Mathematik. Am Wochenende gehen wir zu den Großeltern. Meine Schwester dankt uns für die Einladung. Sie spricht mit ihrer Freundin. Die Eltern bestellen einen Fernseher für die Kinder. Zu Weihnachten bekommen wir viele Geschenke von unseren Freunden. Dein Hund schläft unter meiner Couch. Sie trinkt den Tee nur mit Zucker. Die Klasse geht durch den Park. Ich denke oft an meine Urgroßeltern¹³.

¹brauchen zu+D ²danken für+A ³passen zu+D ⁴élmények ⁵földgáz ⁶ceruza

⁷kämpfen gegen+A ⁸e Jeans ⁹e Schnecke ¹⁰tun für +A ¹¹r Briefträger ¹²e Kette

¹³dédszülők

Prepozíciós kérdőszavak

B. Magyartól eltérő vonzatú igékkel

Vannak olyan igék a németben, melyek vonzata szó szerinti fordításban nem esik egybe a magyarral. Sok igénél egybeesik szerencsénkre, mint pl.:

warten auf+A = várni vmire/vkire

Prepozíció önálló jelentésével **megegyezik**:
auf +A = -ra, -re

de vannak igék, amelyeknél eltérő lesz, mint pl.:

verzichten auf+A = lemondani vmiről

Nem egyezik meg.

Ich verzichte **auf die** Schokolade.

= Lemondok a csokoládéről.

Néhány ilyen bajkeverő ige:

bitten A, um+A akit amire	= kérni
helfen D, bei+D akinek amiben	= segíteni
beginnen mit+D amit	= elkezdni
fragen A, nach+D akit amiről	= kérdezni
danken D, für+A akinek amit	= megköszönni
schmecken nach+D amilyen	= vmilyen ízű

Er bittet mich **um** Geld.

= Pénzt kér tőlem.

Ich helfe dir **bei der** Arbeit.

= Segítek neked a munkában.

Wir beginnen **mit dieser** Übung.

= Ezzel a feladattal kezdünk.

Péter fragt mich **nach** Kati.

= Péter Katiról kérdez engem.

Wir danken ihnen **für die** Torte.

= Megköszönjük nekik a tortát.

Die Suppe schmeckt **nach** Essig.

= A leves ecet ízű.

Prepozíciós kérdőszóval:

Worum bittet er mich? = **Mit** kér tőlem?

Wobei helfen wir ihm? = **Miben** segítünk neki?

1. Fordítsd le!

Elkezdem a munkát. Mit kezdesz el? Segítséget kérek tőled. Mit kérsz tőlem? Lemondok a társaságról¹. Miről mondasz le? Miről kérdez a tanár? Segítesz nekem a háziban? Miben? Kiről kérdez most? Kit kérsz arra? Mire? Lemondok a tortájáról. Miről mondasz le? Azt 8-kor kezdem. Mit? Miről kérdezték őket? Arról. Mit kérdezel tőle? Mire kéred Irmát? Arra. Segít abban? Mindig kérdez a

barátodról. Mit kértek Pétertől? Segítünk neki a felkelésben¹. Miben? Miért mond le arról? Miről? Megköszönöm neki a meghívást. Mit köszönsz meg neki? Milyen íze van a bornak? Hordó² ízű. Milyen íze van ennek a kenyérnek? Penész³ íze. Mit köszön meg neked? A pénzt. Segítesz a matekban? Abban? Tegnap megkértem a kezét. Mit kértél tőle? A kezét. A tortának mandula⁴ íze van. Milyen íze? Elkezdem a házit. Mit? Lemondanak a házról. Miről? Nem tudok lemondani róla. Kiről?

2. Pótold a megfelelő prepozíciót!

Mein Cousin hilft mir nie Staubsaugen⁵. Ich kann diese Stelle⁶ nicht verzichten. Joe fragt mich immer dir. Darf ich Sie ein Glas Bier bitten? Wann beginnt dein Vater der Arbeit? Helft ihr mir Lernen? Dein Freund fragt mich Peters Freundin. Der Chef verzichtet dieses Geschäft. Wann beginnst du endlich dem Lernen? Meine Frau bittet mich immer ein neues Auto. Fragst du mich ihm? Die Kinder danken ihren Eltern die Geschenke. Die Butter schmeckt Marmelade. Mutti dankt Oma die Süßigkeiten.

3. Tedd ki a megfelelő prepozíciós kérdőszót!

..... bittet dich der Polizist? fragt er dich immer? sollen wir heute verzichten? beginnst du um 9 Uhr? hilft dir dein Opa? können wir ihm helfen? bittet uns unser Chef? fragt sie uns? beginnt er morgen früh? hilft uns diese Firma? fragt mich dieser Mann? kann deine Freundin nicht verzichten? schmeckt dieser Kuchen? sollen die Kinder danken? schmeckt das Bier?

4. Fordítsd le a minidialógusokat!

- *Wonach fragt dich deine Frau?*
- *Oh, sie fragt mich immer nach meinem Geld!*
- *Ach so!*⁷
- ❖
- *Darf ich dich um Hilfe bitten?*
- *Ja, natürlich. Und worum genau?*
- *Kannst du mir beim Abwaschen⁸ helfen?*
- *Dabei kann ich dir leider nicht helfen...*
- ❖
- *Dein Deutschlehrer fragt mich immer nach dir.*
- *Nach mir? Und warum?*
- *Du schwänzt⁹ die Schule seit 2 Wochen!*
- *Ach so, nur darum...*

¹s Aufstehen ²s Fass -er ³r Schimmel ⁴e Mandel -n ⁵porszívózás ⁶állás ⁷Ja úgy!
⁸mosogatás ⁹lógni vhonnan

V Módbeli segédigék

1.

A módbeli segédigék, mint ahogy a nevük is mutatja, segítenek az igének kifejezni, hogy az alany **akarja, szeretné, tudja, szabad** vagy **kell** neki elvégeznie valamilyen cselekvést, tehát a cselekvés módjára hívja fel a figyelmet.

A módbeli segédigét ragozzuk számban és személyben, az igét pedig hátraküldjük a mondat végére ragozatlanul (Infinitívben):

pl.:

Ich **will** heute nicht ins Kino **gehen**.

Módbeli segédige

II. helyen

ragozva

többi

mondatrés

z

az ige az utolsó helyen

Infinitívben

(főnévi igenév) alakban

= Nem **akarok** ma moziba *menni*.

A következő módbeli **segédigékkel** futhatunk össze:

- können** = tud, képes vmire
- dürfen** = szabad, -hat, -het (táncolhat, játszhat stb.)
- mögen** = szeret, kedvel
- müssen** = kell, kénytelen (külső kényszer, "muszáj")
- sollen** = kell, illik (belső, erkölcsi kényszer, kötelesség)
- wollen** = akar

például:

Ilona **darf** ins Theater gehen. = Ilonának szabad színházba mennie.

Ich **kann** schnell Bier trinken. = Gyorsan tudok sört inni.

Er **will** aufs Klo gehen. = Klotyóra akar menni.

A módbeli segédigék ragozása rendhagyó, mert az egyes számú alakokban a **szótó megváltozik** és az **Umlaut-pont eltűnik**, illetve Esz./1. és 3. személyben elmarad a rag:

	können = tudni	dürfen = szabad	mögen = szeretni
ich	kann !	darf	mag
du	kannst	darfst	magst
er, sie, es	kann !	darf	mag
wir	können	dürfen	mögen
ihr	könnt	dürft	mögt
sie (Sie)	können	dürfen	mögen

	wollen = akarni	müssen = kell	sollen = kell
ich	will	muss	soll
du	willst	musst	sollst
er, sie, es	will	muss	soll
wir	wollen	müssen	sollen
ihr	wollt	müsst	sollt
sie (Sie)	wollen	müssen	sollen

1. Fordítsd le a mini mondatokat!

Tudok úszni.	Szerettek fagyit enni?
Akar jönni.	Tanulnom kell.
Szeretünk focizni.	Be kell vásárolnia.
Haza kell mennie.	Inni akartok?
Virágot kell venedd.	Szeret sakkozni ³ .
Szabad játszánunk.	Haza akarnak menni.
Akarunk tévézni.	Le kell feküdnöm ⁴ .
Akartok ágyba menni?	Szabad cigarettáznod ⁵ ?
Jól tud beszélni	Aludni akarnak.
Haza mehettek.	Tanulniuk kell.
Szeretek kosárlabdázni ¹	Vizet akar inni Gizi.
Kedvesnek ² kell lennie.	Udvariasnak ⁶ kell lennetek.

2. Pótold a mondatokat a megfelelően ragozott alakokkal és fordítsd le!

Ich	heute nicht ins Kino gehen. (können)
Wir	das Zimmer in Ordnung bringen. (müssen)
.....	ihr die Oma besuchen? (wollen)
Er	noch nicht gut schwimmen. (können)
.....	du fernsehen? (dürfen)
Oma	mit Opa diskutieren ⁷ . (mögen)
Kinder, ihr	schon ins Bett gehen! (müssen)
.....	ich ihm helfen? (sollen)
Mein Bruder	nach Amerika fliegen. (wollen)
Ihr	die Suppe schnell essen. (sollen)
.....	ihr so spät auf der Straße spazieren? (dürfen)
Du	mit Vati höflich sprechen. (sollen)
Wann	die Klasse in die Berge fahren? (wollen)
Wie	ihr das lösen? (können)
Péter	sehr gut Volleyball ⁸ spielen. (können)
.....	ihr Korbball spielen? (mögen)
Paul	noch nicht Alkohol trinken. (dürfen)
Mein Freund	immer nur Fußball spielen. (wollen)
Er	den Vers auswendig lernen. (müssen)

¹Korbball spielen ²nett ³Schach spielen ⁴ins Bett gehen ⁵rauchen ⁶höflich
⁷beszélgetni ⁸röplabdázni

3. Alkoss mondatot a szavakból!

können, schlafen, im Bus, ich nicht
 so früh¹, in die Schule, gehen, wollen, er
 dürfen, in der Straßenbahn, die Leute, nicht, rauchen²
 sollen, sie, morgen, kommen
 im Zimmer, dein Bruder, müssen, aufräumen³
 heute, können, ins Kino, gehen, nicht, meine Eltern
 dürfen, im Vorzimmer, du, rauchen
 mögen, sie, lange, Spaziergänge machen⁴
 nach Hause, jetzt, wollen, ich, gehen
 Tischtennis, die Kinder, spielen, mögen
 immer nur, Veronika, wollen, essen, Eis
 mögen, ich, mit den Freunden, gehen, ins Kino
 seine Hausaufgabe, schreiben, sollen, Klaus
 nicht, Opa, wollen, fernsehen, heute

4. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Wollt ihr uns morgen besuchen?

- Ja, natürlich.

- Kannst du schlafen?

- Nein, das Radio ist so laut.

- Dürfen wir hier Platz nehmen?

- Ja, wenn Sie wollen!

- Wann sollt ihr nach Hause gehen?

- Vielleicht so um 8 rum⁵.

- Wo muss man da die Münze⁶
 einwerfen⁷?

- Da, rechts.

- Mögt ihr Tee trinken?

- Ja, aber nur dann, wenn sie heiß ist.

5. Használd a módbeli segédigét a mondatban és fordítsd le!

Wir gehen in den Zoo. (wollen)

Wir wollen in den Zoo gehen. = Az állatkertbe **akarunk** menni.

Mein Bruder spielt Tischtennis. (mögen)

Das Auto fährt schnell. (können)

Der Kranke spaziert nicht. (können)

Mein Bruder sieht nicht fern. (dürfen)

Sie schreibt einen Brief. (wollen)

Sie geht schon ins Theater. (dürfen)

Ihr macht Ordnung. (müssen)

Spielst du Volleyball? (wollen)

Ich frühstücke. (wollen)

Du räumst schnell auf⁸. (müssen)

Ich spreche mit Péter. (wollen)

Vati arbeitet hart. (müssen)

Du ehrst⁹ deine Eltern. (sollen)

Sie trinkt viel Bier. (dürfen)

Er spielt gut Korbball. (können)

Jens ist immer nett. (sollen)

Anna singt schön. (können)

Steht ihr früh auf? (mögen)

Lade ich Sie ein¹⁰? (dürfen)

Udo steht spät auf. (wollen)

6. Írj 1-1 minidialógust a tanult módbeli segédigékkel!

¹ olyan korán ² dohányozni ³ rendet tenni ⁴ sétát tenni ⁵ körül ⁶ érme ⁷ bedobni
⁸ rendet rakni ⁹ tisztelni ¹⁰ meghívni

Előfordulhat az is, hogy a módbeli segédige egyedül, **főige nélkül** jelenik meg a mondatban:

pl.: Ich muss weg. (gehen)	= El kell mennem.
Kannst du das? (machen)	= Meg tudod azt csinálni?
Ich muss in die Stadt. (gehen)	= A városba kell mennem.
Darf ich vorbei? (gehen)	= Elenged maga mellett?
Das will ich auch!	= Ezt akarom én is!
Wie du willst.	= Ahogy akarsz.
Ich muss mal.	= Hív a szükség...

6. Írj minidialógusokat, melyekben szerepelnek a fenti mondatok!

Müssen vagy sollen?

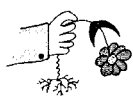
müssen: muszáj, kell, külső kényszer, logikai szükségszerűség

Ich **muss** lernen, sonst bekomme ich wieder eine Ohrfeige.

= Tanulnom **kell**, különben kapok megint egy pofont.

sollen: illik, kell, belső, erkölcsi kényszer

Ich **soll** morgen eine Blume für meine Mutti kaufen.

= Holnap **kell** anyának egy virágot vennem.

1) Er zur Arbeit gehen, sonst bekommt er kein Geld. 2) Die Gäste kommen, ich noch schnell einkaufen. 3) Wir können nichts anders tun, wir es ihm sagen. 4) ich auch deinen Bruder zum Geburtstag einladen? 5) Sie ist arm und krank. wir ihm helfen? 6) Jeder Mensch einmal sterben. 7) Du darfst mit Opa so nicht sprechen, du deine Großeltern mögen! 8) Ich habe das Motorrad kaputt gemacht. Was ich denn jetzt machen? 9) Mein Schlüssel irgendwo¹ hier sein, ich habe ihn bestimmt hier gelassen! 10) Du mit Oma höflich und nett sprechen.

Fordítsd le!

Tisztelned² kell az apádat.

Meg kell írunk a házit.

Hogy kell ezt értenem?

Mit kell tennem³ most?

Sok pénzének kell lennie⁴, különben nem tudja megvenni a házat.

Örömet kell neki szerezni⁵.

Mit kell mondanom neki?

Ezt a könyvet mindenkinek⁶

el kell olvasnia, ez nagyon jó!

Be kell tartanod⁷ a szabályokat⁸!

Mennem kell, lekésem a vonatot⁹!

Sokat kell dolgoznia az apádnak, öt gyereke van.

A feladat megoldásának¹⁰ ötnél kell lennie.

¹valahol ²ehren +A ³tun ⁴Geld haben ⁵Freude machen ⁶jeder +Esz ⁷ein|halten
⁸e Regeln ⁹den Zug verpassen ¹⁰e Lösung

Können vagy dürfen?

können: tud, képes valamire

Ich **kann** sehr schnell Eis essen. = Nagyon gyorsan **tudok** fagyit enni.

dürfen: szabad, -hat, -het

Du **darfst** hier nicht rauchen. = Itt nem dohányozhatsz.

(Itt nem **szabad** dohányoznod.)

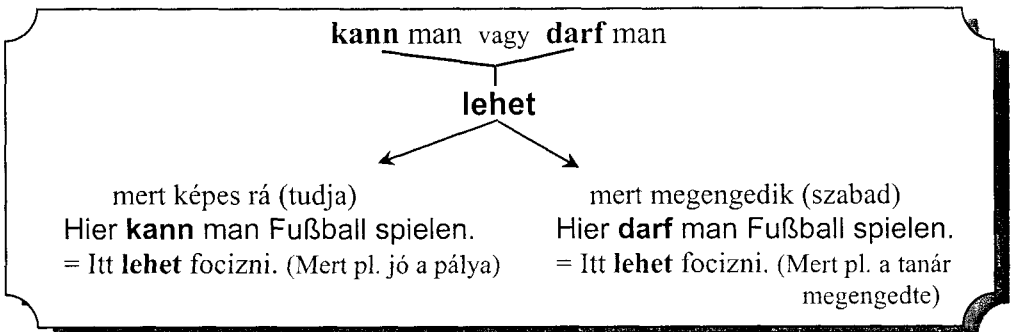
1. Pótold a megfelelő segédigével!

1) Mein Motorrad ist kaputt. Wir nicht mit dem Motorrad fahren. 2) Er nicht mit uns kommen, er muss zu Hause bleiben. 3) Meine Freundin schnell schwimmen, sie ist die Weltmeisterin¹. 4) du gut deutsch sprechen? 5) Ich bin nicht so geschickt², ich diese Aufgabe nicht lösen. 6) Ich noch nicht Auto fahren, ich bin noch nicht 17 Jahre alt. 7) Der Arzt ist sehr streng³. Der Kranke nicht aus dem Bett steigen.

2. Fordítsd le!

Parkolhatok itt?	Szabad már felkelnie?	Anyá, mehetünk moziba?
Jöhet hozzánk Péter?	Számítógépezhetünk ⁴ ?	Szépen tudsz írni?
Tudsz focizni?	Tudtok kosárlabdázni ⁵ ?	Tudsz már németül beszélni?

☞ A **können** és a **dürfen** ugyanúgy kifejezheti azt, hogy **lehet** valamit csinálni, de vigyáznunk kell, mert a lehet két különböző dolgot jelenthet:

3. Pótold a megfelelő segédigével!

- 1) Hier gibt es viele Gruben⁶, hier man nicht Handball spielen.
- 2) Auf der Straße man nicht Fußball spielen, - sagte der Polizist.
- 3) Das glühende Eisen⁷ man nicht anfassen⁸. Aber wenn du willst, kannst du das machen...
- 4) Auf diesen Baum man nicht klettern. Der ist zu hoch für uns.
- 5) Auf diesen Baum man nicht klettern, die Oma hat das verboten⁹.
- 6) Hier man einbiegen, der Polizist sieht uns sowieso nicht¹⁰.
- 7) Hier man einbiegen, der Polizist erlaubt¹¹ es.

¹világbajnok(nő) ²ügyes ³szigorú ⁴Computer spielen ⁵Korball spielen ⁶gödör
⁷izzó vas ⁸megfogni ⁹megtiltotta ¹⁰ügyse ¹¹megengedi

2.

mögen

A **möchten** módbeli segédige a mögen (szeretni)* ige feltételes módú alakja (tehát: szeretnék, szeretnél...):

pl.:

Ich **möchte** heute ins Theater **gehen**.

mögen

ragozott alakja

ige

Infinitivben

= Szeretnék ma színházba menni.

ich	möchte	szeretnék
du	möchtest	szeretnél
er, sie, es	möchte ! ✕	szeretne
wir	möchten	szeretnénk
ihr	möchtet	szeretnétek
sie (Sie)	möchten	szeretnének

1. Pótold a **möchten** megfelelő alakjával és fordítsd le!

Wir ins Bett gehen. Sie ins Kino gehen?
Er Kaffee trinken.	Ihr immer nur spielen.
Ich Eis essen.	Sie ein Auto haben.
..... ihr ein Glas Bier trinken?	Ich schon dort sein.
Wir einen Computer haben.	Er in die Berge gehen.

2. Fordítsd le a miniket!

Szeretnétek futni?	Szeretnék egy kerékpárt. (haben)
Szeretne focizni.	Nem szeretnék iskolába menni.
Szeretnék már aludni.	Szeretne (Ön) itt aludni?
Szeretnének egy házat kapni.	Szeretnétek egy csésze teát inni?
Szeretne (Ön) hazamenni?	Szeretnének holnap sétálni.
Szeretnél egy pohár vizet inni?	Szeretnél Németországba utazni?
Szeretnétek vacsorázni ¹ ?	Szeretnétek ebédelni ² ?
Szeretnék kerékpározni ³ .	Haza szeretnék menni.
Szeretnének valamit ³ enni.	Szeretném látni őt.

3. Vigyázat, bakiveszély! **Mögen** vagy **möchten**? Fordítsd le!

(1) Szeretek enni. Szeretnék enni.	(4) Szeretsz engem? Szeretnél iskolába menni?
(2) Szeretnének haza menni. Szeretnek otthon maradni.	(5) Szeretnének (Önök) itt aludni? Szeretnek Magyarországra jönni?
(3) Szeretnétek valamit inni? Szerettek kártyázni ⁵ ?	(6) Szeretne vizet inni. Szeret beszélni.

¹(zu) Abend essen ²Fahrrad fahren ³etwas ⁴(zu) Mittag essen ⁵Karten spielen

3. Können, wissen vagy kennen?

☞ A *können* mellett a fenti két kakukktojás, a *wissen* és a *kennen* nem véletlenül került ide. E két jómadár nem segédige, mégis ide tettük, mert könnyen összetéveszthetők a *können*-nel, ugyanis ők is valamilyen **tudást** fejeznek ki.

De melyet?

a) **können**: tudni *csinálni* valamit

Ich **kann** { schwimmen.
laufen
rechnen
+ IGE

KÉPESSÉG

Legtöbbször valamilyen
igével áll.

b) **wissen**: tudni, **egy ismeret birtokában** lenni

a) Tőmondatban

Ich **weiß** seine Telefonnummer.
die Wahrheit
seinen Namen
+ FŐNÉV

Például számok,
adatok, nevek...tudása.

b) Összetett mondatban

Ich **weiß**, dass er krank ist. (+ KATI)
= Tudom, hogy beteg.

Fordítsd le a miniket:

Tudok mindent.	A tudós tud valamit.	Tudja az igazságot?
Tudunk focizni.	Tudok németül beszélni.	Tud neked segíteni?
Tudod a címet?	Tudtok autót vezetni?	Tudjátok a leckét?
Tudsz főzni?	Kívülről tudjuk a verset.	Tudja a nevedet?
Péter sokat tud.	Nemet is tud mondani.	Honnan tudod ezt?
Tudsz aludni?	Szépén tudnak énekelni.	Tudja a megoldást?

c) **kennen**: **ismerni** vkit/vmit tapasztalatból +A

Ich **kenne** ihn sehr gut. = Nagyon jól ismerem.

Ich **kenne** den Rummel. = Ismerem a dörgést.

kennen, kannte, h.gekannt

ich	kenne	wir	kennen
du	kennst	ihr	kennt
er, sie, es	kennt	sie	kennen

1. Fordítsd le!

Ismeritek a szüleit? Tudtok németül beszélni? Tudjátok a nevét? Tudsz füttyülni¹? Nem ismer mértéket² az ivásban³. Mindenki ismeri a polgármestert. Tudok egy dalt. A barátom tudja a lottózámokat⁴. Tudod mit? Azt az egész világot tudja. Tudom, hogy nem tudok semmit. Azt a jó ég⁵ tudja. Tudom az igazságot! Tudsz segíteni nekem? Tudod a matekot! Egy szót se⁶ tudok japánul. Tudod a megoldást⁷? Az ördög⁸ tudja, hogy hol lakik. A legjobb forrásból⁹ tudom. Sose lehet tudni. Ezt nem tudom felfogni¹⁰! Tudom, amit tudok. Ismered az országot, ahol nem kell dolgozni? Személyesen¹¹ ismered őt? Nem tudok úszni. Semmit se tud a barátnőm. Tud olvasni a férjed? A tudós¹² sok dolgot tud, de kevés dolgot ismer. Tudod a legújabbat¹³? Tud gondolkodni? Ismered Pétert? Tudtok angolul beszélni? Tudsz segíteni?

2. Kennen vagy wissen?

1) Er alles. 2) Sie Herrn Kovács? 3) Sie, wo er wohnt? 4) ist Macht. 5) Sie Budapest? 6) Sie den Weg? 7) Sie zufällig¹⁴ nicht ihre Telefonnummer? 8) du ein Mittel gegen Schnupfen? 9) Ich auch keinen Rat 10) Er war selbst erstaunt¹⁵, dass er die Nummer seines Hauses nicht 11) du, wer die Frau dort ist? 12) du sie? 13) Ich auch keinen Ausweg¹⁶. 14) Der Vater will nichts davon¹⁷ 15) Sie etwas Näheres¹⁸? 16) Wer , wann wir uns wiedersehen? 17) Das Auto war blau. Und das Kennzeichen¹⁹? Sie das Kennzeichen? 18) Sie die Stadt gut. 19) Er stellte Fragen, auf die ich keine Antwort 20) du einen guten Friseur? 21) Du das Dorf gut. du dort ein gutes Restaurant? 22) Anna will alles besser 23) Wir ihn.

3. Fordítsd le a mondatokat!

Er weiß seine Familie in Wohlstand. Wir wissen gute Freunde an unserer Seite. Wissen Sie schon das Neueste? Dass wir dich bei uns wissen, ist beruhigend. Sie weiß das Jahr nicht auswendig. Wenn ich nur den Grund wüsste! Er hat nicht mehr Wissen, als wir, sondern mehr Kenntnis. Er ist ein Besserwisser, er will immer alles besser wissen.

4. Tedd *Perfektbe* az 1. feladat első 10 mondatát!

5. Írj a kifejezésekkel 2-2 minidialógust!

Man kann nie wissen, ...	= Sose lehet tudni...
Was weiß ich.	= Mit tudom én.
Ich weiß Bescheid, ...	= Tájékoztattak, tudom miről van szó...
Ich weiß das zu schätzen...	= Tudom értékelni...
Ich weiß weder aus noch ein...	= Tanácstalan vagyok...

¹pfeifen ²r Maß ³beim Trinken ⁴e Lottozahlen ⁵r liebe Himmel ⁶kein Wort
⁷e Lösung ⁸r Teufel ⁹aus bester Quelle ¹⁰begreifen ¹¹persönlich ¹²r Wissenschaftler
¹³s Neueste ¹⁴véletlenül ¹⁵megdöbben ¹⁶kiút ¹⁷erről ¹⁸közéletbit ¹⁹rendszám

4. A módbeli segédigék másodlagos jelentése

A. A valószínűség fokozatai

A módbeli segédigéknek a tanult jelentésükön túl van másodlagos jelentésük is, melynek semmi köze sincs az elsődleges jelentésükhöz.

☞ A módbeli segédigék kifejezhetik a **valószínűség fokozatait**, azaz *mennyire valószínű egy cselekmény bekövetkezése, egy helyzet vagy egy állapot:*

V
A
L
Ó
S
Z
Í
N
Ü
S
É
G

müssen - egész biztos, kétségtelen
(müsste)*

Er **muss** zu Hause sein.
Biztosan otthon van.

dürfen - valószínűleg
(dürfte)

Er **darf** zu Hause sein.
Valószínűleg otthon van.

können - lehet, lehetséges, esetleg
(könnte)

Er **kann** zu Hause sein.
Lehet, hogy otthon van.

mögen - talán

Er **mag** zu Hause sein.
Talán otthon van.

1. Fordítsd le a *jelen idejű* mondatokat!

Er muss jetzt bei Ági sein. Meine Freundin darf zu Hause sein, denn ihr Auto steht vor dem Haus. Das kann sein, ich weiß es nicht. Mein Hund dürfte irgendwo in der Nähe sein. Das mag Peters Bleistift sein. Es mag sein, dass das Peters Uhr ist, aber man kann es nicht beweisen. Anna dürfte schon über 70 sein. Das dürfte ihn interessieren. Ist sie wirklich erst 16? Ja, das dürfte stimmen. Hat Jörg die Staatsprüfung bestanden?! Nein, das darf nicht war sein! Es mag sein, dass man durch Bier dick wird. Er könnte ihr Vater sein, denn sie sieht ihm sehr ähnlich aus.

2. Fordítsd le a *múlt idejű* mondatokat!

Er muss gestern zu Hause **gewesen sein**. = Tegnap **biztosan** otthon volt.

Módbeli sg.
ragozva

Perfekt

⇒ Infinitiv Perfekt alak

Anolf muss meinen Bruder gekannt haben. Meine Schwester muss die Torte gegessen haben, denn außer ihr war niemand in der Küche. Mein Cousin kann wieder mal den Zug verpasst haben, denn er war noch zu Hause, als ich ihn anrief. Sie dürfen ihr Haus schon lange verkauft haben. Mein Mann muss einen schweren Tag gehabt haben, denn er ist sehr nervös und erschöpft. Dein Freund mag recht gehabt haben. Du darfst gestern die Wahrheit gesagt haben, denn alle waren so böse auf dich. Er muss krank gewesen sein.

* A zárójelben megadott **Konjunktiv II.** alakok ugyanazt fejezik ki, mint a kijelentő módú alakjuk, csupán formailag különböznek.

3. Fordítsd le a módbeli segédigéket alkalmazva!

István valószínűleg beteg. Péter valószínűleg beteg volt. Talán tanult az egyetemen. Lehet, hogy ő ölte meg az anyósomat¹. Biztos te loptad el a kerékpáromat! Lehet, hogy most szomorú. Itt kell lennie a háznak a közelben. Talán az egész könyvtárat elolvasta. A politikus valószínűleg most véletlenül² igazat mondott. Erről hallhatott valamit. Talán ebbe az iskolába járt. Egész biztosan minden kocsmát³ ismert a környéken. Biztos, hogy beteg volt, sohasem hazudik. Valószínűleg beteg volt, nem hazudik, csak ha nagyon kell... Lehet, hogy nincs otthon a testvérem, mert nincs itt a kerékpárja. Valószínűleg nem tanult tegnap, mert a dolgozata nem jól sikerült. Valószínűleg lekésték a vonatot. Valószínűleg idősebb, mint én. Talán elvesztette a telefonszámomat és ezért nem hív. Talán megjavította már a kocsidat. Lehet, hogy megsértődött. Biztosan beteg volt Ági.

4. A valószínűséget a módbeli segédigék mellett a következő szavak is kifejezhetik:

müssen	= <i>sicher, bestimmt, zweifellos</i>	biztos, egész biztos, kétségtelen
dürfen	= <i>wahrscheinlich</i>	valószínűleg
können	= <i>vielleicht</i>	esetleg
mögen	= <i>möglicherweise</i>	talán

Pótold segédigével az aláhúzott szavakat! (Figyelj, mert a mondat szerkezete is megváltozik!)

Das ist vielleicht Helmuths Mercedes. Meine Mutter war heute sicher in der Kaufhalle. Er hat wahrscheinlich schlechte Laune gehabt, denn er hat mich nicht begrüßt. Sie ist bestimmt müde. Vielleicht dein Nachbar war der Mörder. Heute kommt er möglicherweise nicht mehr. Er hat ihn wahrscheinlich gekannt. Das ist vielleicht Antons Haus. Deine Lehrerin ist möglicherweise krank. Dein Freund ist bestimmt in der Kneipe. Er hat vielleicht viel Geld gewonnen. Er ist zweifellos ein Idiot. Sie war sicher seine Freundin. Ihr Mann hat wahrscheinlich in Oxford studiert. Sie sind bestimmt Zwillinge, denn ich kann sie nicht unterscheiden. Seine Frau hat wahrscheinlich auch an der Universität studiert. Der Arzt hat schon vielleicht meine Oma operiert. Die Kommission ist schon möglicherweise in Frankfurt angekommen.

5. Folytasd logikusan a mondatokat!

- Er muss krank sein, denn
- Sie dürfte Ausländerin sein, denn
- Er kann die Schule geschwänzt⁴ haben, denn
- Sie darf seine Verliebte sein, denn
- Das mag Peters Fahrrad sein, denn
- Pista musste auf der Party gewesen sein, denn
- Seine Meinung über Anett mag falsch sein, denn

¹e Schwiegermutter ²zufällig ³e Kneipe ⁴schwänzen +A = lógni vhonnan

B. Az állítólagosság

A következő módbeli segédigékkel kifejezhetjük azt is, hogy a mondatot **ki állítja: a mondat alanya**, vagy a *mondat alanyáról mások*.

a) **sollen:** állítólag, a szóbeszéd szerint

pl.: In Péter **soll** das ganze Dorf verliebt sein.
= Péterbe **állítólag** az egész falu szerelmes.

A mondat alanyáról állítanak valamit az emberek (pletyka), és mi ezt csak továbbadjuk.

b) **wollen:** azt állítja, hogy... /állítása szerint

pl.: In Péter **will** das ganze Dorf verliebt sein.
= **Péter maga** azt állítja, hogy szerelmes belé az egész falu.

A mondat alanya állít valamit magáról, amiben én kételkedem.

(Hozzá képest Quasimodo egy Mister Universum...)

1. Fordítsd le a mondatokat úgy, hogy emeld ki, hogy *ki mondta*, vagy *állította!*

Mein Bruder soll viel gelernt haben. Paul soll viel Geld gewonnen haben. Deine Freundin will einen Prinzen geheiratet haben. Mein Freund will mit dem englischen König gesprochen haben. Sie sollen eine Weltreise gemacht haben. Meine Schwester will 10 Liter Wein auf einen Zug getrunken haben. Maria soll eine Weltmeisterin im 100 Meter Lauf gewesen sein. Mein Kollege will Charlie Chaplin persönlich gekannt haben. Meine Klassenlehrerin will in Heidelberg studiert haben. Sein Freund soll jetzt in New York wohnen. Der Schriftsteller soll zur Zeit in Südamerika sein. Meine Musiklehrerin will in Salzburg Musik studiert haben. Ich habe ihm die Einladung zur Party rechtzeitig abgeschickt, aber er will sie erst nach meinem Geburtstag erhalten haben.

2. Fordítsd le a mondatokat módbeli segédigékkel!

Azt állítja a barátom, hogy nem ismeri Gézát. Azt mondják, ő ölte meg a nőt. Azt állítják, hogy eljegyezte¹ magát a legszebb lánnyal. Azt állítja, hogy ma még csak egy üveg sört ivott. Azt mondják a faluban, hogy egy hete nem evett a pap². Állítólag ebben a börtönben halt meg. A szóbeszéd szerint sokat beszélt és keveset dolgozott. Azt állítja a vádlott³, hogy 3 családja van. Állítólag ő a legokosabb. Azt állítja magáról, hogy ő a legokosabb.

¹sich verloben (mit+D) ²r Pfarrer ³r Angeklagte

3. Pótold az aláhúzott részeket *wollen*-nel vagy *sollen*-nel! (Figyeld arra, hogy a mondat szerkezete is megváltozik!)

1. Paul behauptet, er kennt das Mädchen gar nicht.
Andere behaupten aber, er geht in der Wohnung des Mädchens schon ein und aus.
2. Paul behauptet, er besitzt keinen Schlüssel zu ihrer Wohnung.
Andere behaupten aber, er hat so viel Schlüssel, dass er sie schon verwechselt.
3. Paul behauptet, er hat gar keine Zeit zum Tanzen.
Andere behaupten aber, er läuft zu jeder Disco.
4. Paul behauptet, er interessiert sich nicht für Mädchen.
Andere behaupten aber, dieses Mädchen ist schon seine dritte Freundin dieses Jahr.
5. Paul behauptet, er weiß vor Arbeit nicht mehr ein noch aus¹.
Andere behaupten aber, er ist ein großer Faulpelz².

4. Folytasd logikusan a mondatot!

Er soll wenig Geld haben, denn
 Sie will 10 Sprachen sprechen, ich glaube es aber nicht, denn
 Mein Freund soll jeden Tag einen anderen Anzug kaufen, denn
 Seine Frau soll gestern gelügt haben, denn
 Johann will ein nagelneues Auto gekauft haben, ich zweifle aber daran, denn
 Mein Nachbar soll im Lotto gewonnen haben denn
 Er will über 10000 € verdienen, ich glaube es ihm aber nicht, denn

5. Fordítsd le a minidialógusokat a tanult segédigékkel!

(müssen, dürfen, können, mögen illetve sollen, wollen)

- Hol van Mónika?
- Valószínűleg a szobájában, mert be van kapcsolva a lámpája³.
- ❖
- Tegnap volt az igazgatónál?
- Azt mondja, járt nála, de én egy szavát se hiszem el⁴.
- ❖
- Volt idén szabadságon a barátod?
- Valószínűleg volt, mert leburnult a nyáron.
- ❖
- Tényleg a barátod lopta el a kerékpárod?
- Biztosan ő lopta el, mert tegnap nagyon dicsérte...
- ❖
- Záptojás⁵ szag van⁶, amióta bejöttél a szobába.
- Igen, valószínűleg szarba léptem.
- ❖
- Öregem⁷, letettem a nyelvvizsgát!
- Az nem létezik!

¹ki se látszik a munkából ²naplopó ³s Licht ist an ⁴jdem. kein Wort glauben
⁵faules Ei ⁶es riecht nach+D ⁷alter Knabe

A tagadás

A. Nein, nicht, kein

Nein: egész mondatot tagadunk vele

– **Liebst du mich?** = Szeretsz engem?

– **Nein.** = Nem.

vagy

– **Nein, ich liebe dich nicht.** = Nem, én nem szeretlek téged.

☞ *A nein után mindig pont vagy vessző áll.*

Nicht: mondatrészt tagadunk vele

☞ a) ha az **állítmány egytagú**, a mondat végén áll a nicht:

Mein Vater kommt heute **nicht**. = Apám ma **nem** jön.

Ugyanígy: Nem megyek. Most nem alszik. Nem írnak neki.
Nem jön. Nem olvasunk. Most nem iszok.

☞ b) Ha az **állítmány többtagú**, a mondat végén az állítmány ragozatlan része elé kerül:

– **Wir stehen heute nicht auf.** = Ma nem kelünk fel.

– **Ich kann morgen nicht kommen.** = Holnap nem tudok jönni.

– **Wir haben den Brief nicht gelesen.** = Nem olvastuk a levelet.

Ugyanígy:

Apa most nem megy el. Nagyi nem tud menni. Nem láttam őt.
A vonat nem indul el. Nem akar maradni. Nem ittunk.
Olyan hamar nem alszik el. Nem tudok most futni. Tegnap nem aludtak.

☞ c) Ha egy **bizonyos mondatrészt** tagadunk, az elé tesszük:

Ich suche **nicht dich**, sondern ihn.

= Nem *téged*, hanem őt keresem.

Ugyanígy: Nem őt keresem. Nem a te levesedet eszem.
Nem téged nézlek. Nem az ő barátnője áll ott.
Nem a kulcsot keressük. Nem a mi tanárunk vár itt.

☞ d) Ha **prepozíciós alak** van a mondatban, elé kerül a nicht:

Wir fahren **nicht nach Deutschland**.

= Nem utazunk Németországba.

Ugyanígy:

A barátaink nincsenek nálatok. Most nem alszunk otthon.
Holnap nem jön velünk. Nem eszünk ma nálatok.
A vendégek holnap nem mennek haza. Nincs a szobájában.

1. Mondd meg, melyik tagadási típusba tartoznak!

Heute gehen wir nicht weg. Sie kommt heute nicht. John kommt nicht nach Hause. Nein, ich bin müde. Er darf nicht ins Kino gehen. Ich sehe nicht das Mädchen, sondern das Auto. Hans kann heute nicht weggehen. Nicht dieses ist unser Auto. Er ist nicht bei ihr. Sie badet nicht. Der Bus kommt nicht hier an. Wir haben die Oma heute nicht besucht. Ich kann nicht kommen.

2. Fordítsd le!

Nem, holnap nem jön. Nem ő jön holnap. Nem holnap jön. Nem tud jönni holnap. Nem, ő okos. Nem, én nem megyek vele. A vonat nem nyolckor indul. A vonat ma nem indul el. Nem titeket látogatunk meg, hanem a barátomat. Nem ötkor jön. Nem, nem akarok az USA-ba menni. Nem tud futni. A barátnőm nem egészséges. Nem, én nem utazom veletek. Nem én utazom veletek. Nem tudok veletek utazni. A testvéreim nincsenek otthon. Ma nem nézünk Tv-t¹. Nem akarok felkelni. Nem szeretnék moziba menni. Nem, Péter nem a barátom. Nem Péter a barátom. Nem megyünk haza? Nem téged nézlek. Nem a vonat jön. Nem jön a vonat. A vonat nem ma jön. Mi az újságot nem olvassuk, hanem írjuk. Nem az újságot olvassuk, hanem a könyvet.

Kein, keine, kein: Főnevet tagadunk vele

Úgy ragozzuk, mint az **ein** határozatlan névelőt és a tagadott főnév elé írjuk*:

Er bekommt einen Tisch. ⇒ Er bekommt **keinen** Tisch.
=Nem kap asztalt

Wir haben Zeit. ⇒ Wir haben **keine** Zeit.
= Nincs időnk.

Ugyanígy:

Nincs pénzem. Nincs apja. Nincs kenyerünk. Nincs autótok? Nincsenek könyveik. Nincs cukrod? Nincsenek gyerekeik. Nem vettél kenyeret? Nincs ötletem². Nem, ő nem gyilkos³. Nincs kedvem⁴. Nincsenek kutyáid? Nincsenek bolháid⁵? Sajnos nincsenek. Ideje nincs vagy pénze? Nincs lázuk⁶? Nincs fivérem. Nincs ötletetek? Nem, nincsen. Van almátok? Nem, nincsen.

3. Fordítsd le a minidialógusokat!

– Nem jössz holnap moziba?

– Nem. Veled nem!

– Nem a környéken lakik?

– Nem, nem itt lakik.

– Van tüzed⁷?

– Nem, nincs tüzem.

– Nem látod a buszt?

– Nem, nem látom. Elöttem állsz.

– Nem a ti autótok áll a ház előtt?

– Nem, nekünk nincs autónk.

– Van leckétek?

– Á, nekünk nincs...

¹fern|sehen ²e Idee ³r Mörder ⁴e Lust ⁵r Floh -"e ⁶s Fieber ⁷s Feuer

* Általában akkor tagadunk **kein**-nal, ha a tagadott szó előtt határozatlan névelő állna vagy nem állna semmi.

B. Nichts, niemand, nirgendwo, nie

A magyarral ellentétben a németben **nincs kettős tagadás** (semmi se, sehol se...), csak egyszeres tagadás van:

a) nichts = semmi, semmit

Heute lerne ich **nichts**. = Ma semmit se tanulok.

nichts

Ugyanígy: Semmit se látok. Semmim sincs. Semmit se kapsz¹.
Semmit se hall. Itt semmi sincs. Semmi sincs a táskában.
Semmit se iszik. Semmit se láttok? Semmit se vásárolunk.
Semmit se látsz? Semmit se mond. Nem szeretnék semmit.

b) niemand = senki*

Ich kenne hier **niemand**.
= Itt **senkit se** ismerek.

niemand = senki
niemand(en) = senkit
niemands = senkinek a...
niemand(em) = senkinek

Ugyanígy: Senki se jön.
Senkit se látok.
Senkinek se veszek ajándékot?²
Senki se szereti a kutyámat.
Senki se eszik fagyit.
Senkinek se segítenek.

Senkit nem hív meg³.
Senkit nem szeret.
Senkinek se adja a kocsiját.
Senki nem áll itt.
Senki se szeret engem.
Senkinek se mondom el.

c) nirgendwo = sehol**
nirgendwohin = sehová

Dieses Jahr fahren wir **nirgendwohin**.

= Ebben az évben **sehová se** utazunk.

Ugyanígy: Sehol se látom őt.
Sehová nem megyünk.
Sehol nem kapsz cipőt.
Sehol se találja a táskát.

Sehová nem sétáltok!
Sehol se találom a kenyeret.
Sehol se boldog⁴.
Hová mész? Sehová.

d) nie = soha

Er war noch **nie** in Italien. = Még **sohase** volt Olaszországban.

Ugyanígy: Sohase vagy otthon. Még soha nem kerékpároztam.
Sohase beszélgetnek egymással⁵. Sohase dolgozik.
Még sohase láttam őt. Sohase fáradt.
Sohase énekel. Sohase jössz hozzánk.
Most vagy soha? Sohase megy iskolába.

¹bekommen ²s Geschenk ³einladen ⁴glücklich ⁵miteinander

* Ez a **jemand** = *valaki* ellentéte.

** Ez az **irgendwo** = *valahol*; **irgendwohin** = *valahová* ellentéte.

1. Fordítsd le!

Péter semmit se mond.	Senki se lakik itt.	Sohase látogattok meg.
Senkinek nem adom ezt.	Soha nem jössz.	Senkise marad ott.
Sehová nem megyünk.	Sehol se találom.	Semmi se tetszik ² neki.
Senkinek nem veszek csokit.	Semmit se segítetek.	Semmi nincs nálunk.
Senkit se üdvözöl ¹ a barátod.	Senki se szeret.	Semmit se vásárolok.
Sehol se tudok venni almát.	Senkit se látok itt.	Sehová se akar utazni.
Sohase üdvözöl engem.	Sehová se megy.	Senkinek se adja azt.

2. Tagadd az aláhúzott mondatrészt!

pl.: Ich kaufe ihm etwas. ⇒ Ich kaufe ihm nichts.

Jemand liegt im Wagen. Jemandem gebe ich eine Ohrfeige. Er kommt immer zu uns. Er ist irgendwohin gegangen. Jemand versteht das. Meine Freundin ist immer nervös. Sie besucht jetzt jemanden. Wir geben deinen Freunden etwas. Etwas hängt an der Wand. Er verkauft jemandem sein Auto. Irgendwo bekommt er schöne Hosen. Irgendwohin fahren wir auch in diesem Jahr. Ihr wollt immer nur Kakao trinken. Etwas steht vor dem Fenster. Ich schenke es jemandem. Es ist jemand bei ihm. Da hängt jemand's Kleid. Jemand's Hose liegt auf der Straße. Er hat da etwas gesehen. Am Abend fahren wir irgendwohin. Vor dem Haus arbeitet jemand. Meine Großeltern helfen immer meinen Eltern. Ich war einmal in Frankreich. Mein Auto verschenke³ ich einem⁴. Er sagt immer etwas^{*} über seine Freundin. Jemand's Tasche steht da an der Wand. Mein Cousin erzählt immer etwas über seine Freundin.

3. Fordítsd le a dialógusokat!

- Ist <u>irgendjemand</u> hier?	- Er sagt mir <u>nie etwas</u> über sie.
- <u>Nein, niemand</u> ist hier.	- Er sagt mir <u>auch nichts</u> .
❖	❖
- <u>Sag es niemandem!</u>	- <u>Weiß jemand zufällig</u> ⁷ <u>seine Telefonnummer</u> ?
- <u>Besprochen</u> ⁵ !	- <u>Nein, niemand</u> weiß sie.
❖	❖
- <u>Gibst du mir einen Kuss</u> ?	- Er ist ein <u>Nichtstuer</u> ⁸ , er hilft uns <u>nie</u> .
- <u>Nein, ich gebe dir nichts</u> .	- Ja, ich glaube <u>auch, er ist ein großer Niemand</u> ⁹ .
❖	❖
- <u>Niemand</u> will mir <u>helfen</u> ?	- <u>Wohin geht er jetzt wieder</u> ?
- <u>Doch, ich helfe dir</u> .	- <u>Nirgendwohin</u> .
❖	❖
- <u>Kommst du zu Imre</u> ?	- <u>Was gibt's zum Mittagessen</u> ?
- <u>Nein, zu ihm gehe ich nie und nimmer</u> ⁶ !	- <u>Wasser und Brot</u> .
	- <u>Oh, gibt es nichts anderes</u> ?

¹begrüßen ²gefallen +D ³elajándékozni ⁴valakinek ⁵Megdumáltuk! ⁶soha de soha ⁷véletlenül ⁸naplopó ⁹egy nagy nulla!

* Mivel kettős tagadás nincs a németben, tehát egyszerre a **mindiget** és a **valamit** nem lehet tagadni, ezért csak az egyiket, a **mindig-et** tagadja: **nie etwas** (soha semmit).

c. Kéttagú tagadószavak

Vannak a németben olyan tagadószavak, melyek párban tagadnak valamit:

a) **noch** →←
még

noch nicht
még nem

Ich gehe **noch nicht** in die Schule. = **Még nem** megyek az iskolába.

Ugyanígy: Még nem jön a barátom.
Még nem vagyok álmos¹
Még nem vagyunk szomszások².
Még nincs otthon.

Még nem nézünk tévét³.
A vendégek még nem fáradtak.
Még nem kelek fel.
Még nem vagyunk kész.

b) **schon** →←
már

nicht mehr
már nem

Er wohnt **nicht mehr** hier. = **Már nem** lakik itt.

Ugyanígy: Már nem alszanak.
Már nem vagyok beteg.
Már nem áll itt.
Ma már nem jön.
A Nap már nem süt⁴.

A vendég már nem alszik.
Már nem vagyunk fáradtak.
Már nem olvas olyan⁵ sokat.
Ma már nem alszok.
A nagyapám már nem él.

kein ... mehr
(vmiből) már többet nem

Ha **főnevet** tagadunk.

Wir essen **keine** Schokolade **mehr**. = **Már nem** eszünk **több** csokit.

Ugyanígy: Már nem eszik kenyeret.
Már nem veszek almát.
Már nincs időnk.
Már nem félek⁶.
Már nem olvas könyveket.

Már nem néz horrorfilmeket.
Már nincs kedvem⁷.
Már nem olvasnak újságot.
Nem iszok már bort?
Nem eszek már több sütit.

nichts mehr
már semmi több(et) / már semmit se

Ich möchte **nichts mehr** kaufen. = **Már semmit se** szeretnék vásárolni.

Ugyanígy: Már semmit se hall.
Már semmit se vásárolunk.
Már semmit se iszik.

Már semmit se akar.
Már semmit se olvasunk.
A vendégek már semmit se esznek.

¹schläfrig ²durstig ³fernsehen ⁴die Sonne scheint ⁵so ⁶Angst haben ⁷Lust haben

1. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Voltál már Németországban?	- Szeretnél még kalácsot enni?
- Nem, még nem voltam ott.	- Nem, már nem szeretnék.
❖	❖
- Itt van már a vendég?	- Kíván még valamit?
- Nem, még nincs itt.	- Nem, köszönöm, már nem szeretnék többet.
❖	❖
- Iszol még Colát?	- Eszel még egy almát?
- Nem, már nem iszok.	- Nem, köszönöm, nem eszek már almát.
❖	❖
- Még ma jön a barátod?	- Iszol még egy pohár vizet?
- Nem, ma már nem jön.	- Köszönöm, nem iszok már több vizet.
❖	❖
- Még itt lakik a barátod?	- Még éhesek vagytok?
- Nem, már nem lakik itt.	- Nem, már nem vagyunk éhesek.
❖	❖
- Már 13 éves vagy?	- Mondott még valamit?
- Nem, még nem vagyok 13.	- Nem, semmi többet nem mondott.

2. Tagadd az aláhúzott mondatrészeket!

Wir sind noch durstig. Der Bus kommt schon. Er isst noch Suppe. Ich bin schon frisch. Sie ist schon 20 Jahre alt. Wir gehen noch ins Kaufhaus. Isst sie noch Brötchen? Er trinkt noch Alkohol. Meine Eltern kaufen noch Milch. Mein Cousin besucht mich noch heute. Der Zug wartet noch auf uns. Sie ist schon sicher in den Alpen. Ich bin schon fertig. Der Gast bestellt noch Gulaschsuppe. Die Gäste essen noch Nachtisch¹. Ich mache schon die Hausaufgabe. Er ist noch im Geschäft. Sie trinken noch Mineralwasser. Der Autoschlosser² repariert noch ein Auto. Ich sehe noch fern. Wir sind schon müde. Er sucht noch seine Tasche. Er besitzt³ noch das Auto.

3. Fordítsd le a mondatokat!

Még nem mennek Ausztriába.	Még nem házas ⁴ .	Már nem a barátom.
Már nem szeretnék semmit.	Még nincs gyereke.	Már nem eszünk húst.
Semmi többet nem eszik.	Már nincs autójuk.	Már nincs banánunk ⁵ .
Már nem beszél többet.	Még nem jön haza.	Még nincs itt a férjem.
Nem eszek már almát.	Már nem fiatal.	Még nem vagyok okos.

4. Tagadd az aláhúzott mondatrészeket!

Meine Oma isst keinen Salat mehr. Er lernt nichts mehr. Sie ist noch nicht Verkäuferin. Er ist nicht mehr Polizist. Sie ist noch nicht zu Hause. Er trinkt kein Bier mehr. Heute bekommen wir keine Gäste mehr. Ich kaufe nichts mehr. Der Zug ist noch nicht da. Die Gäste essen heute keine Torte mehr. Mein Freund ist noch nicht 17 Jahre alt. Er kommt heute nicht mehr. Ich sage kein Wort mehr. Wir haben kein Geld mehr. Ilona möchte nichts mehr essen.

¹desszert, utóétel ²autószerelő, lakatos ³birtokában van ⁴verheiratet sein ⁵e Banane

D.

Doch

Ha **tagadó formájú** kijelentésre vagy kérdésre akarunk **igenlően** válaszolni (de igen), akkor a **doch**-ot használjuk:

doch
de igen

- Möchtest du **nicht** eine Million Euro gewinnen? = **Nem** szeretnél egy millió Eurót nyerni?
- **Doch**, ich möchte... = **De** igen, szeretnék...

1. Mondd társaddal a minta alapján:

- *Liebst du mich **nicht**?*
- ***Doch**, ich liebe dich!*

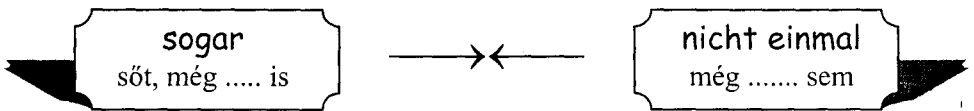
- Nem jössz haza?
- Nem maradsz otthon?
- Nem ebédelték?
- Nem mész iskolába?
- Nem keltek fel?
- Nem hívod fel Jörgöt?
- Nem látogatjátok meg Annát?
- Nem hívsz fel?
- Nem itt lakik?
- Nem focizunk?
- Nem ismered őt?
- Nem kerékpároztok?

2. *Doch* (de igen, mégis) vagy *aber* (de)? Fordítsd le a kimerítő dialógust!

- Szeretnék jönni, de nem tudok. (Fél óra múlva...)
- De, te el tudsz jönni. De nem akarsz. - De miért nem mondod meg az igazat?
- De, én el akarok jönni, de nem tudok. - De, én megmondom neked kerek percc!
- De tudsz. - De én látom az arcodon!
- Nem. - Mit?
- De. - Azt!

E.

Nicht einmal

Sogar sein Vater war da.
= **Még** az apja is ott volt.

Nicht einmal die Lehrerin
wusste die Lösung.
= **Még** a tanárnő **se** tudta a megoldást.

Még a barátom is hazudott. Még az USA-ban is van egy háza. Még a rendőr se tudja az utat. Még reggelit se ettél! Még a kabátját se vette fel, úgy sietett. Még kenyeret se kapok? Még szentelen² is volt a csirkefogó³! Még a lámpát se oltotta fel. Még csókot is adott neki! Még csokit is adott nekünk. Még az asztalomat is ellopta⁴! Még kettőig se tudsz számolni és ilyen pimasz vagy? Még a dédapja⁵ is mérnök volt. Még Mercedesed sincs? Még jegyük se volt az útra. Még az óráját is el kellett adnia, olyan sokba került a napszemüvege⁶.

¹klipp und klar ²frech sein ³r Saukerl ⁴jdem. stehlen a.h.o. ⁵r Urgroßvater ⁶e Sonnenbrille

VII. A mutató névmás

A. Dieser és Jener

1.

Dieser, -e, -es

= ez, ez a...

Ha a **közelben** vagy a közelünkben lévő személyre vagy dologra akarunk mutatni, akkor a **dieser** mutató névmást használjuk:

pl.: **Dieser** Schüler ist frech. = **Ez** a tanuló pimasz.
Diese Frau ist hübsch. = **Ez** a nő csinos.
Dieses Kind ist schläfrig. = **Ez** a gyerek álmos.

Úgy ragozzuk, mint a **határozott névelőt**:

	Hímnem	Nőnem	Semleges nem	Többes szám
N	dieser	diese	dieses	diese
A	diesen	diese	dieses	diese
D	diesem	dieser	diesem	diesen ~en
G	dieses ~es	dieser	dieses ~es	dieser

a) *Mondd ezek alapján:*

ez a szék
 ezt a férfit
 ennek a lánynak
 ezt a vizet
 ezeknek a gyerekeknek
 ezt az ablakot
 ezeknek a lányoknak
 ezek a nők
 ezeket a férfiakat

ez az ember
 ennek a nőnek
 ennek a férfinak
 ezt a könyvet
 ezeket a könyveket
 ezek a táskák
 ezeket a székeket
 ezt a székét
 ezeknek az embereknek

ezeket az ablakokat
 ez az autó
 ezek a gyerekek
 ezt az asztalt
 ezeknek a diákoknak
 ez az ablak
 ezeknek a férfiakkal
 ezt a tanárt
 ezek a férfiak

b) *Mondd birtokosban:*

ennek az apának a gyereke

↙ ↘
 das Kind dieses Vaters

ennek az anyának a lánya
 ennek a kocsinak a kereke¹
 ezeknek a szülőknek a kocsijai
 ennek a nőnek a táskája
 ezeknek a kocsiknak az ajtaja
 ennek a lánynak a szeme
 ennek a férfinak az orra

ennek a háznak az ablaka
 ennek a lánynak a tolla
 ezeknek a szekrényeknek az ajtajai
 ezeknek a szülőknek a gyerekei
 ezeknek az embereknek a könyvei
 ennek a lánynak a szoknyája
 ennek a feladatnak a vége²

¹s Rad -es ²s Ende -s

2.

Jener, -e, -es

az, az a...

Ha **távoli**, tőlünk távolabb lévő személyre vagy dologra akarunk mutatni, akkor a **jener** mutató névmást használjuk:

pl.: **Jener** Hund läuft schnell. = **Az a** kutya gyorsan fut.

Jenes Haus gefällt mir. = **Az a** ház tetszik nekem.

Ugyanúgy ragozzuk, mint a **határozott névelőt**.

a) *Fordítsd le:*

az a macska	azt a férfit	azt a tévét ¹
az az ablak	azt a nőt	azoknak a szülőknek
azt a lányt	annak a kutyának	az a kávé
annak a tanárnak	azoknak a gyerekeknek	azok a képek
azokat a lámpákat	az a szekrény	az a lámpa
azt az autót	azoknak a lányoknak	azt a szekrényt
azok a könyvek	azoknak a fiúknak	azokat a könyveket

b) *Mondd birtokosban: annak az anyának a lánya*

die Tochter jener Mutter

annak az apának a fia
 annak a kerékpárnak a kereke²
 annak a nőnek a háza
 annak a tanárnőnek az órája
 annak a tanárnak a könyvei
 azoknak az embereknek a ruhái

azoknak a gyerekeknek a szülei
 azoknak a szülőknek a gyerekei
 annak a lánynak a pénze³
 annak az anyának a gyerekei
 ezeknek a kocsiknak a kerekei
 ennek az asztalnak a lábai

3. Pótold a jener névmás megfelelő alakjaival!

..... Kinder sind froh. Mann ist sehr klug.
 Frau steht um 8.30 Uhr auf. Dame ist meine
 Tante. Land in Westeuropa heißt Frankreich. Der Verkäufer
 gibt Kunden ein Liter Cola. Die Lehrerin gibt
 Schülern eine Fünf. Woche⁴ fahren wir nach Österreich. Wir
 schenken Mädchen eine Tafel Schokolade. Wir fahren mit
 Fahrrad. Der Salat schmeckt Gast.
 Bier trinke ich schnell. Warum isst du Suppe und trinkst
 Kaffee nicht? Gehört dir Auto? Die Kinder
 Eltern sind gut. Die Räder Autos sind kaputt. Die
 Zeitungen Frau lese ich jetzt. Die Bücher
 Professors sind langweilig⁵. Der Sohn Mannes spricht immer
 so laut. Die Tochter Frau besucht unsere Schule. Valentin
 verkauft Haus. Siehst du nicht Fehler. Ich kaufe
 mir Taschen. Junge ist mein Sohn.

¹r Fernseher ²s Rad -es, -er ³s Geld -es -er ⁴ezen a héten: sima tárgyesettel ⁵unalmas

4. Pótold a *dieser* névmás megfelelő alakjaival!

..... Wagen kaufen wir morgen. Frau kaufe ich eine Blume. Schülern geben wir eine Ohrfeige. Die Lampe Kindes ist schön. Eltern gibt sie nichts. Das Bein Tisches ist kaputt. Kühlschrank funktioniert¹ nicht gut. Fräulein trinkt noch einen Kaffee. Bus wartet viel. Tisch reparieren² wir heute. Die Söhne Eltern lernen im Gymnasium. Das Fieber³ Kindes ist nicht hoch. Bluse im Schaufenster⁴ gefällt mir sehr. Haus verkaufe ich morgen. Mir gefällt sehr Mädchen. Motorrad gehört meinem Vater. Das Zeugnis⁵ Kindes ist katastrophal. Meine Brüder kennen Land noch nicht. Ich möchte die Blume Frau geben. Häuser gefallen uns nicht. Frau ist unsere Englischlehrerin.

5. Írj 3-3 minidialógust *dieser* és *jener* névmásokkal!

6. Mondd prepozícióval!

pl.: ^{+D}
in **diesem** Haus = **ebben** a házban

ebből a táskából	attól a tanártól	erről a lányról (<i>über</i>)
ehhez a nőhöz	annál a széknél	ezért a kerékpárért (<i>für</i>)
ebbe a szekrénybe	annál a cégnél ⁷	ezekben a házakban
abban a kocsiban	ezekkel a gyerekekkel	azoktól az emberektől
ehhez az iskolához	attól a faltól	ezeknél a szülőknél
ez előtt az ablak előtt	abban az ablakban	a mögött a kocsni mögött
ennél a lánynál	ahhoz a férfihoz	e mellett a lány mellett
abból a házból	ettől a nőtől	az előtt a ház előtt
annál a fiúnál ⁶	ebben a szobában	ettől az embertől

7. Fordítsd le németre!

Ezt a könyvet megveszi nekem anya. Az a lány tetszik⁸ nekem. Ezek az emberek nálunk laknak. Azoknak a gyerekeknek adunk valamit. Ennek az úrnak adunk egy szobát. Annak a hölgynek adunk egy pohár vizet. Ennek a gyerekeknek a házában lakik. Azoknak a lámpáknak a színe⁹ tetszik nekem. Arról a lányról sokat beszél. Ennél a cégnél dolgozik az apám. Most száll ki abból a kocsiból. Nem megyek ahhoz a tanárhoz. E mellett a ház mellett áll a kocsija. Az alá a könyv alá fektetjük a levelet. Ettől a nőtől kérek¹⁰ egy pohár vizet. Azokkal a játékokkal játszanak. Ezek közé a szőnyegek közé állítom a polcot. Arra a falra lógatjuk a képedet. Erről a problémáról beszél mindig. Erről a dolgotokról beszélék és nem arról, fiam! Ennek a nőnek a gyerekeinek adok egy tábla csokit. Az alatt a kocsni alatt fekszik a macskám. Ezeknek az embereknek a háza előtt áll a kocsim. Azoknak a szülőknak a gyerekeiről beszél.

¹működik ²megjavítani ³láz ⁴kirakat ⁵bizonyítvány ⁶r Junge -n, -n ⁷e Firma
⁸gefallen +D ⁹e Farbe -n ¹⁰bitten A, um +A

B.

der, die, das $\left\{ \begin{array}{l} = \text{ez, ez a ...} \\ = \text{az, az a ...} \end{array} \right.$

A **der, die, das**-t eddig határozott névelőként használtuk, de használhatjuk **mutató névmásként** is. Közelre és távolra éppúgy mutathatsz vele, mint előre vagy élettelenre.

A mutató névmást **nemben, számban, esetben** egyeztetnünk kell a szóval, amelyre utalunk:

Dort ist ein Auto. \Rightarrow **Das** möchte ich mir kaufen.
 = Ott áll egy autó. = **Azt** szeretném magamnak megvenni.

Da kommt eine Frau. \Rightarrow **Die** ist meine Freundin.
 = Ott jön egy nő. = **Az** (ő) az én barátnőm.

Fordítsd le a példa alapján:

(der Stuhl) \rightarrow **Azt** megveszem. = **Den** kaufe ich mir.

(die Lampe) \rightarrow **Azt** nézem.

(der Wagen) \rightarrow **Azt** javítja a barátom.

(der Tisch) \rightarrow **Azt** festjűk.

(die Mutti) \rightarrow **Neki** adok egy könyvet.

(der Opa) \rightarrow **Neki** veszek sört.

(der Junge) \rightarrow **Őt** (azt) nem látjuk.

(die Kinder) \rightarrow **Meghívom** őket.

(das Mädchen) \rightarrow **Őt** (azt) ismeri az osztály.

(das Regal) \rightarrow **Azt** ide állítom.

(die Bücher) \rightarrow **Azokat** megveszem holnap.

(die Lampe) \rightarrow **Azt** szereli.

(der Chef) \rightarrow **Neki** segítenek a kollégák.

A **das** mint Jolly Joker

A **das** az a „lap” a mutató névmások „kártyapaklijában”, amelyik mindegyiket „üti”, azaz mindenre használható, mindenre mutathatsz vele, függetlenül a főnév nemétől és számától, amelyre mutatsz:

pl.: **Das** ist mein Wagen. (Holott **der** Wagen.)
 = **Ez** az én kocsim.

Das ist meine Frau. (Holott **die** Frau.)
 = **Ez** az én feleségem.

Das sind deine Autos. (Holott **die** Autos.)
 = **Ezek** a te autóid.

Ugyanígy:

ő az apám
 az a házam
 az a kertje
 az jó
 ő a nagyim
 az a tollam

ez Hegedűs kisasszony
 azok a könyvei
 azt megveszem
 ők a gyerekei
 azokat megveszem
 az a ti hátatok

azok a szülei
 az az ágyam
 ő a testvérem
 az az anyém
 ő a felesége
 ők a lányai

ezek a tollai
 az Nagy úr
 az a férje
 ők a vendégek
 azok újak
 az a kertetek

C.

Solcher -e, -es*ilyen, olyan*

- a) Ennek a mutató névmásnak a végződése megegyezik a határozott névelő végződésével:

pl.: Solche Tasche habe ich auch. = **Ilyen** táskám van nekem is.
 Solchen Wagen kaufen wir. = **Ilyen** kocsit vásárolunk.

Ugyanígy:

olyan cipő	ilyen ruhát	ilyen háznak az ablaka
olyan asztalt	ilyen lányt	ilyen szülők gyerekei
olyan férfinak	ilyen embernek	ilyen város üzletei ¹
olyan tanárt	olyan kérdést	ilyen áruk ² minősége ³

- b) Ha **határozatlan névelő** (ein) áll a **solcher** előtt, akkor a melléknév egyes ragozása szerint ragozzuk*:

pl.: Eine solche Freundin möchte ich auch haben.
 = Én is **egy ilyen** barátnőt szeretnék.

Ugyanígy:

egy ilyen ruhát	egy ilyen eladó	egy ilyen nő lánya
egy ilyen ember	egy ilyen lámpát	egy ilyen kocsikereke
egy ilyen lányt	egy ilyen nagymamának	egy ilyen könyv oldala ⁴
egy ilyen kérdést	egy olyan almát	egy ilyen vendégnek

1. Solcher ... + Prepozíció. Fordítsd le!

bei **solchem** Chef = **ilyen** főnöknel

ilyen konyhában	ilyen polcra	ilyen férfihoz	ilyen villamosba
ilyen emberhez	ilyen kezekbe	ilyen buszban	ilyen házak közé
ilyen ház mögött	ilyen boltból	ilyen asztalokra	ilyen világban ⁵
olyan táskából	olyan fiúra	olyan kérdésről	olyan diákkal

2. A köznyelvben használjuk a **so ein** szerkezetet is, ahol csak a **határozatlan névelőt** ragozzuk. Írd át a példa alapján **so ein-ra**!

ein solcher Ball ⇒ **so ein Ball**

ein solches Zimmer	einem solchen Lehrer	zu einem solchen Menschen
eine solche Antenne	ein solches Mädchen	bei einer solchen Familie
einen solchen Chef	einer solchen Köchin ⁶	aus einem solchen Bus

¹s Geschäft -e ²e Ware -n ³e Qualität ⁴e Seite ⁵e Welt ⁶szakácsnő

* Lásd a melléknév egyes ragozását!

D.

Derselbe, dieselbe, dasselbe*ugyanaz, ugyanaz*

Ez a mutató névmás **azonosságot** fejez ki, a szóösszetétel első felét **határozott névelőként** ragozzuk, a második felét pedig a *gyenge* melléknévragozás szerint:

	<i>Himnem</i>	<i>Nönem</i>	<i>Semleges nem</i>	<i>Többes szám</i>
N	derselbe	dieselbe	dasselbe	dieselben
A	denselben	dieselbe	dasselbe	dieselben
D	demselben	derselben	demselben	denselben
G	desselben	derselben	desselben	derselben

pl.: **denselben** Mann = ugyanazt a férfit

Ugyanígy:

ugyanazt a szekrényt
 ugyanaz a váza
 ugyanazt a parkot
 ugyanannak a gyerekeknek
 ugyanazok a problémák

ugyanazokat az árukat
 ugyanazoknak az embereknek a barátai
 ugyanazoknak a kocsiknak a lámpái
 ugyanannak a nőnek a lánya
 ugyanazoknak a gyerekeknek a játéka

1. *Derselbe...* + *Prepozíció*. Fordítsd le!

auf demselben Tisch = **ugyanazon** az asztalon

ugyanaz elé az ablak elé
 ugyanaz alá az ágy alá
 ugyanazokról az emberekről
 ugyanattól a tanárnőtől
 ugyanazzal a repülővel

ugyanazért a gyerekért
 ugyanannál a falnál
 ugyanazon hegyek fölé
 ugyanannak a főnöknek a barátaival
 ugyanattól a nőtől

3. **Ugyanaz** vagy csak **ugyanolyan** ?

A **der/die/dasselbe** mutató névmás könnyen összetéveszthető a *der gleiche, die gleiche, das gleiche* kollégájával, amely nem *ugyanaz*-t jelent, hanem csak **ugyanolyan** -t:

pl.: Ich fahre mit **demselben** Wagen. = **Ugyanazzal** a kocsival utazom.
 Ich fahre mit **dem gleichen** Wagen. = **Ugyanolyan** kocsival utazom.*

Véletlenül ugyanabba a kocsiba szálltam, mint ő. Ugyanolyan ruhát kapott, mint én. Ugyanabba a házba költöztek, mint mi. Ugyanarról beszéltünk. Ugyanolyan könyveitek vannak nektek is. Ugyanolyan bútoraik vannak. Ugyanazt a tortát kapjuk, mint tavaly? Hát, ugyanazt a tortát már nem kaphatjátok meg, csak ugyanolyan tortát. Ugyanolyan sapkája van, mint nekem.

* Van erre egy másik szó is a németben, az **ebensolcher/e/es** = ugyanolyan

E.

selbst
selber } = *maga, saját maga*

Ha **nyomatékosítani** akarjuk a mondat alanyát, akkor mögé írjuk a **selbst** vagy **selber** mutató névmást:

pl.: Der Pilot **selber** reparierte das Flugzeug.

= A pilóta **maga** szerelte a repülőgépet.

Mondd ugyanígy:

Maga a főnök mondta ez.

Te magad mondtad!

Azt én magam nézem meg.

Saját maga hibás benne¹.

Magam láttam, a saját szememmel².

A vezető maga tolt a buszt.

A tanár maga írta a könyvet.

Meg kell ismernie saját magát.

Maga ment el hozzá.

Én magam beszéltem vele az előbb³.

Maga a király látogatta meg őt.

Péter maga csinálta a háziját.

A mérnök maga próbálta ki.

Maga a pápa⁴ mondta nekem.

1. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Ist das **selbst** gemacht?

- Nein, das **haben wir** gekauft.

- Ich **erzähle** es dir.

- Nein, das **muss ich selbst** lesen.

- Ist er **wirklich so großmütig**⁵?

- Und **wie**⁶! Er ist die **Großmut selbst**.

- Hast du das **selbst** gebacken?

- Ja, das ist ein **selbst** gebackener Kuchen!

2. Írj te is 3 minidialógust a **selbst** vagy a **selber** névmásokkal!

3. Ha a **selbst**-et, mint határozószót az elé a szó elé teszed, amelyet ki akarsz emelni, akkor azt jelenti, hogy **még ... is** vagy **még ... se**^{*} :

Selbst die Dümmden wissen es.
= **Még** a legbutábbak **is** tudják ezt.

Selbst der Professor wusste es nicht.
= **Még** a professzor **sem** tudta.

Még az igazgató is ott volt.

Még te se tudtad a választ.

Még a születnapomra se jöttél el.

Még a miniszterelnök⁷ is táncolt.

Még a tanár se tudja a választ.

Még Péter is meg tudta oldani.

Még te se jöttél el a születnapomra.

Még a nevét sem tudja!

Még az elnök is nevetett.

Ezt még a pápa se tudja.

Még a rendőr se tudta elcsípni⁸

Még az igazgató is igent mondott.

¹jemand ist schuld an +D (daran) ²eigene Augen ³vor kurzem ⁴r Papst ⁵nagylelkű

⁶De még mennyire! ⁷r Ministerpräsident ⁸schnappen +A

* Ugyanezt tudod kifejezni a **sogar - nicht einmal** párossal is!

1. Egyenes szórenddel

Ha két mondatot össze akarunk kötni egymással egy mondatá alakítva őket, használhatunk hozzá **kötőszót** *.

A következő kötőszavak **egyenes szórenddel** állnak, azaz a kötőszó után az **alany, ige, többi mondatrész** következik:

und	= és	} + Egyenes szórend
sondern	= hanem	
oder	= vagy	
denn	= mert	
aber	= de	

Ha a kezdőbetűket összeolvasod, **usoda** jön ki, innen könnyebben megjegyezheted őket.

pl.:	Er macht das Frühstück und	I. ich	II. mache	III. Ordnung.**
		↓	↓	↓
		Alany	Ige	Többi

= Megcsinálja a reggelit és én rendet rakok.

Mondd ugyanígy:

Mi vásárolunk és ti főztök.
 Ideges vagyok¹, mert nem jön a barátom.
 Én megyek, vagy te jössz?
 Ő rossz, de te kapod a pofont².
 Otthon maradok, mert beteg vagyok.
 Ma én mosogatok és te vásárolsz be.
 Fáradt vagyok, de megyek.
 Péter a levest nem eszi, hanem issza.

Nem látogatjuk meg őket, mert nincsenek otthon.
 Olaszországba utazunk, de csak két napot maradunk.
 Most nem maradunk itt, hanem haza megyünk.
 A vendégek beszállnak³ a buszba és a busz elindul⁴.
 Én dolgozom és ő zenét hallgat.

1. und

Ha mindkét tagmondatban **ugyanaz az alanyod**, akkor nem kell az **und** után újra kiírnod:

pl.: Ich gehe ins Geschäft und ~~ich~~ kaufe Milch.
 = Bemegyek a boltba és veszek tejet.

Fordítsd le:

Itt maradok, és írok egy levelet. Felkelek, és a boltba megyek. Klaus az ágyba megy, és olvas egy könyvet. Az eladó köszön⁵ nekem, és kinyitja az

¹nervös sein ²(e) Ohrfeige bekommen ³ein|steigen in+A ⁴ab|fahren (ä) ⁵begrüßen A

*Pusztán vesszővel is elválaszthatysz két tagmondatot: *Ich komme um 6, er geht um 4.*

** Az **und** és **oder** kötőszavak elé nem írunk vesszőt!

ajtót. Kenyeret eszik és vizet iszik. Holnap megyünk és holnapután¹ jövünk. Írom a házit és ő piszkál² engem. Az autó gyors és a busz lassú. Megírom a házit és aztán³ focizok. Johann felhívja⁴ a barátnőjét és beszél vele. Johann felhívja a barátját és a barátja mond egy viccet⁵. Szomorú⁶ vagyok és ő vígasztal⁷ engem. Egyedül⁸ él, és sokat dolgozik. A barátaim megeszik az ebédet és haza mennek. Felhívom Annát és megyünk moziba. Hallgatja a rádiót, és nézi a tévét.

2. Nem csak teljes mondatokat, hanem **mondatrészeket** is összeköthetsz a kötőszavakkal:

pl.:

Ich trinke nicht Milch, sondern Kaffee.
= Nem tejet, **hanem** kávéét iszok.

Ugyanígy:

Meglátogatom Pistát, Bélát és természetesen ⁹ Józsit.	Hoz sört, bort és vodkát. Iszik sört, de nem sokat.
Meglátogatjuk a nagyit vagy a nagypapát.	Színházba mentek vagy moziba?
Nem a barátomat, hanem a barátnőmet hívom meg ¹⁰ .	6-kor de nem hétkor kel fel. Nem téged szeretlek, hanem őt.
Nem ő szereli az autót, hanem az apám.	Nem levest eszek, hanem húst.

3. **Kösd össze a mondatokat a megadott kötőszavakkal és fordítsd le!**

Wir bleiben hier. Ihr geht in die Schule.	(und)
Ich arbeite viel. Er arbeitet nichts.	(aber)
Wir gehen ins Kino. Wir bleiben zu Hause.	(oder)
Anna liest viele Bücher. Eugen liest keine Bücher.	(aber)
Nicht Panna geht in die Schweiz. Mein Freund geht in die Schweiz.	(sondern)
Ralf geht oft in die Berge. Ralf zeltet ¹¹ mit seiner Freundin.	(und)
John isst wie ein Wolf. John hat einen Bärenhunger.	(denn)
Michael spricht immer Blödsinn ¹² . Er ist ein bisschen verrückt ¹³ .	(denn)
Der Verkäufer gibt mir Milch. Der Verkäufer gibt mir Butter.	(und)
Julian ist müde. Julian arbeitet immer.	(denn)
Jörg arbeitet viel. Jörg mag das Geld.	(denn)

4. **Fordítsd le a mondatokat!**

Felkelek és bevásárolok. Elmegyek a boltba és veszek neked valamit. Felkel és megy dolgozni. Őt hívják Paulnak vagy téged? Ágyba megyek, mert fáradt vagyok. Fut, de nem sokat. Megvígasztalom, mert szomorú. Nem Londonba megy, hanem csak Kecskemétre. Most nem dolgozik otthon, hanem nekünk segít. Felhívlak téged és aztán őt. Felhívlak téged és aztán megyek az uszodába¹⁴. Tévét néz és újságot olvas. Ő nem a bátyám, hanem a nővérem. Kevés az ideje, de jön velünk. Nem tévét nézünk, hanem tanulunk. Nagyapa sokat alszik, mert beteg. Otthon maradunk vagy meglátogatjuk a nagyit.

¹übermorgen ²schikanieren +A ³danach, ⁴an|rufen ⁵r Witz ⁶traurig ⁷trösten +A ⁸allein
⁹natürlich ¹⁰ein|laden +A - az igeikötő zárja le a mondatot! ¹¹sátorozik ¹²hülyeséget
¹³őrült, bolond ¹⁴s Schwimmbad

2. Fordított szórenddel

A következő kötőszavak után **fordított szórendet** kell használnod, azaz a kötőszó után: **ige, alany, többi mondatrész** a sorrend:

trotzdem	= mégis	} + Fordított szórend (Á, A)
dann	= aztán, akkor	
sonst	= különben	
darum	} = ezért	
deshalb		

pl.: Sie ist krank, **darum** sucht sie einen Arzt.

I.	II.	III.
↓	↓	↓
Ige	Alany	Többi

= Beteg, **ezért** keres egy orvost.

Mondd ugyanígy:

Először¹ haza megyek, aztán eszek.
 Megezem az ebédet, aztán sétálunk.
 Az idő szép, ezért nem maradunk otthon.
 Megírod a leckét, különben kapsz egy egyest²!
 Tanulunk egy kicsit, aztán focizunk.
 Dolgozunk, aztán megyünk a kocsmába³.
 Sokat dolgozik, ezért gazdag.
 Sokat dolgozik, mégis szegény.

Péter beteg, mégis jön velünk.
 Sokat iszik, mégis szomjas.
 A barátom sokat tanul, mégis buta.
 Rendet csinálsz a szobádban, különben nem mész az uszodába!
 Nem ad nekem csokit, ezért nem megyek hozzá.
 Megezed a vacsorát, különben nem jössz velem.
 Felkelek, aztán teát iszok.
 Sokat alszom, mégis fáradt vagyok.

1. Kapcsold össze a mondatokat a kötőszavakkal és fordítsd le!

John und Anolf spielen Volleyball. Sie trinken ein Cola.	(dann)
Die Lehrerin gibt mir eine Eins. Ich bin nervös.	(deshalb)
Julian hat Fieber ⁴ . Julian ist froh.	(trotzdem)
Wir müssen uns beeilen ⁵ . Wir bekommen kein Brot.	(sonst)
Der Bus fährt bald ⁶ ab. Er läuft sehr schnell.	(darum)
Zuerst besuchen wir die Oma. Wir gehen Eis essen.	(dann)
Valentin übt ⁷ sehr viel. Valentin bekommt immer schlechte Noten ⁸ .	(trotzdem)
Peter und Paul müssen alles lernen. Sie dürfen nicht Handball spielen.	(sonst)
Ich kaufe eine Fahrkarte. Der Kontrolleur bestraf ⁹ mich.	(sonst)
Das Wetter ist schön. Mein Freund bleibt zu Hause.	(trotzdem)
Eugen steht auf. Eugen geht in die Küche.	(dann)

¹zuerst ²eine Eins ³e Kneipe ⁴láz ⁵sietni ⁶mindjárt ⁷gyakorolni ⁸jegyek ⁹megbüntetni

2. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Du lernst nie, trotzdem bekommst du gute Noten!	- Zuerst gehen wir ins Schwimmbad, dann gehen wir zum Fußballtraining.
- Na ja, ich bin ein Genie...	- Und wann lernt ihr?
❖	- Das wissen wir auch nicht...
- Wir müssen eine Fahrkarte kaufen, sonst dürfen wir nicht fahren.	❖
- Du hast Recht, aber ich habe kein Geld...	- Ah, ich kapiere schon! Deine Eltern schreiben die Hausaufgaben und deswegen sind sie so gut.
	- Aber das darfst du niemand verraten!

3. Pótold az odailó kötőszóval!

Wir müssen sehr schnell gehen, verpassen² wir den Zug.
 Morgen ist alles geschlossen³, kaufe ich heute alles ein.
 Er ist sehr arm, trägt er teure Kleidung.
 Zuerst stehe ich auf, gehe ich ins Badezimmer.
 Michael hat viel Zeit, besucht er nicht seine Großeltern.
 Morgen haben wir eine Schularbeit, üben wir heute so viel.
 Du musst vorsichtig fahren, fahren wir gegen⁴ eine Baum.
 Es regnet stark, nehme ich einen Regenschirm mit.

4. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Gyere moziba!	- Rendet csináltok a szobában, különben elveszem ⁶ tőletek a játékokat!
- Fáj a hasam, azért nem tudok jönni.	- Most játszunk a játékokkal, azért vannak a földön.
❖	❖
- Van ideje, mégse jön.	- Felhívom Joet, aztán focizunk.
- Felhívom és megkérdezem őt.	- De Joe nincs otthon!
❖	- Akkor nem hívom fel...
- Miért sétál a barátod napközben ⁵ az utcán?	❖
- Nincs munkája, azért sétál az utcán...	- Mégis jössz kirándulni?
❖	- Jövök veletek kirándulni, különben kövér leszek. (werden)

5. Írj te is egy-egy minidialógust a kötőszavakkal!

6. Fordított vagy egyenes szórend? Fordítsd le!

Veszek neki valamit, mert a barátom. Bevásárolok, azután meglátogatom őt. Te főzöl egy levest és én rendet rakok a szobában. Nem tud semmit, mégis kap egy ötöst. Nem jön ma, mert beteg. Nincs időm, ezért nem jövök. Megiszod a teát, különben kapsz egy pofont! Először olvasok, azután bevásárolok. Színházba megyünk, vagy egy filmet nézünk otthon? Mindig felhívom, de ő sosincs⁷ otthon. Péter utálja Ágit, Ági mégis szereti őt.

¹elárulni ²lekésni vmiről ³zárva van ⁴szembe, bele ⁵tagsüber ⁶wegnehmen+D ⁷nie

3.

KATI szórenddel**A.**

Ebbe a csoportba azok a kötőszavak tartoznak, amelyek úgynevezett **KATI szórendet** vonzanak, azaz:

KATI szórend = **K** **A** **T** **I**
 kötőszó alany többi ige

pl.:

	Főmondat	er	Mellékmondat
Ich weiß, dass			<u>heute um 5 Uhr</u> kommt.
↓	↓	↓	↓
K	A	T	I (ragozva!)

= Tudom, **hogy** ma 5 órákor jön.

KATI szórendet vonzanak a következő kötőszavak:

dass	= hogy
ob	= vajon
als	= amikor
wenn	= ha
während	= amíg
weil	= mert
obwohl	= habár

Az összes kérdőnévmás:

wo	= hol
wann	= mikor
warum	= miért
wer	= ki
was	= mi
wie	= hogyan

Mondd ezek alapján:

Tudom, hogy tudod.
 Hallja, hogy jövünk.
 Olvasok, amíg alszol.
 Szomorú, mert nem jön anya.
 Mondom, ha jön.
 Nem tudjuk, hol laktok.
 Fogalmam sincs¹, ki ő.
 Halljuk, ha csönget².
 Jövök, ha tudok.

Szeretném tudni, vajon ma eljön-e hozzánk.
 Nem tudod, hogy hívják?
 Azt hiszem, hogy még van időnk.
 Mindent neki adok, mert a barátom.
 Tudod, kik a szülei?
 Fogalmuk sincs, mikor jön a főnök.
 Nem biztos abban³, vajon él-e még.
 Hallottad, amikor énekeltek a gyerekek?
 Elárulom⁴ neked a nevét, ha eljössz hozzám.

1. Fordítsd le!

Ich habe keine Ahnung, wie sie heißt. Sie ist darin sicher, dass er mit Zug kommt. Er ist der Meinung, dass ich blöd bin. Er fragt mich, wann wir frühstücken. Anna weiß nicht, ob seine Freundin morgen in die Berge kommt. Ich komme nur dann, wenn wir mit Bus fahren. Wisst ihr nicht, was er jetzt macht? Ich bin der Meinung, dass dein Freund heute nicht mehr kommt.

¹Ich habe keine Ahnung ²klingeln ³sicher sein darin ⁴verraten

B. Dass vagy ob?

Ez a két kötőszó könnyen összetéveszthető, mert magyarra ugyanúgy **hogy**-gyal fordíthatjuk mindkettőt:

Ich weiß, **dass** er hier wohnt. = Tudom, **hogy** itt lakik.

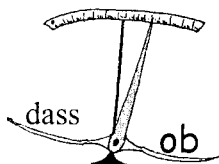
Ich weiß nicht, **ob** er hier wohnt. = Nem tudom, **hogy** itt lakik-e.

Az **ob**-ot akkor használjuk, ha valamit **nem tudunk** és **bizonytalanok** vagyunk benne:

Ich habe keine Ahnung, **ob** er heute kommt.

= Fogalmam sincs, **hogy** ma jön-e.

Ha a **vajon** szót be tudod helyettesíteni a mondatba, vagy az **-e** hangot az ige mögé tudod tenni (lát-e, hall-e stb.), akkor biztos, hogy **ob**-os a mondat :

Fordítsd le:

Nem tudom, hogy itt él-e még.

Nem látja, hogy jön-e a busz.

Tudom, hogy látsz engem.

Nem biztos abban, hogy holnap jön velünk.

Azt hiszi, hogy szeretem a tortát.

Azt hiszi, hogy okos.

Szeretném tudni, hogy él-e még.

Gondolom, hogy jól élnek.

Azt hiszem, hogy ma nincs leckénk.

Nem biztos abban, hogy ezt megcsinálja nekem.

Szeretném tudni, vajon érti ezt a szót.

Nem tudom, hogy szeret-e még a barátnőm.

Azt kérdezi, hogy szeretem-e.

1. Ob vagy dass? Pótold a megfelelő kötőszóval!

Ich bin der Meinung¹, seine Frau immer nur lügt. Anna weiß nicht, die Gäste morgen kommen oder nicht. Die Klasse hat keine Ahnung, der Englischlehrer krank ist oder nicht. Mir scheint², er mein Auto heute nicht mehr repariert. Karl ist der Meinung, die Kleider hier sehr teuer sind. Der Chef ist überzeugt³, Herr Nagy immer zu spät zur Arbeit kommt. Heidi ist darin nicht so sicher, es jetzt läutete⁴. Ralf ist darin sicher, er wieder eine Fünf bekommt. Mein Nachbar ist davon überzeugt, man dieses Haus in einem Jahr saniert⁵. Mich interessiert, sie mich immer noch liebt. Mein Deutschlehrer möchte wissen, ich jeden Tag lerne oder nur fernsehe. Weißt du nicht, Katalin noch hier lebt? Mein Vater ist überzeugt davon, ich ein guter Musiker werde. Niemand weiß, er unser neuer Englischlehrer ist.

¹az a véleményem ²úgy tűnik nekem ³meg van győződve róla ⁴csöngették ⁵lebontani

C. Dass ~~was~~ wer, was, wo?

Előfordulhat, hogy egyszerre két kötőszó bukkan fel előttünk, melyek közül választanunk kell:

Nem tudom, **hogy** ki ő.

Nem tudom, **hogy** mit csinál.

Nem tudom, **hogy** hol lakik.

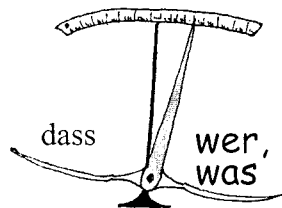
~~hogy~~ ki

~~hogy~~ mit

~~hogy~~ hol

Abban az esetben, ha a hogy mellett egy **kérdőnévmás** is szerepel, a kérdőnévmás lesz a „fajsúlyosabb”, őt tartjuk meg, a hogy-ot pedig kidobjuk a mondatból:

Ich weiß nicht, **wer** er ist.
was er macht.
wo er wohnt.

Mondd ezek alapján:

Ralf nem tudja, hogy mikor jön a busz.
 Fogalmam sincs, hogy hány óra van.
 Nem tudod, hogy hová megy a főnök?
 Nem érti, hogy miért nem jön a barátja.
 Ági nem biztos benne, hogy ki a barátja...
 Tudom, hogy most hová megy.
 Nem értem, hogy mit mond az angol¹.
 Nem tudom, hogy miért csinálod ezt.
 Fogalma sincs, hogy ki az apja.

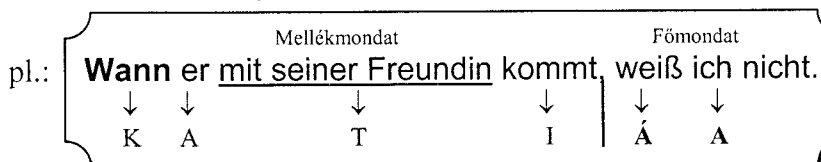
Nem tudod, hogy honnan jönnek?
 Fogalmuk sincs, hogy miért nem megy a vonat.
 El tudom képzelni², hogy most milyen ideges³!
 El tudom képzelni, hogy hány könyve van otthon.
 El tudja mondani, hogy hogyan jutok a pályaudvarra⁴?

1. Pótold az odailő kötőszóval!

Wir wissen nicht, Imre gesund ist. Ich habe keine Ahnung, mein Freund wohnt. Ich nehme an⁵, er noch zu Hause ist. Wir wissen nicht, der Zug ankommt. Können Sie mir sagen, ich zur Post komme? Mich interessiert, der Bus abfährt. Ich weiß nicht, er das nicht macht. Ich bin darin nicht sicher. meine Freundin jetzt immer noch arbeitet. Wisst ihr nicht, Katherina aussieht? Kannst du mir sagen, dein Bruder mit mir so frech⁶ ist? Können Sie mir erklären, dieser Staubsauger funktioniert? Er hat keine Ahnung, sein Nachbar heißt. Hast du eine gute Idee, ich jetzt einen guten Job⁷ finde? Darf ich fragen, Uhr es ist? Ich nehme an, er bei dieser Firma arbeitet. Mich interessiert, Geld er verdient. Sie hat keine Ahnung, sie zum Bahnhof kommt.

¹r Engländer ²Ich kann mir vorstellen, ... ³nervös ⁴kommen zu+D ⁵an|nehmen = feltételezni ⁶pimasz ⁷állás

2. Indíthatsz KATI-s kötőszóval is mondatot, ilyenkor az utána álló főmondat szőrendje **fordított lesz**:

= Hogy **mikor** jön a barátnőjével, nem tudom.

Mondd ugyanígy:

Hogy hogy hívják, fogalmunk sincs.

Hogy miért nem hív fel, tudja az ördög¹.

Hogy hová repül most, fogalmam sincs.

Hogy honnan jön a repülő, csak a pilóta² tudja.

Ha jön, odaadjuk neki az ajándékot.

Ha szomjas vagy, adok neked teát.

Hogy mikor megyünk, nem tudom.

Hogy mit eszünk ma, az egy titok³.

Hogy ki a barátja, senki se⁴ tudja.

Hogy miért nem jön a partira⁵, csak ő tudja.

Ha álmos, iszik egy kávét.

Ha félsz, feloltom a lámpát.

3. Vezesd be a kérdő mondatokat a következő mondatkezdésekkel:

Das hängt davon ab⁶, ...

Können Sie mir sagen, ...

Darf ich fragen, ...

Mich interessiert, ...

Wo ist er jetzt? Wie komme ich dorthin? Wann beginnt die Vorstellung? Wie heißen Sie? Wie viel Zeit hat er? Wie schnell läuft er? Wie viel Geld verdient mein Chef? Wo finde ich die Toilette? Wann fährt unser Zug? Wie leben seine Freunde in den USA? Wer kommt so spät? Wann beendet er die Arbeit?

4. Alakítsd át a **denn-es** mondatokat **weil-esekre!**

weil + KATI
denn + Egyenes szőrend } = mert

Ich gehe ins Bett, denn ich bin schon sehr müde. Wir gehen nicht zu ihnen, denn wir sind böse⁷ auf sie. Paul bekommt Schokolade von mir, denn er hilft mir immer. Mutti schickt mich ins Geschäft, denn sie ist schon sehr hungrig. Er kann nicht Staub saugen, denn der Staubsauger ist kaputt. Sie kommt zur Party nicht mit, denn sie besucht jetzt ihre Großeltern. Der Lehrer fragt die Schüler immer, denn er ist ein sehr neugieriger⁸ Mensch.

5. Fordítsd le a következő kifejezésekkel!

Ich bin der Meinung, dass ... = Az a véleményem, hogy ...

Ich zweifle daran, dass = Kétkedem abban, hogy...

Schade, dass... = Kár, hogy...

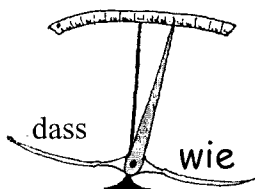
Kár, hogy ilyen lusta⁹. Kár, hogy nem beszél jól németül. Az a véleményem, hogy a barátod bolond¹⁰. Kétkedem abban, hogy itt lakik. Kétkedik abban, hogy odaadom neki a megoldást. Az a véleményem, hogy még kevés embert ismersz. Kár, hogy nincs itt. Kétkedem abban, hogy normális a barátod.

¹r Teufel ²r Pilot ³s Geheimnis ⁴niemand ⁵zur Party kommen ⁶az attól függ,... ⁷mérges ⁸kíváncsi ⁹faul ¹⁰verrückt

D. Dass vs wie?

A **wie** és a **dass** könnyen összetéveszthető, mert a magyarban a **hogyan**-t a **hogy**-gyal is helyettesíthetjük, míg a németben ezt nem tehetjük meg, tehát *wie* ≠ *dass*.

☞ Ha a magyar mondatunkban **hogyan**-t is írhatunk **hogy** helyett, akkor biztos, hogy **wie** lesz az ennek megfelelő német mondatban:

Ich weiß nicht, **wie** er das macht.

= Nem tudom, hogy csinálja ezt.

Nem tudom, **hogyan** csinálja ezt.

Fordítsd le:

Nem tudom, hogy jön haza.
Fogalmam sincs, hogy tanul.
Látom, hogy jön.
Látod, hogy jön azzal a kerékpárral?
Tudod hogy van?
Tudod, hogy itt van tej?
Fogalmam sincs, hogy hívják.

Arra¹ gondolok, hogy szeret engem.
Nem tudod, hogy érzi magát?
Tudod, hogy hívják a barátnőjét?
Látom, hogy jól vagy.
Nem tudod, hogy hívják?
Hallom, hogy dolgoztok megint².
Tudom, hogy tudod.

1. Dass, ob vagy wie?

(1) Fogalmam sincs, hogy hazajön-e.
Fogalmam sincs, hogy jön haza.
Tudom, hogy holnap hazajön.	(3) Fogalmam sincs, hogy tanul.
Nem tudom, hogy tanul-e.
Tudom, hogy tanul.
(2) Fogalma sincs, hogy most dolgozik-e.
Nem tudom, hogy dolgozik az irodában.
Látja, hogy dolgozok.	(4) Nem tudom, hogy él-e még.
Nem tudom, hogy él.
Tudom, hogy él még.

2. Pótold a megfelelő kötőszóval! (Dass, ob vagy wie?)

Ich weiß nicht, er noch hier lebt. Weißt du, sie noch lebt? Ich habe keine Ahnung, sie jetzt lebt, gut oder schlecht. Weißt du, sein Freund heißt? Ich weiß nicht genau, sie Panni oder Piroska heißt. Ich weiß aber ganz sicher, er Béla heißt. Weißt du nicht, diese Telefonnummer seine Telefonnummer ist? Ich zweifle daran, sie ihre Hausaufgabe noch heute beendet. Mich interessiert, er mit seiner Freundin auskommt³. Wissen Sie nicht, ich zum Hauptbahnhof komme? Ich weiß, ich nichts weiß. Er fragt mich immer, ich ihm bei der Mathe helfe. Können Sie mir sagen, ich zum Rathaus komme?

¹daran ²wieder ³kijönni vkivel

E. Elválós igék KATI-ban

KATI szórendben az elválós igék nem válnak el, hanem a mondat végén **elválasztatlanul** állnak **ragozva**:

Főmondat

Mellékmondat

Ich weiß, **dass er um 8 Uhr aufsteht.**

= Tudom, hogy 8-kor **kel fel.**

Ugyanígy:

Látom, hogy elmegy a busz.

Hallom, hogy holnap jön meg.

Tudjuk, mikor alszik el.

Tudja, hogy száll át.

Senki se¹ tudja, hol szállunk át?

Tudod egyáltalán², hol állunk meg?

Tudod, hol vásárol be?

Fogalmam sincs, mikor megy el.

Tudod, hogy mikor szállunk ki?

Gondolom, hogy pakol³ be holnap.

Akarod, hogy holnap magammal vigyelek⁴?

Senki se tudja, miért itt fordulunk⁵ meg.?

1. Fordítsd le! (Ha mellékmondatokkal kezdesz, az igekötős ige ugyanúgy nem válik el.)

Hogy mikor hív fel, fogalmam sincs.

Hogy miért nem indul a villamos, senki se tudja.

Hogy mikor kel fel, csak ő tudja.

Hogy hány barátot hív meg, nem árulja el nekünk.

Hogy hol szállunk fel, csak a vezető tudja.

Hogy miért nem megyünk vissza, nem mondja meg.

Hogy mikor alszik el, csak a kutyája tudja.

2. Elválik vagy nem válik el? Fordítsd le!

(1) Mikor kel fel?

Senki se tudja, mikor kel fel.

(2) Mikor indul a busz?

Halvány sejtelmem⁶ sincs, hogy mikor indul a busz.

(3) Mikor vásároltok be?

A jó ég⁷ tudja, hogy mikor vásárolnak be.

(4) Félek, hogy mindjárt elalszom.

A kutyám nem tud elaludni.

3. Fordítsd le!

Nem tudod, hogy mikor érkezik a vonat? Gondolom, hogy hol lakik most. Fogalmam sincs, hogy mikor kel fel. Látom, hogy jól van. Tudod, hogy mikor van a születésnapja? Tudjátok, hogy hogyan jutunk⁸ a városba? fogalmam sincs, hogy miért nem jön. István nem tudja, hogy jön-e a barátja. Látom, hol száll be a buszba. Tudod, hogy hogy alszik el? Meg tudja mondani nekem, hogy mikor érkezik a vonat. Látja, hogy miért nem szállnak be az utasok⁹? Megkérdezhetem, hogy mikor alszik el? Hogy mikor vásárolunk be, anya mondja meg. Halvány sejtelmem sincs, miért nem tévézik.

¹niemand ²überhaupt ³ein|packen ⁴mit|nehmen (kijelentő mód) ⁵um|kehren

⁶nicht die leiseste Idee haben ⁷Der liebe Himmel... ⁸kommen zu+D ⁹e Fahrgäste

VW A visszaható igék

A. Visszaható névmás tárgyesete

A visszaható igék, más néven a sich-es igék a cselekvés visszahatósát fejezik ki az alanya:

pl.: Ich wasche **mich**. = Mosakodom.

szó szerint: én mosom **magamat**

A visszaható névmás ragozása **Akkusativban** (tárgyesetben):

mich = magam(at)	uns = magunkat
dich = magad	euch = magatokat
sich = magát	sich = magukat

Egyes és többes szám 3. személyben(ő; ők) mindhárom nemben **sich**-et használunk. Innen a neve: *sich-es igék*.

ich wasche mich	wir waschen uns
du wäschst dich	ihr wascht euch
er, sie, es wäscht sich	sie (Sie) waschen sich

= mosakszom, mosakszol, mosakszik stb.

Ragozd végig ugyanígy minden személyben:

sich kämmen, sich rasieren, sich an|ziehen, sich aus|ziehen, sich fühlen
(fésülkődni) (borotválkozni) (felöltözni) (levetkőzni) (érzi magát vhogyz)

Fordítsd le a miniket:

mosakszom	fésülkődsz	felöltözik	örülünk
fésülkődik	mosakszunk	levetkőznek	mosakodsz
fésülkődünk	fésülkődnek	jól érzi magát	örülnek
borotválkozik	borotválkozol	rosszul érzik magukat	felöltözől
mosakszik	levetkőzik	örülsz	levetkőztök
örülök ¹	örül	jól érzem magam	örültök

A **sich** az ige után a **3. helyen** áll a mondatban:

I. II. III.
Sie kämmt **sich** 5 Stunden lang im Badezimmer.

A A **sich**

ragozott alakja

= 5 órán keresztül **fésülkődik** a fürdőszobában.

1. Fordítsd le a mondatokat!

Mindig fésülkődtök. Itt vetkőznek le a gyerekek. Gyorsan megborotválkozik. A nővérem mindig fésülkődik. Péter mindjárt² megborotválkozik. Anya rosszul érzi magát. A barátnőm nem borotválkozik ma. A barátom nem borotválkozik. Jól érezzük magunkat. Kiválóan³ érzi magát otthon. Rosszul érzi magát.* Meg akartok fésülkődni? Jól érzi magát (Ön)? Lassan öltözködnék.

¹sich freuen ²bald ³ausgezeichnet

*A **sich** a kérdő mondatban is a 3. helyen áll.

B. Visszaható névmás részes esete

Ha a mondatban szerepel egy **tárgy** is, akkor a visszaható névmás **részes esetét** használjuk:

szó szerint:

T!
Ich wasche mir die Hände.
én mosom magamnak a kezeket

= Megmosom a kezemet.

~~meine Hände~~

A visszaható névmás ragozása **Dativban** (részes esetben)*:

mir = magamnak	uns = magunknak
dir = magadnak	euch = magatoknak
sich = magának	sich = maguknak

Esz. és Tsz. 3. személyben itt is **sich**-et használunk mindhárom nemben.

Mondd végig:

ich wasche mir die Hände
du wäschst dir die Hände
er ...

Mondd végig minden alakban:

a) ich putze mir die Zähne	d) ich kämme mir die Haare
b) ich rasiere mir die Beine	e) ich ziehe mir das Hemd an
c) ich ziehe mir die Bluse aus	f) ich wasche mir das Gesicht

Fordítsd le:

Megmosom az arcomat ¹ .	Megfésüli a haját.	Leveszed a zoknidat ⁸ ?
Felveszek egy pulóvert ² .	Megmossák a lábukat.	Megmossátok ⁹ a fogatokat.
Leveszitek a cipőtöket.	Kipucolja a cipőjét ⁵ .	A gyerekek megmossák a hajukat.
Nagyapa leveszi a kabátját.	Borotválja az arcát.	Hans nem veszi le a nadrágját ¹⁰ .
Borotválod a karodat ³ ?	Dzsekit ⁶ veszték fel?	
Gyorsan felvesszük a polót ⁴ .	Felveszek egy inget ⁷ .	

1. Pótold a visszaható névmás megfelelő alakjával.

Mein Vater rasiert die Beine nie. Wascht ihr die Füße, Kinder? Wir putzen die Zähne und waschen das Gesicht. Warum ziehst du den Mantel nicht aus? Dieses Mädchen kämmt sehr lange. Ihr wascht die Hände und dann könnt essen.¹ Putzt du die Schuhe? Ich ziehe das T-Shirt an. Rasierst du das Kinn¹¹? Ich putze immer die Zähne. Die Kinder ziehen Pullover an. Die Gäste waschen die Hände. Kämmst du nie die Haare?

¹s Gesicht ²r Pullover ³r Arm -e ⁴s T-Shirt ⁵e Schuhe ⁶e Jacke ⁷s Hemd ⁸e Socken ⁹sich^D putzen ¹⁰e Hose ¹¹áll

* Ezt a „sorozatot” akkor használjuk, ha az alany valamit **önmaga számára** tesz vagy csinál. Egyes testrészeket vagy ruhadarabokat nevezünk meg.

2. A példa alapján tegyél tárgyat a mondatba! (Vigyázz, mert a visszaható névmás ezáltal megváltozhat!)

pl.: *Ich kämme mich.* = Fésülködöm. Ø tárgy
Ich kämme mir die Haare. = Fésülöm a hajamat. *die Haare*

Er wäscht sich. (der Rücken ¹)	Oma kämmt sich. (die Perücke ³)
Du rasierst dich. (das Kinn ²)	Ich rasiere mich. (das Gesicht)
Ich ziehe mich an. (der Anzug)	Du wäschst dich. (die Finger)
Du ziehst dich aus. (der Rock)	Ihr zieht euch aus. (das Pyjama)
Ihr kämmt euch. (die Haare)	Er zieht sich an. (der Pullover)
Udo zieht sich an. (der Pullover)	Ich rasiere mich. (der Rücken)
Ich ziehe mich aus. (die Hose)	Du ziehst dich an. (der Mantel)

3. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Was machst du da so lange?	- Ich zeihe mir dieses Kleid an.
- Warte mal ein bisschen, ich putze mir eben die Zähne.	Gefällt es dir?
✧	✧
- Rasierst du dich jetzt oder später?	- Ich fühle mich nicht wohl.
- Ich rasiere mich jetzt.	- Komm, wir gehen zum Arzt!

4. Írj 3 minidialógust a visszaható igékkel!

5. Pótold a megfelelő visszaható névmással!

Die Kinder putzen die Zähne. John wäscht das Gesicht. Paul und Jörg ziehen an. Ich fühle sehr gut. Rasierst du jeden Tag? Er wäscht die Füße nicht. Fühlst du gut? Ich putze die Schuhe. Meine Frau zieht ein Kostüm an. Ziehst du den Rock an? Ich ziehe schön an. Fühlst du bei meinen Eltern nicht so gut? Morgen rasiere ich die Haare ab⁴, es ist so warm! Zieht ihr dieses Kleid an? Ich wasche Du rasierst Ich wasche schnell die Hände. Warum rasierst du die Achselhöhle⁵? Ich freue sehr. Warum freust du nicht? Rasierst du den Bart⁶ ab? Der Nikolaus rasiert den Bart ab. Er will die Zähne nicht putzen. Ich fühle fantastisch.

6. Fordítsd le!

Fésülöm a macskát.	Borotváljátok a kutyát.	Felöltözteted a feleséged.
Fésülöm magamat.	Borotváljátok magatokat.	Felöltözöl.
Fésülöm a hajamat.	Borotváljátok az arcotokat.	Felveszel egy mellényt ⁷ .
☉	☉	☉
Mosdatod a gyereket.	Pucolja az ablakot.	Felöltöztetem a fiamat.
Mosakodsz.	Pucolja a cipőjét.	Felöltözködöm.
Mosod a hajadat.	Tisztítja a fogait.	Felveszem a nadrágomat.

¹hát ²áll ³paróka ⁴leborotválni ⁵hónalj ⁶bajusz, szakáll ⁷e Weste

c. Visszaható igék tárgyessettel

Vannak olyan visszaható igék a németben, melyek **visszaható névmása** mindig **csak tárgyessettel állhat**, szemben az előző két fejezettel (A,B), ahol tárgyessettel és részes esetben is állhattak:

Néhány ilyen ige:

sich^A

sich ^A interessieren für +A	= érdeklődni vmi iránt
sich ^A beschäftigen mit +D	= foglalkozni vmivel
sich ^A freuen $\left\{ \begin{array}{l} \text{auf +A} \\ \text{über + A} \end{array} \right.$	= örülni (előre vminek) = örülni (ami már megvan)
sich ^A treffen mit +D	= találkozni vkivel
sich ^A erinnern an +A	= emlékezni vmire
sich ^A irren in +D	= tévedni vmiben

1. Fordítsd le!

Ich interessiere mich für Sport. Interessierst du dich für Mathematik? Er beschäftigt sich mit der deutschen Sprache. Die Kinder freuen sich schon im November auf Weihnachten. Freust du dich über die Geschenke? Bei uns treffen wir uns mit deinen Freunden. Trefft ihr euch oft mit ihnen? Ich erinnere mich noch an deine Eltern. Erinnert ihr euch noch an jenen Film? Er irrt sich darin. Paul irrt sich immer im Datum. Seine Telefonnummer ist 06 70 674 542, oder irre ich mich? Er interessiert sich nicht für unsere Probleme. Mein Chef irrt sich immer in diesen Sachen. Freust du dich darüber?

2. *Auf +A* vagy *über +A*?

1) Sie bekommt so viele Geschenke von Oma, aber sie freut sich nicht sie. 2) Du siehst so traurig¹ aus. Warum freust du dich nicht dein Fahrrad? 3) Morgen gehen wir in die Berge, ich freue mich schon so sehr den Ausflug²! 4) Mein Freund ist ein bisschen verrückt, er freut sich schon im Hochsommer³ die Winterferien. 5) Der Fuchs⁴ ist noch nicht da, aber der kleine Prinz⁵ freut sich schon das Treffen. 6) Freust du auf diese schönen Geschenke?

3. Fordítsd le!

A férjem semmi iránt sem érdeklődik. Érdeklődünk a zene iránt. Emlékszel még a barátnőmre? Emlékeztek arra⁶ a nyárra? Te mindig tévedsz. Holnap találkozunk az iskolatársainkkal. Gyakran találkoztok velem? Anna nagyon örül ezeknek a virágoknak. Örölsz már a nyári szünetnek⁷? A nővérem művészettel⁸ foglalkozik. Érdeklődtök a technika⁹ iránt? Garfield sajnos csak a torták iránt érdeklődik. Örültök a levélnek? Emlékeztek még a némettanárotokra? Freud úr, örül a nyereségnek¹⁰?

¹szomorú ²kirándulás ³nyári kánikula ⁴róka ⁵herceg ⁶jener/e/es ⁷e Sommerferien
⁸e Kunst ⁹e Technik ¹⁰r Gewinn

D. Visszaható igék részese esettel

avagy az egoista igék

Ebbe a csoportba azok a visszaható igék tartoznak, melyek **visszaható névmása** mindig **csak részese esetben állhat**. Nevezhetjük őket egoista igéknek is, ugyanis az alany mindig **magának** csinál valamit:

Néhány ilyen ige:

sich^D

sich ^D an hören A	= meghallgat vmit (magának)
sich ^D an sehen A	= megnézni vmit
sich ^D merken A	= megjegyezni vmit
sich ^D schaden mit +D	= árt magának vmivel
sich ^D verschaffen A	= beszerez vmit

1. Fordítsd le a mondatokat!

Meghallgatjuk a programot¹. Megnézed a filmet? Megnézem a színházi darabot². Megnézed a plakátot? Megjegyzed a címemet? Én mindent megjegyzek! Megjegyzitek a szabályt³? Megjegyzem magamnak ezt a fickót⁴. Nem ártasz magadnak a sok tanulással? Beszerettek még két mozijegyet? Beszerzek magamnak egy Alfa Romeot. Ezt nehezen tudom megjegyezni! Meghallgatjátok a koncertet? Megnézed a panorámát? Minden fűszálát⁵ megnéz magának. Meghallgatjuk a CD-teket. A vendégek megnézik a képtárat⁶. A rendőr megjegyzi a kocsni rendszámát⁷. Meghallgatjuk ezt a zenét? Ezt nem tudom (magamnak) megjegyezni. Megnézitek holnap a filmet? Csak egy telefonszámot kell megjegyezned! Megnézem ezt a kiállítást. Ártasz magadnak a dohányzással, Ubul!

2. Írj te is 3 minidialógust 1-1 igével!

3. Pótold a visszaható névmás megfelelő alakjával!

Wir hören noch die Nachrichten⁸ an und gehen in den Park. Ich sehe diese Bilder an. Siehst du den Film an? Ich merke diese Frechheit⁹. Seht ihr das Panorama an? Hörst du diese Oper an? Verschaffst du einige CDs? Für die Reise verschaffen sie einige Bücher. Wann verschaffen wir die Karten? Er schadet mit dem Alkohol. Ich schade nicht mit dem Deutschlernen. Kannst du das merken? Ich sehe noch dieses Museum an. Hörst du das an?

¹s Programm ²s Theaterstück ³e Regel ⁴r Kerl ⁵r Grashalm ⁶e Gemäldegalerie
⁷s Kennzeichen ⁸hírek ⁹pimaszság

E. Ikerigék

Vannak olyan **ikerigék**, melyeknek van **sich**-es és **sich nélküli** formája is, mely jelentésüket is módosítja:

setzen = ültetni Ich *setze* das Kind auf den Stuhl. (Hová?)
A gyereket a székre ültetem.

sich setzen = leülni Ich *setze mich* auf den Stuhl. (Hová?)
A székre ülök ⇒ ültetem magamat!

sitzen = ülni Ich *sitze* auf dem Stuhl. (Hol?)
A széken ülök.

Ugyanígy:

legen = fektetni Ich *lege* das Kind ins Bett.

sich legen = lefeküdni Ich *lege mich* ins Bett

liegen = feküdni Ich *liege* im Bett.

✧

✧

stellen = állítani Er *stellt* die Vase auf den Schrank.

sich stellen = odaállni Er *stellt sich* an den Schrank.

stehen = állni Er *steht* an dem Schrank.

Hogy ezeket a hármast ikreket könnyebben meg tudd különböztetni egymástól, mankóként szolgálhat, hogy a német nem *leül valahová*, hanem **leülteti magát**, nem *lefekszik*, hanem **lefekteteti magát** valahová, tehát mindig **sich**-es alakot használ a mozgásához.

a) Fordítsd le a miniket:

leülök	ülnek	leülsz	ültök
ül	leülnek	áll	leültök
leülünk	lefekszik	székre áll	állunk
fekszik	falhoz áll	lefekszünk	ablakhoz állunk
lefekszem	falnál áll	fekszünk	lefekszetek
oda áll	ülünk	leül	ablaknál állnak

b) Fordítsd magyarra:*

Wir setzen uns.	Sie liegt dort.	Stellt ihr euch dorthin?
Sie stellen sich dorthin.	Ich lege mich hin.	Sie stehen am Fenster.
Sie steht da.	Setzt du dich?	Wohin setzen wir uns?
Wohin stellst du dich?	Ich sitze schon.	Sie sitzt auf dem Stuhl.

* A németről magyarra fordításnál segíthet, hogy a **sich**-es alakot (mozgás) magyarra igekötővel fordítjuk, pl.: Er setzt sich. = **Leül**. Sie legt sich hin. = **Lefekszik**.

1. Fordítsd le!

Hová állsz? A szék mellé állok. Lefekszik az ágyba. Hová ülteted a babádat? (e Puppe) A vendégek az asztalra ülnek. A vendégek már az asztalon ülnek. Béla a szekrénybe fekszik. Béla már a szekrényben fekszik. Lefekszem a földre¹. A földön fekszem. Józsi a könyvet az asztalra fekteti. Hol ülsz? Hová ülsz? Hol fekszik a macskád? Hová fekteted a gyereket? Miért állsz itt? Hová álltok? A könyvet a polcra állítja. Pistike az asztalra áll. Hová állítjuk a bútorokat²? Ott ül az apám, itt fekszik az anyám és én itt állok. Hansot az ágyba fektetik. Hans az ágyba fekszik. Hans az ágyban fekszik. Az ablakhoz állsz? Már ott állok. Hová állítod a széket? Hová állnak a vendégek? Lefekszel a földre? A macskám a zongorába³ ül. A macskám mindig a zongorában ül. A kutyám a zongora alá fekszik. Ott fekszik és alszik.

2. Pótold a megfelelő igével!

Mein Freund auf den Stuhl. Wohin du? Wir den Schrank in die Ecke. Wo deine Eltern? Ihre Tante auf die Couch⁴. Das Auto vor der Garage. Er jetzt in einem Kino. Éva und Anna auf das Bett. Die Gäste von András seit 2 Stunden in den Sesseln⁵. Wohin du deinen Wagen? Er seinen Kuli auf meinen Tisch. Meine Oma die Teller auf einen Tisch. Wo die Teller? Die alte Dame im Bus auf einen Sitz⁶. In der Straßenbahn ich immer in die Ecke. Wo du in der Straßenbahn? Im Auto ich immer neben dem Fahrer. Józsi jetzt in einer Kneipe. Wohin die Gäste? Die Papiere ich auf den Tisch. Auf meinem Tisch eine Lampe und ein Federhalter⁷. An der Ecke ein Polizist. Nach dem Mittagessen Garfield auf eine Teppich und schläft. Ihre Briefe sie immer in ihre Bücher.

3. Alakítsd át a mondatokat! (Hol vagy hová?)

Wohin?	⇒	Wo?
1. Ich lege mich auf den Boden.	⇒	Ich liege auf dem Boden.
2.		Er liegt auf der Straße.
3. Sie setzen sich auf die Bank.	
4. Sie stellen die Uhr in die Ecke.	
5.		Das Radio steht vor der Tür.
6. Joe stellt sich auf den Balkon.	
7. Ich lege die Uhr unter das Bett.	
8.		Sie steht immer hier.
9.		John liegt nie im Liegestuhl ⁸ .
10. Wir setzen uns auf die andere Seite.	

¹r Boden ²s Möbel - ³s Klavier ⁴heverő ⁵fotel ⁶ülés ⁷tolttartó ⁸nyugagy

Ikerigék múlt időben

A mozgást kifejező igék **gyengék**, míg az állapotot kifejezők **erősek**:

	setzen, setzte , hat gesetzt	- ültetni
sich	<u>setzen</u> , <u>setzte sich</u> , hat sich <u>gesetzt</u>	- leülni
	sitzen, saß , hat gesessen *	- ülni
	✧	
	legen, legte , hat gelegt	- fektetni
sich	<u>legen</u> , <u>legte sich</u> , hat sich <u>gelegt</u>	- lefeküdni
	liegen, lag , hat gelegen	- feküdni
	✧	
	stellen, stellte , hat gestellt	- állítani
sich	<u>stellen</u> , <u>stellte sich</u> , hat sich <u>gestellt</u>	- odaállni
	stehen, stand , hat gestanden	- állni

Fordítsd le a miniket **Präteritum**-ban:

leültem	oda állt	ültek	ült
ültünk	ott állt	sarokba állt	leült
leültetek	oda állítottam	sarokban állt	lefeküdt
feküdt	ültem	sarokba állította	ide álltak
lefeküdtek	letültek	leültünk	itt álltak
lefektette	álltunk	álltatok	ültél

8. Mondd **Präteritum**-ban!

Leültünk az ágyra.	Oda állítottam a szekrényt.	Ott állt Iván.
A kocsiban feküdt.	Két órát feküdt a padlón.	Mellettem ült.
Mellém állt.	Az asztalra állította az órát.	Nyugodtan ült ¹ .
Lefeküdtem a földre.	A moziban ültem akkor.	8-kor lefeküdtek.

9. Mondd **Perfekt**-ben!

Két órát ült nálunk.	A fal mellé állítottátok?	6-kor lefeküdt.
Lefeküdtetek már?	Hová állították a virágot?	Hol ült?
A földön feküdték.	Miért álltál az asztalon?	Leültek a székre.
Mellettünk feküdtetek.	A könyvet a polcra raktam.	Oda ültetek.

10. Írd át **Präteritum**-ba a jelen idejű mondatokat!

Der Kranke legt sich ins Bett. Die Touristen liegen in den Liegestühlen. Die Uhr steht auf dem Schrank. Die Wanduhr lege ich auf den Tisch. Wohin stellt sich der Polizist? Wo sitzt sie? Wohin setzt sie sich? Meine Armbanduhr² liegt auf dem Boden. Ich lege meine Hand auf deine. Vati stellt das Regal neben mich. Deine Katze liegt in meiner Tasche. Wo steht dein Fahrrad?

¹ ruhig ² karóra

* Dél-Németországban a **sitzen, liegen, stehen** Perfektjét **sein**-nal használják.

F. A visszaható névmás önállóan

Eddig olyan igéket néztünk, amelyek kötelező élettársa a **sich**, de a visszaható névmás szerepelhet **önállóan** is a mondatban:

Sie ist nicht bei sich. = Nincs **magánál**.
Ich sehe mich im Spiegel. = Látom **magamat** a tükörben.

Ugyanígy:

Magára tesz egy takarót ¹ .	Maga fölé mutat.
Magatok mögé néztetek a moziban?	Látja magát futni a TV-ben.
Magam alá teszek egy bilit ² .	Vesznek maguknak egy rádiót.
Magatok köré állítjátok a virágokat.	Maga mellé fektette a tollat.
Magad mellé állítod az asztalt?	Vásárol magának egy házat.
Most magáról beszél?	Udo nincs magánál.
Tedd magad szabaddá ³ !	Beszéld ki magad ⁴ !

1. *Setzen, legen vagy stellen?* ()

Magára tesz egy takarót.	Maga mellé tesz a székre egy tányért.
Magunk mellé rakjuk az ágyat.	Maguk fölé teszik a polcra az órát.
Magatok mellé ültetitek a gyereket?	Magam fölé állítom a napernyőt.
Maga elé rakja a virágot a vázába.	Magunk köré ültetjük a vendégeket.
Maguk mellé állítják a munkások a sörösüvegeket.	Magam alá rakom a párnát ⁵ .
	Maga mögé ülteti a gyereket.

Vigyázat, bakiveszély!

2. Személyes vagy visszaható névmás?

Er kauft (magának) einen Anzug.	Wo ist (Öné) Tasche?
Ich gebe (magának) meine Uhr.	Er kauft (magának) ein?
Sehen Sie (magát) im Spiegel?	Was suchen (maga) hier?
Wir sehen (öt) kommen.	Sie fühlt (magát) gut.
Wir fühlen (magunkat) sehr gut.	Ich kaufe (neki) ein Auto.
Er holt seine Frau mit (magával)	Sie hören (minket) singen.
Ich gehe nicht mit (magával)	Ich gebe es (magának)
Das Kind holt er mit (magával)	Was sagt das (magának)?
Er spricht über (saját magáról) müssen verschwinden!
Er spricht über (magáról, Önről)	(magának)
Anna denkt nur an (saját magára)	Wann kommt (Öné) Frau?
Anna denkt nur an (magára, Önre)	Wie fühlen Sie (magát)?

¹legen; e Decke ²s Töpfchen ³frei machen ⁴frei sprechen ⁵s Kissen

G. Az **einander** kölcsönös névmás

- a) Ha egy cselekvést kölcsönösen, egymásra visszahatva végez mindkét fél, azaz alany, akkor az **einander kölcsönös névmást** (egymás, -t, -nak...) használjuk:

Sie kennen **einander** sehr gut. = Nagyon jól ismerik egymást.

Mondd ugyanígy:

Szeretik egymást.

Veszünk egymásnak ajándékot.*

Adtok egymásnak egy pofont?

Nem ismerjük egymást.

Biztos segítenek egymásnak.

Üdvözöljük¹ egymást.

Hallgatják egymást.

Jörg és Paul írnak egymásnak.

Nem ismeritek még egymást?

Nem tudják megérteni egymást.

- b) Az **einander** helyett gyakran használhatjuk a többes számú **visszaható névmást** is:

Sie kennen **sich** sehr gut. = Nagyon jól ismerik egymást.

*Írd át az **einander**-t visszaható névmásra:*

Sie geben einander einen Kuss.

Die Schüler begrüßen einander.

Sie kennen einander überhaupt nicht.

Wir lesen einander sehr oft vor².

Jörg und Bill stellen einander vor³.

Wir sehen einander in Wien wieder.

- c) Az **einander** állhat **prepozícióval** is, melyet egybe kell írni vele:

Sie sprechen **miteinander** gern. = Szívesen beszélgetnek egymással.

Mondd ugyanígy:

Egymás mellett ülnek a moziban.

Gyakran megyünk el egymáshoz.

Tudtok egymásról jót⁴ is mondani?

A diákok sokat tanulnak egymástól.

A szerelmesek⁵ csak egymásnak élnek.

A Fradi és a Dózsa egymás ellen játszanak.

Miért ültök egymásra?

Egymásra fektetitek a ruhákat?

A vendégek búcsút vesznek⁶

egymástól.

Semmit se tudnak egymásról.

Egymás mögött állnak és nem akarnak egymással beszélni.

1. Fordítsd le a mondatokat!

Diese Flüsse fließen ineinander. Sie besprechen alles untereinander. Sie lernen viel voneinander. Sie bekamen den Nobelpreis nacheinander. Ich weiß nicht, was sie voneinander denken. József Attila aß sieben Tage nacheinander nichts. Oma legt die Kleider aufeinander. Diese zwei Schnecken liegen aufeinander.

¹begrüßen ²felolvasni ³bemutatkozni ⁴etwas Gutes ⁵e Liebenden

⁶Abschied nehmen von +D

* Az **einander**t nem ragozzuk, tehát Akk. = Dat.

H. A nyomatékosító alak **selbst, selber**

Ha a visszaható névmásnak **nyomatékot** szeretnénk adni, azaz még jobban ki akarjuk hangsúlyozni, akkor a **selbst, selber** névmást tesszük a visszaható névmás mögé:

pl.:

Er denkt nur an sich **selbst**. = Csak **saját magára** gondol.

Mondd ugyanígy:

Nem ismered saját magadat se¹.

A fiam már saját maga borotválkozik.

Saját magát tartja² a legokosabbnak.

Saját magától tette vagy mondtátok neki?

Saját magad ellen dolgozol.

Ez a kocsi saját magától megy.

Ismerd meg magadat³!

Saját magától találtad ki⁴?

Fordítsd le:

Es versteht sich von selbst. Sie war allein im Wald und war an sich selbst überlassen⁵. Jeder ist sich selbst der Nächste⁶. Damit schadest⁷ du nur dir selbst! Hast du dich selbst im Spiegel gesehen? Mein Chef will immer nur sich selbst in den Vordergrund stellen⁸. Mein Freund ist ein sehr komischer Kerl, er unterhält sich nämlich oft mit sich selbst. Sie kann sich selbst nicht mehr waschen, sie ist schon über 100 Jahre alt. Erkenne dich selbst!

Visszahatós igék **zu + Infinitiv-vel**

Vannak visszahatós igék, melyek csökönyösen **zu+Infinitiv-es** szerkezetet vonzanak. Néhány ilyen ige:

sich^A fürchten zu +Inf.

= félni csinálni vmit

sich^A entscheiden zu + Inf.

= elhatározni magát

sich^A beeilen zu +Inf.

= sietni

sich^A freuen zu +Inf.

= örülni, hogy...

sich^A bemühen zu +Inf.

= fáradozni vmiért

sich^D Zeit nehmen zu +Inf.

= időt szakítani vmire

Fél beszélni a tanárjával. Nem félünk az erdőbe menni. Elhatároztam, hogy megmászom a Mont Everest-et. Elhatároztam, hogy leszokom a dohányzásról⁹. Siet megteríteni az asztalt. Sietünk elérni a vonatot. Örülök, hogy Kanadába utazhatok. Örül, hogy itt lehet. Örültek, hogy látták az Eiffel-tornyot. A szerelő azon fáradozik, hogy beindítsa¹⁰ ezt a motort. Miért nem fáradozol azon, hogy kijavítsd a jegyeidet, fiam? Szakított időt arra, hogy megtanulja kívülről¹¹ a telefonkönyvet. Szakítok időt arra, hogy meglátogassam a nagyszüleimet. Miért nem szakítasz időt arra, hogy meglátogasd?

¹nicht einmal ²halten für +A ³erkennen ⁴heraus|finden ⁵magára hagyatva lenni

⁶legközelebbi, legközelebb álló (közmondás) ⁷ártani vkinek ⁸előtérbe helyezni

⁹s Rauchen; sich^D abgewöhnen etwas ¹⁰etw. an|springen ¹¹auswendig

I. Vorstellen

avagy egy locknessi szörny

Három alakban bukkanhat fel előttünk:

a) **vorstellen** D, A = bemutatni vkinek vmit/vkit

Er stellt uns seine Eltern vor. = Bemutatja nekünk a szüleit.

Mondd ugyanígy:

Bemutatom a szüleimnek a barátomat. Az író¹ bemutatja az olvasóknak a könyvét. Bemutatom nektek a szaltót²! Az igazgató bemutatja neked az új kollégát³. Bemutatjátok nekik a vendégeket? Bemutatom Önnek Mariannt. Bemutatják nekünk a némettanárjukat. Bemutat**hat**om neked a feleségemet? Bemutat**hat**om Önnek a férjemet? Bemutatod nekem a barátnődet?

b) **sich^A vorstellen** D = bemutatkozni vkinek (bemutatni magát)

Er stellt sich den Kollegen vor. = Bemutatkozik a kollégáknak.
(= bemutatja magát)

Mondd ugyanígy:

Bemutatkozol a szüleimnek? Holnap bemutatkozunk nekik. Minden nap kétszer bemutatkozik nekem. Bemutatkozunk az igazgatónak? Bemutatkozhatok a főnöknek? A vendégek bemutatkoznak a házigazdának⁴. Bemutatkozom a kollégáknak. Elnézést, bemutatkoztam már Önnek?

c) **sich^D vorstellen** A = elképzel (magának) valamit

Ich stelle mir den Dieb vor. = Elképzelem magamnak a tolvajt.

Mondd ugyanígy:

Elképzelem a barátnődet és nevetnem kell... Ezt el tudom képzelni! El tudod képzelni Bélát szoknyában? Elképzelem, hogy a színházban énekelek. A lány elképzelem magának a herceget⁵. A hajadat kéknek képzeltem. Nem tudja elképzelni, hogy holnap eljön hozzánk. El tudod képzelni, hogy most hogy érzi magát? Elképzelem magamnak a bemutatkozást. El tudod képzelni Józsit egy Peep-show-ban? Elképzeled már a jövődet? (e Zukunft)

1. Fordítsd le a mondatokat!

Bemutathatom Önnek az apámat? Bemutatkozom az apámnak, tíz éve nem láttuk egymást. Elképzelem, hogy hogyan mutatkozom be holnap a főnökömmnek. Ők mutatnak be titeket nekünk, vagy ti mutatkoztok be nekünk? Bemutatod nekem a húgodat? Már bemutatkoztam a vendégeknek. El tudjátok képzelni, hogy rendőr lett az Andre? Miért nem mutatkozol be nekünk? Miért nem mutatsz be nekik? Nem tudom veled elképzelni az életemet. El tudod ezt képzelni? El tudom képzelni, hogy ide egy házat építenek. Nem tudja elképzelni a barátnőm, hogy hogy lehetséges⁶ ez. Bemutatsz neki? Bemutatlak.

¹r Schriftsteller ²r Salto ³r Kollege, -n, -n ⁴r Hausherr, -n ⁵r Prinz, -en -en ⁶möglich

VV Országok, nyelvek, emberek

A. Országok

Ha azt akarjuk kifejezni, hogy egy országból vagy országba megyünk, akkor a legtöbb esetben **nem használunk névelőt**:

valahonnan (Woher?) jövünk:

aus + *országnév*

valahová (Wohin?) megyünk:

nach + *országnév*

valahol (Wo?) vagyunk:

in + *országnév*

Ugyanígy a városoknál:

pl.: Er kommt **aus** Deutschland. = Németországból jön.

Ich fahre **nach** Ungarn. = Magyarországra utazom.

Sie wohnt **in** Österreich. = Ausztriában lakik.

aus Berlin

nach Budapest:

in Wien

a) Írd az országok mellé a nevüket:

Italien =

England* =

Spanien =

Frankreich =

Griechenland =

Finnland =

Tschechien =

Schweden =

Norwegen =

Polen =

Dänemark =

Rumänien =

Belgien =

Serbien =

Russland =

Kanada =

Kroatien =

Indien =

China =

Japan =

Slowenien =

b) Fordítsd le:

Angliából

Németországban

Németországba

Spanyolországból

Franciaországba

Görögországban

Köszegen

Budapestre

Angliába

Oroszországból

Szerbiába

Lengyelországban

Prágába

Brüsszelből

Kecskemétre

Csehországban

Szerbiából

Lengyelországban

Dániából

Romániába

Finnországban

Pekingbe

Bernből

Zürichben

Lengyelországból

Budapestről

Angliában

Szlovéniába

Horvátországba

Belgiumból

Svédországba

Rómából

Olaszországba

Kínából

Oroszországba

Görögországból

c) Fordítsd le:

aus Wien

in Rom

aus Moskau

nach Prag

in Bayern

in Warschau

nach Dresden

in Leipzig

aus Saudi-Arabien

in Israel

nach Ägypten

aus Portugal

in Neuseeland

nach Äthiopien

aus Serbien

in Malta

aus Holland

aus Kolumbien

nach Korea

in Marokko

* vagy Großbritannien

Van néhány ország, melynek neve elé névelőt kell tennünk és ragoznunk:

die Türkei	= Törökország	} Nőneműek
die Schweiz	= Svájc	
die Slowakei	= Szlovákia	
die Ukraine	= Ukrajna	
die Niederlande ¹	= Hollandia	} Többes számúak
die USA	= USA	
die GUS	= FÁK	

aus + D = -ból, -ből

Ich komme **aus der** Türkei. = Törökországból jövök.

in + A = -ba, -be

Ich gehe **in die** Türkei. = Törökországba megyek.

~~nach!~~

in + D = -ban, -ben

Ich lebe **in der** Türkei. = Törökországban élek.

Fordítsd le:

Szlovákiából	Svájcba	Ukrajnába	Szlovákiában
USA-ba	a FÁK-ban	Svájcban	Svájcból
Hollandiában	USA-ból	USA-ban	Hollandiába
Ukrajnából	Hollandiából	a FÁK-ból	Törökországba

1. Pótold a megfelelő előjárószóval és ha kell, névelővel is!

Mézza Géza lebt seit zwei Jahren USA. Ich komme Schweiz.
 Sie mag Spanien leben. Mein Freund kommt morgen
 Österreich. Kommt Joe USA? Meine Oma lebt jetzt Schweiz.
 Wir fliegen morgen Ukraine. Er wohnt Polen. Meine
 Verwandten² wohnen jetzt USA. Möchtest du Slowakei
 fahren? Er lebt mit seiner Frau Schweden. Ich möchte
 Niederlande fahren. Meine Mutter möchte Holland schöne Kleider
 kaufen. Seit 10 Jahren wohnt sie Niederlanden. Seine Geschwister
 leben GUS. Frankreich leben ihre Eltern. Die Gäste fahren mit
 dem Auto Schweiz zurück. Italien machen sie Ausflüge. Wann
 kommen sie England zurück? Dieses Jahr machen sie
 Griechenland Urlaub. Tschechien bekommst du gutes Bier. Wann
 kommen deine Eltern Kroatien zurück? Morgen fahren wir
 Türkei. Russland besichtigen wir viele Museen. Morgen muss ich
 Slowakei fahren. Familie Nagy macht eine Rundreise in Europa, sie
 fahren Österreich, Schweiz, Niederlande,
 Frankreich, Italien, Slowenien, Kroatien.

¹vagy **Holland**, névelő nélkül ²rokonok

2. Használd a helyes elöljárósót a városnevek előtt!

Meine Freunde leben seit 5 Jahren Tokio. Hans kommt jetzt Toronto. Ich fahre übermorgen mit meinem Freund Wien. Er fährt mit dem Zug zu seinen Eltern London. Das Flugzeug kommt um 5 Uhr Moskau an. Man lebt gut Dresden. Kommen die Gäste Leipzig? Sie möchte sehr Venedig leben. Morgen machen wir einen Ausflug Lübeck. Er lebt noch bei seiner Cousine Boston. Wann kommt der Zug Cottbus an? Mein Mann arbeitet Stuttgart. Der Bus fährt in 10 Minuten Wien. Man baut viele Häuser Berlin. Das Schiff fährt sofort Siófok ab.

3. Írj 3 minidialógust te is országnevekkel!

4. Fordítsd le!

Ezek a vendégmunkások¹ Törökországból jönnek és Németországba mennek. A nagybátyám az USA-ban él. Amerikába utazik a családja. Péter Görögországból jön és Svájcba megy tovább. Nem mész Franciaországba? Hollandiában tudsz magadnak venni egy Mercedes-t. A vonat most érkezik Ukrajnából. A testvérem a szüleimmel az NSZK²-ban él. Görögországban nyaralnak? 2 éve Svájcban él. 5 éve Miskolcon lakunk. Mikor utazunk Torontoba? Romániából jön és Olaszországba utazik.

5. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Bremer úr Szlovákiában él?

- Svájcban vagy Svédországban él?

- Nem, Szlovéniában lakik.

- Azt hiszem Svájcban.

- Hol van a bor?

- Mennyibe kerül egy jegy Ausztriába?

- A bor Bécsben van.

- 50 Euro.

- És Ausztráliába?

- Nagy-Britannia és Anglia ugyanaz?

- 500 Euro.

- Nem egészen. Nagy-Britannia

Angliából, Walesből és Skóciából⁴
áll össze⁵.

- Halló! Itt Jörg. Ott Budapest?

- Nem, Bukarest.

- Elnézést, téves.

☞ 6. A következő egzotikus országok **hímneműek**, tehát a névelőt ragozni kell:

der Iran

der Libanon

der Irak

der Kongo

der Sudan

der Jemen

die Philippinen (Tsz!)

Irakban a Fülöp-szigeteken

Libanonban

Szudánban

Iránban Iránba

Szudánba

Kongóban

Kongóba Irakba

a Fülöp-szigetekre

Irakból

¹r Gastarbeiter ²e BRD ³e Krankenschwester ⁴Schottland ⁵bestehen aus +D

B.

Nyelvek

Ha azt akarjuk kifejezni, hogy valamilyen nyelven beszél valaki, akkor egy **-isch** képzőt teszünk az országnév mögé:

Italien ⇒ **italienisch** (olaszul)

England	englisch	Frankreich	französisch !
Ungarn	ungarisch	Portugal	portugiesisch !
Türkei	türkisch	Spanien	spanisch
Griechenland	griechisch	Polen	polnisch
Deutschland	deutsch	China	chinesisch
Russland	russisch	Japan	japanisch
Arabien	arabisch	Albanien	albanisch

Fordítsd le hangsúlyozva:

Olaszul beszélünk.
Karl németül beszél.
Beszél törökül?
Ági franciául is beszél.
Jól beszél magyarul.

Nem beszélnek portugálul.
A tanár lengyelül is beszél.
Oroszul beszélnek.
Görögül szeretnénk beszélni.
A barátaim angolul beszélnek.

1. Fordítsd le a példamondat alapján!

Man spricht in England englisch. = Angliában angolul beszélnek.

Oroszországban oroszul beszélnek.	Törökországban törökül beszélnek.
Lengyelországban lengyelül beszélnek.	Albániában albánul beszélnek.
Magyarországon magyarul beszélnek.	Kínában kínaiul beszélnek.
Franciaországban franciául beszélnek.	Ausztriában németül beszélnek.
Spanyolországban spanyolul beszélnek.	Hollandiában hollandul ¹ beszélnek.

 2. Ha prepozíciót teszünk a nyelvek elé, akkor nagybetűvel kell írunk:

auf Deutsch = németül
auf Türkisch = törökül

Ugyanígy:

olaszul	spanyolul	magyarul	amerikaiul
portugálul	kínaiul	angolul	görögül
lengyelül	albánul	japánul	franciául
arabul	németül	törökül	japánul
oroszul	hollandul	románul	csehül

3. Fordítsd le!

Beszél Ön németül? Én csak németül, franciául, kínaiul és törökül beszélek. Jól beszél sz oroszul? Nem tudok spanyolul. A lengyelek² németül vagy angolul beszélnek. A barátom beszél franciául. Tudsz hollandul beszélni? Péter folyékonyan³ beszél lengyelül. Az asztalnál svájciul beszélnek, a hivatalban németül. Kínában nem beszélnek japánul. Tudok egy kicsit görögül. A német turisták ritkán⁴ beszélnek magyarul. Szeretnék spanyolul írni.

¹niederländisch /holländisch ²e Polen ³fließend ⁴selten

c.

Emberek

Ha egy-egy embert akarunk megnevezni egy országból (egy olaszt, egy magyart stb.), akkor hímnemben **-er**, nőnemben **-erin** képzőt teszünk az országnév mögé:

	Hímnem	Tsz.	Nőnem	Tsz.
Italien	⇒ Italiener (olasz férfi)	Ø	Italienerin (olasz nő)	-nen
Amerika	Amerikaner		Amerikanerin	
Österreich	Österreicher		Österreicherin	
Spanien	Spanier		Spanierin	
Japan	Japaner		Japanerin	
Schweiz	Schweizer		Schweizerin	

de!

	Hímnem	Tsz.	Nőnem	Tsz.
Ungarn	<i>Ungar</i>	-n	<i>Ungarin</i>	-nen
Frankreich	<i>Franzose</i>		<i>Französin</i>	
Türkei	<i>Türke</i>		<i>Türkin</i>	
Griechenland	<i>Griech</i>		<i>Griechin</i>	
China	<i>Chinese</i>		<i>Chinesin</i>	
Polen	<i>Pole</i>		<i>Polin</i>	
Finnland	<i>Finne</i>		<i>Finnin</i>	

Mondd egyszóval:

der spanische Mann
die polnische Frau
der japanische Mann

die französische Frau
der griechische Mann
der italienische Mann

die chinesische Frau
die polnische Frau
der amerikanische Mann

1. Fordítsd le!

A barátom ott beszél egy kínai nővel. Azt az amerikai ismerem. Felhívod a török nőt? Sok törököt ismer. Szeretem ezt a lengyel lányt. A finnek most jól élnek. Ismered azt a svájci nőt? A francia nő jól beszél németül. Látod azokat a magyar nőket? Mit keres itt ez a francia? A görögök szeretnek táncolni. Az a görög nő szerelmes beléd. Most franciák, olaszok és törökök laknak nála. A főnököm egy spanyol nő. A japán nőkkel angolul beszélünk. A finn nők nagyon szépek. Az osztrák nő jól beszél magyarul. Az osztrákok meghívják bennünket. Az a svájci szereti a pénzt. A svájci nőkkel nem tudunk beszélni.

2. Fordítsd le a minidialógust!

- **Apu, szeretik a románok¹ a magyarokat?**
- **Csak úgy fiam, mint az írek² az angolokat, az arabok a zsidókat³, a belgák⁴ a franciákat, a horvátok⁵ a szerbeket⁶, a franciák a ...** (Fél óra múlva:)
- **Köszönöm apu, már értem.**

¹r Rumäne -n ²r Ire -n ³r Jude -n ⁴r Belgier - ⁵r Kroatie -n ⁶r Serbe -n

D. Tájak, tájegységek

- a) **Szigetek, hegyek** **auf** + $\begin{cases} A = \text{Hová?} \\ D = \text{Hol?} \end{cases}$

Morgen fahren wir **auf** die Insel Helgoland.
= Holnap Helgoland szigetére utazunk.

- b) **Folyók, tavak, vízpartok** **an** + $\begin{cases} A = \text{Hová?} \\ D = \text{Hol?} \end{cases}$

Sie machen **am** Plattensee Urlaub. = A Balatonon nyaralnak.*

die See

der See

das Ufer

die Küste

Fordítsd le:

az Elbán (e Elbe)
a Dunán (e Donau)
a Bodenseen
a Feldbergre
a Tiszára (e Theiß)
a Margitszigetre¹
a Fertő tóra²
a Balatonra³

a Zugspitzere
a Kékesen (r Kekesch)
a Mississippin (der)
az Amazonasra (der)
a Keleti-tenger partján⁴
a Matterhornra (das)
a Mont Blancon (der)
a Földközi-tengeren⁵

a Keletitengerre
Rügen szigetére⁶
a Csepel szigeten
a Rajnára (r Rhein)
az Atlanti-partokra⁷
a Fichtelbergen
a Marosra (e Mieresch)
a tengerpartra⁸

1. Fordítsd le!

Holnap utazunk a Balatonra! A Balatonon nyaralnak? Szeretek a Margit-szigeten sétálni. Szeretnél hajókirándulást⁹ a Tiszán? A Gellért hegyre mentek? A Feldbergen eszünk egy étteremben. Jörg a Balatonon egy csónakban horgászik. A család a Zugspitzere megy. A Fertőtavon csónakázunk. Elmegyünk a Margit-szigetre? A Matterhornon mindig tél van. A Mont Blanc-ra nem megy busz. A tengerparton mindig focizunk. A Maroson lakik a szüleivel. A Keleti-tenger partján most hideg van. A Dunán most csak egy hajó van. Jössz a Dunára? A Földközi-tengeren van egy házuk. Az Atlanti-partokon él 50 éve. Rügen szigetén gyakran horgászunk. Jöttök a Fichtelbergre? A Margit-szigeten mindig fagyit eszünk. A Fertőtavon nyaralnak. A tengerparton fociznak. A Margitszigeten ebédelünk. A Földközi-tengeren nyaralnak az idén. A tavon egy csónak van. A Gellért hegyen eszünk valamit.

e Margareteninsel ²r Neusiedler See ³r Plattensee ⁴e Ostseeküste ⁵s Mittelmeer
⁶e Insel Rügen ⁷e Atlantikküste ⁸e Meeresküste /e Seeküste ⁹e Schifffahrt

* Ha valaminek a környékét emeled ki, akkor **an** (**am** Plattensee = a Balatonon, **-nál**), és ha a felszínére gondolsz, akkor **auf** (**auf** dem See = a tavon, a tó **felszínén**).

Két fő típusa van a németben a felszólító módnak: a **névmásos** és a **névmás nélküli** alak.

A. Névmás nélküli alakok

a) **Eszt./2. sz. (te)** → ^{szótő} geh|en ~~en~~ + (e)* ⇒ **Geh(e)!** = Menj!

Mondd ugyanígy: Gyere! Írj! Hozd!! Felelj!
~~du~~ Csináld! Kérdezz! Maradj²! Nevezz³!
 Igyál! Állj! Játssz! Rohanj⁴!

b) **Tsz./2. sz. (ti)** → geh|en ~~en~~ + (e)t ⇒ **Geht!** = Menjetek!
Fragt! = Kérdezzetek!

Mondd ugyanígy: Gyertek! Írjatok! Hozzatok! Feleljetek!
~~ihr~~ Csináljátok! Kérdezzetek! Maradjatok! Nevezzetek!
 Igyatok! Álljatok! Játsszatok! Rohanjatok!

☞ Nem tesszük ki tehát a személyes névmást a **te** és a **ti** alakokban, az ige pedig a mondat legelejére kerül:

I. hely
Geh(e) schnell nach Hause! = **Menj** gyorsan haza!
 |
 IGE
Fragt auch eure Eltern! = **Kérdezzétek meg** a szüleiteket is!

c) Tőhangváltós igék

Brechung megmarad:

e → i **helf|en** → ~~du~~ hilf|st ⇒ **Hilf!** = Segíts!

Mondd ugyanígy: Olvass! Beszélj! Nézd!
 Vedd⁵! Egyél! Add!

Umlaut nincs:

~~ä~~ **fahr|en** → ~~du~~ fähr|st ⇒ **Fahr!** = Utazz!

Mondd ugyanígy: Aludj! Süss⁷! Áss¹⁰!
 Zuhanj⁶! Fújj⁸! Moss!
 Fuss! Fogj⁹! Hagyd¹¹!

¹holen ²bleiben ³lachen ⁴rennen ⁵nehmen ⁶fallen ⁷backen ⁸blasen ⁹fangen ¹⁰graben
¹¹lassen

* A felszólításhoz elég a szótövet kimondanod, az „e” hangot ma már csak ritkán teszik hozzá a kiejtés megkönnyítése miatt az **-n, -d, -t, -ig** szótövéigéknél:

pl.: öffnen → öffne!

B. Személyes névmással

a) **Önöző alakban:** **Geben Sie!** = Adj! (Adják Önök!)
 Tsz./3.sz. (Ön, Önök) **Machen Sie!** = Ön csinálja! (Önök csinálják!)

Sie

Mondd ugyanígy:

Igyon!	Fózzenek!	Fusson!	Hozza!
Egyen!	Írjanak!	Ússzon!	Jöjjön!
Aludjon!	Olvasson!	Focizzon!	Menjenek!

b) **Tsz./1.sz. (mi):** **Machen wir!** = Csináljuk!

wir

Lesen wir! = Olvassunk!

Mondd ugyanígy:

Igyunk!	Fózzünk!	Fussunk!	Hozzuk!
Együnk!	Írjunk!	Ússzunk!	Menjünk!
Aludjunk!	Olvassunk!	Focizzunk!	Kérdezzünk!

sein

A **sein** létige ragozása rendhagyó:

Sei ...! = Légy ...!

Seid ...! = Legyetek ...!

Seien Sie ...! = Legyen Ön ...!

Sei ruhig! = Légy nyugodt!

Mondd ezek alapján: Légy jó!
 Legyetek kedvesek!
 Legyen olyan kedves ...!
 Legyél csöndben!

Ne legyél ostoba!
 Legyetek ott 5-kor!
 Legyen udvarias!
 Legyetek okosak!

Elválós igék

Az ige az 1. helyen áll, az igekötő pedig az **utolsó helyen**:

Stehen Sie um 5 Uhr auf! = Keljen fel 5 órakor!

I. hely

igekötő

az utolsó helyen

Ugyanígy: Ne aludj el! Ne menjetek el! Hívja fel Ilonát!
 Szálljunk be! Gyorsan gyere vissza! Szálljunk ki!
 Ne tévézzetek! Vásároljatok be holnap! Ne tévézz!

Összefoglalva:

ich	∅	wir	Kommen wir!
du	Komme!	ihr	Kommt!
er,sie, es	∅	Sie	Kommen Sie!

Ugyanígy mondd végig minden személyben:

gehen, schwimmen, stecken, zeichnen, turnen,
 geben, nehmen, essen, fallen, fangen, schlafen,
 sein, haben, fern|sehen, ein|schlafen, auf|stehen

1. Fordítsuk le!

a) Gyere!	Fessetek!	Hozd!	Vásároljatok!
Igyál!	Menj!	Írjatok!	Nyisd ki!
Csináljátok!	Hozzátok!	Keresd!	Csukd be ² !
Húzd ¹ !	Énekeljétek!	Nevessetek!	Hallgassátok!
b) Nézzük!	Hozza!	Menjünk!	Kérdezzünk!
Vegyünk!	Vásároljon!	Jöjjön!	Rajzoljon ³ !
Egyen!	Segítsünk!	Adja oda!	Hozzák! (Önök)
c) Segíts!	Utazz!	Fújj ⁶ !	Legyetek ott!
Olvass!	Aludj!	Nézd!	Legyen nyugodt!
Egyél!	Fogd ⁴ !	Add oda!	Légy csöndben ⁷ !
Beszélj!	Áss ⁵ !	Légy okos!	Legyetek jók!
Kelj fel!	Szálljatok be!	Szállj ki!	Vásárolj be!
Felelj!	Feleljetek!	Szállj be!	Ne félj!

2. Fordítsd le a mondatokat!

Öt óraker kelj fel! Hozd a levest a szobába! Ne legyél olyan ostoba⁸! Legyetek csöndben, nem tudok dolgozni! Ne beszélj olyan hangosan! Foglaljon helyet⁹! Adj neki egy pofont! Ne egyél már olyan hangosan! Adjátok oda a tányérotokat! Vegyetek magatoknak süteményt! Olvasd fel a verset¹⁰! Hagyd abba¹¹! Beszélj a testvéredről! Nem tudok olvasni, olvasd fel a házit! Hagyj békén¹²! Hagyjátok öt békén! Hagyjon békén! Ne hagyd a füzetet az iskolában! Pakolj mindent be¹³! Vegyél még egy kicsi süteményt! Fuss Forest, fuss! Légy jó mindhalálig¹⁴! Dolgozz szorgalmasan¹⁵! Hívjátok meg öt! Igyatok egy kávé! Nyisd ki az ablakot! Beszélj hangosan¹⁶! Számold mindent össze! Bocsáss meg nekem¹⁷! Legyél 5-kor az iskolában!

3. Vigyázat, sich-es igék! Fordítsd le!

Fühlen Sie sich gut! = Érezze jól magát!

Mosd meg az arcod!	Pihenje ki magát ²⁰ !
Örülj az ajándéknak, különben...!	Képzeld el ²¹ !
Öltözz fel gyorsan!	Képzeld el!
Mossa meg a lábát!	Siessen!
Siessetek! ¹⁸	Foglalkozz a matekkal, különben...! ²²
Üljetek le mellém!	Szégejld magad, nem beszélsz arabul! ²³
Állj ide!	Ne mérgeződj! ²⁴ Ne mérgeződjetek!
Emlékezz rám! ¹⁹	Foglalkozzatok ²⁵ a nagymamával!
Ülj le!	Üljetek le a szobában!

¹ziehen ²schließen ³zeichnen ⁴fangen ⁵graben ⁶blasen ⁷csak: still ⁸so dumm
⁹Platz nehmen ¹⁰vor|lesen ; s Gedicht ¹¹auf|hören ¹²in Ruhe lassen ¹³ein|packen
¹⁴bis zum Tode ¹⁵fleißig ¹⁶laut ¹⁷entschuldigen +D! ¹⁸sich beeilen
¹⁹sich erinnern an +A ²⁰sich aus|ruhen ²¹sich^D vor|stellen ²²sich beschäftigen mit +D
²³sich schämen; arabisch ²⁴sich ärgern ²⁵sich kümmern um +A

C. Körülírás **sollen**-nel

Tulajdonképpen magunkat is felszólíthatjuk **kérdő felszólítás** formájában, ha valamiben **bizonytalanok** vagyunk és megerősítést várunk valakitől. (Telefonáljak? Hívjam? **-jam, -jem, -jak, -jek**)

Ehhez a **sollen** módbeli segédigét használjuk, az igét pedig a mondat végére küldjük *Infinitiv*ben:

Egyes szám első ill. többes szám első személyben:

Soll ich ihm helfen? = Segítsek neki!

Sollen wir ihm helfen? = Segítsünk neki?

Szólítsd fel magadat:

Ezt én egyem meg?

Ezt egyedül oldjam meg?

Felhívjuk?

Értesítsük¹ őt?

Elhozzam a vendégeket?

Segítsek neked a fordításban²?

Legyek ott én is?

Vegyünk be 2 tablettát?

Rendet rakjunk a szobában?

Neked is vegyek Colát?

Segítsek neked a matekban?

Elmosogassam a tányérokat?

Felolvassam a verset?

Eláruljam³ neki a megoldást?

Feloltsuk⁴ a lámpát?

Leoltsam⁵ a lámpát?

D. Közvetett felszólítás

Ha valakinek a **kívánságát** vagy **parancsát** **közvetítjük** egy 3. személyhez, akkor a **sollen** módbeli segédigét használjuk:

Der Direktor sagte, du **sollst** ihn sofort anrufen.

= Az igazgató azt mondta, **hívd** fel azonnal.

Mondd ugyanígy:

Apa azt mondta, haladéktalanul⁶ vidd ki a szemetet.

Mondd meg neki, várjon rám a krimó⁷ előtt este 7-kor.

Közöld vele⁸, hogy ki kell költöznie a lakásomból.

Mondd meg neki, hogy vegyen nekünk is egy színházjegyet.

Üzenték, keresd fel holnap a főnököt.

Közöljétek velük⁹, hogy hagyják el az irodát.

Felszólított¹⁰ a tanárod, hogy gyakrabban ír leckét.

Üzenték, takarítsd ki az előszobát, a konyhát és a WC-t.

Mondd meg neki, hagyja békén a feleségemet, különben beverem az orrát¹¹.

Mondd meg annak a fiúnak, ne túrja az orrát¹². Add neki ezt a zsebkendőt!

Mondd meg apádnak, holnap hívjon fel engem a munkahelyemen.

Közöld vele, hogy ne üsse az orrát a dolgaimba¹³.

¹jdem. Bescheid sagen ²bei +D ³verraten ⁴an|machen ⁵aus|machen ⁶ab sofort
⁷e Kneipe ⁸jm. mit|teilen ⁹jm. aus|richten **lassen** ¹⁰auf|fordern ¹¹jm. die Nase
ein|schlagen ¹²mit dem Finger in der Nase bohren ¹³die Nase hinein|stecken in+A

1. Az általános alany

A. **man**

Ha általánosságban beszélünk, és nem akarjuk megnevezni az alanyt, akkor **általános alanyt** (az ember, az emberek) használunk.

A **man** után az állítmány csak **E.sz./3. személyben** állhat:

+ Esz/3. sz.

Man kann hier gut essen. = Itt jól lehet enni.
(≈ Az **ember** itt jól tud enni.)

A magyar mondatban szebb, ha nem ejtjük ki lépten nyomon az ember szót, helyette inkább a *Tsz. 1. vagy 3. személyt* használjuk:

In der Oper isst **man** nicht viel. = Az operában nem **eszünk** sokat.
In England trinkt **man** viel Tee. = Angliában sok teát **isznak**.

Fordítsd le:

Itt beszélnek angolul.
Itt nem dohányoznak.
Ott olcsón¹ lehet bevásárolni.
Az étteremben szabad énekelni.
Németországban sokat dolgoznak.
Ebben az országban jól élnek.
Nálunk 8-kor kelnek.
Itt nem szabad dohányozni.
Hogy mondják ezt németül?

Vezetés² előtt nem iszunk.
Ebéd előtt nem eszünk csokit.
Étkezés közben³ nem beszélünk.
Itt nem szabad focizni.
Magyarországon sok húst esznek.
Víz nélkül nem lehet élni.
Oda⁴ nem szabad belépni⁵.
Mit lehet itt tenni?
Hogy mondják ezt angolul?

1. Fordítsd le magyarra! (*Hacsak lehet, hagyd ki az ember szót!*)

Man kann hier nichts machen. Man steht hier immer um 5 Uhr auf. Im Museum sieht man viele interessante Sachen. Dort geht man früh ins Bett. Was kann man hier machen. Spricht man hier gut französisch? Bei ihnen trinkt man gutes Bier. Wie kann man von hier zum Bahnhof kommen? Wo kann man gute CDs kaufen? Bei meinem Onkel darf man nicht laut sprechen. Ohne Badehose geht man nicht ins Schwimmbad. Ohne Humor kann man nicht leben. Nach England fährt man mit Regenschirm⁶. Bei diesem Bäcker kann man frische Waren kaufen. Herr Ober, diese Suppe kann man einfach nicht essen! Hier muss man 2 Euro einwerfen⁷. Hier darf man sich nicht hinauslehnen⁸. Man arbeitet viel bei dieser Firma, aber man bekommt wenig Geld. Wo kann man hier Geld wechseln⁹? Wie singt man dieses Lied¹⁰? Wo bekommt man hier eine Stadtkarte? Wie kommt man zum Museum?

¹billig ²s Autofahren ³bei +D, s Essen ⁴dorthin ⁵ein|treten ⁶esernyő ⁷bedobni
⁸kihajolni ⁹váltani ¹⁰dal

2. Helyettesítsd be a megfelelő szóval és fordítsd le!

r Mann -'er = férfi (mein Mann = a férjem)
man = általános alany

Zwei stehen vor der Tür. da an der Ecke ist mein Mann.
 Viele sterben im Krieg¹. Wie kommt zur Bushaltestelle?
 In Sibirien trinkt viel Wodka. Mein ist heute 40 Jahre alt.
 Sind klüger als die Frauen? Auf diesem Fußballplatz kann
 nicht gut spielen. Ein sucht dich. muss viel auf sie warten.
 Die müssen viel auf ihre Frauen warten. Wie kann diese
 Aufgabe lösen? Nicht alle können mit den Kindern gut umgehen.
 Józsi ist mein dritter Ist die Krone² der Schöpfung³? Wo
 kann hier einbiegen? kauft hier billig.

3. Fordítsd le!

r Mensch -en = az ember, az emberek
r Mann -'er = a férfi(ak)
man = általános alany

Hány ember áll ott?	Ők férfiak?	Kik ezek az emberek?
Két férfi vár rád.	Sok ember lakik itt.	Lehet fürödni?
Itt halkan beszélnek.	Lehet itt dohányozni?	Ki ez a férfi?
Ők emberek és nem állatok.	Nem akarnak segíteni neki az emberek.	Egy ember áll az ajtó előtt.
Ki a férjed?	Hogy lehet ezt megoldani?	Látod azt a férfit?

4. Fordítsd le a miniket!

- Man klopft! Öffne bitte die Tür!	- Mutti, wie schreibt man dieses Wort?
- Ich gehe sofort.	- Das weiß ich auch nicht.
❖	❖
- Darf ich das Bier trinken?	- Mein Freund hat wieder gelügt ⁵ .
- Nein, hier darf man keinen
Alkohol trinken.	Ich dachte, er ist mein bester Freund.
❖	❖
- Mein Freund ist ein Arschloch ⁴ !	- Wie schreibt man dieses Wort?
- So etwas sagt man nicht!	- Mit großen Buchstaben.

5. Írj te is 3 minidiológust man-nal!

6. Fordítsd le ékes magyarra!

Mein Mann will nie bei der Hausarbeit helfen. Was kann man da machen?
 Die Männer sind so egoistisch. Man kann nie wissen, wen man heiratet.
 Jeder Mensch weiß das. Die zwei jungen Menschen an der Haustür wollen
 etwas von dir. Ich möchte diesen Mann heiraten. Wer ist der Mann im
 Hause, ich oder du? Man darf das nicht ernst nehmen. Der Mensch denkt,
 Gott lenkt. (közmondás) Man lebt besser in Schweden. Ist das eine schwere
 Arbeit? Das hängt davon ab, wie man es nimmt.

¹háború ²korona ³teremtés ⁴seggfej ⁵hazudni

Az általános alany tárgy- és részes esete

B. **einen és einem**

A **man** ragozása rendhagyó, vagy úgy is lehet mondani, hogy *tárgy- és részes esetben* kölcsönveszi az **ein** határozatlan névmás alakjait:

N. **man****Man** lebt hier gut.

= Itt jól lehet élni.

A. **einen**Das macht **einen** glücklich.

= Az boldoggá teszi az embert.

D. **einem**Er hat **einem** das Auto verkauft.

= Valakinek eladta az autót.

*Fordítsd le:*Az nem esik nehezére¹ az embernek.

Ezt meg szeretném köszönni valakinek!

Szükségem² van valakire, aki segít nekem.Jólesik³ az embernek, ha segítenek.

Csak egyvalakinek árulta el, de ő nincs itt.

A barátod csak hazudni tud az embernek!

Valakinek el akarja ajándékozni a
kerékpárját.A magatartása⁴ dühíti⁵ az
embert.

Ismersz itt valakit?

A híradó⁶ nem ad elég

információt az embernek.

A láрма⁷ idegesíti az embert.Az állam elveszi⁸ az ember-
től a pénzt.**Tagadó alakok**N. **keiner****Keiner** weiß das.= **Senki** se tudja.A. **keinen****Keinen** von euch kennt er.

= Egyikötöket sem ismeri.

D. **keinem****Keinem** helfe ich heute.= Ma **senkinek** se segíték.*Fordítsd le:*

Senki se volt a megállóban.

Egyikőnk* se jön.

Senkinek se adja el a kocsiját.

Senkit se akarok meghívni.

Őnök közül senki se volt ott.

A rádiót senkinek se adom.

Senkit se akar látni.

Senki se fogja azt megtenni⁹ neked.

Senkinek se tetszik az ötleted!

Egyik vendégnek sem adja.

A jelenlévők¹⁰ egyikét sem köszöntötte.

Egyikőjük se szeret moziba menni.

Senki se jött hozzám tegnap.

Ezt senkinek se adom oda.

1. Fordítsd le!

1) Ismersz valakit, aki tud kínaiul? Nem, senkit se ismerek, aki tud kínaiul. 2) Már az is idegesíti az embert, ha belép a szobába. Közületek ezt senki se érti! 3) Egyszer valakinek megmondta az igazságot¹¹, de az süket volt és így már senki se tudja. 4) Ismersz valakit közülük? Nem, senkit.

2. Írj 4 minidialógust, ahol a man és tagadásai szerepelnek!

¹jdem. schwer|fallen ²brauchen +A ³jdem. tut etwas wohl ⁴s Verhalten ⁵ärgern

⁶e Tagesschau ⁷s Lärm ⁸wegnehmen +D! ⁹tun ¹⁰r Anwesende-n ¹¹e Wahrheit

* = Azaz senki se közülünk: **keiner von +D.**

2. Jeder, jede, jedes

A **jeder**, **-e**, **-es** névmás azt jelenti, hogy **mindegyik**, **minden** egyes személy vagy dolog egy csoportból, ahol az *egyedeket hangsúlyozzuk*.

Ezt a névmást **csak egyes számban** használjuk és ugyanúgy ragozzuk, mint a *határozott névelőt*:

+ Esz.	Jeder Mann ist anders.	= Minden férfi más.
	Jede Frau möchte hübsch sein.	= Minden nő szeretne csinos lenni.
	Jedes Kind mag spielen.	= Minden gyerek szeret játszani.

Fordítsd le:

Minden nőnek adunk ma virágot.	Minden országban van egy felesége.
Minden autó tetszik neki.	Minden lakásban van egy fürdőszoba.
Minden vendégnek adunk teát.	Minden könyv itt 5 Euróba kerül ² .
Minden tanuló az iskolában van.	Apa holnap minden asztalt megjavít.
Minden gyereknek segít.	Minden tanulóval beszél az iskolában.
Minden asztalt megterítették ¹ .	Minden kutyát megsimogat ³ .

Ha **időt** akarsz kifejezni vele (*pl. minden nap, héten stb.*) akkor csak **tárgyesetbe** kell tenned:

+ Akk.

Jeden Tag besuche ich ihn. = Minden nap meglátogatom.

Ugyanígy:

Minden héten jön.	Minden hónapban kap egy könyvet.
Minden évben vesz egy autót.	Minden alkalommal vesz nekem édességet.
Minden órában csönget egyszer.	Percenként (minden percben) jön két vevő ⁴ .

Használhatod **önállóan** is: **Jeder** = mindenki

Jeder weiß die Wahrheit. = **Mindenki** tudja az igazságot.

Ugyanígy:

Mindenki tudja azt.	Mindenkinek ad egy virágot.
Mindenki közülük ⁵ ott van.	Mindenkivel beszél a csoportból.
A családjukban mindenki beteg.	Mindenkit ismer az osztályból.

Mondd prepozícióval:

Minden boltba bemegy. Minden lánnyal beszél. Minden kocsiba beszállnak. Minden emberről tud valamit. Józsi minden zsebből⁶ kihúz egy pénztárcát. Ma minden asztalra teszünk egy virágot. Minden kutyához odamegy.

¹den Tisch decken ²kosten +A ³streicheln ⁴r Kunde -n ⁵von+D ⁶e Tasche; raus|ziehen

3.

Alle és variánsai

Az **alle** azt jelenti, hogy **minden**, az **egész**, az **összes** személy vagy dolog. Utána mindig **többes számban** áll a főnév vagy az ige*:

+Tsz.
Alle Kinder schlafen schon. = **Minden** gyerek alszik már.

Fordítsd le:

Az összes könyv a földön fekszik.
 Minden hibát kijavítunk.
 Az összes dolgozat¹ rossz.
 Minden állatot szeretne látni.
 Minden autó a garázsban van.
 Minden embernek elmeséli azt.
 Minden kollégának ad valamit.

Minden bőrönd már a kocsiban van.
 Minden vendéget megkínálnak almával.
 Minden gyerek apja jön holnap.
 Minden ablak nyitva van.
 Minden 5 percben** felhív a barátnőm.
 A busz 10 percenként jár.
 Háromévenként meglátogatjuk őket.

Állhat **önállóan** is:

Alle wollen mit mir kommen. = **Mindenki** velem akar jönni.

Ugyanígy:

Most mindenki otthon van.
 Mindenki TV-t néz.
 Ebéd után mindenki fáradt.
 Mindenkire gondol Ági.
 Mindenkinek ad valamit.

Ebben az országban mindenki kap egy lakást.
 Mindenki beteg az osztályban.
 Mindenkiről mond holnap valamit.
 Mindenkiel szeretne beszélni.
 Mindenki előtt mondd ezt nekem?

Alles

Ha a **dolgok összességét** akarjuk megnevezni - tehát **minden(t)** értelemben -, akkor az **alles** semleges nemű alakot használjuk:

Alles ist in Ordnung. = **Minden** rendben van.
Alles klar. = **Minden** világos.

Ugyanígy:

Mindent bevásárol Kati.
 Minden sokba kerül² itt.

Mindent elintéző³ Péter.
 Mindent vagy semmit!

¹e Schularbeit -en ²kosten viel ³erledigen

* A határozott névelő **többes számú** végződéseit veheti fel: N alle

A alle

D allen

G aller

** **Alle + többes számmal** kifejezhet **időbeli ismétlődést** is, pl. tízpercenként (azaz minden tízpercben). A fél, negyed, háromnegyed órához csak a **jede**-t használd!

Minden készen van?	A kocsiban van már minden.
Mindentről beszél holnap.	Mindenben keres valami rosszat.
Mindennel készen vannak.	Mindenre igent mond ez az ember.
Mindenre gondol.	Majdnem minden drága.
Mindennél jobban ¹ ízlik neki a tortám.	Minden ellen harcol.
Ez minden?	Mi mindent mondott akkor!
Mindent eladsz?	Ez az ember itt mindenre képes ² !
Mindamellettt kedves fiú. (bei+D)	Hogy mi minden van itt!

1. **Jeder, -e, -es vagy alle?** (Ne felejtse: jeder + Esz. alle + Tsz!)

..... Kind mag Schokolade essen. Kinder mögen die Schokolade. Ware kostet hier viel. Waren kosten hier viel. Das weiß Mensch. Wir hängen Bilder an Wände. An Wand hängt etwas. In Buch finde ich etwas Gutes. Tag geht sie ins Schwimmbad. Wir besuchen Oma Woche. 5 Minuten kommt eine Straßenbahn. Die U-Bahn fährt halbe Stunde. Abend spielen wir Fußball. Sie wollen Abend zu uns kommen. Fährt der Zug 30 Minuten? Ja, der Zug fährt halbe Stunde. Der Bus fährt Tag. Warum klingelt er 10 Minuten? Jahr fahren wir einmal an den Plattensee. Monat fünfmal geht er ins Kino. Er denkt immer an Menschen. Ich will mit Spielzeugen spielen. In Garage steht ein Auto. In Garagen stehen Fahrräder.

2. **Alle vagy alles?**

Wir erledigen warten auf dich. Sie spricht mit ihrer Freundin über Weißt du schon? wissen das im Dorf. Ist das? Über liegt jetzt Schnee, die Landschaft³ ist wunderschön, bewundern⁴ sie. lädt sie ein. Warum sind so gemein⁵ mit ihr? kann ich nicht wissen. Willst du das kaufen und nach Hause bringen? denken so. ist fertig. sind schon fertig, also los!

etwas ist alle

Ha valami **elfogyott** vagy **kifogyott**, a köznyelv gyakran használja ezt a kifejezést:

Mein Geld ist alle. = Elfogyott a pénzem.

Ugyanígy:

Elfogytak az újságok.	Elfogyott a krumpli.	Elfogytak a képeslapok.
Elfogytak a jegyek.	Elfogytak a kerékpárok.	Elfogyott a kenyér.
Elfogyott a benzin.	Elfogyott a hús.	Elfogyott az ásványvíz.

¹über +A ²fähig sein zu+D ³táj ⁴megcsodálni ⁵gonosz

4. Jemand és Jedermann

jemand = valaki

N **jemand**

A **jemand(en)**

D **jemand(em)**

G **jemands***

Ennek a névmásnak csak egyes száma van. Tárgy és részes esetben a végződés nem kötelező.

Jemand steht vor der Tür. = **Valaki** áll az ajtó előtt.

Van itt valaki?

Valaki akar veled beszélni.

Valakinek odaadom az ernyőmet¹.

Akar még valaki valamit?

Most éppen valakivel beszél.

Valakinek a sapkája² itt fekszik.

Van valaki nála?

Valakinek az órája siet³.

Elmegyek valakihez.

Valakinek az autója a házam előtt áll.

Itt senkit nem** ismerek.

Veszél valakinek valamit?

Senki se lakik itt?

Senkinek nem veszek semmit.

Senkivel se beszélék.

Valakinek odaajándékozzuk a bútort.

Valakinek adok ma egy pofont.

Itt lóg valakinek a kabátja.

Fordítsd le:

Irgendjemand⁴ möchte mit dir sprechen. Stört⁵ ihn nicht, es ist jemand bei ihm! Sonst jemand möchte über dieses Thema etwas sagen? Stört den Chef nicht, er spricht eben⁶ jemanden. Jemand steht hinter der Tür und lauscht⁷. Hat dich kürzlich⁸ Paul angerufen? Nein, jemand anderer. Sprichst du von deiner Klassenlehrerin? Nein, ich spreche von jemand anderem. Ich möchte mein Zeugnis jemandem verkaufen, aber niemand braucht es...

jedermann = mindenki

N **jedermann**

A **jedermann**

D **jedermann**

G **jedermanns**

Nem ragozzuk, csak birtokos esetben kap végződést.

Sie kennt **jedermann** in der Stadt. = **Mindenkit** ismer a városban.

Mindenkit meghív⁹ a partira.

Mindenki szereti a szép időt.

Most mindenki az utcán sétál.

Mindenkit ismer a városban.

Mindenkinél van egy esernyő.

Mindenkitől kér kölcsön pénzt¹⁰.

Mindenkinek veszek valamit Karácsonyra¹¹.

Mindenkinek a ruhája a fogason¹² lóg.

¹r Regenschirm ²e Mütze ³vor|gehen ⁴= jemand ⁵zavarni ⁶éppen ⁷hallgatózni ⁸előbb
⁹ein|laden zu+D ¹⁰sich^D Geld borgen bei +D ¹¹zu +D ¹²r Kleiderhaken

* jemands Auto vagy das Auto **von** jemandem (valaki autója)

** A jemand tagadása **niemand** = senki(t)

der, die, das eine ...

der, die, das andere ...

der	}	eine... = az egyik ...
die		
das		

der	}	andere... = a másik...
die		
das		

Az **ein-** és **ander-** névmásokat gyenge melléknévként ragozzuk.

Die **eine** Katze liegt hier, die **andere** trinkt da Milch.
= **Az egyik** macska itt fekszik, **a másik** ott tejet iszik.

Az egyik ember dolgozik, a másik pénzt keres*. Az egyik eladónő kedves, a másik bunkó (klotzig). Az egyik lány szép és buta, a másik okos és ronda. Az egyik mosógép rossz, a másik a barátomnál van. Az egyik busz Kecskemétre megy, a másik Miskolcra. Egyesek jönnek, mások elmennek. Az egyik kocsiban pénz van, a másikban egy rendőr. Az egyik lánynak adok puszit, a másiknak nem. Az egyik gyerek nálunk lakik, a másik Imrénéél. Az egyik képen apa van, a másikon Pista bácsi. Az egyik nő a barátnőm, a másikat nem ismerem. Az egyik lánynak pénz adok, a másiknak egy puszit.

1. Fordítsd le!

Der eine Arbeiter liegt hier und trinkt Bier, der andere spielt dort Karten. Dem einen gibt er Geld, dem anderen nimmt er weg. Die eine seiner Geschichten war interessant und kurz, die andere war lang und langweilig. In dem einen Haus wohnen 10 Familien, in dem anderen wohnen nur 2 Familien. Die eine Aufgabe gefiel mir, die andere nicht.

6.

irgend-

Az **irgend** névmás szóösszetételek első tagjaként áll, magyar megfelelője a **vala...** (valaki, valahol, valamikor stb.):

Irgendwer wartet auf dich im Zimmer. = **Valaki** vár rád a szobában.

irgendwer¹ = valaki

irgendwohin = valahová

was² = valami(t)

wie = valahogy

wann = valamikor

wo = valahol

woher = valahonnan

irgendeinmal = egyszer majd

Valamit akarok mondani neked. Valahol meg kell lennie! Valami van a szájában. Valahová elmentek tegnap. Egyszer majd mi is nyerünk a lottón. Valahonnan jön segítség. Valahol kell tankolnunk (tanken). Valamikor felhívlak. Valamikor el kell mennünk. Valami van a zsebedben. Valaki jön holnap hozzánk. Valahogy eltűnt a fogoly. Valahonnan szerzett egy fegyvert. Valahol háború van most.

¹vagy: **irgendjemand, irgendeiner** ²vagy: **irgendetwas**

* Az **ember-t** nem írjuk ki: *der eine...*

7. Genitivus Partitivus

= az egyik

Ez az egzotikus betegségre emlékeztető kifejezés azt jelenti magyarul, hogy **az egyik** valami közül, azaz több dolog vagy személy közül, ha ki akarunk **egy**et emelni, ezt használjuk.

Ez tulajdonképpen egy birtokos szerkezet:

Az autók **egyike**

Eines der Autos gefällt mir. = Az egyik autó tetszik nekem.

ein + Főnév többes birtokosban

Az **ein** határozatlan névmás (37.o.) mindig felveszi a **főnév nemét** és amely dologból veszünk ki egyet, az mindig **többes birtokosban** áll:

a vázák egyike	az autók egyike	az apák egyike
eine der Vasen	eines der Autos	einer der Väter
↓		
Egyes szám!	az egyik autó	az egyik apa
a főnév nemét		
feltüntetjük		
Többes szám!		
birtokos!		

Ugyanígy:

az egyik lány*

az egyik asztal

az egyik tanárnő

az egyik férfi

az egyik múzeum

az egyik hiba

az egyik óra

az egyik porszívó

az egyik ruha

az egyik hűtőszekrény

az egyik ápolónő

az egyik óvoda

az egyik motor

az egyik lámpa

az egyik mikrosütő

az egyik kutya

az egyik ház

az egyik tanuló

az egyik gyerek

az egyik labda

az egyik kerékpár

1. Mondd a példa alapján!

a gyerekek egyikének

Einem der Kinder gebe ich das. = Az egyik gyereknek adom azt.

Az egyik székét megvesszük holnap.

Az egyik regényt megvásárolom.

Az egyik tolvajt már elkapták¹.

Az egyik gyerektől elvette² a pénzét.

Az egyik vendéget sörrel kínáljuk³.

Az egyik süteményt megette?

Az egyik kerékpárt megszerelik.

Az egyik nézőnek adnak egy kocsit.

Az egyik kereket ki kell cserélnünk.

Az egyik vendégnek hiányzik egy foga.

Az egyik nő ez a retikül⁴.

Az egyik tanárnak kinyitja az ajtót.

¹r Dieb - erwischen ²weg|nehmen +D! ³an|bieten D,A ⁴e Handtasche

* Magadban mindig mondhatod: **a lányok egyike**

2. Mondd birtokos névmással!

barátaim egyike

Einer meiner Freunde hilft mir. = Egyik barátom segít nekem.

Egyik barátnőmet felhívom.

Egyik barátunknak segítünk.

Az egyik könyvemem magammal viszem.

Az egyik kollégájának fáj a feje.

Az egyik tolla itt maradt.

Az egyik barátod kocsiját ellopták?

Az egyik gyerekének vesz valamit.

Szükségem van az egyik ruhádra.

3. Mondd tagadó alakkal!

a tanulók egyike sem

Keiner der Schüler wusste es. = Egyik tanuló se tudta.

Egyik barátom se volt ott.

Egyik választ se tudta.

Egyik vendégnek se adott süteményt.

Egyik mosógép se működik.

Egyik gyerekének se segített.

Egyik barátnőd se szimpatikus nekem.

Egyik ablak se tiszta.

Egyik barátjának se írt ezen a nyáron.

Egyik házid se jó.

Egyik barátom se egészen normális.

4. Mondd prepozícióval!

a magyar filmek egyikében

In einem der ungarischen Filme spielte sie.

= Az egyik magyar filmben játszott.

Az egyik legjobb csapat ellen játszottunk.

Az egyik barátunkra várunk.

Egyik unokatestvéremhez elmegyek.

Egyik iskolatársnőjére gondol.

Az egyik legdrágább hotelben laktak.

Az egyik ismerősével beszél.

Az egyik legkényelmesebb

Egyik kollégámról meséltek

kocsival érkezett.

egy történetet.

von + Dativ

Pótolhatod **von + Dativ**-val is a fenti *Genitivus Partitivus* szerkezetet, ha ez neked szimpatikusabb:

Eines der Autos gefällt mir. = Eines **von** den Autos gefällt mir.

A bevezető gyakorlat példáit mondd el von + Dativ-val!

5. Írd át von + Dativ-ra!

Einem meiner Schüler diktiere ich einen Satz. Morgen besichtigen wir eines der interessantesten Museen der Welt. Er gehört zu einem der reichsten Menschen der Welt. Wir gehen zu einem meiner Verwandten. Eine seiner Freundinnen wohnt hier. An einen der gestern festgenommenen Diebe stellte er Fragen. Die schönen Haare eines der italienischen Mädchen gefielen ihm sehr. Eines der Kinder der dort kommenden Eltern wohnt in der Nähe.

6. Fordítsd le a piramisokat!

(1) az egyik bandita ¹
az egyik banditának
az egyik banditával
az egyik legjobb banditával	(2) az egyik tanuló
az egyik tanulót
az egyik tanulómhoz
az egyik tanulóm jegye ²
(3) az egyik macska
egyik macska se
egyik macska alatt se
egyik macskám alatt se	(4) az egyik rendőr
az egyik rendőr kalapja ³
az egyik rendőr kalapjában
az egyik rendőr kalapjában sem
(5) az egyik múmia ⁴
az egyik múmiát se
az egyik múmia szeme
az egyik múmia szemében a fény ⁵	(6) az egyik kabátot
egyik kabátot se
egyik kabátban se
egyik kabát gombját se

7. Hol a hiba? Javítsd ki és mondd meg, miért hibás a mondat!

(Vigyázz, vannak jó mondatok is!)

Einer der Romane habe ich auch gelesen. Mit eine der Kolleginnen spricht er eben. Eines den Mädchen gefällt mir sehr. Ein der Polizisten hustet stark. Einer der Frauen gebe ich einen Blumenstrauß. Ich habe über keinen dieser Romane gehört. In dem Mund einer diesen Kindern ist ein Spielzeug. Ein der Verkäufer bedient mich unhöflich. Eines diesen Fenster ist schmutzig. Mit keiner diesen Menschen will ich sprechen. Keine dieser ungarischen Frauen kennt sie. Mit einem unseren Nachbarn spreche ich gern nachmittags. Der Titel eines euerer Romane überraschte mich. Mit einer den Studentinnen habe ich schon gesprochen. Keiner dieser Frauen wusste die Wahrheit. Von keinem den genannten Schauspieler habe ich gehört. Ich will auf keine der hier liegenden Bücher verzichten.

8. Fordítsd le a mondatokat!

1)Egyikötök se* tudta megnyomni⁶ a gombot? 2)Egyikőjük se tudja az igazságot. 3)Az egyik magyar könyvben olvastam egy novellát⁷. 4)Egyik rokonunkhoz megyünk ma ebédelni. 5)Egyik filmben sem folyt ennyi vér, mint ebben. 6)Az egyik kalóz⁸ szeme üvegből⁹ volt. 7)Az egyik iroda ablakát becsukja egyik dolgozónk. 8)Kedvenc filmjeim egyikét egyik kedvenc moziban néztük meg. 9)Egyik különös szokása¹⁰ az volt, hogy olyan mondatokat talált ki, melyeket egyik tanuló se tudott kapásból¹¹ lefordítani. Ez egyik tanulójának se tetszett. 10)Egyik üvegszemével kacsintott¹² nekem a lány. 11)Egyik kedvenc horrorfilmemről beszéltem neki, amikor belépett a matektanár. 12)Egyik falábam¹³ nagyon viszket¹⁴. 13)Miután kilépett a kádból, észrevette, hogy egyik lábát elfelejtette megmosni.

¹r Bandit -en ²e Note -n ³r Hut -e ⁴e Mumie -n ⁵s Licht ⁶drücken ⁷e Novella

⁸r Pirat -en ⁹aus Glas ¹⁰e merkwürdige Gewohnheit -en ¹¹aus dem Stegreif

¹²s Glasauge -n; blinzeln ¹³r Stelzfuß ¹⁴jucken

* egyik se közületek (von +D)

Személytelen szerkezetek

A. Személytelen igék

A személytelen igék azok az igék, melyek nem egy „valódi” alany mellett állnak, hanem egy azt helyettesítő **es** névmással, a formális alanyal. Az **es** - mint a **man is** - egy pontosan meg nem nevezett alanyt pótol:

pl.: **Es regnet.** = Esik. ∅ alany

☞ a) Ilyen igék az **időjárást** leíró igék:

Es schneit. = Havazik.

Es donnert. = Mennydörög.

Es blitzt. = Villámlik.

Es dunkelt. = Sötétedik.

Es hagelt. = Jégeső esik.

Es rieselt. = Szemerklél.

☞ b) Vannak igék, melyek állhatnak **es-szel** és **es nélkül** is:

Es lärmt im Zimmer. = Lärmáznak a szobában. ∅ alany

Péter lärmt im Zimmer = Péter lármazik a szobában. alany = Péter

Ugyanígy: klopfen, klingeln, tauen, sein
(kopogni) (csöngetni) (olvaszt,olvad)

Es klopft. = Kopognak.

Es taut. = Olvad.

Es klingelt. = Csöngetnek.

Es ist warm. = Meleg van.

Fordítsd le:

Józi kopogtat.

Hideg van.

Olvad a hó.

Kopognak.

Hideg a kezed.

Olvad.

Pisti csönget.

Meleg van.

A nap megolvasztja a jeget.

Csöngetnek.

Meleg a homlokod¹.

Józi mindig lármazik.

Mindig lármaznak.

Ki kopog?

Ki csönget?

Olvasztok jeget.

Kopognak, nem hallod?

Csöngetnek, kinyitod az ajtót?

1. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Nem hallod? Kopognak!

- Csöngetnek, kinyitom az ajtót.

- Jó, megyek már!

- Biztos³ a szomszéd csönget.

- Sötétedik, menjünk a szobába!

- Béla, félek, villámlik!

- Még világos² van, maradjunk!

- Nem villámlik, hanem mennydörög.

- Hideg van, bemegyek a házba.

- Nátatok mindig esik az eső?

- Havazik, én itt maradok.

- Nem, ez csak a szomszéd szennyvize⁴.

- Esik még az eső?

- Ki kopog?

- Nem, már nem esik.

- Nem tudom. Mindegy. Nyisd ki az ajtót!

¹ e Stirn ² hell ³ bestimmt ⁴ r Nachbar -n,-n; s Abwasser

2. Melyik mondat hibás és miért? Javítsd ki őket!

Der Regen regnet heute stark. Heute Nacht hat wieder geregnet. Der Schnee schneit in den Alpen. Die Sonne schneit. Es klopft Péter. Es taut der Schnee. Mir geht gut. Es klingelt mein Freund. Es regnet der Regen. Der Hagel hagelt. Ist warm. Ist kühl. Es lärmt Hans. Es lärmten die Kinder. Das Kind lärmt es. Regnet im Wald. Der Blitz blitzt. In den Bergen wird im Winter warm. Im Zimmer wird hell, wenn du die Lampe anmachst. Im Zimmer wird kalt, wenn du das Fenster aufmachst. Es taut das Eis in unserem Kühlschrank. In Norwegen scheint der Schnee auch im Sommer.

Az óraidőt és a fokot is kifejezheted vele

Es ist 10 Uhr. = 10 óra van.

Es ist spät. = Késő van.

Es ist 5 Grad. = Öt fok van.

Ugyanígy:

Még korán van. Éjfél¹ van már. 3 óra van? 25 fok van árnyékban². 12 óra van. Késő van már? 15 fok van. 3 óra van a szobájában? 2 óra van. 24 fok van a szobában. 40 fok van árnyékban. Már 10 óra van.

3. Fordítsd le a mondatokat!

Esik még? Kecskeméten jégeső esik. Havazik még az Alpokban? Egész nap lármáznak az utcán. 15 fok van. Kopognak, kinyitom az ajtót. Kopogtatnak az ajtón³. A barátod mindig az ablakon kopogtat. A körmödre⁴ koppintok! Mama húst klopfol⁵. Késő van, megyek. Még korán van, miért mész? Meleg van az árnyékban is. Hideg van a szobában is. Olvad már? Ki csönget? A postás mindig kétszer⁶ csönget... Miért nem havazik? Nálunk mindig esik az eső. Villámlik és mennydörög a hegyekben. 15 fok van árnyékban. Viszek magammal esernyőt⁷, szemerkél. Esik az eső? Nem, csak szemerkél. Jégeső esik, nem megyek az utcára. Havazik a hegyekben. Ma süt a nap és holnap havazik. Sötétedik, bemegyek a házba. Sötétedik, feloltom a lámpát⁸. Nem tudunk szánkózni⁹, olvad. Olvad már a hó?

Kifejezésekben is gyakran előfordul

Es tut mir Leid. = Sajnálom.

Ich habe es eilig. = Sietek.

Es geht mir gut. = Jól vagyok.

Ich habe es satt. = Elegem van.

Ugyanígy:

Sajnálja, nem tud jönni. Köszönöm, jól vagyunk. Hogy vagy? Hogy vagytok? Hogy vannak a szüleid? Elegem van, megyek! Sietsz? Péter mindig siet. Elege van, haza megy. Jól vagy? Sajnáljuk. Sajnáljátok? Sajnálom. Sajnáljuk, de holnap nem tudunk jönni. Jól vagytok? Elege van, nem dolgozik tovább itt. A barátom mindig siet. Sajnálom, de nincs otthon. Elegem van, nem maradok tovább!

¹e Mitternacht ²im Schatten ³an+D ⁴auf die Finger ⁵klopfen ⁶zweimal

⁷r Regenschirm; mit|nehmen ⁸an|machen ⁹schlitten

B. Az **es gibt** szerkezet

A **geben** ige, mely önmagában állva **adni**-t jelent, ha **es** formális alanyt írunk elé, teljesen más értelmet kap, azt jelenti, hogy **valami van, létezik**:

- a) **geben** : Ich gebe dir ein Küsschen. = Adok neked egy pusztit.
es gibt : **Es gibt** hier viele Museen. = Itt sok múzeum **van**.

Az **es gibt** szerkezetben a **geben** csak **Esz./3. személyben** állhat és mindig **tárgyesetet** vonz:

+A

In der Nähe **gibt es** einen Imbiss. = A környéken **van** egy falatozó.

b) **sein** vagy **es gibt** ?

Ha valaminek a **létét, létezését** hangsúlyozzuk, akkor nem *sein*-t, hanem **es gibt**-et használunk:

Auf der Welt **gibt es** nur hier Känguru.
 = A világon csak itt **van (létezik)** kenguru.

Mondd ugyanígy:

Léteznek ufók¹?

Van itt egy WC?

Hol van a városban étterem?

Van még kolbász?

Vannak sárkányok²?

Sok lehetőség³ van.

Van Zürichben antikvárium⁴?

Angliában sok esernyő van.

A városban 50 szálloda van.

A könyvtárban sok könyv van.

A városban 30 múzeum van.

Itt csak élelmiszer⁵ van.

Van még egy hely?

Van itt valahol⁶ egy hotel?

Nálunk csak kevés cukrászda⁷ van.

Van itt jó sör?

Amerikában nincs személyi⁸.

Van itt egy fogadó⁹ a sarkon.

1. *Sein* vagy *es gibt*?

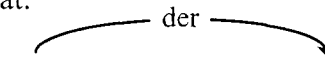
Er Herr Nagy. Mein Vater in der Küche. in Dresden eine Oper? In Budapest viele Kinos. Seit wann Menschen auf der Welt? Drachen? Dieses Jahr mehr Hotel als voriges Jahr. keinen Kuchen in einer Konditorei? Die Englischlehrerin jetzt bei uns. In jedem Land ein Goethe Institut¹⁰. In diesem Geschäft keinen Alkohol. Seit wann er bei ihr? Hier das Buch! Entschuldigung, wo die Garage? Mein Freund in der Schweiz. noch Milch im Kühlschrank? Ich müde. ein Geschäft in der Nähe? Wo die Polizei? Polizei in dieser Stadt? Was heute im Fernsehen? Wo meine Spielzeuge? Bei ihnen guten Wein. Wo das Kino?

¹s UFO -s ²r Drache -n ³e Möglichkeit -en ⁴s Antiquariat -e ⁵s Lebensmittel ⁶irgendwo ⁷e Konditorei -en ⁸r Personalausweis ⁹s Gasthaus ¹⁰Goethe Intézet

xiv Melléknévragozás

A. Erős vagy névelőpótló ragozás

Ha a melléknév előtt **nincs névelő**, akkor minden információt, amit a névelő tartalmaz a főnévről, - tehát a **neme, száma, esete** - a melléknév végére teszünk át:

pl.: **der Wein** (a bor) ⇒ **guter Wein** (jó bor)

	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem	Többes szám
N	guter Wein	warme Milch	frisches Brot	gute Bücher
A	guten Wein	warme Milch	frisches Brot	gute Bücher
D	gutem Wein	warmer Milch	frischem Brot	guten Büchern
G	guten Weines	warmer Milch	frischen Brotes	guter Bücher

A táblázatból tehát gyakorlatilag azokat kell csak megtanulnod, ahol a már tanult főnévragozástól eltér. Mely alakok ezek?

b) Az **erős** ragozást akkor használjuk,

➤ ha nincs a főnév előtt névelő:

Gute Nacht! = Jó éjszakát!

➤ ha tőszámnév áll előtte:

drei gute Bücher = három jó könyv

➤ ha határozatlan számnév áll előtte:

viele gute Freunde = sok jó barát

Ugyanígy: einige (néhány), wenige, mehrere (több)

c) Kérdőszava:

Was für? = Milyen?

1. Fordítsd le!

a)

jó ember
kicsi autó
jó utazást¹
szép kép
kövér² nő

sovány³ kutya
öreg ház
finom⁴ leves
drága ruha
olcsó nadrágot

vörös rózsák⁵
kék szék
lusta gyerek
buta politikus⁶
gyors kocsi

új újság
hangos⁷ zene
nagy asztalt
kicsi gyereknek
fekete kutyának

b)

két szép estét
öt világos nadrágot
sok jó ruha

néhány kis tollat
három érdekes napot
két kövér macskát

kevés zöld nyulat
néhány jó szoba
sok unalmas estét

¹e Fahrt ²dick ³mager ⁴fein ⁵e Rose -n ⁶r Politiker /dumm ⁷laut

c)

sok ember	jó étvágyat ²	hangos, kicsi, ideges ⁴ kutyának
néhány könyv	jó ötlet ³	olcsó, jó áruk ⁵
nagy sikert ¹	jó estét	jó könyvek oldalai ⁶
hangos kutyáknak	kedves István	magas ⁷ , nagy házak ablakai
több gyerekeknek	jó éjszakát	gyors, sovány kutyáknak
kedves Kati	sok kövér nő	sok érdekes történet
új év	néhány sovány férfi	magas szülők alacsony gyerekei

2. Pótold a megfelelő végződéssel!

Ich möchte warm..... Kaffee trinken. Sie wünscht uns gut..... Nacht. Annas neu..... Freund gefällt mir nicht. Ich möchte nur gut..... Bücher lesen. Klaus spricht mit wenig..... Menschen. Bei uns gibt es nur frisch..... Obst. Gut..... Appetit! Die Lehrerin diktiert einige..... Schülern den Satz. Nervös..... Menschen gefallen mir nicht. Ich höre nur gut..... Musik. Mein Cousin trinkt immer nur kalt..... Mineralwasser. Mein Nachbar hat viele nett..... Freunde. Möchtet ihr warm..... Tee trinken? Bill trinkt nur kalt..... Bier. In dieser Straße gibt es nur teuer..... Waren. Er mag nur mit klug..... und intelligent... Menschen sprechen. Meine Schwester kennt einige grob..... Männer.

3. Fordítsuk le prepozícióval!

pl.: *bei guten Leuten* = jó embereknél

világos ⁸ szobában	barna szekrény alatt	sötét ¹⁰ házak mögött
drága kocsiból	boldog nagymamához	magas emberek fejére
fekete macska előtt	kövér kutya mellett	fiatal, ideges emberek fejében
alacsony ⁹ falra	gyors kocsni elé	zöld fától
jó barátoknál	magas ház előtt	néhány embertől
kedves emberekkel	beteg emberektől	sok férfihoz

4. Mondd németül a mondatokat!

Ő mindig meleg sört iszik. Friss zömlét¹¹ szeretnék enni. Jó napot, Meier úr! Jó éjszakát, apa. Jó étvágyat, gyerekek. Öt liter friss ásványvizet vásárolunk. Két jó ismerőssel megyek horgászni¹². Neki sok jó könyve van. Van néhány szép lakása. Jó tollal írunk. Roland új kocsija a ház előtt áll. Új órákat árul. Érdekes barátoknál lakom. Szívesen megyek idős emberekkel sétálni. Furcsa¹³ emberek laknak itt. Ideges emberek laknak fölöttünk. Kedves emberekhez megyünk ma. Csak jó újságokat olvasok. Boldog Újévet¹⁴! Mindig drága ruhákat hord¹⁵.

5. Hol a hiba és miért?

Ich lese nur guten Bücher. Er hat viele guten Freunde. Kati hat nur guten Ideen. Peters neuer Freundin gefällt mir sehr. Antons neuen Haus ist in der Nähe. Er mag nur in hoher Hotels wohnen.

¹r Erfolg ²r Appetit ³e Idee ⁴nervös ⁵e Ware -n ⁶e Seite -n ⁷ragozásnál a c kiesik a hoch-ból pl.: hohes Haus ⁸hell ⁹niedrig ¹⁰dunkel, ragozásánál e kiesik ¹¹s Brötchen ¹²angeln;r Bekannte -en, -en ¹³komisch ¹⁴s Neujahr ¹⁵tragen (ä)

B.

Gyenge

avagy

határozott névelős ragozás

Ha a melléknév előtt **határozott névelő** áll (*der, die, das*), akkor **gyenge** melléknévragozásnak nevezzük. A főnévről az összes információt (*nemét, számát, esetét*) továbbra is a **névelő tartalmazza**, a melléknév pedig **-e** vagy **-en** végződést kap.

Tehát ami új és meg kell tanulni, az az, hogy hol kap **-e** és hol **-en** végződést a melléknév. Ezt fogkefe szabálynak nevezzük, azaz egy fogkefe formában 5 alakban lesz **-e** (ezt kell megtanulni), a többin pedig mind **-en**:

	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
N	der gute Vater	die gute Mutter	das gute Kind
A	den guten Vater	die gute Mutter	das gute Kind
D	dem guten Vater	der guten Mutter	dem guten Kind
G	des guten Vaters	der guten Mutter	des guten Kindes

Tsz.

N	die guten Kinder
A	die guten Kinder
D	den guten Kindern
G	der guten Kinder

pl.: **den guten Vater** = a jó apát

☞ A **gyenge** ragozást akkor használjuk,

➤ ha **határozott névelő** áll előtte

der gute Wein = a jó bor

➤ ha **mutató névmás** áll előtte: **dieser/e/es** (ez), **jener/e/es** (az)

diesen schönen Mantel = ezt a szép kabátot

➤ a következő szavak után:

aller/e/es (minden, összes), **solcher/e/es** (olyan)

jeder/e/es (mindegyik, minden), **welcher/e/es** (melyik)

jedes gute Kind = minden jó gyerek

alle netten Kinder = minden jó gyerek

Kérdőszava:

Welcher/eles? = Melyik?

Welchen Wagen kaufst du morgen? = Melyik kocsit veszed meg holnap?

Ich kaufe **den** grünen Wagen.

vagy

Ich kaufe **den** grünen.

1. Fordítsd le!

- a)
a kövér férfit	a barna ágyat	a vékony ² lány
a forró ¹ vizet	a fiatal asszonynak	a sovány ³ kutyát
a jó gyereknek	a kicsi embereknek	a kék tollat
a kék táska	a magas házat	az ideges embereknek
a kicsi kocsit	az alacsony férfinak	a kövér nőt
- b)
a jó apa gyere	a jó gyerekek fogai	a kövér emberek hasa
a magas ház ablaka	a lassú kutyák lábai	az érdekes történet ⁵ vége ⁶
a piros kerékpár kereke ⁴	a vékony gyerek karja	a szép kocsit lámpája
- c)
ezt a sárga dzsekit ⁷	azoknak a sovány férfiakkal	ezt az új szekrényt
azt a jó zenét	azoknak az ideges kutyáknak	azt az erős férfit
ennek a magas lánynak	azokat a szomorú egereket	az az érdekes ember
- d)
minden érdekes embert	olyan kék nadrágot	a kedves, fiatal lányokat
olyan nagy házat	minden erős férfit	a hangos, magas tanárnak
minden gyereknek	minden kicsi gyereket	a nyugodt, csöndes ⁸ kutyát

2. Fordítsd le prepozícióval!

auf **dem** grünen Tisch = a zöld asztalon

a kedves embereknel	a kellemes ⁹ ebédhez	a magas asztalra
minden szép üzletben	az ideges kutya mellett	a kék lámpába
az idős nagymamához	a két szép könyv közé	a fiatal tanártól
a szép, új vázába	az ideges, érdekes szomszédnál ¹⁰	a jó embereknek

3. Fordítsd le a minialógusokat!

- Ki ez a fiatal, csinos nő?	- Tetszik neked az a barna táska?
- A feleségem.	- Nem, nekem ez a zöld táska tetszik.
❖	❖
- Melyik kabátot veszed meg?	- Melyik autót veszi meg neki?
Azt a zöldet vagy ezt a barnát?	- A feketét.
- Azt a kéket.	❖
- Igen, nekem is az tetszik...	- A kék pulóver ott tetszik nekem.
❖	- Nekem a sárga tetszik.

¹ heiß ² dünn ³ mager ⁴ s Rad ⁵ e Geschichte ⁶ s Ende ⁷ e Jacke ⁸ still ⁹ angenehm

¹⁰ r Nachbar -n, -n

4. Kérdezz rá!

Ich sehe den guten Stuhl. ⇒ Welchen Stuhl siehst du?

Ich kaufe die rote Rose.	Ich kaufe solche grüne Hose nicht.
Anna trägt ¹ den schwarzen Mantel.	Alle kleinen Blusen verkaufen sie.
Wir kaufen jede schöne Blume.	Der dicke Fahrer kommt dort.
Das interessante Buch lese ich.	Allen kleinen Mädchen geben wir
Der dicke Mann gefällt mir.	Schokolade.

5. Pótold a megfelelő végződéseket!

Die jung..... Frau wartet auf ihren Sohn. Dies..... neu..... Wagen gefällt mir nicht. Sie arbeitet jetzt unter der klein..... Dusche. Jen..... nervös..... Mann gebe ich eine Ohrfeige. Neben uns wohnt jener intelligent..... und stark..... Detektiv. Seht ihr jen..... alt..... Baum. Er spricht immer mit den fröhlich....., klein..... Kindern. Morgen fährt mein Vater zu der neu..... Ärztin. Dies..... kariert..... Hose gefällt mir sehr. Siehst du da jen..... alt..... Mann? Der grün..... Mantel gefällt nicht meiner Mutter. Das bunt..... Regal kaufen wir uns nicht. Nicht all..... jung..... und gesund..... Jungen arbeiten viel. Ich gehe morgen in das groß..... und schön..... Nationaltheater. Bei den nett..... und intelligent..... Leuten fühle ich mich gut. Kaufst du dir solch..... grün..... Taschen? Das rot..... Fahrrad steht neben jen..... neu..... Haus. Nicht all..... dick..... Leute mögen die Torte. Jed..... teuer..... Uhr verkaufen sie heute. Auf dies..... alt..... Stuhl lege ich mein Buch. Wo sind jen..... blond..... und laut..... Kinder? Bei dies..... reich..... und schlau²..... Händlern³ kaufen wir nicht.

6. Válaszolj a megadott példával!

Welche Blusen gefallen dir?	(azok a kék blúzok)
Welche Krawatte trägt er?	(a zöldet)
In welches Geschäft geht sie?	(abba az újba)
Über welchen Mann sprechen sie?	(a magas, idegesről)
Zu welchem Friseur geht ihr?	(a kövér, alacsonyhoz)
Von welcher Lehrerin bekommt ihr das?	(a kedves, nyugodttól ⁴)
Mit welchem Mädchen spricht er?	(azzal a pattanásos ⁵ , butával)
Welches Hemd kaufst du dir?	(azt a csikosat ⁶ vagy a kockásat ⁷)
In welchem Haus wohnt er?	(abban a koszosban)
Welchen Lehrer besucht ihr?	(azt az álmos, elgyötörtet ⁸)
In welchem Garten arbeitet er?	(a kicsi, zöldben)

7. Válaszolj szabadon a kérdésekre!

Welches Auto gefällt dir?	Zu welchem Lehrer gehst du jetzt?
In welchem Laden kaufst du ein?	Neben welchem Haus wohnt ihr jetzt?
Mit welchem Fahrrad fährt er?	Über welche Frau spricht man so viel?
Über welches Kleid spricht er?	Welches Mädchen gefällt dir?
Aus welchem Auto steigt er aus?	Über welchen Mann sprichst du?

¹tragen (ä) - hordani ²ravaszh ³Händler - kereskedő ⁴ruhig ⁵pickelig ⁶gestreift ⁷kariert
⁸gequält * teuer - „e” kiesik

8. Kérdezz rá az aláhúzott részekre!

Mein Freund liest jetzt jenes schwere Buch. Bei allen netten Verkäuferinnen mag ich einkaufen. Wir mögen die kurzen und interessanten Geschichten⁵ lesen. Während dem spannenden Film geht er aus dem Zimmer. Sie mag die hochintelligenten Männer. Ich sehe jetzt jenen hochinteressanten Film. In der heutigen Zeitung steht ein interessanter Artikel. Zwischen diese alten Wagen stellen wir unser Auto ab. Sie spricht immer über die schlaunen Mörder. Zu jener modernen Krawatte passt nicht dieses Hemd. Diesen karierten Hut gebe ich meinem Opa. Die kleinen Geschäfte sind schon geschlossen. Unter jenem großen Mercedes liegt der Autoschlosser.

9. Fordítsd le a minidialógusokat!

- *Hol van a táskám?*
- *Ott áll azon a hosszú, fekete asztalon.*
- ❖
- *Látod ott azt a lusta, szemtelen, trehány¹ fiút?*
- *Igen. Ő az ellenséged²?*
- *Nem, az a te tükörképed³.*
- ❖
- *Melyik üzletben dolgozik a barátnőd?*
- *Abban a kicsi, sárga üzletben.*
- ❖
- *Melyik autóval utazunk a Balatonra? A kicsi, bűdös⁴ Trabanttal vagy a nagy és kényelmes Mercedesszel?*
- *Hát, te a kicsi, bűdös Trabanttal és én a nagy, kényelmes Mercivel.*
- ❖
- *Ki az a hosszúhajú, szőke lány a buszon?*
- *Te megőrültél, ő nem is lány, hanem fiú!*

10. Mondd meg, hol a hiba és miért!

Der guter Wagen kostet immer so viel. Jenen alter Frau gebe ich einen Blumenstrauß. Was macht hier dieser alten Hund? Siehst du auch jenes schmutziges Fenster? Die Räder dieses alter Fahrrad sind schon kaputt. In dem schöner und grüner Garten blühen wunderschönen Blumen.

11. Fordítsd le a mondatokat!

Azok a szorgalmas diákok tetszenek neki. Megveszem magamnak ezt a zöld füzetet⁵. Az alacsony⁶ szülők gyerekei is gyakran alacsonyak. Az új ház öreg ablaka kicsi. A barna öltönyöm kék gombja⁷ tetszik a barátnődnék! Minden kedves embernek szeretnék valamit venni. A mérges⁸ húgomról sokat beszél. A drága kocsni mellett áll a rollerem⁹. Annak a pimasz¹⁰ fiúnak semmit se adok. Minden szürke nadrág 10 Euroba kerül¹¹ itt. Az alacsony barátod magas felesége most száll be a kocsijába. Minden kedves vásárló kap ma egy virágot. Melyik kocsival mész? Melyik barátjánál lakik? Melyik osztálytársadhoz¹² mész? Melyik a buszunk?

¹faul; frech; schlampig ²r Feind ³s Spiegelbild ⁴stinkend ⁵s Heft ⁶(itt:) klein
⁷r Anzug; r Knopf ⁸böse ⁹r Roller ¹⁰frech ¹¹kosten +A! (amibe) ¹²r Mitschüler

C.

Vegyes

avagy

határozatlan névelős ragozás

Ha a melléknév előtt **határozatlan** névelő áll (*ein, eine, ein*), akkor **vegyes** ragozásúnak nevezzük. Itt is az összes információt a főnévről (neme, száma, esete) a határozatlan névelő fogja tartalmazni.

Csupán öt esetben nem lesz **-en** a melléknév végződése, ezekben az alakokban az összes információ a főnévről a melléknéven lesz*:

	Hímnem	Nőnem	Semleges nem
N	ein guter Vater	eine gute Mutter	ein gutes Kind
A	einen guten Vater	eine gute Mutter	ein gutes Kind
D	einem guten Vater	einer guten Mutter	einem guten Kind
G	eines guten Vaters	einer guten Mutter	eines guten Kindes
	Tsz.		
N	keine guten Bücher		
A	keine guten Bücher		
D	keinen guten Büchern		
G	keiner guten Bücher		
	pl.: ein guter Tisch = egy jó asztal		

☞ A vegyes ragozást akkor **használjuk**,

➤ ha **határozatlan névelő** áll előtte

ein neues Kleid = egy jó ruha

➤ **kein** után:

kein neues Auto = nem új autót (egy új autót se)

➤ **birtokos névmás** (mein, dein ...) után:

meine neue Freundin = új barátnőm

☞ **Kérdőszava:**

Hn. **Was für ein?**

Nn. **Was für eine?**

S.n. **Was für ein?**

Tsz. **Was für ...?** ~~ein~~

} Milyen?

Was für einen Wagen hast du?

= Milyen kocsid van?

Was für eine Lampe hängt dort?

= Milyen lámpa lóg ott?

Tsz! : Was für Bücher liest du?

= Milyen könyveket olvasol?

* Azért nevezzük ezt **vegyes** ragozásúnak, mert az **erős és gyenge ragozás** is benne van. Az **erős** ragozás a **fogkefén belül** van, a **gyenge** pedig a **fogkefén kívül** esik.

1. Fordítsd le!

a)

egy kövér férfit
 egy beteg macska
 egy öreg anyának
 egy szorgalmas tanulónak
 egy szép hónapot

egy új autót
 egy szabad nyár
 egy udvarias¹ eladó
 egy olasz céget²
 egy lusta tanulót

egy szűk³ nadrágot
 egy sovány nőnek
 egy olcsó asztalt
 egy drága lámpát
 egy jó asztalt

b)

egy új nadrágot se
 nem jó tanulónak
 nem szép lánynak

nem érdekes múzeumot
 nem világos⁴ szobát
 nem hosszú nyarat

nem rövid⁵ telet
 nem a kedves embereknek
 nem az érdekes tanárokat

c)

az új kocsimat
 kedves vendégünket
 kedves barátunkat
 a nagy asztalunkat

a gyors kerékpárja
 a finom levesem
 a drága könyve
 a vicces⁶ barátotokat

a sovány barátnődnek
 kedves, kis gyerekünknek
 a magas szomszédotoknak
 a széles, hosszú⁷ kocsinknak

2. Fordítsd le prepozícióval!

auf einen grünen Teppich = egy zöld szőnyegre

egy új házba
 egy régi tetőre⁸
 egy érdekes barátnál
 egy kövér kutyához
 egy magas asztal elé

egy széles utcában
 egy kövér nővel
 egy zöld parkhoz
 idős barátjánál
 új kerékpáromra

egy rossz lámpa mellett
 egy sovány, magas macskánál
 egy gyors, piros rollerrel⁹
 egy kék és egy zöld kocsi között
 egy érdekes barátnőről

3. Kérdezd németül! (Was für ein...?)

Milyen autó áll ott?
 Milyen lámpát választasz?
 Milyen emberek állnak ott?
 Milyen nadrágot vesz magának?
 Milyen könyveket olvastok?
 Milyen lakása van?
 Milyen asztalt veszél?

Milyen gyereknek adod azt?
 Milyen lakást vesztek?
 Milyen lánynak küldöd¹⁰?
 Milyen széket kap a barátod?
 Milyen leves ez?
 Milyen ötlet ez?
 Milyen levelet írsz?

4. Prepozíció + was für...? Fordítsd le!

In was für einem Wagen? = Milyen kocsiban?

(+ D)

Milyen baráthoz?
 Milyen autóval?
 Milyen lányról?
 Milyen embertől?
 Milyen baráttól?
 Milyen fejben?

Milyen házba?
 Milyen lámpával?
 Milyen asztal mellett?
 Milyen buszból?
 Milyen tollal?
 Milyen lányról?

Milyen kertben?
 Milyen barátoknál?
 Milyen emberektől?
 Milyen villamosba?
 Milyen könyvben?
 Milyen újságból?

¹höflich ²e Firma ³eng ⁴hell ⁵kurz ⁶witzig ⁷breit /lang ⁸s Dach ⁹r Roller ¹⁰schicken

5. Pótold a megfelelő végződéseket!

Wir fahren morgen Abend zu ein..... sehr nett..... Freund. Ich kaufe mit mein..... gut....., nett..... Freundin ein. Sie fahren in ein..... unbekannt.....! Land. Ich habe leider kein..... gut..... und schön..... Tische zu Hause. Wir trinken immer bei unser..... nett..... Nachbarn. Dein Freund fährt immer mit sein..... hübsch..... Freundin. Bei unser..... jung..... Onkel wohnt jetzt niemand. Sie spricht immer über ihr..... langweilig..... Opa. Er wohnt jetzt bei sein..... nervös..... Lehrer. Gestern gab ich ein..... alt..... Hund Futter². Sie leben jetzt in ein..... gemütlich..... Wohnung. Sie trägt immer ein..... rot..... Kleid. Ich habe kein..... frisch..... Brot zu Hause. Er erzählte gestern kein..... interessant..... Geschichte³. Sie lebt mit ihr..... krank..... Cousine. Ich wünsche euch ein..... angenehm..... und lustig..... Nacht. Er hat kein..... neu..... Auto. Ich kenne ein..... nett..... Ehepaar (das). Die Eltern diskutieren mit unser..... nervös..... Lehrerin. In unser..... groß..... Klassenzimmer gibt es viele Stühle. Was macht jetzt dein..... hübsch..... Freundin? Mir gefällt nicht mein..... neu..... Nachbar.

6. Fordítsunk birtokos esetet!

die Eltern eines guten Kindes
 ↘ ↙
 egy jó gyerek szülei

egy kedves ember kutyái
 egy magas ember alacsony⁴ gyerekei
 egy gyors kocsi kerekei⁵
 egy magas lány nagy ruhái
 egy szép nő ronda⁶ ruhája

egy okos nő buta gyerekei
 kedves nagybátyja gyerekei
 jó barátom szomszédja
 jó tanárunk rossz gyerekei
 kedves szomszédod fiai

7. Kérdezz rá az aláhúzott mondatrészekre! (Was für ein...?)

Wir haben ein nagelneues Auto zu Hause. Sie kauft einen karierten Teppich.
 Wir verkaufen den schlechten Kühlschrank. Wir ziehen in eine schöne, neue Wohnung um. Er steigt in einen großen LKW ein. Auf seinem Tisch steht immer eine dünne Flasche. Mit einem langsamen Zug fahren wir nach Szeged. Sie gehen morgen zu einem guten und bekannten Arzt. Ich lege mein Buch auf das neue Regal. Ich fahre morgen mit meinem nervösen Freund ab. Ich denke oft an meine ehemalige Frau. Mein Vater benutzt oft mein altes Fahrrad. Ági geht zu einem guten Zahnarzt.

8. Válaszolj egész mondatban a megadott példával!

In was für einer Wohnung wohnt ihr?	(hoch, groß)
Zu was für einem Lehrer fahrt ihr?	(nett, intelligent)
Was für einen Hund hat dein Freund?	(nervös, unintelligent)
Was für eine Frau besucht er morgen?	(klug, schläfrig ⁷ , dick)
Was für eine Hose trägt er?	(lang, kariert, breit)
Was für einen Stuhl brauchst du?	(bequem, klein)

¹ismeretlen ²étel ³(e) történet ⁴(itt:) klein ⁵s Rad -"er ⁶häßlich ⁷álmos

D. Vegyes gyakorlatok

1. Fordítsd le!

(1) kis ház
a kis ház
egy kis ház	(3) szép kert
egy szép kert
a szép kert	(5) egy csúnya ² férfi
a csúnya férfi
csúnya férfi
(2) egy szőrös hát ¹
a szőrös hát
szőrös hát	(4) a jó ötlet
egy jó ötlet
jó ötlet	(6) a gyors autó
egy gyors autó
gyors autó

2. Fordítsd le *különböző esetekben!*

(1) kövér férfit
egy kövér férfit
a kövér férfit	(3) kicsi gyerekek
egy kicsi gyerekek
a kicsi gyerekek	(5) egy szép lányt
a szép lányt
szép lányt
(2) kedves nőnek
a kedves nőnek
egy kedves nőnek	(4) a nagy kertet
egy nagy kertet
nagy kertet	(6) okos tanulóknak
az okos tanulóknak
egy okos tanulóknak

3. Mondd *prepozícióval!*

(1) egy kedves barátnál
a kedves barátnál
kedves barátnál	(3) a kövér hasban ⁴
egy kövér hasban
sok kövér hasban	(5) egy sovány ⁶ nőhöz
a sovány nőhöz
sovány nőhöz
(2) kockás ³ blúzában
kockás blúzban
a kockás blúzban	(4) egy pimasz ⁵ eladónak
a pimasz eladóval
pimasz eladóval	(6) a kicsi boltok előtt
kicsi boltok előtt
egy kicsi bolt előtt

4. Mondd *birtokos esettel!*

a kedves anya lánya

die Tochter der netten Mutter

(1) a kedves anyák lányai
egy kedves anya lányai	(4) ezeknek a csúnya férfiaknak az autói
ennek a csúnya férfinak az autója
(2) a magas ház teteje
egy magas ház teteje	(5) egy csíkos pizzama ⁷ gombja
a csíkos pizzama gombja
(3) új barátnőm haja
új barátnőim házai	(6) annak az alacsony nőnek a cipője
egy alacsony nőnek a cipője

5. Hol a hiba és miért?

Ich möchte mir ein hohes Haus mieten. Wo arbeitet deine neuen Freundin?
Was macht ihr mit dieser kleiner Spielzeugen? Wohnt noch jener ungeduldiger
Mann unter euch? Ich wünsche euch eines glückliche, neue Jahr. Meine
Freundin trägt immer altmodischen Kleider. Bekomme ich heute mein neuer
Computer? Was machen hier diese lustige Kinder? Ich habe vielen netten
Freunde. Wo leben jetzt deine alte Großeltern?

¹haarig; r Rücken ²hässlich ³kariert ⁴r Bauch ⁵frech ⁶mager ⁷r/s Pyjama; gestreift

6. Pótoldd a megfelelő melléknévvégződéssel!

Mit der nett..... Lehrerin sprechen die Schüler gern. Ein klein..... Mädchen steht da. Trinken wir schwarz..... Bier? Gut..... Tag, Herr Schliemann! Da hängen nur schön..... Kleider. Diese schön..... Kleider kaufe ich mir. Siehst du da den hungrig..... Hund? Er trinkt immer gut..... Wein. Gib bitte der fleißig..... Frau dein Heft. Das rot..... Auto gefällt mir nicht. Er kauft seiner Mutter eine grün..... Jacke, einen blau..... Roch und ein neu..... Radio. Das alt..... Haus verkaufen wir. Er steigt eben in einen neu..... Wagen ein. John spricht mit seinen nett..... Freunden. Der blau..... Schal passt nicht zu meinem grün..... Mantel. Nur frisch..... Brot isst er. Er arbeitet mit interessant..... Menschen zusammen. Er wohnt bei seinen alt..... Großeltern. Dieser laut..... Mensch ist sehr aggressiv. Sie sagt uns immer gut..... Nacht. Er verkauft seinem arm..... Cousin das Haus. Was machst du mit diesen alt..... Büchern. Alt..... Bücher kauft man im Antiquariat. Neu..... CDs bekommen wir morgen. Wohin stellst du diese alt..... Lampe? Sie mag nur altmodisch..... Kleider tragen. Ihre altmodisch..... Kleider gefallen mir nicht.

7. Kérdezz rá az aláhúzott mondatrészekre! (Welcher/e/es? vagy Was für ein?)

Ich kaufe eine grüne Mikrowelle¹. Ich möchte mir die weiße Mikrowelle kaufen. Er trinkt immer kalten Kaffee. Sie liest nur spannende Bücher. Trinkst du eine kalte Cola. Die kranke Frau lebt nicht mehr hier. Die ungeduldigen Gäste warten auf dich. Onkel Franz fährt mit seinem blauen Auto. Mein Bruder besucht nicht seine nervöse Freundin. Jenen reifen Apfel kaufe ich mir. Heute haben wir wieder regnerisches Wetter. Viele gute Freunde besuchen wir morgen. Den dicken Mann da mag ich nicht. Mit den geduldigen Eltern spricht die Lehrerin. Die rote Bluse da möchte ich mir kaufen. Sie wohnen jetzt in einem alten Schiff. Trinkst ihr einen heißen Kaffee? Ich wünsche mir einen warmen Mantel. Den betrunkenen Mann nimmt die Polizei mit. Diese schwierige Aufgabe kann ich einfach nicht lösen.

8. Fordítsd le!

- (1) Megveszed a zöld nadrágot? Melyiket? A zöldet.
- (2) Milyen ajándékot veszel nekem? Egy nagy kocsit, egy kis házat vagy egy tábla csokit?
- (3) Melyik blúzt veszed fel? A kéket vagy a zöldet?
- (4) Melyik busszal utaztok? Az újjal vagy a régivel?
- (5) Milyen ruhák vannak abban a boltban? Csak fekete és fehér alsónadrágok².
- (6) Melyik busz megy Budára? A kék vagy a sárga?
- (7) Milyen kalapja³ van? Nagy vagy kicsi?
- (8) Szükségem⁴ van a kabátodra. A kicsi világosra⁵ vagy a kékre?
- (9) Melyik házban laktok? A magas sárgában, vagy az alacsony fehérben?

¹mikrosütő ²e Unterhose -n ³r Hut ⁴brauchen +A ⁵blumig

E. Ragozhatatlan melléknevek

a) Idegen eredetű melléknevek

lila, rosa, prima, orange

b) Földrajzi nevekből képzett melléknevek

Wiener, Budapester, Münchener

die Wiener Frauen = a bécsi asszonyok

Mindig nagybetűvel írjuk és **-er** végződést kap.

c) -lei képzős melléknevek

allerlei, mancherlei, vielerlei
(mindenféle) (többféle) (sokféle)

Fordítsd le:

rózsaszínű sapkájában¹
egy lila blúz
rózsaszínű kabátjában
egy kecskeméti rokon
narancsszínű cipőjében
zürichi lakásában
aacheni barátjával
budapesti vásáron

lila kesztyűjét²
budapesti vendégemet
egy lübecki kocsmában
egy prágai barátjánévél
mindenféle asztalt
a szép bécsi erdőben
egy lübecki kertben
egy prima táskát

prima ötleteivel
sokféle emberhez
többféle kenyeret
egy prima házban
a lila haján
egy bécsi szeletet³
mindenféle édességet
sokféle ételt

Néhány rendhagyó melléknév

Az **-e** hang kiesik a következő mellékneveknél:

a) -el végződésűek:

el ⇒ ~~el~~

dunkel, edel, eitel, nobel

(sötét) (nemes) (hiú) (nemes)

dunkel ⇒ dunkles Bier

b) -er végződésűek:

sauer, teuer

de: bitter, finster-nél megmarad az e!

Fordítsd le:

sötét szoba
nemes fajták⁴
a hiú embert
a hiú asszonyról
savanyú uborkával⁵
egy drága házat
egy sötét fej
nemes bort
keserű sörben

nemes gesztus⁶
nemes hang⁷
hiú férjemet
nemes módon⁸
sötét házban
savanyú gesztussal
keserű⁹ kötelesség
drága tollal
keserű levest

hiú reményeiről¹⁰
nemes magatartással¹¹
egy nemes embert
hiú ábránd¹²
a savas esőt
egy liter aludt tejet (savanyú tej)
keserves munka
savanyú kenyeret
hiú ötletekről

¹e Mütze ²r Handschuh -e ³r Schnitzel ⁴e Sorte-n ⁵e Gurke -n ⁶e Geste ⁷e Stimme

⁸e Art /Weise ⁹sauer: keserű, keserves is (átv.) ¹⁰e Hoffnung -en ¹¹s Verhalten ¹²r Wahn

Melléknévfokozás

A.

Ahogy a magyarban, a német nyelvben is három foka van a melléknévnek: **alap**, **közép** és **felsőfoka**.

	<i>alapfok</i>	<i>középfok</i>	<i>felsőfok</i>
pl.:	schön	schöner	der } schönste die } das }
	szép	szébb	a legszebb
Képzése:	∅	-er	der, die, das ... -st(e)

Mondd alap, közép és felsőfokban:

dick (kövér), mager (sovány), niedrig (alacsony), billig (olcsó)
breit (széles), geschickt (ügyes), schnell, langsam, teuer

a) Umlautos melléknevek:

az **a, o, u** tövű egyszerűtagos melléknevek Umlaut-ot kapnak:

a ⇒ **ä**;

o ⇒ **ö**;

u ⇒ **ü**

pl.: alt → **älter** (öregebb) → **der älteste** Mann (a legöregebb férfi)

kalt → **kälter** (hidegebb) → **der kälteste** Kühlschrank

(a leghidegebb hűtőszekrény)

Ugyanígy mondd végig: jung, stark, lang, warm, kurz, hart (kemény),
schwach, dumm, klug, arm, scharf

b) néhány rendhagyó melléknév:

gut (jó, jól) → **besser** (jobb; jobban) → **der/die/das beste** (a legjobb)

viel (sok) → **mehr** (több) → **der meiste** (a legtöbb)

gern (szíves, szívesen) **lieber** (inkább, szívesebben) **der liebste** (a legkedvesebb)

nah (közeli) → **näher** (közelebb) → **der nächste** (a legközelebbi)

hoch (magas) → **höher!** (magasabb) → **der höchste** (a legmagasabb)

groß (nagy) → **größer** (nagyobb) → **der größte** (a legnagyobb)

c) a fokozott melléknevet **egyeztetni** is kell a főnévvel:

alapfok: das schön|e Mädchen = a szép lány

középfok: das schön|er|e Mädchen = a szebb lány Határozatlan névelővel:
ein schön|er|es Mädchen

felsőfok: das schön|st|e Mädchen = a legszebb lány

melléknév fokozás ↙
melléknév végződés ↓

Mondd mindhárom alakban: az új autó, a kis lámpa, a kövér madár,
a széles utca, a gyors férfi, a kedves nő

d) a felsőfokú alak lehet **módhatározó** is:
Wie? = Hogyan? kérdésre felel*

Képzése:

am -sten
am schnellsten = a leggyorsabban

Ugyanígy: a legokosabban, a leglassabban, a legrövidebben, a legolcsóbban, a legbutábban, a legügyesebben, a legrosszabbul

Összehasonlítva:

Wie?

Hogyan?

Éva singt **am schönsten**.
 (Éva énekel a legszebben.)

Milyen?

Das ist **das schönste** Haus.
 (Ez a legszebb ház.)

1. Fordítsd le a következő szavakat, kifejezéseket!

a) gyorsabb	több	okosabb	butább
lassabb	kevesebb	szomjasabb ¹	fiatalabb
közelebb	inkább	kisebb	kellemesebb ²
jobb	kedvesebb	magasabb	rondább ³
gyengébb	alacsonyabb	erősebb	finomabb ⁴
olcsóbb	drágább	hidegebb	soványabb

b) *Figyelj az egyeztetésre is:*

a legidősebb ember	a legokosabban	a legidősebb bátyám
a leggyorsabb roller ⁵	a legunalmasabb ⁷ óra	a legfiatalabb nővérem
a leglassúbb autó	a legkisebb lámpa	a leghidegebb szobája
a legmagasabb ház	a legtöbb víz	a legjobb sörünk
a legcsinosabb ⁶ lány	a következő ⁸ megálló	a legmelegebb borotokat

c) *Hogyan? vagy Milyen? (Wie?)*

a legbutábban	a legokosabban	a legelegánsabban ⁹
a legbutább ember	a legmagasabb asztal	a legjobb tanárnő
a legszebb nő	a legjobb barát	a legidegesebb ember
a legerősebben	a legcsinosabban	a legkedvesebb gyerekek
a legerősebb tanuló	a legcsinosabb lány	a leglassabban

2. Mondd birtokos szerkezetben!

der schönste Mann der Welt = a világ legszebb férfinja

a világ leggyorsabb kocsija	az üzlet legdrágább ruhája
a világ legfinomabb leve	az osztály legcsinosabb lányát
az ország leggyorsabb úszója	a kert legszebb virágát
az osztály legjobb tanulója	a lakás legszebb bútora

¹durstig ²angenehm ³hässlich ⁴fein ⁵r Roller ⁶hübsch ⁷langweilig ⁸szó szerint „a legközelebbi” ⁹elegant

* A Wie? jelentheti azt is: *milyen?*

3. Mondd *prepozícióval!*

mit dem schnellsten Wagen = a leggyorsabb autóval

a magasabb lánnyal	a leglustább ¹ gyerekkel	a legérdekesebb tanárral
egy jobb házban	egy jobb motorral	a legsoványabb kutyáért
a következő házban	egy alacsonyabb szobában	a legfinomabb levesben
a legszebb kocsiiban	egy kedvesebb nagybácsihoz	az alacsonyabb házon

4. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Elveszed² Gizit?
- Igen, miért?
- Akkor te vagy a világ legnagyobb balekja³.
- ❖
- Józsi bácsi, melyik a legrövidebb út a faluba.
- Fiam, légvonalban⁴ 5 km a falu, de az erdön át én ismerek egy rövidebb utat is...
- ❖
- Elnézést, hol a következő megálló?
- Ott a sarkon.

5. Mondd ki felsőfokban a mondatot és válaszolj rájuk!

1. Wie alt war der (jung) Nobelpreisträger? (25 Jahre)
2. Wie viele Sprachen spricht der (groß) Sprachgenie? (29 Sprachen)
3. Welche Sprache sprechen die (viel) Menschen? (das Chinesische)
4. Welche Sprache sprechen die (wenig) Menschen? (die Ejah - 2 Menschen)
5. Wo liegen die (hoch) Seen? (in Peru)
6. Welches Tier geht am (langsam)? (e Schnecke; 0,004 km/h)
7. Welches Vogel fliegt am (schnell)? (die Falke; 350 km/h)
8. Wie schnell sind die (gut) Läufer? (der Gepard; 120 km/h)
9. Wer schläft am (kurz)? (e Giraffe; 20 Min. pro Tag)

6. Fordítsd le!

A legkevesebb ember ebben az országban él. A legtöbb munkát ő csinálja. Inkább haza megyek. Magasabbra rakom a könyvet. Inkább levest eszünk. Hol a következő megálló? Gyere közelebb! Ő még többet iszik. A legjobb sör nem ízlik neki. Idén kevesebb pénzt kap. A legkedvesebb eladó itt lakik. Ez a világ legmagasabb háza. A világ legalacsonyabb emberével beszélgetünk. Ő a legokosabb tanuló. Te futsz a leglassabban. Ki alszik a legmélyebben? A legügyesebben Béla rajzol⁵. Adj több időt! A legtöbb kutya nálunk van. Cilus a legkedvesebb macskám. A világ legnagyobb vására⁶ ebben az országban van. Hol él a legtöbb ember? Szeretnél még több pénzt keresni? Nem, többet már nem akarok dolgozni. Tudod ezt rövidebben mondani? Jöjjön kérem közelebb! A leggyorsabban a villamossal mész haza. Ott olcsóbban be tudsz vásárolni. A legjobb, ha itt bekanyarodik.

¹faul ²heiraten +A ³r Pimpf ⁴in Luftlinie ⁵zeichnen ⁶e Messe

Vigyázat, bakiveszély!

A felsőfok

A felsőfok **am ... sten** alakja nem csak módhatározóként használható (**leggyorsabban**) hanem melléknévként is (**a leggyorsabb**):

Er ist **am schnellsten**. = Ő a leggyorsabb. (Milyen?)
Er läuft **am schnellsten**. = Ő fut a leggyorsabban. (Hogyan?)

Ha a felsőfokú melléknév után **egy főnév** áll, akkor csak a névelős alak használható:

Oma ist **die schönste Frau**.
= Nagyi a legszebb asszony.

am ~~schönsten~~ Frau
helyette:

Oma ist **am schönsten**.
Nagyi a legszebb.

Fordítsd le:

Péter a legerősebb.
Péter a legerősebb férfi.
Te iszol a leglassabban!
A főnököm a leglustább ember.
A főnököm a leglustább.
A barátod a leggyávább katona.

Ő a legkedvesebb hozzám.
Ő köszön a legkedvesebben.
Ő a legkedvesebb nő.
Jürgen a legokosabb az osztályban.
Anolf dolgozik a legpontosabban.
A főnököm dolgozik a leglustábban.

Mehr vagy mehrere?

mehr = több, (mint)* **Nem ragozzuk!**

Ich schlafe **mehr** als du. = Többet alszom, mint te.

mehrere = jópár, jónéhány, több ... is **Ragozzuk!**

Er hat **mehrere** Autos in der Garage.
= Több (jópár) autója is van a garázsban.

a) *Fordítsd le:*

Többet olvas, mint a tanár.	Több benzinnel megy, mint az én autóm.
Több időm van, mint neked.	Jópár emberrel beszélek ma.
Több házunk is van.	A postás jópár emberhez elmegy.
Nem esznek többet.	Több embert is ismerek a városban.
Többet akar aludni.	Több pénzzel jobban él az ember.

b) *Mehr vagy mehrere?*

Mein Freund weiß als du. Danke, ich esse nicht Er kennt Menschen in der Stadt. Wo gibt es Autos, in Kanada oder in den USA? In seiner Garage hat er sogar Autos! Arbeite mit Fleiß! Das Haus kostet als 100000 Euro. Wir waren mit Freunden zusammen.

¹szorgalom

* Általában **összehasonlítunk** vele két dolgot vagy mennyiséget.

B. Hasonlítás

Ha két minőséget, mennyiséget vagy módot **hasonlítunk** össze egymással, akkor két eset adódhat:

so ... wie

a) ha **azonosak** a szintek

= úgy, olyan ... mint

Er trinkt **so** schnell Bier **wie** ich.

— — — azonos szintek

= **Olyan** gyorsan iszik sört, **mint** én.

als = mint

b) ha **különböző** szinteket hasonlítunk

Er trinkt schneller **als** ich.

= Gyorsabban iszik, **mint** én.

vagy

Er trinkt langsamer **als** ich.

= Lassabban iszik, **mint** én.

— — — → különböző szintek

Okosabb, mint én.

Gyorsabban futok, mint te.

Jobban él, mint Rockefeller.

Olyan csúnyán¹ írsz, mint én.

Kevesebbet esztek, mint mi.

Kevesebbet tanul, mint tavaly².

Csinosabb vagyok, mint egy viziló³.

Okosabb, mint Einstein.

Gyorsabban úszunk, mint ti.

A házunk olyan magas, mint a tiétek.

Máshogy⁴ oldja meg a feladatot⁵, mint én.

Máshogy beszélsz, mint a barátod.

Olyan gyorsan felejt, mint egy elefánt.

Többet alszotok, mint egy medve⁶.

Ez a ház magasabb, mint a miénk.

Olyan lusta vagy, mint a kutyám.

Hamarabb készen van, mint mi.

A barátom máshogy gondolkodik, mint te.

1. A **wie** és **als** után **KATI** szórend áll. **Fordítsd le!**

*Das Konzert dauert länger, **als** ich es gedacht habe.*

K A T I

Jobban beszél, mint gondoltam.

Olyan gyorsan tanulok, mint ahogy a barátnőm felejt.

Máshogy szereled a motort, mint ahogy mondtam neked.

Mindent olyan gyorsan csinál, mint ahogy mondod neki.

Kevesebbet keres⁷, mint amennyit elkölt⁸ a boltban.

Olyan gyorsan tud írni, mint ahogy én olvasni tudok.

Olyan egészségesen él, ahogy az orvosa mondja neki.

Olyan sokat dolgozik, mint amennyit mi tévézünk.

Gyorsabban úszok, mint ahogy te futsz.

Olyan gyorsan eszem egymásután⁹ a palacsintákat, ahogy a nagy süti.

¹hässlich

²voriges Jahr

³s Nilpferd

⁴anders ... **als!**

⁵e Aufgabe

⁶r Bär

⁷verdienen

⁸ausgeben

⁹nacheinander

c. Je ... desto / umso

Ezekkel a kötőszavakkal szintén hasonlítást fejezünk ki, de itt mindkét melléknevet **középfokba** kell tennünk:

Je ... desto
Je ... umso } = *minél ... annál*

Szórend: Je + mn + **KATI**
középfokban

desto + mn + fordított szórend
umso középfokban

Je länger du in meinem Zimmer bist, desto schlechter fühle ich mich.

K A T I mn. Á A

= **Minél** tovább vagy a szobámban, **annál** rosszabbul érzem magam.

Ugyanígy: Minél többet iszom, annál homályosabban¹ látom a poharat.

Minél tovább beszél, annál mélyebben alszom.

Minél inkább havazik, annál inkább hull a hó².

Minél többet olvasol, annál rosszabb lesz a szemed.

Minél többet nézek tévét, annál fáradtabb vagyok.

Minél jobban odafigyelek³, annál kevesebbet értek.

Minél többet alszom, annál álmosabb⁴ vagyok.

Minél tovább csinálsz ezt a gyakorlatot, annál mérgeesebb leszel.

Minél halkabban beszélsz, annál jobban odafigyelnek rád.

Minél tovább beszélek vele, annál idegesebb leszek tőle.

Minél ritkábban hív fel, annál több nyugodt óráim van.

Minél gyakrabban írok levelet, annál több pénzt küld.

Minél többet nyalizol⁵, annál inkább megvet⁶.

Minél szegényebb egy ország, annál önzetlenebbek⁷ a polgárai.

1. Fordítsd le a mondatokat!

Rio de Janeiro a világ legnagyobb városa. A legkedvesebb lánynak adom a virágot. A legtöbb ember kínaiul beszél. Nem ismered a legjobb barátomat? A barátnőm többet beszél, mint egy politikus. Olyan gyorsan megy, mint egy csiga⁸. Gyorsabban öltözködsz, mint egy lajhár⁹! Lustább vagy, mint én. Gyere közelebb! Te beszélsz a legtöbbet. A leggyorsabban a villamossal mehetsz oda. Ő főz a legjobban. Ez a falu fekszik a legmagasabban. Te vagy a leggyengébb az osztályban. A következő (legközelebbi) megállóban vár. Inkább veled megyek. Jobban tanulok, mint te. Ez a legmelegebb szoba. Ez az asztal a legszebb. Az én barátnőm a legszebb. Minél tovább hallgatom, annál mérgeesebb leszek. Minél nagyobb a kocsik motorja, annál gyorsabban megy. Minél korábban felkelünk, annál valószínűbb¹⁰, hogy elérjük a buszt. Minél gyorsabban hajt, annál több ember ül a motorháztetőjén¹¹.

¹dunkler ²r Schnee fällt ³zuhören ⁴schlänfrig ⁵schmeicheln ⁶verachten +A ⁷selbstlos
⁸e Schnecke ⁹s Faultier ¹⁰wahrscheinlich ¹¹s Motorgehäuse

Határozószavak fokozása

A határozószavakat ugyanúgy fokozzuk, mint a mellékneveket, azzal a különbséggel, hogy felsőfokban csak egy alakjuk van, az **am ...-sten** forma:

			Wie? = Hogyan?		
			alapfok	középfok	felsőfok
a)	Ø		-er		am...-sten
	fleißig szorgalmasan		fleißiger szorgalmasabban		am fleißigsten a legszorgalmasabban
	häufig gyakran		häufiger gyakrabban		am häufigsten a leggyakrabban

de!

gern - szívesen	lieber - szívesebben (inkább)	am liebsten - a legszívesebben
wohl - jól	besser - jobban	am besten - a legjobban*
bald - hamarosan	eher - hamarabb (inkább)	am ehesten - a leghamarabb**
sehr - nagyon	mehr - inkább	am meisten - leginkább
viel - sok(at)	mehr - több(et)	am meisten - legtöbb(et)
oft - gyakran	öfter - gyakrabban	am öftesten - leggyakrabban

b) A **wenig**-nek van szabályos és szabálytalan ragozása is:

wenig	→ weniger	- am wenigsten
	→ minder	- am mindesten

Fordítsd le:

A legszívesebben nála dolgozom.
 A leggyakrabban náluk eszünk.
 Szorgalmasabban dolgozik, mint én.
 Már nem jövök többet.
 A legtöbbet én ettem a tortából.
 Mostanában gyakrabban ír leckét.
 A leghamarabb taxival érsz oda.
 A legszívesebben veled sétálok.
 Ma kevesebbet szeretnék enni.

A legjobban a sört szereti.
 Inkább teát iszom.
 Ma hamarabb jövök.
 Gyere gyakrabban hozzánk!
 Inkább nem házasodom meg.
 Jobban érzed magad?
 A legszívesebben vele nyaralok.
 A legkorábban a tanárnő érkezett meg.
 A vezető ivott a legkevesebbet.

1. Fordítsd le a mondatokat!

Als wir Hilfe brauchten, war er eher da als du.. Je eher desto besser. Diese Torte schmeckt mir am meisten. Ich liebe Dezső am meisten. Das ist mehr als billig. Der Tisch ist mehr lang als breit. Soll ich ihm was sagen? Am besten sagst du ihm nichts! Es ist am besten, du gehst selbst dorthin. Es geht ihm besser. Sie sollten es besser wissen! Besser stumm als dumm! Es wäre mir lieber, wenn er selbst käme. Mein Feind hilft mir eher als du!

*Legjobb ha ... is lehet: Am besten fahren Sie mit dem Obus.

**legszívesebben, leginkább is

avagy

a húsevő növények

Vannak olyan főnevek, melyeket melléknévként ragozunk. Hasonlítanak a húsevő növényekre, melyeknek egyszerre van növényi és állati tulajdonságuk is.

Ugyanígy a főnévvé vált melléknevek főnevek (mert nagybetűvel és névelővel írjuk), de ugyanakkor melléknév szagúak is, mert a melléknév egyződését kapják:

melléknév	↘	főnév
krank	⇒	der /die Kranke = a beteg férfi /nő
fremd	⇒	der /die Fremde = az idegen férfi /nő
deutsch	⇒	der /die Deutsche = a német férfi /nő

Határozott névelővel (gyenge)

	Hn.	Nn.	Sn.	
N	der Kranke	die Kranke	das Kleine*	Többes szám die Kranken
A	den Kranken	die Kranke	das Kleine	die Kranken
D	dem Kranken	der Kranken	dem Kleinen	den Kranken
G	des Kranken	der Kranken	des Kleinen	der Kranken

Határozatlan névelővel (vegyes)

	Hn.	Nn.	Sn.	
N	ein Kranker	eine Kranke	(ein) Kleines	Többes szám keine Kranken
A	einen Kranken	eine Kranke	(ein) Kleines	keine Kranken
D	einem Kranken	einer Kranken	(einem) Kleinen	keinen Kranken
G	eines Kranken	einer Kranken	(eines) Kleinen	keiner Kranken

Szótárba így írjuk ki: r/e Kranke -n, -n

↓ B. eset ↓ Tsz.

1. Képezz melléknévből főnevet!

farbig
(színes)	a színes(bőrű) férfi	a színes nő	a színesbőrű férfit
heilig
(szent)	a szent férfi	a szent nő	a szent nőnek
tot
(halott)	a halott férfi	a halott nő	a halott férfi nadrágja
weise
(bölc)	egy bölc férfi	egy bölc nő	egy bölc férfit

* a kicsike (gyerek)

lahm
(béna)	egy béna férfi	egy béna nő	egy béna nőnek
blind
(vak)	egy vak férfi	egy vak nő	egy vak nő kutyája

2. Fordítsd le!

egy idegennek (férfi)	egy bénának (férfi)	a vaknak (nő)
egy betegnek (nő)	a bénát (férfi)	egy vaknak (nő)
egy szentnek a lámpája (nő)	a németeknek	a bölcslet (férfi)
egy színesbőrűnek (férfi)	a betegeknek	egy bölcslet (férfi)
a halottnak a gyereke (nő)	egy németet (nő)	a színesbőrűeknek

3. Általában *hím-* és *nőnemű* alakja használatos:

r/e Bekannte	= az ismerős férfi/nő
r/e Reisende	= az utazó férfi/nő
r/e Verletzte	= a sebesült férfi/nő
r/e Verliebte	= a szerelmes férfi/nő
r/e Gefangene	= a fogoly férfi/nő
r/e Betrunkene	= a részeg férfi/nő
r/e Arbeitslose	= a munkanélküli férfi/nő

a) Fordítsd le:

az ismerőst (férfi)	a szerelmesnek (férfi)	a részeg járása ¹ (férfi)
egy ismerősnek (férfi)	a sebesültet (férfi)	a munkanélkülinek (férfi)
az utazó táskája (nő)	a fogolynak (nő)	egy munkanélkülinek (férfi)
a sebesültnek (nő)	a fogoly keze (férfi)	a szerelmest (nő)
a munkanélkülieknek	a sebesülteknek	az ismerősöknek

b) Mondd a példa alapján:

der Bekannte → *az ismerős (férfi)*
ein Bekannter → *egy ismerős (férfi)*

(1) az utazó nő	(4) egy munkanélküli férfi	(7) egy szerelmes nő
egy utazó nő	a munkanélküli férfi	a szerelmes nő
(2) egy részeg férfi	(5) a sebesült férfi	(8) egy béna férfi
a részeg férfi	egy sebesült férfi	a béna férfi
(3) egy ismerős nő	(6) a beteg nőnek	(9) egy idegen férfi
az ismerős nő	egy beteg nőnek	az idegen férfi

4. Fordítsd le prepozícióval!

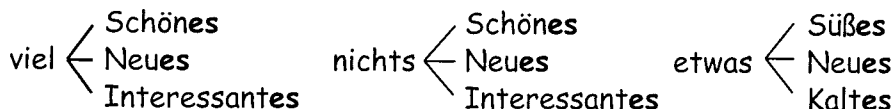
mit dem Reisenden = az utazó férfival

az ismerőssel (férfi)	a szerelmeshez (nő)	egy német mellé (férfi)
a sebesülthöz (nő)	az ismerősnél (férfi)	a betegek között
a munkanélküliekért	a kicsivel	egy ismerősnél (férfi)
a fogoly mellett (férfi)	egy betegért (nő)	egy munkanélkülitől (nő)
a szerelmesekkel	egy idegentől (férfi)	egy sebesültre (nő)

5. Ha elvont fogalmat jelölünk, akkor **semleges nemben** mondjuk:

- a) **das Gute** = a jó(t)
das Schöne = a szép(et)
das Neue = az új(donság)
- Er mag **das Schöne**.
 = Szereti **a szépet**.

- b) Ha nem határozott névelővel monddod, akkor a főnév végén jelenik meg a **semleges nem**:

- Was gibt es **Neues**? = Mi újság van?
 – Es gibt nichts **Neues**. = Nincs semmi újság.

Fordítsd le:

sok érdekeset
 valami szépet
 semmi újat

valami meleget
 semmi hideget
 semmi érdekeset

semmi izgalmasat
 valami újat
 sok szépet

6. Fordítsd le a mondatokat!

Meglátogatom az ismerősömet. (Hn.) Odamegyek az utazókhoz. Látod a foglyot (Hn.). A beteg kijön a kórházból (Nn.). Egy idegen jön holnap hozzánk (Hn.). A sebesült az ágyon fekszik (Nn.). Látod azt a munkanélkülit? (Hn.) Egy munkanélkülivel beszélget (Hn.). Egy vak lányt tanít. Látod azt a bölcs nőt? Mindig beszélek az utazókkal. Segít a részegnek (Hn.). Látod a részeget? (Hn.) Segítünk a munkanélkülieknek. Egy színesbőrű férfi lakik nála. Egy színesbőrű nőt veszek el. A bölcsek¹ köve nem Harry Potternél van. Látod azt a hajléktalant² (Hn.)? Ismerek egy hajléktalant (Nn.).

Főnévvé vált melléknevek kifejezésekben

A következő kifejezésekben is megtalálod őket:

ins Grüne gehen	= kimenni a szabadba (zöldbe)
aufs Neue beginnen	= újra (el)kezdeni
eine Fahrt ins Blaue	= utazás az ismeretlenbe
ins Schwarze treffen	= célba találni
das Blaue vom Himmel herunterlügen	= le hazudni a csillagos eget
sein Bestes tun	= megteszi, ami tőle telik

Írj mindegyik kifejezéssel 2-2 mondatot!

¹ Stein ²r/e Obdachlose = hajléktalan

Gyenge főnevek

avagy

az -en ragozású főnevek

Van néhány olyan főnév a németben, mely az alanyeset kivételével minden esetben **-(e)n** végződést kap, ezért is nevezzük őket *-en ragozású* vagy **gyenge főneveknek**:

Pl.: der Mensch -en, -en = az ember

N der Mensch \emptyset = az ember

A den Menschen = az embert

D dem Menschen = az embernek

G des Menschen = az embernek a

Többes számban

die Menschen

die Menschen

den Menschen

der Menschen

Ebbe a csoportba **csak hímnemű** kliensek tartoznak, kivéve a **das Herz** szót.

Néhány ilyen főnév: *r Herr*, *r Junge*, *r Nachbar*, *r Polizist*,
(a fiú) (a szomszéd)

r Held, *r Narr*, *r Knabe*, *r Tourist*
(a hős) (a bolond) (kisfiú)

Fordítsd le:

az urat

az úrnak

a fiút

egy fiút

a rendőrnek

az úr felesége

a kisfiúnak

egy szomszédnak

a szomszédot

a bolondoknak

egy hőst

a hősnek

egy bolondot

a kisfiút

a rendőrt

egy rendőr sapkája

a fiú ruhája

az urak ideje

a szomszéd kertjét

a hős lova

a kisfiú anyja

1. Mondd prepozícióval!

az urakkal

a rendőr előtt

a szomszédal

a bolondért

a fiúval

a rendőröknél

a hősökhöz

a hősre

az urakra

két szomszéd között

a bolond ellen

a fiú mellett

az úrra

a szomszédtól

a fiúktól

2. Fordítsd le!

Ismered ezt az embert? Nem beszélek azzal a bolonddal. Ennek a kisfiúnak adok egy csokoládét. Megkérdezem azt a rendőrt. A hős szobrán¹ a gyerekek játszanak. Ismerem a szomszédodat. Rendőrökkel nem vitatkozom²! Ismeritek ezt az urat. Segítek annak az úrnak. A fia kerékpárja rossz. Berlin szívében lakik. A fiúnak otthon kell maradnia. Felhívom a fiút. Látod azt a turistát?

¹e Statue ²streiten mit +D

Három fő csoportba sorolhatjuk a **gyenge főneveket**:

☞ a) néhány **állat** neve

r Bär -en	= medve	r Affe -n	= majom
r Elefant -en	= elefánt	r Bulle -n	= bika
r Löwe -en	= oroszlán	r Hase -n	= nyúl
r Ochse -n	= ökör	r Rabe -n	= holló

☞ b) néhány ország **polgára***

r Ungar -n	= a magyar (férfi)	r Däne -n	= a dán
r Chinese -n	= a kínai	r Finne -n	= a finn
r Franzose -n	= a francia	r Bulgare -n	= a bulgár
r Pole -n	= a lengyel	r Ire -n	= az ír

☞ c) az összes **-e végű** hímnemű főnév

r Kollege -n	= kolléga	r Bursche -n	= fickó
r Neffe -n	= unokaöcs	r Pate -n	= keresztapa
r Kunde -n	= vevő	r Zeuge -n	= tanú stb.

3. Fordítsd le!

egy franciát	egy ökör gondolata ¹	a franciáknak
egy finnek	egy nyulat	egy kollégát
a medvét	az elefántnak	az unokaöcsémet
az oroszlánt	a bulgároknak	a vevőnek
a fickónak	az unokaöccsét	a tanúnak
a keresztapámat	a kollégámnak	egy tanút
egy magyarnak	a magyart	egy franciát
az írt	egy dán	egy írnek

4. Mondd prepozícióval!

egy kollégához	egy oroszlán mellett	két ember között
egy lengyelre	egy fickóhoz	az úr mellett
egy franciánál	a tanútól	egy embertől
az elefánt alatt	a szomszédoknál	egy fiúhoz
az unokaöcsémnél	a rendőr előtt	egy fiúért
egy magyartól	a rendőr elé	a vevőről
egy embert se	egy embertől se	egy embernek se
egy írnel	egy lengyeltől	keresztapámtól
szomszédjához	egy kínaihoz	unokaöcsémhez

5. Hol a hiba?

Siehst du jenen Franzose? Ich komme von meinem Kollege. Der Löwe isst keinen Elefant. Ich habe keinen Freunden. Dieser Menschen ist mein Freund. Ich stelle dir mein Nachbar vor². Fragst du den Polizist? Jenen Mannen und diese Frau lade ich ein. Sein Freund ist ein Dänen.

¹r Gedanke ²bemutatni * Ld. még az *Országok, nyelvek, emberek* c. fejezetben!

6. Fordítsd le a mondatokat! (Lehet benne kakukktojás is!)

- (1) - Milyen állatod van otthon?
- Van egy majmom, egy nyulam, egy kutyám, egy macskám.
- (2) - Kit nézel a képen?
- A szomszédomat, egy férfit, egy nőt, egy kollégát.
- (3) - Kivel beszélgettek?
- Egy franciával, egy magyarral, egy olasszal, egy némettel.
- (4) - Kinek adsz cukrot?
- Egy rendőrnek, egy majomnak, egy barátnak, egy szomszédnak.
- (5) - Kinek veszel ajándékot?
- Az unokaöcsémnek, az apámnak, a keresztapámnak, a kollégámnak, a nővéremnek, az anyukámnak.

7. Melyik a megfelelő? Fordítsd le!

r Junge -n, -n	= a fiú	→ gyenge főnév
r/e Jugendliche -n, -n	= a fiatal (nő, férfi)	→ főnévvé vált melléknév
jung	= fiatal	→ melléknév

a)

Ő még fiatal.	Látod a fiút?	Egy fiatal emberrel.
A fiú jön velem.	A kutya fiatal.	Na igen, a mai ¹ fiatalok!
A fiatalok itt ülnek.	A fiatalok még fiatalok!	Nem vagyok már fiatal.
Fiatal és okos.	Egy fiatal könnyen fut.	Egy fiattól megkérdezi.
Egy fiatallal beszél.	Fiatal és könnyen fut.	Ismerek egy fiatal fiút.
A fiú még fiatal.	A fiú könnyen fut.	Ismerek egy fiatal lányt.

b)

Die ziehen sich hier an und die Mädchen machen es dort. Viele wollen heutzutage² weiterstudieren. Der Mann da ist mein Mann. Ich kenne einen schönen Dieser heiratet morgen meine Tochter. Ihr seid noch, ihr wisst es noch nicht! Da wohnen die Alten und hier die Die sind stärker als die Mädchen. Viele haben noch kein Haus. Meine Frau ist noch Seine Mieterin ist eine unter 18 Jahren dürfen diesen Film nicht sehen.

c)

- Milyenek a mai fiatalok?
- Szerintem nem rosszabbak, mint a mai öregek.
- ❖
- Látod azt a fiút? Ő a barátom.
- A barátod már nem fiatal, de szép.
- ❖
- Az ifjúsági szálláson³ csak fiatalok lakhatnak.
- Nem, idősebbek⁴ is.

¹.....von heute ²manapság ³e Jugendherberge ⁴r Senior -en

A lassen ige

A.

A **lassen** igét – a *werden*-hez hasonlóan – önállóan és segédigeként is használhatjuk:

- a) **Önállóan, főigeként: lassen + A** = hagyni vkit/ vmit

Ivan **lässt** mich nie in Ruhe. = Iván sose **hagy** békén.
II. helyen

ich	lasse	wir lassen
du	lässt	ihr lasst
er, sie, es	lässt	sie lassen

Ugyanígy: Az órát az asztalon hagyom. Nálam hagyod a kocsit?
A kocsit a szerelőnél hagyja. Pénz nélkül hagy itt engem!
Nálatok hagyom a rádiómat. Józsi otthon hagyja a füzetét.
Békén¹ hagyasz? Mindig otthon hagyjátok Bélát.
Miért hagyod cserben²? Cserben hagy minket.
Nem hagylak cserben. A szerelőnél hagyom a kocsit.
Nem hagy békén. Nálad hagyom a gyereket.
Hol hagyod a kerékpárt? Békén hagyjátok a barátomat?

- b) **Segédigeként lassen + Infinitiv** = hagy, megenged

Ich **lasse** dich ins Kino **gehen**. = **Hagy**lak moziba menni.

II. helyen
(mint a módbeli
segédigéknél!)

Ige **Infinitiv**-ben
a mondat
végén

Ugyanígy:

Hagysz minket játszani?	Hol engednek minket kosarazni?
Engedtek itt focizni minket?	Megengeded, hogy kocsit vezessek?
Megengedem, hogy* kerék- pározzon a kerékpárommal.	Megengeded, hogy megnézzem?
Megengeditek, hogy itt fürödjünk?	A kutyáját a kertünkbe engedi pisálni ⁵ .
Megengedem, hogy mellém ülj.	Megengeditek, hogy megjavítsam?
Nem hagyjátok tanulni otthon?	Megengedem, hogy felvedd a ruhámat.
Megengedi, hogy fagyit egyél?	Nem engedik meg, hogy itt aludjunk.
Megengeditek, hogy belépjunk ³ ?	Hagyod a levest felfőni ⁶ ?
Nem enged az órán aludni.	Miért nem engeded aludni?
Nem enged dohányozni ⁴ .	Nem engedem alkoholt inni.
	Nem engeded iskolába menni?

¹in Ruhe ~ ²im Stich ~ ³ein|treten ⁴rauchen ⁵pinkeln ⁶auf|kochen

* A magyar sokszor csak két tagmondatban tudja kifejezni, amit a német **egy tőmondatban**.

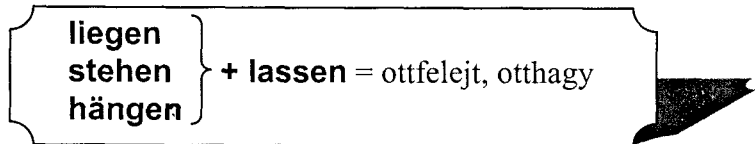
1. Mondj felszólító mondatokat *lassen* -nel!

Lass!	= Hagyj!	Lasst!	= Hagyjátok!
Lassen wir!	= Hagyjuk!	Lassen Sie!	= Hagyja! Hagyják!
Hagyj békén!		Hagyjatok itthon elég pénzt!	
Hagyd elmenni!		Hagyja beszélni őt!	
Hagyja kimenni a kutyát a szobából!		Hagyd otthon!	
Hagyj beszélni vele!		Hagyj kibeszélni magam! ¹	
Hagyja játszani a gyerekeket!		Ne hagyj magad piszkálni! ²	

2. Fordítsd le!

- Oh, John, mein Freund schlägt³ mich immer!
 - Und du lässt das zu? (megengedni)
 - Na ja, aber er lässt seinen Geldbeutel⁴ immer bei mir.
 - Na und?
 - Ich gebe immer alles Geld aus...
- ❖
- Hilfst du mir bitte beim Abspülen?
 - Ich?? Du hilfst mir auch nicht beim Autowaschen.
 - Na, dann lassen wir diese Frage offen...

- ☞ c) Ha a *lassen* mellett szerepel a **liegen**, **stehen** vagy **hängen** egy mondatban, akkor **ottfeljeíteni**, **otthagyni**-t jelent:

Du lässt dein Buch immer zu Hause **liegen**.

Ugyanígy: = A könyvedet mindig otthon felejtetd.

Mindig a garázsunkban felejtí az autóját. Ne felejtsetek ott a ruháitokat! Miért felejtetd mindig nálunk a ridikülöd⁵? Nem felejttem ott a kabátom! Ne felejtsetd ott a pulóveredet! Mindig a fogason⁶ felejttem a dzsekimet⁷. Mindig az asztalomon felejttem a kulcsomat. Nálatok felejtettem a kerékpáromat.

3. Fordítsd le és mondd meg, hogy az a), b) vagy c) típusba tartozik-e!

Hagyjuk a tréfát⁸! Miért nem hagyod nyugton őt? Mindig otthon felejtí a kabátját. Nem enged színházba menni. Megengeditek, hogy nálatok aludjak? Hagyj időt nekem! A kulcsát mindig nálunk felejtí. Megengedem, hogy hozzánk jöjj. Ne felejtsetd a pénztárcádat a barátodnál! Megengeded, hogy megírjam a házidat? Békén hagy, vagy nem? Nem hagyalak cserben. Mindig a hivatalban felejttem a kesztyűmet. Remélem, hogy nem hagy cserben a barátod. Hagyd hazamenni!

¹sich aus/reden lassen ²schikanieren ³üt, ver ⁴pénztárca ⁵e Handtasche
⁶r Kleiderhaken ⁷e Jacke ⁸r Scherz

A lassen múlt ideje

A) Präterituma

lassen → ließ

Ich **ließ** meine Freundin zu Hause. = Otthon hagytam a barátnőmet

Ugyanígy:

A szobájába engedett.

Otthon hagytam a táskámat.

Megengedte, hogy menjek a kocsijával.

Miért nem engedted tévézni?

Hol hagytad a bőrröndödet?

Miért nem hagytátok békén őt?

Cserbenhagytam a férjem.

Hagytam neked időt.

Hagytam elmenni.

Nem hagytuk tanulni Bélát.

Nem hagytatok játszani minket.

Miért nem hagytátok olvasni?

Hol hagytátok a nagyapát?

Nem hagytam neked levest?

B) Perfektben

a) lassen önállóan

Wir **haben** ihn in Ruhe **gelassen**.

Ugyanígy: Hol hagytad őt?

Mikor hagytad őt ott?

Hagytam neki időt.

Nekem mit hagytatok?

Hagytam neked csokoládét.

Cserbenhagytam Gizi.

Hol hagytad a fogaidat?

A kocsiban hagytatok a nagyit?

b) lassen + ige

Ich **habe** ihn nicht ins Kino **gehen lassen**.

II. helyen **haben**
ragozva

ige lassen
Infinitivben Infinitivben

**Kettős
Infinitiv
szerkezet**

Ugyanígy: A pulóveremet a szobában felejtettem. (liegen lassen)

Nem engedte, hogy meglátogassam őt.

Nem engedett belépni a szobámba.

Nem engedtek mosogatni¹.

Megengedtük, hogy a gyerek felkeljen.

Hol hagytad a kabátodat? (hängen lassen)

Hol hagytátok a kulcsotokat?

Miért nem hagytátok őket elmenni?

Miért engedted sört inni?

Nem engedtek a múzeumban fotózni?

Nem engedett a németórán kártyázni²!

A dolgozatfüzetemben felejtettem³ a puskámat⁴!!

¹abspülen ²Karten spielen ³liegen lassen ⁴e Klatsche

1. Írd át Präteritumból Perfektbe!

Er ließ mich ihn nicht sehen. Sie ließen uns Oma besuchen. Wo ließt ihr euren Mantel hängen? Wo ließen Sie ihr Auto stehen? Warum ließt du ihn nicht in Ruhe? Wann ließ er den Hund bei euch? Warum ließen sie ihn nicht weggehen? Ich ließ diese Katze bei uns schlafen. Gestern Abend ließ ich zufällig meine Handtasche bei Onkel Franz liegen. Ich ließ immer meinen Hund in meinem Bett schlafen. Meine Mutti ließ mich nie rauchen. Ließt du ihn nicht herein¹? Doch, ich ließ ihn herein.

2. Pótdold Perfektben! (Lassen vagy gelassen?) Miért melyik?

Wir haben die Katze weggehen Er hat mich nie in Ruhe Du hast deine Hefte zu Hause liegen Meine Eltern haben mich allein Wo hast du dein Auto stehen? Er hat seine Uhr auf dem Tisch Ich habe meinen Mantel bei euch hängen Dein Bruder hat mich im Stich Mein Heft habe ich im Klassenzimmer liegen Warum hast du ihn nicht in Ruhe? Eugen hat mich nicht aussprechen

3. Fordítsd le a mondatokat! (A múlt idejűeket Präteritumban!)

Megengedi, hogy itt üljek.*	Otthon felejtette a könyvedet.
Megengedte, hogy itt maradjak.	Mindig otthon felejtet a táskád.
Megengeded, hogy focizzak?	Békén hagyott minket a tanárnő.
Megengedted, hogy tévézzem?	Cserben hagyátok?

A lassen igekötős igeként

A lassen-hez társulhat **igekötő** is, mely módosítja jelentését:

pl.: **ein|lassen** = beengedni

Ich **lasse** dich in mein Haus nicht **ein**.

pl.: = Nem **engedlek be** a házamba.

zu lassen ^D = meg/odaenged	verlassen ^A = elhagy, otthagyt
aus lassen ^A = kienged	entlassen ^A = elbocsát
durch lassen ^A = átenged	überlassen ^{D, A} = átenged vkinek vmit
weg lassen ^A = elenged, kihagy	hinterlassen ^A = hátrahagy, örökül hagy

Ezt nem engedem meg neki. Nem engedtem ki a kutyát. Átenged, uram? A főnököm elbocsátott. Sok pénzt hagyott hátra. Miért hagyta el őt? Mindent átengedek nektek. Elbocsátalak benneteket. Neki mindig mindent megengedett. Beengeded vagy kiengeded? Ezt a pontot itt elhagyjuk. Engedélyezték a pótvizsgát? Ezt a bekezdést² elhagyjuk, nem kell. Átengedtem neki a helyet. Két embert elbocsátottak. Csak adósságot³ hagyott hátra. Ezt nem hagyom! Bélát nem engedték a vizsgára (zu+D). Nem engedtek át.

¹ herein|lassen = beengedni ² r Absatz ³ r Schuld -en

* Tőmondatban mondd!

A lassen mint műveltető

A lassen igét használhatjuk a **műveltetés** (magyarban: **-tat**, **-tet** pl.: **írat**, **dolgoztat**) kifejezésére is, azaz a cselekvést nem a mondat alanya végzi, hanem valakivel **végezteti**:

pl.:

II. hely lassen Ige Infinitivben
Ich lasse morgen das Radio reparieren.
 = Megjavítatom holnap a rádiót.

Ugyanígy: Megjavítatom a kocsimat.
 Süttetnek neki két tortát.
 Lefotóztatom magamat.
 Építtetek nektek egy házat.
 Elhoztatuk a bőrpöndöket.

Csináltatnak maguknak ruhát.
 Tisztítasd ki ezt a szőnyeget!
 Hozatsz magadnak sört?
 Kitapétáztatom¹ a lakásomat.
 Béléák renováltatnak egy házat.

A lassen ige vonzata eltér a magyartól, ugyanis **tárgyesetbe** tesszük azt, **akivel** csináltatunk valamit:

lassen A; A = -tat, -tet
 akivel amit

A (akivel)

A (amit)

Péter lässt seine Freundin das Auto waschen.
 = Péter a barátnőjével mosatja az autót.

Ugyanígy:

Józsival lemosatom az ablakot.
 Megíratom a leckémet Péterrel.
 Két levelet fordíttat² a tolmáccsal.
 Miért velem íratod a leveleidet?
 A barátnőjével hívat egy orvost.

A szomszéddal renováltatja³ a házat.
 A tanár kinyíttatja a diákkal az ajtót.
 A húgommal fotóztatom le magam.
 Szereltesd meg a telefont a szerelővel!⁴
 Mosasd meg a kutyádat a barátoddal!

Ha az alany **magának csináltat** valamit, akkor a visszaható névmás Dativban áll mellette:

sich^D lassen A, von +D

Ich lasse mir von dem Friseur die Haare waschen.
 = A fodrásszal mosatom meg a hajamat.

Ugyanígy: Levágatom a hajamat anyuval.
 Leborotváltatom⁵ a bajszomat Béléával.
 Jani varrat magának a szabóval egy öltöny⁶.
 Mindig apával fésülteted a hajadat.
 Mikor vágatjátok le a hajatokat a fodrásszal?
 Miért a feleségeddel vágatod le a körmödet?

¹tapezieren ²übersetzen, r Dolmetscher ³r Nachbar -n, -n; renovieren ⁴r Monteur
⁵rasieren, r Bart ⁶nähen, r Anzug, r Schneider ⁷r Nagel

1. Fordítsd le!

- Machst du das selbst?	- Machst du das Frühstück?	- Lässt er alles seine Frau machen?
- Bist du verrückt? Ich lasse das einen Mechaniker machen.	- Oh, nein! Ich lasse alles meine Frau machen.	- Und ob!¹ Er lässt sich sogar die Zähne von seiner Frau putzen!

2. Pótold a hiányzó részeket, és közben fordítsd!

Die Lehrerin lässt Schüler ein..... Aufsatz² schreiben. Der Lehrer lässt sein..... Schüler Wort erklären. Mutti lässt Putzfrau das Fenster putzen. Wir lassen ein..... Monteur³ das Radio reparieren. Familie Kovács lässt ein..... Fachmann⁴ die Schränke einbauen. Mein Cousin lässt sein..... Freund seine Hausaufgabe schreiben. Vati lässt unser..... Nachbarn die Heizung installieren⁵. Der Chef lässt sein..... Arbeiter seine Wohnung mit Teppichen auslegen⁶. Ich lasse mein..... Bruder die Elektroleitungen⁷ verlegen⁸, er ist nämlich ein Elektrotechniker.

3. Fordítsd le a minidialógusokat!

- **Te szereled a ház ajtaját?**
 - **Igen, miért?**
 - **Miért nem a házmesterrel⁹ szerelteted?**
 - **Vele szereltetem.**
 - **Hogyhogy?**
 - **Én vagyok itt a házmester.**
- ❖
- **Csináltatok egy öltönyt a szabóval¹⁰.**
 - **Csináltatsz magadnak egy öltönyt?**
 - **Igen, miért ne?**
 - **De hiszen akkor se csináltattál magadnak, amikor megházasodtál!**
 - **Az igaz, de most elválok¹¹!**
- ❖
- **Megvizsgáltatom¹² magamat az orvosommal.**
 - **Az orvosoddal? Miért? Hiszen makkegészséges¹³ vagy!**
 - **Az igaz, de sose lehet tudni...**

4. Fordítsd le!

Mikor hozatod el a televíziót a szerelőtől? Megetetem a kutyával a levesedet. Főztek a szakácsnővel egy jó levest. A főnök mindent velem csináltat. Javítsad meg a porszívót! Építetek magamnak a barátaimmal egy új házat. Kitisztíttatod az ágyat? Mindent az apjával csináltat. A város renováltatja az épületet egy céggel¹⁴. Józsi mindig velem íratja a háziját. Varratunk¹⁵ magunknak egy ruhát a nagymamával. Hozatott magának egy pizzát a fiúval. Nem válok el.

¹de még mennyire ²r ~ = fogalmazás ³szerelő ⁴szakember ⁵megszerelni; fűtés
⁶bevonni ⁷elektromos vezetékek ⁸áttenni ⁹r Hausmeister ¹⁰r Schneider ¹¹sich scheiden
lassen ¹²untersuchen ¹³kerngesund ¹⁴e Firma ¹⁵nähen

Lehetőség és baráti felszólítás

a) lehetőség

A **sich lassen** visszahatós formában lehetőséget fejez ki (magyarban: **-ható, -hető** pl.: kimosható, eladható stb.)*:

pl.:

Diese Waren **lassen sich** gut verkaufen.
= Ezek az áruk jól **eladhatóak**. (≈ engedik magukat eladni)

Ugyanígy: Ezt a feladatot nem lehet megoldani.

Ez a ruha könnyen mosható.

A vers nem magyarázható¹.

A szoknyám nem vasalható².

Az autó már nem javítható meg.

Ezt nem lehet elmagyarázni!

A hiba nem javítható ki.

A feladatokat könnyen meg lehet oldani.

Az ajtót nem lehet kinyitni.

Ezt a házat nem lehet újra felépíteni³.

Azt az unalmat egyszerűen nem lehet leírni⁴!

Az nem tagadható⁵.

A fiam évek óta nem befolyásolható⁶.

b) baráti felszólítás

Lass uns gehen! = Menjünk!

Próbáld meg lefordítani:

Lasst es euch schmecken!

Lass uns essen!

Lass es mir lesen!

Lass das mir mal anschauen!

Lass von dir hören!

Lass dich sehen!

1. Fejezd ki a lehetőséget **sich lassen**-nel!

In dieser Situation kann man nichts mehr machen. Diese Steine kann man mit LKW nicht transportieren. Kann man diese Aufgabe lösen? Das kann man nie wieder gut machen. Dieses Haus kann man nicht renovieren. Den alten Herrn kann man noch heilen. Deine Handschrift⁷ kann man einfach nicht lesen. Diese Fragen kann man nicht beantworten. Das Manuskript⁸ des Direktors kann man nicht lesen. Über seine Vorschläge⁹ kann man lange diskutieren. Eine Lösung für dieses Problem kann man nicht so schnell finden.

2. Válassz ki hármat a baráti felszólítások közül és írd velük 1-1 minidialógust!

¹interpretieren ²bügeln ³wieder; aufbauen ⁴e Langweile; beschreiben ⁵leugnen
⁶beeinflussen ⁷kézírás ⁸kézirat ⁹javaslatok

* Ugyanezt eddig a **können**-nel fejeztük ki: Diese Waren **kann man** gut verkaufen.

Ötze foglalo

Összefoglalva tehát a **lassen** a következőket jelentheti:

- a) hagyni
- b) hagyni, megengedni
- c) otthagyni
- d) -tat, -tet műveltetés
- e) lehetőség
- f) baráti felszólítás

1. Fordítsd le és mondd meg, melyik típusú!

a) Kezdőknek (a-d)

Hagyok neked elég időt! Velem mosatja az ingét. Hol hagytad az ingedet? Nem engedlek ki titeket kosárlabdázni. Az asztalossal¹ csináltatták ezt az asztalt. Hol felejtetted a kabátodat? Hagyjatok békén! Megengeded, hogy telefonáljak? Holnap levágatom a hajamat a feleségemmel. Az az ember csináltat magának egy autót. A férjemmel megjavítottam az ajtót. Engedd ki a kertbe! A főnök írat velem egy levelet. Hol hagytad a cipődet? Megengeded, hogy a gyerekek moziba menjenek? Varratott² nekem a szabóval³ egy ruhát. A milliomos⁴ csináltat magának egy luxusautót. Beengedsz?

b) Haladóknak (a-f)

Ezt az órát már nem lehet megjavítani. Hallass magadról! Itt nem lehet mit tenni. Hogy lehet ezt megoldani? Hadd nézzem meg! Menjünk! Olvassuk el! Hallasson magáról! A beteget már nem lehet megoperálni. Lehet belőlük egy jó csapatot csinálni? A pályaudvaron felejtette a nagymamám a pénztárcáját. Nem akart békén hagyni. Engedj be friss levegőt! Ne engedd a kutyádat a levesemből enni, amíg a WC-n vagyok! A kézírásodat⁵ nem lehet elolvasni. Kérem engedjen át! Az anyjával varratja a ruháit, és a testvérével mosatja. Legyünk barátok! Nem tudom, hogyan lehet ezt a kerékpárt megszerelni.

2. Fordítsd le és mondd meg, melyik típusba tartozik!

- Józsi, mach mal deine Hausaufgabe?
- Mutti, lass mich in Ruhe, ich habe viel zu tun.
- Lass dir das nicht zweimal sagen!
- Ich lasse lieber Arnold meine Hausaufgabe schreiben.
- Wieso? Arnold?
- Ja, diese Aufgabe lässt sich einfach nicht lösen!
- Ah ja, deswegen hast du gestern deine Schultasche in der Schule liegen lassen.
- Mutti, du bist ein Genie! (...)
- Dann komm, deine Suppe ist fertig. Lass es dir schmecken!

¹r Tischler ²nähen ³r Schneider ⁴r Millionär ⁵e Handschrift

Perfekt

avagy

a beszéd múlt ideje

A **Perfektet**, vagy befejezett múltat a beszélt nyelvben használjuk. Ebben a múltban kifejezett események, illetve következményük kihat a jelenre:

Géza **hat** mir eine Ohrfeige **gegeben** und jetzt klingen mir die Ohren.

= Géza adott nekem egy pofont és most csöng a fülem.

Két tagból áll össze ez a múlt idő^{*}: a **haben** vagy a **sein** segédige ragozott alakjából és az ige **Partizip Perfektjéből**:

pl.: Ich komme von euch. = Tőletek jövök.
+ sein

Képzése:	Ich bin von euch gekommen . = Tőletek jöttem.	
	sein vagy haben II. helyen áll	az } Partizip Perfekt alakja (befejezett alak) ige } Utolsó helyen áll

A **haben** és **sein** segédigék az ige **Partizip Perfektjével** keretbe foglalják a mondatot:

Péter **hat** gestern 5 Stunden lang **gesprochen**.
= Péter tegnap 5 órán át **beszét**.

Mi a **Partizip Perfekt** alak?

A **Partizip Perfektet** – azaz *befejezett melléknévi igenevet* – úgy képezheted egy igéből, hogy levetkőztetted a **szótővéig**, elé raksz egy **ge-**t és attól függően, hogy *erős* vagy *gyenge* az ige, egy **-t** vagy **-en-**t teszel a végére:

szótő	
mach en → mach	ge + mach $\left\{ \begin{array}{l} \mathbf{t} \text{ - gyenge igéknél} \\ \mathbf{en} \text{ - erős igéknél} \end{array} \right.$

* Ezért is nevezik gyakran **összetett múlt**nak is.

Mi az, hogy **gyenge** vagy **erős** ige?

Gyenge

avagy
a normális igék

A **gyenge igék** azok az igék, melyeknek se jelen, se múlt időben **nem rendhagyó** a ragozásuk, mondhatjuk úgy, hogy ők a „normális” igék, a legtöbb ige ilyen. Egy **ge-t** kap az elejére és a szótőhöz egy **-t-t**:

Partizip Perfekt
lernen → *gelernt* *ge.....t*

Mondd ugyanígy:

lehren →
hören
decken
machen
kochen
lernen

öffnen
lieben
kaufen
glauben
merken
malen

trösten
stellen
schmücken
teilen
wecken
wünschen

setzen
putzen
zeigen
legen
kosten
holen

Erős

avagy
az **abnormális** igék

Erős igéknek azokat az igéket nevezzük, melyek **tőhangja** jelen vagy múlt időben megváltozik. Nevezhetjük őket „*abnormális*” igéknek is, hiszen rendhagyók, eltérnek a normális igéktől, tehát az igék többségétől.

Partizip Perfekt alakjukban kapnak egy **ge-t** előre, a szótőre **-en-t** és ráadásnak néha még a szótővük is megváltozhat:

pl: kommen → *gekommen*
 gehen → *gegangen* ← szótőhang változott

Milyen szabály szerint változik a szótő?

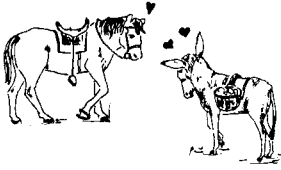
Sajnos semmilyen, egyetlen orvosság van ellenük, hogy meg kell őket tanulnod egyenként a szószedetből. Számuk véges, kb. 180 darab van, ebből a leggyakoribb 120 erős igét megtalálod a következő oldalakon.

Erős igék listája

INFINITIV	PRÄTERITUM	PERFEKT	Magyarul
backen (ä)	backte	h. gebacken	sütni
befehlen (ie)	befahl	h. befohlen	parancsolni
beginnen	begann	h. begonnen	kezdődni
beißen	biss	h. gebissen	harapni
biegen	bog	h./i. bebogen	hajlít, befordul
bieten	bot	h. geboten	kínálni
binden	band	h. gebunden	kötni
bitten	bat	h. gebeten	kérni
bleiben	blieb	i. geblieben	maradni
brechen (i)	brach	h./i. gebrochen	hány / tör
empfangen (ä)	empfang	h. empfangen	fogadni
empfehlen (ie)	empfohl	h. empfohlen	ajánlani
empfinden	empfund	h. empfunden	érezni
essen (isst)	aß	h. gegessen	enni
fahren (ä)	fuhr	h./i. gefahren	utazni, vezetni
fangen (ä)	fing	h. gefangen	fogni
finden	fand	h. gefunden	találni
fliegen	flog	h./i. geflogen	repülni
fliehen	floh	h./i. geflohen	menekülni
fließen	floss	i. geflossen	folyni
fressen (i)	fraß	h. gefressen	zabálni
frieren	fror	h./i. gefroren	fagyni
geben (i)	gab	h. gegeben	adni
gehen	ging	i. gegangen	menni
gelingen	gelang	i. gelungen	sikerülni
gelten (i)	galt	h. gegolten	érvényes
genießen	genoss	h. genossen	élvezni
geraten (ä)	geriet	i. geraten	jut, kerül
geschehen (ie)	geschah	i. geschehen	történni
gewinnen	gewann	h. gewonnen	nyerni
gießen	goss	h. gegossen	öntözni
gleichen	glich	h. geglichen	hasonlítani
gleiten	glitt	i. geglitten	csúszni
graben (ä)	grub	h. gegraben	ásni
greifen	griff	h. gegriffen	fogni
halten (ä)	hielt	h. gehalten	tartani
hängen	hing	h. gehangen	lógni
heben	hob	h. gehoben	emelni
heißen	hieß	h. geheißen	hívni
helfen (i)	half	h. geholfen	segíteni

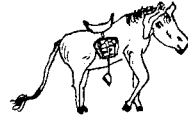
INFINITIV	PRÄTERITUM	PERFEKT	Magyarul
klingen	klang	h. geklungen	csöng, hangzik
kommen	kam	i. gekommen	jönni
laden (lädt)	lud	h. geladen	rak, meghív
lassen (ä)	ließ	h. gelassen	hagyni
laufen (äu)	lief	i./h. gelaufen	futni
leiden	litt	h. gelitten	szenvedni
leihen	lieh	h. geliehen	kölcsönadni
lesen (ie)	las	h. gelesen	olvasni
liegen	lag	h. gelegen	feküdni
lügen	log	h. gelogen	hazudni
meiden	mied	h. gemieden	kerülni
messen (i)	maß	h. gemessen	mérni
misslingen	misslang	i. misslungen	félresikerül
nehmen (nimmt)	nahm	h. genommen	venni
pfeifen	pfiff	h. gepfiffen	fütyülni
preisen	pries	h. gepriesen	dícsérni
raten (rät)	riet	h. geraten	tanácsolni
reiben	rieb	h. gerieben	dörzsölni
reißen	riss	h./i. gerissen	szakítani
reiten	ritt	i./h. geritten	lovagolni
riechen	roch	h. gerochen	szaglani
rufen	rief	h. gerufen	hívni
saufen (äu)	soff	h. gesoffen	vedelni
saugen	sog/saugte	h. gesogen/gesaugt	szívni
schaffen	schuf	h. geschaffen	alkotni
	schaffte	h. geschafft	csinálni
scheiden	schied	h./i. geschieden	elválasztani
scheinen	schien	h. geschienen	tűnik, süt
schießen	schiss	h. geschissen	kakilni
schelten (i)	schalt	h. gescholten	szidni
schieben	schob	h. geschoben	tolni
schießen	schoss	h./i. geschossen	lőni
schlafen (ä)	schlief	h. geschlafen	aludni
schlagen (ä)	schlug	h. geschlagen	ütni
schließen	schloss	h. geschlossen	zár, csuk
schmeißen	schmiss	h. geschmissen	dobni
schmelzen (i)	schmolz	i./h. geschmolzen	olvad, olvaszt
schneiden	schnitt	h. geschnitten	vágni
(er)schrecken	(er)schrak	i. (er)schrocken	megijedni
schreiben	schrieb	h. geschrieben	írni
schreien	schrie	h. geschrie(e)n	üvölteni
schweigen	schwieg	h. geschwiegen	hallgatni
schwimmen	schwamm	i./h. geschwommen	úszni

INFINITIV	PRÄTERITUM	PERFEKT	Magyarul
schwören	schwor	h. geschworen	megesküdni
sehen (ie)	sah	h. gesehen	nézni
sein (ist)	war	i. gewesen	lenni
singen	sang	h. gesungen	énekelni
sinken	sank	i. gesunken	süllyedni
sitzen	saß	h. gesessen	ülni
spinnen	spann	h. gesponnen	fon; bedilizik
sprechen (i)	sprach	h. gesprochen	beszélni
springen	sprang	i. gesprungen	ugrani
stechen (i)	stach	h. gestochen	szúrni
stehen	stand	h. gestanden	állni
stehlen (ie)	stahl	h. gestohlen	lopni
steigen	stieg	i. gestiegen	mászik, nő
sterben (i)	starb	i. gestorben	meghalni
stinken	stank	h. gestunken	büzleni
stoßen (ö)	stieß	h./i. gestoßen	lökni
streichen	strich	h./i. gestrichen	simogatni
streiten	stritt	h. gestritten	veszekedni
tragen (ä)	trug	h. getragen	hord, visel
treffen (i)	traf	h. getroffen	találkozni
treiben	trieb	h./i. getrieben	üz, folytat
treten (tritt)	trat	i./h. getreten	lép, tapos
trinken	trank	h. getrunken	inni
trügen	trog	h. getrogen	csal, ámít
tun (tut)	tat	h. getan	tesz, rak
verderben (i)	verdarb	h./i. verdorben	elront, megromlik
vergessen (i)	vergaß	h. vergessen	elfelejteni
verlieren	verlor	h. verloren	elveszíteni
wachsen (ä)	wuchs	i. gewachsen	nőni
waschen (ä)	wusch	h. gewaschen	mosni
weben	webte/wob	h. gewebt/gewoben	szőni
werben (i)	warb	h. erworben	verseng
werden (i)	wurde	i. geworden	lesz, válik
werfen (i)	warf	h. geworfen	dobni
wiegen	wog	h. gewogen	mér, nyom
	wiegte	h. gewiegt	
(ver)zeihen	(ver)zieh	h. (ver)ziehen	megbocsátani
ziehen	zog	h./i. gezogen	húz, vonul
zwingen	zwang	h. gezwungen	kényszeríteni

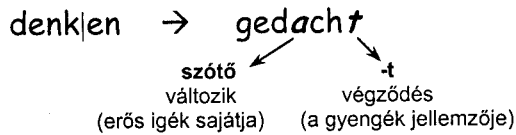
Vegyes

avagy
az öszvér igék

Ahogy a ló és a szamár házasságából öszvér születik, úgy keveredik a vegyes igékben az **erős** és a **gyenge igék** sajátossága: az erős igéktől a **szótóváltozást** veszi át, a gyengéktől pedig a **-t** végződést. Szerencsére az öszvér ritka állat a németben, csupán néhány ige ilyen:

pl:

INFINITIV	PRÄTERITUM	PERFEKT	Magyarul
bringen	brachte	hat gebracht	hozni
denken	dachte	hat gedacht	gondolni
kennen	kannte	hat gekannt	ismerni
wissen	wusste	hat gewusst	tudni
nennen	nannte	hat genannt	nevezni
verbringen	verbrachte	hat verbracht	eltölteni
rennen	rannte	i. gerannt	rohanni
brennen	brannte	h. gebrannt	égni
dürfen	durfte	hat gedurft	szabad
können	konnte	hat gekonnt	tud
mögen	mochte	hat gemocht	szeret
müssen	musste	hat gemusst	kell

Mikor használunk **haben-t** és mikor **sein-t**?

Minden egyes iginél legjobb, ha megtanulod, hogy **haben**-nel vagy **sein**-nal képezi-e az ige múlt idejét, de ha elbizonytalanodsz, a következő meghatározás szolgálhat mankóként:

haben -t, ha

➤ tárgyias az ige

Olvastam egy könyvet. (Mit?)
= Ich habe ein Buch gelesen.

pl.: **sehen** = látni vmit **trinken** = inni vmit
 hören = hallani vmit **singen** = énekelni vmit } +A

➤ nem helyváltoztatást kifejező igék

pl.: **malen** = festeni* **singen** = énekelni
 waschen = mosni **schreiben** = írni

➤ módbeli segédigéknél

wollen, sollen, müssen, dürfen, können, mögen

➤ visszahatós igéknél

sich an|ziehen, sich waschen stb.

sein -t, ha

➤ tárgyatlan az ige

Futottam. (Mit? - Ø tárgy)
= Ich bin gelaufen.

pl.: **gehen**, **fliegen**, **schwimmen** stb.

➤ helyváltoztatást kifejező igék

fahren, **rennen**, **laufen**, **fallen**

➤ állapotot vagy állapotváltozást kifejező igék:

sein = lenni **sterben** = meghalni
bleiben = maradni **passieren** = történni
auf|stehen = felkelni **ein|schlafen** = elaludni stb.

Haben-nel vagy sein-nal mondanád a következő igéket?

schlafen	reisen	stehen	kommen	arbeiten
trinken	essen	fallen	ziehen	lernen
fliegen	holen**	helfen	bringen	studieren
spielen	sitzen	zeichnen	bleiben	üben
kochen	stellen	rennen	sinken (süllded)	werden
laufen	schließen	hören	fern sehen	haben
fahren	singen	sterben	ein steigen	öffnen

* Vigyázat, itt nem változtatjuk a helyünket, csupán a helyzetünket!

** Ha egy ige helyváltoztatást végez, attól még lehet **haben**-es is, mert „erősebb” szabály az, hogy **tárgyas**-e vagy sem az igénk.

Néhány gyakoribb ige Perfektje

haben-nel

1. a)

machen, hat gemacht*	= csinált
sehen, hat gesehen	= látott
hören, hat gehört	= hallott
schlafen, hat geschlafen	= aludt
arbeiten, hat gearbeitet	= dolgozott

pl.: Wir **haben gearbeitet.** = Dolgoztunk.

Ugyanígy:

Aludtak.	Hallottátok.	Látták.	Aludtunk.
Hallották.	Láttátok? ¹	Látott.	Dolgoztatok?
Láttad.	Dolgozott?	Aludtál?	Megcsináltam.
Megycsinálták.	Megcsináltátok.	Aludtatok.	Hallottátok?
Dolgoztam.	Dolgoztál?	Hallottam.	Aludtam.

b) Néhány *tőhangváltós* ige

helfen, hat geholfen	= segített
sprechen, hat gesprochen	= beszélt
trinken, hat getrunken	= ivott
schreiben, hat geschrieben	= írt

Er **hat uns viel geholfen.** = Sokat segített nekünk.

Ugyanígy:

Sokat segítettem neki.	Még nem írtam meg a házit.
Jól beszéltetek.	Ittam egy csésze kávé.
Csak Vodka-t ivott.	Rólad beszélt már.
Mit ittatok?	Írtál már neki?
Írt nekem egy levelet.	Mindent megittál?
Nagyon lassan beszélt.	A tanárnő mindig segített nekünk.
Segítették neki?	Tegnap írt egy verset ² .
Beszéltetek már vele?	Ittam egy liter Colát.

c) Pótold Perfektben a megadott igével!

..... du schon die Hausaufgabe (machen)? Wie lange
 ihr (schlafen)? Heute ich nicht
 (arbeiten). Ich schon mit der Lehrerin (sprechen).
 Unser Gast nur Wasser (trinken). Ihr uns
 noch nicht (schreiben). Sie (ö) immer nur laut
 (sprechen). Garfield wieder in meinem Bett
 (schlafen). Er noch keinen Alkohol (trinken).

* Így írjuk ki az igét a szótárba, ez a **szótári alak**.

¹ Kérdőmondatban a segédige áll az első helyen, utána pedig az alany. ²s Gedicht

sein-nal

2. a)

kommen, ist gekommen	= jött
laufen, ist gelaufen	= futott
fahren, ist gefahren	= utazott
eilen, ist geeilt	= sietett
wandern, ist gewandert	= kirándult

Sie **sind** gestern **gekommen**. = Tegnap jöttek.

Ugyanígy:

Mindig egyedül¹ jött.

Nagyon lassan futottál.

Autóval utazott.

Hová siettetek tegnap?

A hegyekben kirándultak.

Miért siettél úgy?

Gyorsan mentünk a kocsival.

Sokat kirándultunk az Alpokban².

Haza futottunk.

Mindig a kutyájával kirándult.

Busszal utaztatok?

Anyá a konyhába sietett.

Még sohase³ kirándultunk itt.

Apa mindig lassan ment a kocsival.

b) Néhány *tőhangváltós* ige

gehen, ist gegangen	= ment
fliegen, ist geflogen	= repült
schwimmen, ist geschwommen	= úszott
bleiben, ist geblieben	= maradt
sterben, ist gestorben	= meghalt

Wir **sind** schnell **gegangen**. = Gyorsan mentünk.

Ugyanígy:

Iskolába mentünk.

Londonba⁴ repültek.

Hová úsztál?

Otthon maradtam tegnap.

Ki halt meg?

Repülővel repültetek?

Hol maradtatok?

Meghalt a nagymamája.

Péter a partig⁵ úszott.

Még soha nem repültem.

Hová mentetek tegnapelőtt?

Magyarországon maradtak a szüleim.

Moziba mentetek?

Münchenbe repültünk Péterrel.

c) **Fordítsd le:**

Bist du schon mit Motorrad gefahren? Wohin sind sie gegangen? Mein Hund ist zu Hause geblieben. Sie ist ins Büro geeilt. Herr Wesenmann ist im Jahre 1920 gestorben. Wohin ist dein Hund geschwommen? Ihre Tasche ist einfach zu Hause geblieben. Ist er mit Auto gekommen? Bist du schon mit Flugzeug geflogen? Ich bin noch nie geschwommen. Er ist in Afrika gestorben. Warum ist deine Freundin nicht gekommen?

¹allein ²e Alpen (tsz.) ³noch nie ⁴nach ⁵bis zum Ufer

3. Pótold a hiányzó helyeket az ige *Perfektjével!*

Er bis zur Brücke (schwimmen). Gestern er zu uns(kommen). Er mit seinem Auto schnell(fahren). Ich schon mit ihm(sprechen). Meine Eltern uns im Garten viel (helfen). Meine Familie immer viel Wein (trinken). Mein Opa im Jahre 1946 (sterben). Der Hund leider im Bus (bleiben). Hans mit seiner Freundin nach London (fliegen). Wir gestern im Schwimmbad viel (schwimmen). Was du (trinken)? Wem ihr das (schreiben)? ihr nach Hause (laufen)? Helga immer mit ihrer Katze (sprechen). Ich mit meinem Fahrrad (fahren). Mein Bruder noch nicht mit Flugzeug (fliegen). Wir im Herbst viel (wandern). Warum du nicht mit ihm (sprechen)? Jörg mir bei der Mathe (helfen). Warum du meine Suppe (essen)¹? Wir in einem Restaurant (essen). Sie (ök) Wein (trinken) und Obstsalat (essen).

4. *Haben vagy sein?* Pótold a megfelelő ragozott alakkal!

Meine Schwester im Schwimmbad geblieben. du deiner Mutter viel geholfen? Ich gestern wenig geschlafen. ihr schon Kaffee getrunken? Im Büro wir viel gearbeitet. Sie auf die Straße geeilt. Meine Eltern in den Bergen viel gewandert. Herr Nagy schon mit uns gesprochen. Ihre Familie in der Schweiz geblieben. Wann er gestorben? Meine Freunde klassische Musik gehört. Ich noch nie mit Flugzeug geflogen. Wann ihr ins Geschäft gegangen? Die Kinder in der Schule geblieben. sie zu ihren Freunden gegangen? Seine Geschwister immer ihr Radio gehört. ihr wirklich geeilt? Er ihr einen langen Brief geschrieben. Wir Tomatensuppe² gegessen. Die Katze in der Küche geblieben.

5. Írd át *Perfektbe* a jelen idejű mondatokat!

Ich gehe oft zur Großmutter. Opa arbeitet bei uns. Wir helfen ihm. Sie trinken viel Alkohol. Sie schreibt mir einen Brief. Die Gäste fliegen mit Flugzeug. Arnold bleibt am Bahnhof. Ich schwimme an das andere Ufer. Wohin gehen die Kinder? Was seht ihr da? Machst du die Hausaufgaben? Sprichst du deutsch? Gehen sie ins Theater? Wo wandert ihr? Er eilt nach Hause. Sie wandern oft im Schwarzwald. Oma isst Spiegelei³. Die Kinder essen Rührei⁴.

¹essen, hat gegessen ²paradicsomleves ³tükörtojás ⁴tojásrántotta

Elváló igekötős igék Perfektje

Az elváló igekötős igéknél az *igekötő és az ige közé* tesszük a *ge-*szócskát:

Jürgen ist gestern angekommen. = Jürgen tegnap érkezett meg.

auf stehen	→	ist aufgestanden	= felkelt
ein schlafen	→	ist eingeschlafen	= elaludt
ein kaufen	→	hat eingekauft	= bevásárolt
fern sehen	→	hat ferngesehen	= tévézett
weg gehen	→	ist weggegangen	= elment

Fordítsd le:

Tegnap ötkor keltem fel.
Mikor keltetek fel?
Elaludtam az iskolában.
Mindent bevásároltunk tegnap.
Tegnapelőtt sokat tévézett.
Már felkeltetek?
Elmentek már a vendégek?

A vonat már megérkezett.
Mikor érkeztetek meg a pályaudvarra?
Győrben mindig tévézünk.
Józsi már elment az iskolába.
Mindent bevásároltam a testvéremmel.
Hol vásároltatok be a hétvégére!¹
Már 4 óra előtt felkeltek.

1. Haben vagy sein?

Wann ihr heute aufgestanden? Bei uns er immer nur ferngesehen. ihr alles für die Oma eingekauft? Sie in meinen Händen eingeschlafen. sie noch immer nicht aufgestanden? Der Bus um 12 angekommen. Karl mit den Gästen weggegangen. Die Kinder eingeschlafen. Wann der Zug von London abgefahren? Das Taxi schon angekommen. Ich eine Bierflasche aufgemacht². Dein Hund vor meiner Tür eingeschlafen.

2. Fordítsd le!

- Mikor keltetek fel tegnap?

- Úgy 12-kor³ keltünk fel.

- Elaludtak már a gyerekek?

- Igen, már alszanak.

- Láttad a filmet?

- Nem, nem tévéztem.

- Megérkezett már a vonatunk?

- Igen, már megérkezett.

- Bevásárolt már a testvéred?

- Nem, egész nap⁴ csak tévézett.

- Miért nem írtál házit?

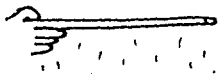
- Elaludtam a füzetemen⁵.

3. Válassz ki 4 igét a fenti igék közül, és írd velük 1-1 minidialógust!

¹für das Wochenende ²kinyitni ³um 12 rum ⁴den ganzen Tag ⁵s Heft

Nem elváló igekötős igék

a gebe erre... szabály

A gebe erre szabály azt mondja ki, hogy a **ge-, be-, er-, re-** stb. igekötővel kezdődő igék **soha nem válnak el** és nem is kapnak geszócskát:

ge-, be-, er-, re-, ent-, emp-, ver-, zer-, miss-

Der Film hat mir **gefallen**. = Tetszett nekem a film.

Néhány ilyen ige:

gefallen , hat gefallen D	= tetszett vkinek vmi
bekommen , hat bekommen A	= kapott vki vmit
erzählen , hat erzählt D, A	= mesélt vkinek vmit
empfehlen , hat empfohlen D, A	= ajánlott vkinek vmit
verstehen , hat verstanden A	= megértett vmit
zerstören , hat zerstört A	= lerombolt vmit
misslingen , ist misslungen D	= nem sikerült vkinek vmi

Ugyanígy:

Tetszett neked az Orsi?	Nem sikerült a dolgozatom ² .
Kaptál tegnap egy levelet?	A szél lerombolta a házát.
Semmit se értettem.	Végre ³ megértettem a mondatot!
Mesélt nekünk egy történetet ¹ .	Kalácsot ajánlott nekünk a pincér.
Mindent megértettél tegnapelőtt?	Tetszett nektek a kert?
Apám lerombolta a házát.	A testvéremnek semmi se tetszett.
Semmi se sikerült neki.	Mit ajánlott nektek?
Kapott egy éttermet és egy Mercedest (r).	Nem sikerült a levese?
Tetszett neked az autója?	Mesélt neked a barátnőjéről?

1. Fordítsd le magyarra!

- Hast du davon etwas verstanden?	- Warum hast du seine Sandburg zerstört?
- Nein, ich habe davon nichts verstanden.	- Weil er meine zerstört hat!!
❖	❖
- Hat dir was der Kellner empfohlen?	- Ist ihm das Theaterstück misslungen?
- Ja, aber ich habe alles vergessen...	- Ja, das kann man sagen...
❖	❖
- Wie hat dir der Film gefallen?	- Was hast du zu Weihnachten bekommen?
- Ich bin viermal eingeschlafen.	- Das habe ich dir schon mal erzählt!

Vegyes gyakorlatok igekötős igékkel

1. Mondd Perfektben a megadott igekötős igékkel és azok segédigéjével (haben/sein)!

Wir gestern ganz spät mit Joe (abfahren). Was ihr für das Wochenende (einkaufen)? Wann die Familie Bíró (weggehen)? du den Brief von Irma (bekommen)? Wann ihr vorgestern (einschlafen). ihr den ganzen Tag nur (fernsehen)? Das Theaterstück ihm sehr (gefallen). Was er dir (empfehlen)? ihr die Grammatik (verstehen)? Die Prüfung¹ meinem Bruder (misslingen). Er erst um 12 Uhr (aufstehen). Für das Wochenende ich fast alles (einkaufen). Das ich nicht ganz (verstehen). Das wir euch noch nicht (erzählen). Ich schon vor 7 Uhr (einschlafen). Der Sturm sein Haus (zerstören). Was er (bekommen)? Heute ich nur 2 Eier (essen). Deine Schwester mir sehr (gefallen). Warum ihr ihm nicht (helfen)? Wann deine Kinder (aufstehen)? Oma mir eine Suppe (kochen). ihr nur einen Apfel (essen)?

2. Fordítsd le!

Mindent bevásároltál?

Mit mesélt neked?

Mikor ment el?

Sokat nézett tévét.

Meséltem neki egy mesét².

Elaludtak már a gyerekek?

Mikor keltek fel a vendégek?

A parti³ nem sikerült Áginak.

Bevásároltál mindent a partira⁴?

A lány mesélt egy mesét.

A vendégek már elmentek.

Joe mindent összetört a konyhában.

Ki mesélte ezt neked?

Felkeltem és újra⁵ elaludtam.

3. Mely mondat hibás? Hogy van helyesen?

Was hast du gebekommen. Die Gäste haben um Mitternacht eingeschlafen. Das Feuer ist das Haus zerstört. Hat dir meine Tochter gefallen? Der Lehrer hat uns alles geerzählt. Oma hat in ihrer Küche gefernsehen. Habt ihr die Geschichte geverstanden? Habt ihr schon alles bei Tante Emma einkauft? Den Deutschen bin ich die Gulaschsuppe geempfohlen. Sie sind die Burg zergestört. Wann hat deine Freundin aufgestanden. Wann ist der Zug abgefahren? Die Kinder haben schon vor 8 Uhr eingeschlafen. Hat er die Prüfung gebestanden? Er hat schon mit meinem Vater gesprochen.

¹vizsga ²s Märchen ³e Party ⁴für +A ⁵wieder

A sein Perfektje

A **sein** (= lenni) létige befejezett múlt ideje:

ich	bin gewesen	= voltam
du	bist gewesen	= voltál
er, sie, es	ist gewesen	= volt
wir	sind gewesen	= voltunk
ihr	seid gewesen	= voltatok
sie (Sie)	sind gewesen	= voltak (Ön, Önök voltak)

Ich **bin schon bei ihm gewesen.** = Voltam már nála.

↓
sein

ragozott alakja

↓
a sein **Partizip Perfektje**

a mondat végén

Ugyanígy: Fáradt volt tegnap.
Nem volt otthon.
Okosak¹ voltatok.
Ott volt ő is?
Miért nem voltál ott?
Jürgen nem volt nála.
Hol volt tegnap?
Beteg volt Anna?

Unalmas² volt a film.
Nem voltatok a házban?
Hol voltatok tegnap?
Mikor voltál utoljára³ operában?
Rossz volt a film?
Ma nem voltam iskolában.
Szomjasak⁴ voltak?
Éhesek⁵ voltak a vendégek?

1. Tedd át *Perfektbe* a következő mondatokat!

Die Verkäuferin ist schön. Meine Oma ist krank. Ihre Eltern sind faul. Wo sind deine Eltern? Was ist im Auto? Sie sind immer nett. Ihr seid heute sehr müde. Sie sind sehr höflich, Herr Güttler. Wir sind am Wochenende bei den Großeltern. Bist du im Geschäft? Ist sie immer allein? Was ist er von Beruf? Ist deine Schwester immer so blöd? Wo sind deine Freunde?

2. Fordítsd le!

Bist du heute schon zweimal in der Schule gewesen?
Ist dein Bruder immer so frech⁶ gewesen?
Das letzte Jahr bin ich mit meinen Eltern in den Alpen gewesen.
Seid ihr schon im Schwarzwald gewesen?
Am Wochenende bin ich bei den Cousinen meiner Freunde gewesen.
Ich bin in meinem Leben noch nie in Italien gewesen.
Bist du schon im Büro deines Vaters gewesen?
Warum ist Anna nicht auf der Party gewesen?
Wir sind schon zweimal in der Schweiz gewesen.
Unser Deutschlehrer ist heute nicht in der Schule gewesen.

¹klug ²langweilig ³das letzte Mal; e Oper ⁴durstig ⁵hungrig ⁶pimasz

A haben Perfektje

A **haben** (= birtokolni) ige befejezett múlt ideje:

ich	habe	gehabt	= nekem volt (birtokoltam)
du	hast	gehabt	= neked volt
er/sie/es	hat	gehabt	= neki volt
wir	haben	gehabt	= nekünk volt
ihr	habt	gehabt	= nektek volt
sie (Sie)	haben	gehabt	= nekik volt (Önnek, Önöknek volt)

Ich **habe** genug Zeit **gehabt**. = Volt elég időm.

↓
haben
ragozott alakja

↓
a haben **Part. Perfektje**
a mondat végén

Ugyanígy: Volt egy kocsija.
Volt két házuk.
Volt időtök?
Igaza volt!¹
Éhesek voltatok?²
Szomjasak voltunk?³
Nem volt igaza.
Száz könyve volt.
Volt házitok?

Nem volt kedvünk?⁴
Volt elég időd?
Szomjasak voltak a vendégek?
Nem voltunk éhesek.
Két kertetek volt?
Volt kedve hozzá?⁵
Volt egy kutyánk.
Igazuk volt?
Volt pénzetek?

1. Pótold a *haben* vagy a *sein* Perfektjével!

Wir heute müde Wo du gestern? Meine Freunde wenig Zeit Sie zwei Häuser Was Sie von Beruf? Meine Schwester genug Geld Vorgestern wir sehr müde Dein Cousin nicht Recht Wo ihr so lange? Warum du nicht im Kino? Der Gast Durst Die Schüler Hunger Jonathan krank

2. *Haben* vagy *sein*? Fordítsd le a miniket!

Volt kedvetek?	Kedvesek voltatok hozzá?	Kecskeméten volt?
Ott voltak?	Sok időm volt.	Nem voltatok nála?
Mindig kedves volt.	Szomjas volt?	Volt egy házad?
Két unokája ⁶ volt.	Idegese volt a barátod?	Mindig éhes volt.
Igazuk volt.	Volt pénzüik?	Hol voltál?

¹Recht haben ²Hunger haben ³Durst haben ⁴(e) Lust haben ⁵dazu ⁶s Enkelkind -er

E.

Ikerigék Perfektje

avagy
az egypetjű ikrek

Vannak olyan igék a németben, melyek úgy hasonlítanak egymásra, mint az egypetjű ikrek. A két ige közötti különbség igazán a **Perfekt** alakjukban látszik, ugyanis az egyik **haben**-nel, a másik **sein**-nal képezi és ezzel más lesz a jelentése is*:

1. **fahren** $\left\{ \begin{array}{l} \text{ist gefahren mit +D} = \text{utazni valamivel} \\ \text{hat gefahren A} = \text{vezetni} \\ \text{szállítani} \end{array} \right\}$ járművel vkit/vmit

Er **ist** mit dem Bus gefahren. = Busszal **utazott**.
Er **hat** den Bus gefahren. = Ő **vezette** a buszt.

a) *Fordítsd le!*

Ki vezette az autót?	A teherautó almát szállított. (r LKW)
Kocsival mentem Józsihoz.	Ki vezette ezt az autót?
Kocsival vitt el Józsihoz.	Tegnap vidékre ⁴ utazott vele.
A kocsi Józsi vezette személyesen ¹ .	Kit vitt el a nagypámhoz?
A taxisofőr ² elvitt a pályaudvarra.	A városba vitt minket.
A taxisofőr 60 km/h-val ment. ³	A városban gyorsan hajtott.

b) *Pótold a segédigét!*

Er noch nie mit einem LKW gefahren. Wohin du mit ihr gefahren?
Wer das Auto gefahren? Ich mit diesem Auto schon zweimal gefahren. Er die Großeltern mit seinem Auto zum Bahnhof gefahren.

2.

schwimmen $\left\{ \begin{array}{l} \text{ist geschwommen} = \text{úszni (vmilyen meghatározott célhoz)} \\ \text{hat geschwommen (A)} = \text{úszni (cél nélkül, „csak úgy”)} \end{array} \right\}$

Er **ist** an das andere Ufer geschwommen. = A másik partra úszott (át).
Er **hat** drei Stunden geschwommen. = Három órán át úszkált.

Fordítsd le!

Úsztam egy órát háton ⁵ .	Sokat úsztunk a Balatonban.
Partra úszott a kutyád?	Elúsztunk a következő szigetig.
Péter 3 kilométert úszott.	Úsztam egy kicsit.
Hány órát úsztál?	A férje úszott egy rekordot ⁷ .
Ide-oda úszkáltunk ⁶ .	Az olaj ⁸ úszott a vizen.
Ágihoz úsztam.	A stéghez ⁹ úsztunk.

¹persönlich ²r Taxifahrer ³60 Stundenkilometer ⁴aufs Land ⁵r Rücken ⁶hin und her ⁷r Rekord ⁸(s) Öl ⁹r Bootssteg

* Itt is érvényes, hogy a **tárgyas** alak mindig **haben**-es lesz.

Néhány sein-os ige Perfektje

geschehen, ist geschehen +D	} = történik vkivel (D)
passieren, ist passiert +D	
wachsen, ist gewachsen	

Was ist dir **geschehen**? = Mi történt veled?

Ugyanígy:

Mi történt a barátoddal?	Nem történt semmi a barátnőmmel.
Nálunk semmi se történt.	Halál ellen nem nőtt orvosság ³ .
Ez a fa egyenesen nőtt.	Nem történt semmi. (es)
Fejére nőttek a gyerekei ¹ .	Te aztán ⁴ megnőttél!
A víz(szint) megemelkedett.	Mindig történt vele valami.
Mi történt Németországban?	- Egy ibolya ⁵ nőtt a kertben!
A város gyors tempóban nőtt ² .	- Ibolya ⁶ ? De hiszen ő mellettem ült!

werden

ist geworden = válni valamivé

Endre **ist Arzt geworden**. = Endre orvos lett.

Ugyanígy:

A szüleim megöregedtek ⁷ .	Hirtelen sötét lett ¹¹ .
Megőrültél ⁸ ?	Nem lettél okosabb, Józsi!
Miért lettél némettanár?	Egészséges lett Helga?
Második apám lett Géza.	A dologból ¹² semmi se lett.
Meleg lett ⁹ .	Nem készültem el a munkával ¹³ .
Józsi rendőr lett.	Hirtelen hideg lett a szobában.
Arnold ismert ¹⁰ lett Amerikában.	Eldurvult a barátom ¹⁴ .

Fordítsd le:

Bist du gestern mit deiner Arbeit fertig geworden? Sie ist arm und hässlich geworden. Ist dein Freund seither¹⁵ gesund geworden? Er ist leider nicht bekannt geworden. Meine Kinder sind seither groß geworden. Ist sie nach der Begegnung¹⁶ nervös geworden? Im Wald ist es sehr schnell kalt geworden.

¹jm. über den Kopf ~ ²im raschen Tempo ³kein Kraut wachsen ⁴aber ⁵s Veilchen
⁶Viola ⁷alt werden ⁸verrückt werden ⁹es ... ¹⁰bekannt werden ¹¹plötzlich, es
¹²aus der Sache ¹³fertig werden ¹⁴grob werden ¹⁵azóta ¹⁶találkozás

Módbeli segédigék Perfektje

A módbeli segédigék Perfektjét kétféle módon képezhetjük:

☞ a) ha önmagában áll

wollen	–	hat gewollt
müssen	–	hat gemusst
sollen	–	hat gesollt
dürfen	–	hat gedurft
mögen	–	hat gemocht
können	–	hat gekonnt

Ich **habe** das nicht **gewollt**. = Nem akartam (azt).

Ugyanígy: Hans nem szerette a főnököt.
Az nem tudtuk.
Kívülről tudták a verset¹.
Nem szerettem őt.

Semmit se² akartak.
Minden szabad volt neki.
Hans mindent tudott.
Az nem szerette.

☞ b) ha igével áll

Ilyenkor **kettős Infinitiv** szerkezetet használunk, azaz az igét és a módbeli segédigét főnévi igenév alakban a mondat végére küldjük és a 2. helyen a **haben-t*** ragozzuk:

JELEN: Ich **will** mit ihm nicht spielen. = Nem **akarok** vele játszani.

PERFEKT: Ich **habe** mit ihm nicht **spielen wollen**. = Nem **akartam** vele játszani.

↓
haben
ragozott alakja
II. helyen

ige módbeli ⇒ **Kettős Infinitiv**
 segédige **szerkezet**

INFINITIVBEN
(főnévi igenév alakban)

Nem akart látni bennünket.
A szobában nem volt szabad dohányoznom.
Szabad volt uszodába mennetek?
Nem szerettek mosogatni és törölgetni.
Mikor kellett hazamennetek onnan?
Szeretett fagyit enni és sétálni a városban.
Focizni akartam Puskással.
Beszélni akart veletek.

Meg kellett írnia a háziját.
Akartam kérdezni tőled valamit.
Korán ágyba kellett mennem.
Mikor akart felébreszteni téged?
Már nem tudtunk neki segíteni.
A beteg még nem kelhetett fel.
Nem tudtam jól válaszolni.
Meg kellett ennie a levesét.

¹auswendig; s Gedicht ²nichts

*Minden esetben **haben**, mozgást jelentő igéknél is!

1. Fordítsd le magyarra!

Heute haben die Kinder im Kindergarten nicht spielen dürfen. Ich habe diesen Mann nie leiden können¹. Wo habt ihr am Nachmittag essen wollen? Wann hast du das ihm sagen wollen? Warum hat der Ingenieur² diese Arbeit nicht beenden können? Die Enkelkinder haben bei den Großeltern nicht laut sprechen dürfen. Wen hast du in der Gruppe nicht leiden können? Wen hast du darum bitten wollen? Warum haben jene Kollegen am Vormittag nicht mit uns essen wollen? Wo hat deine Katze in jener Wohnung liegen dürfen?

2. Mondd Perfektben!

Wir wollen im Zimmer Ordnung machen. Beim Regen dürfen sie nicht Handball spielen. Die Sekretärin kann unseren Chef nicht leiden. Du darfst so nicht über sie sprechen. Das kann ich einfach nicht auswendig lernen! In Belgien kann jedes Kind französisch sprechen. Sie muss noch ein paar Tage im Bett liegen. Müsst ihr noch das Kind abholen? Wollt ihr mit ihm etwas besprechen? Egon mag mit Jutka nicht spielen. Das kann ich allein nicht erledigen. Sie darf allein nicht ausgehen.

3. Építsd be a megadott igéket a mondatokba! (Kettős Infinitiv)

Sie hat das gut gekonnt. (machen)

*Sie **hat** das gut **machen können**.*

Ralf hat das Gedicht auswendig gekonnt. (vortragen³)

Jürgen hat alles gedurft. (machen)

Der Fahrer hat das nicht gedurft. (tun)

Er hat nichts gewollt. (machen)

4. Írd át Präteritumból Perfektbe!

Er konnte den Zug nicht erreichen. Wir mussten sie abholen. Erika konnte nie meine Frau leiden. Unter 18 Jahren durfte er da nicht rauchen. Sie sollte ihr noch gestern schöne Blumen kaufen. Sie wollten uns zum Geburtstag einladen. Ich mochte den Apfel nie. Da durfte ich alles machen. Wo sollten sie einkaufen? Wolltet ihr in der Küche nicht aufräumen? Er konnte kein Wort verstehen. Wollte sie dich nicht begrüßen? Niemand durfte im Flugzeug rauchen. Im Museum durften wir unseren Fotoapparat nicht benutzen. Wann musstet ihr eure Hefte abgeben. Konnte er das wirklich nicht verstehen?

5. Írd át Perfektből Präteritumba!

Mein Freund hat mit mir immer auf Englisch sprechen wollen. Ohne Regenschirm habe ich nicht mit ihm gehen wollen. Das Kind hat ohne seine Mutter nicht essen können. An jenem Tag hat niemand auf die Straße gehen dürfen. Wir haben die Arbeit rechtzeitig⁴ beenden müssen. Er hat mich nicht anrufen dürfen. Die Kinder haben in ihrem Zimmer aufräumen müssen.

¹nem bírni, elviselni ²mérnök ³elszavalni ⁴időben

Az összetett igék Perfektje

Vannak olyan igék a németben, melyek párban, egy másik igével együtt alkothatnak egyetlen állítmányt, illetve jelentést. Ilyen igék a **bleiben, gehen, lehren, lernen**, melyek alkalmi kapcsolatot létesíthetnek egy tetszőleges másik igével. Ezek az igék Perfektben **mondatkeretet** alkotnak, a betársult „alkalmi” ige pedig az utolsó előtti helyen Infinitivben áll:

pl.: **sitzen beliben** = ülve maradni / megbukni

Die Schüler **sind** im Klassenzimmer **sitzen geblieben**.

sein vagy
haben

a „betársult”
ige Infinitivben

Part. Perf. alak

= A diákok az osztályban **ülve maradtak**.

Ugyanígy:

spazieren gehen = sétálni menni

kennen lernen = megismerkedni

schreiben lehren = írni tanítani

stehen bleiben = megállni

stecken bleiben = meg/elakadni

sitzen bleiben = 1. ülve maradni
2. megbukni

Fordítsd le a miniket:

Megismerkedtünk.	Megbukott.	Elakadtak.	Megismerkedtek.
Sétáltunk.	Ülve maradtunk.	Sétáltam.	Úszni tanultam.
Írni tanította.	Megállt.	Megálltatok?	Úszni tanítottam.
Olvasni tanítottad?	Olvasni tanultam.	Sétáltatok?	Megbuktál?
Elakadtunk.	Játszani mentünk.	Táncolni ment.	Megálltak?

1. Fordítsd le a mondatokat!

A fiút írni tanította. Hol ismerted meg Hansot? Tegnap a hóban¹ elakadtunk. A kabátja az étteremben (lógva) maradt². Hová mentetek táncolni? Az iskolában ismertem meg őt. A második osztályban megbukott Béla. A busz elakadt Kecskeméten. Én tanítottam őt úszni. Ki tanított téged gitározni³? Az iskolában tanult meg gépelni⁴. Hová mentetek teniszezni? A vendégek ülve maradtak az előadás⁵ után. Sétálni mentek a parkba. Hová ment a testvéred úszni? Egy teherautó⁶ elakadt a homokban. Józsi idén már harmadszor⁷ bukott meg. A busz hirtelen⁸ megállt a lámpa⁹ előtt. A matekórán megállt az idő. Hol tartottunk¹⁰? Az uszodában ismerkedtünk¹¹ meg. Hol ismerkedtetek meg? Aludni mentetek az iskolába? Bill megismerkedett Gizivel.

¹r Schnee ²hängen bleiben ³Gitarre spielen ⁴Maschine schreiben ⁵e Vorstellung

⁶r LKW ⁷das dritte Mal ⁸plötzlich ⁹e Ampel ¹⁰stehen bleiben ¹¹sich/einander

Kettős Infinitív szerkezet Perfektben

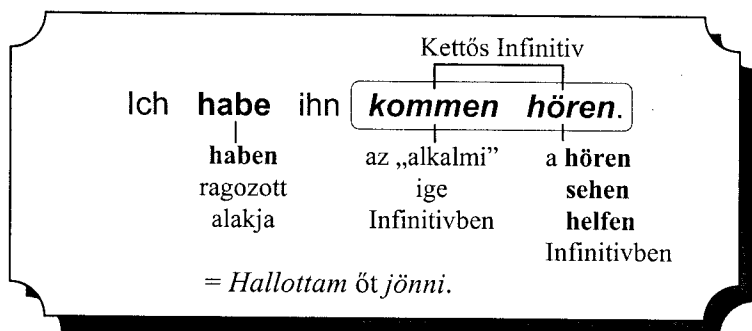
Ha a következő igék együtt szerepelnek valamely más igével, akkor Perfektjüket úgynevezett **kettős Infinitívvel** képzik:

hören
sehen
helfen } + Kettős Infinitív*

pl.:

hören + kommen
hallani jönni

kommen hören
hallani jönni

Fordítsd le ugyanígy:

Hallottuk játszani.
Láttam úszni.
Hallottuk füttyülni¹.
Segítettem neki főzni.
Láttuk úszni a tanárt.
Hallottalak gitározni.
Hallottál füttyülni?

Hallottam egy gyereket sírni².
Hallottam enni Pétert.
Látta játszani a gyerekeket.
Hallottuk zongorázni³.
Láttak fagyit enni.
Segítettünk neki mosogatni⁴.
Hallottad énekelni?

1. Kettős Infinitív vagy nem? Fordítsd le Perfektben!

Láttam őt enni egy étteremben. Ki tanított téged írni? Nem akart jönni tegnap⁵. Hová mentetek sétálni? Hallottátok már őt füttyülni? Nem akart sokat⁶ maradni. Hallottam zongorázni a barátodat. Hallottátok jönni a buszt? Te tanítottad őt zongorázni? Akartunk segíteni neki a matekban. A vonat nem állt meg Szolnokon. Nem hallottam még Ágit gitározni⁶. Ki tanította Ágit gitározni? Mikor akartatok moziba menni? Hol ismerkedtetek meg? Hová ment sétálni? Hol láttad sétálni? Itt láttam sétálni. Láttátok jönni a barátainkat?

* Ide tartoznak még a **módbeli segédigék** és a **lassen** ige is!

¹pfeifen ²weinen ³Klavier spielen ⁴ab|spülen ⁵lange ⁶Gitarre spielen

A Präteritum

avagy az írás múlt ideje

A **Präteritum**ot, más néven elbeszélő múltat elsősorban az írásban használjuk, azaz *leírások*, *fogalmazások*, *tudósítások* megírásánál. Ezt a múltat használja legtöbbször a sajtó, a rádió és a televízió is.

Ebben a múlt időben kifejezett események nincsenek közvetlen kapcsolatban a jelennel:

Béla **trank** 3 Liter Bier und **fiel** auf den Boden.

= Béla 3 liter sört ivott s a földre esett.

Präteritum	Jelen
Béla jól leitta magát,	de most már köszöni, jól van, és el is felejtette az egészet.

Képzésének **három típusa** van:

☞ a) **gyenge** igéknél

-(e)te képzővel

frag|en ~~en~~ frag + **te** + személyrag
szótő

ich	fragte	Ø	wir	fragten
du	fragtest		ihr	fragtet
er, sie, es	fragte	Ø	sie	fragten

➤ ha a szótő **-t**, **-d**, **-n** -re végződik, akkor egy **e** kötőhangot kap, hogy ne törjön el a nyelvünk a kiejtés közben:

antwort|en ~~en~~ + **ete** + személyrag

ich	antwortete	wir	antworteten
du	antwortetest	ihr	antwortetet
er, sie, es	antwortete	sie	antworteten

Ragozd végig összes alakjukban: machen, sagen, stellen, suchen, hören,
lieben, kaufen, arbeiten, spielen, öffnen, warten

Fordítsd le: vásárolt, kerestem, mondtam, hallotta, csinálta, vártatok, felelt,
dolgoztam, vásároltak, játszottak, kinyitotta, kinyitottam,
mondtátok, kinyitottátok, hallottátok

≡ b) erős igéknél
a szótó megváltozik

fahren → ich fuhr		= utaztam
singen → ich sang		= énekeltem
ich	fuhr Ø	wir fuhr <i>en</i>
du	fuhr <i>st</i>	ihr fuhr <i>t</i>
er, sie, es	fuhr Ø	sie fuhr <i>en</i>

Néhány erős ige, ragozd végig őket minden alakban:

schreiben → schrieb	gehen → ging
essen → aß	sprechen → sprach
trinken → trank	bleiben → blieb
kommen → kam !	geben → gab

Fordítsd le:

írtunk	ment	utaztál	adott
evett	jött	ettünk	beszélt
ittatok	adtatok	énekelt	írtak
utaztunk	beszéltünk	írtatok	énekeltem
jöttek	ettek	maradt	utazott
maradtunk	jöttem	adtál	maradtál
ivott	írtunk	írt	ittam

≡ c) vegyes igéknél
a tőhang megváltozik és -te képzőt is kap (ezért vegyes):

denken → dachte		= gondolkodtam
ich	dachte Ø	wir dachten
du	dachte <i>st</i>	ihr dachte <i>t</i>
er, sie, es	dachte Ø	sie dachten

Ugyanígy ragozd végig a következő igéket minden alakban:

nennen → nannte (nevezni)	rennen → rannte (rohanni)
kennen → kannte (ismerni)	wissen → wusste
bringen → brachte	brennen → brannte (égni)

Fordítsd le:

gondoltam	tudtátok	gondoltuk	ismerted
ismerte	neveztem	hoztad	neveztük
ismertétek	gondolta	ismertük	tudták
rohantunk	tudtam	neveztél	neveztétek
tudta	nevezett	tudtunk	gondoltad
hoztam	ismertem	gondoltátok	ismerték
égett	hoztátok	égték	hozta

1. Tedd *Präteritumba* a következő jelen idejű alakokat!

ich schlafe –	du denkst –
er macht –	ich suche –
wir spielen –	er isst –
Sie kommen –	wir gehen –
du gehst –	du trinkst –
sie arbeiten –	sie wartet –
ich kenne –	ihr kauft –
ihr sagt –	Sie fahren –
wir bleiben –	ich gebe –
er fährt –	er bleibt –
Sie nennen –	sie sucht –
er weiß –	ihr wisst –
ihr öffnet –	wir wissen –
wir hören –	er denkt –
er öffnet –	ihr hört –

2. Fordítsd le a miniket!

mentem	hozta	ismertem	játszottam
jöttél	ittak	adtátok	kereste
csinálták	ettek	maradtunk	szerette
mondta	írtam	adtál	vásároltak
utaztatok	dolgozott	jöttetek	vártatok
tudta	várt	rohant	csináltad
kinyitotta	állítottad	dolgoztam	feleltetek

3. Tedd *Präteritumba* és ragozd el helyesen a megadott ígét!

Onkel Hans oft in die Schweiz (fahren). Wir schnell unsere Aufgabe (machen). Ich die Vase an die Wand (stellen). Wohin du mit ihm (gehen)? Woher dieser LKW (kommen)? Das Auto 240 Stundenkilometer (fahren). Ich alles anders (denken). Er mich einen Dummkopf (nennen). Wir ihnen Wasser (bringen). Wann ihr bei Benz (arbeiten)? Ich ihr jenen Brief (geben). Der Ausländer sehr langsam (sprechen). Wir nur Limonade und Mineralwasser (trinken). Heute ich zu viel (essen). Der Zug eben (ab|fahren). Wann der Bus (an|kommen)? Was für ein Lied sie (singen)? ihr auch Klavier (spielen)? Wir in die Berge (fahren). Oma das Buch auf das Regal (legen). Ich einen schönen Brief (schreiben). Wo sie vorgestern (bleiben)? Sie das sofort (denken). Sie das Fenster (öffnen).

4. Fordítsd le magyarra!

Wir kannten einander¹ sehr gut. Was brachte er uns? Er nannte mich gestern eine Hexe! Wusste er die Wahrheit²? Der Wald brannte sehr. Sie sprachen viele Sprachen. Bei uns trank er nichts. Emma suchte ihre Kleider. Wo wartete er auf uns? Diese Schülerin antwortete immer richtig auf meine Fragen. Kauftest du wirklich³ alles ein? Die Katze blieb ruhig. Franz gab das Spiel schnell auf. Der Kellner brachte uns Kaffee. Wann kam der Zug an? Sie aßen in einem Restaurant. Ilona blieb in der Schule. Mutti gab mir eine Tafel Schokolade.

5. Írd át Präteritumba a jelen idejű mondatokat!

Mein Freund liebt mich sehr. Opa gibt uns viele Kleider. Die Gäste bleiben zu Hause. Wann kommst du? Wohin geht ihr? Er spricht laut und grob⁴. Denkst du daran? Der Chef nennt mich einen Verräter⁵. Sie nennen immer alles beim Namen⁶. Weiß er das nicht? Wo bleibt ihr so lange? Singst du? Sie warten auf uns. Wir arbeiten bei Pick. Was macht ihr? Wohin stellt ihr die Tafel? Nennt eure Lehrerin immer alles beim Namen? Ich warte vor dem Haus. Ihr wartet in der Haltestelle⁷. Sie öffnen die Tür. Paul arbeitet immer fleißig. Sie isst immer nur Wiener Schnitzel⁸. Sie schreibt mir einen Brief. Sie warten auf den Bus. Eugen antwortet auf die Frage.

6. Fordítsd le!

Mit ittál? Mit ettetek? Hol maradtatok? Semmit se kérdezett. 5-kor indult a vonat. Sokat vártatok? Szeretted őt? Miért nem beszéltél? Hol evett tegnap? Aadtam neki egy pofont⁹. Gyorsan elment¹⁰. Nem tudott sokat. Leégett a ház¹¹. A konyhába vittem a macskát. Mindenhol¹² keresték a táskáját. Kinek írtál? Mit énekeltek? Nem érkeztek meg pontosan. Mikor ment iskolába? Villamossal és busszal ment oda¹³. Mindent bevásároltunk a hétvégére¹⁴. Helyesen gondolkodtatok. Ismertem itt egy öregebberet. Ismerte az apánkat? Semmit se mondtunk. Kinyitotta az ajtót? Ittatok vizet? Haza ment?

7. Tedd át Perfektből Präteritumba!

Was hat die Polizei in deinem Garten gemacht? Wir haben das alles nicht gewusst. Wir haben auf ihn in dem Park gewartet. Er ist nach London gefahren. Wo sind die Gäste geblieben? Sie hat immer nur an mich gedacht. Was hast du heute gegessen? Ich habe Bier getrunken. Er hat meinen Namen nicht gewusst. Wir haben mit seinem Vater gesprochen. Sie ist im Auto geblieben. Der Wagen ist zu schnell gefahren. Hast du ihn gekannt? Habt ihr der Lehrerin geantwortet? Warum hast du das Fenster nicht geöffnet? Ich habe es nicht geöffnet. Er ist zu Oma gegangen. Die Gäste haben viele Süßigkeiten gegessen.

¹ egymást ² igazság ³ valóban ⁴ durván ⁵ áruló ⁶ nevéen nevezni ⁷ megálló ⁸ bécsi szelet
⁹ e Ohrfeige ¹⁰ weg|gehen ¹¹ ab|brennen ¹² überall ¹³ dorthin ¹⁴ fürs Wochenende

A sein, haben és werden

Präterituma

A **sein**, **haben** és **werden** múlt idejét a német legtöbbször inkább **Präteritumban** mondja, mint Perfektben.

sein

sein = lenni

ich	war	= voltam
du	warst	= voltál
er, sie, es	war	= volt
wir	waren	= voltunk
ihr	wart	= voltatok
sie	waren	= voltak (Ön, Önök voltak)

Ich **war** schon in Österreich. = **Voltam** már Ausztriában.

Ugyanígy:

Hol voltál?	Milyen volt az étel ¹ ?	Totál KO voltam ³ .
Beteg volt Klára?	Hol volt tegnap?	Nem voltunk náluk.
Voltatok nála?	Mikor voltatok Kanadában?	Milyen volt a film?
Kedves volt.	Milyen volt az idő?	A kertben voltatok?
Nem voltak ott.	Mérgesek voltakotok rám ² ?	Kíváncsi voltam rá ⁴ .
Frissek voltunk.	Volt már (Ön) az erdőben?	Buta voltam ⁵ .
Gyorsak voltatok.	Tegnap Bécsben voltunk.	Mikor volt itt?

1. Írd át Präteritumba!

Wo ist meine Tasche? Wer ist der Mann, da? Nach dem Mittagessen bin ich müde. Wo sind sie? Wo bist du den ganzen Tag? Was ist im Kühlschranks? Seid ihr wirklich nett zu ihm? Sind Sie mit Ihrer Arbeit zufrieden⁶? Ihr seid sehr höflich mit ihm. Sie ist im Badezimmer. Wo seid ihr? Wo sind eure Katzen? Ist deine Freundin zu Hause? Bist du müde? Seid ihr mit der Aufgabe fertig? Wir sind im Geschäft. Seid ihr im Garten? Bist du böse auf mich? Seid ihr fix und fertig?

2. Írd át Perfektből Präteritumba!

Wir sind müde gewesen. Ihr seid unhöflich gewesen. Sie sind im Badezimmer gewesen. Er ist auf mich böse gewesen. Mein Freund ist fix und fertig gewesen. Die Eltern sind noch nicht da gewesen. Seid ihr schon in den Alpen gewesen? Ich bin schon zweimal im Schwarzwald gewesen. Seid ihr noch nie im Parlament gewesen? Ist Valentin arm gewesen? Sie ist faul gewesen.

¹e Speise ²böse sein auf +A ³fix und fertig ⁴gespannt sein auf +A ⁵dumm ⁶elégedett

haben

haben = birtokolni

ich	hatte	= nekem volt (birtokoltam)
du	hattest	= neked volt
er, sie, es	hatte !	= neki volt
wir	hatten	= nekünk volt
ihr	hattet	= nektek volt
sie	hatten	= nekik volt (Önnek, Önöknek volt)

Ich **hatte** zwei Flöhe. = Két bolhám volt.

Volt egy háza.	Volt házitok?	Szomjasak voltatok ⁵ ?
Volt tíz gyerekük?	Volt időd?	Éhes voltál ⁶ ?
Féltem ¹ .	Volt sörük?	Volt pénzetek?
Fájt a feje ² .	Féltetek?	Nem volt ötletem ⁷ .
Volt kedve hozzá ³ .	Fájt a hasatok ⁴ ?	Volt könyved?

1. *Haben* vagy *sein*? Fordítsd le!

Volt egy kerékpárja.	Volt motorja?
A kerékpár egy kertben volt.	A motorjának egy kereke volt.
Péternek volt egy kertje.	A kerék kicsi volt.
A kert nagy volt.	Ma már voltatok otthon?
Fáradtak voltunk.	Minden olyan kínos volt. (peinlich)
Hol voltatok délután?	A vendégnek volt egy ötlete.
Volt már két háza.	Milyenek voltak a gyerekek?
A gyerekeknek volt csokija.	Voltak gyerekei?

werden

werden = válni (valamivé, vkivé, vmilyenné)

ich	wurde	= lettem	wir	wurden	= lettünk
du	wurdest	= lettél	ihr	wurdet	= lettetek
er, sie, es	wurde	= lett	sie	wurden	= lettek

Er **wurde** böse. = Mérges lett.

A barátom híres ⁸ lett.	Nem lettem kész.	Fáradtak lettetek?
Szegény lett.	Öregek lettünk és csúnyák.	Kővé vált ¹² .
Gazdagok lettünk.	Beteg lett (Ön)?	Katona lettem ¹³ .
Egészséges lett.	A napok hosszabbak ⁹ lettek.	Mátyás király lett.
Sötét lett. (es)	A leves megsavanyodott ¹⁰ .	Mérges lett Józsi.
Hideg lett. (es)	Világos ¹¹ lett a szobában. (es)	Tél lett. (es)

¹Angst haben ²Kopfschmerzen haben ³dazu ⁴Bauchweh haben ⁵Durst haben

⁶Hunger haben ⁷Idee haben ⁸bekannt ⁹länger ¹⁰sauer ~ ¹¹hell ¹²zu Stein ~ ¹³Soldat

Módbeli segédigék Präterituma

A módbeli segédigék múlt idejét legtöbbször **Präteritumban** mondják:

müssen – musste	}	kellett
sollen – sollte		
dürfen – durfte		
mögen – mochte		
wollen – wollte		
können – konnte		tudott

Az Umlaut eltűnik
és **-te** képzőt kap a
szótő.

Ich **musste** alles fürs Wochenende **einkaufen**. = Mindent be **kellett** vásárolnom a hétvé-
 ↓ gére.
 II. helyen az ige az utolsó
 ragozva helyen főnévi
 igenév (Infinitiv)

Ugyanígy:

Hol akart parkolni az apád?	Hol kellett megrendelnie a rádiót?
Hogy történ het ett ez meg veled?	Nem tudátok megoldani ezt a feladatot?
Hogyan tudott elérni téged?	Ajándékot kellett vennem neki.
Hol tudátok felhívni őt?	Miért nem akartál velünk jönni?
Szerettem a parkban sétálni.	Két hétig nem látogat hat am meg őt.
Hol akart megállni a busz?	A nagyapám mindig egyedül szeretett enni.

2. Módbeli segédigék önállóan. Fordítsd le!

Mit akart tőled?	Több nyelven is tudott.	Nem szerettem a mákos tésztát ¹ .
Békét akartunk.	Mit akartál?	Mit szeretett tulajdonképpen? ²
Tudott angolul.	Te akartad ezt!	Tudott németül a barátod?
Mit akartál még?	Senkit se szeretett.	Emma néni mindenkit szeretett.

5. Mondd Präteritumban!

Kannst du mir seinen Namen nicht sagen? Wir wollen sie beruhigen³, aber wir können es nicht! Kannst du meine Schularbeit abgeben? Mag die Lehrerin die schlechten Schularbeiten kontrollieren? Dürfen die Kinder bei diesem Wetter im Plattensee baden? Ich will ihr nicht helfen, aber ich muss es tun. Wer soll es ihm sagen? Wann wollt ihr das Haus verlassen? Du sollst ihr die Blumen übergeben. Wo willst du hinaus?⁴ Bei solchem Wetter mag ich im Bett bleiben. Er kann den Wettkampf⁵ gewinnen.

¹(e) Mohnnudeln ²eigentlich ³megnyugtanni ⁴Mire akarsz kilyukadni? ⁵verseny

D. Vigyázat, bakiveszély!

1. Kennen vs. können können?

kennen → kannte	= ismerni
können → konnte	= tudni

a) Fordítsd le!

Sok embert ismert a városban.	Az autó nem tudott elindulni ² .
Tudott röplabdázni?	Ismertétek a családját?
Nem tudtuk kinyitni az ablakot.	Nem tudtam lefordítani a szöveget ³ .
Ismerted ezt a lányt?	Nem tudtunk segíteni nekik.

b) Pótdold *Präteritumban* a megfelelő igével!

Ohne Geld er das nicht kaufen. Im Büro ich niemanden.
 Damals wir uns noch nicht. Meine Oma gut schwimmen.
 ihr die Aufgabe lösen. Er mir nichts Interessantes sagen.
 ihr den Prinzen persönlich? Wir ihn nur vom Sehen her⁴.
 Ich ihn vom Militär. Meine Mutti alles innerhalb von 10
 Minuten erledigen. du seine Eltern?

c) Tedd át *Präteritumba*!

Das Gedicht kann ich nicht auswendig lernen. Der Verkäufer kennt uns sehr gut. Woher kennt ihr diese Dame? Meine Freundin kennt viele Witze. Könnt ihr die Gäste vom Bahnhof nicht abholen? Meine Geschwister können einfach nicht rechnen. Kennt ihr diese alte Frau? Kennst du deinen Nachbarn? Du kennst ihn aber schlecht! Wie kann er diesen Wettkampf gewinnen?

2. Mondd *jelen időben* és *Präteritumban*!

warten → wartete (auf +A)	= várni vmire/vkire
---------------------------	---------------------

a) Fordítsd le!

Hol vártak ránk?	Hol vártatok a kocsira?	Sokat várt?
Hol vártok ránk?	Még mindig vár rám a Gizi.	Buszra vártok?
A mentőautóra ⁵ vártunk.	Egy órát vártam az ebédre.	Miért vártál?
Az ajtó előtt vártok?	Várnak még egy kicsit?	Vársz még a pénzre?

b) Mondd *Präteritumban*!

sein	→ war	= lenni
warten	→ wartete	= várni

Hol várt a mikrobusz?	Hol voltatok?	Hol volt Ön akkor?
A mikrobuszban voltál?	Hol várt rád?	Voltál már Svájcban?
Vártatok a szép időre?	Milyen volt az előadás ⁶ ?	A megállóban vártak.
Hol voltatok tegnap este?	Sokat vártatok a buszra?	Fáradtak voltak?

¹Volleyball spielen ²losfahren ³r Text ⁴látásból ⁵e Ambulanz ⁶e Vorstellung

c) Pótold *Präteritumban* a megfelelő igével!

Warum ihr auf uns nicht im Wagen? Ich fand meine Brille nicht, wo sie? Ich eine ganze Stunde auf euch. Wie die Vorstellung? ihr schon in Brasilien? Der Bus 5 Minuten und fuhr weiter. Worauf er? Auf den Fahrer wir zwei Stunden. Sie krank. Er nicht in der Schule, er blieb zu Hause. Wo ihr auf uns? ihr böse auf uns?

3. **bitten** → **bat** A, $\underbrace{\text{um} + \text{A}}$ = kérni
 akit amire
(an)bieten → **bot** D, A = kínálni
 akit amivel
- Ich **bat** ihn um Hilfe.
 = Kértem tőle segítséget.
 Ich **bot** ihm Kaffee (an).
 = Kávével kínáltam őt.

a) Fordítsd le!

Pénzt kért tőlem.	Mindig süteménnyel kínált minket.
Borral kínált minket.	Miért nem kérted meg őt?
Engem kértél?	Miért nem kérted meg a kezét?
Elnézést ¹ kértem tőle.	Mennyit kínált nektek az autóért?
Egy állást ² kínált neki.	Sakkot adott nekem! ⁵
Felajánlotta nekik szolgálatait ³ .	Az áruért nagyon keveset kínáltak.

b)

beten → **betete** um +A = imádkozni vmiért/vkiért

Az öregasszony mindig imádkozott.	Egész nap csak imádkozott.
Imádkoztam az életedért!	Imádkoztál értem?
Dolgozat előtt imádkozott.	Imádkoztatok nyelvvizsga előtt?

c) *Bitten*, *(an)bieten* vagy *beten*? Használd a *Präteritum* alakjukat!

Der Polizist den Fahrer um seinen Personalausweis. Der Hausherr den Gästen Kuchen Er mich um Entschuldigung. Wir eine Stunde in der Kirche. Worum er dich? Jens uns eine Tasse Kaffee Der Chef mir eine gute Stelle Sie um das Leben ihrer Tochter. Er mich darum. Józsi um ihre Hand und heiratete sie. Ich ihn um Geld. Der Kaufmann den Kunden seine Waren Der alte Mann zu Gott. Er mir schnell Schach. Warum du ihn um Entschuldigung?

d) Fordítsd le a minidialógust!

- Megkínáltad csokoládéval?
- Nem.
- Miért?
- Egész este hangosan imádkozott és én nem tudtam tőle aludni.
- És nem kért elnézést?
- Nem, inkább értem is imádkozott.

¹(e) Entschuldigung ²e Stelle ³r Dienst – e ⁴um die Hand ~ ⁵jdem. Schach bieten

4. Igék -e kötőhanggal*:

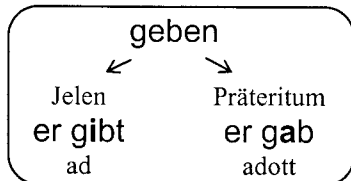
<i>antworten</i> = válaszolni	<i>heiraten</i> = 1.feleségül venni 2.hozzámenni (A)
<i>arbeiten</i> = dolgozni	<i>kosten</i> = kerül vmibe (A,A)
<i>baden</i> = fürdeni	<i>öffnen</i> = kinyitni
<i>läuten</i> = csöngetni	<i>rechnen</i> = számolni

Mondd Präteritumban:

Nyolc órát dolgozott.	Mennyibe került ez a ház?
Ebben a tóban még nem fürödtem.	Két éve vette el Sárít.
Három órát fürdött a Balatonban.	Válaszoltatok a levélre?
Nem nyitották ki neki az ajtót?	Kinél dolgozott tegnap?
Villámgyorsan ¹ számoltak a versenyen ² .	Kit vettél el feleségül?
Ebben a gyárban dolgozott a nagypám.	Kihez ment hozzá Irma?
Miért nem válaszoltak a leveledre?	Ki csöngetett az ajtón?
Ki csöngetett tegnap éjfélkor?	Csengettek? (es)
Fürödtetek már a Balatonban?	Mennyibe került az újság?

5. *Brechung* és *Umlaut*

Gyakran előfordul, hogy egy ige **Brechungos** alakját összetévesztjük **Präteritum** alakjával, mert mindkét esetben megváltozik a szótő. Figyeljünk a különbségre:

essen (i) → aß	lesen (ie) → las	tragen (ä) → trug
helfen (i) → half	sehen (ie) → sah	waschen (ä) → wusch
		laufen (äu) → lief
		gefallen (ä) → gefiel
		empfangen (ä) → empfang
		an fangen (ä) → fang an

Fordítsd le:

Mit eszel? Gyorsan futott. Kimosta az ingemet. Adsz időt nekem? Ki fut ott?
Mit ettél? Mit néz? Az előadás elkezdődik. Pulóvert³ hord. Eszel valamit?
Hol olvas? Hová fut Péter? Láttad őt? Adott nekem pénzt. Látsz mindent?
Mikor kezdi el a munkát? Tetszik neki a kocsí? Elkezdte a munkát? Tetszett
nekem a barátod. Segít nekünk? Olvasta az újságot. Segítettünk nekik. Mit
olvasol? Segít nekem a felkelésben⁴. A levelét olvasta? Tetszett nektek a
film? Tetszik neked Ági? Segített a rendőr? Segítesz nekem a matekban⁵?
Eszik? Evett? Olvastad a könyvét? Olvasod a könyvét? Látjátok? Láttátok?
Odaadod nekem a füzeted⁶? Odaadtad neki a füzeted?

¹blitzschnell ²r Wettkampf ³r Pullover ⁴bei +D; s Aufstehen ⁵e Mathe ⁶s Heft

*A -t, -d és -n szótővű igék -e kötőhangot kapnak a könnyebb kiejtés miatt,
pl.: er antwortet → er antwortete

A Plusquamperfekt

avagy

előidejűség a múltban

A **Plusquamperfektet**, azaz **régmúltat** akkor használjuk, ha egy **múltbeli esemény előtt történt eseményt** akarunk kifejezni.

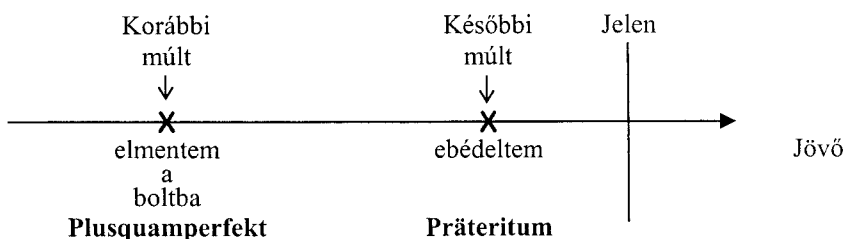
A két múltbeli esemény közül az elsőt, tehát a régebben történtet tesszük régmúltba (azaz Plusquamperfektbe), a később történtet pedig **Präteritumba**:

Zuerst **war** ich ins Geschäft **gegangen**, dann **aß** ich Mittag.

Plusquamperfekt

Präteritum

= Először elmentem a boltba, aztán ebédeltem.

Plusquamperfekt képzése:

<p>Ich war gekommen.</p> <p>↓</p> <p>sein vagy haben Präterituma</p> <p>↓</p> <p>Ich hatte gemacht.</p>	<p>↓</p> <p>az ige Perfektje</p>	<p>= Jöttem volt.*</p> <p>= Megcsináltam volt.</p>
---	--------------------------------------	--

Mondd régmúltban: Hallotta.
Fociztatok.
Ettetek.
Aludtak.
Táncolt?
Jött.
Mentünk.
Aludt.
Ették.
Úsztunk.

Látott.
Ittatók.
Írtam.
Fürödtek.
Úsztatok?
Feküdtünk.
Felkeltek.
Elaludtam.
Olvastatok.
Ittak.

Futottunk.
Fociztunk.
Olvastál.
Repültél?
Beszélgettetek?
Úsztam.
Aludtál?
Láttátok.
Ittam.
Felkeltetek.

* A régi magyarban még ki tudtuk fejezni a **régmúltat**, mára már csak egy múlt időnk maradt.

1. Ragozd el a megfelelő igeidőkben a megadott igéket és fordítsd le a mondatokat!

Zuerst ich alles, danach¹ ich den Brief.
(einkaufen) (schreiben)

Wir den Tisch und dann wir die Gäste im Vorzimmer.
(decken) (empfangen)

Ich die Weinflasche und sie den Gästen
(öffnen) (an|bieten)

Voriges Jahr er viel Geld und gestern er uns davon ein wenig.
(gewinnen) (geben)

Bill zwei Jahre lang in den USA und vorgestern er nach Hause.
(sein) (kommen)

2. Fordítsd le az összetett mondatokat!

Anya hajnalban² kimosta a ruhákat, és az előbb³ behozta a szobába. Pofára estem⁴ az utcán és utána fáj az orrom. Megitta a boromat és kiabált⁵ utána. Tegnapelőtt sokat dolgoztunk és ma délelőtt fáj a fejünk. Két órát úszott, utána hazament. Délelőtt fáj a hátam, mert tegnap túl sokat dolgoztam. Délután bevett két tablettát és ma reggel 10-ig aludt. A tanár mondott valamit, aztán hazament. A teremben hideg volt, mert valaki korábban⁶ kinyitotta az ablakot. Este ettünk 3 tányér levest, mert reggel nem reggeliztünk. Ezen a héten nem dohányzott Pista, mert megtiltotta⁷ neki az orvos. A tanár visszaadta a dolgozatomat⁸, mert Józsi írta nekem. A vendégek sokat ettek és ittak, aztán a szobájukba mentek. A szerelő megszerelte a kocsit, de nem indult el⁹. Anna nem jött el a partira, mert nem hívtam fel őt előtte.

3. Az elő- és utóidejűséget kifejezhetjük egymásra következő mondatokban is:

Schon vor 2000 Jahren **war** der Etna **ausgebrochen**. (Régmúlt)
= Már kétezer évvel ezelőtt is kitört az Etna.

Vor 2 Jahren brach er wieder aus. (Közelmúlt)
= Két évvel ezelőtt újra kitört.

- 5 évet New Yorkban tanult.	- Tegnap nem hívott fel a disznó ¹¹ !
- Korábban Heidelbergben tanult.	- Persze kétszer megígérte, hogy felhív!
❖	❖
- A kertben ültek és beszéltek.	- Fiam, megint kaptál egy egyest ¹² ?
- A honvédség ¹⁰ előtt is ezt csinálták.	- De apa, tavalý kaptam egy ötöst is!
❖	❖
- Fájít tegnap a hátam.	- Tönkrement a szemüvege ¹³ tegnap.
- Gyerekkorodban is nagyon fájít.	- 15 évvel ezelőtt vette.

¹utána ²in der Frühe ³vor kurzem ⁴auf die Schnauze fallen ⁵brüllen ⁶früher ⁷verbieten, a. h. o. ⁸e Schularbeit ⁹an|springen, a. i. u. ¹⁰e Armee ¹¹r Schuft (átv.) ¹²eine Eins ¹³e Brille

1.

Előidejűség

Nachdem és sobald

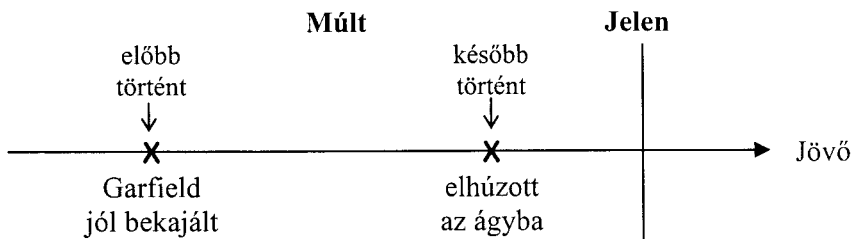
A **nachdem** és **sobald** kötőszavakkal **előidejűséget** fejezünk ki, azaz e két kötőszó után álló események előbb történtek, mint az őt követő főmondat eseménye.

Két múlt idejű történésnél az *előbb*, tehát régebben történt cselekvést *régmúltba* (Plusquamperfektbe) tesszük, az *utána* történt eseményt pedig *Präteritumba**:

nachdem = *miután* + KATI

Mellékmondat			Főmondat	
K	A	T	I	Á A (fordított szórend)
Nachdem Garfield alles gegessen hatte ,			ging er ins Bett.	
			Plusquamperfekt	Präteritum
= Miután Garfield mindent megevett,			ágyba bújt.	

sobald = *mihelyst, mihelyt* + KATI**

Sobald er aufgestanden war , ging er wieder in die Küche.
= Mihelyt felkelt, ismét a konyhába ment.

* A **Plusquamperfekt** képzését lásd 2 oldallal előrébb!

** A **nachdem** és **sobald** között csupán annyi a különbség, hogy a **nachdem** után a két cselekvés között egy bizonyos idő eltelhet, míg a **sobald** után az egyik esemény azonnal következik a másikra.

1. Fejezd ki a *múltbeli előidejűséget az igeidők egyeztetésével!*

- a) Nachdem mein Vater wir ins Schwimmbad.
(an|kommen) (gehen)
- Nachdem wir die Gäste wir Kuchen.
(begrüßen) (essen)
- Nachdem er dem Rauchen er gesund.
(ab|gewöhnen¹) (werden)
- Nachdem Vati das Auto er nach Deutschland.
(kaufen) (fahren)
- Nachdem die Kinder Ordnung sie ins Kino gehen.
(machen) (dürfen)
- Nachdem Jens seine Eltern ins Theater.
(ein|schlafen) (gehen)

b)

Sobald Gyulus das Bier (trinken), (öffnen) er ein neues. Sobald der Zug (an|kommen), (dürfen) wir einsteigen. Sobald ich (auf|stehen), (müssen) ich lernen. Sobald du (essen) und (trinken), ich alles (ab|spülen).

2. Fordítsd le!

Miután elaludtak, sétálni mentünk.	Miután bevásároltak hétvégére ² , főztek egy levest.
Miután megreggeliztünk, fürödtünk a Balatonban.	Miután elolvastam a könyvet, elaludtam.
Miután elmagyarázta nekem a matekot, hazament.	Miután megtanult mindent, eljött hozzánk.
Mihelyt megvacsoráztam, felhívtam Ágit.	Mihelyt megszerelte a kocsit,
Mihelyt megkapta a bizonyítványát ³ , a Dunába ugrott ⁴ .	Angliába utaztak.
Mihelyt megírtam neki a levelet, feladtam.	Mihelyt kiment a szobából, bekapcsoltuk ⁵ a TV-t.

3. Alkoss *nachdem*-mel összetett mondatokat!

<i>először ez történt</i>	<i>aztán ez</i>
a) Ich habe zu viel Bier getrunken.	Ich habe unsere Haustür nicht gefunden.
b) Er hat mit mir frech ⁶ gesprochen.	Ich habe ihm eine Ohrfeige gegeben.
c) Wir haben uns die Theateraufführung angesehen.	Wir gingen auf der Straße singend nach Hause.
d) Józsi hat eine Eins bekommen.	Seine Eltern haben mit ihm laut gesprochen.
e) Irma hat eine Fünf bekommen.	Sie hat ins Kino gehen dürfen.

¹leszokni vmiről (D) ²fürs Wochenende ³s Zeugnis ⁴springen, a. i. u. ⁵an|machen ⁶pimaszul

4. Hol a hiba? Javítsd ki a hibákat!

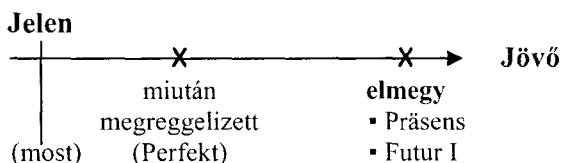
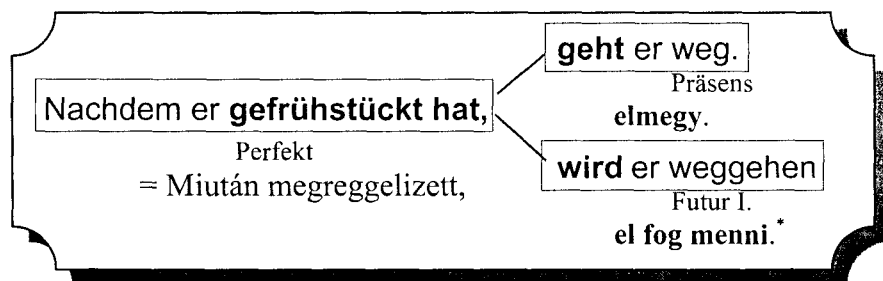
Nachdem Géza gekocht hat, haben wir uns an den Tisch gesetzt. Sobald der Gefangene¹ die Wahrheit² sagte, hat man ihn losgelassen. Sobald er den Tisch gedeckt war, hat er schnell gefrühstückt. Nachdem der Zug angekommen ist, sind die Gäste eingestiegen. Nachdem das Flugzeug abflog, fuhren wir nach Hause. Nachdem mein Kollege mit der Arbeit aufhörte, hat das Licht ausgemacht. Sobald meine Freunde alles aßen, haben sie mit uns ins Kino gehen dürfen. Ich hatte mich gekämmt, nachdem ich mich anzog. Ich habe aufgestanden, sobald der Film zu Ende war.

Nachdem és sobald különböző igeidőkben

Nem csak a múltban fejezhetünk ki előidejűséget, hanem a **jelenben** is, ilyenkor a Plusquamperfekt helyett csak **Perfektet** használunk:

Mellékmondat

Főmondat

a) **Perfekt** → **Präsens** (jelen)b) **Perfekt** → **Futur I** (jövő)

1. Fordítsd le a különféle variációkat!

- (1) Miután bevásároltam, ettem egy csokit. Miután bevásároltam, megeszem a csokit. Miután bevásároltam, meg fogom enni a csokit.
- (2) Miután felkelt, kinyitotta az ablakot. Miután felkelt, kinyitja az ablakot. Miután felkelt, ki fogja nyitni az ablakot.
- (3) Miután ebédelték, bementek az irodába. Miután ebédelték, bemennek az irodába. Miután ebédelték, be fognak menni az irodába.

¹ fogoly ² az igazság

* Mint ahogy a magyarban is, igazán **csak formailag** van különbség a két alak között, tartalmilag nem.

2.

Egyidejűség

A.

Während és solange

A **während** és **solange** kötőszavakat két vagy több **párhuzamos**, azaz **egyidejű** esemény kifejezésére használjuk, ahol az igeidők is megegyeznek:

während }
solange } = *amíg, mialatt* + KATI

Während du hier brüllst, esse ich deine Schokolade.

= **Amíg** te itt üvöltesz, megeszem a csokidat.

vagy

Solange er isst, redet er mindestens nicht.

= **Amíg** eszik, legalább nem beszél.

Két párhuzamos
cselekvés:

eszik egyhuzamban
csöndben van

Ugyanígy:

Amíg alszik, legalább¹ nem mond hülyeségeket². Amíg megy a TV, nem kell gondolkodnom. Amíg utazott, folyamatosan³ beszélt. Amíg a buszra vártam, újságot olvastam. Amíg megteríted az asztalt, elmosogatok⁴. Amíg jól keresett⁵, sokat kötött⁶. Amíg apa dolgozik, a gyerekek nálunk játszanak. Amíg velem vagy, nem félek. Amíg USA-ban él, Magyarországon építik a házat. Amíg fekszem, mesét olvas nekem. Amíg velem vagy, ne majrézz⁷! Amíg a rendőrrel beszél, ellopom a pénztárcáját⁸. Amíg a strandon kártyázott, ellopták a nadrágját. Amíg becsomagolom az ajándékokat, addig te fel tudod adni a leveleket. Amíg az énekes az operában énekelt, ő az utolsó sorban azt álmodta, hogy álmodik az operában.

1. Kösd össze kötőszóval a mondatokat!

a) Ich wasche mir die Hände.	+	Du sprichst mit meiner Freundin.
b) Der Gast trinkt seinen Kaffee.		Seine Suppe kocht man in der Küche.
c) Wir warten auf den zweiten Gang ⁹ .		Der Kellner holt uns Getränke.
d) Mein Vater bezahlt.		Ich gehe aufs Klo.
e) Jürgen arbeitet bei Siemens.		Er verdient ausgezeichnet.
f) Er arbeitete am Schreibtisch.		Wir stiegen zum Fenster aus.
g) Sie studierte an der Uni.		Sie arbeitete bei vielen Firmen.
i) Der Bettler ¹⁰ liegt auf der Bank.		Sein Zug fährt ab.

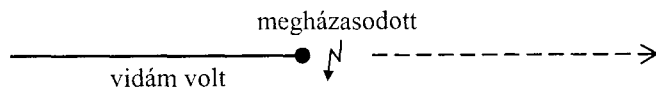
¹mindestens ²keinen Blödsinn sagen ³fortwährend ⁴ab|spülen ⁵verdienen ⁶aus|geben
⁷scheiße nicht in die Hosen! ⁸r Geldbeutel; jdem. stehlen ⁹fogás ¹⁰koldus

B. Solange vagy bis?

A **bis** kötőszó azért került ide, mert könnyen összetéveszthetjük a **solange**-val.

A **bis** (=amíg) kötőszóval a **cselekvés végpontját** fejezzük ki, azaz egy időtartam végső pontját*. A tagmondatok igeideje itt is azonos lesz:

Béla war sehr lustig, **bis** er heiratete.
= Béla nagyon vidám volt, **amíg** *nem* házasodott meg.**

solange bis	} = <i>amíg</i>	→ időtartam
		→ egy bizonyos cselekmény bekövetkeztéig

Fordítsd le:

Amíg Bécsből¹ fel nem hív, az irodában maradok.
Amíg fel nem ébred², nézhetjük a TV-t.
Amíg el nem aludt a gyerek, az anyja mesélt neki.
Amíg a rendőr nem jön ide, itt parkolok.
Az óvodában játszott, amíg nem hozta el őt az apja.
Az utcán élt, amíg nem kapott egy jó állást.

1. Solange vagy bis? Fordítsd le!

Boldogok voltak, amíg házasok³ voltak. Boldog voltam, amíg nem találkoztam⁴ veled. Amíg vásárolsz, vigyázok a kutyádra. Vigyázott a kutyájára, amíg nem jött ki az üzletből. Amíg nem hűl ki⁵ a leves, nem eszem meg. Amíg hűl a leves, eszek valami mást. Amíg cigarettázol és beszélgetsz, elmegy a vonatod. Amíg ivott egy sört, elment a vonata. Sok idő telt el, mire elindult a vonat. Amíg nem látogat meg, nem adom neki a pénzt. Amíg fecsegsz⁶, kifut a tejed⁷.

2. Solange vagy bis? Helyettesítsd be!

Dort lebte er, er 10 Jahre alt wurde. Jens stahl Autos, ihn die Polizei festnahm. Jörg stahl den Wagen, der Polizist schlief. du hier arbeitest, musst du hart arbeiten! Du bleibst am Tisch, du deine Fehler korrigierst! Warte bitte hier, dich der Arzt ruft. sie diskutierten, konnte ich nicht aufs Klo gehen..

¹aus ²auf|wachen ³verheiratet sein ⁴begegnen, -te, i. -t + D ⁵kalt werden ⁶quatschen ⁷über|laufen

* A főmondat cselekménye ott fejeződik be, ahol a mellékmondaté elkezdődik.

** Figyeld meg, hogy a magyar a **nem** szót is felhasználja a fordításhoz.

C. **Als** vagy **wenn**?

Ez a két kötőszó olyan, mint két tojás, könnyen össze lehet őket téveszteni, mert magyarra fordítva mindkettőn **amikort** jelentenek, és KATI szórendet vonzanak,

DE!

a) **als**-ot

csak **egyszeri, múltbeli** eseménynél használunk:

Als er mich erblickte, sprang er zum Fenster hinaus.

= Amikor megpillantott, kiugrott az ablakon.

b) **wenn**-t

amikor csak kedved szottyán, csak **nem egyszeri, múltbeli** eseménynél:

Wenn ich nach Tokio fuhr, musste ich nie bezahlen.

= Amikor Tokióba utaztam, **sose** kellett fizetnem.

Peter ist immer nett zu mir, **wenn** ich ihm etwas gebe.

= Péter **mindig** kedves velem, ha adok neki valamit.

Wenn er aufsteht, sagt er sicherlich kein Wort.

= Amikor felkel, biztosan egy szót se szól.

Táblázatban kifejezve:

	<i>jelen</i>	<i>múlt</i>
<i>egyszeri cselekvés:</i>	wenn	als !
<i>többszöri cselekvés:</i>	wenn	wenn

Hogy egyértelműsítsük, hogy egyszeri vagy többszöri cselekvésről van-e szó, a **gyakoriság kihangsúlyozására** az **immer, jedesmal** vagy **nie** utalószavakat tesszük a mondatba. (Ld. 2., 3. példamondatot!)

Ugyanígy:

Amikor meglátogatott, mindig hozott valamit. Amikor megérkezett, senki se volt otthon. Amikor így beszélsz, mindig mérges vagyok. Amikor megszületett, már 3 foga volt. Amikor gyerek voltam, vele játszottam az óvodában. Amikor külföldre utazott, soha nem vitt magával rádiót. Amikor haza értek, senki se volt a lakásban. Amikor szomorú, mindig a konyhába megy. Amikor felkelsz, nyisd ki az ablakot! Amikor iskolába megyek, előtte mindig eszek fagyit. Amikor hazudik, vörös a feje. Amikor nála nyaralok, mindig kapok tőle egy tábla csokit. Amikor nála nyaraltam, kaptam valamit.

1. *Als vagy wenn?*

..... er gestorben ist, weinte die ganze Familie. ich bei euch war, war dein Bruder nicht zu Hause. Er gab mir immer eine Ohrfeige, ich etwas gestohlen habe. du vor zwei Jahren nach Italien gefahren bist, gab es noch keine Terroristen. Oma bei uns wohnte, musste ich nie abwaschen. Ich habe euch immer ehrlich¹ gesagt, ich gelügt² habe. er mich zuerst erblickte³, hat er sich auf den ersten Blick in mich verliebt. Eugen hat seinem Vater immer lieber die Wahrheit gesagt, er ihn darum bat. ich den Chef zuerst gesehen habe, bin ich in Verlegenheit geraten⁴. Michael war todmüde, du ihn gestern auf der Straße gesehen hast. Péter in die Schule geht, nimmt immer 1 Kilo Schokolade mit. ich noch ein Säugling⁵ war, musste ich nie in meinem Zimmer Ordnung machen. Wir übernachteten⁶ immer in einem Hotel, wir am Plattensee Urlaub machen. Niemand war zu Hause, der Briefträger kam. ich Kind war, war die Welt ganz anders.

2. **Kösd össze a mondatokat wenn-nel vagy als-szal!** (Figyelj a megváltozott szórendre is!)

- a) Voriges Jahr war ich mit meiner Mutter in Wien.
Ich besuchte meine Schwester.
- b) Der Junge war sechs Jahre alt.
Seine Eltern sind gestorben.
- c) Er fährt das Auto.
Er trinkt keinen Alkohol.
- d) Man machte das Licht im Theater aus.
Die Vorstellung hat begonnen.
- e) Der Lehrer schlug⁷ mit der Faust⁸ auf den Tisch.
Alle Schüler wachten wieder auf⁹.
- f) Dem Gast tat der Bauch weh.
Er ging aufs Klo.
- g) Sie nahm immer eine Tablette ein.
Ihr tat der Kopf weh.

3. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Amikor még gyerek voltam, itt egy ház állt.
- Amikor nagypapa gyerek volt, akkor pedig egy malom¹⁰ állt itt.

- Hol voltál, amikor hívtunk?
- A ház mögött.
- Ha segítened kell, mindig elbújász¹¹ valahová!
- Amikor így beszélsz velem, elszomorodom¹².

¹őszintén ²hazudni ³megpillantani ⁴zavarba jönni ⁵csecsemő ⁶éjszakázni ⁷ütni ⁸ököl
⁹felébredni ¹⁰e Mühle ¹¹sich verstecken ¹²traurig werden

4. *Als vagy wenn?*

- a) er zu uns kam, ging ich aus dem Zimmer.
 er zu uns kam, ging ich immer aus dem Zimmer.
- b) uns die Tante besuchte, waren wir nie böse.
 uns die Tante gestern besuchte, waren wir böse.
- e) Julian ist immer nett zu mir, er etwas von mir will.
 Julian war heute nett zu mir, er etwas von mir wollte.
- d) du nach Pécs gefahren bist, hast du uns viele Geschenke gebracht.
 du nach Pécs gefahren bist, hast du jedes Jahr etwas gebracht.

5.

Vigyázat, bakiveszély!

als	= amikor (egyszeri múlt)
wenn	= amikor (többszöri); ha
wann	= mikor

a) **Fordítsd le:**

Ha van időd, gyere hozzánk! Nem tudom, mikor tudok hozzátok jönni. Amikor otthon van, a ház előtt áll a kocsija. Hogy mikor kell haza mennie, nem tudom. Amikor itt volt, sírt¹. Tudod, hogy mikor indul a vonat? Ha beteg, akkor nem jön. Akkor jössz, amikor csak akarsz. Amikor elment, nem köszönt² nekem? Ha jössz, köszönj neki. Amikor csak találkozom³ vele, sohase köszön nekem. Fogalmam sincs, mikor vette el⁴ Katit. Amikor legutóbb⁵ láttam, nagyon boldog volt. Mindig ideges vagyok, amikor kocsit vezet a feleségem.

b) **Pótold:**

..... er Kind war, spielte er viel. Ich habe keine Ahnung, er aufsteht. ich eine schlechte Note⁶ bekomme, bin ich immer nervös. sie geboren ist, habe ich keine Ahnung. er gestorben ist, war die ganze Familie traurig. der Film beginnt, weiß ich nicht. Er war noch müde, er aufstand. Erinnerst du dich noch daran, wir uns das erste Mal getroffen haben? ich in Deutschland arbeitete, aß ich immer in einem Mc Donald's. Mein Nachbar weiß genau, ich ins Bett gehe. sie in London waren, regnete es die ganze Woche.

6. **Mondd meg, hol hibás a mondat és miért!**

Mein Bruder hat keine Ahnung, wenn der Zug kommt. Wenn ich bei ihnen übernachtete⁷, schlief sie in der Küche. Wann ich noch Kind war, durfte ich alles machen. Ich habe immer Angst, wann er kommt. Jörg ließ immer seinen Mantel hier hängen, wann er bei uns war. Wenn wir in Wien waren, haben wir viele Museen besichtigt. Wir haben uns viele Filme angesehen, wenn wir in Kolkwitz waren. Sag mir Bescheid⁸, wann dein Freund kommt. Wenn er weggegangen ist, weiß ich nicht. Weißt du nicht, wenn er kommt?

¹weinen te, h. ge-t ²jden. begrüßen ³jdem. begegnen ⁴jden. heiraten ⁵das letzte Mal
⁶jegy ⁷éjszakázni ⁸étesíteni

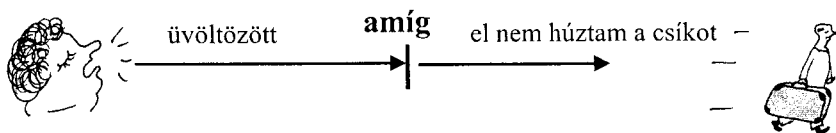
3. Utóidejűség

Bis, bevor, ehe

A **bis**, **bevor** és **ehe** kezdetű mellékmondatok cselekménye onnan kezdődik el, ahol a főmondaté befejeződik. Annak ellenére, hogy **utóidejűséget** fejez ki, **azonos igeidőket** használunk:

a) **bis** = *amíg*

Főmondat	Mellékmondat
<p>Sie brüllte mit mir so lange, bis ich umzog. = Addig üvöltözött velem, amíg el nem költöztem.</p>	

Ugyanígy:

Míg a busz meg nem jön, kártyázunk¹. Amíg nem jön a főnök, itt maradok. Amíg az előadás² el nem kezdődik, eszünk egy levest. Sokat gyakoroltam, míg végül sikerült a dolgozatom. Míg a vonat el nem indul, van még fél óránk. Nem megyek a munkahelyemre, míg ki nem fizeti a főnök a novemberi béremet. Iszunk egy kávét az étteremben, amíg nem jönnek a barátaid? Addig csöngetek, amíg fel nem ébred. Addig idegesített³, amíg ki nem küldtem a szobából.

b) **bevor**
ehe } = *mielőtt*

<p>Bevor er abfährt, gibst er den Schlüssel ab. = Mielőtt elutazik, leadja a kulcsot.</p>

Ugyanígy:

Mielőtt kinyitod a szádat, gondolkozz! Mielőtt elutazott, írt nekünk egy levelet. Anya uszodába vitte a gyerekeket, mielőtt az irodába ment. Mielőtt Afrikába utazom, értesítelek⁴. A barátom mindig a kezébe köp⁵, mielőtt elkezdí a munkát. Mielőtt kimész, vedyél fel egy pulóvert. Mindent bepakolt a táskájába, mielőtt elhagyta a céget. Mielőtt hazamész, oltsd el a lámpát. Sokat gondolkodtam, mielőtt így döntöttem⁶. Mielőtt felveszed a zoknidat, mosd meg a lábadat! Mielőtt kopogsz, csöngess egyet: csak így engedlek be⁷. Mielőtt elveszed, nézd meg, mennyi pénze van a bankszámláján⁸! Mielőtt rendőr lett, pénzhamisítással⁹ foglalkozott.

¹Karten spielen ²e Vorstellung ³ärgern +A ⁴Bescheid sagen jdem. ⁵in die Hände spucken
⁶sich entscheiden ⁷hereinlassen ⁸s Bankkonto ⁹e Banknotenfälschung

A.

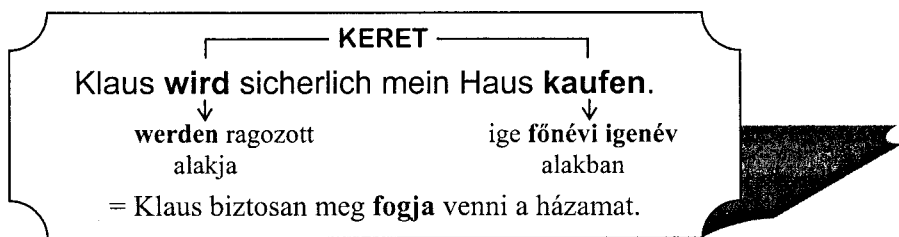
Jövőbeli események kifejezésére – a magyarhoz hasonlóan – a német is használja a jelen időt, ilyenkor egy időhatározóval „erősíti meg”, hogy a jövőre utal:

Ich gehe **morgen** zu euch. = **Holnap** elmegyek hozzátok.

Futur I.

Van külön alakja is a jövő idő képzésének, ez a magyar **fog** jönni, látni... -nak felel meg, ahol a **werden**-t ragozzuk jelen időben és az ige **főnévi igenév** alakban a mondat végére küldjük.

A **Futur I**-et, azaz a jövő időt akkor használjuk, ha nyomatékosítani akarjuk, hogy valami mindenképpen meg fog történni a jövőben:

ich	werde	}	+	kommen, gehen, schlafen stb.
du	wirst !			
er, sie, es	wird !			
wir	werden			
ihr	werdet			
sie (Sie)	werden			

Ugyanígy:

Meg fogunk látogatni titeket.

El fogtok költözni?

A barátom egy könyvet fog írni.

El fogod adni az autódát?

Mikor fogod megírni a házidat?

Nálunk fog lakni?

A Hotel Astoriában fognak éjszakázni.

Mikor fogsz rendet csinálni?

6 órakor fognak felkelni.

Hol fogtok nyaralni?

A vonat 5-kor fog megérkezni.

Mikor fogsz felkelni?

A szomszédom holnap elutazik

Olaszországba.

Fog főzni nekem anya.

Mikor fog elmenni ez az ember?

Holnap fogok utoljára jönni.

Meg fogjuk látogatni.

1. Írd át a jelen idejű mondatokat **Futur I**-be!

Mein Mann spielt am Plattensee Tennis. Kommt ihr morgen zu Jens? Der

Politiker baut ein Einfamilienhaus. Frau Tuttibuti kauft sich eine Kleidung.

Herr Dinomdánom geht zur Hochzeit. Die Polizisten suchen diesen Mann.

Kommst du mit Fahrrad? Verkauft er mir seine Tasche? Rauchen Sie im

Wagen? Wo studiert dein Nachbar? Wann besucht ihr uns? Der Zug kommt um 4.30 Uhr an. Meine Familie mietet ein Haus. Wann findet das Konzert statt¹? Wir ziehen morgen in das neue Haus um. Kommt ihr nach Frankreich mit? Eugen heiratet Helga. Wir besuchen unsere Großeltern.

2. Fordítsd le a miniket *Futur I*-ben!

- Hol fogtok éjszakázni?	- Tényleg oda fogod adni a könyvet?
- Nem tudom, talán a híd alatt.	- Nyugi ³ , oda fogom adni!
❖	❖
- Miért nem fog jönni holnap diszkóba ² ?	- Itt fogsz parkolni?
- A nagymamáját fogja meglátogatni.	- Nem, rendőrautó mellett nem fogok parkolni. Majd ha lesz jogsim ⁴ .
❖	❖
- Hol fogtok reggelizni? A kertben vagy a konyhában?	- Mikor fogsz bepakolni a táskádba?
- Az étteremben.	- Nem fogok bepakolni, mert holnap nincs iskola.
❖	❖
- El fogjátok adni a lakásokat?	- Fogtok neki segíteni?
- Igen, miért ne?	- Természetesen, a tortaévésben ⁵ .

3. Írj 3 minidiológust *Futur I*-ben!

4. Vigyázat, bakiveszély! *Werden* vagy *werden* + *Infinitiv*?

werden = **válni** vmivé/vmilyenné → *egyedül* áll, főigeként
werden + **Inf.** = **fog ...**, jövő idő → itt *segédige* egy ige mellett

Ich **werde** Soldat. = Katona leszek. (válni vmivé vagy vmilyenné)
 Ich **werde** alles **lernen**. = Mindent meg fogok tanulni.

Ugyanígy:

Hol fogtok lakni? Tanár lesz? Meg fog öregedni ő is. A beteg újra egészséges lesz. Hol fogtok aludni? Ismert leszek? Újra egészséges lesz? A nappalok hosszabbak⁶ lesznek. Milyen lesz a kép? Itt fogunk reggelizni. Hamarosan kész lesz a leves. Kész leszél a házival? A vár nagy lesz. Sokat fogunk kirándulni. Mikor leszél kész? Koszos lesz a ruhád, fiam! Hol fogunk ebédelni? Mérges⁷ leszek, ha... Miért nem fog jönni? Kedves leszek hozzá⁸. Meg fog halni a kutyád?

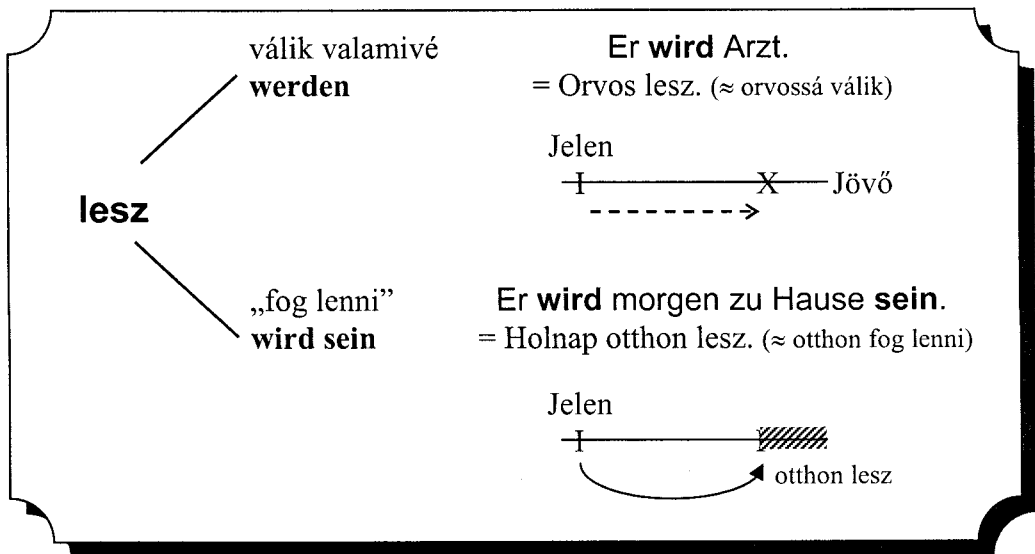
5. Hol a hiba?

Wo wirst du wohnen? Ich wird hier bleiben. Wirdst du mir dein Buch geben? Sie werdet sicherlich nicht zu Hause sein. Wann wirst du uns einladen? Die Lehrerin werde im Klassenzimmer sitzen. Wirdet ihr in der Nähe wohnen?

¹megrendezésre kerül ²e Diskothek ³Keine Bange ... ⁴r Führerschein; haben werden
⁵bei +D ⁶e Tage; länger ⁷böse ⁸nett zu +D

B. Wird vagy wird sein?

A magyar lesz szó a németben két külön kifejezést takar. Egyrészt kifejezhet egy **változást**, ilyenkor a **werden**-t használja egymagában (tehát válik valamilyenné/valamivé), másrészt egy jövőbeli **állapotot**, ilyenkor **wird sein** (= fog lenni*):

Fordítsd le:

Hol lesznek holnap a barátaid?
Csináld, különben mérges leszek!
Péter eladó lesz.
10 órakor ott leszek.
Délelőtt a parkban leszünk.
Ronda¹ és öreg lesz.
Hol lesznek a vendégek?
Újra egészséges leszek.
Orvos leszek.

Írd meg a házit, különben morci² leszek!
A ház előtt leszünk, ott várunk rátok.
Ma hideg lesz. (es)
Mit gondolsz, ügyes³ lesz?
A főnököm lesz Pista.
Belőle⁴ főnök lesz.
El fog vörösödni⁵ az arca, tudom.
Az orvos a szobában lesz.
Boldog⁶ leszek.

1. Fordítsd le a miniket!

- Hol fogtok vacsorázni?

- A Mackó étteremben leszünk.

- Miért az én szobámban lesznek a könyveid?

- A szobámban már nincs hely, te pupák⁷.

- Hol lesznek ezek a képek?

- Itt lógnak majd a falamon.

- Hol lesz a koncert?

- A szobámban lesz,
remélem szép lesz.

hässlich ²sauer ³geschickt ⁴aus +D ⁵rot werden ⁶glücklich ⁷(r) Tölpel

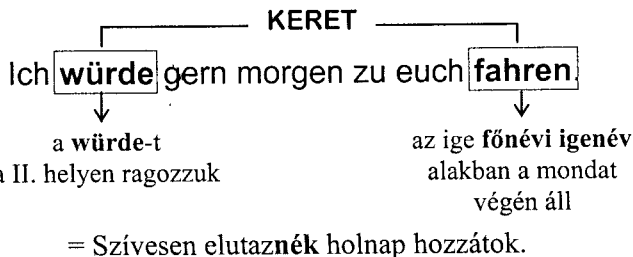
* Ez így nem szép a magyarban, de mankóként használhatod: ha a lesz helyett „fog lenni”-t helyettesíthetsz be, akkor valószínű, hogy a németben **wird sein** áll.

VVV. A feltételes jelen idő

A. A würde + INFINITIV körülíró alak

A feltételes jelen idő képzésére – melyet a magyarban a **-na, -ne, -ná, -né** jellel képezünk (pl. aludna, írna stb.) – a németben az egyik lehetőség a **WÜRDE + INFINITIV körülíró alak**:

Képzése: **würde + főnévi igenév**

A **würden*** ragozása:

ich **würde**
du **würdest**
er, sie, es **würde**

wir **würden**
ihr **würdet**
sie **würden**

fahren
+ *trinken*
essen
...

Fordítsd le:

Haza mennék.
Meglátogatnának minket.
Eljönnétek hozzánk?
Megírnátok a házit?
Nem dohányoznának és innék.
A barátom eladná az autóját.
Vennél egy újságot?
Hoznátok egy kenyeret?
Inkább aludna egy keveset.
Szívesen elaludnánk.

Adnék neki egy pofont¹.
Elmennénk a nagymamánkhoz.
Vennénk két kiló görögdinnyét².
A tanárnő kijavítaná a dolgozatot.
A szerelő megjavítaná a kocsimat.
Jönnétek holnap moziba?
Elhinné ezt nekem?
Rendet csinálnátok?
Mindent bevásárolnánk holnapra.
Inkább színházba mennék.

1. A példa alapján tedd át *feltételes mód*ba!

Wir essen morgen eine Tafel Schokolade.

*Wir **würden** morgen eine Tafel Schokolade **essen**.*

Ich trinke jeden Tag bei Oma ein Glas Milch. Ich spaziere gern mit meinem Freund. Mein Freund fährt übermorgen nach Afrika. Arnold isst eine Gulaschsuppe in einem Restaurant. Ihr geht morgen um 8 Uhr ins Kino. Sie

* A **würden** ige a werden segédige feltételes módú (Konjunktiv II.) alakja; werden → wurde (Prät.) + Umlaut ⇒ **würde**. Ld. Konj. II. !

¹e Ohrfeige ²e Wassermelone

bauen ein neues Haus in der Nähe. Kaufst du alles in der Kaufhalle ein? Wann deckt ihr den Tisch? Wo macht er nächstes Jahr Urlaub? Ich fahre mit Joachim Fahrrad. Wir sehen den ganzen Tag über fern. Nächste Woche fahren wir nach Mannheim. Wo frühstückt ihr? Wann holt sie die Kinder vom Kindergarten ab? Wie löst ihr diese Aufgabe? Warum kommt er nicht persönlich? Kommt er heute ins Kino nicht mit? Kauft ihr alles im Tante Emma Laden ein?

2. Fordítsd le magyarra!

Meine Oma würde mich im Krankenhaus besuchen. Ich würde euch gern zu meinem Geburtstag einladen. Meine Freundin und mein Freund würden diesen Berg besteigen. Wir würden in dieser Bank Geld wechseln. Mein Cousin würde gern Händler werden. Wo würdest du das Auto lassen? Wie lange würdet ihr in der Konditorei bleiben? Würde ihm diese Idee gefallen? Würde er wirklich sein Haus verlassen? Wann würdet ihr am Samstag aufstehen. Würde er das schaffen? Würdest du mir bei der Hausaufgabe helfen? Bei wem würden wir am Wochenende schlafen? Ich würde am liebsten nach Hause gehen. Ich würde gern etwas Warmes essen. Wann würdest du sie heiraten? Ich würde dieses Haus an deiner Stelle¹ auf keinen Fall² verkaufen.

3. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Nálunk maradsz ma?	- Elmosogatnád az edényeket ³ ?
- Nálatok maradnék, de mennem kell.	- Elmosogatnám, de fáj a kezem.
❖	❖
- Segítenél nekem?	- Meglátogatjuk a nagyszüleimet?
- Igen, szívesen.	- Ma inkább sétálnék.
❖	❖
- Szívesen jönne Anna a születésnapomra?	- A gyerekek szívesen aludnának még.
- Igen, azt hiszem.	- Jó, akkor később megyünk el.
❖	❖
- Mikor vásárolná meg ezt a házat?	- Megnéznéd ⁴ ezt a filmet?
- Talán jövő héten.	- Igen, de csak ha fizetnek érte.
❖	❖
- Hogy oldanád meg ezt a feladatot?	- Hogyan rendeznéd ⁵ be a lakásodat?
- Úgy, hogy odaadnám a barátomnak.	- Inkább hívnék egy lakberendezőt ⁶ .
❖	
- Rendelnél nekem egy levest?	
- Igen, szívesen.	

¹a helyedben ²semmi esetre se ³s Geschirr, -e ⁴sich^D an|sehen ⁵ein|richten

⁶r Innenarchitekt

B. Konjunktív II.

A feltételes jelen időt képezhetjük az ige **Präteritum**ából, azaz első múltjából is.* Ezt a formát **Konjunktív II**-nek nevezzük, melynek 3 csoportja van: az **erős**, a **gyenge** és a **vegyes** igék csoportja.

☞ a) Gyenge igék (nem tőhangváltóságok)

pl.: lernen, lernte

Ich **lernte** gern kochen. = Szívesen tanulnék főzni.

A gond az a gyenge igékkel, hogy félreérthetőek és fordíthatjuk őket múlt időnek is, azaz:

= Szívesen tanultam főzni.

Ezért a gyenge igéket inkább **würde + Infinitiv**-vel fordítjuk.

Mondd Konjunktív II-ben:

csinálná	állítanák	fektetné
tanulnánk	ültetném	szeretném (lieben)
dolgozna	mondaná	hoznánk (holen)
utaznék (reisen)	fizetnék (zahlen)	ízlene
hinné (glauben)	dolgoznának	csinálnánk

☞ b) Erős igék (tőhangváltóságok)

Szintén a **Präteritum**ukból képezzük, de egy megkülönböztető „e” hangot teszünk még a szótőhöz, nehogy összetéveszthető legyen a *múlt idejével*:

pl.:

gehen ⇒ ging

ich	ginge	mennék	wir	gingen	mennénk
du	gingest	mennél	ihr	ginget	mennétek
er, sie, es	ginge	menne	sie	gingen	mennének

Ich **ginge** morgen zu euch. = Holnap elmennék hozzátok.

Ragozd végig ugyanígy: schreiben, gefallen, laufen, schlafen, bleiben, fallen, rufen, an|fangen

Mondd Konj. II-ben:

mennék	elkezdené	hívna	tetszenének
írnék	tetszene	aludnátok	elkezdenék
aludnának	mennétek	írnátok	aludnál
maradna	írnának	elkezdenénk	maradnék

* Ezt nevezhetjük „hátra lépésnek” is, azaz a jelen időhöz képest egyet hátra lépünk az időben a **Präteritum** alakhoz, és azt használjuk.

Az olyan erős igék, melyek Präteritum alakjában **Umlaut**-lehetőség van, tehát **a, o, u** a tőhangzó, Umlautot kapnak:

	a → ä	u → ü	o → ö
Präteritumban:	Ich kam . (Jöttem.)	Ich fuhr . (Utaztam.)	Ich flog . (Repültem.)
	↓	↓	↓
Konjunktiv II.:	Ich käme . = Jönnék.	Ich führe . = Utaznék.	Ich flöge . = Repülnék.

ich	käme	jönnék	wir	kämen	jönnénk
du	kämest	jönnél	ihr	kämet	jönnétek
er, sie, es	käme	jönne	sie	kämen	jönnének

Ragozd végig ugyanígy: fahren, fliegen, sehen, nehmen, bitten, geben, essen, ziehen*

Mondd a miniket:

jönne	jönnétek	vennétek	adnának	utaznátok
ennének	adna	repülne	látnátok	kérnének
venném (nehmen)	látnának	utaznának	enne	ennétek

c) Vegyes igék

A vegyes igék tőhangzója **e**-re változik:

kennen, kannte	→ kennte	= ismerném
nennen, nannte	→ nennte	= nevezném
brennen, brannte	→ brennte	= égnék
rennen, rannte	→ rennte	= rohannék
senden, sandte	→ sendete	= küldenék
wenden, wandte	→ wendete	= fordítanék

de: wissen, wusste → **wüsste** = tudnám

A **vegyes igék Konjunktiv II.** alakja már csak **elvétve** jelenik meg a nyelvben, helyette a **würde** + **Infinitiv**-et használja.

 Összefoglalva tehát **csupán az erős igéknél** használja a német a **Konjunktiv II**-t, a gyenge és vegyes igéknél inkább a **körülíró würde** alaknál marad.

*Van néhány olyan erős ige, mely **rendhagyó** tőhangváltozással képezi feltételes jelen idejét. Szerencsénkre azonban egyre ritkábban használja ezeket az alakokat, helyette a **würde** + **Infinitiv** alakra kapott rá:

stehen	→ stand	~> stünde	werfen	→ warf	~> würfe
sterben	→ starb	~> stürbe	empfehlen	→ empfahl	~> empföhle
helfen	→ half	~> hülfe	gewinnen	→ gewann	~> gewönne
beginnen	→ begann	~> begönne	befehlen	→ befahl	~> beföhle

1. Mondd a miniket *Konjunktív II*-ben!

Jönnék.	Kerékpároznánk.	Zuhanyoznék.	Lakna.
Menne.	Innátok.	Öltözködné.	Csinálnák.
Aludna.	Repülnek.	Dolgoznánk.	Mutatnátok.
Ennének.	Írnának.	Mondaná.	Hoznék.
Aludnának.	Olvasnál.	Élnének.	Tanulnátok.
Jönne.	Tetszene.	Dolgozna.	Felhívnam.

2. Tedd át *Konjunktív II*-be!

Wir wohnen hier.	Ihr trinkt eine Cola.	Er reist nach Graz.
Er macht das.	Wir lieben sie.	Wir sagen ihm das.
Ihr badet.	Sie heiratet mich.	Sie setzen sich.
Sie öffnet das Fenster.	Arbeitest du immer?	Gehst du nach Hause?
Wir essen etwas.	Er weiß alles.	Wohin rennst du?
Ich weiß das.	Das kostet 2€.	Wir holen Milch.
Sie kommt um 5.	Er gibt mir Wasser.	Ich bleibe zu Hause.

3. Mondd *Konjunktív II*-ben úgy, hogy a gyenge és vegyes igéket *würde* + *Infinitív* alakban fordítod!

Énekelnék egy dalt ¹ .	Innék egy sört.	100 Euroba kerülne.
A pincér hozná a számlát ² .	Küldene egy levelet.	Angliába utaznának.
Eljönnének hozzánk.	Ismernénk a várost.	Az üzletbe rohannál?
Csinálnánk a házit.	Égne a tűz.	Ott dolgoznál?
Hová állítanád az asztalt?	Hol játszanátok?	Én nem hinném el.
Haza menne.	Itt dolgozna.	Felhívna engem.

4. Tedd át a *würde* + *Infinitív* alakból *Konjunktív II*-be!

Wir würden erst um 5 Uhr ankommen.	Ich würde ihn um Hilfe bitten.
Meine Freunde würden bei uns bleiben.	Mein Onkel würde mich mitnehmen.
Mein Kollege würde Abschied nehmen.	Wir würden Platz nehmen.
Der Mechaniker würde etwas trinken.	Sie würde mir einen Brief schreiben.
Die Gäste würden eine Suppe essen.	Ich würde gern die Wahrheit ³ wissen.
Er würde gern vom Kuchen nehmen.	Er würde nach Ägypten fliegen.
Ich würde mit dem Flugzeug fliegen.	Wir würden das in Ordnung bringen.

5. Fordítsd le!

Jönnék veletek, de nincs pénzem. Elvenne⁴ engem, de nagyon csúnya⁵ vagyok. Adnék neki egy pofont, de most fáradt vagyok. Kinyitnám a zárat⁶, de nincs kulcsom. Lezuhanyoznék, de nincs víz. Szívesen meglátogatna engem, de én nem akarom. Elindulna a repülő, de az idő rossz. Felírnám a telefonszámodat, de nincs nálam toll. Eladná a házat, de nincs vevő. Legszívesebben⁷ most bepakolnék a bőröndbe és Kaliforniába utaznék.

¹s Lied ²e Rechnung ³igazság ⁴heiraten +A ⁵hässlich ⁶s Schloss ⁷am liebsten

C. **Haben** és a **sein** Konjunktiv II. alakja

A **haben** és a **sein** feltételes jelen idejét a *würde* + *Infinitiv* alak helyett inkább **Konjunktiv II**-ben mondja a német. Ugyanúgy képezzük, mint az erős igéket:

	sein →	Präteritum war	⇒	Konjunktiv II. (+ Umlaut) wäre	= lennék
a)					
	ich	wäre	lennék	wir	wären lennének
	du	wärest	lennél	ihr	wäret lennétek
	er, sie, es	wäre	lenne	sie	wären lennének

Fordítsd le:

Okos lennék.	Szomorúak lennének.	Szegények lennétek.
Gazdag lenne.	Álmos ¹ lenne.	Vidám lenne Jürgen.
Otthon lennének.	Szép lenne az idő.	Önök az irodában lennének.
Hol lennétek?	Miért lenne ez jó?	Mikor lenne a film?

	haben →	hatte ⇒ hätte	= nekem lenne (birtokolnék)		
b)					
	ich	hätte	nekem lenne	wir	hätten nekünk lenne
	du	hättest	neked lenne	ihr	hättet nektek lenne
	er, sie, es	hätte	neki lenne	sie	hätten nekik lenne

Fordítsd le:

Két gyereke lenne.	Éhes lenne ² .	Lenne lakásotok.
Lenne pénzem.	Igaza lenne ³ .	Lenne állása.
Lenne időtök?	Gondjaid lennének ⁴ .	Lenne egy kocsitok.
Nem lenne ideje.	Nem lenne házim.	Lenne hozzám ⁵ kedvük.

1. Tedd *feltételes módba* és fordítsd le!

Sie hat Angst.	Wir sind traurig.	Wie ist das Mittagessen?
Ich habe Durst.	Wo ist das Bild?	Was habt ihr in der Tasche?
Sie ist bei Tante Anna.	Wann habt ihr Zeit?	Ihr seid traurig.
Ihr seid zu Hause.	Wir haben Hunger.	Hast du Lust dazu?

2. Fordítsd le az összetett mondatokat!

Lenne kedvem hozzá, de nincs időm. Most már a nagynál lennének, de rossz a busz. Most velünk lenne, de beteg. Veletek lennék, de mennem kell haza. Lenne egy ötletem, de az túl sokba kerülne. Sikeres⁶ lenne, mert tehetséges⁷. Legszívesebben mindig a nagynénjénél lenne, mert nagyon szereti őt. Együtt lennének és olvasnánk. Te a konyhában lennél és én a szobában dolgoznék.

¹schläfrig ²Hunger haben ³Recht haben ⁴Sorgen haben ⁵dazu ⁶erfolgreich ⁷begabt

D. Wenn-es feltételes mellékmondatok

A mai német nyelvben a *Konjunktiv II* alak egy kipusztulóban lévő állatfajnak számít, helyette a **würde** + **Infinitiv** alakot használja. Beszédben kifejezetten furcsán hangzik, ha valaki így mondja:

Ich äße gern etwas. = Szívesen ennék valamit.
helyette:
Ich **würde** etwas **essen**.

De akkor hol használja? Összetett mondatokban gyakran felbukkan, ugyanis stilisztikailag nem lenne szép, ha a sok *würde* egy rakásban jelenne meg a mondatban*:

Wenn er mich besuchen **würde**, **würde** ich aus dem Zimmer gehen.

helyette:

Mellékmondat	Főmondat
Wenn er mich besuchte ,	würde ich aus dem Zimmer gehen .
K A T I	Á A
	, ginge ich...

Mondd ugyanígy:

- a) Ha kapnék egy kocsit apától, külföldre utaznék.
Ha vennél nekem csokit, nagyon örülnék neki.
Ha kérnénk őt, segítené nekünk.
Ha kevesebbet innál, jobban látnád az utat.
Ha most mennél a boltba, semmit se kapnál.
Ha repülővel utaznék Londonba, sok időt spórolnék¹ meg.
Ha kedvesebb lennél hozzám, kapnál tőlem egy tollat.
- b) Elmennék a boltba, ha adnál egy kis pénzt.
Felmásznék² a fára, ha nem lennék ilyen lusta³.
Mevásárolnák a házunkat, ha nem lenne ilyen drága.
Kellemesebb lenne a beszélgetés, ha nem állnál a lábamon.
Elvinném feleségül, ha gazdag lenne.
Felhívnám Ágit, ha lenne telefonom⁴.
Mebüntetne⁵ az ellenőr⁶, ha megmondanám neki a címem.

* Ezenkívül a *haben* (**hätte**), *sein* (**wäre**), illetve a *módbeli segédigéket* is csak Konjunktiv II-ben használja.

¹ersparen +A ²klettern auf +A ³faul ⁴s Telefon ⁵bestrafen +A ⁶r Kontrolleur

1. Mondd a példa alapján!

Wenn du schnell genug bist, erreichst du den Bus.

*Wenn du schnell genug **wärest**, **würdest** du den Bus **erreichen**.*

Wenn er früh genug einkauft, bekommt er noch Milch.
 Wenn die Schüler wenig lernen, bekommen sie schlechte Noten.
 Wenn sie mich verlässt, bleibe ich wirklich allein.
 Wenn mir meine Frau bei der Arbeit hilft, bin ich früher fertig.
 Wenn das Wetter schön bleibt, machen wir einen Ausflug.
 Wenn du mich zur Party einlädst, schenke ich dir eine Torte.
 Meine Freundin kommt mit, wenn Peter am Ausflug teilnimmt.
 Der Fahrer macht keinen Unfall, wenn er vorsichtig fährt.
 Adrienn macht schneller ihre Aufgabe, wenn ihre Schwester sie nicht stört.
 Der Kellner bedient uns höflich, wenn wir auch höflich sind.
 Ich gebe dir meinen Füller, wenn du mir ein Eis kaufst.

2. *Sein vagy haben?* Fordítsd le!

Ha lenne elég pénzem, nem dolgoznék itt.
 Ha lenne egy jó ötlete, elmondaná nekünk.
 Boldog lennék, ha holnap meglátogatna minket.
 Ha lenne egy háza, biztos eladná.
 Nem késnénk le a vonatot, ha gyorsabb lennél.
 Ha itt lenne a testvérem, csodálkozna¹.
 Nem félnék most, ha te egy body-builder bajnok² lennél.
 Biztos mérges³ lenne, ha nem hívnám fel 5-kor.
 Nevetne rajta, ha itt lenne most velünk.

3. Magadra vonatkoztatva alkoss feltételes mondatot!

Géza hat eine gute Stelle, aber er arbeitet nicht gut.

*Wenn ich eine gute Stelle **hätte**, **arbeitete** ich gut.*

Mein Freund hat eine wunderschöne Freundin, aber er liebt sie nicht.
 Meine Nachbarn haben ein Einfamilienhaus, aber sie verkaufen es.
 Erika wohnt in der Hauptstadt und zieht aufs Lande um.
 Klaus hat ein neues Auto und macht es wieder kaputt.
 Gottschalk hat Liebeskummer⁴ und betrinkt sich deswegen.
 Sie haben einen Haufen⁵ Geld, aber sie geben es nicht aus.
 Tante Mariska ist 100 Jahre alt, aber sie will den Kekesch besteigen⁶.
 Ihr Auto ist schlecht, aber sie wollen damit in die Alpen fahren.
 Monikas Katze ist schwer krank, aber sie will sie nicht zum Arzt bringen.
 Jürgen organisiert eine Party, aber er will seine Freundin nicht einladen.
 Das Wetter ist sauschlecht, trotzdem machen sie einen Ausflug.

¹sich staunen ²r Champion ³böse ⁴szerelmi bánat ⁵egy csomó ⁶megmászni

4. Fordítsd le a megadott kifejezésekkel!

- Wenn ich an deiner Stelle wäre, ...** = Ha a te helyedben volnék, ...
Wenn es sich herausstellte, dass... = Ha kiderülne, hogy ...
Wenn ich es wüsste, ... = Ha tudnám, hogy ...
Selbst wenn er ... wäre, ... = Még ha ... volna is, ...

Ha a helyedben lennék, meglátogatnám őt. Ha kiderülne, hogy ő lopta el a kocsit, felhívnám a rendőrséget. Ha tudnám, miért tette ezt, most jobban érezném magam. Még ha a legszebb lány is lenne a városban, nem venném el. Ha tudnám, ki fíngott, egy vödörrel meretném ki vele¹. Ha kiderülne, ki lopta el a pénztárcáját, nem haragudna rá. Ha a helyedben lennék, elutaznék a nagynénémhez. Ha tudná, hol lakik, felkeresné². Még ha könyörögne³, akkor se árulnám el a titkot⁴. Ha a helyében lennék, elvenném Katit feleségül. Ha tudná, hogy beszélnek róla a barátai, soha nem beszélne velük. Még ha ő lenne a világ legerősebb embere, akkor se félnék tőle. Ha a helyedben lennék, még a következő gyakorlatot is megcsinálnám.

- 5. A **wenn** kötőszót **elhagyhatjuk**, ilyenkor **fordított szórendet** használunk. A főmondatot pedig **so, dann, da-**val kötjük hozzá:

Á A

Käme er zu mir, dann sagte ich ihm die Wahrheit.

= **Ha** eljönne hozzám, **akkor** megmondanám neki az igazságot.

Ugyanígy:

Ha megmutatná nekem a képet, a falra lógnám. Ha kerékpárral jönnétek, sokáig tartana az utazás. Ha renoválnák ezt a házat, ez a ház lenne a legszebb a városban. Ha beszélnél Pistával, akkor biztos eljönne velünk. Ha időben⁵ írnod meg a leckét, most nem kellene tanulnod. Ha nem tudnád a megoldást, én segítenék neked. Ha most vacsoráznál, akkor még elérned a buszt. Ha szorgalmasabbak lennétek, megnyernétek ezt a versenyt⁶. Ha nem hazudna ennyit, szimpatikusabb lenne.

6. Fordítsd le a minidialógusokat!

- **Ha a barátnőm csinosabb és okosabb lenne, akkor boldogabb lennék.**
 - **De ha a te barátnőd csinosabb és okosabb lenne, akkor veled szóba se állna⁷.**
- ❖
- **Olyan sovány a barátnőm: ha a hátát mosná, a hasa habzana⁸.**
 - **Az enyém olyan kövér: ha egy méhecske körbepölyné⁹, közben kétszer tankolna¹⁰.**

¹furzen; aus|schöpfen lassen mit +D ²auf|suchen ³flehen ⁴verraten; s Geheimnis
⁵rechtzeitig ⁶r Wettkampf; gewinnen ⁷sich mit jdem. ab|geben ⁸schäumen
⁹s Bienchen; herum|fliegen ¹⁰währenddessen; tanken

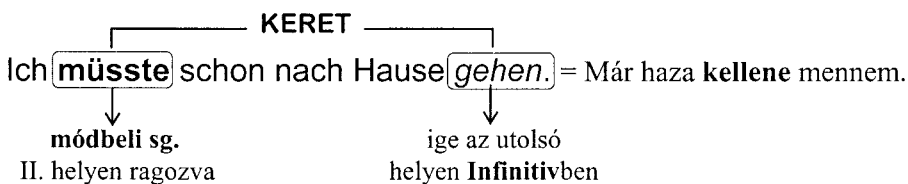
E. Módbeli segédigék

Konjunktív II. alakja

A módbeli segédigéknek **csak Konjunktív II. alakja létezik**, a *würde* + *Infinitiv* körülírással nem is képezhetőek:

Infinitiv		Konjunktív II	
müssen	→	müsste	} = kellene
sollen	→	sollte	
können	→	könnte	= tudna
wollen	→	wollte	= akarna
dürfen	→	dürfte	= szabadna
mögen	→	möchte	= szeretne

KERET

Ugyanígy:

Be kellene vásárolnunk.
Fel kellene hívnom Pistát.
Két órát kellene várnod rá?
Szeretne egy pohár vizet inni.
Meg akarna látogatni minket?
Mit szeretnétek holnap enni?
Hol akarnának ebédelni?
Mikor szabadna sétálnunk?
Fel kellene hívnod őt.

Mégiscsak¹ kellene neki segítened.
Apa meg akarna lepni² minket.
Nem szabadna hozzátok mennie.
Nem tudnék olyan sokat úszni.
Mikor kellene felkelnünk?
Még nem szabadna uszodába mennetek.
A vendégek ma nem tudnának jönni.
Hogyan tudná lefordítani a mondatot?
Virágot kellene vásárolnom.

1. A kijelentő mondatokat írd át feltételes módba!

Wir dürfen die Wahrheit nicht sagen. Sie müssen heute noch im Zimmer Ordnung machen. Mein Nachbar will nach Afrika mit dem Fahrrad fahren. Wo kann man hier Zeitungen kaufen? Wie kann man zum Parlament kommen? Die Politiker dürfen nicht alles machen. Wann sollen die Kinder morgen aufstehen? Mit meinem Freund mag ich stundenlang im Park spazieren. Kannst du mir bei der Hausaufgabe helfen? Wo darf man hier rauchen? Sie mag nur Eis essen. Wo wollen diese Leute übernachten? Onkel Karl darf nicht aus dem Krankenhaus kommen. Wo müssen wir tanken? Darfst du allein in den Zoo gehen? Wollt ihr dieses Buch lesen? Wo müssen die Fahrgäste aussteigen? Wann soll ich es ihm übergeben³?

¹doch ²überraschen ³átadni

2. A megadott segédigéket *Konjunktív II.* alakban tedd be a mondatba és fordítsd le!

Wann packt ihr ein? (wollen)	Karl fährt immer nur Fahrrad. (mögen)
Wie macht er das? (wollen)	Wie übersetzt du den Brief? (können)
Sie fahren ins Grüne. (dürfen)	An welcher Ecke parken wir? (können)
Wir geben den Aufsatz ab. (sollen)	Karl korrigiert seine Fehler. (müssen)
Wem gibst du die Blume? (sollen)	Sie löst ihre Aufgabe. (können)

3. Írd át a mondatokat a saját személyedre feltételes módban!

Der Arzt kann den Kranken nicht heilen.

⇒ *Ich könnte den Kranken auch nicht heilen.*

Heute kann Oma die Kinder nicht abholen. Sie will mit ihren Eltern in die USA fahren. Sie muss im Zimmer Staub saugen. Sie mögen spazieren. Jürgen will dem Schneider helfen. Er soll der Mutti Blumen kaufen. Mein Bruder darf das Radio nicht reparieren. Der Polizist will seinen Wagen vor die Garage stellen. Paul mag mit den Gästen sprechen. Im Zimmer darf er nicht Fahrrad fahren. Sie mögen nicht reisen. Der Kranke darf nicht aufstehen. Mein Freund will mit Monika Schneider sprechen. Ohne Hilfe kann ich das nicht lösen. Ohne seine Eltern darf er nicht ins Schwimmbad gehen.

4. Alkoss módbeli segédigével *wenn-es feltételes mondatokat* a példa alapján!

K A T I Á A

Wenn ich hier *bleiben müsste*, *könnte* ich den Zug nicht *erreichen*.

↙ ↓ ┌──────────────────┐

Ige módbeli sg. Keret

Infinitivben ragozva

= **Ha** itt kellene maradnom, nem **tudnám** elérni a vonatot*.

Ha most fel kellene kelnem, nem tudnék az ajtóig menni.

Ha felmászhatónk¹ erre a fára, onnan láthatnánk a házatokat.

Ha meg tudnám oldani ezt a feladatot, én lennék Einstein.

Ha gazdag akarnék lenni, nem dolgoznék ennyit, csak pénzt keresnék ...

Ha meg akarnád oldani ezt a feladatot, akkor tudnád.

Ha meg tudnátok szerelni az autót, azzal mehetnénk a Balatonra.

Ha akarnék németül tanulni, én lennék a legjobb.

Ha az ex-barátnőmről² akarna beszélni, keresném a kijáratot.

Ha szeretnétek beszélni vele, felhívnátok őt telefonon.

Ha el akarnád érni, el tudnád érni őt.

Ha eladhatnám apám kocsiját, vennék belőle egy számítógépet³.

Ha megütné⁴ a macskámat, két napig a kórházban feküdne.

Ha a barátom akarna lenni, nem beszélne így velem.

* vagy: ..., **würde** ich den Zug nicht **erreichen**. = ..., nem érném el a vonatot.

¹klettern auf +A ²exfreundin ³r Computer ⁴an|schlagen

5. Folytasd a mondatokat tetszésed szerint!

- Wenn du meine Geldbörse finden könntest,
- Wenn er mich zu meiner Oma fahren könnte,
- Wenn dieser Kerl mein Auto stehlen wollte,
- Wenn sie mir eine Torte schenken wollte,
- Wenn ich so stark werden könnte wie Bud Spencer,
- Wenn Anita heute nicht ins Kino gehen dürfte,
- Wenn ich viel Geld verdienen könnte,
- Wenn mir Józsi das Buch nicht zurückgeben wollte,
- Wenn ich wegen deinem Fehler vor 5 Uhr aufstehen müsste,

6. *Vigyázat, bakiveszély!*

können → **könnte** = tudna (mert képes lenne rá)
dürfen → **dürfte** = szabadna (mert engednék)

Eljöhete hozzánk, de nem akar.

Eljöhete hozzánk, ha a leckét előbb megírná.

Sok fagyit ehetnénk, mert sok pénzem van.

A gyerekek még nem ehetnének fagyit, de én megengedem nekik ...

Mikor találkozhatnánk? Holnap szabad vagy?

Sohase találkozhatnánk, ha a nagyi nem segítene benne.

Valójában most nem találkozhatnánk, apa megtiltotta.

Megvehetném most ezt a Mercedest, de nincs hozzá kedvem. Talán holnap.

Ma tulajdonképpen¹ még nem vehetném meg ezt a babát², de apu megengedte.

Hol válthatnék itt pénzt³? Hol van a bank?

Itt nem válthatnál pénzt, de mivel az apám rendőr, váltsál csak ...

7. *Vigyázat, bakiveszély!*

A módbeli segédigék **Präterituma** könnyen összetéveszthető a **Konjunktiv II** alakjukkal, hiszen abból képeztük őket Umlaut hozzáadásával (kivéve a sollen-t és wollen-t):

Ich **musste** aufstehen. = Fel kellett kelnem.
 Ich **müsste** aufstehen. = Fel kellene kelnem.

Mondd ugyanígy:

Meg tudta szerelni a kerékpáromat.

Szabadott dohányoznia?

Meg tudná szerelni a kerékpáromat.

Egyedül szeretett sétálni.

Tudnátok segíteni nekem?

Szeretnék már haza menni.

Nem tudátok felhívni őt?

Hová állíthatnám ezt a kerékpárt⁴?

Szabadna dohányoznia?

Mikor mehettek haza a gyerekek?

¹eigentlich ²e Puppe ³Geld wechseln ⁴abstellen

F. Als ob és als wenn

Az **als ob** és **als wenn** kötőszavakkal összehasonlítást fejezünk ki, utánuk az **ige feltételes módban** áll KATI szórenddel:

als ob
als wenn } = mintha

K A T I

Du sprichst so, **als wenn** du mein Vater **wärest**.

↓
az ige
feltételes módban

= Úgy beszélsz, **mintha** az apám **lennél**.

Ugyanígy:

Úgy teszel, mintha normális lennél. A diák úgy tesz, mintha megértené a feladatot. Úgy mész a kerékpárral, mintha részeg lennél¹. Úgy fut, mintha kergetnék². Olyan hangosan beszél, mintha egyedül lenne. Olyan arcot vágysz³, mintha nem ismernél. A barátom úgy tesz, mintha minden rendben lenne. A gyerek úgy tesz, mintha aludna. Az idő olyan hideg, mintha tél lenne. A barátom úgy tesz, mintha beteg lenne. A tanár úgy beszél, mintha a diákjai nagyot hallanának⁴. Gizella úgy tesz, mintha okosabb enne, mint én. Úgy néz rám⁵, mintha semmit se értenék.

1. Mondd módbeli segédigével!

*Sie tut so, als wenn sie schön singen **könnte**.*

Péter úgy tesz, mintha nem tudna úszni. Az orvos olyan arcot vágott, mintha nem tudná meggyógyítani a beteget. Úgy beszélsz fiam, mintha nem kellene iskolába menned! A főnök úgy tesz, mintha nem akarná megérteni az igazságot⁶. Úgy néz engem, mintha meg akarna ölni. Úgy viselkedik⁷, mintha el akarnám venni a pénzét.

2. Mondhatod als-szal is, ilyenkor fordított szórenddel áll:

*Er tut so, als **wäre** er Rothschild.*

Á A

Péter úgy tesz, mintha vizet inná. Úgy beszéltek németül, mintha németek lennétek. Úgy ír németül, mintha magyarul írna. Úgy iszod a Vodkát, mintha ásványvíz volna. Úgy tesz, mintha ő lenne a legokosabb. Apa olyan arcot vágott, mintha nem értené a matekleckémet. A barátom úgy tesz, mintha szeretne. A buszvezető olyan gyorsan vezet, mintha a Hungaroringen vezetne. Úgy hazudsz, mintha egy politikus⁸ lennél.

¹blau/betrunken sein ²verfolgen ³ein Gesicht machen ⁴schwerhörig sein ⁵jden. anschauen ⁶e Wahrheit ⁷sich benehmen ⁸r Politiker

G. Udvarias kérés

feltételes módban

Különböző módon kérhetünk meg valakit, hogy odaadja nekünk a sót: mondhatjuk pőrén:

Gib mir mal das Salz! = Add már ide a sót!

kissé becsomagolva:

Gib mir bitte das Salz! = Kérlek add ide a sót!

Gibst du mir bitte das Salz? = Ideadod a sót, légy szíves?

mintegy lópokrócba tekerve:

Her mit dem Salz! = Na ide azzal a sóval!

Ha finoman és diplomatikusan kérjük meg az illetőt, hogy szinte ellenállhatatlan vágyat érezzen arra, hogy odaadja nekünk azt a sót, akkor **feltételes módba** csomagoljuk mondatunkat:

Würdest du mir bitte das Salz **geben**?

Wärest du so nett, das Salz **herüberzureichen**?

Mondd ugyanígy feltételes módban:

Kivenné a kezét a zsebemből¹, kérem!

Feladnátok a levelemet a postán?

Tennél nekem egy szívességet²?

Megmutatná nekem a térképen a múzeumot?

Főznél nekem egy erős kávét?

Elhagyná³ a szobámat, ha kérhetem?

Kicsereálná⁴ nekem ezt a kabátot?

Lenne egy öngyújtója a számomra?

Kitakarítaná a szobámat?

Magával vinné ezt a papírt?

Felhúzná kérem az órát?

Értesítenéd⁵ őt az indulásról?

Felhívnátok őt körül?

Megírnátok a házitokat?

Átadná nekem a helyedet?

Lenne ideje számomra?

Befogná a szádát⁶?

Felállnál légy szíves!

1. Mondd módbeli segédigével!

Meg tudná mutatni nekem az utat?

Meg tudná mondani, hol találom a postát?

Tudnál segíteni a gyermekemnek?

Tudna valamit mondani a balesetről?

Leülhetnék itt?

Tudna hozni nekem egy pohár vizet?

Megkérhetném egy szívességre?

Tudnál segíteni nekem a háziban?

Megkérhetném, hogy elvigye

ezt a levelet? (zu+Inf.)

Megkérhetném arra, hogy

becsukja az ablakot? (zu+Inf.)

Be tudná fizetni nekem a pénzt

a bankban?

Megkérhetném Önt, hogy

8-kor felébresszen⁸?

¹raus|ziehen, e Tasche ²jdem. einen Gefallen tun ³verlassen +A ⁴um|tauschen +A
⁵Bescheid sagen jdem; über +A ⁶den Mund halten ⁷r Unfall ⁸wecken +A

www A feltételes múlt idő

A.

A feltételes múlt idő képzése, mely a magyarban a „-t, -tt + volna” alakban történik (pl. látott volna, jött volna stb.), a németben a **haben** vagy a **sein** feltételes jelen idejével és az **ige Partizip Perfekt** alakjával történik:

hätte wäre	}	az ige + Partizip Perfekt alakja
-----------------------------	---	---

Ich **hätte** gelernt. = Tanultam volna.
Ich **wäre** gekommen. = Jöttem volna

<i>Ugyanígy:</i>	Segített volna. Aludtál volna? Fociztunk volna. Mi történt ¹ volna akkor? Evelt volna még. Sétáltam volna. A vendégek ettek volna. Ausztriába repültünk volna. Sikerült volna a vizsga ² ? Meglátogatott volna. Úsztam volna még.	Írtak volna egy levelet. Néztetek volna TV-t? Szomorú lettél volna? Nálunk maradtál volna? Ági zongorázott volna. Időben ³ felkelt volna. Megírtam volna a házit. Kártyáztam ⁴ volna a vonaton. Maradtam volna még. Futott volna haza. Ma jött volna.
------------------	---	---

1. A példa alapján alakítsd át *feltételes múlt idejű* mondatokká és fordítsd le!

Wir haben gestern Fußball gespielt. = *Tegnap fociztunk.*

Wir hätten gestern Fußball gespielt. = *Tegnap fociztunk volna.*

Oma hat uns besucht. Ich habe gestern mit John gesprochen. Sie hat Blödsinn gesagt. Wir sind mit dem Flugzeug nach Alaska geflogen. Die Vorstellung hat mir gefallen. Ich habe einen langen Brief geschrieben. Sie sind gestern bei uns geblieben. Er hat die Gäste zum Bahnhof gefahren. Der Aufsatz ist ihnen nicht gelungen. Ich habe meinen Vater missverstanden⁵. Wir haben uns im Park unterhalten. Das Konzert hat 2 Stunden gedauert. Den Lehrer habe ich gut verstanden. Die Sängerin hat wirklich schön gesungen. Sie haben noch zwei Bier getrunken. Sie ist bis zur Insel geschwommen. Opa hat uns eine Geschichte erzählt. An diesem Tag haben wir unsere Klassenlehrerin besucht. Niemand hat das gewusst. Ich habe mit einem Polizisten gesprochen. Die Prüfung ist ihr nicht gelungen. Ihr Sohn ist im Geschäft geblieben.

¹geschehen a. i. ge-en ²gelingen a. i. u. ³rechtzeitig ⁴Karten spielen ⁵félreérteni

2. Tedd át feltételes jelenből *feltételes múltba!*

Ich würde zu euch fahren.

Ich wäre zu euch gefahren.

Die Preise würden schnell sinken ¹ .	Sie würde bei uns bleiben.
Tina würde den Satz verstehen.	Er würde zur Bank gehen.
Würdest du zu deiner Tante laufen?	Die Vase würde runterfallen ² .
Ich würde die Rechnung bezahlen.	Sie würden schnell einschlafen.
Deine Blume würde schnell wachsen.	Sie würden alles vergessen.
Der Junge würde ins Wasser springen.	Wir würden sie kennen lernen.

3. Fordítsd le magyarra!

Wer hätte das gedacht? Ich hätte mit ihm Schach gespielt. Wann wäre er gekommen? Hättest du genug Zeit gehabt? Wie hättet ihr das verkauft? Hätte er es uns gesagt? Sie hätten alles in Ordnung gebracht. Er hätte uns zur Party eingeladen; Ich hätte auf ihre Frage nicht geantwortet. Ich hätte ihn darum gebeten. Sie hätte die Lösung nicht gewusst. Wäret ihr mit dem Flugzeug geflogen? Wie wäre der Aufsatz gelungen? Was hätte er dann gesagt? Wann wäre er aufgestanden? Wo wäre der Bus eingebogen? Ohne Fahrkarte wären wir auf dem Lande³ geblieben. Wie hättest du diese Aufgabe gelöst? Wie wäre deine Schularbeit ohne Rechenmaschine gelungen? Wohin wäret ihr geschwommen?

4. Fordítsd le a *feltételes jelen és múlt idejű* mondatokat!

1) Látnék. Láttam volna.	8) Fürödnének. Fürödtek volna.
2) Aludtak volna. Aludnának.	9) Úsznátok még? Úsztatok volna még?
3) Sört ivott volna. Sört inna.	10) Beszálnál? Beszálltál volna?
4) Ágyba mennék. Ágyba ment volna.	11) Felkelt volna? Felkelne?
5) Maradnék még. Maradtam volna.	12) Haza futnának? Haza futottak volna?
6) Elaludtak volna. Elaludnának.	13) Segítenék neki. Segítettem volna neki.
7) Beszélgettünk volna. Beszélgetnénk még.	14) Ennék. Ettem volna.

5. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Meglátogattátok tegnap a kórházban?
- Meglátogattuk volna, de túl sokáig időztünk⁴ egy cukrászdában.
- ❖
- Németország egyesült⁵. Ki gondolta volna ezt?
- A történészek⁶ biztos nem.
- ❖
- Miért nem tanultad meg ezt a verset, fiam?
- Megtanultam volna, de a film érdekesebb volt.

¹csökkenni ²leesni ³vidéken ⁴zu lange verweilen ⁵sich vereinigen ⁶r Historiker, -

B. A **haben** és a **sein** feltételes múlt ideje

a) **sein**

ich	wäre	} + gewesen	= lettem volna
du	wärest		= lettél volna
er, sie, es	wäre		= lett volna
wir	wären		= lettünk volna
ihr	wäret		= lettetek volna
sie	wären		= lettek volna

Er wäre nervös gewesen. = Ideges lett volna.

Ugyanígy:

Szomorú lettem volna.	2-kor nála lettek volna.	Bankban lett volna.
Otthon lettek volna.	Milyen lett volna az előadás?	Hol lettek volna?
Velünk lettél volna?	Az autóban lettetek volna?	Úgy lett volna.
Friss lettem volna.	Szomjasak lettünk volna.	Éhesek lettek volna.
Kedvesek lettek volna?	Fáradtak lettünk volna.	Boldog lett volna.

b) **haben**

ich	hätte	} + gehabt	= nekem lett volna
du	hättest		= neked lett volna
er, sie, es	hätte		= neki lett volna
wir	hätten		= nekünk lett volna
ihr	hättet		= nektek lett volna
sie	hätten		= nekik lett volna

Ich hätte dazu Lust gehabt. = Lett volna hozzá kedvem.

Ugyanígy:

Félt volna.	Lett volna bátorsága ¹ hozzá.	Nem fájt volna a fejem.
Lett volna időtök?	Lett volna kerékpárjuk.	Két gyereke lett volna.
Fájt volna a feje.	Kevés időm lett volna hozzá.	Lett volna türelmed ² ?
Féltek volna.	Nem lett volna pénzetek ³	Igazatok ³ lett volna.
Lett volna kedvük.	Lett volna egy kertünk.	Gondjai ⁴ lettek volna.

1. Fordítsd le a mondatokat!

Lett volna kedve hozzá, de nem tudott eljönni. Ott lettek volna a barátaim és énekeltek volna. Bátorságom lett volna hozzá, csak kedvem nem volt. Nem lett volna türelme a gyerekekhez, nem szereti őket. Nálatok lettem volna délután, de sok volt a dolgom⁵. Honvágya⁶ lett volna Ausztriában. Honvágyatok lett volna? Félt volna az erdőben.

¹Mut haben dazu ²Geduld haben ³Recht haben ⁴Sorgen haben ⁵zu tun haben ⁶Heimweh ~

c. Wenn-es mellékmondatok feltételes múlt időben

Ha múltbeli feltételt szeretnénk kifejezni, a következőképpen tehetjük:

K A T	I	Á A
Wenn du sie <i>gesehen</i> hättest , wärest du in Ohnmacht gefallen.		
az ige Perfektben	hätte, wäre ragozott alakja	KERET
= Ha láttad volna őt, elájultál volna.		

Ugyanígy:

- Ha nem jött volna túl későn a barátod, elértük volna a vonatot.
- Ha időben¹ reggeliztél volna, veled mentem volna.
- Ha a macskád nem itta volna meg a tejemet, életben hagytam volna.
- Ha segítettél volna nekem, akkor segítettem volna neked.
- Ha eljöttél volna hozzánk, együtt hallgattunk volna zenét.
- Ha udvarias lettél² volna hozzá, meghívott volna minket a partira.
- Ha jól felöltöztél volna, nem fáztál volna meg.
- Ha rendet csináltatok volna, meghívtam volna a barátnőmet.
- Ha nem ittál volna olyan sok sört, nem vizeltél volna az ágyadba³.
- Ha szeretted volna az anyósodat⁴, gyakrabban beengedted volna a lakásba⁵.
- Ha nem ettél volna olyan sokat, most nem lennél olyan kövér.
- Ha szeretted volna a macskámat, nem ültél volna rá⁶.
- Ha nem lettél volna olyan szemtelen velem⁷, most nem protézissel⁸ ennél.

1. Tedd át feltételes jelenből feltételes múltba!

Wenn das Buch interessant wäre, würde ich es lesen.

Wenn das Buch interessant gewesen wäre, hätte ich es gelesen.

- Wenn du uns besuchtest, würden wir dir Kuchen geben.
- Wenn ich genug Zeit hätte, ginge ich oft ins Theater.
- Wenn dein Freund an der Reise teilnähme, würde ich nicht mitkommen.
- Wenn Józsi mehr lernen würde, würde er nur gute Noten bekommen.
- Wenn ich eine Putzfrau hätte, würde ich nie Staub saugen.
- Wenn die Brücke schon fertig wäre, würden wir sie benutzen.
- Wenn er weniger rauchte, wäre er nicht krank.
- Wenn der Redner nicht so langweilig wäre, würde ich nicht einschlafen.
- Wenn er nicht so viel lügte, glaubte ich ihm alles.
- Wenn sie in Holland Heimweh hätte, käme sie nach Hause.

¹rechtzeitig ²höflich sein zu +D ³ins Bett nässen ⁴e Schwiegermutter ⁵rein|lassen in +A ⁶sich setzen auf +A ⁷frech sein mit +D ⁸e Prothese

D. Módbeli segédigék feltételes múlt ideje

A módbeli segédigék feltételes múlt idejét a már tanult **kettős Infinitiv** szerkezettel képezzük:

Kijelentő módban:	Ich habe viel lernen müssen .	= Sokat kellett tanulnom.
Feltételes módban:	Ich hätte viel lernen müssen .	= Sokat kellett volna tanulnom.
	↓ hätte ragozott alakja	Kettős Infinitiv

Mindig a **hätte**-t ragozzuk, a két igét pedig a mondat végére küldjük ragozatlanul (Infinitivben).

Ugyanígy:

El kellett volna mennetek a boltba.
Fel kellett volna hívnom Pistát.
Meg tudta volna javítani a motort.
Meg akartam volna írni a levelet.
Kimehettünk volna a parkba.
Fel kellett volna köszöntenem¹ őt.
Meg akart volna hívni minket.
Nem akartak volna velünk jönni.
Meg kellett volna írnod a házit.

Tegnap elmehettünk volna moziba.
Nem kellett volna neki virágot venedd.
El tudátok volna hozni a gyerekeket.
Nem kellett volna elveszítenie a címet.
Meg tudtuk volna oldani a feladatot.
Még kérdezhetted volna tőle a nevét.
Az eladó kicserélhette² volna a cipőt.
Nem szabadott volna elmenned otthonról.

Mellékmondatban

Ha feltételes múlt időben a mellékmondatban módbeli segédige szerepel, akkor a **hätte** kivételesen az igék között az **első helyen** áll:

K A T I
Ich weiß nicht, ob er das allein **hätte lösen können**.
↓
I. hely!
= Nem tudom, hogy ezt egyedül **meg tudta volna-e oldani**.

Ugyanígy:

Azt mondta nekem, hogy nem akart volna velünk jönni.
Tudom, hogy nem akart volna magának házat vásárolni.
A nagymamád azt mondta, hogy nem szabadott volna jégkrémet³ enned.
Senki se tudja, hogy mennyi pénzért akarta volna eladni az autóját.
Nem vagyok benne biztos, hogy akart-e volna jönni moziba.
Fogalma sincs, hogy le tudta volna fordítani⁴ a levelét magyarra.
Éva hallotta, hogy még a legjobb tanuló se tudta volna megoldani a feladatot.

¹beglückwünschen +A ²um|tauschen +A ³e Eiscreme ⁴übersetzen auf +A

E. Als ob és als wenn

múlt idejű feltételes mellékmondatokban

1. Fordítsd le a mondatokat a példa alapján!

Er sprach so laut, **als wenn** ich stocktaub gewesen wäre.
= Olyan hangosan beszélt, **mintha** töksüket **lettem** volna.

Olyan hideg volt az idő, mintha tél lett volna.

Béla úgy tett, mintha semmit se tudott volna.

Józsi olyan arcot vágott¹, mintha én loptam volna el a pénzét.

A szomszédom olyan pazarló² volt, mintha milliomos³ lett volna.

A tanuló úgy tett, mintha nem értette volna meg a tanárját.

Bözsi úgy tett tegnap, mintha nem látott volna a megállóban.

A vendégünk úgy tett, mintha soha nem látott volna életében szappant⁴.

Olyan gyorsan futott a WC-re⁵, mintha kergették⁶ volna.

Úgy üvöltött⁷, mintha kínozták⁸ volna.

Olyan sápadt⁹ volt az arca, mintha májzsugora¹⁰ lett volna.

A vendégek úgy ették a szendvicset, mintha két hete semmit se ettek volna.

2. Alkoss feltételes jelenből *feltételes múlt idejű* mondatokat!

Hilda tut so, als ob sie immer nur die Wahrheit sagte.

Sie ist so zufrieden, als wenn alles in Ordnung wäre.

Ivan tut so, als ob er krank wäre.

Der Junge tut so, als ob er unschuldig wäre.

Er macht ein Gesicht, als ob ich lügte.

Er hat so großen Hunger, als ob er seit Tagen nichts essen würde.

Sie schaut mich an, als wenn sie mich nicht verstünde.

3. Mondd *módbeli segédigével* és *als-szal**!

Á A

Er tat so, **als hätte** er mich in Stücke *reißen wollen*.

= Úgy tett, *mintha* darabokra **akart volna** tépni.

Úgy viselkedett¹¹, mintha semmit se akartam volna tenni ellene. Úgy nézett rám, mintha nem akart volna megérteni. A fiú úgy tett, mintha nem tudott volna futni. A tolvaj¹² olyan ártatlan¹³ arcot vágott, mintha előbb nem is akarta volna ellopni a pénztárcámat. A kollégám úgy ment el mellettem, mintha nem akart volna felismerni. Úgy tett, mintha nem tudta volna otthon százszor begyakorolni a feladatot. Úgy tett, mintha nem akarta volna hallani. Úgy beszélt az iskolaéveiről, mintha akkoriban gyorsan tudott volna tanulni.

¹(ein) Gesicht machen ²verschwenderisch ³r Millionär ⁴e Seife ⁵aufs Klo ⁶verfolgen h.+A ⁷brüllen ⁸foltern +A ⁹blaß ¹⁰e Leberschrumpfung ¹¹sich benehmen a.h.o. ¹²r Dieb ¹³unschuldig

* Als + **fordított szórend!**

F. Ohne dass és anstatt dass

Az **ohne dass** és **anstatt dass** kötőszavak után feltételes jelent illetve múltat használunk*.

a) **ohne dass** = *anélkül, hogy ...*

Er kritisiert das Buch, **ohne dass** er es läse.

= Kritizálja a könyvet **anélkül, hogy** elolvasná.

Er kritisierte das Buch, **ohne dass** er es gelesen hätte.

= Kritizálta a könyvet **anélkül, hogy** elolvasta volna.

Ugyanígy:

Elment Józsihoz anélkül, hogy mondta volna. Apa el akarta vinni a rádiót a boltból anélkül, hogy kifizettem volna. El akart utazni külföldre anélkül, hogy búcsút vettem volna tőle. A házat lerombolták anélkül, hogy a rendőrség megengedte volna nekik. Eljött hozzánk a szerelő anélkül, hogy visszahozta volna a számítógépet. Egész nap csak ment a rádiója anélkül, hogy hallgatta volna. Nagy eredményeket ért el¹ anélkül, hogy nagy áldozatot² hozott volna érte. Kocsit vezetett anélkül, hogy lett volna jogosítványa. Megette a csokit anélkül, hogy megkérdezett volna engem, hogy kérek-e. Végigmentem az áruházon anélkül, hogy vettem volna valamit.

b) **anstatt dass** = *ahelyett, hogy ...*

Er schreibt mir Briefe, **anstatt dass** er zu mir käme.

= Leveleket írogat nekem **ahelyett, hogy** eljönne hozzám.

Er schieb mir Briefe, **anstatt dass** er zu mir gekommen wäre.

= Leveleket írogatott nekem **ahelyett, hogy** eljött volna hozzám.

Ugyanígy:

Ahelyett, hogy az orvos gyógyította volna meg a beteget, egy járókelő segített. Itt kártyzott a haverjával³ ahelyett, hogy hozott volna nekem egy üveg Kőbányait.

Átkutatta⁴ érte az egész lakást, ahelyett hogy engem kérdezett volna.

Az árut vonattal vitték ahelyett, hogy feladták volna a postán.

Már rég⁵ megírhattad volna a leckédet ahelyett, hogy most itt szónokolsz⁶.

Ahelyett hogy eladta volna a kocsiját, vett egy másikat.

Ahelyett hogy elkérte volna tőle a pénzét, adott még neki.

1. A fenti példamondatok közül mondd zu + Infinitiv szerkezettel azokat, amelyeket lehet!

¹Ergebnisse erreichen ²Opfer bringen ³r Kumpel ⁴durchsuchen ⁵schon lange ⁶pauken

* Ha a fő- és mellékmondat **alanyai azonosak**, akkor **anstatt/ohne zu + Infinitiv** szerkezetet is használhatunk, lásd a zu + Infinitiv szerkezeteknél!

G. Összefoglalógyakorlatok

1. Fordítsd le a piramisokat!

- (1) Szívesen jönnék.
 Szívesen jöttem volna.
 Szívesen jönnék, ha szép lenne az idő.
 Szívesen jöttem volna, ha szép lett volna az idő.
- (2) Londonba utazna.
 Londonba utazott volna.
 Londonba utazna, ha lenne ott egy ismerőse.
 Londonba utazott volna, ha lett volna ott egy ismerőse.
 Londonba utazna, ha valami szépet akarna látni.
 Londonba utazott volna, ha valami szépet akart volna látni.
- (3) Meglátogatnánk őket.
 Meglátogatnánk őket, ha ők is meglátogatnának minket.
 Meglátogattuk volna őket, ha ők is meglátogattak volna minket.
 Meg tudtuk volna látogatni őket, ha kinyitották volna az ajtót.
 Meg tudtuk volna látogatni őket, ha ki akarták volna nyitni az ajtót.
- (4) Béla úgy tesz, mintha hallgatná a zenét.
 Béla úgy tett, mintha hallgatta volna a zenét.
 Béla úgy tett, mintha akarná hallgatni a zenét.
 Béla úgy tett, mintha akarta volna hallgatni a zenét.

2. Fordítsd le magyarra!

Würdest du mir bitte deinen Teller geben? Könntest du mir bei der Mathe helfen? Wenn ich viel Geld hätte, würde ich nach Italien fahren. Wenn du genug gegessen hättest, wärest du jetzt nicht so hungrig. Er machte ein Gesicht, als wenn er von nichts gewusst hätte. Ich weiß nicht, ob er den Wettkampf¹ hätte gewinnen können. Wenn er wirklich mit mir hätte sprechen wollen, hätte er es ohne weiteres tun können. Er benimmt sich so im Büro, als wenn er sich mit seinen Freunden am Plattensee unterhielte. Fast hätte ich das heiße Metall angefasst². Ich bin darin nicht sicher, ob er gestern die Aufgabe hätte lösen können. Er hatte so viel zu tun, dass er ins Kino hätte nicht gehen können. Meine Freundin ist zu sparsam (dazu), als dass sie sich eine Bluse kaufen würde. Tino hat den ganzen Tag gebrüllt³, anstatt dass er uns bei der Arbeit geholfen hätte. Wären Sie so nett, mein Zimmer zu verlassen⁴? Wenn ich gewusst hätte, wo er war, hätte ich die Polizei angerufen. Wenn er hätte schwimmen können, wäre er sicherlich im Plattensee mit uns geschwommen. Wer hätte das gedacht? An deiner Stelle⁵ hätte ich das Zimmer verlassen.

¹verseny ²fém; megfogni ³üvöltözni ⁴elhagyni ⁵helyedben

Az óhajtó mondat

A. Wenn kötőszóval

Az óhajtó mondatnál kívánságot, óhajt, vágyat fejezünk ki, a feltételes jelenbeli jelen időre, a feltételes múltbeli múlt időre vonatkozólag.

A „bárcsak” szó megfelelője a német óhajtó mondatban a **nur** és **doch** szócska:

Wenn + KATI + nur/doch*

a) Jelen időben

K	A	T	I
Wenn ich nur eine gute Note bekäme !			
	↓		↓
	a doch vagy nur		az ige
	a 3. helyen		feltételes jelenben
			a mondat végén**
= Bárcsak kapnék egy jó jegyet!			

Ugyanígy:

Bárcsak szép lennék!
 Bárcsak jönne már!
 Bárcsak elvenne feleségül!
 Bárcsak több pénzem lenne!
 Bárcsak ne hazudna² ilyen sokat!
 Bárcsak otthon lennék már!
 Bárcsak jobban tanulnál!

Bárcsak taxival mennénk!
 Bárcsak felhívnának holnap!
 Bárcsak esne a hó!
 Bárcsak megtalálnám a leveleit!
 Bárcsak nyernék a lottón³!
 Bárcsak itt lenne!
 Bárcsak ne hazudnának!

b) Múlt időben

Wenn ich nur eine gute Note bekommen hätte !	
	↓
	az ige feltételes
	múltban a mondat végén
= Bárcsak kaptam volna egy jó jegyet!	

Ugyanígy:

Bárcsak ne lett volna otthon!
 Bárcsak jött volna a busz!
 Bárcsak megírta volna a leckémet!
 Bárcsak meghívtak volna magukhoz!
 Bárcsak odaadták volna a csomagot!
 Bárcsak énekelt volna!

Bárcsak adott volna még fagyit!
 Bárcsak igaza lett volna!
 Bárcsak olcsóbb lett volna a ház!
 Bárcsak működött⁴ volna a lift!
 Bárcsak megmosta volna a fogát!
 Bárcsak szeretett volna engem!

¹ heiraten +A ² lügen ³ im Lotto gewinnen a.h.o. ⁴ funktionieren; r Fahrstuhl

* A **doch** és **nur**-on kívül előfordul néha a **bloß**, **doch nur**, **doch bloß** is.

** Állhat **würde** +Inf. körülíró alakkal is!

1. Mondj *jelen idejű óhajtó* mondatokat a példa alapján!

*Meine Mutter ist krank. → Wenn meine Mutter **doch** gesund wäre!*

Ich habe kein Geld mehr.

Mir gelingt nichts.

Der Kellner bringt das Essen nicht.

Der Fischer fängt keinen Fisch.

Meine Tochter arbeitet nicht fleißig.

Der Kellner ist nicht schnell.

Wir haben keine Zeit.

Sie besuchen uns nicht.

Meine Frau wartet nicht auf mich.

Jürgen spielt schlecht Fußball.

Meine Freundin liebt mich nicht.

Ich kenne ihn nicht.

2. Mondj *múlt idejű óhajtó* mondatokat a példa alapján!

Ich habe die Englischprüfung nicht bestanden.

*Wenn ich **doch** die Englischprüfung **bestanden hätte!***

Der Kellner hat mir warmes Bier gebracht.

Heute ist uns nichts gelungen.

Der Dieb hat mir den Wagen gestohlen.

Der Verkäufer war unhöflich zu den Kunden.

Die KassiererIn hat zu wenig Geld zurückgegeben.

Meine Freundin hat mich ständig¹ belügt.

In unserer Straße ist heute ein Unglück passiert.

Meine Freunde sind gestern zu uns spät angekommen.

Vor dem Bettgehen habe ich zu viel gegessen.

Unser Auto ist leider unterwegs² kaputt gegangen.

Der Schaffner hat zu laut gesprochen.

Die Lehrerin hat mir eine Eins gegeben.

3. A jelen idejű óhajtó mondatokat alakítsd át múlt idejű óhajtó mondatokká!

Wenn er nur öfter an mich denken würde! Wenn sie doch den Zug nicht verspassten! Wenn ich doch jünger wäre! Wenn der Busfahrer doch langsamer fahren würde! Wenn diese Wohnung doch nicht so teuer wäre! Wenn mein Bruder doch auf der Party wäre! Wenn die Lehrerin doch nicht mich fragen würde! Wenn sie doch von ihm einen Brief bekäme! Wenn mir doch das Abitur³ gelingen würde! Wenn das doch mein Chef verstehen würde! Wenn mir doch mein Freund die Wahrheit⁴ sagte! Wenn er doch vor dem Bettgehen seine Füße gründlich waschen würde! Wenn ich doch ihre Tasche fände! Wenn sie doch zur Vorstellung käme! Wenn er doch nicht mein Feind⁵ wäre! Wenn er sich nur bei uns gut fühlte! Wenn mein Freund doch nicht so eifersüchtig⁶ wäre! Wenn ihm doch kein Unglück geschehen würde! Wenn ihr doch die Prüfung gelingen würde! Wenn er doch mit einem Blumenstrauß vor meiner Tür stehen würde! Wenn ich doch ihre Adresse wüsste!

¹ állandóan ² útközben ³ érettségi ⁴ igazság ⁵ ellenség ⁶ féltékeny

B. Wenn kötőszó nélkül

Mondhatjuk úgy is az óhajtó mondatot, hogy *elhagyjuk* a **wenn-t**, ilyenkor **fordított szórendet** használunk:

a) Jelen időben

Á A
Bekäme ich doch von ihm eine Tafel Schokolade!
 = **Bárcsak kapnék** tőle egy tábla csokoládét!

b) Múlt időben

Hätte ich doch von ihm eine Tafel Schokolade **bekommen!**
 = **Bárcsak kaptam volna** tőle egy tábla csokoládét!

Ugyanígy:

Bárcsak szép lenne az idő!
 Bárcsak eljött volna!
 Bárcsak felhúzta¹ volna az óráát!
 Bárcsak külföldre utaznánk!
 Bárcsak elérték volna a vonatot!
 Bárcsak evett volna eleget!
 Bárcsak lett volna ideje!

Bárcsak sikerült volna a vizsga!
 Bárcsak repülővel utaztunk volna!
 Bárcsak gyorsabban dolgoztak volna!
 Bárcsak ne lenne olyan késő!
 Bárcsak felhívta volna a testvéremet!
 Bárcsak felhívna Pault!
 Bárcsak lassabban vezetett volna!

1. Alakítsd át a **wenn-es óhajtást fordított szórendűre!**

Wenn er doch schon zu Hause wäre!
 Wenn die Gäste nur vor 8 Uhr aufstehen würden!
 Wenn der Arzt doch meiner Schwester helfen würde!
 Wenn mein Freund doch mehr Mut² hätte!
 Wenn sie doch zur rechten Zeit³ angekommen wären!
 Wenn die Milch doch nicht überlaufen wäre!
 Wenn deine Freunde doch nicht so lange geangelt hätten!
 Wenn das Zimmer doch billiger wäre!

2. Alakítsd át **fordított szórendűből wenn-es óhajtó mondatra!**

Käme sie doch rechtzeitig in der Schule an!
 Würde er doch bei der Mathe helfen!
 Wären wir doch nach Mexiko geflogen!
 Kaufte er doch mir eine Zeitung!
 Hättet ihr doch mehr gelernt!
 Hätte er doch den Mund gehalten!
 Machten wir doch dieses Jahr in den Alpen Urlaub!
 Riefe er doch mich an!

¹aufziehen o.h.o. ²bátorság ³időben

C. Módbeli segédigével

a) Jelen időben

Wenn ich nur deinem Freund **helfen könnte!** *

ige → Infinitivben módbeli sg. → az utolsó helyen ragozva
= Bárcsak **tudnék** segíteni a barátodnak!

Ugyanígy:

Bárcsak fel tudnánk hívni!

Bárcsak szabadna már felkelnem!

Bárcsak ne kellene felkelnem!

Bárcsak meg tudnám oldani a feladatot!

Bárcsak akarna velem jönni!

Bárcsak tudnátok gitározni!!

Bárcsak eljöhetne hozzánk!

Bárcsak meg tudná ezt érteni!

b) Múlt időben

Wenn ich nur deinem Freund **hätte helfen können!** **

hätte → ragozva kettős Infinitiv
= Bárcsak **tudtam volna** segíteni a barátodnak!

Ugyanígy:

Bárcsak a főnököm is akart volna beszélni velem! Bárcsak meg tudta volna szerelni tegnap a kocsinkat! Bárcsak ne akart volna elmenni velük! Bárcsak meg tudtam volna oldani a feladatot! Bárcsak ki tudtam volna találni a lottó nyerőszámokat²! Bárcsak akart volna látni!

D. Összetett mondatban

Wenn er es nur an mir **merkte**, dass ich ihn liebe!

= Bárcsak észrevenné rajtam, hogy szeretem!

Ugyanígy:

Bárcsak tudnám, hová tettem a kulcsomat! Bárcsak még szebb és okosabb lennék, mint amilyen vagyok! Bárcsak megértethetném vele³, hogy nem vagyok az ellensége⁴! Bárcsak tudta volna, hogy valójában kik voltak a barátai! Bárcsak tudnám, hogy most miről beszélnek! Bárcsak megértené, hogy mit akarok! Bárcsak tudnám, mi a feladat megoldása! Bárcsak megérte⁵ volna annak az eredményét⁶, amit 20 éven keresztül csinált! Bárcsak megértethetném vele, hogy most milyen hülyeséget csinál⁷! Bárcsak úgy akarná megoldani a feladatot, ahogy a tanárom elmagyarázta neki!

¹Gitarre spielen ²e Gewinnzahl -en ³jdem. etw. begreiflich machen ⁴r Feind ⁵erleben
⁶s Ergebnis (dessen) ⁷was für ein; Blödsinn machen

* Wenn nélkül: Könnte ich nur ... ** Wenn nélkül: Hätte ich nur... helfen können!

A függő beszéd

vagy

Indirekte Rede

A.

Ha valakinek idézzük a szavait és annak **tartalmát** tovább szeretnénk adni valaki másnak, akkor a **függő beszédet** használjuk. A függő beszéd, azaz *indirekte Rede* legtöbbször hivatalos tudósításokban fordul elő (politikusok, színészek stb. véleménye), ahol a közvetítő személy, például egy újságíró az elhangzott **szöveg lényegét** adja tovább és **elhatárolja magát a véleménytől**:

Der Bundeskanzler sagte, dass er keine Steuererhöhung plane.

= A kancellár azt mondta, hogy nem tervez adóemelést.

Itt a függő beszéd kifejezi, hogy távolságot tart a hírközvetítő személy az elhangzottaktól, hidat képezve a kancellár szája és a hallgatók füle között. Ha kiderülne, hogy a kancellár nem mondott igazat, akkor azt ne az újságírón verjék le.

Egyenes és függő beszéd

Kétféle módon idézhetünk: egyenes és függő beszédben.

Egyenes beszéd:
(direkte Rede)

Joe sagte: „Ich bin klug.”
= Joe azt mondta: „Okos vagyok.”

Függő beszéd:
(indirekte Rede) ^{vagy}

Joe sagte, dass er klug sei.
Joe sagte, er sei klug.
= Joe azt mondta, hogy (ő) okos.

A függő beszéd kifejezéséhez a **Konjunktív I** alakjait használja.

B.

Konjunktív I

a)

Gyenge igék

ich	lerne	→	lernte !
du			lernest
er, sie, es			lerne
wir	lernen	→	lernten !
ihr			lernet
sie	lernen	→	lernten !

e-jel + személyrag

e
est
e
en
et
en

Mint ahogy a fenti példából látszik, **Esz/1.** és **Tsz/1, 3.** személyben a Konjunktiv I igealakok **megegyeznek a kijelentő mód alakjaival**, ezért, hogy össze ne lehessen téveszteni őket velük, ezekben az alakokban „kölsönveszi” a **Konjunktiv II** alakokat.*

Ragozd végig ezek alapján a következő igéket:

machen, planen, leben, lieben, reisen, spielen, wohnen, zahlen

Mondd Konjunktiv I-ben:

wir machen	sie reist	sie spielen	ich lebe
er liebt	wir arbeiten	er lebt	ihr wohnt
ihr spielt	er macht	wir reisen	er arbeitet
ich wohne	ich zahle	sie wohnt	ich mache

- b) Az erős igék a fent említett három alakban ugyanúgy **Konjunktiv II** alakjukat használják. Az **a,o,u** tövűek **Umlautot** kapnak, és **nincsen tőhangváltás**.

Erős igék

ich	nehme	– nahm →	nähme	!
du			nehmest	
er, sie, es			nehme	
wir	nehmen	– nahm →	nähmen	!
ihr			nehmet	
sie	nehmen	– nahm →	nähmen	!

Ragozd végig ugyanígy:

geben (i), essen (i), lesen (ie), treffen (i) trinken, finden
fahren (ä), laufen (äu), schlagen (ä), gefallen (ä) sitzen, kommen

Mondd Konjunktiv I-ben:

du gibst	er schlägt	wir sitzen	du schläfst
er gibt	sie geben	du findest	sie sitzen
ich esse	du sitzt	sie sitzt	ihr trifft
sie läuft	sie gefällt	er liest	er läuft
wir fahren	du triffst	ich gehe	ich trinke
ihr trinkt	er fährt	er kommt	sie finden

A hétköznapi beszélt nyelvben – szemben a sajtó nyelvével – nagy megkönnyebbülésünkre alig bukkan fel a Konjunktiv I, helyette inkább a **kijelentő** módot vagy a **Konjunktiv II-t** használja.**

* Ezt nevezhetjük „hátralépés”-nek is, azaz ennél a 3 alaknál egyet hátra lép az időben és a Präteritum alakokat használja.

** Esz. és Tsz/2. személyben például legtöbbször Konj. II-t használ: **du kämest, ihr kämet.**

1. Alakítsd át a példa alapján az egyenes beszédet *függő beszéddé!* (Vigyázz, mert a személyes névmások is változnak értelemszerűen!)

Vilma sagt: „Ich gehe in die Küche.“

*Vilma sagt, dass sie in die Küche **gehe**.*

Mutti sagt: „Ich kaufe Milch.“

Mein Freund sagt: „Ich laufe sehr schnell.“

Jörg meint: „Wir gehen nicht ins Kino.“

Pista sagt: „Ihr geht heute sicherlich nicht zu ihm.“

Er behauptet¹: „Ich fühle mich schlecht.“

Sie betont²: „Ihr macht nie eure Hausaufgaben.“

Sie vermutet³: „Du wäschst dir nie die Hände.“

Karin sagt: „Wir gehen morgen in die Berge.“

Er denkt: „Er weiß nichts.“

Wir sagen: „Ihr schlaft zu lang.“

Der Arzt sagt: „Ich komme in einer Stunde zu Ihnen.“

Er ist der Meinung: „Mir gelingt nie etwas.“

2. Alakítsd át *függő beszédből egyenes beszéddé!*

*Der Lehrer sagt, dass er morgen nicht **komme**.*

Der Lehrer sagt: „Ich komme morgen nicht.“

Der Journalist schreibt, dass die Schauspielerin nach Ungarn komme.

Der Politiker antwortete, er bleibe zwei Wochen in Paris.

Pista sagte seiner Freundin, er ziehe morgen um.

Mutti sagte, ihr kommet nie rechtzeitig in der Schule an.

Ein Passagier sagte mir, ich spräche zu laut.

Er teilte mit⁴, er studiere weiter an der Universität.

Mein Vater sagte, wir machten nie gut unsere Hausaufgaben.

Udo behauptet, er kenne mich nicht gut.

Anna erzählte, sie verbringe den Sommer in Graz.

Mein Freund sagte, dass er ein Taxi nehme.

3. Alakítsd át a kijelentő módban álló alakokat *Konjunktiv I* *függő beszédű* alakká!

Der Journalist schrieb in der Zeitung, dass Udo Wolf schwer krank im Bett **liegt**. Oma sagt, dass sie seit zwei Wochen keinen Post **bekommt**. Der Arzt betont, dass einem die frische Luft gut **tut**. Mein Onkel ist der Meinung, dass wir nie rechtzeitig ins Bett **gehen**. Der Schriftsteller sagt, dass er jetzt ein sehr schönes Buch **schreibt**. Der Fahrer sagt, dass wir den Weg nicht gut kennen. Der Journalist schrieb, dass sich der Ministerpräsident schlecht **fühlt**. Anna ist der Meinung, dass unser Auto langsam **fährt**.

¹állítja ²hangsúlyozza ³sejti ⁴közölte

C. A **haben** és **sein** függő beszédben a) **sein**

A **sein** létige ragozása rendhagyó:

ich	sei	wir	seien
du	sei(e)st	ihr	seiet
er, sie, es	sei	sie	seien

Peter sagte: „*Die Suppe ist zu heiß.*“

Peter sagte, dass die Suppe zu heiß **sei**.

Ugyanígy:

Mutti sagt: „*Ihr seid zu langsam.*“

Der Kellner sagt: „*Die Gulaschsuppe ist fertig.*“

Jürgen sagt: „*Ich bin der klügste Mann.*“

Tonio und Anolf meinen: „*Dieses Auto ist noch nicht fertig.*“

Der Briefträger behauptet: „*Ihr seid nie zu Hause.*“

Anna antwortete: „*Bei solchem Wetter sind wir immer am Plattensee.*“

Der Nachbar sagt: „*Mein Hund ist der klügste Hund auf der Welt.*“

Der Hausmeister betont: „*Ihr seid zu laut.*“

Die Lehrerin sagte: „*Ich bin fix und fertig!*“

b) **haben**

A **haben** ige is „kölcsonveszi“ az *Esz/1. és Tsz/1.,3.* személyű alakjait a Konjunktiv II-től:

ich	habe → hätte	wir haben → hätten
du	habest	ihr habet
er, sie, es	habe	sie haben → hätten

Otto sagte: „*Ich habe keine Zeit.*“

Otto sagte, dass er keine Zeit **habe**.

Ugyanígy:

Das Kind brüllt: „*Ich habe keine Lust dazu.*“

Mutti klagte: „*Ihr habt keine Zeit für mich.*“

Der Lehrer behauptet: „*Du hast etwas in deiner Tasche.*“

Der Bäcker behauptet: „*Ich habe kein Brötchen mehr.*“

Jörg sagte: „*Ich habe einen Bärenhunger².*“

Valentin sagte: „*Wir haben keine Möglichkeiten.*“

Julian klagt: „*Ich habe Heimweh³.*“

Vati sagt: „*Die Kinder haben Durst.*“

Mein Nachbar sagte: „*Du hast immer Kopfschmerzen.*“

¹totál KO ²farkasétvágya van ³honvág

D. Módbeli segédigék Konjunktiv I alakjai

A módbeli segédigéknél a **tőhangváltás elmarad** és az **Umlaut megmarad**. Ma már csupán az **Esz. /1. és 3. személyben** használja a Konj. I-et, a többi alakban a Konj. II-re kapott rá:

können

ich könne !
 du könntest
 er, sie, es könne !
 wir könnten
 ihr könntet
 sie könnten

müssen

ich müsse
 du müsstest
 er, sie, es müsse
 wir müssten
 ihr müsstet
 sie müssten

mögen

ich möge
 du möchtest
 er, sie, es möge
 wir möchten
 ihr möchtet
 sie möchten

sollen

ich solle !
 du solltest
 er, sie, es solle !
 wir sollten
 ihr solltet
 sie sollten

wollen

ich wolle
 du wolltest
 er, sie, es wolle
 wir wollten
 ihr wolltet
 sie wollten

dürfen

ich dürfe
 du dürftest
 er, sie, es dürfe
 wir dürften
 ihr dürftet
 sie dürften

Der Monteur plagt¹: „*Ich kann das Auto nicht reparieren.*“
 Der Monteur plagt, dass er das Auto nicht reparieren **könne**.

Ugyanígy:

Onkel Franz sagte: „*Ich will euch nicht helfen.*“

Vati sagte uns: „*Ihr dürft heute nicht in den Garten gehen.*“

Der Chef stellte fest: „*Ich darf nicht zu viel von der Sekretärin verlangen.*“

Der Politiker sagte dem Journalisten: „*Du sollst nur die Wahrheit sagen!*“

Anita klagte¹: „*Ich mag nicht bei euch wohnen.*“

Unser Nachbar sagte: „*Ihr dürft nicht vor unserer Garage parken.*“

Der Schauspieler behauptete: „*Ich will in diesem Theater nicht mehr spielen.*“

Die Schriftstellerin erzählte: „*Meine Kinder dürfen machen, was sie wollen.*“

Die Verkäuferin sagte: „*Ihr dürft nicht vor dem Schaufenster Fußball spielen.*“

Mutti sagte: „*Ich will im Zimmer noch heute Ordnung machen.*“

Mein Nachbar brüllte: „*Du darfst nicht auf das Gras treten.*“

Udo war der Meinung: „*Ich kann alle Aufgaben lösen.*“

Die Lehrerin behauptete: „*Nicht einmal ich kann das lösen.*“

Die Eltern sagen: „*Die Kinder sollen immer gehorchen*³.“

¹ panaszkodni ²még ... sem ³engedelmeskedni

E. Függő kérdés

A függő kérdésnek két típusa van:

- ☞ a) **Eldöntendő** kérdésnél
ob a kötőszó:

Anna fragte mich: „*Kommst du ins Kino mit?*“
Anna fragte mich, **ob** ich ins Kino mitkäme.

Ugyanígy:

Der Arzt fragte den Kranken: „*Sind Sie müde?*“
Der Lehrer fragte die Schüler: „*Schlaft ihr nur während meiner Stunde?*“
Mutti wollte (von mir) wissen: „*Willst du morgen Opa besuchen?*“
Dein Freund fragt mich immer: „*Willst du mit mir nach Grönland fahren?*“
Otto fragte seine Schwester: „*Ist die Suppe schon fertig oder soll ich noch warten?*“
Der Polizist stellte die Frage an einen Passanten: „*Können Sie die Straße allein überqueren?*“

- ☞ b) **Kiegészítendő** kérdésnél
maga a **kérdőszó** a kötőszó:

Péter fragte uns: „*Wann kommt der Bus an?*“
Péter fragte uns, **wann** der Bus ankomme.

Ugyanígy:

Die Lehrerin richtete die Frage an mich: „*Warum hörst du nicht zu?*“
Mutti fragte mich: „*Wann kommst du nach Hause?*“
Der Fremde fragte mich: „*Wie komme ich zum Bahnhof?*“
Der Arbeiter fragte seinen Chef: „*Wann bekomme ich endlich meinen Lohn?*“
Meine Freundin fragte mich: „*Warum küsst du mich nicht öfters?*“
Der Kellner fragte mich: „*Wie schmeckt es Ihnen?*“
Der Direktor fragte uns: „*Wie viel Zeit habt ihr noch vor der Abfahrt?*“
Kati fragte mich: „*Um wie viel Uhr fängt die Vorstellung an?*“
Der Reporter stellte die Frage an ihn: „*Wie können Sie das Problem lösen?*“
Der Schaffner richtete die Frage an Józsi: „*Warum entwerten Sie nicht Ihre Fahrkarte?*“

1. Fordítsd le függő beszédben!

Apa azt kérdezte tőlem, hogy miért nem segítek anyának. Azt akarta tudni, hogy hol van a WC. Azt kérdezte tőlem, hogy szeretem-e. Jörg azt kérdezte Ágitól, hogy akar-e vele sétálni. Azt kérdeztük a vezetőtől, hogy mikor indul a busz Miskolcra. Feltette a kérdést¹, hogy szereti-e a testvérem a tortát. Azt akarta tudni, hogy jut el a színházig. Azt kérdeztem tőle, hogy mikor fejezzük be a gyakorlatot.

¹kilyukasztani, érvényesíteni ²(e) Frage stellen

F. A függő beszéd múlt ideje

A függő beszéd múlt idejének, azaz **Konjunktiv Perfektjének** képzése:

haben
sein

Kötőmódban* + **Partizip Perfekt**
(Konjunktiv I)

az ige

alakja

Er behauptete, ich **hätte** ihm gestern nicht **geholfen**.

= Azt állította, hogy tegnap nem segítettem neki.

Ugyanígy:

Ralf sagt: „*Ich habe gestern keine Zeit gehabt.*”

„*Die Räuber sind verschwunden.*”

„*Mein Freund hat mich nicht besucht.*”

„*Mir ist die Prüfung gelungen.*”

„*Der Briefträger hat mich um Hilfe gebeten.*”

„*Ein Unfall ist gestern geschehen.*”

„*Alex hat meine Schlüssel verloren.*”

„*Mutti hat mir eine Reise gebucht.*”

„*Jürgen hat sein Fahrrad verloren.*”

„*Ich habe dein Paket mitgenommen.*”

„*Wir haben uns sehr gut gefühlt.*”

„*Ich habe dein Buch den ganzen Tag gelesen.*”

„*Meine Freundin ist mit einem Flugzeug geflogen.*”

JÖVŐ IDŐ

werden

+

az ige

Infinitiv

Kötőmódban (Konj. I)

alakja

ich werde → **würde** gehen wir werden → **würden**

du **werdest** gehen ihr werdet → **würdet**

er, sie, es **werde** gehen sie werden → **würden**

Er fragte mich, ob ich morgen ins Ausland **fahren würde**.

= Megkérdezte tőlem, hogy holnap külföldre utazok-e.

Er fragte: „*Werdet ihr in die Alpen fahren?*”

„*Wann wird Péter sein Zeugnis bekommen?*”

„*Wann werdet ihr die Arbeit abgeben?*”

„*Wirst du alles erledigen?*”

„*Wo wirst du nächstes Jahr Urlaub machen?*”

„*Wie viel Tage wirst du da verbringen?*”

* Lásd *sein* és *haben* Konjunktiv I képzésénél!

G. Felszólítás és kérés függő beszédben

Ha függő beszédben **felszólítást** vagy **kérést** akarunk kifejezni, akkor azt a **sollen** és a **mögen** segédigék Konjunktiv I alakjaival* tehetjük meg:

a) FELSZÓLÍTÁS, PARANCS = **sollen**

Vati sagte, dass du dein Zimmer sofort aufräumen **soltest**.
= Apa azt mondta, hogy azonnal **tedd** rendbe a szobádat.

Ugyanígy:

Meine Frau befahl mir:

„Hör endlich mit dem Rauchen auf!“

„Trinke nicht so viel Kó bányai!“

„Ziehe dir deine Schube aus!“

„Komm rechtzeitig zu Hause an!“

„Halte den Mund, sonst gibt's Ärger!¹!“

„Geh sofort zur Oma!“

Anna sagte ihrem Freund:

„Verlasse mein Zimmer!“

„Gib ihm die Geldbörse zurück!“

„Hau ab!“

„Schlafe nicht auf dem Boden!“

„Wasche dir sofort die Füße!“

„Spüle alles ab!“

b) KÉRÉS = **mögen**

Vati bat mich darum, dass ich ihm das Buch borgen **möge**.
= Apa megkért arra, hogy **adjam már** kölcsön neki a könyvet.

Ugyanígy:

Er sagte mir:

„Reg dich doch nicht so auf!“

„Pass mal beim Spiel auf!“

„Bleibt nicht so lange auf!“

„Hole bitte mir ein Glas Wasser!“

„Lese bitte dieses Buch durch!“

„Setz dich bitte neben mich!“

„Seid bitte nicht so böse auf mich!“

„Kaufe bitte mir eine Rose!“

„Gib mir bitte den Rest!“

„Stell mir bitte deine Freunde vor!“

1. Kérés vagy felszólítás? Fordítsd le függő beszédben!

Karl azt mondta, ha arra járunk², ugorjunk már fel hozzá³. Azt mondta, hogy keressek magamnak egy másik állást. Judit azt mondta, hogy írjak már helyette⁴ egy levelet Bélának. Megparancsolta nekünk, hogy ne hagyjuk el a szobát. Azt javasolta, hogy töltsük nála az éjszakát. Apa kért, hogy segítsek neki a munkájában. Azt mondták, hogy azonnal kezdjük el a munkát. A tanárnő azt mondta, másoljam le a szöveget⁵. Az unokatestvérem azt javasolta, hogy töltsük nála a Szilvesztert. Azt parancsolta nekünk, hogy azonnal hagyjuk el⁶ az irodáját. Nagyfi arra kért, olvassam fel a levelét.

*Lásd a módbeli segédigék Konjunktiv I képzésénél!

¹dühös leszek ²vorbei/kommen ³jden. auf einen Sprung besuchen ⁴an ihrer Stelle ⁵r Text; ab|schreiben +A ⁶verlassen +A

H. A beszélő álláspontja

A beszélő álláspontja szerint 3 különböző igemódot használhatunk szabadon:

a) Ha **elhisszük**, amit mond:

Béla sagte, dass er 13 Freundinnen **hat**.

Kijelentő mód

b) Ha **nem foglalunk állást** (objektívek maradunk):

Béla sagte, dass er 13 Freundinnen **habe**.

Kötőmód

c) Ha **kétkelkedünk** benne:

Béla sagte, dass er 13 Freundinnen **hätte**.

Feltételes mód

Fordítsd le ezek alapján:

- Mein Chef teilte mit: „*Ich plane Lohnerhöhung¹.*” (Kétkelkedünk benne)
 Opa erzählte: „*Im Krieg töte ich keinen Menschen.*” (Objektívek vagyunk)
 Der Friseur sagte: „*Beim Unfall sind 3 Menschen gestorben.*” (Objektív)
 Meine Frau sagte: „*Ich bin im Dorf die schönste Frau gewesen.*” (Kétkelkedünk)
 Mein Freund behauptete: „*Gestern bin ich krank gewesen.*” (Elhisszük)
 Die Mathelehrerin sagte: „*Die Mathematik ist sehr einfach.*” (Kétkelkedünk)
 Der Politiker sagte: „*Ich habe noch nie gelügt.*” (Kétkelkedünk)
 Oma sagte: „*Morgen wird es regnen.*” (Elhisszük)
 Der Finanzminister behauptete: „*Innerhalb von 10 Jahren bezahlen wir die Schulden zurück.*” (Objektívek maradunk)
 Helga sagte: „*Ich liebe dich seit meiner Geburt.*” (Kétkelkedünk benne)
 Mein Nachbar behauptete: „*Ich arbeite viel.*” (Objektívek vagyunk)
 Józsi rief aus: „*Ich bin so ein Idiot!*” (Elhisszük)

I. Egyéb felhasználási lehetőségek

A Konjunktiv I-gyel kifejezhetünk felszólítást is Esz./3. és Tsz./1. személyben:

Man **nehme** davon täglich 3 Tabletten ein.
 = Vegyünk be belőle naponta 3 tablettát!

Fordítsd le!

Damit sei die Sache vergessen! Seien wir froh, dass alles vorbei ist! Er rühme sich² dessen nicht! Man nehme ein Pfund Mehl, drei Eier und etwas Milch und verrühre³ das Ganze zu einem Teig⁴. Es lebe die Freiheit! Seien wir vernünftig! Möge sie lange leben! Sie lebe hoch! Man nehme 15-20 Tropfen bei Bedarf⁵ und behalte die Flüssigkeit einige Zeit im Mund.

¹fizetésemelés ²dicsekedni vmivel ³összekeverni ⁴tészta ⁵szükség szernit/ esetén

J. Összetoglalógyakorlatok

1. Olvasd el a következő dialógust és írd át *függő beszédbe* úgy, mintha csak mesélnéd, hogy mit hallottál az étteremben!

*Joe fragte Ivan, ob er ein Glas Weißwein **trinke**. Ivan antwortete, ...*

Joe: Trinkst du ein Glas Weißwein?

Ivan: Nein, danke, ich fahre heute Auto.

Joe: Na und? Das schadet dir nicht.

Ivan: Du spinnst ja wohl! Ich trinke keinen Tropfen vor dem Autofahren. Siehst du, voriges Jahr passierte dir deswegen jener Unfall. Du bist so unverantwortlich.

Joe: Na ja, das Leben ist ja nicht einfach...

Ivan: Sage mir bitte keine Gemeinplätze¹, das langweilt mich schrecklich.

Joe: Sei nicht so saublöd! Ein Glas mehr oder weniger ...

Ivan: Hör damit auf!

Joe: Dann soll ich dich mit meinem Auto nach Hause fahren?

Ivan: Ich gehe lieber zu Fuß.

Joe: Zu Fuß? Es schwindelt mir, ich kann nicht einmal² auf meinen Füßen stehen. Rufst du bitte meine Frau an, dass sie mich abholt?!

2. Szegény Gizike analfabéta, ezért neked kell felolvasnod, hogy mit írt neki az ő Józsikája. Olvasd fel neki *függő beszédben* a *dass* elhagyásával!

Liebe Gizi,

ich fühle mich so einsam ohne dich! Die Tage vergehen langsam. Das Essen schmeckt mir überhaupt nicht! Wenn ich zu Hause ankomme, koche bitte mir einen ganzen Topf Gulaschsuppe! Das kannst du so meisterhaft kochen. Was macht deine Lumbago³? Soll ich dir was mitbringen? Kannst du abends wieder gut schlafen? Solange ich im Sanatorium bin, stört dich mindestens mein Schnarchen nicht. Alles hat seinen Vorteil, nicht wahr? Wenn ich kann, kaufe ich dir deine Lieblingsschokolade. Ich komme bald und vergesse bitte die Gulaschsuppe nicht!

Oh, jetzt fällt mir etwas Wichtiges ein! Als ich von zu Hause weggegangen bin, habe ich dir vergessen zu sagen, dass ich die Katze im Bettkasten⁴ eingesperrt⁵ habe. Lasse sie sofort raus, - wenn sie noch lebt, - und bitte sie um Entschuldigung! Ich bin ja so vergesslich ... Nächstes mal werde ich dir einen längeren Brief schreiben, aber ich muss jetzt mit dem Briefschreiben aufhören, denn heute habe ich noch viel zu tun.

Richte bitte meine Grüße an die Katze

Dein Józsi

¹közhelyek ²még ... sem ³lumbágó, idegbecsípődés ⁴ágyneműtartó ⁵bezárni

A Zu + Infinitiv

szerkezet

A.

A **zu + Infinitiv**, azaz *zu + főnévi igeneves szerkezet* tipikus német találmány, melynek nincs igazi megfelelője a magyarban.

A *zu + Infinitiv* szerkezettel a német a legtöbb *dass-os* mondatot fejezi ki egyszerűbben és tömörebben:

<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; width: fit-content; margin: auto;"> <p>dass</p> <p>↓</p> <p>zu + Inf.</p> </div>	<p>Főmondat Mellékmondat</p> <p>Ich hoffe, dass ich den Zug noch erreiche. = Remélem, hogy még elérem a vonatot.</p> <p>Ich hoffe, den Zug noch zu erreichen.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;"> <div style="text-align: center;"> <p>←</p> <p>közvetlenül az ige előtt</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>↓</p> <p>az ige a mondat végén főnévi igenév alakban</p> </div> </div>
---	---

Amint a példából is látható, egy csomó felesleges munkát és egyeztetést spórolunk meg, ha *dass-os* mondat helyett *zu + Infinitivet* használunk:

- a) nem kell KATI-szórendezni
- b) igét ragozni
- c) újra kitenni az alanyt

Fontos, hogy **csak akkor** használhatunk *zu + Infinitives* szerkezetet, ha az **alanyok megegyeznek** a fő- és mellékmondatban. (Mivel a főmondatban már megemlítettük az alanyt, ezért a mellékmondatban már felesleges újra kitennünk.)

Sie glaubt, klug zu sein.
Azt hiszi, hogy okos.
sie = sie

A német, ha csak lehet, *zu + Infinitivet* használ *dass* helyett.

Fordítsd le ezek alapján:

- Ich hoffe, eine gute Note zu bekommen.
- Sie beginnen erst jetzt zu arbeiten.*
- Er behauptet, alle meine Freunde zu kennen.
- Sie ist müde, sich mit ihrem Kind zu beschäftigen.
- Otto hat Angst, den Bus nicht zu erreichen.
- Das Kind hört nicht auf zu schreien.

* Ha a mellékmondatod „üres”, azaz csak egy **ige** és a **zu** áll benne, akkor nem kell vesszőt tenned.

1. Alakítsd át a következő *dass*-os mondatokat *zu* + *Infinitivesre*!

Péter glaubt, dass er schön ist.
 Er meint, dass er die Prüfung besteht.
 Ildi hofft darauf, dass sie den Zug erreicht.
 Picur hofft, dass er größer wird.
 Wir hoffen, dass wir noch eine Kinokarte bekommen.
 Wir vergessen nicht, dass wir euch morgen besuchen.
 Er denkt daran, dass er mich übermorgen besucht.
 Meine Freundin meint, dass sie immer Recht hat.
 Glaubst du, dass du dein Geld in meiner Tasche findest?
 Anna verspricht¹ mir immer, dass sie mich besucht.

2. Írd át *dass*-os mondatba!

Sie meint, noch dieses Jahr einen Ferienplatz zu bekommen.
 Die Lehrerin freut sich, so fleißige Schüler zu haben.
 Anikó wünscht, neue Kleider zu Weihnachten zu bekommen.
 Paul vergisst nie, jeden Tag eine Tafel Schokolade zu essen.
 Ich hoffe, die Prüfung noch dieses Jahr zu bestehen.
 Éva hofft, jede Woche eine neue Bluse zu bekommen.
 Udo versprach mir, mich morgen ins Kino mitzunehmen.
 Er hat mir versprochen, meine Möbel zu verkaufen.
 Sie freut sich sehr darüber, schöne Briefe zu bekommen.
 Ich glaubte, in einem Irrenanstalt² zu sein.

3. Válaszd ki, mely mondatokból lehet *zu* + *Infinitivet csinálni*!

Wir hoffen darauf, dass dein Freund kommt. Ich verspreche dir, dass mein Bruder das Auto repariert. Sie hoffen, dass sie die Aufgabe rechtzeitig beenden. Péter meint, dass er sich auf der Party ein hübsches Mädchen findet. Meine Schwester glaubt, dass ich fürs Wochenende nach Sopron fahre. Der Ingenieur freut sich, dass seine Urgroßeltern noch am Leben sind. Vati erwartet, dass ich die Prüfung bestehe. Alle Studenten wünschen, dass sie eine gute Note bekommen. Anna hofft, dass ich sie bald heirate. Der Angeklagte leugnet³, dass er meine Geldbörse bei sich hat.

4. Nem lehet mindig egy kaptafára hogy-os mondatra „átváltani“ a zu+Inf.-es mondatokat. Próbáld meg a példa alapján két mondatféle bontani:

Elkezdünk dolgozni.
 Wir [←]beginnen zu [→]arbeiten.

Elkezd énekelni. Elkezdünk beszélni. Megpróbált⁴ felkelni. Megpróbálok írni. Fél⁵ velem jönni. Fél úszni. Elkezdí írni a háziját. Nem mer⁶ egvedü⁷ lenni. Nem merünk itt aludni. Nem merek vele beszélni. Mikor kezdene dolgozni? Elkezdett sírni. Megpróbált jönni. Elkezdett énekelni.

¹megígérni ²bolondok háza ³vádlott; tagadni ⁴versuchen ⁵sich fürchten ⁶wagen.

B. Zu + Infinitivvel álló igék és kifejezések

A *zu + Infinitiv* szerkezetet a következő esetekben használhatjuk:

a) Igéknél, melyek *zu + Infinitiv*et vonzanak*:

hoffen	meinen	probieren
wünschen	bitten	auf hören
sich freuen	beginnen	raten

Sie **begann** plötzlich über ihr Leben **zu sprechen**.
= Hirtelen az életéről kezdett el beszélni.**

b) Személytelen kifejezések után:

es ist ... kezdetűek

Es ist leicht, Deutsch zu lernen.
= Könnyű németül tanulni.

<i>es ist schwer, ...</i>	= nehéz
<i>es ist schön, ...</i>	= szép
<i>es ist möglich, ...</i>	= lehetséges
<i>es ist interessant, ...</i>	= érdekes
stb.	

c) Személytelen szerkezetekben:

<i>es freut mich</i>	= örülök, szeretek
<i>es gelingt mir</i>	= sikerül
<i>es tut mir Leid</i>	= sajnálom
<i>es gefällt mir</i>	= tetszik
<i>es macht mir Spaß</i>	= szeret vmit csinálni/ szívesen csinál vmit

Es freut mich sehr, mit ihm zu sprechen.
= Nagyon szeretek beszélgetni vele.

1. Mondd meg, mely típusba tartoznak a fenti csoportok közül a következő mondatok!

Es ist angenehm, abends im Plattensee zu baden. Das Kind hört nicht auf zu schreien. Ich hoffe, meine Arbeit noch heute zu beenden. Es freut mich, dich hier zu sehen. Es ist immer interessant, fremde Länder kennen zu lernen. Es ist verboten, im Speisesaal zu rauchen. Sie probierte dreimal die Dose zu öffnen. Mein Chef freute sich, allein im Büro zu sitzen. Es macht mir Spaß,

* A német nyelv csak úgy hemzseg az ilyen igéktől, körülbelül 300 ilyen ige van.

** A fordítás sok esetben nem lehetséges *dass* (hogy)-os mellékmondatokkal!

Briefmarken zu sammeln. Es gelingt uns selten, eine Aufgabe vollständig zu lösen. Ich bat ihn sofort aufzustehen. Macht es dir Spaß, bei Nacht zu angeln?

2. Fordítsd le a mondatokat zu + Infinitivvel! (Használd az előző oldal igéit és kifejezéseit!)

Nehéz új gyakorlatokat megoldani.

Érdekes itt élni.

Itt szabad¹ fürödni.

Könnyű ezt a feladatot megoldani.

Unalmas vele beszélgetni.

Nincs időm autót mosni².

Szívesen fekszem a homokban.

Mindig sikerül megoldania a feladatot.

Remélem, hogy megkapom a jegyeket.

Nem sikerül megelőzöm³ azt a kocsit.

Megpróbáltam csöndben ülni.

Nincs kedvem⁴ veled menni.

Reméli, hogy időben hazaér.

Csak most kezdett el dolgozni.

Nehéz vele beszélni.

Megpróbálok beszélni vele.

Szívesen eszek a kertünkben.

Nincs kedve velünk jönni.

Művészet⁵ ilyen házikat írni!

Nincs kedvetek focizni?

Még nem fejezzük be a munkát.

Örül, hogy újra otthon van.

3. Tiltsd meg és engedd meg a következő dolgokat a példa alapján!

im Restaurant laut sprechen

Es ist verboten, im Restaurant laut zu sprechen.

Es ist erlaubt, im Restaurant laut zu sprechen.

hier baden; mit der Oma sprechen; Gitarre spielen; ins Kino bei Nacht gehen; vor dem Frühstück Eis essen; vor dem Autofahren Bier trinken; mit dem Fahrer sprechen; diese Tabletten essen; über jene Themen sprechen; eiskaltes Mineralwasser trinken; hier parken; in diesem See baden; dort Fische fangen; ihn bei der Arbeit stören; im Flugzeug rauchen; so spät auf die Straße gehen; in diesem Land vor 18 Jahren Alkohol trinken.

4. Fordítsd le a mondatokat!

Es macht mir Spaß, den ganzen Tag nur zu schlafen. Der Schwimmer hat versucht, das Ufer zu erreichen. Es ist unmöglich, innerhalb von einer Stunde den Berg zu besteigen. Die Polizei versuchte den Dieb zu erwischen⁶. Sie hörte nicht auf zu singen. Ich probiere diesen Text zu memorieren. Die Kinder beginnen wieder mit den alten Spielzeugen zu spielen. Habt ihr Lust, nächste Woche in den Schwarzwald zu fahren? Es ist uns gelungen, auch Karlstadt zu besichtigen. Warum hört ihr denn nicht auf zu schreien⁷? Es freut ihn, spät ins Bett zu gehen. Es macht mir Spaß, Fremdsprachen zu lernen. Es ist nicht leicht, dieses Fahrrad zu reparieren. Warum hört ihr nicht auf zu schreien? Es gelingt ihm nicht, seinen alten Freund zu erreichen. Wann versucht ihr, sie in München zu besuchen?

¹es ist erlaubt ... ²Zeit haben zu + Inf. ³überholen ⁴Lust haben zu + Inf. ⁵es ist eine Kunst ... ⁶elcsípni ⁷üvöltözni

c. A zu helye a mondatban

A **zu** a következő helyeken állhat a mondatban:

- ☞ a) Ha **módbeli segédige** van a mondatban,
a főige és a segédige **között** áll:

Ich freue mich, dich hier *sehen zu können*.
= Örülök, hogy itt láthatlak.

Ugyanígy:

Ich glaube, dass ich morgen die Prüfung bestehen kann.
Er meint, dass er mir dabei helfen kann.
Er freut sich darauf, dass er morgen ins Theater gehen darf.
Anita glaubt, dass sie schon gut Auto fahren kann.
Wir freuen uns darüber, dass wir jetzt in die Alpen fahren können.
Sie meinen, dass sie den Aufsatz noch heute abgeben müssen.

- ☞ b) Ha **Perfektben** áll a mellékmondat,
a Partizip Perfekt és a segédige **között** áll:

Előidejűség!

Főmondat	Mellékmondat
Irma behauptet,	diesen Mann noch nie <i>gesehen zu haben</i> .*
= Irma azt állítja, hogy ezt a férfit még sohasé látta.	

Ugyanígy:

Sie behauptet, dass sie das Geld verloren hat.
Jörg erinnert sich daran, dass er dieses Auto schon mal gesehen hat.
Ich freue mich, dass ich meine Geldbörse gefunden habe.
Der Angeklagte leugnete, dass er das Auto gestohlen hat.
Mein Freund behauptete, dass er sowas noch nie gesehen hat.
Ich freue mich, dass ich sie noch gestern angerufen habe.

- ☞ c) Ha **elválós az ige**,
az ige és az igekötő **között** áll:

Ich habe jetzt keine Zeit *fernzusehen*.
= Nincs időm tévét nézni.

Es ist unmöglich, dass man so früh aufsteht.
Er hofft, dass er sein Haus noch heute verkauft.
Ich habe vor, dass ich alles abwasche.
Wir haben daran gedacht, dass wir deine Briefe bei der Post einwerfen.
Er hat vor, dass er auch meine Geschwister zur Party einlädt.
Ich habe vor, dass ich morgen meine Lehrerin anrufe.

* Ha ezt az **Infinitiv Perfekt** alakot használod, bármilyen időben is álljon a főmondat, **előidejűséget** fejez ki.

1. A következő *zu* + *Infinitives* igék segítségével fordítsd le a mondatokat!

pflügen = szokni vmit csinálni

bereuen = megbánni

vor|haben = tervezni vmit csinálni

beabsichtigen = szándékozik

keinen Bock haben = nincs hozzá kedve

versprechen = megígérni

8-kor szoktunk felkelni. Azt tervezi, hogy elutazik a Balatonra. Megígértétek, hogy ebéd előtt hazaérkeztek. Megbánta, hogy velem jött. Nem állt szándékában visszajönni. Nem volt kedvem bevásárolni. Megbántam, hogy résztvettem¹ a kiránduláson. Délután sétálni szoktunk menni. Megbántad, hogy elvetted feleségül? A szüleim nem szoktak uszodába menni. Nem volt kedve meglátogatni minket. Azt tervezik, hogy elköltöznek otthonról³. Megígérted, hogy naponta kétszer felhívsz! Nem szoktam éhgyomorra⁴ alkoholt inni. Nincs kedvem most házi feladatot írni.

2. Kösd össze a mondatokat *zu* + *Infinitivvel*!

Es ist uns gelungen ...

Wir haben alles eingekauft.

Es ist uns gelungen, alles einzukaufen.

Es ist wichtig ...

Viele Leute lernt man kennen.

Wir pflügen jeden Tag ...

Wir gehen spazieren.

Sie freuen sich darüber ...

Sie können endlich in die Alpen fahren.

Der Schüler freut sich darüber ...

Er kann einen guten Aufsatz schreiben.

Es ist interessant ...

Man lernt fremde Sprachen.

Vilma bereut ...

Sie hat ihrem Mann Geld gegeben.

Sie erinnert sich daran ...

Sie ist schon dieser Frau begegnet.

Es tut mir Leid ...

Die Gäste habe ich nicht begrüßt.

Bill fängt im letzten Moment an ...

Er packt seine Sachen ein.

Ich habe daran gedacht ...

Meine Urgroßeltern besuche ich in

Toronto.

3. Fejezz ki előidejűséget!

*Er behauptete heute, gestern schon alles für die Party **vorbereitet zu haben**.*

= Ma azt állította, hogy tegnap már mindent **előkészített** a partira.

Nem emlékezett rá, hogy beszélt (volna) ezzel az emberrel. Megbánta, hogy nem vásárolt be. Azt állították, hogy nem voltak még moziban. A betörő⁵ tagadja, hogy tegnap hazudott. Sajnálja, hogy nem látta a filmet. Azon mérgelődött, hogy nem hozta magával a táskáját. Örült annak, hogy idejében⁶ befizette a csekket⁷. Azon mérgelődtem, hogy nem csuktam be⁸ a bejárati⁹ ajtót. Azt állítja a barátod, hogy még soha nem evett pizzát. Azt állította, hogy még sohasem látta ezt az embert. Örül, hogy soha nem hazudott még életében.

¹teil|nehmen an+D ²heiraten +A ³von zu Hause ⁴auf leeren Magen ⁵r Einbrecher;
leugnen ⁶rechtzeitig ⁷r Scheck ⁸zu|machen ⁹e Eingangstür

D. Az alany Dativban és Akkusativban avagy a rejtőzködő alany

Gyakran előfordul, hogy az **alany Dativos** vagy **Akkusativos** álruhát ölt magára a főmondatban és úgy tesz, mintha a mellékmondat alanyával nem egyezne meg, holott ugyanaz:

☞ a) Dativos álarc:

Ich rate **dir**, noch vor 12 Uhr aufzustehen.

= Tanácsolom **neked**, hogy 12 előtt kelj fel.

te neked = **te**

↓
Dativos külzet

☞ b) Akkusativos álarc:

Wir bitten **dich**, im Zimmer Ordnung zu machen.

= Megkérünk **téged**, hogy csinálj rendet a szobában.

téged = **te**

↓
Akkusativos külzet

Mindkét esetben látható, hogy valójában ugyanaz az alany **logikailag**, csak **nyelvtanilag más**, azaz a főmondatban Dativban vagy Akkusativban lép elének.

Fordítsd le ezek alapján zu + Infinitivben:

Arra kért minket, hogy hozzuk el a könyveket a könyvtárból.

Azt tanácsoltuk nekik, hogy hagyják el a várost.

Az orvos megtiltotta a betegnek, hogy sétáljon a parkban.

Megkérjük Önt, hogy adja át a helyét¹ nekünk.

Megkérte Jürgent, hogy hozzon neki egy pohár vizet.

Megkértem a barátomat, hogy hozzon nekem egy kiló almát.

Azt tanácsolta nekem, hogy tanuljak az egyetemen.

Arra kért, hogy foglaljak helyet.

Arra kértek minket, hogy terítsük meg az asztalt.

1. Fordítsd le!

Jörg warnte² uns, bei diesem Wetter ins Grüne zu gehen. Bill zwang³ mich, Wodka zu trinken. Ihm wird es nicht gelingen, die Aufnahmeprüfung⁴ noch dieses Jahr zu schaffen. Oma befahl mir, das Fenster zu putzen. Es macht ihm Spaß, mich ständig zu ärgern. Es ärgert ihn, so früh aufstehen zu müssen. Es macht uns Spaß, ohne Badehose im Plattensee zu schwimmen.

¹überegeben ²óvni vkit (vmitől) ³kényszeríteni ⁴felvételi vizsga

E. Ige + Infinitiv zu nélkül

avagy
a zu-ra képtelen igék

Vannak olyan igék, melyek vonzhatnak ugyan magukhoz egy másik ige *Infinitiv* alakban, de **nem állhat mellettük zu**, ilyenek a következő igék:

a) Módbeli segédigék	Das kannst du dir an den Hut <i>stecken</i> .
b) Lassen	Er lässt das noch durch den Kopf <i>gehen</i> .
c) Kommen, fahren, gehen (mozgást kifejező igék)	Kommst du mit uns Fußball <i>spielen</i> ?
d) Bleiben	Die Schüler bleiben <i>sitzen</i> .
e) Lernen, lehren	Gizi lernt seit 10 Jahren Auto <i>fahren</i> . Józsi lehrt sie Auto <i>fahren</i> .
f) Hören, sehen, spüren, fühlen	Ich höre Vati <i>kommen</i> .

1. Zu + Infinitiv vagy sima Infinitiv? Fordítsd le a mondatokat!

Arra kérnek, hogy hívjam fel ma.	Jöttök holnap úszni?
Az orvos jární tanítja a beteget.	Látod, hogy jön a buszunk?
Béla csináltat magának egy cipőt.	Hallom, hogy eszel...
Arra kér minket, hogy álljunk fel.	Azt tanácsolom ¹ , hogy tanulj.
Remélem, hogy tudok segíteni neked.	Hallom, hogy jön a vonat.
A barátjával megy bevásárolni.	Érzem, hogy jön a vihar ² .
Elmegyünk sétálni a Margitszigetre?	A kocsiban énekelni kezdett.
Arra kérjük őket, hogy hozzanak tollat.	A kocsi hirtelen ³ megállt.
Remélem, hogy jövőre újra látom.	Segítek nekik ablakot tisztítani.
Segítesz nekik becsomagolni?	Azt ígérte, hogy segít anyának.

2. Zu + Infinitiv, Infinitiv vagy dass?

Remélem, hogy tudnak jönni holnap. Remélem, hogy tudok segíteni neked a matekban. Látom, hogy nem akar jönni. Látom, hogy jön. Azt hiszi, hogy tud már jární. A vendégek állva maradtak. Tudod, hogy szeret téged? Hallom, hogy jönnek a gyerekek. Elkezdett sírni az osztályban. Arra kért, hogy segítsek neki a házában. Azt tanácsolom, hogy hordd el⁴ magad a városból. Mindenki tudta, hogy Béla süket. Abba hagyta a vasalást. Engeded a gyerekeidet a parkban játszani? Sohase felejt el hozni nekem tortát. Azt reméli, hogy egyszer milliomos⁵ lesz. Tudom, hogy nem tudok semmit. Jöttök kosárlabdázni? Látod, hogy befejeztük a gyakorlatot?

¹raten +D ²s Gewitter ³plötzlich; stehen bleiben ⁴verschwinden ⁵r Millionär

2. Scheinen zu + Infinitiv

Míg a magyar nyelv egy fő és egy mellékmondatban fejezi ki az **úgy tűnik, hogy...** kifejezést, a német ezt egyetlen tőmondatban oldja meg.

Figyeld meg, a magyar mindig kiteszi az **úgy**-ot, de a németben ez elmarad:

☞ a) **scheinen zu + Inf.** = tűnik, látszik

Der Professor **scheint** dafür keine Lösung **zu finden**.
= **Úgy tűnik**, hogy a professzor nem talál rá megoldást.

Mondd ugyanígy:

Úgy tűnik, ma se jön a barátod.

Úgy tűnik, hogy Ági gyereket vár¹.

Úgy tűnik, nem fél a kígyótól².

Úgy tűnik, sokat eszik a barátnőd.

Úgy tűnt, hogy nincs orvossága rá.

Úgy tűnt, hogy nincs egyetlen³ barátja sem.

Úgy tűnt, hogy Klári nem érzi jól magát.

Úgy tűnt, hogy Béla szereti a kutyatápot⁴.

Úgy tűnik, hogy nem szereti a banánt⁵.

A barátod úgy tűnik, túl sokat beszél.

☞ b) Ha a **létige** együtt szerepel a **scheinen**-nel, akkor magyarra egyetlen tőmondatnál fordítjuk:

scheint ... zu sein = vmilyennek tűnik
Du scheinst müde zu sein. = Fáradtnak tűnsz.

Ugyanígy:

A képen kisebbnek tűnt a szobád.

Gyermekesnek⁶ tűntek a szavai.

Nem tűnt okosnak a versenyen⁷.

Ebéd után álmosnak⁸ tűntek a vendégek.

A barátod szomorúnak tűnik.

Részegnek⁹ látszik a haverod¹⁰.

Kedvesnek tűnt a barátnője.

Nehéznek tűnt a feladat.

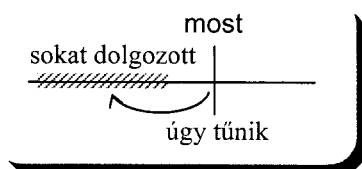
Ez a hal frissnek tűnik.

Ez a hús romlottnak¹¹ tűnik.

2. Fejezz ki ELŐDEJÜSÉGET Infinitiv Perfekttel!

Mein Vater **scheint** gestern viel **gearbeitet zu haben**.

= Úgy tűnik, apám tegnap sokat **dolgozott**.

Úgy tűnik, hétfőn nem voltak otthon.

Úgy tűnik, nem adták el a kocsijukat.

Úgy tűnik, hogy mérgecgombát evett¹².

Úgy tűnik, hogy tegnap mindent megejték.

Úgy tűnik, hogy Józsi kutyaszarba¹³ lépett.

Úgy tűnik, még nem javította meg az órát.

Úgy tűnik, tegnap már megint hazudott.

Úgy tűnik, jól dolgoztak.

Úgy tűnik, túl sokat ivott.

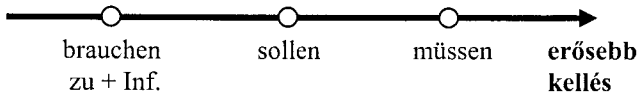
Úgy tűnik, hogy eltörted a lábad.

¹Kind erwarten ²e Schlange ³ein einzige (mn.) ⁴s Hundefutter ⁵e Banane ⁶kindisch
⁷r Wettkampf ⁸schläfrig ⁹betrunken sein ¹⁰r Kumpan ¹¹verdorben sein ¹²r Giftpilz
¹³e Hundescheiße; hinein|treten

2. Brauchen zu + Infinitiv

A **brauchen zu + Infinitiv** szerkezet – hasonlóan a *sollen*-hez és *müssen*-hez – **kellést, szükségességet** fejez ki, de velük szemben ezt legtöbbször csak **tagadó alakban** használjuk.

A *brauchen zu + Infinitiv* *kell*-je enyhébb, nem olyan „kényszerítő erejű”, mint a *sollené* vagy a *müsséné*:

Davor **brauchst** du keine Angst zu haben.

= Nem kell neked attól félned.

Azaz **nem érdemes, felesleges**, nem szükséges valamit **feltétlenül** (meg)csinálni.

Mondd ugyanígy:

Nem kell emiatt idegeskedned¹!

Nem kell ezt úgy a szívedre² vened!

Vasárnap nem kell olyan korán felkelnetek.

Nem kell olyan melegen felöltözködnötök.

Azt nem kell neki kétszer mondanod...

Valószínűleg nem kell mondanom, hogy ti is meg vagytok hívva.

Ezért³ nem kell mindjárt sírnod.

Ezt nem kell megjegyezned⁴, ez nem olyan fontos.

Valószínűleg nem kell mondanom, hogy nem kell jönnötök nyáron iskolába.

Ma mindent bevásárolok, így a feleségemnek holnap semmit se kell beszereznie⁵.

1. *Vigyázat, bakveszély!*

brauchen + A = szüksége van vkire/vmire

Önálló használat!

Ich brauche **dich**. = Szükségem van rád.

Brauchen vagy *brauchen zu + Inf.*?

Nem kell felhívnod őt. Szükségem van egy kalapácsra⁶. Míhez⁷ kell ez nektek? Szükségünk van a segítségetekre. Nem kellett megtanulnunk a verset. Pénzre van szükségem, Béla! A betegnek nyugalomra van szüksége. Míhez kell neked az a kés? Ahhoz sok időre van szükségem. Nem kell a cipődet levenned, gyere be! Szükségem van a tanácsodra, Józsi! Szükségem van egy pisztolyra⁸, egy teherautóra és az Irma harisnyájára⁹.

¹sich ärgern; ²deswegen ³sich^D auf Herzen nehmen ⁴deswegen ⁵sich^D merken ⁶besorgen
⁷r Hammer ⁸Wozu... (zu + D) ⁹e Pistole ⁴r Strumpf

4. Haben és sein zu + Infinitiv

A **haben** és **sein zu + Infinitivvel** lehetőséget és szükségességet fejezünk ki. Ez megfelel a **sollen**, **müssen** és **können** módbeli segédigék jelentésének.

Ha ismerjük a cselekvőt (aktív), akkor *haben zu + Infinitivet* használunk, ha pedig nem ismerjük (passzív), akkor *sein zu + Infinitivet* használunk.

A. Haben zu + Infinitiv

amikor
ismerjük a cselekvés végrehajtóját

Szükségesség (sollen és müssen helyett):

Módbeli sg.: Er muss mein Auto noch heute reparieren.

Haben zu+Inf.: Er **hat** mein Auto noch heute **zu reparieren**. Alany = er
= Még ma meg **kell** csinálnia az autót.

Ugyanígy:

Még ma meg kell írnod a házidat.

A péknek friss kenyeret kell sütnie.

Írnunk kell egy levelezőlapot.

Az orvosnak meg kell gyógyítania a beteget.

A mérnöknek meg kell terveznie a házat.

Be kell pakolnunk ötig a bőröndbe.

Anyát fel kell hívnod 2-kor.

Két levelet kell írnom.

Ki kell takarítanod a szobát.

Fel kell húznom az órát.

Be kell fizetnem a pénzt.

Fel kell adnia a csomagot.

B. Sein zu + Infinitiv

amikor
nem ismerjük a cselekvés végrehajtóját

a) **Lehetőség** (können)

Módbeli sg.: Man kann mein Auto nicht mehr reparieren.

Sein zu + Inf.: Mein Auto **ist** nicht mehr **zu reparieren**.* Alany = Ø
= Az autót nem **lehet** megjavítani.

b) **Szükségesség** (sollen, müssen)

Módbeli sg.: Diese Angelegenheit muss man erledigen.

Sein zu + Inf.: Diese Angelegenheit **ist zu erledigen**. Alany = Ø
= Ezt az ügyet el **kell** intézni.

* Gyakorlatilag ez is egy **passzív** szerkezet, ahol az alanyt eltüntettük és az aktív mondat tárgyából a passzív mondat alanyát képeztük. (Mein Auto *kann* nicht mehr repariert werden.)

Fejezd ki lehetőséget és szükségességet sein zu + Infinitivvel:

Ezt a levelet még ma meg kell írni.	Ezt a példát nem lehet megoldatni.
Ez a szabály ¹ könnyen megtanulható.	A magatartása ⁴ nem magyarázható.
Ez alig hihető ² .	Az almát alaposan meg kell mosni.
Ezt a virágot gyakran kell locsolni.	A munkát még ezen a héten be kell fejezni.
Ezt a könyvet egyszerűen nem lehet elolvasni.	Az írásod alig olvasható.
Ez a vers ³ lefordíthatatlan.	A pénzt havonta ⁵ kell befizetni.

1. Haben vagy sein zu + Infinitiv? Fordítsd le!

- (1) A szőlőt alaposan⁶ meg kell mosni. A szőlőt alaposan meg kell mosnom.
- (2) Ki kell nyitnom az ablakot. Az ablakot ki kell nyitni.
- (3) A régi papír⁷ újra felhasználható. Újra fel kell használnunk a régi papírt.
- (4) A videójátszót⁸ be kell programoznom. A videójátszót be kell programozni.
- (5) Fel kell adnom a levelet. A levelet fel kell adni.
- (6) Meg kell szerelni a kocsit. Meg kell szerelnem a kocsit.

2. Írd át haben vagy sein zu + Infinitivre!

Bill muss den Ball aufblasen. Die Teile des Motors müssen Sie sofort austauschen. Man kann seine Uhr nicht aufziehen. Diesen Schrank kann man nicht verschließen. Der Sportler muss auf sein Gewicht⁹ achten. Wenn ein LKW vor einem fährt, kann man ihn nicht leicht überholen. Wenn es dunkel ist, kann man die Hausnummer kaum lesen. Wenn deine Bluse nass geworden ist, muss du eine andere nehmen. Diesen Kranken kann man nicht heilen. Man muss diese Arbeit noch heute beenden. Diese Aufgabe kann man nicht so schnell lösen.

3. Fordítsd le!

Diese Fehler sind wirklich leicht zu kontrollieren. Dieses Ding ist nicht mehr zu gebrauchen. Das Auto ist vor der Fahrt gründlich zu prüfen. Der Kranke hat diese Tabletten täglich zweimal einzunehmen. Das Bier ist nicht heiß zu trinken. Der Polizist hat jedes Gepäckstück gewissenhaft¹⁰ zu untersuchen. Ich habe noch heute 2 Aufsätze zu schreiben. Der Kranke ist noch zu heilen.

4. A passzív mondatokat írd át sein vagy haben zu + Infinitivesekre!

Dieses Gedicht kann nicht so schnell gelesen werden. Der Text kann nicht übersetzt werden. Diese Waren müssen transportiert werden. Das Fenster kann nicht geöffnet werden. Das Telegramm muss vom Briefträger übergeben werden. Meine Oma muss operiert werden. Diese Aufgaben müssen von den Kindern gelöst werden. Dieses Gewicht kann nicht aufgehoben werden.

¹e Regel ²kaum; glauben ³das Gedicht ⁴s Verhalten ⁵monatlich; ein|zahlen ⁶gründlich
⁷s Altpapier; verwenden ⁸r Videorekorder; ein|programmieren ⁹súly ¹⁰telkiismeretesen

5. Ohne dass és ohne zu + Infinitiv

Az **ohne dass** és **ohne zu + Infinitiv** szerkezettel azt fejezzük ki, hogy valamely várt esemény nem történik meg:

ohne dass
ohne zu + Inf. } = *anélkül, hogy...* (vmit csinálna/csinált volna)

a) Ohne zu + Infinitiv

amikor az alanyok egyeznek

Er geht von zu Hause weg, **ohne** nachher die Tür **zu** schließen.

= Elmegy otthonról **anélkül, hogy** utána becsukná az ajtót.

er = er

Ugyanígy:

Bélep a szobámba **anélkül, hogy** kopogna.

Könyveket olvas **anélkül, hogy** megértené őket.

Az irodába megy **anélkül, hogy** elköszönné¹ tőlem.

Felnyitja a leveleimet **anélkül, hogy** megkérdezne engem.

Kocsit vezet **anélkül, hogy** lenne jogosítványa².

Megnézi a képeimet **anélkül, hogy** közben mondana valamit.

5 óra előtt hazamegy **anélkül, hogy** megkérdezne a főnököt.

Mindig pontosan érkezem **anélkül, hogy** lenne egy karórám³.

b) Ohne dass

amikor az alanyok nem egyeznek

Er fährt das Auto von Péter, **ohne dass** es ihm Péter erlaubt.*

= Péter kocsijával jár **anélkül, hogy** Péter megengedné.

er ≠ Péter

Ugyanígy:

Adok neki egy puszit⁴ **anélkül, hogy** megengedné.

Elmegyek a házuk előtt **anélkül, hogy** észrevenné⁵.

Megy a tévéje egész nap **anélkül, hogy** valaki nézné.

Megjavítom a kerékpárom **anélkül, hogy** Karl segítene nekem.

Hazaviszi a könyveimet **anélkül, hogy** megengedném neki.

Megy a rádió **anélkül, hogy** valaki hallgatná.

Eljönnek hozzám **anélkül, hogy** megengedném nekik.

¹Abschied nehmen von +D ²r Führerschein ³e Armbanduhr ⁴s Küsschen ⁵bemerken

* Az **ohne dass** után használhatunk a németben kijelentő módot és feltételes módot is!

1. *Ohne dass* vagy *ohne zu* + *Infinitiv*? Fordítsd le!

Egyszerűen leteszi a kagylót¹ anélkül, hogy válaszolna a kérdéseimre.
 Külföldre utazik anélkül, hogy vinne magával pénzt.
 Használja a horgászbotomat² anélkül, hogy megengedném neki.
 Józsi el tudja lopni a rendőr karóráját anélkül, hogy észrevenné.
 A színész játszik a színpadon anélkül, hogy valaki nézné őt.
 A fiam fel tud öltözködni anélkül, hogy segítenék neki.
 A vendéglátó³ beszélget a feleségével anélkül, hogy üdvözölné a vendégeket.
 Béla bemegy a színházterembe⁴ anélkül, hogy leadná a kabátját.
 Meg tudom oldani a feladatot anélkül, hogy apa segítene.
 Jól tudok puskázni⁵ anélkül, hogy a tanárnő észrevenné.

2. Fejezz ki *előidejűséget* Infinitiv Perfekttel!

Ich stieg aus der Badewanne, **ohne** meinen linken Fuß **gewaschen zu haben**.

= Kiszálltam a kádból anélkül, hogy **megmostam volna** a bal lábamat.

Béla megint kapott egy ötöst anélkül, hogy tanult volna.
 A kollégám fizetésemelést⁶ kap anélkül, hogy részt vett volna a munkában.
 Tudott venni egy új házat anélkül, hogy a régit eladta volna.
 Visszavitt néhány könyvet a könyvtárba anélkül, hogy elolvasta volna.
 A barátom letette a nyelvvizsgát⁷ anélkül, hogy tanult volna.
 Felvettem a zakómat anélkül, hogy a feleségem kivasalta⁸ volna.
 Tegnap elmentünk a diszkóba anélkül, hogy a szüleink elengedtek volna.
 A motoros elindult anélkül, hogy a rendőr elengedte⁹ volna.
 Könnyedén kiismeri magát¹⁰ a városban anélkül, hogy ismerné.
 Jól vezet autót anélkül, hogy lenne jogosítványa.

3. Kezdheted mellékmondatral is a mondatot. Fordítsd le a példa alapján!

Ohne den Taxifahrer zu fragen, stieg er ins Taxi ein.

= **Anélkül, hogy** megkérdezte volna a taxisofőrt, beszállt a taxiba.

Anélkül, hogy engedélyt kért volna¹¹ a tanárjától, kiment a teremből.
 Anélkül, hogy sokat edzett¹² volna, megnyerte a versenyt.
 Anélkül, hogy csöngetett volna, belépett¹³ a házba.
 Anélkül, hogy megnézte volna a táblát¹⁴, bekanyarodott az utcába.
 Anélkül, hogy levetkőzött volna, megfürdött a kádban.
 Anélkül, hogy megkérdezett volna, kihúzta a fogamat.
 Anélkül, hogy csörgött volna az óram, felébredtem¹⁵.
 Anélkül, hogy csináltam volna valamit, adott mosolyogva¹⁶ egy egyest.

¹r Hörer auf|legen ²e Angelrute ³r Gastgeber ⁴r Theatersaal ⁵spicken ⁶e Lohnerhöhung
⁷e Sprachprüfung ab|legen ⁸bügeln ⁹los|lassen ¹⁰sich aus|kennen ¹¹jden. um Erlaubnis
 bitten ¹²trainieren ¹³ein|treten in+A ¹⁴s Verkehrsschild ¹⁵auf|wachen ¹⁶schmunzelnd

6. Anstatt dass és anstatt zu + Infinitiv

Az **anstatt dass** és **anstatt zu + Infinitiv** szerkezettel azt fejezzük ki, hogy valaki máshogy viselkedik, mint ahogy az várható.

anstatt dass
anstatt zu + Inf. } = *ahelyett, hogy ...*

a) Anstatt zu + Infinitiv

amikor megegyeznek az alanyok

Er liegt den ganzen Tag in der Sonne, **anstatt mir zu helfen**.
= Egész nap napozik **ahelyett, hogy** segítene nekem.
er = er

Ugyanígy:

Fagyizik a barátnőjével **ahelyett, hogy** tanulna.
Most is dolgozik **ahelyett, hogy** pihenne.
A hátamat masszírozza¹ **ahelyett, hogy** sört hozna nekem.
Az anyósom² mindig idegesít **ahelyett, hogy** segítene.
Moziba megy Gizivel **ahelyett, hogy** velem eljönne a színházba.
Hosszú leveleket ír neki **ahelyett, hogy** felhívná őt.
Csak a hasát simogatja³ **ahelyett, hogy** tanulna.
A munkanélküli segílyre⁴ vár **ahelyett, hogy** munkát⁵ keresne.

b) Anstatt dass

amikor különböznek az alanyok

Oma hilft ihren Enkelkindern, **anstatt dass sie** Oma pflegen. *
= Nagyi segít az unokáinak **ahelyett, hogy** ők ápolnák a nagyit.
Oma ≠ die Enkelkinder

Ugyanígy:

Péter elmegy a barátnőjéhez **ahelyett, hogy** a barátnője jönne el hozzá.
Józi kiporszívózik a szobájában, **ahelyett, hogy** a takarítónő⁶ tenne rendet.
Mindig a pék süti a kenyérét, **ahelyett, hogy** maga⁷ sütné.
Mi hozzuk el a tányérunkat **ahelyett, hogy** a pincér szolgáltassa⁸ ki minket.
A barátja írja meg a leckéjét **ahelyett, hogy** ő csinálná meg.
Mi repülünk hozzájuk Kanadába **ahelyett, hogy** ők jönnének ide.
Inkább én húzom ki a fogamat **ahelyett, hogy** egy orvos csinálja.

¹r Rücken; massieren ²e Schwiegermutter ³streicheln ⁴s Arbeitslosengeld ⁵(e) Arbeit
⁶e Putzfrau ⁷selbst ⁸bedienen jden.

* Kijelentő és feltételes módot (Konj. II) is használhatunk!

1. A példa alapján cseréld fel a fő és mellékmondat sorrendjét!

Er spielt im Kasino, anstatt in der Schule zu sitzen.

Anstatt in der Schule zu sitzen, spielt er im Kasino.

= **Ahelyett, hogy** az iskolában ülne, a kaszinóban játszik.

Sie sehen den ganzen Tag fern, anstatt in die Berge zu gehen.

Er spielt mit den Kindern Basketball, anstatt zu Hause zu lernen.

Ich übersetze den Text, anstatt ins Schwimmbad zu gehen.

Sie unterhalten sich vor dem Zug, anstatt voneinander Abschied zu nehmen.

Wir möchten dieses Jahr nach Malta fahren, anstatt zu Hause zu sitzen.

Hans hütet wieder das Bett, anstatt mit seinen Freunden zu spielen.

Er schreibt lange Briefe an den Direktor, anstatt zu arbeiten.

Klaus lässt sein Fahrrad reparieren, anstatt es selbst zu machen.

Sie bäckt sich eine Torte, anstatt in eine Konditorei zu gehen.

Zu + Infinitiv Összefoglaló

Fordítsd le a mondatokat!

- (1)– Szörnyű ilyen időben a lakásban ülni. (es ist ...)
 - Hát igen, ahelyett, hogy Péterrel elmentünk (volna) a hegyekbe, itt ülünk a fotelban és unatkozunk.
 - Ahelyett, hogy állandóan zsörtölödnél¹, hívd fel Hufnágel Pistát.
- (2)– Örülök, hogy megismerhettem Önöket. (es...)
 - Részünkről a szerencse².
- (3)– Megkérlek benneteket, hogy holnap pontosan érkezettek az előadásra.
 - Ne aggódj³, pontosak leszünk, mint mindig ...
- (4)– Úgy tűnik, apa lekéste a vonatot.
 - Igen, nagyon dühösnek látszik.
- (5)– Kovács úr, még ma feladjam a leveleit? (sollen)
 - *Nem kell* Önnek feladnia, majd én elmegyek a postára.
- (6)– Anélkül, hogy értesített (volna) minket, elutazott Ausztráliába.
 - Nekem mindig olyan felelőtlennek⁴ tűnt.
- (7)– Ahelyett, hogy a szomszédasszonnyal pletykálnál⁵, főzhetnél nekem egy levest.
 - Jó, de előtte mosogass el!
- (8)– Ahelyett, hogy tanulna, mindig zenét hallgat.
 - Miért ne?⁶ Így is lehet tanulni.
- (9)– Anélkül, hogy sokat tanult volna, felvették az egyetemre⁷.
 - Igen, mert te vagy a dékán! (r Dekan)
- (10)– Kényelmes itt ülni! (es...)
 - De azért szállj le⁸ rólam!

¹zanken ²Wir haben die Ehre! ³Keine Bange! ⁴unverantwortlich

⁵e Nachbarsfrau; klatschen ⁶Warum denn nicht? ⁷aufnehmen an +A ⁸ab|sitzen

avagy az acélból készült mondatok

A.

A német **célhatározói mellékmondatot**, ha magyarra fordítjuk, akkor az **azért, hogy...** vagy a **célből, hogy ...** kötőszavakkal tehetjük meg. Ha tehát a fordítandó mondatodba be tudod ékelni az **”a célből, hogy...”**-ot, akkor biztos, hogy egy célhatározós mondatdal hozott össze a sors: ezét is mondható el róluk, hogy ezek a mondatok **„acélból készültek”**.

a) **Um zu + Infinitiv**

ha a
fő- és mellékmondat alanya azonos

A = A

Főmondat

Mellékmondat

Ich gehe zur Oma, **um** ihr beim Abwasch **zu** *helfen*.

utolsó előtti
helyen

ige **Infinitivben**
az utolsó helyen

= Elmegyek a nagyihoz (**a célből**), **hogy** segítek neki a mosogatásban.

Ugyanígy:

Németországba utazok, hogy gyakoroljam a nyelvet.

Felveszek egy blúzt, hogy szép legyek a partin¹.

Sokat alszik és eszik, hogy gyorsan meggyógyuljon².

Felveszem³ a pénzem a bankból, hogy vegyek magamnak egy autót.

Korán kelek, hogy elérjem az első buszt.

Gyorsan futunk, hogy elérjük a villamost.

b) **Damit + KATI**

ha az
alanyok nem azonosak

A ≠ A

K A T I

Ich gehe zur Oma, **damit** sie mir etwas *kocht*. *

↓
az igét mindig
ragozzuk!

= Elmegyek a nagyihoz, hogy főzzön nekem valamit.

én ≠ nagyi

¹auf der Party ²gesund werden ³s Geld ab|heben

* A **damit** egyébként egy „Jolly Joker”, azaz mindenre használható, azonos és különböző alanyoknál is, **de** a német, ha csak teheti, azonos alanyoknál **um zu + Infinitiv**et használ.

Ugyanígy:

Segítünk a nagynak, hogy egészséges maradjon.
 Adok neki enni, hogy jól érezze magát.
 Abbahagyom a kalapálást¹, nehogy felébredjen a szomszéd.
 Felhúszom az órát, hogy ne késs el².
 Elmosogatok, hogy örüljön anya.
 Az orvos megoperálja a macskámat, hogy sokáig³ éljen.
 Betszem⁴ a pénzemet a bankba, nehogy a barátnőm elköltse.
 Elhúszom a függőnyt⁵, nehogy meleg legyen a szobában.

1. Um zu + Infinitiv vagy damit + KATI? Fordítsd le a mondatokat!

Ausztriába utazom, hogy kipihenjem magamat⁶.
 Segítek neked, hogy kapj egy ötot.
 Eljött hozzám, hogy segítsen nekem.
 Sietek, hogy elérjem a vonatot.
 Bepakolok gyorsan a táskádba, nehogy elkéssél⁷.
 Odaadom a fésűmet, hogy fésülködj meg.
 A nagymama magával viszi az ernyőjét, nehogy vizes legyen a parókája⁸.
 Most én segítek neki, hogy később ő segítsen nekem.
 Adott nekem egy pofont, hogy jobban érezzem magamat.
 Odaadja a telefonszámát, hogy holnap felhívjam.

2. Vigyázz, kakukétozás! Válaszd ki közülük a célhatározós mondatokat és fordítsd le őket!

Azért jövök ide, mert félek a sötétől.	Megkérem, hogy nyissa ki az ajtót.
Azért jövök ide, hogy segíts nekem.	Örülök, hogy itt vagy.
Beveszek egy tablettát, hogy ne fájjon a fejem.	Látom, hogy látod.
Megterítek, hogy örüljön neki.	Azért csinálom ezt, hogy lássad.
Iszok egy kávé, hogy friss legyek.	Eljön, hogy megnézze ⁹ a filmet.
Arra gondoltam, hogy szólok neki.	Segítek, hogy kész legyél.
Nagyon örült, hogy látott.	Tudom, hogy tudod.
Azért kiabál, hogy segíts nekem.	Látszik, hogy örül neked.
Azért nincs pénzed, mert lusta vagy.	Hallom, hogy jönnek a szomszédok.

3. Folytasd tetszésed szerint a következő mondatokat!

- a) Ich gehe in die Kaufhalle, um
- Wir müssen uns beeilen, um
- Sie helfen uns einkaufen, damit
- Péter hilft seinen Eltern, damit
- Meine Freundin studiert immer, um

¹s Gehämmer; aufhören mit +D ²sich verspäten ³lange ⁴(ein) legen ⁵den Vorhang wegziehen ⁶sich erholen ⁷sich verspäten ⁸e Perücke; nass werden ⁹sich^D ansehen

b)

-, um uns nicht zu erkälten.
 , damit sich seine Eltern freuen.
 , um eine gute Note zu bekommen.
 , damit sie bald gesund wird.
 , damit seine Schwester das Auto kaufen kann.
 , um uns wohl zu fühlen.

4. Kezdheted mellékmondattal is a mondatot:

Ich gehe in den Zoo, **um** mir die Elefanten anzusehen.

Um mir die Elefanten anzusehen, gehe ich in den Zoo.

= Hogy megnézzem az elefántokat, elmegyek az állatkertbe.

Mondd ugyanígy:

- Hogy friss maradjak, iszom egy csésze teát.
 Nehogy megfázzak¹, felveszek egy meleg pulóvert.
 Nehogy későn érkezzünk, egy órával korábban indulunk el.
 Hogy könnyebben elaludjon, bevett egy altatót².
 Hogy ne felejtse el a telefonszámát, a homlokára³ írta.
 Hogy a lakást azonnal megkapjam, adtam neki egy kis pénzt.
 Hogy találjon magának egy üres férőhelyet⁴, félrelökött
 mindenkit a busz előtt⁵.

5. Fordítsd le a mondatokat magyarra!

Ich bin dreimal in die Stadt gefahren, um die Adresse meines Freundes zu erfahren. Jürgen fuhr von Budapest nach Stockholm, um dort in der Computerfabrik eine Stelle zu bekommen. Um sich nicht zu verhungern⁶, musste er einen anderen Ausweg⁷ finden. Sie hält Kühe in der Küche, um frische Milch trinken zu können. Wir beeilen uns, damit uns niemand zuvorkommt⁸. Schließlich sind wir noch eine Woche in Arabien geblieben, um uns ein bisschen zu erholen. Bözsi schreit laut, damit es ihre Kameranden hören. Ralf macht ein kleines Schwimmbecken in seinem Garten, damit sich seine Gäste erfrischen und sich wohl fühlen können. Ich sage es dir mit einfachen Worten, damit du das verstehst.

6. Hol a hiba, ha van? Javítsd ki a helytelen mondatokat!

Wir beeilen uns, um den Obus zu erreichen. Ich esse jetzt, damit ich am Abend nicht hungrig werde. Ich klingelte zweimal, um er das hört. Ich lerne viel, dass ich eine gute Note bekomme. Wir klopfen lange an der Tür, um es meine Oma hört. Sie beeilen sich, damit sie werden schnell fertig. Sie stand auf, um ihrem Vater gute Nacht zu sagen. Er trat ins Geschäft herein, damit kauft er sich eine Zeitung.

¹sich erkälten ²e Schlaftablette ³e Stirn ⁴r freie Sitzplatz ⁵beiseite stoßen ie. h. o.
⁶éhenhalni ⁷kiút ⁸megelőzni vkit

B. Módbeli segédigék

célhatározói mellékmondatokban

- a) A célhatározói mellékmondatokban legtöbbször a **können** segédigével fogsz találkozni:

Ich gebe dir eine Tablette, **damit** du besser *schlafen* **kannst**.

ige **Infinitivben**
az utolsó előtti helyen

módbeli sg.
az utolsó helyen

= Adok neked egy tablettát, hogy jobban **tudj** aludni.

Ich nehme eine Tablette ein, **um** besser *schlafen* **zu können**.

= Beveszek egy tablettát, hogy jobban **tudjak** aludni.

Ugyanígy:

A testvérem segít nekem, hogy meg tudjam írni a házit.

Sokat alszik, hogy holnap jól tudjon vezetni.

Kitakarítja a szobát, hogy ne kelljen boltba mennie.

Bevásároltattam¹ vele mindent, hogy ne nektek kelljen.

Megjavítom a kocsiját, hogy meg tudja nyerni a versenyt².

Becsuktam az ajtót, hogy ne tudjon kimenni a kutya.

Inkább taxival megyek a repülőtérre, hogy el tudjam érni a Concorde-ot.

Magas kerítést csináltunk, hogy ne tudjanak átmászni a szomszédok.

Inkább egész nap³ a WC-n ül, (csak) hogy ne kelljen dolgoznia.

Hogy gyorsabban tudjon futni, mindig keveset evett.

1. Tedd a mondatba a megadott segédigét!

Er lässt frische Luft ins Zimmer rein, damit ich besser schlafe. (*können*)

Wir machen uns reisebereit, damit sie sich nicht beeilen. (*müssen*)

Péter fährt immer mit dem Auto, um pünktlich anzukommen. (*können*)

Sie geht rechtzeitig zum Bahnhof, damit wir nicht lange warten. (*müssen*)

- b) A **damit** és **um zu + Infinitives** mellékmondatok jelentése gyakorlatilag megegyezik a **sollen** és **wollen** segédigékkel kifejezett okhatározói mellékmondatokkal:

Der Student ist nach Österreich gefahren, **um** dort **zu** studieren.

= Az egyetemista Ausztriába ment, hogy ott tanuljon.

⇒ **weil** er dort studieren **will**.

= **mert** ott akar tanulni.

Írd át **weil**-es mondatokra az előző oldal 5. feladatának mondatait!

¹lassen +A ²den Wettkampf gewinnen ³den ganzen Tag

XXXVI A cselekvőpasszív

A. Jelen idő

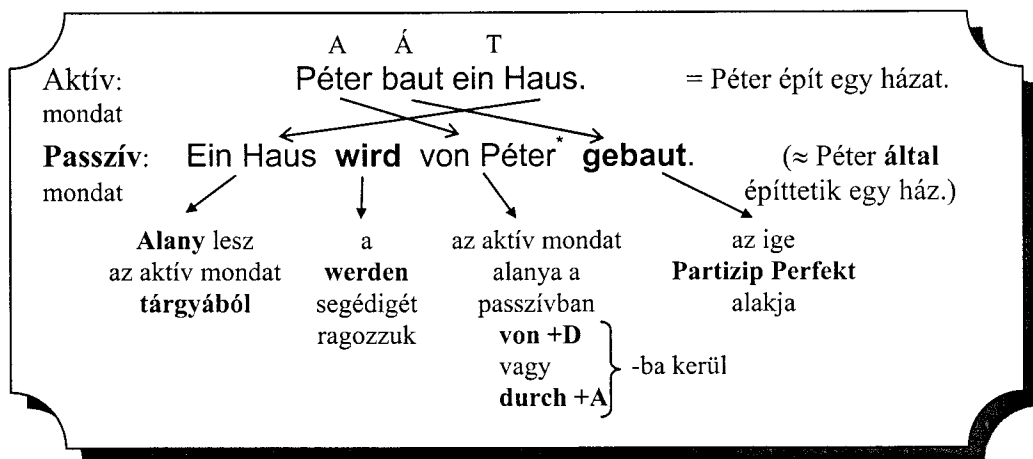
Passzívba, azaz *szenvedő szerkezetbe* akkor tesszük mondanivalónkat, ha nem fontos, hogy ki végzi a cselekvést (az alanyt nem ismerjük vagy nem akarjuk megnevezni).

Azáltal, hogy az alany így a „háttérbe szorul”, magára a cselekvésre hívjuk fel a figyelmet, ezért is a neve *cselekvőpasszív*.

A régi magyarban volt még ilyen szerkezet, a **-tatik, -tetik** képző:

Ezennel kihirdettetik a határozat.

Hogy **ki** hirdeti ki azt a határozatot, nem tudjuk meg belőle, de nem is fontos, a lényeg az, hogy kihirdeti „valaki”.

Képzése:

werden + Partizip Perfekt
 ragozott alakja az ige alakja

Az aktív mondat alánya a passzív mondatban **von + Dativ**-ba vagy **durch + Akkusativ**-ba kerül, a tárgyól pedig alany lesz.

Von +D vagy durch +A ?

von + D = cselekvő alany (általában személyek)

Der Tisch wird **von Oma** gedeckt. = Az asztalt **nagyi** teríti meg.
(≈ **Nagyi által** lesz megterítve.)

Das Fleisch wird **von Opa** gebraten. = A húst **nagypapa** süti.

* Az alanyt nem kell kitennünk a passzív mondatban, de ha akarjuk, megnevezhetjük.

durch + A = élettelen a cselekvés okozója (eszköz, közvetítő által történik*)

Das Heilwasser heilt Oma.

= A **gyógyvíz** meggyógyítja nagyit.

Oma wird **durch** das Heilwasser geheilt. (≈ A **gyógyvíz** által meggyógyítatik a nagyit.)

1. Alakítsd át a fentiek alapján az aktív mondatokat *passzív* mondatokká!

Mutti kocht die Suppe.

Der Gift¹ tötet die Ratten.

Péter macht die Hausaufgaben.

Die Kinder waschen den Salat.

Mein Vater repariert das Auto.

Der Wind zerstört das Haus.

Die Lehrerin korrigiert die Fehler.

Mutti bügelt meinen Rock.

Mein Bruder hängt die Bilder an die Wand.

Der Kunststoff ersetzt² das Glas.

Die Oma bäckt einen Kuchen.

Der Verkäufer verkauft viele

Die Roboter reparieren die neuen

Motorräder.

Autos.

Opa tapeziert die Wohnung.

2. Írj „igazi” *passzív* mondatokat, azaz tüntesd el az alanyt a mondatból!

Aktív: *Ich schreibe einen Aufsatz.*

~~ich~~

Passzív: *Ein Aufsatz wird geschrieben.*

Wir essen Salami in der Küche.

Mein Cousin baut ein Haus.

Sie schneidet das Gras.

Wir laden viele Leute ein.

Ihr hört Musik bei uns.

Der Koch kocht Gulaschsuppe.

Sie backen einen Kuchen.

Sie schälen Kartoffeln.

Der Pannendienst schleppt das Auto ab³.

Die Schüler lesen die Bücher.

3. Fordítsd le!

A szerelő megjavítja az autót.

A számlákat⁷ én fizetem.

A barátom ír egy levelet.

A munkások befestik a falakat.

Lefordítjuk a szöveget.

A tanárnő kiosztja⁸ a dolgozatokat.

A gép kilukasztja⁴ a jegyet.

A betegeket az ápolónő szolgálja ki.

A rendőrség értesíti⁵ a családot.

A városban vöröskereszt⁹ osztja ki a csomagokat¹⁰.

Németországban németül beszélnek.

A gyógyszer¹¹ meggyógyítja a barátomat.

A vendég kinyitja az ajtót.

Az épületet egy KFT⁶ építi.

Imre hozza el a vendégeket.

Nagyapa megszereli a rádiót.

¹méreg ²pótolni ³autómentő szolgálat; elszállítani ⁴entwerten ⁵benachrichtigen
⁶e GmbH ⁷e Rechnung –en ⁸aus|teilen ⁹s Rote Kreuz ¹⁰s Paket –e ¹¹s Medikament -e
 * Előfordulhat, hogy a cselekvés okozója, a **közvetítő** egy személy:
 Das Buch wird mir **durch** Péter geschickt.= Péterrel küldik el nekem a könyvet.

4. A **passzívot**, mint már szó volt róla, az alany „eltüntetésére” használjuk, ez gyakorlatilag ugyanaz, mintha **általános alanyt** használnánk, hiszen ott se nevezzük meg az alanyt.

Írd át a példa alapján passzívba!

Man kocht eine gute Suppe.

Eine gute Suppe wird gekocht.

Man malt ein Bild.

Man hängt das Bild an die Wand.

Man isst hier gute Speisen.

Man sieht im Kino schöne Frauen.

Man bastelt interessante Spielzeuge.

Man singt gern schöne Lieder.

Man mischt Milch, Mehl und Eier.

Man deckt den Tisch um 8 Uhr.

Man renoviert dieses Gebäude.

Man wäscht den Salat gründlich.

Man schlägt die Sahne.

Man isst gern Gulaschsuppe.

Man holt die Post ab.

Man lädt Gäste ein.

5. Írd át *aktív man*-os mondatokba a *passzív mondatokat*!

Hier werden nur teure Zigaretten geraucht. Die Brötchen werden auf den Tisch gelegt. In diesem Restaurant werden moderne Tänze getanzt. Die Tür wird erst vor 12 geschlossen. Der Minister wird vor dem Parlament erwartet. Diese Waren werden nach London geschickt. Im Büro wird diesem Mann nie geholfen. Die Textilwaren werden am schnellsten verkauft. Die Hefte werden der Lehrerin gegeben. Heute wird dem Briefträger viel Geld gegeben. Mein Fotoapparat wird innerhalb von einer Woche repariert. Die Verletzten werden sofort ins Krankenhaus gebracht. Diese Aufgabe wird schnell gelöst. Hier werden Gemälde von Picasso ausgestellt. In der Schule wird gelernt. An der Kasse wird gezahlt. Der Puls des Kranken wird gemessen. Auf dem Sportplatz wird Fußball gespielt.

6. Fordítsd le a mondatokat magyarra!

Die Autos werden von den Monteuren repariert. Die Gläser werden von der Oma abgewaschen. Die Familie wird durch die Medien¹ benachrichtigt. Mein Trabi wird durch den Pannendienst abgeschleppt. Der Patient wird von dem Arzt gründlich untersucht. Der Brief wird dem Direktor durch einen Boten* geschickt. Der Verkehr wird durch die Polizei umgeleitet². Der Chef in werden Blumen überreicht³. Das Regal wird durch eine Schraube befestigt⁴. Mein Fenster wird zwei Wochen lang durch eine Plastiktüte⁵ ersetzt. Die Waren werden nicht rechtzeitig abgeliefert⁶. Der Plan wird morgen verwirklicht⁷. Der schwierige Satz wird von dem Professor erklärt. Die Kunden werden höflich bedient⁸. Mein Aufsatz wird bald von meiner Lehrerin kontrolliert.

¹médiák (hírközlő szervek) ²elterelni ³átadni ⁴csavar; rögzíteni ⁵nylonzacskó

⁶elszállítani ⁷megvalósítani ⁸kiszolgálni

* Ritkán előfordul, hogy egy személy kerül **durch +A**-ba (itt a *követ*), mert ő az eszköze, továbbítója valaminek.

7.

Az **es**

Mit tegyünk akkor, ha az aktív mondatunkban nincs tárgy, melyből a passzív mondat alanyát kellene képeznünk? Ilyen kínos helyzetben egy „es“ szócskát teszünk a mondat legelejére és az lesz az alanyunk:

Man tanzt. = Táncolnak. (Mit? T = Ø)

Es wird getanzt.

Ugyanígy:

Man raucht.

Man klopft leise.

Man telefoniert.

Man wartet auf dem Bahnhof.

Man gratuliert ihm.

Man glaubt mir nichts

Man schläft viel.

Man lügt.

Man parkt hier nicht.

Man tanzt viel in diesen Lokalen.

Man spricht darüber viel.

Man tanzt im Saal.

Man klatscht¹.

Man klatscht im Theater.

8. Fordítsd le a mondatokat *es*-szel!

Sokat telefonálnak a hivatalban. Ritkán gondolnak a munkára. Itt nem dohányoznak. Kopognak. Herr Müllernek gratulálnak. Itt nem isznak alkoholt². Nála mindig sakkoznak³. Az időjárásról beszélnek. Ebben az iskolában sokat énekelnek. A vendégekre a pályaudvaron várnak. Ma is demonstrálnak⁴ az utcán. Hosszan⁵ tapsolnak. Hosszan beszélnek. Herr Biedernek gratulálnak születésnapjára. Ma nem dolgoznak.

9.

Az *es* elhagyása

Az *es* szócskát el is hagyhatod, ha kiemelt mondatrészrel kezded a mondatot (már ha van ilyened)*:

Es wird im Restaurant viel gegessen.

~~es~~

Im Restaurant wird viel gegessen.

Tedd át passzívba a mondatokat úgy, hogy ahol lehet elhagyod az es-t!

Man reist herum.

Im Saal isst man nicht.

Man denkt nicht daran.

Man klopft.

Man gibt der Frau die Tasche.

Man wandert in den Bergen.

Man raucht.

Man spielt dort Fußball.

Man schläft.

Man trinkt.

Man klatscht.

Man tanzt im Theater.

Man klatscht in der Oper.

Man tanzt.

¹tapsolni ²r Alkohol ³Schach spielen ⁴demonstrieren ⁵länge

*Egyébként stilisztikailag is szebb, ha elhagyod az *es*-t, ahol van helyette egy kiemelhető mondatrész.

10. Következésképpen *kérdezhetünk rá a passzív mondatban a cselekvő alanyra:*

Von wem? = Ki által ...? ↘

Das Fenster wird *von István* geputzt.

Von **wem** wird das Fenster geputzt?

= **Ki** tisztítja meg az ablakot?

Die Fehler werden von dem Deutschlehrer korrigiert.
 Meine Haare werden von dem Friseur geschnitten.
 Der Kühlschrank wird von einem Händler gekauft.
 Diese Grube wird von den Arbeitern gegraben.
 Den Kollegen wird von dem Direktor gratuliert.
 Der Mülleimer wird von meinem Bruder ausgeleert¹.
 Der Wagen meines Freundes wird von einem Fachmann repariert.
 Die Gulaschsuppe wird von dem Koch gekocht.
 Die Bücher werden von den Schülern ausgeliehen.
 Der Patient wird von dem Arzt untersucht.

11. Kérdezz rá passzív mondatban a cselekvő alanyra!

Oma bügelt die Kleider.

⇒ *Von wem werden die Kleider gebügelt?*

Wir stellen die Bücher auf das Regal.	Das Mädchen liest Liebesromane.
Ralf holt die Gäste vom Bahnhof ab.	Mein Vater bohrt ein Loch ² .
Die Bäcker beenden die Arbeit um 8.	Der Händler verkauft Autos.
Der Nachbar bezahlt die Rechnungen.	Der Künstler malt Bilder.
Sie gratulieren ihm zum Geburtstag.	Der Schriftsteller beendet den
Der Patient dankt dem Arzt für die	Roman ³ .
Hilfe.	Der Arzt untersucht den Kranken.

12. Alkoss *passzív* mondatokat a megadott szavakból!

- (1) der bekannte Schauspieler – die Autogramm⁴jäger – umringen⁵
- (2) prügeln⁶ – die Fußballfans⁷ – der Schiedsrichter⁸
- (3) das Dach – beschädigen⁹ – der Orkan
- (4) blockieren – durcheinander¹⁰ parkende Autos – der Verkehr
- (5) die Stadt – zerstören – das Erdbeben¹¹
- (6) öffnen – die Türe des Museums – für die Besucher – der Portier
- (7) besuchen – die Kunstaussstellung – meine Freunde
- (8) die Nachricht – die Presse – veröffentlichen
- (9) der Unfall – unpassierbar machen¹² – die Straße
- (10) die Kunstaussstellung – auf dem Heldenplatz – ein Politiker – eröffnen
- (11) diskutieren – über Umweltprobleme – im Rathaus
- (12) achten – in diesem Haus – auf Sauberkeit und Ordnung

¹kiüríteni ²lukat fúrní ³regény ⁴autógrammvadászok ⁵körbevenni ⁶megverni

⁷futballrajongók ⁸bíró ⁹megrongálni ¹⁰össze-vissza ¹¹földrengés ¹²járhatalanná tenni

Mely igékből nem képezhető passzív?

a) ha sein segédigével képezi múlt idejét	- passieren, gelingen, werden ...
b) sich -es igékből	- sich freuen ...
c) személytelen igékből (es)	- es regnet, es schneit, es gibt...
d) birtoklást kifejező igékből	- haben, besitzen, bekommen
- kennen, können, wissen*

13. Mely mondatok mondhatók passzívban? Fordítsd le őket!

Ralf felöltözik.	Van 3 háza és 5 kocsija.
Roszul érzi magát.	Írunk egy levelet.
Megteríti az asztalt.	Ismeri az egész várost.
Jürgen elhozza a vendégeket.	Esik a hó.
Esik az eső New Yorkban.	Későn jön haza.
Mindig úszik.	Tudnak sakkozni.
Ilona fest 3 képet.	Sok halat fognak.
Kap egy levelet.	Mosakodtok?
A tanárnőt meghívják diákjai.	Kopognak?
A kertben sokat fociznak.	Ma nem dolgoznak.

14. Hogy szólnak helyesen a mondatok?

Die Bilder wird von Johann gemalt. Mein Opa wird um 8 Uhr aufgestanden.
Die Kinder werden sich gewaschen. Es wird das Buch abgeholt. Die Hausaufgabe wird nicht gewusst. Die Kinder wird von Oma gewaschen. Vom wen wird das kontrolliert. Die Gäste werden eingeschlafen. Wird viel telefoniert. In Moskau wird es jetzt geschneit. Die Lösungen werden von den Schülern nicht gewusst. Die Kleider wird von Oma gewaschen. Es wird der Roman von der Bibliothekarin¹ gelesen. Es wird von mir auf dich sehr gefreut. Die Eier wird in heißem Wasser gekocht. Die Briefe wird geschrieben.

15. Kérdezz rá az aláhúzott mondatrészekre passzívban!

Die Gardinen hängt man am Abend auf.

Wann werden die Gardinen aufgehängt?

Man tapeziert morgen mein Zimmer. Der Fachmann installiert die Zentralheizung² im Haus. Das Dach der Garage decken neu meine Geschwister. Dieser Schriftsteller schreibt schnell seine Romane. Diesen Film wiederholt man dreimal. Der Kellner bringt dem Gast den Morgenkaffee. Man stellt den Wagen vor der Garage ab. Den Präsident benachrichtigt sein Botschafter³. Man veranschaulicht⁴ die Vorträge durch Dias. Mein Cousin öffnet die Tür. Buffalo Bill löst seine Probleme mit einer Pistole⁵.

¹könyvtárosnő ²központi fűtést felszerelni ³nagykövet ⁴szemléletessé tesz ⁵pisztoly

* Szellemi értelemben vett birtoklás is!

B.

Präteritum

Elbeszélő múltba, azaz **Präteritumba** ugyanúgy tesszük át az aktív mondatot, mint ahogy azt jelen időben tettük, csak a „werden” Präteritumát, a **wurden**-t írjuk:

Jelen: Das Haus *wird* von Péter *gebaut*. = A házat Péter *építi*.

Präteritum: Das Haus **wurde** von Péter *gebaut*. = A házat Péter *építette*.

Képzése:

wurden + Partizip Perfekt

Írd át Passzív Präteritumba:

Die Suppe wird von Oma gekocht.

Die Uhren werden repariert.

Wohin werden die Regale gestellt?

Die Musik wird von den Gästen gehört.

Die Post wird von Jens abgeholt.

Die Flasche wird von Opa geöffnet.

Die Kartoffeln werden geschält.

Das Licht wird ausgemacht.

Der Kuchen wird gebacken.

Wie wird die Tee getrunken?

Die Bücher werden ausgestellt.

Die Fenster werden geöffnet.

Der Satz wird erklärt.

Alte Häuser werden renoviert.

1. Fordítsd le passzívban!

A dalt¹ gyerekek énekelték.

Az irodában sokat beszéltek.

A szünetben kártyáztak².

Az eladó kinyitotta az üzletet.

A betegek nem vették be a tablettát³.

A beteget meggyógyította az orvos.

Apa megjavította az órát.

Péter vette meg a lemezeimet⁴.

Kopogtattak.

A barátnőm átolvasta⁵ a könyvemet.

Anya nem húzta fel⁶ az órát.

Józsi nem terítette meg az asztalt⁷.

A várat a szél lerombolta⁸.

A szobámat kitapétázták⁹.

2. Fordítsd le magyarra!

Die Wanduhr wurde an die Wand gehängt. Die Schularbeit wurde von den Schülern kontrolliert. Der Kranke wurde durch gute Medikamente geheilt. Die Blumen wurden vom Gärtner gegossen¹⁰. Im Flugzeug wurde nicht geraucht. Die Polizei wurde nachts oft angerufen. An die Arbeit wurde in den Ferien nicht gedacht. In Budapest wurden voriges Jahr viele Zimmer an die Touristen vermietet¹¹. Nach dem Kulturprogramm wurde getanzt. Diese Bücher wurden von den Schülern nicht gelesen. Was wurde im Rundfunk¹² gesungen? Es wurde lange über die Arbeitslosigkeit¹³ diskutiert. Der Dieb¹⁴ wurde von der Polizei auf der Straße beobachtet¹⁵.

¹s Lied ²Karten spielen ³e Tablette(n) ein|nehmen ⁴e Schallplatte –n ⁵durch|lesen

⁶aufziehen ⁷den Tisch decken ⁸e Burg; zerstören ⁹austapezieren ¹⁰öntözni ¹¹kiadni

¹²rádió ¹³munkanélküliség ¹⁴tolvaj ¹⁵megfigyelni

3. Írd át aktív jelenből *Passiv Präteritumba!*

Mein Bruder reparierte das Auto.

Das Auto wurde von meinem Bruder repariert.

Sie löste die Aufgabe.	Sie schrieb einen Satz.
Sie schaltete die Lampe aus.	Der Kellner trank eine Tasse Kaffee.
Er wusch den Wagen.	Man tanzte viel.
Man aß Gemüsesuppe.	Man diktierte einen Brief.
Der Professor bastelte ein Schiff.	Man sah einen guten Film.
Wir bestellten Spiegeleier.	Der Verkäufer verkaufte eine Mappe.

4. Kérdezz *passzívban* az aktív mondat *alanyára!*

Er brachte die Mikrowelle nach Hause.

Von wem wurde die Mikrowelle nach Hause gebracht?

Die Gäste lud die Lehrerin ein. Wir schickten einen Brief nach England. Wir tranken ein Glas Bier. Sie öffnete die Tür um 4 Uhr. Sie badete das Kind schnell. Meine Cousine brachte zwei Hosen nach Hause. Der Verkäufer zählte das Geld. Sie zeichnete ein wunderschönes Bild. Sie klebte¹ das Papier auf den Tisch. Oma stellte die Vase an das Fenster. Béla kochte das Mittagessen.

5. Fordítsd le a mondatokat *Passiv Präteritumban!*

A tanárnő lediktálta a mondatokat. Megoldottuk a feladatot. Meggyógyította az orvos a beteget. 4 liter limonádét ittak. A színésznő játszott a főszerepet². A fodrász levágta a hajamat. A sportpályán sokat fociztak. Tavaly restaurálták³ ezt a házat. Hová állították a polcot? Ki adta el a mikrosütőt⁴? Ki itta meg a teát? Ki írta ezt a házit? Itt táncoltak tegnap. A repülőben dohányoztak az utasok⁵. Becsomagoltam⁶ már az ajándékodat. Beállítottad⁷ már a rádiót? Két év óta nem főztek a konyhában.

6. Mondd *Passzív Präteritumban!*

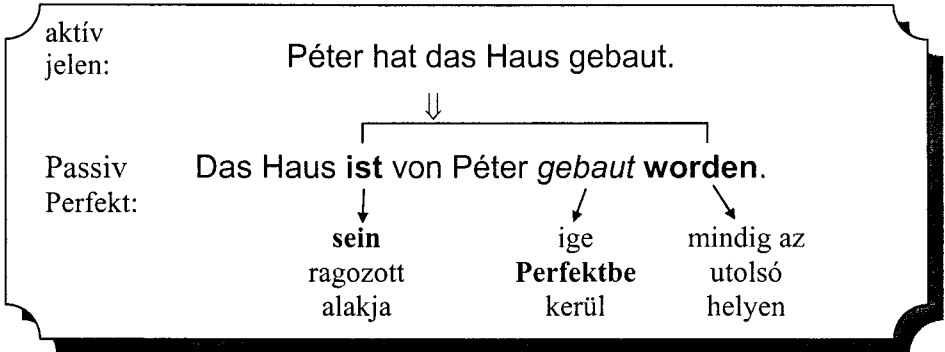
- Mikor restaurálták ezt a hidat?
- Úgy 20 évvel⁸ ezelőtt.
- ❖
- Mit csináltak azzal az ártatlannal⁹?
- A börtönbe dugták¹⁰.
- És aztán?
- 5 év múltán kiengedték¹¹.
- ❖
- Hogyan sütötték ezt a kenyeret?
- Mit tudom én! Úgy nézek ki, mint egy pék?

¹ragasztani ²e Schauspielerin; e Hauptrolle ³restaurieren ⁴e Mikrowelle ⁵r Reisende -n
⁶einpacken ⁷einstellen ⁸vor +D ⁹r Unschuldige -n ¹⁰ins Gefängnis stecken ¹¹auslassen

C.

Perfekt

A **Passiv Perfektet** úgy képezzük, hogy a **sein** segédigét ragozzuk, az igét az utolsó előtti helyre *Partizip Perfekt*-be tesszük, a végére pedig a **worden**-t illesztjük:

Mondd ugyanígy:

Az ajándékokat megvették már.
Az orvos megmérte¹ a lázamat.
A szállodában beszéltek idegen nyelveket.
Meghívtak minket szülinapra.
Most kapták el a tolvajt².
A tanárő nem javította ki a dolgozatokat³!
A szavakat nem tanulták meg a diákok.

9 órakor ébresztettek⁴.
Sokat beszéltek a filmről. (es)
A beteget megoperálták.
Mikor rendelték az árukat?
A pincér kinyitotta az üveget.
Kicserélték⁵ a dolgozatukat.
Minden⁶ könyvet eladtak.

Figyeld meg, a cselekvőpasszív valójában a **werden** (válni valamivé) segédige alakjaira épül:

werden, Jelen	wurde, Präterituma	ist geworden Perfektje, csak a „ge”-t elhagyjuk
-------------------------	------------------------------	--

Jelen:	Das Haus wird von P. gebaut.	= A házat P. építi.
Präteritum:	Das Haus wurde von P. gebaut.	= A házat P. építette.
Perfekt:	Das Haus ist von P. gebaut worden .	= A házat P. építette.

Mondd mindhárom időben:

Man arbeitet hier fleißig. Man schickt die Briefe ab. Die Lehrerin beobachtet die Kinder genau. In Polen singt man viele Volkslieder. An diesem Tag arbeitet man 12 Stunden. Die Schüler gratulieren dem Lehrer zum Geburtstag. Wir schreiben den Brief. Oma gibt unseren Brief auf der Post auf.

¹messen ²erwischen te. h-t; r Dieb ³e Kontrollarbeit -en ⁴wecken ⁵aus|tauschen ⁶alle+tsz.

1. Tedd át a mondatokat Passiv Präteritumból *Passiv Perfektbe!*

Das Kind wurde geheilt.

Das Kind ist geheilt worden.

Das Dach wurde durch den starken Wind zerstört.
 Mein Cousin wurde von seinem Hausmeister abgeholt.
 Der Berg wurde von diesem Bergsteiger bestiegen¹.
 Die Suppe wurde auf diesen Tisch gestellt.
 Die Fehler im Heft wurden von den Schülern korrigiert.
 Wo wurde dieser Film gedreht?
 Warum wurden die Gäste nicht abgeholt?
 Wie wurde dieses Gemälde gemalt?
 Die Suppe wurde vom Koch gekostet³.

2. Alkoss kérdő mondatokat *passzívban* a mondat alanyára kérdezve!

Mein Opa hat den Spinat gekocht.

Von wem ist der Spinat gekocht worden?

Das Fenster hat ein Fachmann repariert. Die Kinder hat die Oma vom Kindergarten abgeholt. Ich habe zwei Hasen gesehen. István hat die Tür zugemacht. Meine Frau hat die Vase auf das Regal gestellt. Mein Freund hat mir den Kuli gestohlen. Die Häuser haben die Abgase geschädigt⁴. Das Gebäude hat das Wasser zerstört. Sie hat die Kleider gebügelt⁵. Die besten Plätze haben die Stammgäste⁶ besetzt. Das Päckchen hat der Briefträger der Frau gegeben. Der Verkäufer hat 20 Hosen verkauft.

3. Fordítsd le a mondatokat *Passiv Perfektben!*

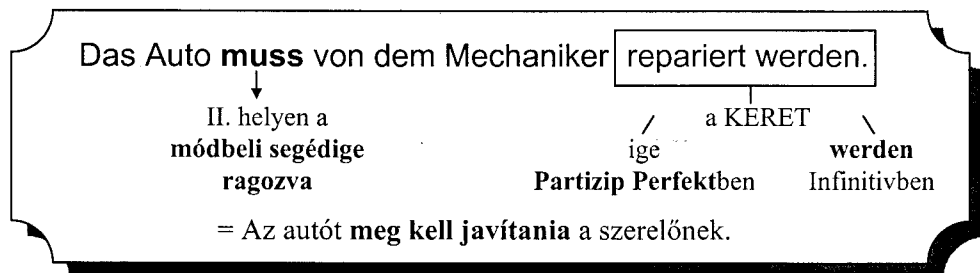
Az előszobát kitapétázták⁷. A kocsit megjavították. A tüzet eloltották⁸. A lámpát feloltották⁹. A garázsba állítottad az autót? A művész¹⁰ festett valamit a falra. A szerelő megjavította a Tv-t. Az énekesnő¹¹ énekelt egy szép dalt. A színésznő egy szép szerepet játszott. Megöntözted¹² a virágokat? A testvérem tönkretette a magnómat¹³. A barátom befestette¹⁴ az autómat. Az árvíz megsemmisítette¹⁵ a falut. Száz évvel ezelőtt verték¹⁶ a diákokat az iskolában. Tegnap megnyitották a kiállítást¹⁷. A televíziót elhozták és megjavították. Beoltották¹⁸ a beteget. A diákokat soha nem informálták¹⁹ a dolgozatról. Megsemmisítették²⁰ a dolgozatomat, amíg aludtam! Ezt a hegyet csak két ember mászta meg²¹. Ki állította a kocsit a ház elé?

¹hegymászó; megmászni ²forgatni ³megkóstolni ⁴e Abgase = kipufogógázok; schädigen = károsítani ⁵vasalni ⁶törzsvendégek ⁷tapezieren ⁸löschen ⁹an|machen ¹⁰r Künstler ¹¹e Sängerin; s Lied ¹²gießen o.h.o. ¹³r Kassettenrekorder ¹⁴bemalen ¹⁵e Hochflut; vernichten, -te, Ø-et ¹⁶prügeln ¹⁷eröffnen; e Ausstellung ¹⁸impfen -te h.ge-t ¹⁹informieren über +A ²⁰vernichten +A ²¹besteigen ie.h.ie +A

2. Módbeli segédigével

A. Jelen idő

Ha a jelen idejű passzív mondatban van **módbeli segédige**, akkor mindig azt **ragozzuk** majd, egyeztetve számban és személyben a mondat alanyával:

a) Ugyanígy:

Az almát nem szabad megenni.
 A szobát rendbe kell tenni.
 Az ablakot ki kell nyitni.
 Itt nem szabad parkolni.
 A leveleket el kell küldeni.
 A könyveket ki lehet kölcsönözni¹.
 Az öregeknek² segíteni kell.
 Ezt a motort³ még meg lehet javítani.
 A postásnak oda kell adni a leveleket.

A levest már meg lehet enni.
 A házakat ki lehet bérelni⁴.
 A nagynak ajándékot kell venni.
 A gyerekek nem ehetik meg a sütit.
 Meg kell látogatni őt.
 Itt lassan vezetheted az autót.
 Ezt az ügyet⁵ el kell intézni.
 A táviratot⁶ fel kell adni.
 A beteget meg lehet operálni.

b) Fordítsd le:

Das Telegramm kann noch nicht aufgegeben werden.
 Die Matheaufgabe muss schnell gelöst werden.
 Deine Oma kann vom Krankenhaus nicht abgeholt werden.
 Der Patient darf bei Ihnen nicht operiert werden.
 Diese Waren dürfen nur mit diesem LKW transportiert werden.
 Der Verletzte⁷ will von diesem Arzt geheilt⁸ werden.
 Dieses Theaterstück darf in diesem Land nicht aufgeführt⁹ werden.
 Die Aufsätze¹⁰ müssen bis morgen abgegeben werden.
 Solche Sachen dürfen in der Wohnung nicht gelagert¹¹ werden.
 Diese Angelegenheit kann nicht so schnell gelöst werden.
 Die Briefe sollen bis 6 Uhr zur Post gebracht werden.
 Deine Handschrift¹² kann einfach nicht gelesen werden.
 Dieser Patient will nicht von jenem Arzt behandelt¹³ werden.

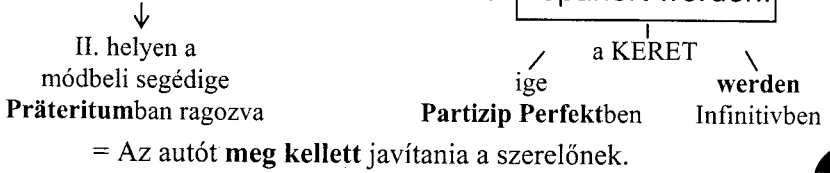
¹ausleihen ie. h. ie ²r/e Alte -n, -n ³s Motorrad ⁴mieten h. ⁵e Angelegenheit; erledigen ⁶s Telegramm ⁷a sebesült ⁸gyógyítani ⁹előadni ¹⁰fogalmazások ¹¹tárolni
¹²kézírás ¹³kezelní

B.

Präteritum

Präteritumban a módbeli segédigét **Präteritumba** tesszük:

Das Auto **musste** von dem Mechaniker repariert werden.

	<i>Jelenben</i>	→	<i>Präteritumban</i>
Emlékeztető:	müssen	→	musste
	sollen	→	sollte
	wollen	→	wollte
	können	→	konnte
	dürfen	→	durfte

Ugyanígy:

Az ablakot nem **lehetett** kinyitni.

A dolgozatát nem **lehetett** elolvasni.

A ház előtt nem **volt szabad** parkolni.

Az ebédlőben¹ nem **lehetett** dohányozni.

A gyertyát² meg **lehetett** gyújtani³.

A házat be **lehetett** rendezni⁴.

A húst meg **kellett** sózni⁵.

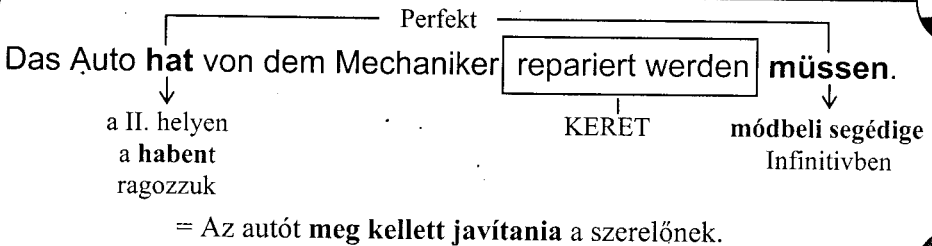
A lábost el **kellett** mosni.

Az autókat egy hétig a garázsban **kellett** tartani⁶.

C.

Perfekt

Perfektben a **haben** segédigét ragozzuk számban és személyben, a mondatot pedig a „KERET” után a módbeli segédige Infinitívje zárja:

Ugyanígy:

Meg kellett javítani a rádiót.

A vendégeknek sütit kellett sütni.

Nem volt szabad dohányozni. (es)

Meg kellett inni az összes tejet.

A lámpát le kellett oltani.

A lámpát ki kellett cserélni⁷.

Az órát fel kellett húzni⁸.

A növényeket meg kellett locsolni.

Akarta, hogy szeresse a közönség⁹.

A beteget nem lehetett meglátogatni.

¹r Speisesaal ²e Kerze ³an|zünden te.h. -t ⁴ein|richten -te; ge-t ⁵salzen te-ge.t
⁶halten i.h.a.; eine Woche lang ⁷aus|wechseln h. ⁸auf|ziehen o.h.o. ⁹s Publikum

3. KATI módbeli segédigével

- A.** Ha jelen időben a KATI-s mellékmondatban módbeli segédige van, akkor a módbeli segédige a mondat végére kerül ragozva, elé pedig a „KERET”:

Jelen idő

K A T I
Ich weiß, dass das Haus von Péter **renoviert werden** **muss**.

ige a KERET utolsó helyen
Partizip Perfektben werden módbeli sg.
Infinitivben ragozva

= Tudom, **hogy** Péternek **renoválnia kell** a házat.

- a) Ugyanígy:**

Nem tudjuk, hogy a szerelő meg **tudja-e** csinálni a lámpát.
Feltételezem¹, hogy hétfőig még meg **lehet** csinálni a kocsim.
Anya nyugodt, hogy innen is **láthatóak** a gyerekei.
Nem tudom, **szabad-e** itt dohányozni.

Sajnálja, hogy nem **lehet** itt parkolni.
Nem tudja, hogy **miért** nem **lehet** itt kocsit mosni.
Senki se tudja, **miért kell** még egyszer lemásolni a szöveget.
Tudom, hogy még ma meg **kell** csinálni a német házit.

- B.** Ha Präteritumban akarjuk mondani, Präteritumba tesszük a módbeli segédigét:

Präteritum

Ich weiß, dass das Haus von Péter **renoviert werden** **musste**.

KERET módbeli segédige
Präteritumban
ragozva

= Tudom, **hogy** Péternek **renoválnia kellett** a házat.

- C.** A mondat végén az „igecsoportban” az **első helyen áll a ragozott segédige (haben)***, ezt követi a KERET, majd a módbeli segédige Infinitivben:

Perfekt

Ich weiß, dass das Haus von Péter **hat** **renoviert werden** **müssen**.

haben módbeli segédige
ragozva Infinitivben

= Tudom, **hogy** Péternek **renoválnia kellett** a házat.

¹an|nehmen

* Ugyanígy az első helyen áll feltételes múlt időben is.

4.

Jövő időben

A cselekvőpasszív **jövő idejét** a **werden** ige ragozott alakjaival képezzük a tanult „passzív KERET” hozzáadásával, ezzel egy **werden**-nel több lesz a mondatban:

Passzív
jelen

Die Vase **wird** in die Ecke **gestellt**. = A sarokba állítják
a vázát.

Passzív
jövő

Die Vase **wird** in die Ecke **gestellt werden**.

↓
werden
ragozott alakja
KERET
= A váza a sarokba **lesz állítva**.

Ugyanígy:

A tejet a hűtőszekrénybe fogják rakni.
A levest meg fogja kóstolni¹ a szakács.
A könyvről sokat fognak beszélni.
Gratulálni fognak neki születésnapjára.
A leveleidre nem fognak válaszolni.
Az orvos meg fogja vizsgálni a beteget.
A kutyát is meg fogják operálni.

A helyet a törzsvendégek²
fogják lefoglalni.
A színházban sokat fognak
dohányozni.
A levél nem lesz aláírva³.
Még hívja őt holnap Péter?
Ki⁴ fogja ezt megrendelni?

1. Írd át jövő időbe és fordítsd le!

Die Wäsche werden in den Korb gelegt. Die Ursachen des Unfalls werden von dem Polizisten untersucht. Ihm wird die Fahrerlaubnis entzogen⁵. Dem Arzt wird von dem Patienten für die schnelle Hilfe gedankt. Die Straße wird durch eine Umleitung⁶ unpassierbar⁷ gemacht. Der Brief wird vernichtet⁸. Der Aschenbecher wird von Joe zerbrochen. Die Studenten werden durch den Lautsprecher informiert. Die Kleider werden von ihr gewaschen. Die Kinder werden von der neuen Lehrerin genau beobachtet. Die Schwerkranken werden mit neuen Medikamenten behandelt. Wie wird dein Freund informiert?

2. Fordítsd le passzívban, megtartva a jövő időt!

Johann wird morgen Andreas anrufen. Das Gericht wird ihm die Fahrerlaubnis entziehen. Die Passanten werden der alten Frau helfen. Der LKW-Fahrer wird den Hund überfahren. Der Zeuge⁹ wird den Namen des Täters nennen. Der Gastgeber wird für die Gäste sorgen. Was wird er den Reisenden im Reisebüro anbieten? Was wird man morgen in der neuen Oper vorführen¹⁰? Was wird man in der Hauptstraße bauen? Wo wird man diese Waren lagern? Wie wird man die Gäste im Zug bedienen? Wen wird jenes Kind mit dem Stein werfen? Was für Bilder werden sie da malen?

¹kosten; r Koch ²r Stammgast ³unterschreiben ⁴von +D ⁵megvonni vkitől ⁶terelés
⁷járhatatlan ⁸megsemmisíteni ⁹tanú ¹⁰előadni

Özefoglalás

7.

Példamondat

- I. Jelen** Das Auto **wird** von Péter **repariert**.
Präteritum Das Auto **wurde** von Péter **repariert**.
Perfekt Das Auto **ist** von Péter **repariert worden**.

II. KATI-ban

- Jelen** Ich weiß, dass das Auto von Péter **repariert wird**.
Präteritum Ich weiß, dass das Auto von Péter **repariert wurde**.
Perfekt Ich weiß, dass das Auto von Péter **repariert worden ist**.

III. Módbeli segédigével

- Jelen** Das Auto **muss** von Péter repariert werden.
Präteritum Das Auto **musste** von Péter repariert werden.
Perfekt Das Auto **hat** von Péter repariert werden **müssen**

IV. Módbeli sg. + KATI

- Jelen** Ich weiß, dass das Auto von Péter repariert werden **muss**.
Präteritum Ich weiß, dass das Auto von Péter repariert werden **musste**.
Perfekt Ich weiß, dass das Auto von Péter **hat** repariert werden **müssen**.

1. Fordítsd le a mondatokat!

- a) Sok külföldi¹ látogatja Budapestet. Mikor nyitják az áruházakat? Péter hívja a pincért. Naponta egy tablettát kell bevenni. Ki értesíti² a tanárt? Ki fénymásolja³ le a könyvet? Egy mérnök tervezi meg a lakásukat. A dolgozatot most mi javítjuk ki. Ki rendezte be⁴ a lakást? Ki fordította le a szöveget? Sokat táncoltak. (es) Kopogtak. Este énekeltek. A leveleket most nem lehet elhozni. A beteg meg akarja magát vizsgáltatni⁵ az orvossal. A szobában rendet kell csinálni. Hogyan ünneplik Magyarországon március 15-ét?
- b) Tudom, hogy Johann elkísér⁶ engem a pályaudvarra. Feltételezem, hogy a házunkat már restaurálták. A szerelő látja, hogy a munkáját meg kell vizsgálni⁷. Tudjuk, hogy a barátunk nyitja meg⁸ az előadást. Mennyi borralalót⁹ adnak itt a pincérnek? Nem tudom, hogy öt után is ott szabad-e parkolni a téren. Hallottad, hogy a Pincér ajánlott¹⁰ egy gulyás-partit? Feltételezem, hogy a passzívt keményen kellett gyakorolni. Fogalma sincs, hogy ki találta fel a fonográfot¹¹. Ki *fogja* megrendelni az italokat¹²?

¹r Ausländer ²benachrichtigen ³fotokopieren ⁴ein|richten ⁵untersuchen, -te, h.-t

⁶begleiten -te, -t ⁷prüfen, -te, -ge -t ⁸eröffnen, -te, -t ⁹s Trinkgeld ¹⁰empfehlen a.h.o.

¹¹r Fonograf; erfinden a.h.u. ¹²e Getränke

* A **jövő időt** nem tüntettük fel a táblázatban, ld. az előző oldalon!

Képzése

Visszavezethető:

<p>werden + ige Perfektje wurde + ige Perfektje sein + ige Perfektje + worden</p>	}	<p>⇒ werden, wurde, ist geworden Präteritum Perfekt</p>
<p>ige Perfektje + werden ige Perfektje + wurde ige Perfektje + worden sein</p>	}	<p>⇒ KATI szórendben a passzív</p>
<p>müssen + KERET musste + KERET haben + KERET + müssen</p>	}	<p>⇒ müssen, musste, hat müssen Präteritum Perfekt</p>
<p>KERET + müssen KERET + musste haben + KERET + müssen (Inf.)</p>	}	<p>⇒ KATI-ban módbeli segédigés passzív</p>

2. Fordítsd le és mondd meg, a táblázat mely mondatának felel meg!

- Die Pullover dürfen nicht in heißem Wasser gewaschen werden.
 Es wird in Ungarn an Feiertagen nicht gearbeitet.
 Meiner Meinung nach darf dieses Regal nicht in die Ecke gestellt werden.
 Wann wird dieser Vertrag abgeschlossen?
 Ich glaube, dass jenes Fahrrad nicht mehr repariert werden kann.
 Die Schwerkranken dürfen tagsüber nicht besucht werden.
 Mein Wagen wurde gestern in einer Werkstatt bestrichen.
 Unsere Lehrerin ist von uns eingeladen worden.
 Meine Brille¹ musste am Plattensee repariert werden.
 Von wem wurde dieses Dokument unterschrieben?
 Es wurde laut gesungen und getanzt.
 Von jenem Fenster konnte der Dieb gut beobachtet² werden.
 Es wird am Sonntag nicht gearbeitet.
 Niemand wusste, warum das Denkmal³ nicht berührt⁴ werden durfte.
 Anna will von niemandem begleitet werden.
 Ich weiß nicht, wie diese Kleider gebügelt⁵ werden sollen.
 Er ist im Krankenhaus von seinen Verwandten zweimal besucht worden.

¹szemüveg ²megfigyelni ³emlékmű ⁴megérinteni ⁵vasalni

3. Fordítsd le a piramisokat *passzívban!*

- (1) Az asztalt megterítem.
 Az asztalt megterítettem. (Prät.)
 Én fogom megteríteni az asztalt. (Fut. I)
 Az asztalt nekem kell ma megterítenem.
 Tudja, hogy én terítem meg az asztalt.
 Tudom, hogy nekem kell megteríteni az asztalt.
- (2) Borotválom a kutyát.
 Borotváltam a kutyát. (Perfekt)
 Meg fogom borotválni a kutyát. (Futur I)
 Látják, hogy én borotválom a kutyát.
 Látták az ablakból, hogy én borotváltam a kutyát.
 A kutya azt akarta, hogy megborotváljam. (wollen*)
- (3) Bözsi kinyitja az ablakot.
 Bözsi kinyitotta az ablakot. (Prät.)
 Bözsinek kellett kinyitnia az ablakot.
 Tudom, hogy mindig Bözsi nyitja ki az ablakot.
 Mindenki tudja, hogy Bözsi nem tudja kinyitni az ablakot.
- (4) A tűzoltók¹ vízzel oltják² a házakat.
 A tűzoltók tegnap vízzel oltották a házakat. (Perfekt)
 A tűzoltók csak vízzel tudják oltani ezeket a házakat.
 A járókelők nézik, hogy a tűzoltók vízzel oltják a házakat.
 A járókelők tudták, hogy ezeket a házakat csak vízzel lehet oltani.
- (5) Józsika ír egy puskát³.
 Józsika írt egy puskát. (Prät.)
 Józsika írni fog egy puskát. (Futur I)
 A tanárnő tudja, hogy Józsika most puskát ír otthon.
 A tanárnő szeretné tudni, hogy Józsika jól meg tudja-e írni azokat a puskákat.
 A tanárnő most kétségbe van esve⁴, hogy Józsika még a puskát se tudta jól megírni.

4. Mondd a következő időkben *passzívban* a megadott mondatot!

- a) Der Direktor eröffnet die Ausstellung.
- Präsens:
- Präteritum:
- Perfekt:
- Módbeli sg.-vel (+müssen):
- KATI-ban: *Ich nehme an, dass*
- KATI-ban: *jeder weiß, dass* (+ müssen)

¹r Feuerwehrmann, -leute ²löschen -te, ge -t ³r Spickzettel ⁴verzweifelt sein

* Egyetlen tőmondatban fordítsd le!

b) Der Diktator vernichtet¹ den Bahnhof.

Präsens:

Präteritum:

Perfekt:

Futur I:

Módbeli sg-vel (+können):

KATI-ban: *Es ist keine Frage, dass***c) Man verkauft das Haus durch eine Anzeige.**

Präsens:

Präteritum:

Perfekt:

Futur I:

KATI-ban: *Ich bin darin sicher, dass***d) Mein Kollege verkauft mir das Haus.**

Präsens:

Präteritum:

Perfekt:

Futur I:

KATI-ban: *Es besteht kein Zweifel, dass***e) Man singt laut. (es)**

Präsens:

Präteritum:

Perfekt:

Futur I:

Módbeli sg-vel (+dürfen):

KATI-ban: *Jeder hört, dass***5. Fordítsd le a mondatokat!**

Es wird fürs Wohnen in Deutschland viel Geld ausgegeben. Es wurde auf der Wanderung viel über das Wetter gesprochen. Die Bürger wollen vor den Übergriffen² geschützt werden. Die Lehrer sollen in der Zukunft besser bezahlt werden. Der Patient muss noch heute in die Poliklinik gebracht werden. Wann ist dein Zimmer das letzte Mal tapeziert worden? Wenn ich mich recht erinnere, ist dieses Gebäude voriges Jahr dreimal umgebaut worden. Weißt du nicht, wann die Lösungen der Aufgaben gesehen werden dürfen? Der Aufsatz wird noch heute Abend kontrolliert werden. Der Brief soll gleich aufgegeben werden. Vom Direktor wurde eine lange Rede gehalten. Wo wird diese Statue³ aufgestellt werden? Hier wird nicht geraucht. Über diese Alternative kann lange gestritten⁴ werden. Wo ist jener Taxifahrer umgebracht⁵ worden?

6. Az előző feladat mondatait írd át *aktív*ba!

¹megsemmisíteni ²merényletek/támadások ³szobor ⁴vitatkozni ⁵megölni

A. Jelen idő

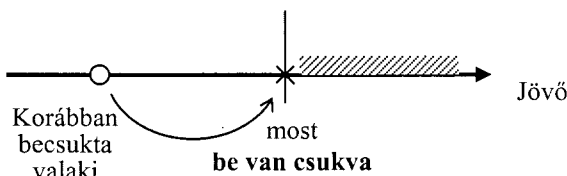
Ha a cselekvőpasszívnak a lényege a cselekvés, a folyamat, az (éppen) történés, akkor az állapotpasszívnak épp az ellenkezője, az állapot, a már **befejezett, lezárt állapot** lesz a lényege, amely feltételezi, hogy **már megtörtént az esemény**, ezért ennek a passzívnak még jelen időben is múlt idő szaga van, hiszen már a cselekvés után vagyunk:

Die Tür **ist geschlossen.***

sein
ragozva

ige
Partizip Perfektben

= Az ajtó **be van csukva.** → Mert valaki **korábban** becsukta.
(A cselekvő személyt az állapotpasszívban nem tüntetjük fel!)

Képzése:

sein + ige Partizip Perfektje
ragozott alakja

Formailag szebb a magyarban, ha Tsz./3. személyben fordítod le, tehát: Becsukták az ajtót. A gyakorlatokban csupán a német gondolkodás megerősítése miatt tekintünk el ettől.

Mondd ugyanígy:

Az üzlet be van zárva.
A munka be van fejezve.
A virágok meg vannak locsolva¹.
Az ablakok ki vannak nyitva.
A dohányzás² meg van tiltva. (tilos)
Az óra fel van húzva.
Be van rendezve³ a szoba.

A múzeum nyitva van.
A dolgozat ki van javítva.
Az ajtó frissen van mázrolva⁴.
A jegyek el vannak adva.
A tolvaj el van ítélve⁵.
A tányérok el vannak mosogatva.
Ki van díszítve⁶ a terem.

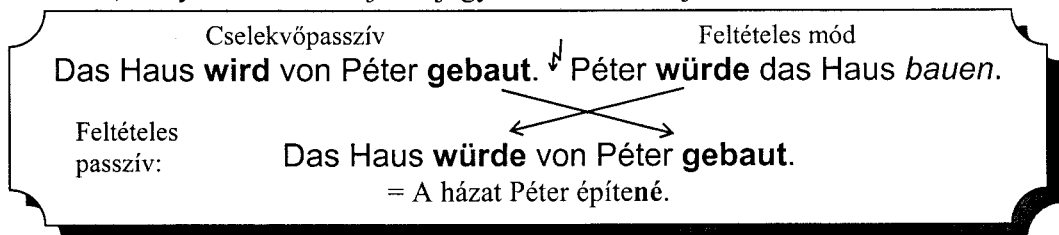
* Ha ugyanezt cselekvőpasszívban mondanád, akkor azzal azt fejeznéd ki, hogy a cselekmény még **épp zajlik**: Die Tür wird von Józsi geschlossen. ≈ Józsi becsukja az ajtót.

¹gießen o.h.o. ²s Rauchen ³ein|richten ⁴bemalen ⁵r Dieb; verurteilen ⁶schmücken

Passzív feltételes mód

A. Cselekvőpasszív Jelen idő

Ahogy a ló és a szamár házasságából egy öszvér születik, úgy keletkezik a **feltételes mód** és a **passzív házasságából** a **passzív feltételes mód**, mely mindkettő sajátos jegyeiből mutat majd valamit:

Képzése: az ige
würden + Partizip Perfektje

Mondd ugyanígy:

A gyerekeket elhoznák az óvodából.
A rendőr elkapná a betörőt¹.
Holnap felhívnának engem.
Az autót megjavítaná a szerelő.

A házakat felépítenék.
A házi feladatok meg lennének írva.
Ági megírná a levelet.
Kedvesebben fogadná a vendégeket.

1. Módbeli segédigével:

Passzív:

Der Kranke **kann** jetzt operiert werden.

Passzív feltételes:

Der Kranke **könnte** jetzt operiert werden.

Ezt a levelet könnyen le lehetne fordítani. A kocsit szerelőhöz kéne vinni. Még kellene locsolni a virágokat. Még ma el kéne mosogatni. Nem szabadna ebben a tóban fürödni. Itt nem szabadna dohányozni. A sebesültet azonnal a kórházba kéne vinni. Az összes szúnyogot² agyon kéne csapni.

2. Fordítsd le *KATI*-ban!

Wenn die Blumen gegossen würden, sähen sie schöner aus.

Ha lenyírná a kertész a fűvet a kertemben, nem csiklandozná³ úgy a hónaljamat⁴. Ha a kínait könnyebben meg lehetne tanulni, többen tanulnák. Ha nem horgásznának itt halakat, tudnék úszni a vízben. Ha a vendéglátó udvariasabban fogadná a vendégeket, legközelebb is eljönnének hozzá. Ha megkérdeznének engem, hogy kéne ezt csinálni, biztos nem tudnék válaszolni.

¹r Einbrecher; fest|nehmen ²e Mücke -n; tot|schlagen ³kitzeln ⁴e Achselhöhle

Múlt idő

A feltételes mód és a cselekvőpasszív házassága *múlt időben*:

Passzív: Das Haus **ist** von Péter gebaut **worden**.

Perfekt:

↓
sein Konj. II alakja (**wäre**)

Passzív
feltételes m.:

Das Haus **wäre** von Péter gebaut **worden**.

= A házat Péter **építette volna**.

Képzése:

az ige
wäre + Partizip Perfekt + worden
ragozott alakja alakja

Mondd ugyanígy:

Megették volna a macskát.

A kérdőív¹ ki lett volna töltve.

A szakács bablevest² főzött volna.

Az igazgató elintézte volna tegnap az ügyet³.

A kenyér meg lett volna rendelve.

A vendégek meg lettek volna hívva.

A bankár⁴ kifizette volna a pénzt.

A tanárnőt udvariasan fogadtuk volna.

Az órás megszerelte volna az órámat.

A kutyámat nem verték⁵ volna meg ennyire a kertemben.

A vers le lett volna fordítva.

Az orvosságot felfedezték volna.

1. KATI szórenddel:

*Wenn der Kunde höflich **bedient worden wäre**, wäre er nicht nervös geworden.*

Ha az asztalra tették volna a kulcsot, megtaláltuk volna. Ha nem hívták volna meg, tévézett volna otthon. Ha jobb szótárat csináltak volna, jobban tudnék németül beszélni. Ha este nem állítottak volna egy vödört a lépcsőre, akkor a lábamon jöttem volna le. Felírták volna a nevemet, ha lett volna tolluk. Meg lett volna szerelve a motor idejében, ha lett volna alkatrészünk⁴. Feladták volna időben a levelet, ha tudták volna, hogy olyan fontos.

2. Módbeli segédigével:

Passzív:

Der Kranke hat **operiert werden können**.

Passzív felt.:

Der Kranke **hätte operiert werden können**.

A lámpát ki kellett volna cserélni. A könyveket idejében vissza kellett volna vinni. A hajót nem szabadott volna használni. Ezeket a feladatokat könnyen meg lehetett volna oldani. A főnököt fel kellett volna hívni. Az utcát hamarabb meg lehetett volna építeni. A kapu előtt nem szabadott volna parkolni (es). Lehetett volna segíteni neki a munkában. (es) Ezt a feladatot máshogy is meg lehetett volna oldani. Hogyan lehetett volna elérni őt?

¹s Formular ausfüllen ²e Bohnensuppe; r Koch ³e Angelegenheit ⁴r Bankier ⁵prügeln
⁶rechtzeitig; r Bestandteil -e

3. Módbeli segédige + KATI:

Niemand weiß, wie der Kranke hätte operiert werden können.

Az a véleményem, hogy időben kellett volna felhívni őket. Megnyerte volna a versenyt, ha meg lehetett volna csinálni a kocsiját. Ha meg lehetett volna varrni¹ a szoknyáját, nem nadrágban jött volna. Ha el lehetett volna húzni a függönyt, jobban láttunk volna. Ha meg lehetett volna javítani a WC-ajtót, nem az ablakon kellett volna kimásznom². Nem tudom, hogy kellett volna megoldani ezt a feladatot. Feltételezem, hogy meg lehetett volna javítani a kocsit, ha időben vitte volna el a szerelőműhelybe³.

4. Fordítsd le a piramisokat *passzív feltételes módban!*

a)

A szoba ki **lenne** tapétázva.

A szoba ki **lett volna** tapétázva.

A szobát ki **lehetne** tapétázni.

A szobát ki **lehetett volna** tapétázni.

Tudom, **hogy** a szobát ki **lehetne** tapétázni.

Tudom, **hogy** a szobát ki **lehetett volna** tapétázni.

Ha tudtam volna, **hogy** a szobát ki **lehetett volna** tapétázni, nem adtam volna el Hufnágel Pistának.

b)

A kutató új gyógyszereket **fedezne fel**.

A kutató új gyógyszereket **fedezett volna fel**.

A kutató új gyógyszereket **tudna** felfedezni.

A kutató új gyógyszereket **tudott volna** felfedezni.

Mindenki tudja, **hogy** a kutató új gyógyszereket **tudna** felfedezni.

Mindenki tudja, **hogy** a kutató új gyógyszereket **tudott volna** felfedezni.

A kérdés abban áll⁴, **hogy** a kutató **tudott volna-e** olyan gyógyszereket felfedezni, **amellyel** ezt a betegséget meg **lehetett volna** gyógyítani időben.

5. Fordítsd le!

Diese Aufgabe hätte auch mit anderen Methoden gelöst werden können. Wenn diese Aufgabe auf dieser Art nicht hätte gelöst werden können, hätten wir sofort den Professor um Rat gebeten. Diesem Ausländer sollte ein neuer Reiseführer gezeigt werden. Womit könnten die Gäste abgeholt werden? Herr Kolsky hätte mit dem Trabi zum Bahnhof fahren können, wenn er nicht in der Werkstatt gewesen wäre. Das Buch hätte nicht wieder herausgegeben werden dürfen. Ich hatte keine Ahnung davon, dass das Gras noch nicht hätte betreten werden dürfen. Sie hat nicht gewusst, dass das Buch noch in den Ferien zu Ende hätte gelesen werden müssen. Wie hätte diese Angelegenheit anders geklärt⁵ werden können? Hier dürfte es nicht geparkt werden. Wenn ich gewusst hätte, dass dieser Text noch vor Montag hätte abgegeben werden müssen, hätte ich ihn schon am Freitag zu übersetzen begonnen.

¹náhen ²aus|krieichen ³e Reparaturwerkstatt ⁴e Frage besteht darin, ... ⁵tisztázni

B. **Állapotpasszív** *Jelen idő*

Állapotpasszívban a következő módon „házasodik” a passzív mondat a feltételes móddal:

Die Tür **ist** geschlossen. ← Passzív jelen
↓
sein Konj. II alakja (**wäre**) ← Feltételes mód

Die Tür **wäre** geschlossen.
= Az ajtó **zárva lenne**.

Képzése:

wäre + ige Part. Perfektje *

Mondd ugyanígy:

Az ablak nyitva lenne.

A szöveg le lenne másolva.

A papagáj meg lenne etetve¹.

A tányér el lenne mosogatva.

Az áru meg lenne rendelve.

A munka be lenne fejezve.

A reggeli elő lenne készítve.

A leves meg lenne főzve.

Az öltönyöm ki lenne mosva.

Az igazolvány meg lenne hosszabbítva².

A gyógyszerek fel lennének írva.

Az orra be lenne verve³.

A múzeum nyitva lenne.

A szája csukva lenne.

A lába meg lenne mosva.

A foga ki lenne húzva.

Múlt idő

Die Tür **ist** geschlossen **gewesen**. ← Passzív jelen
↓
sein Konj. II alakja (**wäre**) ← Feltételes mód

Die Tür **wäre** geschlossen **gewesen**.
= Az ajtó **zárva lett volna**.

Képzése:

wäre + ige Part. Perfektje + gewesen

A mai németben az állapotpasszív múlt idejét már csak ritkán használják.

1. Mondd el az előző gyakorlat első oszlopának jelen idejű mondatait állapotpasszívban múlt időbe téve!

¹r Papagei; ²füttern ³(e) Nase ein|schlagen

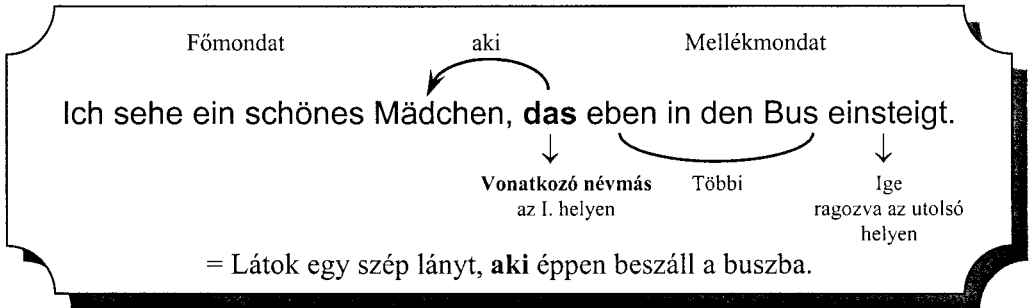
* Az állapotpasszívtól módbeli segédigével a német nem használja, helyette cselekvő-passzívban mondja.

A vonatkozó névmás

A.

A **vonatkozó névmással**, mint ahogy a neve is mondja, egy korábban már említett személyre, tárgyra vagy fogalomra *utalunk vissza, vonatkozunk*, újabb vagy pontosabb leírást adva róla. Ez a magyarban az **aki, ami, amit ...** vonatkozó névmásoknak felel meg.

Fontos, hogy a vonatkozó névmásnak **számban** és **személyben** egyeznie kell a főnévvel, amelyre visszautalunk:

Sok szép lány van a világon, de én most a vonatkozó névmással egy **bizonyos** buszba szálló lányt írok le, tehát *pontosítom a főmondat tartalmát* a mellékmondatokkal.

A vonatkozó névmás táblázata

	Hn.	Nn.	Sn.	Tsz.
N. aki/ami	der	die	das	die
A. akit/amit	den	die	das	die
D. akinek/aminek részére	dem	der	dem	denen
G. akinek/aminek a...	dessen	deren	dessen	deren

a) Mely alakokban különbözik a határozott névelő ragozásától?

b) Használd a táblázatot!

aki (nőnem) = die

akit (sem[.] nem) =	amit (hímnem) =
akinek (hímnem) =	aminek a ... (sem[.] nem) =
akinek a ... (nőnem) =	akinek (nőnem) =
akik =	aki (hímnem) =
akiknek =	akiknek a ... (tsz.) =
akit (hímnem) =	akit (nőnem) =
aki (sem[.] nem) =	ami (sem[.] leges nem) =

c) Mondd a példa alapján:

*Dort steht der Mann, **der** bei uns wohnt.*

= Ott áll a férfi, **aki** nálunk lakik.

Van egy táskám, **ami** neked is tetszik.

Itt van a tanárnő, **aki** engem tanít.

Keresek egy házat, **ami** olcsó.

Ott jön a barátom, **akinek** eladom az autóm.

Találkoztam a lánnyal, **akinek** virágot vettél.

Olyan zenét szeretek, **amit** te is szeretsz.

Hol vannak a vendégek, **akiknek** a virágokat adjuk?

Ott ül az a nő, **akinek** mindig segít.

A rendőrség megtalálta a tolvajt, **aki** ellopta a kontaktlencsém¹.

Ma az a színész² jön hozzánk az iskolába, **akit** tegnap láttál a TV-ben.

Hol vannak azok a levelek, **amelyeket** előbb ide tettem?

Abba a lányba vagyok szerelmes, **aki** a ti utcátokban lakik.

1. Próbáld meg magyarra fordítani!

Bei ihnen wohnen jene Menschen, **die** gestern so laut waren.

Ich kenne jemand, **der** einen Mercedes hat.

Die Schüler übersetzen den Text, **den** sie von der Lehrerin bekamen.

Im Auto sitzen meine Freunde, **denen** ich die Schlüssel gab.

Kennst du den Jungen, **dem** dieses Auto gefällt.

Ich kenne jenen Mechaniker sehr gut, **dem** du das Fahrrad verkauft hast.

Wo sind die Spielzeuge, **die** den Nachbarkindern gehören?

Da hängt der Mantel, **den** ich nicht mehr brauche.

Wo sind die Touristen, **denen** man den Fotoapparat gestohlen³ hat?

Der Junge ist weggegangen, **dem** ich gratulieren wollte.

2. Pótold a megfelelő vonatkozó névmással!

Ich kenne einen alten Mann, heute 100 Jahre alt ist.

Es war einmal ein kleines Mädchen, Rotkäppchen hieß. (Piroska)

An der Ecke steht mein Kollege, meine Freundin so sehr gefällt.

Wo ist der Kugelschreiber, er mir geschenkt hat?

Dort kommen deine Freunde, wir die Bücher gegeben haben.

Ich habe dem Engländer geschrieben, ich seit Jahren kenne.

Wohin ist die Frau gegangen, du den Regenschirm gegeben hast?

Ich kenne einen Professor, zehn Sprachen spricht.

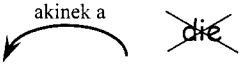
Wir besuchen unsere alten Schulfreunde, wir gestern auf der Straße begegneten⁴.

Da liegt dein Pullover, du den ganzen Tag gesucht hast.

¹r Dieb;e Kontaktlinse -n ²r Schauspieler ³stehlen + **D** = elloptni **vkitől** vmit ⁴begegnen + **D** = összefutni **vkivel**

B. A vonatkozó névmás birtokos esete

A vonatkozó névmás birtokos eseténél nem szabad kitennünk a névelőt:

Kennst du den Mann, dessen Frau vor der Garage steht?
 = Ismered a férfit, **akinek a** felesége a garázs előtt áll?

Ugyanígy:

Van egy barátnőm, **akinek a** gyerekei az USA-ban élnek.
 Hallottam egy emberről, **akinek a** cipője aranyból¹ volt.
 Ismerek egy öregasszonyt, **akinek a** protézise² tud beszélni.
 Ott áll a kerékpárom, **aminek a** kerekei tönkrementek.
 A tanárnőt meglátogatják azok a szülők, **akiknek a** gyerekei rosszul tanulnak.
 Hol van az a lány, **akinek az** orra olyan hosszú?
 Ismered azt a nőt, **akinek a** kabátja a fogason³ lóg?
 Látjátok a kocsit, **amelynek a** kerekei olyan nagyok?
 A kínai étteremben ettem egy rákot⁴, **amelynek a** lábai még mozogtak.⁵

1. Fordítsd le magyarra!

Er sprach über den Hausmeister, dessen Sohn gestern Éva geheiratet hat. Wo finde ich die Kirche, deren Fenster so schön sind? Wo kann man hier ein Haus mieten, dessen Fenster auf das Meer gehen. Wir beruhigen die Ausländerin, deren Sohn sich bei einem Unfall verletzte. Der berühmte Dichter lebt jetzt im Ausland, dessen Romane immer so große Erfolge hatten. Ich hatte eine Schülerin, deren Handschrift unlesbar war.

2. Birtokos vagy részes eset?

- a) Tetszik nekem az a lány, **akinek a** szoknyája kék.
 Annak a vendégnek gratulálok, **akinek** már te is gratuláltál.
 Ahhoz az eladóhoz méssz, **akinek a** fogai olyan sárgák?
 A rendőrség nem ismeri azt az embert, **akié⁶** ez a kocsi.
 Abba a könyvtárba megyünk, **amelynek a** termeit renoválták.
 Végül⁷ azt a nőt vette el, **akinek** adott egy pofont az első randevún.
- b) Wo sind die Kinder, Spielzeuge hier liegen?. Wann kommt das Mädchen, Kugelschreiber so schön schreibt. Wir nehmen von den Gästen Abschied, du die Torte gegeben hast. Wann kommen die Nachbarn an, ich die Schlüssel gegeben habe? Ich kenne eine alte Frau, Perücke⁸ lila ist. Mir gefällt jenes Land am besten, Flagge⁹ die untergehende¹⁰ Sonne darstellt¹¹.

¹ aus + D ²e Prothese ³r Kleiderhaken ⁴r Krebs ⁵sich bewegen ⁶gehören + D
⁷schließlich ⁸paróka ⁹zászló ¹⁰lelenő ¹¹ábrázolni

3. Fordítsd le mind a négy esetet használva!

Ismered a fickót¹, aki kabátot hord nyáron?
 Nálatok vannak azok a gyerekek, akiknek csokoládét adtam?
 A környéken laknak azok a rokonaim, akiknek a szülei Kanadában élnek.
 Emlékszel még a lányra, aki mellettünk lakott?
 Hol vannak a vázák, amelyeket ide állítottam?
 Azt a kerékpárt adtam oda neki, amelyiknek a kereke lukas².
 Azokról a városokról beszélt, amelyeket ti is láttatok.
 A főnök várja a titkárnőt, akinek mindig diktál.
 Ismerek egy lányt, aki napjában³ kétszer borotválkozik.
 Hol van az a fiú, aki előbb fenéknek⁴ nevezett engem?

4. Használd a megfelelő vonatkozó névmást!

In unserem Vorzimmer steht ein alter Schrank, noch mein Opa gekauft hat. Sie spricht eben über ein Hochhaus, 100 Stockwerke hat. Jetzt kommt dein Freund, Kinder so böse waren. Neben uns wohnen jene Leute, Kinder in unserer Schule lernen. Dort steigen jene Schüler in den Bus ein, die Lehrerin immer nur gute Noten gab. Mein Cousin hat ein altes Motorrad, Motor kaputtgegangen ist. Das Segelflugzeug ist ein Flugzeug, ohne Motor fliegen kann. Ich habe eine Katze, immer nur essen will. Wo sind die Gäste, Mäntel noch im Vorzimmer hängen? Weißt du was über die Frau, Kinder jetzt in Kanada arbeiten?

5. Vigyázat, bakiveszély!

Mivel az igék vonzata gyakran nem esik egybe a németben és a magyarban, előfordul, hogy egy-egy igének, melynek vonzata a magyarban **-nak, -nek**, a németben *nem részes eset*:

Hier wohnt jener Millionär, **der** einen Benz hat.

= Itt lakik az a milliomos, **akinek** van egy Mercije. ≠ **D!** ⇒ **haben + Akk.**
 (≈ **aki** birtokol egy Mercit)

Fordítsd le:

Van egy barátom, akinek két barátnője van. Az a kollégám vár rám, akinek mindig olyan sok dolga van. Hol van az ellenőr⁵, akinek a személyidet adtad? Hol van a fiú, akinek büntetésből⁶ el kell mosogatnia? Hol van a fiú, akinek ezt a csomagot át kell adnom? Hol lakik az a férfi, akit Míminek hívnak? Ma attól a lánytól kaptam egy puszit⁸, aki legjobban tetszik nekem. Beszéltünk azokkal a katonákkal⁹, akiknek holnap külföldre kell menniük. Hol van a portás¹⁰, akinek a kulcsot kell adnom? Orvoshoz kísértétek azt a nőt, akinek fáj a feje¹¹?

¹ r Kerl/Bursche ²ein Loch hat ³täglich ⁴ein Arschloch nennen ⁵r Kontrolleur

⁶strafweise ⁷übergeben ⁸s Küsschen ⁹r Soldat - en ¹⁰r Portier ¹¹Kopfschmerzen

c. Közbeékelte mellékmondatok avagy

a vonatkozó névmás mint kakukk

Gyakran előfordul, hogy a vonatkozó névmás mellékmondatával együtt, mint egy kakukk, befészkelődik a főmondat kellős közepébe:

Die Bücher gefallen mir sehr. = A könyvek nagyon tetszenek nekem.

Die Bücher, [↑] *die du gestern gelesen hast*, gefallen mir sehr.

A

Á!

= A könyvek, **amelyeket** tegnap olvastál, nagyon tetszenek nekem.

Ugyanígy:

A lányok, akik a sarkon állnak, a barátnőim.

A WC, amit keresel, már nincs messze.

A vendégek, akiknek a táskái itt lógnak, a szobában locsognak¹.

A széket, amit tegnap elvittem, a bátyámnál találod.

Az utazási iroda², amelynek elküldtem a pénzt, már nem létezik.

A gyerekek, akiknek a szülei a közelben dolgoznak, már nem itt laknak.

A busz, amelynek a motorja tönkrement, a garázsunk előtt áll.

Emma nagynéni, akinek olyan sokat segítettünk, tegnap meghalt.

A nadrágot, amit tegnap hordtam, ma az unokatestvérem hordja.

Huber asszony, akié ez a ház, a mi szomszédunk.

A macskáját, amit két napig kerestem, a kutyám ette meg.

A levesben, amit ma az anyósom³ főzött nekem, egy levelibéka⁴ úszott.

1. Pótold vonatkozó névmással és fordítsd le!

Die alte Dame, neben uns wohnte, zog gestern um. Der Chef, Kinder in England studieren, besucht uns oft. Das Einfamilienhaus, Fenster auf das Meer gehen, gehört uns. Die Bäume, Blätter auf dem Boden liegen, sind Kastanien. Der Ausländer, ich meinen Fotoapparat gab, ist verschwunden. Die Menschen, du so viel geholfen hast, sollen auch dir helfen. Die Busse, Motoren zu alt sind, muss man verkaufen. Das Gebäude, Keller man renovieren will, ist in der Nähe. Die Touristin, Ausweis verschwunden ist, konnte die Grenze nicht passieren⁵. Die Dame, Auto in einen Graben geraten⁶ war, bat den Automobilclub um Hilfe. Der Millionär, Einfamilienhaus 400 Quadratmeter groß ist, baut sich ein neues. Der Schaffner, in den Bus eingestiegen ist, sieht komisch aus. Die Häuser, Türen 100 Jahre alt sind, will man sanieren⁷.

¹ quatschen ² s Reisebüro ³e Schwiegermutter ⁴r Baumfrosch ⁵átkelni a határon
⁶árokba menni (hajtani) ⁷szanal, lebont

D. Deren vagy derer?

avagy a kétpetéjű ikrek

Többes szám birtokos esetben (**akiknek a ...**) nem csak a **deren** állhat, hanem ikertestvére, a **derer** is, ami ugyanazt jelenti:

de!

deren -t használunk, ha **visszautalunk**:

Ich kenne deine Brüder, **deren** Mund so groß ist.
= Ismerem a testvéreidet, **akiknek a** szája olyan nagy.

derer -t, ha **előreutalunk**:

Dort sind die Karten **derer**, **die** ins Theater gehen.

= Ott vannak **azoknak** a jegyei, **akik** színházba mennek.

Itt arra utalunk, amit csak a következő tagmondatban határozunk meg:

☞ I. csak személyre vonatkozhat

II. az őt követő tagmondat szintén névmással kezdődik

1. Fordítsd le és mondd meg, hogy előre vagy visszautalnak!

Klaus besucht die Oma, *deren* Kinder im Weltkrieg gestorben sind.

Die Kinder *derer*, die in unserem Garten spielen, sind meine Freunde.

Wo liegen jene Häuser, *deren* Fenster zerschlagen sind.

Die Briefe *derer*, denen du auch geschrieben hast, liegen auf meinem Tisch.

Die Söhne *derer*, die du auch kennst, ziehen bald um.

Ich kenne die Probleme *derer* gut, die aus Russland kommen.

Die Familien, *deren* Einkommen¹ unter 200 Euro liegt, leben sehr schwer.

Die Eltern *derer*, die gut lernen, freuen sich sehr.

2. Fordítsd le!

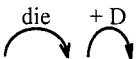
Azok a sportolók, akiknek a szülei itt várnak, egy óra múlva utaznak. Jól ismerem a gondjait² azoknak, akik panelházban³ laknak. Beszéltem azokkal a szülőkkel, akiknek a gyerekei nem akarnak jönni. Könnyen meg tudom érteni azoknak a problémáit, akik a WC-re is Mercedesszel járnak. Azoknak a testvérei, akiknek csokoládét vettél, meghívtak téged ebédre. Azoknak az autóknak a tulajdonosait⁴, amelyeket a rendőrség tegnap elszállíttatott, most bírságolják meg⁵. Azok helyzete⁶, akiknek a házat elöntötte⁷ a víz, válságos⁸

¹ jövedelem ² e Sorge -n ³ r Plattenbau ⁴ r Besitzer ⁵ bestrafen +A ⁶ e Lage/Situation ⁷ überschwemmen a. h. o. ⁸ kritisch

E. Vonatkozó névmás prepozícióval

Előfordulhat, hogy a vonatkozó névmás egy **prepozíció** társaságában jelenik meg (**akivel, akinél, akiről ...**), ilyenkor a prepozíció megelőzi a vonatkozó névmást, amelyet NEMBEN, SZÁMBAN egyeztetünk és a prepozíció ESETÉBE tesszük:

a)

die + D

Ich besuche meine Oma, **bei der** mein Bruder wohnt.
 = Meglátogatom a nagyimat, **akinél** a testvérem lakik.

Ugyanígy :

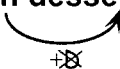
Látod már a buszt, **amire** várunk?
 Ismered a házat, **amely előtt** a kocsim áll?
 Az utca, **amelybe** az a kocsid befordul, nagyon régi.
 A kert, **amelyben** olyan sokat dolgoztam, már nagyon szép.
 A lány, **akivel** most beszéltél, a húgom.
 A felhőkarcoló¹, **amely előtt** a kocsid parkol, a nagyapámé².
 A férfi, **akiről** olyan sokat hallani, mellettünk lakik.
 Nem találod a cetlit², **amire** a címet írtam?
 A téma, **amelyről** most mindenki beszél, nagyon unalmas.
 A lány, **akire** mindig gondolok, hozzámege³ Bélához.
 Nem meséltél még nekem a barátnődről, **akinél** laksz.
 Hol van az autó, **amivel** utazunk?

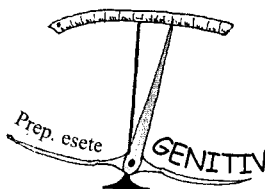
b)

 Ha a vonatkozó névmás **birtokos esetben** áll (mert egy birtokviszonyt fejez ki), akkor nem a prepozíció esetébe tesszük, hanem **meghagyjuk birtokos esetben**:

G!

Ich kenne den Mann nicht, **in dessen** Haus ich wohne.

 = Nem ismerem a férfit, **akinek** a házában lakom.

¹r Wolkenkratzer ²gehören + D! ²r Zettel ³heiraten + A

Ugyanígy:

- A nő, akinek a gyerekeire várok, a közelben lakik.
 Az autó, amelynek a kerekével játszottál, a szakadékba zuhant¹.
 A nagymama, akinek a protézisével² játszottál, holnap jön haza.
 Az utazási iroda, amelynek utazásán részt vettünk, egyre gazdagabb.
 A tanárnő, akinek a férjéhez megyünk, megbetegedett.
 A kávéfőző, amelybe a hörcsőgeidet³ raktad, tönkre ment.
 A kocsmá, amelynek a kertjéből a barátaid jönnek, hamarosan⁴ bezár.
 A kocsit, amelynek a kereke alatt fekszik a sapkája, megpróbálja eltolni⁵.
 A zenész, akinek a hegedűjében egy egér cincog⁶, ma nem tud aludni.

1. Pótold a hiányzó prepozíciót és vonatkozó névmást!

Die Dame, mit der du gestern gesprochen hast, ist gestorben.

Das Geschäft, ich jeden Tag einkaufe, ist heute geschlossen.
 Kennst du den Film, man so viel spricht? Das Bett,
 ich 20 Jahre lang geschlafen habe, verkaufe ich. Die Tasse, der
 Gast trank, ist gestern zerbrochen. Wie geht es deinem Freund,
 du Urlaub gemacht hast. Die Stadt, Straßen wir spazierten, ist
 uralt. Meine Verwandten, ich oft denke, wohnen jetzt in den
 USA. Wo wohnt die Dame, wir so lange gewartet haben? Das
 ist ein Schneckenhaus, eine Schnecke wohnte. Der Schlüssel,
 Hilfe ich die Tür öffnete, gehört eigentlich meinem
 Nachbarn.

wo(r) + Prepozíció

A **wo(r) + Prepozíció**s névmási határozószót ugyanúgy használhatod vonatkozó névmásként, de csak **életlen dolgokra** vonatkozhat:

Der Staubsauger ist eine Maschine, **womit** man Staub saugt.
 Der Staubsauger ist eine Maschine, **mit der** man Staub saugt.
 = A porszívó egy olyan gép, **amellyel** porszívózunk.

Fordítsd le wo(r) + Prepozícióval:

- Nem találok a kulcsot, **amivel** meg kell húznom a csavart⁷.
 Megkeresed nekem a dobozt⁸, **amiben** a tollait tartja?
 Lefestem⁹ a polcot, **amire** anya mindig a könyveit állítja.
 Az irodalom valami, **amely nélkül*** a világ szegényebb lenne.
 Nem néz meg egyetlen filmet sem, **amelyben** sok vér folyik.
 Megveszem tőled a szekrényt, **amely alatt** az éjjeliedényed¹⁰ pihen.
 Nem találja a tollát, **amellyel** olyan szép leveleket ír.
 Nem vitte magával a jogsit, **amely nélkül** nem vezethet autót.

¹ in die Schlucht fallen ²e Prothese ³r Hamster; e Kaffeemaschine ⁴bald ⁵wegschieben
⁶piepsen; e Geige ⁷e Schraube an[drehen] ⁸e Schachtel ⁹bemalen ¹⁰r Nachtopf

* Az *ohne* nem kapcsolható össze a *wo(r)*-ral, használj helyette mást!

F. Wer és was

A **wer** és **was** vonatkozó névmásokat akkor használjuk, ha **meghatározatlan személyre** vagy **dologra** utalunk általánosságban vagy pedig **egész mondatra** utalunk vissza:

a) **határozatlan** személy vagy dolog általánosságban (pl. közmondások)

Wer andern eine Grube gräbt, fällt selbst hinein.
= **Aki** másnak vermet ás, maga esik bele.

b) **egész mondat***

Er merkte alles, **was** ich ihm sagte.
= Mindent megjegyzett, **amit** mondtam neki.

Különböző esetekben:

Nom.:	wer	- aki
Akk.:	wen	- akit
Dat.:	wem	- akinek (részére)
Gen.:	wessen	- akinek a ... (vmije)
	was	- ami, amit (dologra vagy egész mondatra)

1. Fordítsd le és mondd meg, hogy az a) vagy b) csoportba tartozik-e!

Akit szeretsz, hazudik ¹ .	Ami jó, nem olcsó.
Látod, amit látok?	Mindent elmondok, amit akarsz.
Minden, amit mondtál, igaz ² .	Mindent, amit láttál, mondj el!
Aki egész nap dolgozik, este fáradt.	Akinek a neve itt van, már hazament.
Aki utoljára ³ jön, semmit se kap.	Akinek nem ízlik, ne egye meg ⁴ !
Arról beszélt, ami engem nem érdekel.	Aki hazudik, az lop is.
Aki utoljára nevet, (az) ^{**} nevet a legjobban.	Akinek odaadom a virágot, az a menyasszonyom ⁵ .

2. Fordítsd le!

Wer sich verspätet, (der)^{**} bezahlt extra. Wen ich einmal gesehen habe, vergesse ich nie mehr. Wem du gestern geholfen hast, ist mein Bruder. Wessen Auto hier parkt, der muss eine Strafe bezahlen. Wen du geheiratet hast, hat einen schlechten Ruf in der Stadt. Wer die Gedichte mag, dem gefallen vielleicht auch die Romane. Wem das Lesen keinen Spaß macht, der sieht vielleicht lieber fern. Wer neben uns wohnt, der spielt immer Klavier. Wem ich gestern das Buch geliehen habe, ist mein alter Schulkamerad.

¹lügen ²wahr ³zuletzt ⁴schmecken; **sollen** + ige Inf.-ben ⁵e Braut

* Általában **etwas, alles, nichts, einiges, vieles** stb. határozatlan névmások után áll.

** A vonatkozó névmást nem kell kitenni, ha **azonos esetben áll** a fő- és mellékmondatban.

G. Wo, wohin, woher

Ha azt akarjuk kifejezni, hogy **valahová** megyünk vagy **valahonnan** jövünk, illetve **valahol** vagyunk, akkor a fenti kérdőszavakat használhatjuk vonatkozó névmásként:

Man renoviert eben das Haus, **wohin** wir einziehen.

(in das)

= *Éppen most renoválják azt a házat, amelybe beköltözünk.*

wo wir wohnen.

(in dem)

woher wir kommen.

(aus dem)

*Mondd ugyanígy: **

Az épület, amelyből kiköltöztünk, a dédapámé volt¹.

A város, amelybe most megyünk, nagyon tetszik nekem.

A ház, ahol 30 évet éltünk, nagyon rossz állapotban² van.

Ott, ahol ő dolgozik, senki se tud aludni.

A nagyvárosokban³, ahol sok ember él, rossz a levegő.

Salzburg az a város, ahol W.A. Mozart született.

Svájc az az ország, ahol három hivatalos nyelv⁴ van.

Sok rosszat beszéltek arról a helyről, ahonnan jöttek.

Ahová most megyek, (oda) nem jöhetsz, mert csak egy ülőke⁵ van.

Keresek egy helyet, ahol kettesben⁶ lehetünk és a fizikáról beszélhetünk.

Ez az az iskola, amelybe többé nem akarok belépni.

Drezda az a város, ahol Európa legszebb barokk épületei⁷ álltak.

A kocsmában, ahonnan most kifutott, otthagya őt legszebb fogát.

1. Írd át **wo, wohin, woher**-re a vonatkozó névmásokat és fordítsd le!

Die Stadt, in der es kein Kino gibt, ist langweilig. In der Innenstadt von Budapest, in der der Lärm unertäglich⁸ ist, möchte ich nicht leben. Der Keller, aus dem die Touristen kommen, ist 300 Jahre alt. Das Land, in das wir fahren, liegt auf der anderen Seite der Erde. Der Garten, in dem man die Pflanzen nicht gießt, wächst kaum etwas. Das Dorf, aus dem sie stammt, ist heute eine Großstadt. Die Kleinstädte, in denen es nur eine einzige Fußgängerzone gibt, sind ziemlich langweilig. Die alte Kirche, in die die Touristen eintreten, ist weltberühmt. Meine Hosentasche, in der ein Dieb meine Geldbörse vergebens suchte, war leer. Das Geschäft, in dem ich nur verdorbene Waren kaufen konnte, bedient mich der Verkäufer so, wie ein Faultier.

¹ gehören + D! ² r Zustand ³ e Großstadt, -e ⁴ e Amtssprache - n ⁵ r Sitz ⁶ zu zweit ~ ⁷ Barockbauten Europas ⁸ elviselhetetlen

* Ahol nincs névelő (pl. városok), ott csak a **wo/wohin/woher** használhatók!

H. Derjenige, der ...

A **derjenige, der** (az, aki ...) összetett névmást úgy ragozzuk, mint a határozott névelőt, végződését pedig a gyenge melléknévragozásnak megfelelően.

Jelentése megegyezik a **wer, wen, wem, wessen** általánosító értelmű névmásokéval.

	Hn.	Nn.	Sn.
N. az, aki:	derjenige, der	diejenige, die	dasjenige, das
A. azt, aki:	denjenigen, der	diejenige, die	dasjenige, das
D. annak (részére), aki:	demjenigen, der	derjenigen, die	demjenigen, das
G. annak a vmije, aki:	desjenigen, der	derjenigen, die	desjenigen, das
		Tsz.	
		N. diejenigen, die	
		A. diejenigen, die	
		D. denjenigen, die	
		G. derjenigen, die	

Denjenigen, die hier stehen, gebe ich eine Kinokarte.

= **Azoknak, akik** itt állnak, adok egy mozijegyet*.

Mondd ezek alapján:

azt, aki (hímnem) =	annak, akit (hímnem) =
annak, aki (nőnem) =	azt, akit (nőnem) =
azokat, akik =	azoknak, akik =
az, aki (seml. nem) =	annak, aki (hímnem) =
azoknál, akik = bei	azokért, akik = für

1. Fordítsd le!

Az, aki nem jön, egyest¹ kap. Annak, aki nem segít nekem, én se segítek. Azt, akit tegnap láttam, soha nem felejttem el. Azokról, akik holnap jönnek, nem meséltél. Azokhoz, akiknek tegnap odaadtad a kocsidat, nem szívesen megyek. Az a férfi, akit bemutatnál nekem, nagyon szimpatikus. Azoknak a gyerekeknek, akik nem dolgoznak, nem adok csokoládét. Azokat a rokonaimat szeretem, akikhez ma megyünk. Azokat a történeteket szeretem, amelyekben a vasorrú Bába² meghal. Azoknak, akiknek nincsenek könyvei, van televíziójuk. Azoknak, akik nem tudnak jönni moziba, elmesélem a film történetét.

2. Az előző feladtból írd át **wer, wen, wessen, wem** névmásokra azokat, amelyek áttehetők!

¹ eine Eins ² e böse Hexe

* A kéttagú névmás mindkét tagja ragozható pl.: **denjenigen, dem** = azt, **akinek** (adok vmit)

I. Összefoglaló gyakorlatok

1. Pótolj az üresen hagyott helyeket vonatkozó névmással és ha kell, írd hozzá prepozíciót is!

Mein Freund, Eltern auf dem Land wohnen, hat mich eingeladen. Ist das die Frau, mit mir sprechen wollte? Das Buch, du eben liest, gehört mir. Die Prüfung, Kati gut bestanden hat, war schwer. Das Trinkgeld¹, du dem Kellner gegeben hast, war zu viel. Der Fahrer, du gesprochen hast, ist mein Vater. Das Mädchen, ich immer denke, ist gestern weggefahren. Die Schüler, der Lehrer bei der Prüfung geholfen hat, haben sich bedankt. Das Thema, sie gesprochen haben, war interessant. Der Wagen, er jeden Tag ins Büro fährt, ist lebensgefährlich. Der Mann, wir warteten, lag an jenem Tag im Bett. Seine Eltern, Haus ich die Ferien verbrachte, sind Rentner. Wir badeten in einem kleinen See, Wasser kalt war. Ich kenne einen reichen Mann, fünf Häuser besitzt. die Prüfung besteht, muss in den Ferien nicht lernen. diese hohe Summe gewinnt, wird in seinem Leben nie mehr arbeiten. Es gibt in ihrem Brief etwas, mich ärgert. Ich habe gestern etwas im Fernsehen gesehen, ich noch nie gehört habe. Das Geld die jetzt bei uns arbeiten, hat jemand gestohlen. Hast du schon gratuliert, die den Wettkampf gewonnen haben? Jörg kennt den Mann überhaupt nicht, er Geld geliehen hat. Möchtest du mit dem Auto fahren, auch Schumacher gefahren ist? Er gibt dir alles zurück, er dir gestohlen hat. Ein Polizeiwagen hielt vor dem Haus, auch unser Wagen stand.

2. Fordítsd le!

Van egy kutyám, amelyik mindig az ágyamba pisil². A kocsik, amelyek a ház előtt állnak, az övéi³. Vettem egy hűtőszekrényt, amelynek rossz az ajtaja. Látod, amit én látok? Akit most az ablakban látsz, az a húgom. A tej, amelyből ittál, romlott⁴. A város, ahonnan jött, nagyon messze van innen. Aki édeset eszik, keserűt kakál⁵ (Olasz közmondás). A lány, akiről most beszélsz, a barátnőm. A ház, amely mellett lakunk, az államé⁶. Látod azt a férfit, akinek a lábán állok? A kollégám, akinek a gyerekeinél laktam, elköltözött⁷. Hol van az eladónő, akivel előbb⁸ beszélünk? A kutya, amelyiknek a húsa nem ízlett neked, az anyósomé⁹. Mindent megértettél, amit mondtam? Az, aki meg tudja oldani ezt a feladatot, kap egy ötöst. Azokhoz, akiktől most jövünk, többé nem megyünk. Aki utoljára nevet, az nem értette a viccet. Aki kész, az mehet.

¹borravaló ²pinkeln ³gehören +D ⁴verdorben sein ⁵scheißen; Süßes; Bitteres
⁶r Staat; gehören +D ⁷um|ziehen o.i.o. ⁸vor kurzem ⁹e Schwiegermutter

XI. Melléknévi igenevek

A.

Folyamatos

vagy

jelen idejű melléknévi igenév

A **folyamatos** (vagy más néven jelen idejű) melléknévi igenév, mint ahogy a neve is mutatja, a jelenben egy **folyamatos, változatlan állapotot** fejez ki.

Kétféle alkalmazása lehet:

a)

módhatározóként

Mein Freund schläft immer **stehend**. = A barátom mindig **állva** alszik.

Főnévi igenév + d

pl.: **stehen + d** = állva
lesen + d = olvasva

Magyarban: -va, -ve, -ván, -vén

————— áll
————— és
————— olvas

} azaz **állva olvas**
(két párhuzamos cselekvés)

Mondd ugyanígy:

ülve	álmodva ¹	olvasva	tanulva
futva	írva	játszva	dolgozva
feküdve	harcolva ²	fütyülve ³	dadogva ⁴

b)

jelzőként

Die **sprechende** Frau da ist meine Frau. = A **beszélő** nő ott a feleségem.

Főnévi igenév + d + melléknév végződés

A melléknév végződést ki kell tennünk!

pl.: die **sitzende** Frau = az **ülő** nő Magyarban:
der **stehende** Mann = az **álló** férfi **-ó, -ő** képző
mit dem **sprechenden** Kind = a **beszélő** gyerekkel

Mondd ugyanígy:

az alvó tanár	a fütyülő diák	az úszó férfi
az író anya	az ivó lány	a kiabáló ⁵ nő
a tanuló gyerek	az evő gyerek	a beszélő papagáj ⁶

¹träumen ²kämpfen ³pfeifen ⁴stottern ⁵schreien ⁶r Papagei

1. Fordítsd le!

a) A barátnóm sétálva olvas.
A férjem állva kerékpározik.
Ülve eszek fagyit.
Józsi rágózva ¹ úszik.	Józsi énekelve cigarettázik.
Nagyi táncolva néz tv-t.
Játszva dolgozik.
Béla állva zongorázik.
b) A beszélő ló ² itt áll.
A beszélő köntös ³ nem kényelmes.
A nevető lány tetszik nekem.
A pisilő ⁴ kutya ott az enyém.	A köhögő ⁵ férfi itt lakik.
Az olvasó nőnek 3 gyereke van.
Az ivó fiú a testvérem.
Fütyülve nem lehet tanulni.

2. Fordítsd le magyarra!

Der stehende Bus da fährt heute nicht mehr. Der bellende⁶ Hund gehört mir. Kannst du tanzend singen? Das tanzende Mädchen gefällt mir. Möchtest du im Bett liegend sprechen? Der Polizist hielt den schnell fahrenden Fahrer an. Willst du sprechend essen? Der laufend essende Mann ist mein Mann. Lernst du schlafend? Bellende Hunde beißen⁷ nicht. (közmondás) Das tief schlafende Kind stören⁸ wir jetzt nicht. Das sich waschende Kind im Badezimmer ist mein Cousin. Stehend kann ich einfach nicht essen! Tanzend und singend hat mir meine Deutschlehrerin Deutsch gelehrt. Er konnte das Gedicht nur spazierend memorieren. Tolstoi mag er nur auf dem Klo⁹ sitzend lesen.

3. Fordítsd le prepozícióval! (Vigyázz a melléknév végződésekre!)

mit dem rauchenden Mädchen = a cigarettázó lánnyal

– a cigarettázó rendőrhöz	– a játszó gyerekekkel
– az álló nagymamához	– a főző anyától
– az ivó gyerektől	– az alvó oroszlánhoz
– a festő apánál	– az alvó fiúról
– az alvó macskára	– a beszélő nő mellé

4. Fordítsd le a következő variációkat!

a) az ivó számár ¹⁰	a) a dolgozó férfi
b) a futva ivó számár	b) a férfi beszélve dolgozik
c) a számár futva iszik	c) a beszélve dolgozó férfi
❖	❖
a) anya beszélve eszik	a) a testvérem játszva tanul
b) a beszélő és evő anya	b) a játszó és tanuló testvérem
c) a beszélve evő anya	c) a játszva tanuló testvérem
❖	❖
a) olvasva ül a klotyón	a) a mosolygó ¹¹ lány
b) az olvasó fiú	b) a mosolyogva hazudó ¹² lány
c) a fütyülve olvasó fiú	c) a lány mosolyogva hazudik

¹Kaugummi kauen ²s Pferd ³s Nachtkleid ⁴pinkeln ⁵husten ⁶bellen = ugatni
⁷harapni ⁸zavarni ⁹klotyón ¹⁰r Esel ¹¹schmunzeln ¹²lügen

B.

Befejezett

vagy

múlt idejű melléknévi igenév

A **befejezett** (vagy más néven múlt idejű) melléknévi igenévvel egy már **befejezett, lezajlott** eseményt fejezünk ki, amely a **múltban történt**, ezért is használjuk képzésénél az ige befejezett (*Partizip Perfekt*) alakját.

a)

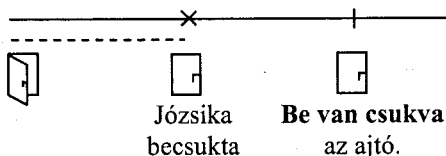
módhatározóként*

Die Tür **ist geschlossen**. = Az ajtó **be van zárva**.

sein + **Partizip Perfekt**

pl.:

ist **geschrieben** = meg **van írva**
ist **geöffnet** = ki **van nyitva**

Mondd ugyanígy: Az ablak ki van nyitva. A munka be van fejezve².
Az óra fel van húzva. A könyvek be vannak pakolva³.
Minden¹ be van vásárolva. A tányér el van mosogatva⁴.

b)

jelzőként

Der **geschriebene** Brief liegt hier. = A megírt levél itt fekszik.

Partizip Perfekt + melléknév végződés

pl.: die **geöffnete** Tür = a kinyitott ajtó
das **gekaufte** Auto = a megvásárolt autó

stehlen → **hat gestohlen** → **das gestohlene** Auto
(lopni) (lopott) (a lopott autó)

Mondd ugyanígy:

a megírt házi	a megszerelt kocsi	a megivott tej
a megfőzött leves	a restaurált ház	a megterített ⁶ asztal
a megvert ⁵ kutya	az elolvasott könyv	a meghívott vendég

* Ez maga az állapotpasszív, lásd az *Állapotpasszív* fejezetben!

¹alles + esz. ²beenden ³einpacken ⁴abspülen ⁵prügeln ⁶decken

1. Fordítsd le! *

a) Az asztal meg van terítve.
A bőrönd el van hozva ¹ .
A poharak el vannak mosogatva.
Az ajándékok be vannak csomagolva.	A házi már meg van írva.
A dolgozat ki van javítva.
A kép ki van állítva.
A cipők ki vannak tisztítva ² .
b) Az elolvasott könyv ott van.
A kijavított ³ dolgozat nem érdekel.
Az elhozott vendégek a buszban vannak.
A megbetegedett ⁴ tanár nem ad egyest.	Az ellopott kerékpár az enyém.
A megszerelt autó jól megy.
A rendberakott ⁵ szoba szép.
A megfázott ⁶ lány az ágyban van.

2. Fordítsd le magyarra!

Die schnell aufgebauten Häuser gefallen mir nicht. Wem gehört jenes gestohlene Auto? Dieses Geschäft ist immer geschlossen. Das gestern diskutierte Thema ist interessant. Die Briefe sind noch nicht abgeholt. Die heute erzählte Geschichte gefällt mir nicht. Ist der vorgestern geschriebene Brief schon aufgegeben? Das gestern geohrfeigte Mädchen ist heute sehr gut. Das gestohlene Auto steht wieder vor unserem Garten. Diese Methode ist veraltet⁷. Die gestern angekommene Delegation hat die Sekretärin empfangen. Die erkrankten Kinder dürfen nicht in die Schule gehen. Die vorige Woche bestellten Waren sind verdorben. Die empfohlenen Getränke haben mir nicht geschmeckt. Ist die Arbeit schon beendet?

3. Fordítsd le *prepozícióval!*

vor dem restaurierten Haus = a restaurált ház előtt

– a megérkezett vendégekkel	– a felhúzott óra mellé
– a megpofozott nőnél	– a rendberakott szobában
– az ellopott kerékpár mellé	– a megjavított rádió elé
– a bevásárolt dolgokhoz	– a kimosott ruhák közé

4. Fordítsd le a következő variációkat! * (Befejezett és folyamatos melléknévi igeneveket használj!)

a) az evő hal	a) a cigarettázva evő hal
b) a megevett hal	b) a cigarettázva megevett hal
c) a hal meg van edve	c) a cigarettázva evő hal meg van edve
d) az evés közben megevett hal
(ném. = az edve megevett hal)	d) a megevett cigaretta
❖	e) a cigarettát evő hal meg van edve
a) az éneklő lány	
b) az elénekelt dal	
c) az énekelve táncoló lány	

¹ab|holen ²aus|putzen ³korrigieren ⁴erkranken ⁵auf|räumen ⁶erkälten ⁷elavulni

* A magyarban szebb, ha Esz/3. személyt használunk, tehát **meg van csinálva** helyett **megcsinálták**-ot, ezekben a feladatokban csak azért tekintünk el ettől, hogy lássuk, hogyan gondolkodik a német.

c. **Bővítőményes szerkezetek**

avagy
a duzzasztóművek

A tanult melléknévi igenevek bővítőményes szerkezetekben is szerepelhetnek oly módon, hogy a *névelő* és a *főnév* közé összegyűjtik az összes rájuk vonatkozó szót, úgy mint a duzzasztómű a vizet:

bővítőmény mindig együtt
 helye ┌──────────┐
 ↓
das ... spielende Kind
das mit den Freunden spielende Kind
das mit den Freunden im Kindergarten spielende Kind
das am Morgen mit den Freunden im Kindergarten spielende Kind
 = a barátokkal reggel az óvodában játszó gyerek

Fordítsd le a piramisokat:

- a) az úszó lány
 az uszodában úszó lány
 a barátnőjével az uszodában úszó lány
 a barátnőjével az uszodában fröcskölve¹ úszó lány
- b) az álló ember
 a WC előtt álló ember
 a bezárt WC előtt álló és toporgó² ember
- c) a lövöldöző banditák³
 a kocsimban lövöldöző banditák
 a kocsimban a rendőrökre lövöldöző banditák
 a kocsimban a rendőrökre menekülés közben⁴ lövöldöző banditák
- d) a síró⁵ lány
 a síró lányhoz
 a padon ülő síró lányhoz
 a padon ülő síró lányhoz odajön egy fiú
- e) az ivó cimborá⁶
 az ivó cimborával
 az evő és ivó cimborával
 a kocsmában evő és ivó cimborával beszélgető barát
 a kocsmában evő és ivó cimborával beszélgető baráthoz jön egy nevető lány⁷

¹ platschen = fröcskölni ² trappeln ³ schießen; e Banditen ⁴ beim Fliehen/fliehend
⁵ weinen ⁶ r Kumpel ⁷ zu -val indítsd a mondatot! (**Vonatkozó névmással** is fordíthatod!)

1. Fordítsd le magyarra!

Der in Budapest ankommende deutsche Außenminister begrüßte die Journalisten. Den seit Jahren verschlossenen Schrank öffneten wir gestern. Der für diese Stellung geeignete¹ Direktor ist noch zu jung. Den beim Publikum so beliebten Schauspieler haben wir zum Abendessen eingeladen. Die gestern im Keller gefundene Vase kostet mehr als 20 000 Euro. Das ist ein seit 120 Jahren nicht erreichter Rekord. In Frankreich gab es eine über vier Wochen anhaltende² Schönwetterperiode. Die attraktiv aussehende Lehrerin begrüßten die zum Unterricht erschienene³ Schüler. Eine aus dem Schuldienst ausscheidende⁴ Kollegin ärgerte sich über einen nicht rechtzeitig aus den Ferien zurückkommenden Schüler. Der sich nach mehr Ferien sehrender⁵ Schüler ärgerte sich über die zu schnell vergehenden Ferien. Der vorgestern auf der Autobahn landende Pilot hatte mit dem eben ankommenden Monteur⁶ einen Streit. Das gestern um 4 Uhr nach Prag abgeflogene Flugzeug ist immer noch nicht angekommen. Der mit zwanzig Minuten Verspätung abgefahrene Zug ist pünktlich in Wien angekommen.

2. Fordítsd le a minidialógusokat!

- Miről beszéltél azzal a fiúval?
- A padon ülő és cigarettázó fiúra gondolsz?⁷
- ❖
- A televízió előtt rágót nyammogva⁸ nem lehet tanulni!
- Világos.
- ❖
- Tetszik a lány?
- A padon ülő és fagyit nyaló lányra gondolsz?
- ❖
- Rossz barátaid vannak!
- Most a börtönben⁹ ülő barátaimra gondolsz vagy a helikopter¹⁰ elől menekő lökre¹¹?
- ❖
- Ki az anyukád?
- A sarkon az igazgatóval beszélő nő az anyukám.
- ❖
- Melyik autóval utaztatok Berlinbe?
- Azzal a parkoló elején parkoló Mercedesszel. (der)
- ❖
- Azzal a kis kék Trabival jöttök?
- Nem. Azzal a Skoda mellett parkoló, kékre festett¹² Volvóval.
- Akkor én inkább a tegnap felújított¹³ rolleremmel jövök.

¹alkalmas ²an|halten = eltart vmeddig ³erscheinen = megjelenni ⁴aus|scheiden = eltávozni ⁵vágyani vmi után ⁶szelő ⁷meinen + A ⁸Kaugummi kauen ⁹s Gefängnis ¹⁰r Hubschrauber ¹¹fliehen vor +D ¹²bestreichen ¹³erneuern; r Roller

D.

Beállító

vagy

jövő idejű melléknévi igenév

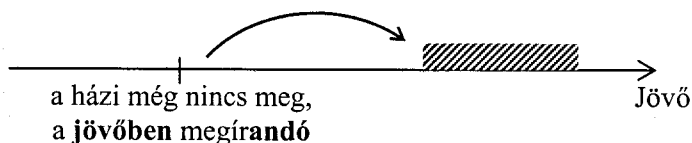
A **beállító** (vagy jövő idejű) melléknévi igenévvel azt fejezzük ki, hogy egy ügyet vagy dolgot **el kell** illetve **el lehet** végezni majd a **jövőben**. Ehhez a nyelvtanhoz a legközelebb áll az **-andó, -endő** képző a magyarban (pl.: megoldandó, elküldendő):

Die **zu** schreibende Hausaufgabe bedrückt mich.

= A megírandó házi feladat nyomaszt.

(zu) + Főnévi igenév + **(d)** + mn. végz.

pl.: der **zu** reparierende Kühlschrank = a megjavítandó hűtőszekrény
ein **zu** lösendes Problem = egy megoldandó probléma

Mondd ugyanígy:

egy megjavítandó rádió

a megtanulandó szavak

a megoldandó feladatok

az elismerendő teljesítmény¹

a kijavítandó munkák

egy elolvasandó könyv

a kimosandó ruhák

a tanulandó anyag

egy jóváteendő² hiba

az elkerülendő³ hiba

a használandó szótár

a megírandó levél

A **beállító** melléknévi igenév tartalmilag a **müssen** és **können** módbeli segédigéknek felel meg*:

Den Brief **muss** man aufgeben.

⇒ Der aufzugebende Brief.

= A feladandó levél. **-andó, -endő**

Das Gerät **kann** man nicht reparieren.

⇒ Das nicht **zu** reparierendes Gerät.

= A megjavíthatatlan készülék. **-ható, -hető**

Mondd ugyanígy:

Egy jóvátehetetlen hibát követett⁴ el. Hol van a befizetendő összeg⁵? Ez egy megválaszolhatatlan⁶ kérdés. Sajnos egy gyógyíthatatlan⁷ betegsége van. Félek a rovarok feltartóztatathatlan inváziójától⁸. A felépítendő ház alapja⁹ még nincs kész. Megcáfolhatatlan¹⁰ érveivel meggyőzött mindenkit.

¹anerkennen; die Leistung ²wiedergutmachen ³vermeiden ⁴begehen +A ⁵e Summe

⁶beantworten ⁷heilen ⁸aufhalten; s Insekt ~s, ~en ⁹e Grundmauer ¹⁰wiederlegen

* Hogy mikor melyiknek felel meg, az a mindenkori szövegösszefüggéstől függ.

E. Összetoglaló gyakorlatok

1. Fordítsd le a következő variációkat és mondd meg, melyik fajta melléknévi igenevet használtad!

(1) apa énekelve olvas

az éneklő apa

az elénekelt dal

az elénekelendő dal

(2) Jürgen feladja a levelet

a levelet feladó Jürgen

a feladott levél

a feladandó levél

(2) a fésülködő lány*

a lány fésülködve beszél

a megfésült lány

a megfésülendő lány

(5) Kinga rendet rak a szobában¹

a rendrakó Kinga

a rendbe rakott szoba

a rendbe rakandó szoba

(3) a könyvet író fiú

a fiú könyvet írva beszél

a megírt könyv

a megírandó könyv

(6) a tapétázó munkással²

cigarettázva tapétázik

a kitapétázott szobában

a tapétázandó szobában

2. Fordítsd le magyarra!

Mutti hat eine vollautomatisch waschende Waschmaschine gekauft. Vom Arzt bekam ich gegen meine Kopfschmerzen eine sich in Wasser schlecht lösende Tablette. Der erkältete Junge kommt heute nicht. Der auf den Turm gestiegene Wanderer ist jetzt sehr müde. Der in den Bach gefallene Tourist liegt im Bett. Der mit fünfzehn Minuten Verspätung abgefahrene Zug kommt in 2 Stunden in München an. Diese veraltete³ Methode gefällt mir nicht. Er hatte aner kennende⁴ Meinung über euere Arbeit. Der anerkannte Professor unterrichtet an der Universität von Basel. Die zu waschenden Kleidungsstücke liegen auf dem Boden. Die zu lösende Aufgabe ist einfach nicht lösbar. Der Passagier⁵ stieg noch in den vom Bahnhof entfernenden Zug ein.

3. Fordítsd le a mondatokat!

A meghívott vendégek 8 órakor érkeznek meg. A felhúzott óra nem akart felébreszteni⁶. A pletykáló⁷ lányokkal nem szívesen beszélek. A kijavított dolgozatok otthon maradtak. Az érkező vendégeket kísérd⁸ a szobába! Ez még egy megoldandó feladat. Kerékpározva is tudok tanulni. Az elloptott kerékpár annál a cigarettázva beszélő fiúnál van. Az eladhatatlan árukat kidobjuk⁹. A látogatók beszélgetve¹⁰ hagyták el a múzeumot. A katonák¹¹ erre a feladatra speciálisan ki vannak képezve¹². A barátnőm szerelmes, de sajnos nem belém. A bankot kirámoló gengszterek¹³ között ott volt a barátom is. Az elmosandó edények még nincsenek elmosogatva, fiam!

¹aufräumen im Zimmer ²tapezieren; r Arbeiter ³elavult ⁴aner kennen +A = elismer ⁵utas
⁶wecken ⁷klotschen ⁸begleiten ⁹aus|werfen ¹⁰diskutieren ¹¹r Soldat -en ¹²speziell
 aus|bilden ¹³r Gangster -; aus|räumen * A sich közvetlenül a névelő után áll!

A.

sowohl - als auch is - is

A **sowohl - als auch** (is - is) páros kötőszóval mondatokat és mondatrészeket köthetünk össze:
pl. két mondatot:

Ich gehe heute zu dir.

Ich besuche meine Oma.

Ich gehe heute **sowohl** zu dir, **als auch** besuche ich meine Oma.

I. hely

Á

A

[fordított szórend]

= Ma hozzád **is** megyek és meg **is** látogatom a nagyit.

Ugyanígy:

A virágokat is megöntözi és a szobámban is rendet rak.
Holnap felkeresem anyát is és vidékre is utazom. (aufs Lande)
A városba is megyek és a múzeumot is megnézem¹.
Adok neked ebédet is és meg is mosom a hajadat.
Adott nekem csokit is és el is vitt az állatkertbe².
Be is vásároltam és rendet is tettem a szobámban.
A virágot is megöntözöm és a kutyának is adok enni³.
A kocsit is megjavítottam és a barátnődet is elhoztam.
A levesemet is megette és a vázát is összetörte⁴.
El is mosogatott és be is vásárolt.
Ma teniszeztünk is és meg is néztük a Louvre képeit.
Ma úszunk a Balatonban és vízbiciklizünk⁵ is.

1. Fordítsd le magyarra!

Ich repariere morgen sowohl mein Auto, als auch mache ich darin Ordnung. Er gab mir sowohl Eis, als auch begleitete⁶ er mich bis zum Theater. Sie will sowohl eine Auslandsreise unternehmen⁷, als auch seine Heimat besser kennen lernen. Wir sahen heute sowohl fern, als auch gingen wir in den Park. Er schenkte mir sowohl einen Kuli, als auch gab er mir einen Kuss. Mein Freund malte sowohl ein schönes Bild, als auch reparierte er mein Fahrrad. Sie schrieb sowohl ein Gedicht⁸, als auch trank sie ein Liter Wodka. An jedem Tag nimmt er sowohl an dem Wettkampf⁹ teil, als auch besucht er in Karlstadt seine Urgroßeltern¹⁰. Professor Brinkmann hat am Freitag sowohl seinen Patienten operiert, als auch seinen ausländischen Kollegen empfangen.

¹sich^D ansehen ²r Zoo ³Futter geben ⁴zerbrechen a.h.o ⁵Wasserfahrrad fahren
⁶elkísér ⁷tenni, csinálni, vállalkozni vmire ⁸költemény ⁹verseny ¹⁰dédszülők

2. Kösd össze *is–is* kötőszóval a mondatokat!

Ich kaufe heute alles ein.	+ Ich gieße deine Blumen.
Meine Freundin kocht.	+ Sie macht in meinem Zimmer Ordnung.
Dein Freund fährt gut Motorrad.	+ Sie spielt gut Gitarre.
Die Lehrerin korrigiert unsere Fehler.	+ Sie gibt uns Noten.
Bill treibt Sport.	+ Er spielt schön Klavier.
Karl trinkt Napoleon.	+ Er isst Kaviar.
Die Sekretärin empfängt die Gäste.	+ Sie bäckt ihnen Kuchen.
Mein Kollege bestellt die Getränke.	+ Er schmückt den Saal.

- ☞ 3. Mondatrészeket is összeköthetsz a **sowohl – als auch**-al, itt csak **egy** **igét** használunk és vesszöt se teszünk:

Ich bin **sowohl** klug **als auch** bescheiden.
= Okos **is** és szerény **is** vagyok.

Ugyanígy:

Hasfájásom és fejfájásom ¹ is van.	Most velem is beszél és a barátjával is.
A barátom lusta is és ügyetlen ² is.	Velem is táncolsz és vele is?
Ő rám is gondol és a karrierjére ³ is.	Sört és bort is iszik.
A kulcsomat és a pénztárcámat ⁴ is keresem.	A sportot és a zenét is szereti.
A macskám primitív is és pimasz ⁵ is.	

- ☞ 4. A példa alapján használj **módbeli segédigét is!**

Ich **will** sowohl ins Kino **gehen**, als auch mit dir im Restaurant **essen**.

= Moziba **is akarok** menni és enni **is akarok** veled étteremben.

utolsó helyen

A várost is meg szeretném nézni és a nagymamámat is meg akarom látogatni. Tudok úszni is és tv-t nézni is! Amerikába és Braziliába⁶ is szeretnék utazni. Gyalog⁷ is akarok menni és busszal is akarok utazni. Magyarul is és németül is tudok már. Neki Németországban és Ausztriában is kell dolgoznia. Sajnos nekem otthon is és az iskolában is kell tanulnom. Alaszkába is szeretnék utazni és az Atlanti-óceánban⁸ is szeretnék fürödni. Ma még el kell mosogatnom és rendet is kell raknom a szobámban. Teniszezni és hegedülni⁹ is tud.

5. Fordítsd le a minidialógust!

- A barátom egy csodálatos ember. Szigorú és nagyvonalú¹⁰ is.
- Miért?
- Jótékonysági¹¹ koncerteken is részt vesz és az ültetvényeken¹² is felügyel¹³ a munkásaira egy ostonnal¹⁴.
- Akkor a te barátod egyszerre kiváló üzletember és egy nagy humanista¹⁵ is!

¹Bauchweh/Kopfweh haben ²faul; ungeschickt ³e Karriere ⁴e Geldbörse ⁵primitiv; frech ⁶Brasilien ⁷zu Fuß ~ ⁸r Atlantik ⁹Geige spielen ¹⁰streng; großzügig ¹¹s Wohltätigkeitskonzert ¹²e Plantage ¹³überwachen ¹⁴e Peitsche ¹⁵r Geschäftsmann; r Humanist

B. weder – noch sem – sem

A **weder – noch** (sem – sem) páros kötőszóval mondatokat és mondatrészeket kötünk össze, ahol **mindkét tagmondatot** vagy mondatrészt **tagadjuk**.

Két tagmondatot tagadjunk:

Ich trinke **keinen** Alkohol.

+

Ich esse **kein** Fleisch.

Ich trinke **weder** Alkohol, **noch** esse ich Fleisch.

I. hely A A

[fordított szórend]

= **Sem** alkoholt nem iszok, **sem** húst nem eszek.*

Ugyanígy:

Se tévét nem néz, se könyvet nem olvas.

Se nem takarít a szobájában, se nem mosogat.

Se nem segít nekem, se nem udvarias¹ velem.

Sem tanácsot nem kérek tőled², sem nem segítek neked.

A barátnőd sem karcsú³, sem nem tud ablakot pucolni!

Se nem tanulsz, se nem viszed ki a szemetet⁴!

Ez az állat se nem repül, se nem úszik.

Alkoholt se iszik és a lányokkal sem táncol.

Józsai se nem sportol⁵ se nem tanul.

Ez a hajléktalan⁶ se nem koldul⁷ se nem dolgozik.

Ezen az órán se aludni, se tanulni nem tudok!

Ezen a bolygón⁸ tyúkok sincsenek és vadászok se vadásznak⁹.

1. Fordítsd le magyarra!

Er kam zu uns weder zu Weihnachten, noch besuchte er uns in den Winterferien. Er hilft mir weder bei der Hausaufgabe, noch kommt mit mir Fußball spielen. Spätabends trinkt er weder Wein, noch isst er etwas. Dein Freund geht weder in die Schule, noch macht er seine Hausaufgaben. Sie trägt weder schöne Kleider, noch geht sie ins Theater. Péter lud uns weder zur Party ein, noch begrüßte er mich gestern auf der Straße. Hier kann man weder Geld wechseln, noch Lebensmittel kaufen. Die Mathestunde war weder interessant, noch konnte ich meinen Lehrer richtig verstehen. Mein Mann will weder arbeiten, noch beim Haushalt helfen.

* Mivel a németben nincsen kettős tagadás (sem ~~nem~~), ezért a **weder – noch** elég tagadás a mondatban, *nem szabad kitennünk* még mellé extra a *nicht*-et.

¹höflich sein zu +D ²jden. um Rat bitten ³schlank ⁴den Mülleimer aus|leeren ⁵Sport treiben ⁶r/e Obdachlose ⁷betteln ⁸r Planet ⁹r Jäger/jagen

2. Kösd össze *sem* – *sem* kötőszóval a mondatokat!

Ich komme nicht zu euch.	+	Ich besuche nicht deine Freundin.
Er isst keine Schokolade.	+	Er trinkt kein Mineralwasser.
Der Lehrer kommt nicht in die Berge.	+	Er liest keine Zeitung.
Der Fahrer trinkt keinen Alkohol.	+	Er fährt nicht zu schnell.
Er hat keinen Sinn für Humor ¹ .	+	Er ist nicht intelligent.
Da gibt es keine Musik.	+	Die Speisen sind nicht gut.
Sie trägt nicht schöne Kleider.	+	Sie wäscht sich nicht die Füße.

3. A *sem*–*sem* mondatokból csinálj újra két tagadó mondatot!

Er kennt weder die Regeln², noch kann er gut spielen.
 Meine Freundin kann weder gut kochen, noch im Zimmer Ordnung machen.
 Du gibst mir weder gute Ratschläge³, noch hilfst du mir bei der Aufgabe.
 Die Lehrerin spielt weder Fußball, noch raucht sie in den Pausen.
 Er hat weder Zeit für seine Kinder, noch kauft er ihnen Geschenke.
 Mein Freund spielt weder Klavier, noch treibt er Sport.
 Anna isst weder Kuchen, noch trinkt sie Coca-Cola.
 Er geht weder ins Konzert, noch schwimmt er mit seinen Freunden.

☞ 4. Mondatrészeket is összeköthetünk **weder** – **noch**-al, itt csak **egy** **igét** használunk és vesszöt se teszünk:

Ich bin **weder** schön **noch** intelligent.
 = Se szép, se intelligens nem vagyok.

Ugyanígy:

Se bort, se sört nem iszok.	Se vele, se veled nem megyek.
Se moziba, se színházba nem megy.	Az a szoba a lakásotokban se nem világos ⁶ , se nem nagy.
Se barátom, se barátnőm nincsen.	Az anyósom se nem lát, se nem hall.
A barátnőd se nem buta, se nem ronda ⁴ .	Se kicsi, se nagy háza nincs.
Ehhez ⁵ se kedvem, se időm nincs.	

☞ 5. Ha **több** mondatrészt is tagadsz, csak a **noch**-ot tedd ki:

Sie liebt **weder** mich **noch** meine Freundin **noch** Géza.
 = Nem szeret se engem se a barátnőmet se Gézát.

Ugyanígy:

Te nem szeretsz se engem, se a kutyámat, se a macskámat, se az egeremet.
 Se kenyeret, se férget⁷, se virágot, se almát nem eszik egy hete a halam.
 Nem láttam ott se az anyukád, se az apukád se a húgodat.
 Se bort, se vizet, se limonádét, se kakaót, se ásványvizet nem iszom.
 Nem vásárolt se nekem, se neked, se a nagyinak, se a halamnak csokoládét.
 Se én, se anyu, se apu, se a nagy, se a nagypapa nem négykézlábazott⁸!

¹nincs humorérzéke ²szabály(ok) ³(r) -"e tanács ⁴blöd/häßlich ⁵dazu ⁶hell ⁷r Wurm
⁸auf allen vieren kriechen o.i.o.

c. entweder – oder vagy – vagy

Az **entweder – oder** (vagy – vagy) páros kötőszóval mondatokat és mondatrészeket kötünk össze, ahol egy **választási lehetőséget** fejezünk ki.

Két mondat esetében:

Wir fahren heute zur Oma. + Wir besuchen meine Tochter.

vagy – vagy

Entweder fahren wir heute zur Oma, **oder** wir besuchen meine Tochter.

A A

I. hely A A

[egyenes szórend]

= **Vagy** elmegyünk ma a nagyihoz, **vagy** meglátogatjuk a lányomat. *

Ugyanígy:

Vagy jössz velünk, vagy otthon maradsz.

Vagy megeszed a kenyeret, vagy nem kapsz csokoládét.

Vagy odaadod a pénzt, vagy kapsz egy pofont.

Vagy elmész az iskolába, vagy beszélek apáddal.

Vagy ebben az utcában lakik, vagy a szüleinél él.

Vagy levelet írok neki, vagy telefonálok neki.

Vagy nem tud írni, vagy nincs keze.

Vagy külföldre megyünk, vagy a telken¹ dolgozunk.

Most vagy hazudik, vagy őszintén beszél².

Vagy segítesz nekem vasalni³, vagy itthon maradsz.

1. Fordítsd le magyarra!

Entweder gehst du jetzt aus dem Zimmer, oder ich schmeiße dich raus⁴.

Entweder kommt ihr zu uns, oder wir gehen zu euch. Entweder essen wir

heute zu Hause, oder wir gehen zusammen in eine Gaststätte. Entweder

lernst du 100 Wörter bis morgen, oder du bekommst von mir eine schlechte

Note. Entweder schenke ich ihr eine Bluse, oder ich kaufe ihr ein Radio.

Entweder gebe ich ihr jenes Buch zu Weihnachten, oder sie wird es mir

schenken. Entweder wird mir mein Chef kündigen⁵, oder ich werde morgen

diese Firma freiwillig verlassen⁶, aber ich will hier nicht mehr arbeiten.

Entweder lässt du mich los, oder du bekommst von mir eine Ohrfeige.

¹s Grundstück ²lügen; ehrlich sprechen ³bügeln ⁴kihajítani ⁵felmondani ⁶elhagyni

* Más helyen is állhat az **entweder**:

Entweder wir fahren stb...

vagy

Wir fahren *entweder* stb ...

2. Kösd össze *vagy* – *vagy* kötőszóval a mondatokat!

Du tapezierst die Wohnung.	+ Du putzt das Fenster.
Wir fahren zum Plattensee.	+ Wir besuchen deinen Cousin.
Sie machen jetzt einen Klassenausflug ¹ .	+ Sie schreiben eine Schularbeit.
Du hörst mit dem Blödsinn ² auf.	+ Ich werde böse.
Valentin sucht sie heute auf.	+ Er geht ins Schwimmbad.
Julian ist sehr krank.	+ Er ist abgereist.
Wir fahren nach Osaka.	+ Wir bleiben am Plattensee.
Der Lehrer korrigiert den Aufsatz ³ .	+ Er geht mit Bözsi in die Berge.

- ☞ 3. **Mondatrészeket is összeköthetsz *entweder* – *oder*-rel, itt csak egy igét használunk és vesszöt se teszünk:**

Entweder fahren wir mit ihnen **oder** mit deinen Eltern.
= **Vagy** velük **vagy** a szüleiddel megyünk.

Vagy itt alszik vagy a nagymamájánál.	Vagy Németországba vagy
Vagy holnap vagy holnapután megyünk.	Olaszországba megyünk.
Vagy egy széket vagy egy lámpát kapok.	Vagy most ebédel vagy 2-kor.
Vagy nagyon szomorú vagy nagyon vidám.	Vagy szeretsz engem vagy nem!
Vagy halat eszik vagy semmit.	Vagy most ájulok el vagy soha! ⁴

- ☞ 4. **A példa alapján használj *módbeli* *segédigét* is!**

Entweder **musst** du jetzt **arbeiten**,
oder an der Universität **weiterstudieren**.
= Most **vagy** dolgoznod *kell*, **vagy** az egyetemen továbbtanulnod.

Vagy meg akarja látogatni a barátját, vagy el akar menni vele moziba.
Vagy moziba szeretnénk menni, vagy fagyit enni a cukrászdában.
Vagy meg kell mondania neki az igazságot, vagy el kell mennie otthonról⁵.
Vagy meg kell őt operálni, vagy csak kórházba kell szállítani.
Vagy a TV előtt szeret ülni, vagy a computeren játszani.
Vagy nem szeretsz velem étterembe jönni, vagy csak kevés a pénzed.
Vagy hazamegyünk, vagy neked kell fizetned a pincérnek.

5. Fordítsd le a minidialógusokat!

- **Vagy** kifizetjük az albérletet⁶ és maradunk, **vagy** nem fizetjük ki és megyünk a híd alá.
 - **Fizetünk**.
- ❖
- **Vagy** befogod⁷ a szád és ide figyelsz⁸, **vagy** azonnal elhagyod a szobám!
 - **A kettőt egyszerre⁹ nem tudom: vagy befogom a szám vagy odafigyelek.**

¹iskolakirándulás ²hülyéskedés ³fogalmazás ⁴in Ohnmacht fallen ⁵von zu Hause
⁶e Untermiete ⁷den Mund halten ⁸zuhören ⁹beide; gleichzeitig

D. nicht nur – sondern auch nem csak – hanem ... is

A **nicht nur – sondern auch** (nem csak – hanem ... is) páros kötőszóval mondatokat és mondatrészeket kötünk össze:

Pl. két mondatot

Es gibt dort ein Kino. + In der Nähe liegt ein Schwimmbad.

Es gibt dort **nicht nur** ein Kino,

sondern auch ein Schwimmbad liegt in der Nähe.

I. hely

A

A

[egyenes szórend]

= **Nem csak** mozi van a környéken, **hanem** egy uszoda is.*

Ugyanígy:

Nem csak pénzt küld neki, hanem meg is látogatja.

Nem csak segíték a barátainknak, hanem kerékpározom is velük.

A barátomnak nem csak sok pénze van, hanem sokat is utazik.

Nem csak a rádió rossz, hanem a tévé se működik.

Nem csak újságokat vásárolunk, hanem könyveket is adunk el.

Nem csak a feje fáj, hanem rosszul is érzi magát.

A tanárnőnk nem csak tanít, hanem újságot is árul a hétvégén.

Nem csak dolgozik, hanem a feleségének is segít.

A barátnőm nem csak kitakarítja a szobámat, hanem meg is borotvál!

Nem csak hogy egy hangos szomszéd él felettük, hanem egy alkoholista¹ is énekel esténként alattunk.

1. Fordítsd le magyarra!

Mein Kollege ist nicht nur blöd, sondern er stört mich auch bei der Arbeit. Er hat nicht nur mit seiner Frau Probleme, sondern er streitet immer auch mit seinen Nachbarn. Sie hat nicht nur viel Freizeit, sondern sie nutzt sie auch gut aus². Er hatte gestern nicht nur einen Bärenhunger³, sondern er war auch aggressiv. Nicht nur ein Krankenhaus gibt es dort, sondern auch ein Thermalbad ist im Garten. Nicht nur der Kranke war müde, sondern auch der Arzt fühlte sich nicht ganz wohl. Nicht nur Autos verkauft man hier, sondern man kann auch Fahrräder kaufen. Nicht nur Kinder spielten im Spielpark, sondern auch die Eltern spielten Fußball miteinander.

* – a **nicht nur** állhat a mondat elején is: **Nicht nur** ein Kino gibt es dort, sondern ...

– a **sondern auch** elválhat egymástól és az elé a szó elé kerül, amelyre vonatkozik:

Er liest **nicht nur** auf Deutsch, **sondern** er spricht **auch** auf Englisch.

¹r Alkoholiker ²ausnutzen = kihasznál ³farkasétvágy

- ☞ **2. Mondatrészeket** is összeköthetsz a **nicht nur – sondern auch**-al, itt elég csak egy igét használnod:

Sie ist nicht nur primitiv, sondern auch faul.
 = Nem csak primitív, hanem lusta is.

Ugyanígy:

A barátom nem csak gazdag, hanem okos is.

Nem csak éhes vagyok, hanem szomjas is¹.

Nem csak tejet veszek, hanem csokit is.

Nem csak a barátom él velünk, hanem a barátom barátja is.

Gizi nem csak a hajam, a fülem is levágta².

Nem csak könyvet, hanem újságot is olvas.

Nem csak a tanárnő jön, hanem az igazgató is.

Nem csak könyveket hoz, hanem a barátnőjét is.

Nem csak az uszodába megyünk, hanem a nagyihoz is.

Nem csak buta, ronda is.

- ☞ **3. Vigyázat, bakiveszély!**

Ha csak azt akarod kifejezni, hogy **sőt még ... is**, akkor az egytagú **sogar**-t kell használnod:

Er kann sogar auf Deutsch sprechen.
 = Sőt, még németül is tud beszélni.

Ugyanígy:

Sőt, neki két gyereke is van. Sőt, jól tud kézilabdázni is. A barátnőmnek két autója is van. A barátom jól tud lovagolni is³. Sört is ittunk a partin. Sőt, még meg is akarta írni a házimat! Sőt, még angolul is tud írni.

- 4. A példa alapján használj módbeli segédigét is!**

Ich will nicht nur nach Ägypten, sondern auch nach Kalifornien fliegen.

Nem csak egy új házat akarok venni, hanem egy új autót is. Nem csak enni szeret, hanem tv-t nézni is. Nem csak 1000 métert kell ma úsznunk, hanem 2 kilométert futnunk is. Nem csak sokat akar keresni, hanem sokat költeni is. A könyvtárban nem csak olvasni tudsz, hanem aludni is. Idén nem csak utazni, hanem egy házat is akarnak venni.

- 5. Fordítsd le a minidialógusokat!**

- **Miért nem hagyod békén⁴ azt a legyet⁵?**

- **Ez a légy nemcsak rosszul nevelt⁶, hanem pimasz⁷ is.**

- **Nem csak fáradt vagyok, hanem ideges is.**

- **Akkor menj aludni.**

- **Ma nem csak egy egyest kaptam az iskolában, hanem egy pofont is.**

- **Te mázlista⁸ vagy!**

¹hungrig; durstig ²ab|schneiden ³reiten ⁴in Ruhe lassen ⁵e Fliege ⁶schlecht erzogen ⁷frech ⁸r Glückspilz

VIII. Melléknévvozzatok

Nem csak az igéknek lehet vonzatuk, hanem a mellékneveknek is. Ez a vonzat lehet egy „puszta eset” is (ähnlich sein +D), de lehet prepozíciós vonzat is (verliebt sein in +A).

Hozzávalók:

sein + vonzat + melléknév

Joe ist mir ähnlich. ⇒ ähnlich sein +D
= Joe hasonló hozzám. = hasonló vkihez

A. Melléknevek Akkusativval

Ezek a melléknevek többnyire időt és mennyiséget jelölnek:

alt	öreg	} sein + Akkusativ
breit	széles	
tief	mély	
lang	hosszú	
hoch	magas	
wert	ér vmit	
schwer	nehéz	

Ihr Sohn ist erst einen Monat alt.

= A fia még csak egy hónapos.

Mondd ugyanígy:

A polc egy méter¹ széles.

A gödör² 1 méter mély.

A körme³ 3 cm hosszú.

A bolhám⁴ 1 cm széles.

Az ágya 3 méter hosszú.

Ez a ház csak a felét⁵ éri.

Ez a gyűrű⁶ 100 Dollárt ér.

Ez a szék nem sokat ér.

A barátnőm majdnem 1 tonnás⁷.

Ez egy lyukas garast⁸ se ér. (tagadás!)

Másfél⁹ méter széles a szekrénye.

Még csak egy hetes a lányom.

Fabatkát¹⁰ se ér a cipóm. (tagadás!)

Egy méter hosszú seprűt¹¹ hozott.

Van egy egy hónapos kutyája.

A tájékoztatása¹² nekem sokat ér.

1. Fordítsd le!

Das Wiedersehen mit meinen alten Schulkameraden war mir die Reise wert. Ihre Hilfe ist mir sehr viel wert. Der Neugeborene¹³ war erst einen Tag alt, als er starb. Mein neuer Freund ist ebenso lang wie breit. Einen Tag lang blieb er nur bei uns. Der ganze Kram¹⁴ ist nicht viel wert.

¹r/s Meter ²e Grube ³r Nagel "-; r/s Zentimeter ⁴r Floh ⁵e Hälfte ⁶r Ring ⁷fast; e Tonne ⁸r rote Heller (+Akk.) wert ⁹anderthalb ¹⁰r Schuss Pulver (+Akk.) wert ¹¹r Besen ¹²e Auskunft ¹³újszülött ¹⁴vacak, holmi

B. Melléknevek Dativval

ähnlich	hasonló	} sein + Dativ
behilflich	segítőkész	
bekannt	ismert	
gleichgültig	közömbös	
peinlich	kínos	
treu	hű	
sympathisch	szimpatikus	

Er war *mir* immer **behilflich**.

= Mindig segítőkész volt **hozzám**.

Mondd ugyanígy:

Hasonló egy majomhoz¹.

Bélát itt kevésbé² ismerik.

Miért közömbös ez számodra?

Johann ismert a környéken.

Az eset³ kínos volt számomra.

Mindig hű volt hozzá.

Nem tudsz róla⁴?

Ismerem ezt a zenét.

Nem szimpatikus nekem a barátod.

Ez közömbös számodra?

Kínos volt számomra a dicsérete⁵.

Hű maradtam hozzá.

C. Melléknevek Genitivvel *

gewiss	biztos vmiben	} sein + Genitiv
ledig	mentes, szabad vmitől	
schuldig	adós vkinek	
sicher	biztos vmiben	
verdächtig	gyanús vmiben	
würdig	méltó vmi(re)	

Dieser Millionär **ist** jeglicher Sorgen **ledig**.

= Ez a milliomos mindenféle gondtól **mentes**.

Mondd ugyanígy:

Biztos vagy benne⁶.

Biztos a győzelemben⁷.

Nem vagyok benne biztos.

Pista gyanús ebben a lopásban⁸.

Biztosak vagytok a győzelemben?

Méltó a dicséretre.

Ez nem méltó hozzád⁹.

Megszabadultam a barátnőmtől¹⁰.

Mentes minden kötelezettségtől¹¹.

Ebben az ügyben gyanús.

¹r Affe -n,-n ²wenig ³r Fall ⁴jdem. ist etw. ⁵r Lob ⁶dessen (Gen!) ⁷r Sieg (Gen.)

⁸r Diebstahl -s ⁹dein (+Gen.) = hozzád ¹⁰ledig sein +G (jelen idő!) ¹¹e Pflicht

* A **Genitiv**-vel álló melléknevek ma már nagyon ritkák a németben.

D. Melléknevek Prepozícióval

1. Fordítsd le a mondatokat a *prepozíciós melléknevekkel!*

stolz auf + A = büszke vmire/vkire	fertig mit +D = kész vmivel
böse auf +A = mérges vkire/vmire	zufrieden mit +D = elégedett vmivel
arm an +D = szegény vmiben	abhängig von +D = függ vmitől
reich an +D = gazdag vmiben	begeistert von +D = el van ragadtatva

Büszke vagyok rád. Miért vagy mérges ránk? Ez az ország szegény ásványi kincsekben¹. Magyarország gazdag gyógyvizekben². Készen vagy a munkával? Nem vagyok elégedett a teljesítményeddel³. Még függ a szüleitől. El vagyok ragadtatva a filmtől. Nem vagyok elragadtatva tőle. Még mindig mérges rám. A tanárom elégedetlen velem. Garfield el van ragadtatva az új recepttől⁴. Sajnos még nem vagyok független tőle. Józsi jogosan⁵ büszke az eredményére. Elégedettek vagytok vele?

2. Fordítsd le!

gespannt auf +A = kíváncsi vmire	bewandert in +D = járatos vmiben
neidisch auf +A = irigy vkire	geschickt in +D = ügyes vmiben
bereit zu +D = készen áll vmire	verliebt in +A = szerelmes vkibe
fähig zu +D = képes vmire	blass vor +D = sápadt vmitől

Kíváncsi vagyok a filmre. Mindig irigy volt rám. Készen állsz az indulásra? Erre nem vagyok képes. A szomszédom képes mindenre. Képes volt erre a tetre! Járatos a matematikában. Lajos ügyes zsebmetszésben⁷. Nem vagyok képes erre a feladatra. Szerelmes vagyok beléd. Sápadt volt a dühtől⁸. Sápadt lett a félelemtől. Szerelmes vagy belé? Miért vagy irigy rá? Sok dologban járatos. A rakéta készen áll a kilövésre⁹. Kíváncsiak vagyunk az új főnökre.

3. Fordítsd le!

bekannt für +A = ismert vmiről	besorgt um +A = aggódik vkieért
gewöhnt an +A = hozzá van szokva vmihez	beliebt bei +D = kedvelt vkik között
glücklich über +A = örül vkinek/vminek	verrückt nach +D = bolondul vkieért/vmieért

Anita ismert a pontatlanságáról¹⁰. Hozzá vagyok szokva ehhez a hideghez¹¹. Mindannyian örültünk az ajándékoknak. Bolondulok ezért a fiúért. Aggódok a gyerekeiért. Aggódik értem. Pista nagyon kedvelt a barátai (körében). Az énektanárom¹² Mozart zenéjéért bolondul és én a Mozart csokiért. Kedvelt az osztálytársai között a fiam. Hozzá vagyok szokva a stílusához¹³. Ez a város ismert a múzeumairól. Aggódok érted, Józsi! Miért aggódsz úgy érte?

¹e Bodenschätze (Pl) ²s Heilwasser ³e Leistung ⁴s Rezept ⁵mit Recht ⁶e Tat ⁷r Taschen-
diebstahl ⁸e Wut ⁹r Start ¹⁰e Unpünktlichkeit ¹¹e Kälte ¹²e Musiklehrerin ¹³r Stil

E. Összefoglalógyakorlatok

1. Fordítsd le!

Mérges vagyok a barátnómre, mert nem jött. Ez a nap gazdag volt élményekben. Gyógyvizekben gazdag országban töltik¹ a nyarat. Elégedett vagyok a bizonyítványoddal². Van egy egy hónapos cicám. Ez a kocsi csak a felét³ éri. Biztos vagy benne? Az ügy közömbös számára. Imre még csak egy méter magas. Szerelmes vagy belé? Ügyes a tornában⁴. Miért vagy olyan irigy rá? Készen áll a csoport az indulásra? Sápadt a réműlettől⁵. Nem vagyok járatos a computertechnikában⁶. Nincs hozzászokva ehhez a lárma⁷hoz. Nincs hozzászokva a kemény munkához⁸. Kíváncsi vagyok a feleletére. Ez olyan kínos volt számomra! Mindig segítőkész volt az anyjának. Erről nem tudtál? (bekannt sein) Olyan antipatikusak számomra a barátaid! Szimpatikus vagyok neked? Kínos volt nekem a találkozás⁹ vele. Ez a tanár mindig segítőkész volt a diákjaival.

2. Pótold a megfelelő prepozícióval!

Bist du schon fertig der Hausaufgabe? Sie war begeistert dieser Idee. Sie war blass Wut. John ist fähig Selbstmord¹⁰! Ich war nie neidisch..... meine Frau. Anna ist verrückt den kleinen Kindern. Sie sind mein neues Auto gespannt. Jörg war seinen Kollegen beliebt. Diese Landschaft ist Mineralien arm. Das Schiff ist schon seit zwei Tagen Aufbruch¹¹ bereit. Tino war Wut blass, als der Abschleppdienst sein Auto abgeschleppt¹² hat. Bist du ihn immer noch so neidisch? Mein Freund ist seinen Bekannten sehr beliebt. Er ist alle Mädchen der Stadt verliebt. Warum bist du böse mich? Vati war meinem Zeugnis nicht zufrieden. Mein Mann ist Literatur sehr bewandert.

3. Fordítsd le a példa alapján!

Worauf bist du stolz? Darauf. Auf meine Ergebnisse.

= Mire vagy büszke? Arra. Az eredményeimre.

- (1) Miben szegény ez az ország? Abban. Ásványkincsekben.
- (2) Kire vagy irigy? Rá? Igen, Katira vagyok irigy.
- (3) Készen vagy vele? Mivel? A munkáddal. (e Arbeit)
- (4) Miért bolondul úgy? Azért? A techno zenéért?
- (5) Mire vagy kíváncsi? Arra? Én is kíváncsi vagyok rá.
- (6) Mitől vagy olyan sápadt? Attól? Attól nem kell elsápadnod.
- (7) Miért aggódik úgy? Érte? Érte én is aggódom.

¹verbringen ²s Zeugnis ³e Hälfte ⁴s Turnen ⁵r Schreck ⁶e Computertechnik ⁷r Lärm
⁸e harte Arbeit ⁹e Begegnung ¹⁰öngyilkosság ¹¹indulás ¹²mentőszolgálat, elvontatni

Az igéken és mellékneveken kívül van még néhány főnév is, mely vonzhat prepozíciót:

pl.: **der Ärger über + A** = méreg, bosszúság vmi miatt/fölött

Sein Ärger **über** den Misserfolg war unbeschreiblich.
= A kudarc **feletti mérge** leírhatatlan volt.

A vonzatos főnevek legtöbbször egy **igéből** vagy **melléknévből** lettek képezve, melyek vonzatával gyakran megegyeznek:

e Hoffnung	auf +A	remény	⇒ hoffen
e Antwort	auf +A	felelet	⇒ antworten
r Protest	gegen +A	tiltakozás	⇒ protestieren
e Bekanntschaft	mit +D	ismeretség	⇒ bekannt
e Verwandtschaft	mit +D	rokonság	⇒ verwandt
e Gier	nach +D	vágy	⇒ gierig
e Bemühung	um +A	fáradozás	⇒ sich bemühen

Fordítsd le a fenti vonzatos főnevekkel:

Van remény a gyógyulásra¹.

A kérdésre adott válaszát nem értettem.

A lopás feletti mérge lassan alábbhagyott².

Nem titkolta³ a miniszterrel való rokonságát.

A pénz iránti vágya tönkretette házasságát⁴.

Levelemre adott válaszát megkaptam.

Ennek az embernek a rokonsága a majommal nyilvánvaló. (offensichtlich)

A siker iránti fáradozása nem volt hiábavaló⁵.

Úgy gondolja, hogy nincs remény az utazásra⁶.

A nép tiltakozása az adóemelés⁷ ellen inkább vicces volt mint tragikus.

Az igazgatóval való ismeretése miatt kapta ezt az állást.

A beteg iránti fáradozásaiért kapott egy kis pénzt.

A munkanélküliség⁸ elleni tiltakozás nem volt hiábavaló. (vergeblich)

A kérésre⁹ való választ még mindig nem kaptam meg.

1. Fordítsd le a mondatokat és írd ki a főneveket vonzatukkal együtt!

Seine **Angst vor** den Insekten¹⁰ war einfach unbeschreiblich. Die unmittelbare¹¹ **Nähe zu** seiner Großmutter beruhigte das Enkelkind. Ihr **Geschenk für** ihren Vater hat sie den ganzen Tag überall gesucht.

¹es besteht ...; e Besserung ²r Diebstahl; nach|lassen ³kein Geheimnis machen aus +D
⁴e Ehe; verderben a.h.o. ⁵r Erfolg; vergeblich ⁶es besteht ~ auf +A ⁷e Steuererhöhung;
witzig; tragisch ⁸e Arbeitslosigkeit ⁹e Bitte ¹⁰rovárok ¹¹közvetlen

2. A következő igék és a belőlük képzett főnevek vonzata **eltér**:

r Besuch	bei +D	= látogatás	besuchen +A
e Frage	an +A	= kérdés	fragen +A; nach +D
e Liebe	zu +D	= szerelem, szeretet	lieben +A
r Wunsch	nach +D	= kívánság, sóvárgás	wünschen +A
s Geschenk	für +A	= ajándék	schenken +D,A

Fordítsd le:

- A Bélánál való látogatás nagyon lehangolt¹.
- Akkor legközelebb nem látogatjuk meg.
- Az igazgatóhoz intézett kérdésed egy kicsit pimasz² volt.
- Én csak a feleségéről akartam kérdezni.
- A rockénekes³ iránti szerelme tragikus volt.
- Még szerencse, hogy én nem szeretem a rockénekeseket!
- A Mercedes iránti sóvárgása nem hagyott alább. (nach|lassen)
- Én csak egy szép Harley Davidsont szeretnék. (kívánok magamnak)
- Tegnap szakított⁴ Ilona a barátjával? Akkor most biztosan szomorú.
- Ez az ajándék az Ilonáé, odaadod neki?
- Mesélt neked már az írónál⁵ tett látogatásáról?
- Nem, még semmit.

3. Fordítsd le magyarra!

Sein Appetit auf meine Torte war unbeschreiblich. Ich hatte wirklich keinen Kontakt mit ihr. Die Treue⁶ zu seiner Frau ließ nie nach. Die Begegnung mit seiner zukünftigen⁷ Frau machte ihn glücklich. Worauf hast du Appetit? Auf deinen Kuchen? Die Nähe zu ihm nervte sie. Ist das ein Geschenk für mich? Die Befreiung von⁸ seiner Prüfung war eine große Erleichterung⁹ für ihn. Seine Bitte um die Restauration seines Hauses wurde abgelehnt¹⁰. Ich hätte eine Bitte an dich. Sie hatte immer einen guten Kontakt mit ihrem Chef. Er nahm¹¹ mir schnell den Zweifel¹² an der Qualität meiner Hausaufgaben. Die Treue dieses Politikers zu seinen Prinzipien¹³ ist äußerst¹⁴ fraglich. Schon die Nähe zu ihrer Urgroßmutter beruhigte sie.

4. Ha a fenti kiemelt főneveknek van *melléknévi* vagy *igei* megfelelőjük, írd ki őket vonzatukkal együtt!

5. Válassz ki a 2. gyakorlatból 4 főnevet a kiemelt főnevek közül és írd velük egy-egy minidialógust!

¹verstimmen +A ²e Bitte; frech ³r Rocksänger ⁴Schluss machen ⁵r Schriftsteller
⁶hűség ⁷jövőbeli ⁸felmentés ⁹megkönnyebbülés ¹⁰elutasítani ¹¹elozlatni, elvenni
¹²kétség ¹³elvek ¹⁴nagyon is

HÍVÓSZAVAK

ab wann	74
ab	78
aber	144
alle	180
alles	180
als (hasonlítás)	206
als ob / wenn	280, 287
als	148, 261
am ...sten	203, 208
an ... entlang	72
an ... vorbei	72
an	52, 54, 65, 66, 82
anhören sich	158
ansehen sich	158
anstatt dass/~zu +Inf.	288, 318
Arbeitslose	210
auf ... zu	72
auf	52, 54, 65
aus	61, 166
außerhalb	63, 79
beginnen	116
bei	61, 68
beide	93
Bekannte	210
beschäftigen sich	157
beten	252
bevor	264
bieten (an)	35, 252
binnen	79
bis	59, 76, 260, 264
bis an	73
bis auf	73
bis in	73
bis über	73
bis wann	74
bitten	10, 34, 116, 252, 310
brauchen	313
Chinese	170
damit + KATI	320
danken	116
dann	146
darum	146
dass	148, 150, 152
denken	228, 245
denn	144, 151
der, die, das eine ...	
... andere	183
der/die/dasselbe	142

deren	353
derer	353
derjenige, der ...	358
deshalb	146
dessen	350
Deutsche	209
dieser/e/es	137
doch	136
draußen	58
drin	58
durch- (igekötő)	104
durch	59, 324
durchschauen	104
dürfen	118, 122, 126, 240, 250, 277, 279, 298, 334
ehe	264
ein paar	97
einander	163
einem	178
einen	178
entlang	62
entweder – oder	372
erinnern sich	157
es gibt	189
es	187, 306, 327
essen	15, 153, 172
fahren	14, 172, 238, 245, 271
Finne	170
folgen	51
fragen	116
Franzose	170
freuen sich	157
für	59, 66, 76
geben	14, 172, 253
gefallen	33, 40, 234
gegen	59, 76
gegenüber	61, 62
gehören	33, 41
geschehen	239
Grieche	170
GUS	167
haben zu + Inf.	314
haben	
jelen időben	20
segédige	223, 229
Pefektje:	237
Präterituma:	249
Konj. I.:	297

Konj. II:	273	müssen	118, 121, 126, 240, 250, 277, 298, 334
Felt. múlt:	284	nach	61, 81, 166
hängen	53, 55, 216	nachdem	256, 258
helfen	116, 253	neben	52, 54
her	91, 101, 110	nehmen	15, 172, 295, 302
Herr	212	nein	130
hin	101, 110	nicht einmal	136
hinten	58	nicht mehr	134
hinter- (igekötő)	104	nicht nur – sondern auch	374
hinter	52, 54	nicht	130
in	52, 54, 78, 81, 84, 166	nichts mehr	134
innerhalb	63, 79	nichts	132
interessieren sich	157	nie	132
Irak	168	Niederlande	167
Iran	168	niemand	132
irgend-	183	nirgendwo(hin)	132
irren sich	157	noch nicht	134
je .. desto / umso	207	ob	148, 149
jeder/e/es	179	oben	58
jedermann	182	obwohl	148
jemand	182	oder	144
jener/e/es	138	ohne dass / ~zu +Inf.	288,316
Jugendliche	214	ohne	59
Junge	212, 214	passieren	239
kein mehr	134	Pole	170
kein	131	Polizist	212
keinem	178	schaden sich	158
keinen	178	scheinen	312
keiner	178	schmecken	116
kennen	124, 245, 251	Schweiz	167
können	118, 122, 124, 126, 240, 250, 251, 277, 279, 298, 334	schwimmen	238
lang	77, 91	sehen	14, 172, 253
lassen	215	sein zu + Inf.	314
legen	55	sein	
~ sich	159	jelen:	18, 21
múlt	161	felsz. mód:	173
liegen	53, 159, 161, 216	segédige:	223, 229
man	176, 326	Perfektje:	236
Mann	176	Präterituma:	248
mehr(ere)	97, 205	Konj. I.:	297
Mensch	176, 212	Konj. II.:	273
merken sich	158	Felt. múlt:	284
mit	61	seit wann	74
möchten	123, 277, 298	seit	61, 78, 80
mögen	118, 126, 240, 250, 277, 298, 301, 334	selber	143, 164
		selbst	143, 164

setzen	55	viel(e)	97
~ sich	159	voll- (igekötő)	104
múlt	161	von ... an	72, 78
sitzen	53, 159, 161	von	30, 61, 185, 324
Slowakei	167	vor	52, 54, 78, 80
so ... wie	206	vorne	58
sobald	256, 258	vorstellen (sich)	165
sogar	375	während	63, 70, 79, 148, 259
solange	259	wann	74, 110, 148, 261
solcher, -e, -es	141	warten	251
sollen	118, 121, 128, 175, 240, 277, 298, 301, 334	warum	110, 148
sondern	144	was für (ein)	111, 190, 196
sonst	146	was	108, 148, 150, 356
sowohl – als auch	368	waschen (sich)	154
statt	63	weder – noch	370
stehen	53, 159, 161, 216	weg nehmen	51
stehlen	51	wegen	63
stellen	55	weil	148, 151
~ sich	159	welcher/e/es	111, 193
múlt	161	wem	108, 109, 356
treffen sich	157	wen	108, 356
trotz	63	wenn	148, 261, 274, 285, 290
trotzdem	146	wer	108, 148, 150, 356
tun	24	werden	
Türke	170	jelen:	22
Türkei	167	Perfektje:	239
Ukraine	167	Präterituma:	249
um- (igekötő)	107	Jövő idő:	265
um ... herum	72	Konj. I:	300
um ... willen	72	Konj. II:	268
um zu +Inf.	320	wessen	108, 109, 356
um	59, 69, 76	wie lange	74
und	144	wie oft	74
Ungar	170	wie	110, 111, 152
unten	58	wieder- (igekötő)	104
unter- (igekötő)	104	wiederholen	104
unter	52, 54, 70	wissen	23, 124, 245
unterhalten	104	wo	110, 148, 150, 357
USA	167	wo(r) + Prepozíció	114, 355
über- (igekötő)	104	woher	110, 357
über	52, 54, 68, 76	wohin	110, 357
überfahren	104	wollen	118, 128, 240, 250, 277, 298, 334
übersetzen	104	zu	61, 69
verschaffen sich	158	zwischen	52, 54, 70, 78

TÁRGYMUTATÓ

Akkusativ	26,36,44,48	Határozatlan névmások	37,176
Alanyeset → <i>Nominativ</i>		Határozatlan számnevek	97
Állapotpasszív	342	Határozószavak (hely)	58
Befejezett múlt → <i>Igeidők</i>		Határozói névmások	114
Birtokos eset → <i>Genitiv</i>		Határozott névelő	26
Birtokos nm. ragozása	44	Hét	84
önálló alakja	47	Hónap	84
Bővítményes szerkezetek	364	Idő → <i>Óraidő</i>	
Brechung	14,172,253	Időbeli segédigék	18,20,22
Célhatározói mm.	320	Időhatározói mm.	256
Cselekvőpasszív	324	Igeidők <i>Präsens</i>	11
Dativ	26,36,44,48	Perfekt	217,223
Dátum	82,86	Präteritum	244
Egyidejűség	259	Plusquamperfekt	254
Elbeszélő múlt → <i>Igeidők</i>		Futur I.	265
Előidejűség	254,256,308,312,316	Igekötés igék	
Elöljárószavak		elváló	100,153,173,223,308
Akkusativval:	54,59,65, 76,167	nem elváló	102,234
Dativval:	52,61,65,78,80,82,167	hol elváló, hol nem	104-107
Genitivvel:	63,79	Infinitiv Perfekt	308
Emberek	166	Jelen idő → <i>Igeidők</i>	
Erős igék listája	225	Jövő idő	265
Erős igék	224	Kérdőszavak	74,88,98,108,110,111,112
Év(számok)	84,93	Kettős Akkusativ	219
Évszakok	84	Kettős Infinitiv	217,240,243
Felszólító mód	172,216,221	Konjunktiv I	294
Feltételes jelen idő	268,290	Konjunktiv II.	270,290
Feltételes múlt idő	282,290	Kölcsönös névmás	163
Földrajzi nevek	171	Kötőszavak	
Főnévvé vált melléknevek	209	egyenes	144
Főnévvezetők	380	fordított	146
Futur I. → <i>Jövő idő</i>		mellékmondati (KATI)	148, 207, 256-264, 274, 280, 285, 304, 316, 320, 336
Függő beszéd	294	Közvetett felszólítás	175
Gebe erre szabály	234	Létige	18,173
Genitiv	26,28,36,44	Matematikai műveletek	94
Genitivus Partitivus	184	Melléknévfokozás	202
Gyenge főnevek	170,212	Melléknévi igenevek	
Gyenge igék	224	folyamatos	360
Handlungspassiv → <i>Cselekvőpasszív</i>		befejezett	362
Handlungspassiv Perfekt	332	beálló	366
Handlungspassiv Präsens	324	Melléknévragozás	190
Handlungspassiv Präteritum	330	Melléknévvezetők	376
Háromalakú kérdőszavak	111		
Hasonlítás (mn.)	206		
Határozatlan névelő	36		

Módbeli segédigék	118,323	Részes eset → <i>Dativ</i>	
Perfektkben	240	sich-es igék → <i>visszaható igék</i>	
Konj. I.	298	Sorszámnevek	96
Konj. II.	277,293	Személyes névmás	
Felt. múlt	286,293	tárgyesete	38,48
Passiv	334	részes esete	40,48
Passiv felt.	344	birtokos esete	42,44,196
Mutató névmások	137	Személytelen szerkezet	187
Műveltetés	219	Szórend	
Nap, napszak	82	egyenes	11, 144
Névmások sorrendje	48	fordított	108, 146, 292
Nominativ	26,36,44	mellékmondati	148, 207, 256-264, 274, 280, 285, 304, 316, 320, 336
Nyelvek	166	Tagadósavak	130,178,196
Óhajtó mondat	290	Tárgyeset → <i>Akkusativ</i>	
Óraidő	88	Tőhangváltós igék	14
Országok	166	Tőszámnevek	92
Páros kötőszavak	368	Umlaut	14, 202,253
Partizip Perfekt	223, 282, 324, 362	Utóidejűség	264
Passzív feltételes mód	344	Vegyes igék	228
Perfekt → <i>Igeidők</i>		Visszaható igék	154,221
Präsens → <i>Igeidők</i>		Visszaható névmások	154,155
Präteritum → <i>Igeidők</i>		Vonatkozó névmás	348
Prepozíciók → <i>Előjárószavak</i>		würde +Inf. körülírás	268
Prepozíciós kérdőszavak	112	Zu + Infinitiv	304
Ragozhatatlan melléknevek	201	Zustandspassiv → <i>Állapotpasszív</i>	
Rendhagyó melléknevek	201		

Felhasznált irodalom

- Hilke Dreyer - Richard Schmitt:** Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik, Verlag für Deutsch, München 1985
- Karin Hall - Barbara Scheiner:** Übungsgrammatik für Fortgeschrittene. Verlag für Deutsch, München 1997
- Gerhard Helbig - Joachim Buscha:** Deutsche Übungsgrammatik. VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1981
- Gerhard Helbig - Joachim Buscha:** Kurze deutsche Grammatik für Ausländer. VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1980
- Annerose Buscha - Joachim Buscha:** Deutsches Übungsbuch. VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1981
- Klaus Heller:** Reform der deutschen Rechtschreibung. Bertelsmann Lexikon Verlag, 1996
- Biener - Birke - Buscha /Autorenkollektiv/:** Übungen zu Schwerpunkten der deutschen Grammatik. VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1986
- Czechocki - Höhne - Kötz /Autorenkollektiv/:** Deutsche Konversation mit Modellen. VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1971
- Werner Kötz:** Übungen zu den Partikeln. VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1987
- Margot Heinemann:** Kleines Wörterbuch der Jugendsprache. VEB Bibliographisches Institut Leipzig, 1989
- A. A. Popos, N. D. Ivanovna, N. S. Obnossov:** Praktisches Deutsch für Hochschulen, Moskau Vyssaja Skola 1983
- Annelies Herzog, Arthur Michel, Herbert Riedel:** Deutsche idiomatische Wendungen für Ausländer. VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1983
- Markó Ivánné:** Német ige, német mondat. Tankönyvkiadó. Budapest, 1990
- Szabó Katalin:** Was? Wann? Womit? Wozu? Mondattan. Kossuth Könyvkiadó, 1992
- Müller József:** A szenvedő szerkezet a mai német nyelvben. Mozaik Oktatási Stúdió - Szeged, 1994
- Karácsony Lajos, dr. Tálasi Istvánné:** Német nyelvtan a középiskolák számára. Tankönyvkiadó, Budapest, 1986
- Juhász János:** Richtiges Deutsch, Corvina 1997
- Ármósné Eisenbarth Magda, Rátz Ottó:** 8000 Germanizmus. Terra, Budapest, 1992
- Dr. Molnár Judit:** Német fordítástechnika. Osiris kiadó. Budapest, 1995
- Dr. Ernst Häckel:** Tanuljunk könnyen gyorsan németül! Könyvkuckó kiadó, 1999
- László Sarolta, Szanyi Gyula:** Magyar - német igei vonzatok. Tankönyvkiadó. Budapest, 1986
- Farkas Márta:** Német igeekötős igeik szinonimákkal. Lexika Tankönyvkiadó, 1998
- Horváthné Lovasi Mária:** Német nyelvtani gyakorlatok kezdő-, közép- és felsőfokú nyelvviszsgákra. Lexika Tankönyvkiadó 1994
- Lázár Györgyné, Erick Schaufler:** Kommunikatives Deutsch. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest, 1998

G. Udvarias kérés feltételes módon

Különböző módon kérhetünk meg valakit, hogy odaadja nekünk a sót:
mondhatjuk pörén:

Gib mir mal das Salz! = Add már ide a sót!

kissé becsomagolva:

Gib mir bitte das Salz! = Kérlek add ide a sót!

Gibst du mir bitte das Salz? = Ideadod a sót, légy szíves?

mintegy lópokrócba tekerve:

Her mit dem Salz! = Na ide azzal a sóval!

Ha finoman és diplomatikusan kérjük meg az illetőt, hogy szinte ellenállhatatlan vágyat érezzen arra, hogy odaadja nekünk azt a sót, akkor **feltételes mód**ba csomagoljuk mondatunkat:

Würdest du mir bitte das Salz geben?
Wärest du so nett, das Salz herüberzureichen?

Mondd ugyanígy feltételes módon:

Kivenné a kezét a zsebemből, kérem!

Feladnátok a leveletem a postán?

Tennél nekem egy szívességet?

Magával vinné ezt a papírt?

Felhúzná kérem az órát?

Értesítenéd őt az indulásról?

2950[€]

ISBN 963 06 0224 5

9 789630 602242